Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

3848

Գործք առաքելոց

1
202

1870

ԳՈՐԾՔ
ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԹՈՒՂԹՔ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԹՈՒՂԹՔ ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

Ի ՂԱԼԱԹԱ Կ. ՊՕԼՍՈՅ

Ի ՏՊ[illegible]ԱՆՆՈՒ ՄԻՆՉԵՆՏՅՍ ԳԵՈՐԳԵԱՆ

1870=ՌՅԺԹ

ՏՊԱԳՐԵԱԼ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Տ. Տ. ԳԷՈՐԳԱՅ

ԱԶԳԱՍԷՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԸՆՏԻՐ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Տ. ԵՍԱՅԵԱՅ ԱԹԱՔԵԼԱԾԱԻԻՂ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍՈ

Տ. ՄԿՐՏՉԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԱԶԳԱԽՆԱՄ ՀԱՅՐԻԿԻ

ԳՈՐԾՔ

ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԳԼ. Ա.

1 Օ ԲԱՆՆ առաջին՝ զոր արարի վա-
սն ամենայնի ո՜ Թէոփիլէ. զոր
սկսաւ Յիսուս առնել եւ ուսուցանել.
2 մինչեւ յօրն պատուիրեաց առաքելոցն
ի ձեռն Հոգւոյն սրբոյ. զորս ընտրեացն,
3 եւ վերացաւ։ *Որոց յանձն իսկ կացոյց
զինքն կենդանի յետ չարչարանացն իւ-
րոց ի բազում արուեստս՝ յաւուրս քա-
ռասուն երեւել նոցա՝ եւ ասել վասն ար-
4 քայութեանն Աստուծոյ։ *Եւ ի հա-
ցորդել ընդ նոսա հացի, պատուէր տայր
նոցա՝ յԵրուսաղեմէ մի՛ մեկնել, այլ սպա-
սել աւետեացն Հօր՝ զոր լուարուքն ի-

նէն ։ * Զի Յովհաննէս մկրտեաց ՚ի ջուր . 5
այլ դուք մկրտիցիք ՚ի Հոգին սուրբ , ոչ
յետ բազում ինչ աւուրցս այսոցիկ ։ * Եւ 6
նոքա մատուցեալ Հարցանէին զնա՝ և ա-
սէին . Տէր՝ եթէ ՚ի ժամանակի աստ յայս-
միկ Հաստատեսցե՞ս կցես զթագաւորութիւն
Իսրայէլի ։ * Ասէ ցնոսա . ոչ է ձեզ գիտել 7
զժամս և զժամանակս , զոր Հայր եդ յիւ-
րում իշխանութեան . * այլ առջիք զօրու- 8
թիւն ՚ի Հասանել Հոգւոյն սրբոյ ՚ի վերայ
ձեր . և եղիջիք ինձ վկայք յԵրուսաղէմ
և յամենայն Հրէաստանի և ՚ի Սամարիա ,
մինչև ՚ի ծագս երկրի ։ * Եւ զայս իբրև 9
ասաց , մինչդեռ Հայէին նոքա՝ վերացաւ .
և ամպն կալաւ զնա յաչաց նոցա ։ * Եւ 10
մինչդեռ պշուցեալ էին ընդ երկինս եր-
թալոյ նորա , և ահաւասիկ արք երկու ե-
րևեցան նոցա ՚ի Հանդերձս սպիտակս ,
* որք և ասացին . արք Գալիլեացիք՝ զի՞ 11
կայք Հայեցեալ ընդ երկինս ։ Այս Յի-
սուս՝ որ վերացաւն ՚ի ձէնջ յերկինս ,
այնպէս եկեսցէ՝ զորօրինակ տեսէք զնա
երթայ յերկինս ։ * Ապա դարձան յԵրու- 12
սաղէմ յանուանեալ լեռնէն ձիթենեաց .
որ է մերձ յԵրուսաղէմ բաց շաբաթու
ճանապարհի ։ * Եւ իբրև մտին , ելին ՚ի 13
վերնատունն՝ ուր մնային իսկ էին . Պետ-
րոս և Յակոբոս՝ Յովհաննէս և Անդրէաս՝
Փիլիպպոս և Թովմաս՝ Բարթողոմէոս և

Մատթէոս՝ Յակոբոս Աղփեան և Շմաւոնն
նախանձայոյզ՝ և Յուդա Յակոբեան ։
14 * Սոքա ամենեքեան էին հանապազորդ-
եալ միաբան յաղօթս հանդերձ կանամբք.
և Մարեմաւ մարբն Յիսուսի՝ և եղբարբք
15 նորա ։ * Եւ յաւուրսն յայնոսիկ յարուց- Ա.Ա.
եալ Պետրոս 'ի մէջ եղբարցն՝ ասէ . և էր
անդ բազմութիւն անուանց իբրև հար-
16 իւր և քսան . Արք եղբարք՝ պարտ էր
կատարել · [illegible] զոր յառաջագոյն ասաց
Հոգին [illegible] բերանոյ Դաւթի , վասն
Յուդայի՝ որ եղև առաջնորդ ունելեացն
17 Յիսուսի . * զի 'ի թիւս մեր էր ընդ մեզ .
և հասեալ էր նմա վիճակ պաշտամանս
18 այսորիկ ։ * Սա ստացաւ գեօղ 'ի վարձուց
անիրաւութեան . և ուռուցեալ հերձաւ
ընդ մէջ՝ և հեղաւ ամենայն փոր նորա ։
19 * Եւ յայտնի եղև ամենեցուն որ բնակ-
եալ էին յԵրուսաղէմ . մինչև կոչել գեղջն
այնմիկ բարբառովն իւրեանց Ակեղդա-
20 մաց . այսինքն է՝ գեօղ արեան ։ * Զի
գրեալ է 'ի գիրս սաղմոսաց . եղիցի բնա-
կութիւն նորա աւերակ , և մի ոք իցէ՝
որ բնակիցէ 'ի նմա . և զկարգ նորա առ-
21 ցէ այլ ։ * Արդ՝ պարտ է յարանցս յայս-
ցանէ՝ եկելոցս ընդ մեզ յամենայն ժա-
մանակի , յորում մուտ և ել առ մեզ տէր
22 Յիսուս . * սկսեալ 'ի մկրտութենէն Յով-
հաննու մինչև յօրն՝ յորում վերացաւ

'ի մէնջ. վկայ յարութեանն նորա ընդ մեզ
լինել միում 'ի սոցանէ: * Եւ կացուցին 23
երկուս. զՅովսէփ որում Բարսաբայն կո-
չէին, որ անուանեցաւն Յուստոս. և ըզ
Մատաթիա: * Եւ կացեալ յաղօթս՝ ա- 24
սեն. դու տէր սրտագէտ ամենայնի՝
յայտնեա զմի ոք՝ զոր ընտրեցեր 'ի սո-
ցանէ յերկոցունց. * առնուլ զվիճակ 25
պաշտամանս այսորիկ՝ և զառաքելութեան,
յորմէ անկաւ Յուդաս գնալ 'ի տեղի իւր:
* Եւ ետուն վիճակս նոցա, և ելանէր 26
վիճակն Մատաթեայ. և համարեցաւ
ընդ մետասան առաքելոցն:

ԳԼ. Բ.

Եւ 'ի կատարել աւուրցն պէնտէկոս- 1
տէից՝ էին ամենեքեան միաբան 'ի միասին:
* Եւ եղև յանկարծակի հնչիւն յերկնից՝ 2
եկեալ իբրև սաստիկ հողմոյ. և ելից զա-
մենայն տունն յորում նստէին: * Եւ ե- 3
րևեցան նոցա բաժանեալ լեզուք իբրև
'ի հրոյ. և նստաւ իւրաքանչիւր 'ի վերայ
նոցա: * Եւ լցան ամենեքեան հոգւով 4
սրբով, և սկսան խօսել յայլ և այլ լեզուս՝
որպէս և հոգին տայր բարբառել նոցա:
* Եւ էին յԵրուսաղէմ բնակեալ հրէայք 5
արք երկիւղածք՝ յամենայն ազգաց որ 'ի
ներքոյ երկնից: * Եւ իբրև եղև բարբառս 6

այս՝ եկն միաբան բազմութիւնն և խռնե-
ցաւ . զի լսէին յիւրաքանչիւր լեզուս
7 խօսել նոցա : * Աքանչանային ամենեքեան,
և զարմանային՝ և ասէին ընդ միմեանս .
ո՞չ ահաւասիկ ամենեքին սոքա որք խօսին՝
8 Գալիլեացիք են . * և զիա՞րդ լսեմք մեք
յիւրաքանչիւր բարբառս մեր յորում
9 ծնեալ եմք : * Պարթևք . և Մարք , և Ի-
լամացիք , և որ բնակեալ են 'ի Միջագե-
տըս , 'ի Հրէաստանի և 'ի Գամիրս , 'ի
10 Պոնտոս և յԱսիա . * 'ի Փռիւգիա և 'ի
Պամփիլիա՝ յԵգիպտոս և 'ի կողմանս Լի-
բիացւոց , որ ընդ Կիւրենացիս , և որ եկք
11 Հռովմայեցիք : * Հրէայք՝ և եկք նոցուն,
Կրետացիք և Արաբացիք՝ լսեմք խօսից
նոցա 'ի մեր լեզուս զմեծամեծս Աստու-
12 ծոյ : * Աքանչանային ամենեքեան զար-
մացեալք , և ասէին ցմիմեանս . զի՞նչ կա-
13 միցի այս լինել : * Եւ կէսքն ընդ խաղ
արկեալ ասէին , թէ քաղցուալից իցեն :
14 * Յարուցեալ Պետրոս հանդերձ մետասա-
նիւքն՝ ամբարձ զձայն իւր և խօսեցաւ ընդ
նոսա . Արք Հրէաստանեայք՝ և որ բնակ-
եալ էք յԵրուսաղէմ ամենեքին , այս ձեզ
յայտնի լիցի՝ և ունկնդրեք բանից իմոց :
15 * Ոչ որպէս դուք կարծէք՝ թէ սոքա
արբեալ իցեն . զի դեռ երեք ժամք են
16 աւուրս : * Այլ այս է՝ որ ասացաւ 'ի
17 ձեռն մարգարէին Յովելեայ : * Եւ եղի-

զի յետ այսորիկ յաւուրս յետինս՝ ասէ
Աստուած , հեղից հոգւոյ իմմէ ՚ի վերայ
ամենայն մարմնոյ . և մարգարէասցին ուս-
տերք ձեր , և դստերք ձեր . և երիտա-
սարդք ձեր տեսիլս տեսցեն , և ծերք ձեր
երազովք երազեսցին : * Եւ ՚ի վերայ ծա- 18
ռայից իմոց՝ և ՚ի վերայ աղախնայց իմոց՝
յաւուրս յայնոսիկ հեղից հոգւոյ իմմէ ,
և մարգարէասցին : * Եւ տաց նշանս յեր- 19
կինս ՚ի վեր՝ և նշանս յերկիր ՚ի խոնարհ ,
արիւն և հուր և մրրիկ ծխոյ : * Արեգա- 20
կըն դարձցի ՚ի խաւար , և լուսին յար-
իւն՝ մինչչև եկեալ իցէ օր տեառն մեծ
և երեւելի : * Եւ եղիցի ամենայն որ կար- 21
դասցէ զանուն տեառն , կեցցէ :

ԼԲ * Արք իսրայէլացիք , լուարուք զբանս 22
զայսոսիկ . զՅիսուս նազովրեցի , զայր
ցուցեալ յԱստուծոյ ՚ի ձեզ զօրու-
թեամբ՝ և նշանօք և արուեստիւք . զոր
արար նովաւ Աստուած ՚ի մէջ ձերում .
որպէս և դուք իսկ գիտէք : * Զնա նկատ- 23
եալ խորհրդով և կանխագիտութեամբն
Աստուծոյ՝ մատնեալ ՚ի ձեռս անօրինաց՝
բեւեռեալ ՚ի փայտի սպանէք . * զոր Աս- 24
տուած յարոյց՝ լուծեալ զերկունս մահու .
քանզի ոչ էր հնար ըմբռնել նմա ՚ի նմա-
նէ : * Դաւիթ իսկ ասէ զնմանէ . յառա- 25
ջագոյն տեսանէի զտէր առաջի իմ յամե-
նայն ժամ , զի ընդ աջմէ իմմէ է , զի մի

26 սասանեցայց . * վասն այսորիկ ուրախ ե-
ղև սիրտ իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ. ևս
27 և մարմին իմ բնակեսցէ յուսով : * Զի
ոչ թողցես զանձն իմ 'ի դժոխս , և ոչ
տացես սրբոյ քում տեսանել զապակա-
28 նութիւն : * Ծանուցեր ինձ զճանապար-
հս կենաց . լցուցեր զիս ուրախութեամբ
29 յերեսաց քոց 'ի քաղցրութենէ : * Արք
եղբարք՝ պարտ է համարձակութեամբ ա-
սել վասն նահապետին Դաւթի . զի մե-
ռաւ՝ և թաղեցաւ . և գերեզման նորա
30 կայ 'ի միջի մերում մինչև ցայսօր : * Զի
մարգարէ էր , և գիտէր՝ եթէ երդմամբ
երդուաւ նմա Աստուած 'ի պտղոյ յորո-
վայնէ նորա նստուցանել յաթոռ նորա :
31 * յառաջագոյն ծանուցեալ խօսեցաւ վա-
սըն յարութեանն Քրիստոսի՝ զի ոչ թո-
ղաւ ոգի նորա 'ի դժոխս , և ոչ մարմին
32 նորա ետես զապականութիւն : * Զայս
Յիսուս յարոյց Աստուած՝ որում ամե-
33 նեքին մեք վկայեմք : * Աջովն Աստուծոյ
բարձրացեալ , զաւետիս հոգւոյն սրբոյ
ընկալեալ 'ի հօրէ՝ սփռեաց զայս , զոր
34 դուք իսկ տեսանէք՝ և լսէք : * Զի ոչ
եթէ Դաւիթ ել յերկինս . ասէ իսկ ին-
քըն՝ ասաց Տէր ցՏէր իմ, Նիստ ընդ աջ-
35 մէ իմմէ՝ * մինչև եդից զթշնամիս քո պատ-
36 ուանդան ոտից քոց : * Արդ՝ ճշմարտիւ
գիտասցէ ամենայն տուն Իսրայէլի , զի

և տէր զնա և օծեալ Աստուած արար․
զայս Յիսուս՝ զոր դուքն խաչեցէք։ * Եւ 37
լուեալ զայս զղջացան ՚ի սիրտս իւրեանց․
և ասեն ցՊետրոս՝ և ցայլ առաքեալսն․
զի՞նչ գործեսցուք արք եղբարք։ * Ասէ 38
ցնոսա Պետրոս․ ապաշխարեցէք՝ և մկըր-
տեսցի իւրաքանչիւր ոք ՚ի ձէնջ յանուն
տեառն Յիսուսի Քրիստոսի ՚ի թողութիւն
մեղաց, և ընկալջիք զպարգև Հոգւոյն
սրբոյ։ * Զի ձեզ են աւետիքս՝ և որդ- 39
ւոց ձերոց, և ամենայն հեռաւորաց՝ զո-
րըս կոչեսցէ տէր Աստուած մեր։ * Եւ 40
այլովք բանիւք բազմօք վկայութիւն դը-
նէր, և մխիթարէր զնոսա՝ և ասէր․ ապ-
րեցարուք յազգէ աստի խոտորելոյ յայս-
մանէ։ * Ոմանց յօժարութեամբ ընկալ- 41
եալ զբան նորա մկրտեցան․ և յաւելան
յաւուր յայնմիկ ոգիք իբրև երեք հա-
զարք։

ԱԳ * Եւ էին հանապազորդեալք վարդա- 42
պետութեան առաքելոյն, և հաղորդու-
թեան՝ և բեկանելոյ հացին․ և աղօթից։
* Եւ լինէր ամենայն անձին ահ և երկիւղ․ 43
բազում նշանք և արուեստք ՚ի ձեռս ա-
ռաքելոցն գործէին։ * Ամենայն հաւա- 44
տացեալքն էին ՚ի միասին, և ունէին զա-
մենայն ինչ հասարակաց։ * Եւ զստաց- 45
ուածս և զինչս վաճառէին, և բաշխէին
զայն ամենեցուն՝ ում զխարդ պիտոյ իւչ

46 լինէր ։ * Հանապազօր կանխեալ միաբա-
նութեամբ ՚ի տաճարին , և առ տնին՝ բե-
կանէին զհացն , և առնուին կերակուր
ուրախութեամբ և միամտութեամբ սըր-
47 տիւ ։ * օրհնէին զԱստուած՝ և ունէին
շնորհս առ ամենայն ժողովուրդն . և տէր
յաւելոյր ՚ի փրկելոցն հանապազօր ՚ի
նոյն ։

Գլ. Գ.

1 Պետրոս և Յովհաննէս ելանէին ՚ի տա-
ճար անդր յիններորդ ժամու աղօթիցն ։
2 * Եւ էր այր մի կաղ յորովայնէ մօր իւ-
րոյ՝ զոր բարձեալ դնէին հանապազ առ
դրան տաճարին , որ կոչէր գեղեցիկ . խընդ-
րել ողորմութիւն յայնցանէ՝ որ մտանէին
3 ՚ի տաճարն ։ * Որոյ տեսեալ զՊետրոս և
զՅովհաննէս՝ զի մտանէին ՚ի տաճարն , ա-
4 ղաչէր ողորմութիւն առնուլ ։ * Հայեցաւ
՚ի նա Պետրոս Յովհաննու հանդերձ , և
5 ասէ . հայեաց ՚ի մեզ ։ * Նա դարձաւ ՚ի
նոսա , և ակն ունէր առնուլ ինչ ՚ի նոցա-
6 նէ ։ * Եւ ասէ Պետրոս . արծաթ և ոսկի
ոչ ունիմ . բայց զոր ունիմս՝ զայս տամ քեզ .
յանուն Յիսուսի Քրիստոսի Նազովրեցւոյ
7 արի՝ և գնա ։ * Եւ կալեալ զաջոյ ձեռանէ
նորա՝ յարոյց զնա . և անդէն հաստատե-
8 ցան բարձք նորա՝ և սրունք ։ * Եւ վեր վաղ-

եկաց եւ սկսաւ գնալ, եւ եմուտ ընդ նոսա
՚ի տաճարն՝ գնայր եւ վազվազէր՝ եւ օրհնէր
զԱստուած: * Եւ ետես ամենայն ժողո- 9
վուրդն զնա՝ զի գնայր եւ օրհնէր զԱստ-
ուած. * Եւ գիտէին զնա՝ զի սա էր. որ 10
նստէր վասն ողորմութեան առ գեղեցիկ
դրան տաճարին, եւ լցան զարմանալեօք ՚ի
վերայ նշանին որ եղեւ: * Եւ մինչ նա ու- 11
նէր զՊետրոս եւ զՅովհաննէս, ընթացաւ
ամենայն ժողովուրդն առ նոսա ՚ի սրահն՝
որ կոչէր Սողոմոնի՝ զարմացեալք: * Իբ- 12
րեւ ետես Պետրոս, պատասխանի ետ ժո-
ղովրդեանն. արք Իսրայէլացիք՝ զի՞ զար-
մացեալ էք ՚ի վերայ այսորիկ՝ կամ ընդ
մեզ՝ զի՞ էք պշուցեալ, իբրու թէ անձին
զօրութեամբ ինչ՝ կամ քաջութեամբ ա-
րարեալ իցէ գնալդ դմա: * Աստուած Աբ- 13
րահամու՝ եւ Աստուած Սահակայ՝ եւ Աստ-
ուած Յակոբայ, Աստուած հարցն մերոց
փառաւորեաց զորդի իւր զՅիսուս. զոր
դուքն մատնեցիք՝ եւ ուրացայք առաջի
Պիղատոսի, ՚ի դատել նորա արձակել:
* Եւ դուք զսուրբն եւ զարդարն ուրա- 14
ցայք, եւ խնդրեցիք այր մի մահապարտ
շնորհել ձեզ: * Եւ զառաջնորդ կենացն 15
սպանէք. զոր Աստուած յարոյց ՚ի մեռե-
լոց. որում մեք իսկ վկայ եմք: * Եւ հա- 16
ւատովք անուան նորա զդա՝ զոր տեսա-
նէքդ եւ գիտէք, հաստատեաց անուն նո-

րա . և հաւատքն որ նովաւ, ետուն դմա
17 զառողջութիւնս զայս՝ յանդիման ձեր
ամենեցուն : * Եւ արդ գիտեմ զի անգի-
տութեամբ արարէք՝ որպէս և իշխանքն
18 ձեր : * Այլ Աստուած՝ որպէս յառաջա-
գոյն պատմեաց 'ի բերանոյ ամենայն մար-
գարէից չարչարելն Քրիստոսի իւրոյ՝
19 նոյնպէս և կատարեաց : * Արդ՝ ապաշխա-
րեցէք և դարձարուք 'ի ջնջել զմեղս ձեր .
20 * որպէս զի եկեսցեն ժամանակք հանգըս-
տեան յերեսաց տեառն . և առաքեսցէ
զյառաջագոյն նկատեալն ձեզ՝ զՅիսուս
21 Քրիստոս : * Զոր պարտ է երկնից ընդու-
նել մինչև 'ի ժամանակս ամենեցուն հաս-
տատելոյ . զորոց խօսեցաւ Աստուած 'ի
բերանոյ սրբոց իւրոց մարգարէից :
22 * Մովսէս ասաց ցհարսն մեր . թէ մար- ԱԴ
գարէ յարուսցէ ձեզ տէր Աստուած ձեր
յեղբարց ձերոց իբրև զիս, նմա լուիջիք
ըստ ամենայնի՝ որ զինչ և խօսեսցի առ
23 ձեզ : * Եւ եղիցի ամենայն անձն՝ որ ոչ
լուիցէ մարգարէին այնմիկ, սատակեսցի 'ի
24 ժողովրդենէն : * Եւ ամենայն մարգա-
րէք՝ որ 'ի Սամուելէ և այսր՝ խօսեցան, և
25 պատմեցին զաւուրս զայսոսիկ : * Դուք էք
որդիք մարգարէիցն՝ և ուխտին, զոր ու-
խտեաց Աստուած ընդ հարս ձեր . և ասէ
ցԱբրահամ . 'ի զաւակի քում օրհնեսցին
ամենայն ազգք երկրի : * Ձեզ նախ յա-

րոյց Աստուած զորդի իւր, և առաքեաց
զնա օրհնել զձեզ՝ 'ի դառնալ ձեզ իւրա-
քանչիւր 'ի չարեաց ձերոց ։

ԳԼ. Դ.

Եւ մինչդեռ խօսէին նոքա ընդ ժողո- 1
վրդեանն, հասին 'ի վերայ նոցա քահա-
նայապետքն և իշխանք տաճարին՝ և սա-
դուկեցիքն, * զայրացեալք՝ վասն ուսու- 2
ցանելոյ նոցա զժողովուրդն՝ և պատմելոյ
Յիսուսիւ զյարութիւն մեռելոց ։ * Մխե- 3
ցին 'ի նոսա զձեռս իւրեանց. և եդին
զնոսա 'ի բանտին՝ մինչև 'ի վաղիւ, զի էր
ընդ երեկս ։ * Իսկ բազումք 'ի լսողաց 4
բանին՝ հաւատացին. և եղև թիւ մարդ-
կան իբրև հազարաց հնգից ։ * Եւ եղև 'ի 5
վաղիւ անդր՝ ժողովել նոցա զիշխանսն և
զերիցունս և զդպիրսն յԵրուսաղէմ, * և 6
զԱննա քահանայապետ՝ և զԿայիափա, և
զՅովհաննէս և զԱղէքսանդրոս, և որք
միանգամ էին յազգէ քահանայութեան ։
* Եւ կացուցեալ զնոսա 'ի մէջ՝ հարցանէ- 7
ին. որո՞վ զօրութեամբ կամ որո՞վ ան-
ուամբ արարէք դուք զայս ։ * Յայնժամ 8
Պետրոս լցեալ հոգւովն սրբով ասէ ցնոսա.
իշխանք ժողովրդեան՝ և երիցունք իսրա-
յէլի. * եթէ արժա՞ն ինչ իցէ դատել զմեզ 9
այսօր վասն երախտեաց առն միոյ տկարի,

10 որով սա բժշկեցաւ ։ * Յայտնի լիցի ա-
մենեցուն ձեզ՝ և ամենայն ժողովըր-
դեանդ Իսրայէլի ․ զի յանուն Յիսուսի
Քրիստոսի Նազովրեցւոյ՝ զոր դուքն խա-
չեցէք՝ զոր Աստուած յարոյց ՚ի մեռելոց,
նովաւ սա կայ առաջի ձեր ող-
11 ջացեալ ։ * Նա է վէմն անարգեալ ՚ի ձէնջ
12 շինողաց, որ եղև գլուխ անկեան ․ * և
չիք այլով իւիք փրկութիւն ․ զի և ոչ ա-
նուն այլ գոյ ՚ի ներքոյ երկնից տուեալ ՚ի
մարդիկ՝ որով արժան իցէ կեալ մեզ ։ Ի.Ե
13 * Տեսեալ ՚ի համարձակութիւնն
Պետրոսի և Յովհաննու, և ՚ի վեր հասեալ՝
թէ արք ագէտք՝ և առանց դպրութեան
են, զարմանային, զի ծանուցէին զնոսա՝ թէ
14 ընդ Յիսուսի էին ․ * և զայրն եւս տեսա-
նէին զբժշկեալն՝ զի կայր ընդ նոսա ․ և
15 ոչինչ կարէին տալ պատասխանի ։ * Եւ
հրամայեալ նոցա արտաքս քան զատեանն
16 ելանել, խորհեցան ընդ միմեանս, * և
ասեն ․ զի՞նչ արասցուք արանցս այսոցիկ՝
զի երևելի նշան եղև ՚ի ձեռն նոցա ․ ամե-
նայն իսկ բնակչաց Երուսաղէմի յայտ է,
17 և ոչ կարեմք ուրանալ ։ * Այլ զի մի առա-
ւել տարածեսցի ՚ի ժողովուրդն, սպառ-
նասցուք նոցա՝ մի՛ ևս խօսել յանունն
18 յայն՝ մի՛ ումեք ՚ի մարդկանէ ։ * Եւ կոչե-
ցեալ զնոսա պատուիրեցին ամենևին մի՛
խօսել՝ և մի՛ ուսուցանել յանուն Յիսու-

28 վրդովք Իսրայէլի, * առնել՝ որչափ ձեռն
քո և կամք յառաջագոյն սահմանեցին լի-
29 նել: * Եւ արդ տէր՝ հայեաց ՚ի սպառ-
նալիս նոցա, և տուր ծառայից քոց ամե-
նայն համարձակութբ խօսել զբանն քո.
30 * ՚ի ձգել զձեռն քո ՚ի բժշկութիւն, և
նշանս և արուեստս՝ լինել անուամբն սըր-
31 բոյ որդւոյ քո Յիսուսի: * Եւ մինչ կային
նոքա յաղօթս՝ շարժեցաւ տեղին՝ յո-
րում էին ժողովեալ, և լցան ամենեքին
հոգւով սրբով. և խօսէին զբանն Աստու-
ծոյ համարձակութեամբ:
32 * Եւ բազմութեան հաւատացելոցն էր Ա. Զ.
սիրտ և անձն մի. և ոչ ոք ՚ի նոցանէ ա-
սէր զինչից իւրոց թէ իւր իցէ. այլ էր
33 նոցա ամենայն ինչ հասարակաց: * Եւ
զօրութեամբ բազմաւ տային վկայութիւն
առաքեալքն զյարութեանն տեառն Յի-
սուսի Քրիստոսի. և շնորհք մեծամեծք
34 էին ՚ի վերայ ամենեցուն նոցա: * Եւ ոչ
ոք կարօտէր ՚ի նոսա. զի որ միանգամ
տեարքն էին գեղից կամ ապարանից՝ վա-
ճառէին և բերէին զգինս վաճառելոցն,
35 * դնէին առ ոտս առաքելոցն. և բաշ-
խէին իւրաքանչիւր՝ որպէս ումեք պիտոյ
36 ինչ լինէր: * Յովսէփ՝ որ կոչեցաւն Բառ-
նաբաս յառաքելոց անտի, որ թարգմա-
նի՝ որդի մխիթարութեան, ղեւտացի յազ-
37 գէ՝ կիպրացի. * էր նորա գիւղ, վաճառ-

28 վրդովք Իսրայելի , * առնել՝ որչափ ձեռն
քո և կամք յառաջագոյն սահմանեցին լի-
29 նել ։ * Եւ արդ տէր՝ հայեաց ՚ի սպառ-
նալիս նոցա , և տուր ծառայից քոց ամե-
նայն համարձակութբ խօսել զբանն քո .
30 * ՚ի ձգել զձեռն քո ՚ի բժշկութիւն , և
նշանս և արուեստս՝ լինել անուամբն սըր-
31 բոյ որդւոյ քո Յիսուսի ։ * Եւ մինչ կային
նոքա յաղօթս՝ շարժեցաւ տեղին՝ յո-
րում էին ժողովեալ , և լցան ամենեքին
հոգւով սրբով . և խօսէին զբանն Աստու-
ծոյ համարձակութեամբ ։
32 * Եւ բազմութեան հաւատացելոցն էր Ա. Զ.
սիրտ և անձն մի . և ոչ ոք ՚ի նոցանէ ա-
սէր զընչից իւրոց թէ իւր իցէ . այլ էր
33 նոցա ամենայն ինչ հասարակաց ։ * Եւ
զօրութեամբ բազմաւ տային վկայութիւն
առաքեալքն զյարութեանն տեառն Յի-
սուսի Քրիստոսի . և շնորհք մեծամեծք
34 էին ՚ի վերայ ամենեցուն նոցա ։ * Եւ ոչ
ոք կարօտէր ՚ի նոսա . զի որ միանգամ
տեարքն էին գեղից կամ ապարանից՝ վա-
ճառէին և բերէին զգինս վաճառելոցն ,
35 * դնէին առ ոտս առաքելոցն . և բաշ-
խէին իւրաքանչիւր՝ որպէս ումեք պէտս
36 ինչ լինէր ։ * Յովսէփ՝ որ կոչեցաւն Բառ-
նաբաս յառաքելոց անտի , որ թարգմա-
նի՝ որդի մխիթարութեան , ղեւտացի յազ-
37 գէ՝ կիպրացի . * էր նորա գիւղ , վաճառ-

եայ՝ և եբեր զգինն՝ եդ առ ոտս առա-
քելոցն ։

ԳԼ. Ե.

Իսկ այր ումն Անանիա , հանդերձ կը- 1
նաւ իւրով Սափիրաւ՝ վաճառեաց ագա-
րակ . * և խորեաց ՚ի գնոց անտի՝ գիտե- 2
լով և կնոջն . և եբեր մասն ինչ՝ եդ առ ոտս
առաքելոցն ։ * Ասէ Պետրոս . Անանիա՝ 3
ընդէ՞ր ելից սատանայ զսիրտ քո՝ ստել
քեզ հոգւոյն սրբոյ , և խորել ՚ի գնոց
գեղջն . * ո՞չ ապաքէն մինչ կայրն՝ քո էր , 4
և ՚ի վաճառելն՝ ընդ քո իշխանութբ էր .
զի՞ է՝ զի եդիր ՚ի սրտի քում զիրս զայս .
ոչ ստեցեր մարդկան , այլ Աստուծոյ ։
* Իբրև լուեալ Անանիա զբանս զայսոսիկ՝ 5
անկաւ՝ և եհան զոգի . և եղև ահ մեծ
՚ի վերայ ամենեցուն՝ որ լուանն զայն ։
* Յոտն կացին երիտասարդքն՝ և ամփոփե- 6
ցին զնա , և տարան թաղեցին ։ * Իբրև ե- 7
ղև իբրև ժամք երեք անցին , և կին նորա
ոչ գիտէր զինչ եղեալն էր , եմուտ ՚ի ներքս ։
* Պատասխանի ետ նմա Պետրոս՝ և ասէ . 8
ասա դու ինձ՝ թէ այնչափ գնոց զգեօղն
վաճառեցէք ։ և նա ասէ , այո այնչափ ։
* Իսկ ասէ ցնա Պետրոս . զի՞ է՝ զի միաբա- 9
նեցայք դուք փորձել զհոգին տեառն .
ահա ոտքն՝ որ թաղեցին զայրն քո ՚ի դը-

10 րան, հանցեն և զքեզ : * Եւ անկաւ ան-
դէն առ ոտս նորա՝ և եհան զոգի. մտին
երիտասարդքն՝ գտին զնա մեռեալ, և հա-
11 նին թաղեցին առ առն իւրում : * Եւ
եղև երկիւղ մեծ 'ի վերայ ամենայն եկե-
ղեցւոյն, և 'ի վերայ ամենեցուն՝ որ լուան
զայն :
12 * Եւ 'ի ձեռս առաքելոցն լինէին նը- Աե
շանք և արուեստք բազումք 'ի ժողովր-
դեանն. և էին միաբան ամենեքեան 'ի
13 սրահին Սողոմոնի : * Եւ յայլոց անտի ոչ
ոք իշխէր մերձենալ առ նոսա. այլ յար-
14 գէր զնոսա ժողովուրդն : * Եւ առաւել
ևս յաւելուին հաւատացեալքն 'ի տէր,
15 բազմութ̅ի արանց և կանանց. * մինչև 'ի
հրապարակն հանել զհիւանդս, և դնել
պատգարակօք և մահճօք իւրեանց. զի
ընդ անցանելն Պետրոսի՝ գոնէ հովանի
16 նորա հասցէ ումեք 'ի նոցանէ : * Եւ ժողո-
վէր բազմութիւն շուրջ 'ի քաղաքաց ան-
տի յԵրուսաղէմ, բերէին զհիւանդս և
զնեղեալս յայսոց պղծոց. որք և բժշկե-
17 ին ամենեքեան : * Յարուցեալ քահանայա-
պետն, և ամենեքին որ ընդ նմա՝ և ա-
ղանդ սադուկեցւոց՝ լցան նախանձու :
18 * Եւ արկին զձեռս յառաքեալսն, և ե-
19 դին զնոսա հրապարակաւ 'ի բանտի : * Ա-
պա հրեշտակ տեառն գիշերի եբաց զդու-
րըս բանտին, և հանեալ զնոսա՝ ասէ.

* գնացէք՝ կացէք ՚ի տաճարին, և խօսե֊ 20
ցարուք ընդ ժողովրդեանն զամենայն
պատգամս կենացս այսոցիկ: * Եւ իբրև 21
լուան, մտին ընդ առաւօտն ՚ի տաճարն՝
և ուսուցանէին: Եկն քահանայապետն՝
և որ ընդ նմա, կոչեցին միաբան զատեա֊
նըն՝ և զամենայն ծերակոյտ որդւոցն իսրա֊
յէլի, և առաքեցին ՚ի բանտն ածել զնս̃:
* Եւ իբրև եկին սպասաւորքն՝ ոչ գտին 22
զնոսա ՚ի բանտին. դարձեալ անդրէն պատ֊
մեցին, * և ասեն. Թէ զբանտն գտաք փա֊ 23
կեալ ամենայն զգուշութբ̃, և զպահապան֊
սըն՝ զի կային առ դրանն, բացաք և ՚ի ներքս
զոք ոչ ևս գտաք: * Իբրև լուան զբանս 24
զայս իշխանք տաճարին և քահանայապետ֊
քըն՝ հիանային վասն նոցա, թէ զի՞նչ արդ֊
եօք լինիցի այն: * Եւ եկն ոմն պատմեաց 25
նոցա՝ թէ ահա արքն զորս եդիք ՚ի բան֊
տի՝ կան ՚ի տաճարին, և ուսուցանեն զժո֊
ղովուրդն: * Յայնժամ երթեալ իշխանն 26
սպասաւորօքն հանդերձ՝ ած զնոսա ոչ
բռնութբ̃. քանզի երկնչէին ՚ի ժողովր֊
դենէն՝ զի մի՛ քարկոծեսցին: * Եւ ածեալ 27
զնոսա՝ կացուցին յատենի. եհարց ցնս̃
քահանայապետն, * և ասէ. ո՞չ պատուի֊ 28
րելով պատուիրեցաք ձեզ՝ մի՛ ուսուցա֊
նել յանունն յայն, և արդ՝ ահաւասիկ
լցէք զԵրուսաղէմ ուսմամբ ձերով, և կա֊
միք ածել ՚ի վերայ մեր զարիւն զառն զայ֊

29 նորին ։ * Պատասխանի ետ Պետրոս և այլ
առաքեալքն և ասեն . Հնազանդել պարտ
30 է այ̃ առաւել՝ քան մարդկան ։ * Ա̃ծ հար-
ցըն մերոց յարոյց զՅս̃՝ զոր դուք սպանիք
31 կախեալ զփայտէ ։ * Զնա ա̃ծ առաջնորդ
և փրկիչ բարձրացոյց աջովն իւրով տալ
ապաշխարութիւն Իսրայէլի՝ և թողութի̃
32 մեղաց ։ * Եւ մեք եմք վկայք բանիցս այսո-
ցիկ, և հոգին սուրբ՝ զոր ետ ա̃ծ հնազան-
33 դելոց իւրոց ։ * Եւ նոքա իբրև լուան ,
առատանային և խորհէին սպանանել զն̃ս ։
34 * Յարուցեալ ոմն ՚ի մէջ ատենին փա- Բ Կ
րիսեցի՝ որում անուն էր Գամաղիէլ , օ-
րէնսուսոյց՝ պատուական ա̃մ ժողովրդեա-
նըն . Հրամայեաց սակաւիկ մի զարսն ար-
35 տաքս տանել ։ * Եւ ասէ ցնոսա . արք իս-
րայէլացիք՝ հայեցարուք ՚ի ձեզ մն̃ արանցս
36 այսոցիկ՝ զինչ արժան իցէ գործել ։ * Յա-
ռաջքան զաւուրս զայսոսիկ յարեաւ Թև-
դաս՝ ասել զանձնէ , թէ իցէ ոմն . յոր
անկան արք թուով իբրև չորեքհարիւր .
որ սպանաւ՝ և ամենեքեան որ միաբա-
նեալ էին ընդ նմա , քակտեցան՝ և եղեն
37 յոչինչ ։ * Յետ նորա յարեաւ Յուդա
գալիլեացի՝ յաւուրս աշխարհագրին . և
ապստամբեցոյց ժողովուրդ բազում ըղ
կնի իւր . և նա կորեաւ՝ և ամենեքեան
38 որ նմայն հաւանեալ էին , ցրուեցան ։ * Եւ
զարդիս ասեմ ձեզ . ՚ի բաց կացէք յա-

բանիցդ յայդցանէ՝ և թոյլ տուք դոցա.
զի թէ 'ի մարդկանէ իցէ խորհուրդդ այդ
կամ գործդ, քակտեսցի. * ապա թէ յա̃յ 39
է՝ ոչ կարէք քակտել զդոսա. գուցէ և
աստուածամարտք գտանիցիք: * Հաւա֊ 40
նեցան նմա. և կոչեցեալ զառաքեալսն՝
գան հարին, և պատուիրեցին՝ մի՛ ևս խօ֊
սել յանուն Յիսուսի. և արձակեցին զնս̃:
Եւ նոքա գնացին խնդալով յերեսաց ա֊ 41
տենին, զի վն̃ անուան տ̃ն արժանի եղեն
անարգելոյ: * Եւ զա̃մ օր 'ի տաճարին և
առտնին ոչ դադարէին ուսուցանել՝ և ա֊
ւետարանել զՅիսուս Քրիստոս:

ԳԼ. Զ.

Եւ յաւուրսն յայնոսիկ 'ի բազմանալ 1
աշակերտացն. եղև տրտունջ յունաց ա֊
հեբրայեցիսն. զի արհամարհեալ լինէին
'ի պաշտամանն հանապազորդ այրիք նո֊
ցա: * Կոչեցին երկոտասանքն զբազմու֊ 2
թիւն աշակերտացն՝ և ասեն. ոչ է հա֊
ճոյ մեզ թողուլ զբանն Աստուծոյ՝ և
պաշտել զսեղանս: * Ընտրեցէք եղբարք՝ 3
վկայեալս 'ի ձէնջ արս եօթն, (լիս հոգ֊
ւով սրբով և իմաստութեամբ). զորս կա֊
ցուսցուք 'ի վերայ պիտոյիցս այսոցիկ.
* և մեք աղօթից և պաշտաման է բա֊ 4
նին հպատակ՝ լիցուք: * Եւ հաճոյ թը֊ 5

ւեցաւ բանն առաջի ամենայն բազմու-
թեանն . և ընտրեցին զՍտեփաննոս՝ այր
լի հաւատովք և հոգւով սրբով , և զՓի-
լիպպոս և զՊրոքորոն և զՆիկանովրա և
զՏիմոնա և զՊարմենա՝ և զՆիկողայոս
6 զեկն անտիոքացի ։ * Զորս կացուցին առա-
ջի առաքելոցն . և աղօթս արարեալ՝ եդին 'ի
7 վերայ նոցա զձեռս ։ * Եւ բանն Աստու-
ծոյ աճէր . և բազմանայր թիւ աշակեր-
տացն յոյժ յԵրուսաղէմ ։ և բազում
ժողովք 'ի քահանայիցն անսային հաւա-
տոցն ։

8 * Ստեփաննոս՝ այր լի շնորհօք և զօ- ԲԲ
րութեամբ , առնէր արուեստս և նշանս
9 մեծամեծս 'ի ժողովրդեանն ։ * Յարեան
ոմանք 'ի ժողովրդենէ , որ կոչէր Լիբե-
ացւոց՝ և կիւրենացւոց՝ և աղեքսանդրա-
ցւոց՝ և որ 'ի կիւլիկեցւոց՝ և յասիա ,
10 վիճել ընդ Ստեփաննոսի . * և ոչ կարէին
զդէմ ունել իմաստութեանն և զհոգւոյն ,
11 որով խօսէր ։ * Յայնժամ հրապուրեցին
արս ոմանս ասել . թէ լուաք զդորա խօ-
սել բանս հայհոյութեան 'ի Մովսէս և
12 յԱստուած ։ * Եւ խռովեցին զժողովուր-
դըն և զերիցունս և զդպիրսն . և հասե-
եալ 'ի վերայ՝ յափշտակեցին զնա՝ և ա-
13 ծին յատեան ։ * Եւ կացուցին վկայս սու-
տըս՝ որ ասէին , այրս այս ոչ դադարէ
խօսել բանս հայհոյութեան զտեղւոյն սրբ-

րոյ՝ և զօրհնացն։ * Լուաք 'ի դմանէ զի 14
ասէր՝ թէ Յիսուս Նազովրեցի նա քակեսցէ
զտեղիս զայս, և փոխեսցէ զօրէնս՝
զոր ետ մեզ Մովսէս։ * Եւ հայեցեալ 'ի նա 15
ամենեցուն՝ որ նստէին յատենին, տեսին
զերեսս նորա իբրև զերեսս հրեշտակի։

ԳԼ. Է.

Եւ ասէ քահանայապետն՝ թէ արդարև 1
այդ այդպէ՞ս իցէ։ * Եւ նա ասէ. արք 2
եղբարք և հարք՝ լուարուք ինձ։ Աստուած
փառաց երևեցաւ հօր մերում Աբրահամու
մինչդեռ 'ի միջագետս էր, մինչ-
չև բնակեցուցեալ էր զնա 'ի Խառան. և
ասէ ցնա։ * Ել յերկրէ քումմէ և յազ- 3
գէ քումմէ. և եկ յերկիր՝ զոր ցուցից
քեզ։ * Յայնժամ ելեալ յերկրէն քաղ- 4
դէացւոց բնակեցաւ 'ի Խառան։ և ան-
տի յետ մեռանելոյ հօր նորա՝ փոխեաց,
և պանդխտեցոյց զնա յերկիրս յայսմիկ,
յորում դուք այժմ բնակեալ էք։ * Եւ 5
ոչ ետ նմա ժառանգութիւն 'ի սմա, և
ոչ քայլ մի ոտին. և խոստացաւ տալ նմա
զսա 'ի բնակութիւն, և զաւակի նորա
յետ նորա, մինչ ոչ գոյր նորա որդի։* Խօ- 6
սեցաւ Ած այդպէս, թէ եղիցի զաւակ
նորա պանդուխտ յօտար երկրի. և ծա-
ռայեսցեն զնա՝ և չարչարեսցեն ամս չո-

7 րեքհարիւր ։ * Եւ զազգն՝ որում ծառա֊
յեսցեն՝ դատեցայց ես , ասէ ա̅ծ . եւ յետ
այսորիկ ելցեն՝ եւ պաշտեսցեն զիս 'ի տեղ֊
8 ւոջս յայսմիկ ։ * Եւ ետ նմա ուխտ թլ֊
փատութեան ։ եւ այսպա ծնաւ զԻսահակ ,
եւ թլփատեաց զնա յաւուր ութերորդի .
Իսահակ զՅակոբ . եւ Յակոբ զերկոտա֊
9 սան նահապետսն ։ * Եւ նահապետքն նա֊
խանձեալ ընդ Յովսեփայ՝ վաճառեցին
10 յԵգիպտոս . եւ էր ա̅ծ ընդ նմա ։ * Եւ
փրկեաց զնա յամենայն նեղութեանց ն̅ր .
եւ ետ նմա շնորհս եւ իմաստութիւն ա֊
ռաջի Փարաւոնի արքային եգիպտացւոց .
եւ կացոյց զնա իշխան եգիպտացւոցն՝ եւ
11 ամենայն տան ն̅ր ։ * Եւ եկն սով յամե֊
նայն երկիրն Եգիպտոսի , եւ 'ի Քանան նե֊
ղութիւն մեծ . եւ ոչ գտանէին կերակուր
12 հարքն մեր ։ * Եւ լուեալ Յակոբայ թէ
գտանի կերակուր յԵգիպտոս , առաքեաց
13 զհարսն մեր յառաջագոյն ։ * Եւ յերկ֊
րորդումն ետ ծանօթս Յովսէփ եղբարց
իւրոց . եւ յայտնի եղեւ ազգն ն̅ր Փարա֊
14 ւոնի ։ * Առաքեաց Յովսէփ՝ եւ կոչեաց
զՅակոբ զհայր իւր , եւ զամենայն ազգա֊
15 տոհմն՝ ոգիս եօթանասուն եւ հինգ ։ * Եւ
էջ Յակոբ յԵգիպտոս՝ եւ վախճանեցաւ
16 ինքն եւ հարքն մեր ։ * Եւ փոխեցան 'ի Սիւ֊
քէմ , եւ եդան յայրին , զոր ստացաւ Աբ֊
րահամ գնոց արծաթոյ յորդւոցն Եմով֊

րայ՝ 'ի Սիւքէմ։ * Իբրեւ մերձեցաւ ժա- 17
մանակ աւետեացն՝ զոր խոստացաւ ած
Աբրահամու, աճեաց ժողովուրդն՝ և բազ-
մացաւ յԵգիպտոս․ * մինչև յարեաւ այլ 18
թագաւոր յԵգիպտոս՝ որ ոչ ճանաչէր ըզ
Յովսէփ։ * Նա հնարեցաւ ազգին մերում, 19
և չարչարեաց զհարսն մեր՝ առնել ընկե-
ցիկ զմանկունս նոցա՝ զի մի՛ ապրեսցին։
* Յորում ժամանակի ծնաւ և Մովսէս, 20
և էր կայտառ առաջի այ․ որ և սնաւ 'ի
տան հօր իւրոյ ամիսս երիս։ * Եւ յընկե- 21
ցիկն առնել զնա՝ եբարձ զնա դուստր
Փարաւոնի, և սնոյց զնա իւր յորդեգի-
րըս։ * Եւ վարժեցաւ Մովսէս ամենայն 22
իմաստութեամբ եգիպտացւոցն․ և էր
զօրաւոր բանիւք և գործովք իւրովք։
* Իբրև լցան նր քառասնամեայ ժամանակ, 23
անկաւ 'ի սիրտ նր․ շրջել զեղբարբն իւ-
րովք՝ զորդւովքն իսրայէլի։ * Եւ տես- 24
եալ զոմն զրկեալ՝ զչարեցաւ, և խնդրեաց
զվրէժ զրկելոյն սպանեալ զեգիպտացին։
* Զմտաւ ածէր թէ իմասցին եղբարքն նր, 25
զի ած 'ի ձեռն նր տալոց էր զփրկութիւն
նց․ և նք ոչ իմացան։ * Եւ 'ի վաղիւ ան- 26
դըր երեւեցաւ նց մինչդեռ մարտնչէին՝
և վարեաց զնս 'ի խաղաղութի, ասէ․ արք՝
եղբարք էք, ընդէ՞ր զրկէք զմիմեանս։* Իսկ 27
որ զրկէր զընկերն, մերժեաց զնա՝ և ա-
սէ․ ո՞ կացոյց զքեզ իշխան և դատաւոր

28 'ի վ̃ր մեր ։ * Միթէ սպանանե՞լ կամիցիս
զիս՝ զոր օրինակ սպաներ երէկ զեգիպ-
29 տացին ։ * Եւ փախեաւ Մովսէս 'ի բանի-
ցըս յայսցանէ, և եղև պանդուխտ յերկ-
րին Մադիամու. ուր ծնաւ երկուս որդիս ։
30 * Եւ 'ի կատարել ամացն քառասնից, ԲԳ
երևեցաւ նմա յանապատի լերինն Սինայ
հրեշտակ տեառն 'ի բոց հրոյ մորենւոյն ։
31 * Եւ Մովսէսի տեսեալ՝ զարմացաւ ընդ
տեսիլն. և 'ի մատչելն նր̃ նշմարել՝ եղև
32 ձայն տեառն ։ * Ես եմ ա̃ծ հարց քոց, ա̃ծ
Աբրահամու՝ և Սահակայ՝ և Յակովբայ.
և զահի հարեալ Մովսէս՝ ոչ իշխէր հա-
33 յել ։ * Եւ ասէ ցնա տէր. լո̃ծ զկօշիկս
ոտից քոց, զի տեղիդ՝ յորում դուդ կա-
34 ցեր՝ երկիր ս̃բ է ։ * Տեսանելով տեսի ըզ
չարչարանս ժողովրդեան իմոյ՝ որ յԵգիպ-
տոս, և լուայ հեծութեան նց̃, և իջի փըր-
կել զնս̃. և արդ՝ եկ առաքեցից զքեզ յԵ-
35 գիպտոս ։ * Զայն Մովսէս՝ զոր ուրացանն
և ասեն. ո՞ կացոյց զքեզ իշխան և դատա-
ւոր 'ի վ̃ր մեր, զնա ա̃ծ իշխան և փրկիչ
առաքեաց 'ի ձեռն հրեշտակին, որ երևե-
36 ցաւ նմա 'ի մորենւոջն ։ * Նա եհան զնս̃՝
արարեալ նշանս և արուեստս յերկրին Ե-
գիպտացւոց՝ և 'ի կարմիր ծովուն, և յա-
37 նապատին՝ ամս քառասուն ։ * Այս Մով-
սէս է, որ ասաց ցորդիսն Իսրայէլի. մար-
գարէ յարուսցէ ձեզ տէր ա̃ծ ձեր յեղ-

բարց ձերոց իբրև զիս, նմա լուիջիք ։
* Սա է՝ որ եղև յեկեղեցւոջն յանապա- 38
տին ընդ հրեշտակին, որ խօսեցաւ ընդ
նմա 'ի լերինն Սինայ՝ և ընդ հարսն մեր.
որ ընկալաւ զպատգամս կենդանիս՝ տալ
մեզ ։* Որում ոչ կամեցան հնազանդ լի- 39
նել հարքն մեր. այլ մերժեցին՝ և դար-
ձան սրտիւք իւրեանց յԵգիպտոս ։ * Եւ 40
և ասեն ցԱհարոն. արա մեզ ա̃ծս, որ եր-
թիցեն առաջի մեր. զի Մովսէսն այն՝ որ
եհան զմեզ յերկրէն եգիպտացւոց, ոչ
գիտեմք զի՛ եղև նմա ։ * Եւ արարին յա- 41
ւուրսն յայնոսիկ որթ, և մատուցին զո-
հըս կռոց, և ուրախ լինէին 'ի գործս ձե-
ռաց իւրեանց ։ * Դարձոյց ա̃ծ՝ և մատ- 42
նեաց զնո̃ 'ի պաշտօն զօրութեան երկնից.
ո̃պ և գրեալ է 'ի գիրս մարգարէից. մի-
թէ զո՞հս և պատարագս մատուցէք ինձ
զամս քառասուն յանապատին՝ տունդ Իս-
րայէլի ։ * և առիք զխորանն Մողոքայ, և 43
զաստղն ա̃յն Հռեմփայ, զպատկերսն՝ զոր
արարիք երկիրպագանել նց̃. և փոխեցից
զձեզ յայն կողմն բաբելացւոց ։ * Խորանն 44
վկայութեանն էր ընդ հարսն մեր յանապա-
տին. ո̃պ հրամանն ետ որ խօսէրն ընդ Մով-
սէսի, առնել զայն ըստ օրինակին զոր ե-
տես ։ * Զոր և ընկալեալ բերին հարքն մեր 45
հանդերձ Յեսուաւ 'ի վիճակ ազգացն,
զորս մերժեաց ա̃ծ յերեսաց հարցն մե-

46 րոց․ մինչև յաւուրս Դաւթի, * որ ե-
գիտ շնորհս առաջի ա̃յ, և խնդրեաց գը-
47 տանել զյարկս ա̃յ Յակովբայ։ * Նաև Սո-
48 ղոմոն շինեաց նմա տուն։ * Այլ ոչ ե-
թէ բարձրեալն ՚ի ձեռագործ տաճարս բը-
49 նակէ․ այլ որպէս մարգարէն ասէ․ * երկինք
աթոռ իմ են, և երկիր պատուանդան
ոտից իմոց․ որպիսի՞ տուն շինեցիք ինձ,
ասէ տէր․ կամ զի՞նչ տեղի հանգստեան
50 իմոյ․ * ո՞չ ձեռն իմ արար զայս ամենայն։
51 * Խստապարանոցք և անթլփատք սրտիւք
և ականջօք․ դուք հանապազ հոգւոյն սըր-
բոյ հակառակ կայք․ որպէս հարքն ձեր և
52 դուք։ * Զո՞ ՚ի մարգարէիցն ոչ հալածե-
ցին հարքն ձեր․ և սպանին զայնոսիկ որ
յառաջագոյն պատմեցին վ̃ գալստեան
արդարոյն, որոյ դուք այժմ մատնիչք և
53 սպանողք եղէք․ * որք առիք զօրէնս ՚ի
հրամանս հրեշտակաց, և ոչ պահեցիք։
54 * Եւ լուեալ զայս զայրանային ՚ի սիրտս
իւրեանց, և կրճտէին զատամունս ՚ի վ̃ր
55 նր̃։ * Եւ նա էր լի հոգւով սրբով․ հա-
յեցաւ յերկինս՝ և ետես զփառս ա̃յ, և
զՅ̃ս զի կայր ընդ աջմէ ա̃յ․ և ասէ՝ ահա
տեսանեմ զերկինս բացեալ՝ և զորդի մար-
56 դոյ զի կայ ընդ աջմէ ա̃յ։ * Աղաղակեալ
՚ի ձայն մեծ՝ խցին զականջս իւրեանց,
և դիմեցին առ հասարակ ՚ի վերայ նր̃։
57 * Եւ հանեալ արտաքոյ քաղաքին՝ քարկո-

ծէին. և վկայքն դնէին զձորձս իւրեանց
առ ոտս երիտասարդի միոյ՝ որ կոչէր Սա-
ւուղ: * Եւ քարկոծ առնէին զՍտեփան- 58
նոս, որ կարդայր և ասէր. տէր Յս՜՝ ըն-
կալ զոգի իմ: * Եդ ծունր՝ և աղաղա- 59
կեաց 'ի ձայն բարձր. տէր՝ մի համարիր
զոցա զայս մեղս. և զայս իբրև ասաց՝ նըն-
ջեաց. և Սօղոս էր կամակից սպանմանն նր՜:

ԳԼ. Ը.

Եւ եղև յաւուր յայնմիկ հալածումն 1
մեծ 'ի վերայ եկեղեցւոյն յԵրուսաղէմ.
և ամենեքեան ցրուեցան 'ի գեօղս Հրէաս-
տանի՝ և 'ի Սամարիա՝ բաց յառաքելոցն:
* Եւ բարձին զՍտեփաննոս արք երկիւ- 2
ղածք՝ և արարին կոծ մեծ 'ի վերայ նորա:
Բ Դ * Բայց Սօղոս վնասակար էր եկեղեց- 3
ւոյն. 'ի տունս տունս մտանէր, քարշէր
զարս և զկանայս՝ մատնէր 'ի բանս: * Եւ 4
սփռեալքն՝ շրջէին և աւետարանէին զբա-
նըն: * Իսկ Փիլիպպոս իջեալ 'ի քաղաքն 5
սամարացւոց՝ քարոզէր նոցա զՔրիստոս:
* Ունկն դնէին ժողովուրդքն բանիցն Փի- 6
լիպպոսի միաբան՝ 'ի լսել նոցա և 'ի տե-
սանել զնշանսն, զոր առնէր: * Քանզի 7
բազումք որ ունէին զայս պիղծս՝ աղա-
ղակէին 'ի ձայն մեծ և ելանէին: * և բա- 8
զում անդամալոյծք և կաղք բժշկէին:

9 * Եւ եղեւ ուրախութիւն մեծ 'ի քաղաքին
յայնմիկ ։ Այր ոմն անուն Սիմոն՝ յառա-
ջագոյն էր 'ի քաղաքին . մոգ էր , և ապ-
շեցուցանէր զազգն Սամարացւոց . ասէր
10 զանձնէ՝ թէ իցէ մեծ ոմն ։ * Յոր հայէ-
ին ամենեքին 'ի փոքուէ մինչեւ 'ի մեծա-
մեծս . և ասէին , սա է զօրութիւն Ա-
11 ստուծոյ ; որ կոչի մեծ ։ * Հայէին 'ի նա
վասն բազում ժամանակաց մոգութեամբ-
12 քըն ապշեցուցանելոյ զնոսա ։ * Իսկ յոր-
ժամ հաւատացին Փիլիպպոսի , որ աւե-
տարանէր վասն արքայութեանն Աստու-
ծոյ , և անուանն Յիսուսի Քրիստոսի ;
մկրտէին ամենեքեան արք և կանայք ։
13 * Այլ և ինքն Սիմոն հաւատաց և մկր-
տեալ կանխէր առ Փիլիպպոս ։ տեսեալ
զնշանսն և զմեծամեծ զօրութիւնսն որք
14 լինէին , զարմանայր ։ * Իբրև լուան՝ որ
Երուսաղէմ առաքեալքն էին ; թէ և
'ի Սամարիա ընկալան զբանն Աստուծոյ ,
առաքեցին առ նոսա զՊետրոս և զՅով-
15 հաննէս ։ * Որք իջեալ կացին յաղօթս 'ի
վերայ նոցա , որպէս զի առցեն զՀոգին
16 սուրբ . * զի ցայնժամ չև ևս էր և ոչ 'ի
վերայ միոյ նոցա հասեալ . բայց միայն
մկրտեալք էին յանուն տեառն Յիսու-
17 սի ։ * Յայնժամ եդին զձեռս 'ի վերայ
18 նոցա՝ և առնուին Հոգի սուրբ ։ * Տեսեալ
Սիմոնի՝ թէ ձեռն 'ի վերայ դնելով ա-

ռաքելոցն՝ տուեալ լինի հոգւոյն սուրբ.
մատոյց նոցա ինչս՝ և ասէ. * տուք և 19
ինձ զիշխանութիւնս զայս, զի յոր վերայ
դնիցեմ զձեռս՝ առցէ հոգի սուրբ։ Եւ
Պետրոս ասէ ցնա. * արծաթ քո ընդ քեզ 20
լիցի ՚ի կորուստ, զի զպարգևսն Աստու-
ծոյ համարեցար ընչիւք ստանալ։ * Ոչ գոյ 21
քեզ մասն և վիճակ ՚ի բանիդ յայդմիկ.
քանզի սիրտ քո ոչ է ուղիղ առաջի Աստու-
ծոյ։ * Ապաշաւեա դու ՚ի չարեացդ քոց 22
յայդցանէ, և աղաչեա զտէր. թերևս թո-
ղութիւն լիցի քեզ ՚ի մեղմէս խորհրդոց
սրտի քո։ * Քանզի ՚ի դառնութիւն մաղ- 23
ձի, և ՚ի կնճիռն անիրաւութեան տեսա-
նեմ զքեզ։ * Պատասխանի ետ Սիմոն և 24
ասէ. աղաչեցէք վասն իմ զտէր. զի մի
ինչ եկեսցէ ՚ի վերայ իմ՝ յորոց դուքդ
ասացէք։ * Եւ նոցա եդեալ զվկայութիւն՝ 25
խօսեցան զբանն Աստուծոյ, և դարձան
յԵրուսաղէմ. և ՚ի բազում գեօղս սամա-
րացւոցն աւետարանէին։

ԲԵ * Հրեշտակ տն խօսեցաւ առ Փիլիպ- 26
պոս՝ և ասէ. արի և գնա դու ՚ի կողմն
հարաւոյ՝ ընդ ճանապարհ որ իջանէ յԵ-
րուսաղէմէ ՚ի Գազայ. զի այս է անապատ։
* Եւ յարեաւ գնաց։ Եւ ահաւասիկ այր 27
մի եթէովպացի ներքինի հզօր՝ Կանդակայ
տիկնոջ եթէովպացւոյ. որ էր ՚ի վր ամ
գանձուց նր. որ եկեալ էր երկիրպագա-

28 նել յԵրուսաղէմ. * Եւ էր անդրէն դարձ-
եալ, եւ նստեալ ՚ի կառս իւրում, ընթեռ-
29 նոյր զմարգարէն զԵսայի ։ * Ասէ հոգին ց-
Փիլիպպոս. մատիր՝ եւ յարեաց ՚ի կառսդ
30 յայդոսիկ ։ * Եւ ընթացեալ Փիլիպպոս՝ լը-
սէր զի ընթեռնոյր զԵսայի մարգարէ, եւ
ասէ. գիտիցե՞ս արդեօք՝ զոր ընթեռնու-
31 ցուդ ։ * Եւ նա ասէ՝ զիա՞րդ կարիցեմ, թէ
ոք ոչ առաջնորդեսցէ ինձ ։ եւ աղաչեաց
զՓիլիպպոս ելանել նստել ընդ նմա ։ * Եւ
32 գլուխ գրոյն զոր ընթեռնոյր՝ էր այս.
իբրեւ զոչխար ՚ի սպանդ վարեցաւ, եւ իբ-
րեւ զորոջ առաջի կտրչի իւրոյ անմռունչ,
33 այնպէս ոչ բանայ զբերան իւր ։ * Ի խոնար-
հութեան նր̃ դատաստան նր̃ բարձաւ, եւ
զազգատոհմն նր̃ ո՛ պատմեսցէ. զի բառ-
34 նին յերկրէ կեանք նր̃ ։ * Պատասխանի ետ
ներքինին Փիլիպպոսի, եւ ասէ. աղաչեմ
զքեզ՝ վ̃ն ո՞յր ասէ մարգարէն զայս. վ̃ն
35 ի՞ւր, եթէ վ̃ն այլոյ ուրուք ։ * Եբաց Փիլիպ-
պոս զբերան իւր, եւ սկսեալ ՚ի գրոցս յայս-
36 ցանէ՝ աւետարանեաց նմա զՅ̃ն ։ * Իբրեւ
երթային զճանապարհայն՝ եկին ՚ի ջուր
ինչ. եւ ասէ ներքինին, ահաւասիկ ջուր՝
37 զի՞նչ արգելու զիս ՚ի մկրտելոյ ։ * Եւ ա-
սէ ցնա. եթէ հաւատաս բոլորով սրտիւ
քով՝ մարթ է ։ Պատասխանի ետ եւ ասէ.
38 հաւատամ՝ եթէ Յ̃ս Ք̃ս է որդի Ա̃յ ։ * Եւ
հրամայեաց կացուցանել զկառսն. եւ իջին

երկոքեան ՚ի ջուրն՝ Փիլիպպոս և ներքի-
նին, և մկրտեաց զնա ։ * Եւ իբրև ելին 39
՚ի ջրոյ անտի՝ Հոգին ս̃բ եկն ՚ի վ̃ր ներքի-
նւոյն . և հրեշտակ տ̃ն յափշտակեաց զզ
Փիլիպպոս, և ոչ ևս ետես զնա ներքինին .
և գնայր զճանապարհ իւր ուրախութբ ։
* Բայց Փիլիպպոս գտաւ յԱզովտոս . և 40
շրջեալ աւետարանէր ա̃մ քաղաքացն մին-
չև ՚ի գալ նորա ՚ի Կեսարիա ։

ԳԼ. Թ.

Բ Չ Իսկ Սօղոս տակաւին լցեալ սպառնա- 1
լեօք և սպանմամբ աշակերտացն տեառն,
մատուցեալ առ քահանայապետն . * խնդ- 2
րեաց ՚ի նմանէ թուղթս ՚ի Դամասկոս առ
ժողովուրդսն . որպ̃ թէ զոք գտցէ զայ-
նըր ճանապարհի՝ արս կամ կանայս, կա-
պեալս ածցէ յԵրուսաղէմ ։ * Եւ ընդ եր- 3
թալ նորա՝ եղև մերձենալ ՚ի Դամասկոս .
յանկարծակի շուրջ զնովաւ փայլատա-
կեաց լոյս յերկնից ։ * Եւ անկեալ յեր- 4
կիր, լուաւ բարբառ՝ որ ասէր ցնա . Սա-
ւուղ Սաւուղ՝ զի՞ հալածես զիս ։ * Եւ ա- 5
սէ՝ ո՞վ ես տէր ։ Եւ նա ասէ . ես եմ
Յ̃ս՝ զոր դուն հալածես . խիստ է քեզ
ընդդէմ խթանի աքացել ։ (* Եւ զար- 6
հուրեալ՝ և անշշունջ լեալ ասաց . տէր՝
զիս զի՞նչ կամիս առնել ։ * և ասէ ցնա 7

տէր) ։ Այլ յոտն կաց՝ և մուտ ՚ի քաղա-
քդ , և պատմեսցի քեզ՝ զի՞նչ պարտ ի-
ցէ առնել ։ Իսկ արքն՝ որ ընդ նմայնն եր-
թային . կային անշշունջ . զձայնն միայն
8 լսէին՝ բայց տեսանէին և ոչինչ ։ * Յա-
րեաւ Սօղոս յերկրէ անտի , և աչօք բա-
ցօք ոչ զոք տեսանէր . զձեռանէ առեալ
9 նր̄ մուծին ՚ի Դամասկոս ։ * Եւ էր անդ
աւուրս երիս՝ և ոչ տեսանէր , և ոչ ե-
10 կեր և ոչ արբ ։ * Եւ էր ոմն աշակերտ ՚ի
Դամասկոս՝ Անանիա անուն . ասէ ցնա տր̄
՚ի տեսլեան , Անանիա . և նա ասէ , աւա-
11 սիկ եմ տր̄ ։ * Եւ ասէ ցնա տր̄ . յոտն կաց՝
և գնա՛ ընդ փողոցն՝ որ կոչի ուղիղ , և
խնդրեսցես յապարանին Յուդայ՝ Սօղոս ա-
նուն զտարսոնացի՝ զի կայ դեռ յաղօթս ։
12 * Եւ ետես ՚ի տեսլեան այր մի Անանիա ա-
նուն՝ մտեալ և եդեալ ՚ի վր̄ նր̄ ձեռն , որպ̄
13 զի տեսցէ ։ * Պատասխանի ետ Անանիա . տր̄՝
լուայ ՚ի բազմաց վս̄ առնն այնորիկ՝ ո՛ր-
չափ արար չարիս սրբոց քոց յԵրուսաղէմ.
14 * և աստ ունի իշխանութի̄ ՚ի քահանայա-
պետիցն կապել զամենեսեան , որ կար-
15 դան զանուն քո ։ * Ասէ ցնա տէր . երթ
դու՝ զի անօթ ընտրութեան է ինձ նա .
կրել զանուն իմ առաջի հեթանոսաց՝ և
16 թագաւորաց՝ և որդւոցն իէ̄լի ։ * Քանզի
ես իսկ ցուցից նմա՝ ո՛րչափ պարտ իցէ
17 նմա չարչարիլ վս̄ անուան իմոյ ։ * Եւ գը-

նաց Անանիա՝ և եմուտ յապարանն . և
եդեալ 'ի վր նր ձեռս , ասէ . Սաւուղ եղ-
բայր՝ 'ի վեր հայեաց , տէր առաքեաց
զիս , Յս՝ որ երևեցաւ քեզ 'ի ճանապար-
հին՝ յորում գայիրն , ոպ զի տեսցես և
լցցիս հոգւով սրբով : * Եւ վաղվաղակի 18
անկան յաչաց նր իբրև կեղևանք . ետես՝
և յարեաւ մկրտեցաւ . * և առեալ կե- 19
րակուր՝ զօրացաւ . և եղև 'ի Դամասկոս
ընդ աշակերտսն աւուրս ինչ : * Եւ վաղ- 20
վաղակի 'ի ժողովուրդսն քարոզեաց զՅս ,
թէ սա է որդին այ : * Զարմացեալ էին 21
ամենեքեան , որ լսէինն , և ասէին . ոչ
սա էր՝ որ աւար հարկանէր յԵրուսաղէմ
զայնոսիկ , որ կարդային զանուն Յսի . և
այսր նմին իրի եկեալ է , զի կապեալս ըզ
նոսա տարցի առ քահանայապետսն : * Եւ 22
Սօղոս առաւել ևս զօրանայր՝ և յաղթա-
հարէր զՀրէայսն , որ բնակեալ էին 'ի Դա-
մասկոս . և խելամուտ ցուցանէր թէ սա
է Քրիստոսն : * Իբրև կատարէին աւուրք 23
բազումք . խորհեցան Հրէայքն սպանանել
զնա : * Յայտնեցաւ Սօղոսի նենգութիւն 24
նոցա . քանզի պահէին զդրունսն 'ի տուէ
և 'ի գիշերի՝ ոպ զի սպանցեն զնա : * Եւ 25
առեալ զնա աշակերտացն 'ի գիշերի՝ ընդ
պարիսպն կախեալ իջուցին վանդակաւ :
* Իբրև եկն Սօղոս յԵրուսաղէմ, ընդելա- 26
նէր յարել յաշակերտսն . և ամենեքեան

երկնչէին 'ի նմանէ, չհաւատային թէ ի-
27 *ցէ աշակերտ: * Բայց Բառնաբայ առեալ*
զնա՝ ած առ առաքեալսն. և պատմեաց
նոցա՝ ո̃պ 'ի ճանապարհին եսես զտէր,
և զի խօսեցաւ ընդ նմա. և զի 'ի Դա-
մասկոս համարձակեցաւ յանուն Յիսուսի:
28 * *Եւ էր ընդ նո̃ 'ի մտանել և ելանել յԵ-*
րուսաղէմ, համարձակեալ յանուն տ̃ն:
29 * *Խօսէր՝ և վիճէր ընդ յոյնս. և նք̃ խո-*
30 *կային սպանանել զնա: * Եւ իմացեալ եղ-*
բարց՝ իջուցին զնա 'ի Կեսարիա, և առա-
31 *քեցին զնա 'ի Տարսոն: * Բայց եկեղե-*
ցին ընդ ա̃մ հրէաստան՝ և 'ի Սամարիա
և 'ի Գալիլեա ունէր խաղաղութիւն՝ շի-
նեալ և երթեալ զհետ երկիւղի տ̃ն. և
մխիթարութք̃ հոգւոյն սրբոյ բազմանայր:
32 * *Եւ եղև 'ի շրջելն պետրոսի առ ա-* բե
մենեքումբք, իջանել նմա և առ ս̃բսն՝ որ
33 *բնակեալ էին 'ի Լիւդիա: * Եւ եգիտ*
անդ այր մի, որում անուն էր Էնեա,
ութամեան դնէր 'ի մահիճս անդամալոյծ:
34 * *Եւ ասէ ցնա պետրոս. Էնեա՝ բժշկէ*
զքեզ տէր Յս̃ Քս̃, արի՛՝ և քեզէն թօթա-
փեա զանկողինս քո: և վաղվաղակի յա-
35 *րեաւ: * Եւ տեսին զնա ամենեքեան, որ*
բնակեալ էին 'ի Լիւդիա և 'ի Սարոնիա,
36 *որք և դարձան իսկ 'ի տէր: * Եւ 'ի Յոպ-*
պէ էր կին ոմն աշակերտեալ՝ անուն Տա-
բիթա, որ թարգմանեալ կոչի այծեմնիկ.

սա էր լի գործովք բարեօք և ողորմու-
թեամբք զոր առնէր ։ * Եւ եղև յաւուր- 37
սն յայնոսիկ հիւանդանալ նմա և մեռա-
նել․ լուացին զնա՝ և եդին 'ի դստիկոնի
անդ ։ * Եւ մերձ էր Լիւդիա 'ի Յոպպէ․ 38
աշակերտացն լուեալ եթէ Պետրոս անդ
է, առաքեցին երկուս արս առ նա՝ աղա-
չել, զի մի՛ դանդաղեսցի գալ առ նոսա ։
* Եւ յարուցեալ Պետրոս՝ եկն ընդ նս̃․ 39
զոր՝ իբրև եկն՝ հանին 'ի վերնատունն,
և կացին շուրջ զնովաւ այրիքն ամ̃․ լա-
յին և ցուցանէին զձորձս և զհանդեր-
ձըս, որչափ առնէր նց̃ այծեմնիկն ։ * Եւ 40
հանեալ արտաքս զամենեսեան Պետրոսի,
եդ ծունր՝ եկաց յաղօթս․ և դարձաւ 'ի
մարմինն և ասէ․ Տաբիթա արի՛ կա՛ց յա-
նուն տն̃ Յս̃ի Քս̃ի․ և նա եբաց զաչս իւր․
և տեսեալ զՊետրոս՝ նստաւ կանգուն ։
* Ձեռն ետ նմա՝ և յարոյց զնա․ կոչեաց 41
զսրբսն և զայրիս, առաջի կացոյց զնա
կենդանի ։ * Եւ յայտնի եղև ընդ ամ̃ 42
Յոպպէ, և հաւատացին բազումք 'ի տր̃ ։
* Եւ եղև աւուրս բազումս լինել նմա 'ի 43
Յոպպէ՝ առ ումեմն Սիմոնի խաղախորդի ։

ԳԼ․ Ժ․

Գ.Կ Այր մի էր 'ի Կեսարիա՝ անուն Կոռ- 1
նելիոս՝ հարիւրապետ, 'ի գնդէ որ կոչէր

2 Իտալացի . * բարեպաշտօն՝ և երկիւղած
յԱյ ամ տամբ իւրով . առնէր ողորմու_
թիւնս բազումս 'ի ժողովրդեանն , և յա_
3 ղօթս կայր առ Ած յամ ժամ ։ * Ետես 'ի
տեսլեան յայտնապէս զիններորդ ժամու
աւուրն՝ զհրեշտակ Այ , զի մտանէր առ
4 նա՝ և ասէ ցնա . Կո՛րնելիէ ։ * Եւ նա
հայեցեալ ընդ նա՝ զարհուրեցաւ , և ա_
սէ . զի՞ է Տէր ։ և ասէ ցնա . աղօթք քո՝
և ողորմութիւնք քո ելին յիշատակաւ ա_
5 ռաջի Այ ։ * Եւ արդ՝ յղեա՛ արս 'ի Յոպպէ՝
և կոչեա՛ զՍիմոն զոմն՝ որ կոչի Պետրոս .
6 * Նա մտեալ է առ Սիմովնի ումեմն խա_
ղախորդի , որոյ է տունն մերձ 'ի ծով ։
7 * Եւ իբրև գնաց հրեշտակն՝ որ խօսէր
ընդ նմա, կոչեաց երկուս 'ի ծառայից իւ_
րոց՝ և զինուոր մի բարեպաշտօն 'ի սպա_
8 սաւորացն իւրոց , * և պատմեալ նոցա
9 զամ՝ առաքեաց զնս 'ի Յոպպէ ։ * Եւ 'ի
վաղիւ անդր 'ի ճանապարհ անկանել նո_
ցա՝ և մօտ 'ի քաղաքն լինել , ել Պետրոս
'ի տանիսն կալ յաղօթս զվեցերորդ ժա_
10 մուն ։ * Քաղցեաւ՝ և կամէր ճաշակել .
և 'ի պատրաստելն նոցա՝ եղև 'ի վր նորա
11 զարմացումն ։ * Եւ տեսանէր զերկինս
բացեալ . և զչորեցունց ոլունց կապեալ
անօթ ինչ իբրև զկտաւոյ մեծի , իջեալ
12 նստեալ 'ի վր երկրի ։ * յորում էին ամ
չորքոտանիք և սողունք երկրի՝ և Թռ_

չունք երկնից ։ * Եւ եղև ձայն առ նա ․ 13
արի՛ Պետրոս , զե՛ն՝ և կե՛ր ։ * Եւ Պետ֊ 14
րոս ասէ ․ քա՛ւ լիցի տէր , զի ոչ երբէք
կերայ խառնակ ինչ և անսուրբ ։ * Ձայն 15
եղև կրկին անգամ առ նա ․ զոր ա͞ծ սրբ֊
բեաց՝ դու մի՛ պղծեր ։ * Այս եղև եր֊ 16
ցիս և վերացաւ անօթն յերկինս ։ * Եւ 17
մինչդեռ զարմացեալ էր ընդ միտս Պետ֊
րոս՝ թէ զի՞նչ իցէ տեսիլն՝ զոր ետես ․ ա֊
հա արքն առաքեալք 'ի Կոռնելեայ՝ հար֊
ցին զապարանիցն Սիմովնի , կացին առ
դրանն ․ * կոչեցին՝ և հարցանէին , եթէ 18
Սիմոն՝ որ կոչին Պետրոս՝ աստ մտեա՞լ ի֊
ցէ ։ * Եւ մինչդեռ Պետրոս զմտաւ ա֊ 19
ծէր վ͞ն տեսլեանն , ասէ Հոգին ցնա ․ ա֊
հաւասիկ արք ոմանք· խնդրեն զքեզ ։
* Այլ արի՛ էջ՝ և երթ ընդ ն͞ս առանց ի֊ 20
րիք խղճելոյ , զի ես առաքեցի զն͞ս ։ * Եւ 21
իբրև էջ Պետրոս առ ն͞ս , ասէ ․ ահաւա֊
սիկ ես եմ՝ զոր խնդրէքն ․ զի՞նչ իրք են՝
վ͞ն որոյ եկիքդ ։ * Եւ նոքա ասեն , Կոռ֊ 22
նելիոս հարիւրապետ՝ այր արդար և եր֊
կիւղած յա͞յ , վկայեալ յա͞մ ազգէն հրէ֊
ից ․ հրաման առ 'ի հրեշտակէ սրբոյ՝ կո֊
չել զքեզ 'ի տուն իւր՝ և լսել բանս 'ի
քէն ։ * Կոչեաց զն͞ս 'ի ներքս՝ և առ իւր 23
ագոյց ․ և 'ի վաղիւ անդր յարուցեալ
Պետրոս՝ գնաց ընդ ն͞ս ․ և ոմանք յեղ֊
բարց անտի որ 'ի Յոպպէ էին՝ եկին ընդ

24 նմա ։ * Եւ 'ի վաղիւ անդր մտին 'ի Կե-
սարիա . և Կոռնելիոս մնայր նոցա , կո-
չեցեալ զազգատոհմն իւր՝ և զկարեւոր
բարեկամսն ։
25 * Եւ եղև 'ի մտանելն Պետրոսի՝ ընդ Գբ
առաջ եղև նմա Կոռնելիոս , անկեալ առ
26 ոտսն՝ երկիր պագանէր ։ * Եւ Պետրոս
կանգնեաց զնա՝ և ասէ . յոտն կաց՝ և ես
27 ինքն մարդ եմ ։ * Եւ խօսելով ընդ նմա
եմուտ 'ի ներքս . և գտանէր անդ ժողո-
28 վեալ բազումս ։ * Եւ ասէ ցնոսա . դուք
ինքնին գիտէք՝ ոչ անմարթ է առն հրէի
հպել կամ մերձենալ առ այլազգի . և ինձ
ա̃ծ եցոյց մի՛ զոք խառնակ կամ անսուրբ
29 ասել 'ի մարդկանէ ։ * Վասն այսորիկ և
առանց ընդ բանս ինչ ածելոյ եկի կոչե-
ցեալ . բայց արդ հարցանեմ , յի՞նչ պէ-
30 տրս կոչեցէք զիս ։ * Եւ Կոռնելիոս ա-
սէ . յառաջ քան զչորս աւուրս մինչ ցայս
ժամ կայի յաղօթս յինն ժամն 'ի տան ի-
մում , և ահա այր մի եկն եկաց առաջի
իմ 'ի հանդերձս սպիտակս , և ասէ ։
31 * Կո՛ռնելիէ՝ լսելի եղեն աղօթք քո . և ո-
32 ղորմութիւնք քո յիշեցան առաջի ա̃յ ։ * Եւ
արդ՝ յղեա՛ 'ի Յոպպէ՝ և կոչեա զՍիմոն .
որ կոչեցեալն է Պետրոս . սա մտեալ է 'ի
տուն Սիմովնի ուրուամն խաղախորդի մերձ
'ի ծով . որ եկեսցէ , և խօսեսցի բանս
33 ընդ քեզ ։ * Եւ ես իսկ և իսկ յղեցի առ

քեզ. դու բարւոք արարեր զի եկիր. արդ՝
ամենեքին մեք առաջի ա՟յ կամք լսել զա՟մ,
զոր հրամայեալ է քեզ 'ի տ՟նէ ։ *Եբաց 34
Պետրոս զբերան իւր՝ և ասէ. Ճշմարտու-
թեամբ հասեալ եմ, զի ոչ գոյ ակնառու-
թիւն առ 'ի յա՟յ. * այլ յա՟մ ազգս՝ որ եր- 35
կնչին 'ի նմանէ՝ և գործէ զարդարու՟թի,
ընդունելի է նմա ։ * Զբանն առաքեաց 36
որդւոցն իէ՟լի՝ աւետարանել զխաղաղու՟թի
'ի ձեռն Յ՟ի Ք՟ի. սա է ա՟մի տ՟ր ։ * Դուք 37
ինքնին գիտէք զբանն, որ եղև ընդ ա՟մ
հրէաստան սկսեալ 'ի Գալիլեէ յետ մկր-
տութեան՝ զոր քարոզեաց Յովհաննէս ։
* Զյ՟ս որ 'ի Նազարեթէ՝ զոր օծ Աստ- 38
ուած հոգւով սրբով և զօրու՟թբ. որ շրր-
ջեցաւ բարի առնել՝ և բժշկել զա՟մ ըմ-
բռնեալս 'ի սատանայէ. զի ա՟ծ էր ընդ
նմա ։ * Եւ մեք վկայ եմք ա՟մի՝ զոր արար 39
յերկրին հրէաստանի՝ և յե՟ղմ. զոր և ըս-
պանին կախեալ զփայտէ ։ * Զնա ա՟ծ յա- 40
րոյց յերրորդ աւուր. և ետ նմա յայտնի
լինել. * ոչ ա՟մ ժողովրդեանն, այլ մեզ 41
վկայիցս յառաջագոյն ընտրելոցն յա՟յ. որ
և կերաք՝ և արբաք ընդ նմա՝ յետ յա-
րու՟ե ն՟ր 'ի մեռելոց ։ * Եւ պատուիրեաց 42
մեզ քարոզել ժողովրդեանն՝ և վկայու՟թի
դնել, թէ նա է սահմանեալն յա՟յ՝ դա-
տաւոր կենդանեաց և մեռելոց ։ * Նմա 43
ա՟մ մարգարէք վկայեն, թողու՟թի մեղաց

առնուլ անուամբ նորա՝ ա̃մ հաւատացե-
44 լոց ՚ի նա ։ * Եւ մինչդեռ խօսէր Պետրոս
զբանս զայս , հանգեաւ հոգին ս̃բ ՚ի վե̃
45 ամենեցուն՝ որ լսէին զբանն ։ * Զարմա-
ցան՝ որք ՚ի թլփատութենէ անտի հաւա-
տացեալք եկեալ էին ընդ Պետրոսի . զի
և ՚ի հեթանոս պարգևք հոգւոյն սրբոյ
46 զեղուին ։ * Քանզի լսէին ՚ի նոցանէ խօ-
սել լեզուս՝ և մեծացուցանել զԱստուած ։
47 * Յայնժամ պատասխանի ետ Պետրոս .
միթէ զջուր ոք արգելուլ կարէ՞ առ ՚ի չմը-
կրտելոյ զսոսա , որք և զհոգին ս̃բ ըն-
48 կալան՝ ո̃պ և մեք ։ * Եւ հրամայեաց նո-
ցա մկրտիլ յանուն Յ̃ի Ք̃ի ։ յայնժամ
աղաչեցին զնա լինել անդ աւուրս ինչ ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Լուան առաքեալքն և եղբարքն՝ որ է- ԳԳ
ին ՚ի կողմանս հրէաստանի , զի և ՚ի հե-
2 թանոսս ընկալան զբանն ա̃յ ։ * Բայց յոր-
ժամ ել Պետրոս յԵրուսաղէմ . խղճէին ՚ի
նմանէ որ ՚ի թլփատութ̃է անտի հաւատաց-
3 եալքն , * և ասէին , թէ եմուտ առ արս
4 անթլփատս՝ և եկեր ընդ նս̃ ։ * Եւ սկսաւ
Պետրոս պատմել նոցա կարգաւ՝ և ասէ ։
5 * Ես էի ՚ի քաղաքին ՚ի Յոպպէ յաղօթս՝ և
տեսանէի ՚ի զարմացման տեսիլ . իջանելո-
նօթ ինչ իբրև կտաւոյ մեծի զչորեցունց

տըռնոց կախեալ յերկնից՝ և եհաս մին-
չեւ առիս: *Յոր պշուցեալ հայէի. և 6
տեսի զչորքոտանիս երկրի, և զգազանս՝
և զսողունս, և զթռչունս երկնից. *և 7
լուայ բարբառ՝ որ ասէր ցիս. արի Պետ-
րոս՝ զե՛ն և կե՛ր: *Եւ ասեմ. քա՛ւ լիցի 8
տէր, զի խառնակ ինչ և անսուրբ ոչ եր-
բէք եմուտ 'ի բերան իմ: *Պատասխանի 9
ետ ինձ երկիցս անգամ բարբառն յերկ-
նից. զոր ա՟ծ սրբեաց՝ դու մի՛ խառնակ
համարիր: *Այս եղև երիցս, և վերա- 10
ցաւ ա՟մ դարձեալ յերկինս: *Եւ ահա 11
անդէն երեք արք եկին կացին առ ապա-
րանիցն՝ ուր եմն էի, առաքեալքն 'ի Կե-
սարիայ առ իս: *Եւ ասէ ցիս հոգին՝ եր- 12
թալ ընդ նոսա՝ և մի՛ ինչ խղճել: եկին
ընդ իս ա՟ք վեցեքին եղբարքս, և մտաք
'ի տուն առնն այնորիկ: *Եւ պատմեաց 13
մեզ՝ որպէս ետես զհրեշտակն 'ի տան իւ-
րում, զի կայր և ասէր ցնա. առաքեա 'ի
Յոպպէ, և կոչեա զՍիմոն ըզկոչեցեալն
Պետրոս. *որ խօսեսցի բանս ընդ քեզ. 14
որովք կեցցես դու՝ և ա՟մ տուն քո: *Եւ 15
իբրև սկսայ խօսել՝ եկն հոգին ս՟բ 'ի վ՟ր
ն՟ց. ո՟պ և 'ի վ՟ր մեր 'ի սկզբանն: *Յիշե- 16
ցի զբանն տ՟ն զոր ասէրն. Յովհաննէս մը-
կրտեաց 'ի ջուր. բայց դուք մկրտիցիք
'ի հոգին ս՟բ: *Իսկ արդ՝ եթէ զհաւասարա- 17
կաց պարգեւն ետ ա՟ծ և նոցա՝ ո՟պ և

մեզ՝ ՚ի հաւատալն ՚ի տէր Յս̃ Քս̃ . ես զի՞նչ
18 կարող էի արգելուլ զԱծ̃ ։ * Եւ լուեալ
զայս լռեցին և փառաւոր առնէին զԱծ̃
և ասէին . ուրեմն և ՚ի հեթանոսս ետ Ած̃
զապաշխարութիւն կենաց ։
19 * Եւ ցրուեալքն ՚ի նեղութէն որ եղև ԳԴ
՚ի վր̃ Ստեփաննոսի՝ հասին մինչև ՚ի Փիւ-
նիկէ և ՚ի Կիպրոս և յԱնտիոքիայ . ոչ ու-
մեք խօսէին զբանն , բայց միայն հրէից ։
20 * Եւ էին ոմանք ՚ի նոցանէ արք կիպրա-
ցիք և կիւրենացիք՝ որք մտեալ յԱնտիոք
խօսէին ընդ յոյնսն աւետարանեալ զտէր
21 Յս̃ ։ * Եւ էր ձեռն Տն̃ ընդ նս̃ . և բազմու-
թիւն հաւատացելոց դարձաւ ՚ի տէր ։
22 * Լու եղեւ բանս այս յականջս եկեղե-
ցւոյն՝ որ էր յԵրուսաղէմ , վս̃ նց̃ . և առաքե-
23 ցին զԲառնաբաս մինչեւ յԱնտիոք . * որ
իբրև եկն՝ և ետես զշնորհսն Այ̃՝ ուրախ
եղև , և մխիթարէր զամենեսին՝ յօժարու-
24 թեամբ սրտի կալ նց̃ ՚ի տր̃ ։ * Զի էր այր
զուարթամիտ՝ և լի հոգւով սրբով և հա-
ւատովք . և յաւելաւ ժողովուրդ բազում
25 տն̃ ։ * Եւ ել ՚ի Տարսոն խնդրել զՍօղոս ,
26 և գտեալ զնա՝ած յԱնտիոք ։ * Եւ եղև
նց̃ զամ̃ ողջոյն ժողովել յեկեղեցին՝ և ու-
սուցանել ժողովուրդ բազում , և անուա-
նել նախ յԱնտիոք զաշակերտսն քրիստո-
27 նեայս ։ * Ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ի-
28 ջին յԵրուսաղէմէ՝ մարգարէք՝ յԱնտիոք ։ * Յա-

րուցեալ մի ոմն 'ի նոցանէ անուն Ագա-
բոս՝ նշանակեաց հոգւովն սով մեծ լինել
ընդ ամ աշխարհ՝ որ եղեւ առ Կղօդեաւ ։
* Բայց յաշակերտաց անտի ոմն զիարդ կա- 29
րող ոք էր՝ իւրաքանչիւրոք 'ի նոցանէ ո-
րոշեցին առաքել 'ի պէտս եղբարցն որ
բնակեալ էին 'ի Հրէաստանի ․ * զոր և ա- 30
րարին իսկ՝ առաքեալ առ երիցունսն 'ի
ձեռն Բառնաբայ և Սօղոսի ։

ԳԼ. ԺԲ.

Գ. Ե Ընդ ժամանակսն ընդ այնոսիկ արկ 1
Հերովդէս արքայ ձեռն՝ չարչարել զոմա-
նս յեկեղեցւոյն ․ * և սպան զՅակովբոս 2
զեղբայրն Յովհաննու սրով ։ * Ետես եթէ 3
հաճոյ է Հրէիցն , յաւել ևս ունել զՊետ-
րոս ․ և էին աւուրքն բաղարջակերաց ։
* Զոր իբրեւ կալաւ՝ եդ 'ի բանտի , և 4
մատնեաց չորից չորրորդաց զինուորաց
պահել զնա ․ և կամէր յետ զատկին ա-
ծել զնա ժողովրդեանն ։ * Եւ Պետրոս 'ի 5
պահեստի էր 'ի բանտին ․ և աղօթք ըս-
տէպ լինէին յեկեղեցւոյն վս նր առ ած ։
* Իբրեւ կամեցաւ զնա ածել Հերովդէս ․ 6
'ի գիշերին յայնմիկ էր Պետրոս 'ի քուն 'ի
մէջ երկուց զինուորաց՝ կապեալ կրկին
շղթայիւք ․ և պահապանքն առաջի դրա-
նրն պահէին զբանտն ։ * Եւ ահա հրեշ- 7

տակ տ՟ն եկն եկաց 'ի վ՟ր՝ և լոյս ծագեաց
'ի տանն, և խթեաց զկողն Պետրոսի՝
յարոյց զնա՝ և ասէ. արի՛ վաղվաղակի.
8 և անկան շղթայքն 'ի ձեռաց ն՟ր ։ * Եւ
ասէ հրեշտակն ցնա. ա՛ծ զգօտի քո, և
ա՛րկ զհողաթափս յոտս քո. և արար այն-
պէս ։ և ասէ ցնա, ա՛րկ զձորձս քո՝ և ե՛կ
9 զկնի իմ ։ * Եւ ելեալ երթայր զհետ, և
ոչ գիտէր՝ թէ ճշմարիտ իցէ որ ինչ ե-
ղեւն 'ի հրեշտակէն. զի համարէր երազ
10 տեսանել ։ * Եւ իբրև անցին նոքա ըստ
մի պահ և ըստ երկուս, եկին մինչև 'ի
դուռն երկաթի՝ որ հանէր 'ի քաղաքն.
որ ինքնին բացաւ ն՟ց. և մտեալ անցին
ընդ փողոց մի. և վաղվաղակի 'ի բաց ե-
11 կաց 'ի նմանէ հրեշտակն ։ * Եւ Պետրոս
իբրև 'ի միտ եկն, ասէ. արդ գիտեմ
ճշմարիտ եթէ առաքեաց տէր զհրեշտակ
իւր, և փրկեաց զիս 'ի ձեռաց Հերովդի,
և յա՟մ ակնկալութ՟է ժողովրդեանն հրէից ։
12 * Եւ լեալ 'ի միտս՝ եկն 'ի տուն Մարեմու
մօր Յովհաննու, որ կոչեցաւն Մարկոս.
ուր էին բազումք ժողովեալ՝ և աղօթս
13 առնէին ։ * Եւ 'ի բախել զդուրս տա-
նըն, մատեաւ աղախին մի՝ ունկն դնել.
14 որում անուն էր Հռոդէ ։ * Եւ ծանու-
ցեալ զձայնն Պետրոսի՝ 'ի խնդալոյն ոչ ե-
բաց զդուռն. 'ի ներքս ընթացեալ պատ-
15 մեաց, թէ Պետրոս առ դրանն կայ ։ * Ն՟ք

ասեն ցնա՝ մոլիս։ և նա ևս պնդէր՝ թէ
այսպէս է։ և նոքա ասէին՝ հրեշտակ նո-
րա իցէ։ * Եւ Պետրոս սակայն բաղխէր. 16
իբրև բացին, տեսին զնա և զարմացան։
* Եւ նա ձեռամբ ցուցանէր նց̃ լռել. և 17
պատմեաց՝ ոպ̃ տէր եհան զնա 'ի բան-
տէն. և ասէ՝ պատմեցէք Յակոբայ և եղ-
բարց զայս։ և ել գնաց յայլ տեղի. * Եւ 18
իբրև այգ եղև՝ էր խռովուի̃ մեծ 'ի մէջ
զինուորացն, զի՞ արդեօք Պետրոսն եղև։
* Իսկ Հերովդէս իբրև խնդրեաց զնա՝ և 19
ոչ եգիտ, հարցեալ զպահապանսն՝ հրա-
մայեաց սպանանել։ և իջեալ 'ի Հրէաս-
տանէ 'ի Կեսարիա՝ և անդ լինէր։ * Եւ 20
էր Հերովդէս ցասմամբ ընդ Տիւրացիս
և ընդ Սիդոնացիս. և նոքա առ հասա-
րակ եկին առ նա. և 'ի բանի արարեալ
զԲղաստոս սենեկապետն արքայի, խնդ-
րէին զխաղաղուի̃ վն̃ կերակրելոյ երկրին
նց̃ յարքունուստ։ * Յաւուր միում յե- 21
րևելում՝ Հերովդէս զգեցեալ էր զհան-
դերձ թագաւորութե̃՝ և նստէր յատենի,
և խօսէր ընդ նս̃ հրապարակաւ։ * Եւ 22
ամբոխն աղաղակէր՝ թէ այ̃ բարբառ է,
և ոչ մարդոյ։ * Եւ անդէն եհար զնա 23
հրեշտակ տն̃, փոխանակ զի ոչ ետ փա-
ռս այ̃, և եղեալ որդնալից՝ սատակե-
ցաւ։ * Եւ բանն այ̃ աճէր և բազմանայր։ 24
Գ Զ * Բառնաբաս և Սօղոս դարձան յԵ- 25

րուսաղէմէ՝ իբրև կատարեցին զպաշտօ-
նըն. առեալ էր ընդ իւրեանս և զՅով-
հաննէս՝ որ կոչեցեալն էր Մարկոս։

ԳԼ. ԺԳ.

1 Էին ոմանք յԱնտիոք ըստ եկեղեց-
ւոյն, մարգարէք և վարդապետք, Բառ-
նաբաս՝ և Շմաւոն կոչեցեալ Նիգեր.
և Ղուկիոս Կիւրենացի, և Մանայեն դա-
յեկորդի Հերովդի չորրորդապետի, և
2 Սօղոս։ * Մինչդեռ 'ի պաշտաման տն կա-
յին՝ և պահէին, ասէ հոգին սբ. որոշե-
ցէք ինձ զԲառնաբաս և զՍօղոս 'ի գործ՝
3 յոր կոչեցեալ է իմ զդոսա։ * Յայնժամ
պահեալ՝ և աղօթս արարեալ՝ եդին ձե-
4 ռըն 'ի վր նց՝ և արձակեցին։ * Եւ նոքա
առաքեալքն 'ի հոգւոյն սրբոյ՝ իջին 'ի Սե-
լեւկիա, և անտի նաւեցին 'ի Կիպրոս։
5 * Եւ հասեալ 'ի Սաղամինա՝ պատմէին
զբանն այ 'ի ժողովուրդս հրէից. ունէ-
6 ին և զՅովհաննէս պաշտօնեայ։ * Շըր-
ջեալ ընդ ամ կղզին մինչև 'ի Պափոս, գը-
տին անդ զայր ոմն մոգ սուտ մարգարէ՝
հրէայ, որում անունն էր Բարյեսու։
7 * Որ էր ընդ փոխանակի բդեշխին Սեր-
գեայ Պօղոսի՝ առն իմաստնոյ։ Նր ադա-
չեալ զԲառնաբաս և զՍօղոս՝ խնդրէր լը-
8 սել զբանն այ։ * Ընդդէմ եկաց նց Եղի-

մաս մոգ, քանզի այսպէս թարգմանի ա-
նուն ն՟ր. խնդրէր շրջել զփոխանակն բդ-
դեշխին 'ի հաւատոյ: * Իսկ Սօղոս, որ և 9
Պօղոսն՝ լցեալ հոգւով սրբով հայեցաւ
'ի նա, * և ասէ. ո՛վ լի ա՟մ նենգութ՟ և 10
խորամանկութ՟ որդի սատանայի՝ թշնա-
մի ա՟մ արդարութ՟, ո՞չ լռես 'ի թիւրելոյ
զճանապարհս տ՟ն ուղիղս: * Եւ արդ՝ ա- 11
հա ձեռն տ՟ն 'ի վ՟ր քո, և եղիցիս կոյր՝
չտեսանել զարև մինչև 'ի ժամանակ մի.
և անդէն անկաւ 'ի վ՟ր ն՟ր մէգ և խաւար,
և շրջեալ խնդրէր առաջնորդս: * Յայն- 12
ժամ տեսեալ փոխանակն բդեշխին զիրսն
որ եղեն՝ հաւատաց, զարմացեալ ընդ
վարդապետութ՟ն տեառն:

ԳԵ * Եւ ամբարձեալ 'ի Պափեայ պօղո- 13
սեանց՝ եկին 'ի Պերգէ Պամփիլիա. Յով-
հաննէս մեկնեալ 'ի նոցանէ՝ դարձաւ յԵ՟ղէմ:
* Եւ ն՟ք գնացեալ 'ի Պերգեայ՝ եկին յԱն- 14
տիոք Պիսիդեայ, և մտեալ 'ի ժողովուր-
դըն յաւուր շաբաթուց՝ նստան: * Եւ 15
յետ ընթեռնլոյ զօրէնսն և զմարգարէս,
առաքեցին առ ն՟ս ժողովրդապետքն՝ և
ասեն. ա՛րք եղբարք՝ եթէ իցեն 'ի ձեզ
բանք մխիթարութ՟ առ ժողովուրդդ՝ խօ-
սեցարուք: * Յոտն եկաց Պօղոս՝ շար- 16
ժեաց զձեռն և ասէ. ա՛րք ի՟էլացիք՝ և
ո՞ք երկնչիք յա՟յ՝ լուարուք: * Ա՟ծ ժողո- 17
վըրդեանս այսորիկ ի՟էլի ընտրեաց զհար-

սրն մեր · և զժողովուրդն բարձրացոյց'ի
պանդխտութ̃ե յերկրին եգիպտացւոց · և
18 'ի բազուկ բարձր եհան զն̃ս անտի ։ * Եւ
իբրև քառասնամեայ ժամանակ կերակ-
19 րեաց զն̃ս յանապատի ։ * Եւ քակեալ ազ-
գս եօթն յերկրին Քանանու՝ ժառանգե-
20 ցոյց նց̃ զերկիր նոցա՝ * իբրև ամս չորեք-
հարիւր և յիսուն · և յետ այսորիկ ետ
նց̃ դատաւորս մինչև 'ի Սամուէլ մարգա-
21 րէ ։ * Եւ անտի յառաջ խնդրեցին թա-
գաւոր · և ետ նց̃ ա̃ծ զՍաւուղ որդի Կի-
սեայ՝ այր յազգէ Բենիամինի , ամս քա-
22 ռասուն ։ * Եւ իբրև փոխեաց զնա , յա-
րոյց նց̃ զԴաւիթ թագաւոր , որում և
ասաց վկայութ̃ · գտի զԴաւիթ որդի Յես-
սեայ այր ըստ սրտի իմում · որ արասցէ
23 զա̃մ զկամս իմ ։ * Ի սորա զաւակէ ա̃ծ
ըստ աւետեացն յարոյց իէ̃լի զփրկիչն Յի-
24 սուս · * ըստ յառաջագոյն քարոզութ̃ե
Յովհաննու · առաջի երեսաց մտին նորա
մկրտութ̃ի ապաշխարութ̃ե՝ ա̃մ ժողովրդ-
25 եանն իէ̃լի ։ * Եւ իբրև լնոյր Յովհաննէս
զընթացսն , ասէր · զո՞ ոք կարծէք զինէն՝
թէ իցեմ · չեմ ես այն · այլ ահա գայ զկնի
իմ , որում չեմ արժանի զկօշիկս տափն
26 լուծանել ։ * Արք եղբարք՝ որդիք Աբրա-
համեան տոհմին , և որ 'ի ձեզ երկիւ-
ղածք իցեն յԱստուծոյ · ձեզ բանս այս
27 փրկութ̃ե առաքեցաւ ։ * Նոյն որ բնա-

կեալ են յԵղէմ, և իշխանք նց՝ անծանօթ
եղեն 'ի նմանէ. և ըստ բարբառոյ մար-
գարէիցն, որ զամ շաբաթսն ընթեռնուին՝
դատեալ կատարեցին. * և ոչ մի ինչ պատ- 28
ճառս մահու գտեալ՝ խնդրեցին 'ի Պիղա-
տոսէ սպանանել զնա: * Եւ իբրև կատա- 29
րեցին զամ՝ որ վասն նորա գրեալ էր, ի-
ջուցեալ 'ի փայտէն՝ եդին 'ի գերեզմանի:
* Այլ ած յարոյց զնա 'ի մեռելոց. որ ե- 30
րևեցաւ աւուրբք բազմօք այնոցիկ, * որ 31
ելեալ էին ընդ նմա 'ի Գալիլեէ յԵղէմ. որք
և արդ իսկ վկայք են նր առ ժողովուրդն:
* Եւ մեք ձեզ աւետարանեմք զխոստումն՝ 32
որ առ հարսն եղեալ էր: * Զի զնոյն ած 33
կատարեաց առ մեզ որդիս նց՝ յարուցեալ
զՅս. ոպ և 'ի սաղմոսին գրեալ է յերկրոր-
դում. որդի իմ ես դու. և ես այսօր ծր-
նայ զքեզ: * Եւ զի յարոյց զնա 'ի մեռե- 34
լոց, և ոչ ևս դառնալոց է յապականութի,
այսպէս ասէ, եթէ տաց ձեզ զսրբութիւնսն
Դաւթի զհաւատարիմս: * Քանզի և 'ի 35
միւսումն ասէ. ոչ տացես սրբոյ քում
տեսանել զապականութի: * Այլ Դաւիթ 36
յազգի անդ իւրում պաշտեաց. և 'ի կամս
այ ննջեաց. և յաւելաւ առ հարս իւր՝
և ետես զապականութի: * Բայց՝ զոր ածն 37
յարոյց՝ ոչ ետես զապականութի: * Յայտ- 38
նի լիցի ձեզ արք եղբարք, զի սովաւ ձեզ
թողութի մեղաց աւետարանի: և յամէ

յորմէ ոչ կարացէք օրինօքն Մովսէսի ար-
39 դարանալ* սովաւ ամ՟ որ հաւատայ՝ արդա-
40 րանայ ։ * Զգոյշ կացէք՝ գուցէ եկեսցէ
41 ՚ի վ՟ ձեր ասացեալն ՚ի մարգարէս ։ * Տե-
սէք արհամարհոտք՝ և զարմացարուք և
եղծարուք ․ զի գործ մի գործեմ ես յա-
ւուրս ձեր , գործ՝ որում ոչ հաւատայ-
42 ցէք՝ եթէ ոք պատմեսցէ ձեզ ։ * Եւ իբրև
ելին անտի , աղաչէին ՚ի միւսում շաբա-
43 թու խօսել նմ՟ զնոյն բանս ։ * Իբրև արձա-
կեցաւ ժողովուրդն , զհետ երթային բա-
զումք ՚ի հրէից անտի և ՚ի պաշտօնէից
եկամտից՝ զՊօղոսի և զԲառնաբայ ․ որք
խօսէին ընդ նոսա , և հաւանեցուցանէին
զնոսա կալ մնալ ՚ի շնորհսն այ՟ ։
44 * Եւ ՚ի գալ միւսոյ շաբաթուն , գրե- Դ Կ
թէ ամ՟ քաղաքն ժողովեցաւ լսել զբանն
45 այ՟ ։ * Իբրև տեսին հրէայքն զամբոխն՝
լցան նախանձու ․ և ընդդէմ դարձեալ
46 ասացելոյն ՚ի Պօղոսէ՝ հայհոյէին ։ * Հա-
մարձակեալ Պօղոսի և Բառնաբայ՝ ասէ-
ին ․ առ ձեզ նախ պարտ էր խօսել զբա-
նըն այ՟ ․ և քանզի դուք մերժեցէք զնա ,
և ոչ արժանի համարիք զձեզ կենացն յա-
ւիտենականաց , ահաւասիկ դառնամք ՚ի
47 հեթանոսս ։ * Զի այսպէս պատուիրեաց
մեզ տէր ․ եդի զքեզ ՚ի լոյս հեթանոսաց՝
լինել քեզ ՚ի փրկութիւն մինչև ՚ի ծագս
48 երկրի ։ * Զայս լուեալ հեթանոսացն՝ ու-

րախ լինէին, և փառաւոր առնէին զբա-
նըն Տն. և հաւատացին՝ որք էին կար-
գեալ 'ի կեանսն յաւիտենականս : * Եւ 49
շրջէր բանն Տյ ընդ ամ գաւառն : * Բայց 50
հրէայքն գրգռեցին զպաշտօնեայ կանայս
զպատուս՝ և զգլխաւորս քաղաքին, և յա-
րուցեալ հալածանս 'ի վր Պօղոսի և Բառ-
նաբայ՝ հանին զնս 'ի սահմանացն իւրեանց :
* Եւ նք թօթափեալ զփոշին յոտից 'ի վր 51
նց, եկին յԻկոնիոն : * Եւ աշակերտքն լը- 52
նուին խնդութեամբ՝ և հոգւով սրբով :

Գլ. ԺԴ.

Եւ եղև յԻկոնիոն 'ի միասին մտանել 1
նց 'ի ժողովուրդ հրէիցն. և խօսել նոյն-
պէս. մինչև հաւատալ հրէից՝ և յունաց
բազմաց յոյժ : * Բայց անհաւան հրէայ- 2
քըն յարուցին և չարացուցին զանձինս
հեթանոսացն 'ի վր եղբարց : * Բազում 3
ժամանակս շրջէին համարձակեալք Տն վը-
կայութե, բանիւ շնորհաց իւրոց. և տալ
նշանս և արուեստս լինելոյ 'ի ձեռս նոցա :
* Եւ եղեն հերձուածք 'ի բազմութեանն քա- 4
ղաքին. ոմանք էին 'ի հրէայսն, և ոմանք
յառաքեալսն : * Իբրև եղև դիմել հե- 5
թանոսացն և հրէից 'իշխանօքն իւրեանց՝
'ի թշնամանել և 'ի քարկոծել զնս, * ազդ 6
եղեալ նոցա՝ փախեան 'ի քաղաքս Լիկա-

նայւոց 'ի Լիւստրա և 'ի Դերբէ՝ և շուրջ
զգաւառաւն , և անդ աւետարանէին ։
7 * Եւ այր մի լիւստրացի տկար յոտից ԴԲ
նստէր՝ կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ , որոյ
8 երբէք չէր գնացեալ ։ * Սա լուաւ զխօս-
սըն Պօղոսի . որոյ հայեցեալ 'ի նա , և տե-
9 սեալ՝ թէ ունի հաւատս փրկուե՟ , * ասէ
մեծաձայն . քեզ ասեմ յանուն տ՟ն մերոյ
Յ՟սի Ք՟սի՝ յոտն կաց 'ի վ՟ր ոտից քոց ու-
10 ղիղ . և վաղվաղէր՝ և գնայր ։ * Եւ ժողո-
վըրդոցն տեսեալ՝ զոր արարն Պօղոս ,
բարձին զձայնս իւրեանց լիկայոնարէն ,
և ասեն . ա՟ծք նմանեալ մարդկան իջին
11 առ մեզ ։ * Եւ կոչէին զԲառնաբաս Դիոս ,
և զՊօղոս Հերմէս , քանզի նա էր առաջ-
12 նորդ բանին ։ * Իսկ քուրմն Դիոսի՝ որ կայր
առաջի քաղաքին , ցուլս և պսակս հաս-
ցեալ 'ի դուռնն՝ հանդերձ բազմութբ՟ն՝
13 կամէր զոհել ։ * Եւ լուեալ առաքելոցն
Բառնաբայ և Պօղոսի , պատառեալ ըզ
հանդերձս իւրեանց՝ արտաքս վազեցին
14 յամբոխէն . աղաղակէին , * և ասէին .
արք , զի՞նչ գործէք զայդ . մեք ձեզ նմա-
նողք կարեօք մարդիկ եմք , աւետարա-
նել ձեզ յայդպիսի ունայնութ՟ց դառնալ
յա՟ծ կենդանի . որ արար զերկինս և զեր-
15 կիր և զծով և զա՟մ որ 'ի նոսա ։ * Որ յան-
ցեալ ազգսն՝ թոյլ ետ ա՟մ հեթանոսաց
16 գնալ 'ի ճանապարհս իւրեանց ։ * Եւ սա-

կայն ոչ եթէ առանց վկայութե̃ զինքն ե-
թող՝ բարերարութիւն տալ յերկնից ձեզ
անձրևս՝ և ժամանակս պտղաբերս, լը-
նուլ կերակրովք և ուրախութեամբ զսիրտս
ձեր։ *Եւ զայս ասացեալ՝ հազիւ լռե- 17
ցուցանէին զժողովուրդսն ՚ի չզոհելոյ նո-
ցա. այլ գնալ յիւրաքանչիւր տեղիս։
ԴԳ *Եւ ՚ի շրջելն նոցա և յուսուցանել՝ եկին 18
հասին յԱնտիոքէ և յԻկոնիէ Հրէայք. և
՚ի վիճել նոցա համարձակութեամբ՝ պատրեցին
զժողովուրդսն ՚ի բաց կալ ՚ի նոցանէ, և
ասէին՝ թէ ոչինչ ճշմարտութի̃ ասեն, այլ
զա̃մ սուտ ասեն. և քարկոծեալ զՊօղոս՝ քար-
շեցին արտաքս քան զքաղաքն, և համա-
րէին զնա մեռեալ։ *Եւ ՚ի պատել զնո- 19
վաւ աշակերտացն՝ յարեաւ եմուտ ՚ի քա-
ղաքն. և ՚ի վաղիւ անդր ել Բառնաբաւ
հանդերձ ՚ի Դերբէ։ *Աւետարանեալ ՚ի 20
քաղաքին յայնմիկ՝ և աշակերտեալ զբա-
զումս, դարձան ՚ի Լիւստրայ՝ և յԻկոնիոն՝
և յԱնտիոքիայ, *հաստատել զանձինս ա- 21
շակերտելոցն՝ և մխիթարել կալ հաստա-
տուն ՚ի հաւատսն. և թէ բազում նե-
ղութեամբք պարտ է մեզ մտանել յարքայու-
թիւնն ա̃յ։ *Ձեռնադրեցին նոցա ըստ եկե- 22
ղեցւոյ՝ երիցունս. աղօթս արարեալ հան-
դերձ պահօք, յանձն արարին զն̃ս տ̃ն՝ յոր
հաւատացեալն էին։ *Եւ շրջեալ ընդ 23
Պիսիդեայ՝ եկին ՚ի Պամփիւլեայ. *և խօ- 24

սեցեալ 'ի Պերգէ զբանն տն , իջին յԱտտա-
լիա ։ * Եւ անտի նաւարկեալ՝ գնացին
25 յԱնտիոք , ուստի էին յանձն արարեալ
շնորհացն այ՝ 'ի գործն զոր կատարեցին ։
26 * Եկեալ և ժողովեալ զեկեղեցին՝ պատ-
մեցին որչափ արար ած ընդ նոսա . և զի
եբաց հեթանոսաց դուռն հաւատոյ ։
27 * Շրջէին ժամանակս ոչ սակաւ ընդ ա-
շակերտսն ։

ԳԼ. ԺԵ.

1 Եւ ոմանք իջեալ 'ի Հրէաստանէ՝ ուսու-
ցանէին զեղբարս . եթէ ոչ թլփատիք
ըստ օրինացն Մովսէսի՝ ոչ կարէք ապրել ։
2 * Եւ 'ի լինել ոչ սակաւ հակառակութե
և խնդրոյ՝ Պօղոսի և Բառնաբայ ընդ նս ,
եդին ելանել Պօղոսի և Բառնաբայ և ո-
մանց 'ի նոցանէ՝ առ առաքեալսն և երի-
3 ցունս յԷմ վս խնդրոյն այնորիկ ։ * Նոքա
յուղարկեալք յեկեղեցւոյն , շրջեցան ընդ
Փիւնիկէ . և ընդ Սամարիա պատմէին ըզ
դարձն հեթանոսաց , և առնէին ուրա-
4 խութի մեծ ամ եղբարց ։ * Եւ հասեալք
յԷմ , ընկալեալք յեկեղեցւոյն և յառա-
քելոցն և յերիցանց՝ պատմեցին որչափ
5 ինչ արար ընդ նս ած ։ * Յարեան ոմանք
'ի հերձուածոյն փարիսեցւոց հաւատա-
ցեալք , և ասեն՝ թէ պարտ է թլփա-

տել զդոսա , և պատուիրել պահել զօրէն-
սըն Մովսէսի ։ * Եւ ժողովեցան առաքել- 6
քըն և երիցունք տեսանել վ՟ս բանիս այ-
սորիկ ։ * Եւ յետ բազում խնդիր լինելոյ՝ 7
յառն եկաց Պետրոս՝ և ասէ ցն՟ս ․ արք
եղբարք՝ դուք ինքնին գիտէք , զի յաւուր-
ցըն առաջնոց 'ի միջի ձերում ընտրեաց
ա՟ծ բերանով իմով լսել հեթանոսաց բա-
նին աւետարանի , և հաւատալ ։ * Եւ 8
սրտագէտն ա՟ծ վկայեաց ն՟ց , տալով նոցա
զհոգին ս՟բ որպ՟ս և մեզ ․ * և ոչինչ ընտ- 9
րոյր արար 'ի մէջ ն՟ց և մեր , հաւատովք
սրբեալ զսիրտս ն՟ց ։ * Արդ՝ ընդէ՞ր փոր- 10
ձէք զա՟ծ , դնել լուծ 'ի վ՟ր պարանոցի ա-
շակերտացն , զոր ոչ հարքն մեր՝ և ոչ մեք
կարացաք բառնալ ։ * Այլ շնորհօքն տ՟ն 11
Յ՟սի Ք՟սի հաւատամք ապրել , զորօրինակ
և նոքա ։ * Լռեաց ա՟մ ժողովուրդն , և 12
լսէին Բառնաբայ և Պօղոսի պատմելոյն ․
որչափ արար ա՟ծ նշանս և արուեստս 'ի
հեթանոսս 'ի ձեռս նոցա ։
ԴԵ * Եւ յետ լռելոյն ն՟ց պատասխանի 13
ետ Յակովբոս և ասէ ․ արք եղբարք՝ լը-
ւարուք ինձ ։ * Շմաւոն պատմեաց որպ՟ 14
յառաջագոյն ա՟ծ այց արար առնուլ ժո-
ղովուրդ 'ի հեթանոսաց անուան իւրոյ ։
* Եւ այսմ միաբանին բանք մարգարէիցն ․ 15
որպ՟ և գրեալ է ։ * Յետ այսորիկ դար- 16
ձայց և շինեցից զյարկն Դաւթի զան-

կեալն, և զկործանեալսն նր՟ վերստին շի-
17 նեցից՝ և կանգնեցից զնա. * որպէս զի խնդ-
րեսցեն մնացորդք մարդկան զտէր. և ամ՟
հեթանոսք յորոց վերայ կոչեցեալ է ա-
նուն իմ, ասէ տէր. որ առնէ զայս ամ՟
18 * յայտնի է 'ի յաւիտեանց, (տն՟ գործ
19 իւր): * Վս՟ որոյ և ես իրաւունս համա-
րիմ, մի՛ նեղել զայնոսիկ՝ ոք 'ի հեթա-
20 նոսացն դառնան առ ած՟: * Այլ տալ
թուղթ առ նոսա, խորշել 'ի կերակրոց կռ-
ոց՝ և 'ի պոռնկութէ՟ և 'ի մեռելոտւոյ՝
21 և յարենէ: * Զի Մովսէս յազգացն ա-
ռաջնոց ըստ քաղաքաց զքարոզիչսն իւր
ունի 'ի ժողովսն ըստ ամ՟ շաբաթուց ըն-
22 թերցեալ: * Յայնժամ հաճոյ թուեցաւ
առաքելոցն և երիցանցն ամ՟ եկեղեցեա-
ւըն, արս ընտրեալս 'ի նոցանէ առաքել
յԱնտիոք ընդ Պօղոսի և ընդ Բառնա-
բայ. զՅուդա՝ զկոչեցեալն Բարսաբայ,
23 և զՇիղա՝ արս գլխաւորս. * գրեալ առ
եղբարս 'ի ձեռն նց՟ զայս ինչ: Առաքեալք
և երիցունք և եղբարք, յԱնտիոք և 'ի
Սիւրիա և 'ի Կիւլիկիայ եղբարցդ՝ որ 'ի
24 հեթանոսացդ էք, ողջոյն: * Քանզի լու-
աք՝ թէ ոմանք իբրև 'ի մէնջ խռովե-
ցուցին զձեզ բանիւք, խախտել զանձինս
ձեր. ասեն թլփատել և պահել զօրէնսն՝
25 որոց ոչ հրամայեցաք: * Հաճոյ թուե-
ցաւ մեզ միաբան ժողովելոցս, արս ընտ-

ապրիլի 1918 թվին

բեալս յղել առ ձեզ ընդ սիրելիս մեր՝
ընդ Բառնաբայ և ընդ Պօղոսի. * արք 26
որք մատնեցին զանձինս իւրեանց փոխան ան-
ուան տ̃ն մերոյ Յ̃ի Ք̃ի: * Արդ՝ առա- 27
քեցաք զՅուդայ և զՇիղա. և ն̃ք 'ի բա-
նից զնոյն պատմել: * Զի հաճոյ թուե- 28
ցաւ հոգւոյն սրբոյ և մեզ, մի՛ ինչ աւե-
լի բեռն դնել ձեզ. բայց միայն 'ի կարե-
ւորացս յայսոցիկ * 'ի բաց կալ 'ի զոհելոյ 29
կռոց՝ և յարենէ՝ և 'ի հեղձուցելոյ՝ և 'ի
պոռնկուէ̃. յորոց պահեալ զանձինս բար-
ւոք գործէք. ողջ լերուք: * Եւ նոքա ար- 30
ձակեալք՝ իջին յԱնտիոք, և ժողովեալ
զժողովուրդն՝ ետուն զթուղթն: * Եւ 31
ընթերցեալ՝ ուրախ եղեն 'ի վ̃ն մխիթա-
րութե̃: * Յուդայ և Շիղա, զի և նոքա 32
մարգարէք էին՝ բանիւք բազմօք մխիթա-
րեցին զեղբարս՝ և հաստատեցին: * Եւ 33
եղեալ անդ ժամանակս՝ արձակեցան խա-
ղաղութ̃բ յեղբարց առ առաքեալսն: * Եւ 34
հաճոյ թուեցաւ Շիղայի մնալ անդէն:
* Բայց Պօղոս և Բառնաբաս շրջէին յԱն- 35
տիոք, ուսուցանել և աւետարանել՝ և
այլովք բազմօք՝ զբանն տեառն:

ԴԶ * Իսկ յետ աւուրց ինչ ասէ Պօղոս ցը- 36
Բառնաբաս. դարձցուք և շրջեսցուք զեղ-
բարսն՝ ընդ ամ̃ քաղաքաց յորս քարոզե-
ցաք զբանն տ̃ն՝ թէ ո̃պ ունիցին: * Բառ- 37
նաբաս կամէր առնուլ և զՅովհաննէս ըզ

38 կոչեցեալն Մարկոս . * բայց Պօղոս աղաչէր
թէ զմեկնեալն 'ի նոցանէ 'ի Պամփիւլեայ ,
և զչեկեալն ընդ նն̃ 'ի գործն , մի́ առնուլ
39 ընդ ինքեանս : * Եւ եղև գժտութի̂` մին-
չեւ մեկնել նց̃ 'ի միմեանց , Բառնաբայ
40 առնուլ զՄարկոս` նաւել 'ի Կիպրոս : * Եւ
Պօղոսի ընտրեալ զՇիղա` ել , յանձն արա-
41 րեալ շնորհացն ա̃յ . յեղբարց անտի : * Եւ
շրջէր 'ի կողմանս Ասորւոց և Կիւլիկե-
ցւոց , և հաստատէր զեկեղեցիսն :

ԳԼ. ԺԶ.

1 Եւ եհաս 'ի Դերբէ և 'ի Լիւստրա .
և ահա աշակերտ ոմն էր անդ` անուն Տի-
մոթէոս , որդի կնոջ հրէի հաւատացելոյ`
2 և հօր հեթանոսի : * Որ վկայեալ էր 'ի
3 լիւստրացւոց և յիկոնացւոց եղբարց : * Զ-
սա կամեցաւ Պօղոս ընդ իւր տանել . և
առեալ թլփատեաց զնա վն̃ հրէից , որ
էին 'ի տեղիսն յայնոսիկ . քանզի գիտէին
ամենեքին զհայր նր̃ թէ հեթանոս էր :
4 * Իբրև անցանէին ընդ քաղաքսն` աւան-
դէին նոցա պահել զհրամանսն պատուի-
րեալս յառաքելոցն և յերիցանցն` որք յԵ-
5 րուսաղէմ : * Եւ եկեղեցիքն հաստատէ-
ին 'ի հաւատս , և յաւելուին 'ի թիւ
հանապազօր :

6 * Եւ շրջեցան ընդ Փռիւգիա և ընդ Գա-

*կողմանս գաղատացւոց, արգելեալք 'ի
հոգւոյն սրբյ խօսել զբանն յԱսիա։ * Բայց 7
եկեալ առ միւսեաւ՝ թեւակոխէին եր-
թալ 'ի Բիւթանիա. եւ ոչ համարձակեաց
նոցա հոգին Յսի։ * Եւ անցեալ ընդ Միւ- 8
սիա՝ իջին 'ի Տրովադա։ * Եւ տեսիլ ե- 9
րեւեցաւ 'ի գիշերին Պօղոսի. այր ոմն
մակեդոնացի կայր, աղաչէր զնա՝ եւ ա-
սէր. անցեալ 'ի Մակեդոնիա՝ օգնեսջես
մեզ։ * Եւ իբրեւ զտեսիլն ետես, վաղվա- 10
ղակի խնդրեցաք ելանել 'ի Մակեդոնիա.
տեղեկացեալք՝ թէ հրաւիրեաց զմեզ
տէր աւետարանել նց։ * Եւ ելեալ 'ի Տրո- 11
վադա՝ դէպ ուղիղ գնացաք 'ի Սամոթրա-
կէ, եւ 'ի վաղիւ անդր 'ի Նոր քաղաք. * եւ 12
անտի 'ի Փիլիպպուս, որ է առաջին մի-
ձակ՝ մակեդոնացւոց քաղաք Կողոնիա.
եւ անդ 'ի քաղաքին դադարեալ մեր ա-
ւուրս ինչ. * յաւուրն շաբաթու ելաք 13
արտաքոյ քաղաքին առ գետափն՝ ուր հա-
մարէր աղօթս մատուցանել. եւ նստեալ
խօսէաք ընդ ժողովեալ կանայս։ * Եւ կին 14
ոմն անուն Լիդիա ծիրանավաճառ՝ 'ի Թիւ-
ատիր քաղաքէ՝ երկիւղած յայ՝ լսէր.
զորոյ տէր իսկ եբաց զսիրտն անսալ խօ-
սիցն Պօղոսի։ * Եւ իբրեւ մկրտեցաւ ին- 15
քըն եւ տուն իւր, աղաչէր եւ ասէր. ե-
թէ համարիցիք զիս հաւատացեալ տն.
մտեալ 'ի տուն իմ ագերուք. եւ բռնա-*

16 դատեաց տարաւ զմեզ ։ * Եւ եղև մինչ
երթայաք մեք յաղօթս , պատահեաց մեզ
աղախին ոմն՝ զոր ունէր այս հարցուկ .
որ շահս բազումս տայր տերանց իւրոց՝
17 մոլելովն ։ * Նա զհետ եղեալ Պօղոսի և
մեր՝ աղաղակէր և ասէր . արքս այս՝ ծա-
ռայք այ բարձրելոյ են , որ պատմեն ձեզ
18 զճանապարհս փրկութե ։ * և զայս առնէր
'ի բազում աւուրս ։ Զայրացեալ Պօղոս՝
դարձաւ և ասէ ցայսն . պատուիրեմ քեզ
յանուն Յնի Քնի , ել 'ի դմանէ . և ել 'ի
19 նմին ժամու ։ * Իբրև տեսին տեարքն նր՝
եթէ հատաւ յոյս շահի նց , առեալ զՊօ-
ղոս և զՇիղա՝ ձգեցին 'ի հրապարակ առ
20 իշխանսն ։ * Եւ ածեալ զնս առ զօրագլ-
լուխսն՝ ասէին . արքս այս խռովեցուցա-
նեն զքաղաքս մեր . ինքեանք հրէայք են ,
21 * և պատմեն մեզ օրէնս՝ զոր չէ արժան
մեզ ընդունել , և ոչ առնել . զի հռովմա-
22 յեցիք եմք ։ * Եւ կուտեցաւ ամբոխն 'ի
վր նց . և զօրագլուխքն պատառեցին ըզ
հանդերձս իւրեանց . հրամայեցին գան
23 հարկանել . * և բազում վէրս եդեալ 'ի վր
նց՝ արկին 'ի բանտ , պատուիրեցին բան-
24 տապետին զգուշութբ պահել զնս ։ * Որոյ
առեալ զայսպիսի պատուէր՝ արկ զնս 'ի
ներքին բանտն . և զոտս նց պնդեաց 'ի
25 կոճեղս ։ * Եւ 'ի մէջ գիշերոյն Պօղոս և
Շիղա կային յաղօթս՝ և օրհնէին զած . և

ունկն դնէին նմա կալանաւորքն ։ * Ու ե֊ 26
ղև յանկարծակի շարժումն մեծ՝ մինչև
'ի շարժել հիմանց բանտին . և բացան
անդրէն դրունք ամ, և ամենեցուն կա֊
պանք լուծան ։ * Իբրև զարթեաւ բան֊ 27
տապետն՝ և ետես բացեալ զդուրս բան֊
տին , ձգեաց զսուսեր՝ և կամէր երթալ
զիւրովին . կարծէր փախուցեալ զկապեալ֊
սըն ։ * Ու գոչեաց 'ի ձայն մեծ Պօղոս՝ և 28
ասէ . մի ինչ գործեր ընդ անձ քո չար ,
քանզի ամենեքին աստ եմք ։ * Խնդրեաց 29
լոյս՝ և դիմեաց 'ի ներքս . և զահի հարեալ
անկաւ առաջի Պօղոսի և Շիղայի . * և ա֊ 30
ծեալ զնս արտաքս՝ ասէ . տեարք՝ զինչ
պարտ է ինձ առնել՝ զի ապրեցայց ։ * Ու 31
նոքա ասեն . հաւատա 'ի տէր Յս Քս , և
ապրեսցիս դու՝ և տուն քո ։ * Ու խօ֊ 32
սեցան նմա զբանն տն՝ և ամենեցուն որ
էին 'ի տան նր ։ * Ու առեալ զնոսա 'ի 33
նմին ժամու գիշերոյն՝ լուաց 'ի վիրաց
անտի . և մկրտեցաւ ինքն և իւրքն ամե֊
նեքեան անդէն վաղվաղակի ։ * Ու ա֊ 34
ծեալ զնոսա 'ի տուն իւր , եդ առաջի նց
սեղան . և ուրախ եղեւ ամ տամբն հա֊
ւատացեալ յԱծ ։ * Ու իբրև այգ եղեւ՝ 35
առաքեցին զօրագլուխքն զնուիրակսն , և
ասեն . արձակեա զարսդ զայդոսիկ ։ * Ու 36
պատմեաց բանտապետն զբանսն՝ Պօղոսի .
եթէ առաքեցին զօրագլուխքն զի արձա֊

կեցէք. արդ ելէք՝ և երթայք խաղաղու-
37 թեամբ: *Իսկ Պօղոս ասէ ցնոսա. գան
հարեալ զմեզ հրապարակաւ՝ արս անմեղս
հռովմայեցիս արկին ՚ի բանտ, և արդ ը-
ռելեա՞յն հանեն զմեզ, ոչ այդպէս, այլ
եկեսցեն՝ ինքեանք իսկ հանցեն զմեզ:
38 *Եւ պատմեցին զօրագլխացն նուիրակքն
զբանսն. զահի հարան իբրև լուան՝ թէ
հռովմայեցիք են. և եկեալ աղաչեցին ըզ
39 նոսա: *Եւ իբրև հանին, աղաչէին գնալ
՚ի քաղաքէն: *Եւ ելեալ ՚ի բանտէն՝ մը-
տին առ Լիւդիա. և տեսեալ զեղբարս՝
մխիթարեցին զնոսա և գնացին:

ԳԼ. ԺԷ.

1 Եւ շրջեալ ընդ Ամփիպօլիս և ընդ Ա-
պողոնիա, եկին ՚ի Թեսաղոնիկէ, ուր էր ԵԿ
2 ժողովուրդ հրէից: *Եւ ըստ սովորութեն
Պօղոս եմուտ առ նոսա, և ՚ի շաբաթս
3 երիս խօսեցաւ ընդ նոսա ՚ի գրոց: *Բա-
նայր՝ և դնէր առաջի, եթէ պարտ էր
Քՙի չարչարիլ և յառնել ՚ի մեռելոց. և
թէ նա է Քՙն Յՙս՝ զոր ես պատմեմ ձեզ:
4 *Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ հաւանեցան, և մի-
ձակեցան Պօղոսի և Շիղայի. բայց պաշ-
տօնէիցն հեթանոսաց էր բազմութի յոյժ,
և ՚ի կանանց գլխաւորաց ոչ սակաւք:
5 *Եւ նախանձեցան հրէայքն, և առեալ

արս ոմանս գռեհիկս անօրէնս՝ ամբոխ ա-
րարեալ խռովեցին զքաղաքն . և կուտեալ
առ յապարանսն Յասոնի , խնդրեցին զնս
ածել 'ի հրապարակ : * Եւ իբրև ոչ գտին 6
զնս՝ քարշէին զՅասոն և զոմանս եղբարս
առ քաղաքապետսն . բողոք բարձեալ՝ թէ
որք զաշխարհս խռովեցին՝ սոքա և այսր
հասին . * զորս ընկալեալ է Յասոնի . և սք 7
ամքն հակառակ հրամանացն կայսեր գոր-
ծեն . թագաւոր զոմն ասեն զՅս : * Եւ 8
խռովեցուցին զժողովուրդն և զքաղա-
քապետսն , որ լսէին զայս : * Եւ առեալ 9
երաշխաւորութ առ 'ի Յասոնայ և յայլո-
ցն՝ արձակեցին զնոսա : * Բայց եղբարք 10
վաղվաղակի գիշերայն յուղարկեցին զՊօ-
ղոս և զՇիղա 'ի Բերիա . որք իբրև հա-
սին անդր 'ի ժողովուրդն հրէից գնացին :
* Զի նք էին ազնուականագոյնք՝ քան որ 11
'ի Թեսաղոնիկէն էին . որք ընկալան զբանն
ամ յօժարութք . հանապազ քննէին զգիրս ,
եթէ իցէ այս այսպէս : * Եւ բազումք 'ի 12
նոցանէ հաւատացին . և 'ի յունաց կա-
նանց զգաստից՝ և յարանց՝ ոչ սակաւք :
* Բայց իբրև գիտացին՝ որ 'ի Թեսաղոնի- 13
կէ հրէայքն էին , եթէ և 'ի Բերիա պատ-
մեցաւ 'ի Պօղոսէ բանն այ , եկին և անդր
շարժել և խռովեցուցանել զժողովուրդն :
* Յայնժամ վաղվաղակի զՊօղոս առաքե- 14
ցին եղբարք գնալ մինչև 'ի ծովեզր . և

15 Մնացին Շիղա և Տիմոթէոս անդէն ։ * Եւ
որք տանէին զՊօղոս , ածին զնա մինչև
յԱթէնս ․ և առեալ պատուէր ՚ի նմանէ
առ Շիղա և Տիմոթէոս , զի վաղվաղակի
եկեսցեն առ նա ․ և գնացին ։
16 * Եւ յԱթէնս ՚ի մնալ նոցա Պօղոսի , ԵԲ
զայրանայր հոգի նր ՚ի նմա ․ զի տեսանէր
17 ՚ի կռապաշտութե զքաղաքն ։ * Եւ խօսէր
՚ի ժողովրդեանն ընդ հրէայս և ընդ պաշ-
տօնեայսն՝ և ՚ի հրապարակսն զա՛մ օր՝ ո-
18 րոց և պատահէին ։ * Ոմանք յեպիկուր-
եանցն , և ՚ի ստոյիկեանց փիլիսոփայից
հակառակէին ընդ նմա ․ և ոմանք ասէին ,
զի՞նչ կամիցի սերմանաքաղս այս խօսել ․
իսկ այլք ․ թէ օտարոտի իմն դից թուի
պատմիչ լինելոյ ․ քանզի զՅս և զյարութին
19 աւետարանէր ։ * Եւ առեալ զնա ածին
յարիսպագոսն , և ասէին ․ կարասցուք ի-
մանալ՝ թէ զի՞նչ է նոր վարդապետութիդ՝
20 որ ՚ի քէն պատմի ։ * Օտարացուցիչս իմն
բերես ՚ի լսելիս մեր ․ կամիմք գիտել՝ թէ
21 զի՞նչ կամիցի այս լինել ։ * Զի աթենա-
ցիք ամենեքին՝ և եկքն օտարք ոչ յայլ
2 ինչ պարապէին , բայց ասել ինչ կամ լ-
22 սել նորագոյնս ։ * Եկաց Պօղոս ՚ի մէջ ա-
2 րիսպագին՝ և ասէ ․ ա՛րք աթենացիք , ըստ
ամի իրիք պաշտօնասէրս տեսանեմ ըզ
23 ձեզ ։ * Քանզի շրջեալ և տեսեալ զպաշ-
տամունս ձեր , գտի բագին մի՝ յորում

գրեալ էր ,՝ անծանօթի ա̃յ ․ զոր դուքն
յանծանօթս պաշտէք , ես զնոյն պատ-
մեմ ձեզ ։ * Ա̃ծ՝ որ արար զաշխարհս և 24
զա̃մ որ 'ի նմա , նա երկնից և երկրի է
տէր ․ ոչ 'ի ձեռագործ տաճարս բնակէ ,
* և ոչ 'ի ձեռաց մարդկան պաշտի իբրև 25
կարօտ իմիք ․ նա տայ ա̃մի կեանս և շունչ՝
և զա̃մ ինչ ։ * Արար 'ի միոջէ արենէ զա̃մ 26
ազգս մարդկան՝ բնակել 'ի վ̃ա ա̃մ երե-
սաց երկրի ․ հաստատեաց կարգեալ ժա-
մանակս և սահմանադրութի̃ս բնակութե̃-
նց՝ խնդրել զԱ̃ծ ․ * զի թերևս զննիցեն 27
զնա և գտանիցեն ․ նաև ոչ հեռի իսկ է
յիւրաքանչիւր ումեքէ 'ի մէնջ ։ * Զի 28
նովաւ կեամք և շարժիմք և եմք , որպէս
և ոմանք 'ի ձերոց ճարտարաց ասացին ,
թէ նո̃ և ազգ իսկ եմք ։ * Իւ արդ՝ որով- 29
հետև ազգք եմք ա̃յ , ոչ պարտիմք համա-
րել ոսկւոյ՝ կամ արծաթոյ՝ կամ քարի , որ
'ի ճարտարութե̃ և 'ի մտաց մարդոյ քան-
դակեալ իցէ , զա̃ծականն լինել նմանող ։
* Բայց զժամանակս անգիտութե̃ն անտես 30
արարեալ ա̃յ , արդ զայս պատուիրէ մարդ-
կան՝ ա̃մ ումեք ապաշխարել ։ * Քանզի 31
հաստատեաց օր յորում պարտ է դատել
զաշխարհս արդարութ̃բ , 'ի ձեռն առն՝ ո-
րով սահմանեաց տալ հաւատս ամենե-
ցուն յարուցեալ զնա 'ի մեռելոց ։ * Իբ- 32
րև լուան զյարութի̃ մեռելոց , ոմանք ծա-

ղըր առնէին . կէսքն ասէին՝ լուիցուք 'ի
33 քէն :վ̃ն այդորիկ միւսանգամ։ * Եւ ապա
34 Պօղոս ել գնաց 'ի միջոյ նց̃ ։ * Եւ ոմանք
արք անկեալք 'ի նա , հաւատացին . ընդ
որս էր և Դիոնէսիոս արիսպագացի , և
կին մի անուն Դամարիս՝ և այլք ընդ նս̃ ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Յետ այսորիկ մեկնեալ Պօղոսի յաթե_
2 նացւոց անտի՝ եկն 'ի Կորնթոս . * և ե. ԵԳ
գիտ հրէայ զոմն անուն Ակիւղաս՝ յազգէ
պոնտացի , այն ինչ եկեալ յԻտալիա . և
զՊրիսկիղա կին նորա , վ̃ն հրամանին Կղօ_
դեայ՝ որոշել զա̃մ հրէայս 'ի Հռովմայ . և
3 յարեցաւ 'ի նս̃ ։ * Եւ վ̃ն զի համարուեստ
էր , եղև առ նս̃՝ և գործէր . քանզի էին
4 խորանակարք արուեստիւ ։ * Եւ խօսէր
'ի ժողովրդեանն ըստ ա̃մ շաբաթուց , և
հաւանեցուցանէր զհրէայս և զհեթանո_
5 սըս ։ * Իբրև իջին 'ի Մակեդոնիա՝ Շիղա
և Տիմոթէոս , ստիպէր հոգւովն Պօղոս
դնել վկայութիւն հրէիցն՝ թէ Յս̃ է Քս̃ն ։
6 * Եւ ընդդէմ դառնալ նց̃ ՝ և 'ի հայհոյել ,
թօթափեաց զձորձս՝ և ասէ ցնոսա . ար_
իւն ձեր 'ի գլուխս ձեր . քաւեալ եմ
ես . յայսմ հետէ 'ի հեթանոսս երթամ ։
7 * Եւ գնացեալ անտի՝ եմուտ 'ի տուն ու_
րումն , որում անուն էր Տիտոս Յուստոս՝

պաշտօնէայ ա̃յ . որոյ ապարանքն էին մերձ
՚ի ժողովատեղն ։ * Կրիսպոս ժողովրդապետ 8
հաւատաց ՚ի տէր ա̃մ տամբ իւրով . և
բազմաց ՚ի կորնթացւոցն լուեալ՝ հաւա-
տացին և մկրտեցան ։ * Եւ ասէ տէր ՚ի 9
գիշերին տեսլեամբ ցՊօղոս . մի՛ երկնչիր՝
այլ խօսեաց՝ և մի՛ լռեր . * քանզի ես ընդ 10
քեզ եմ, և ոչ ոք ընդդէմ դարձցի քո՝ ՚ի
չարչարել զքեզ . քանզի ժողովուրդ է իմ
բազում ՚ի քաղաքիս յայսմիկ ։ * Եւ նըս- 11
տաւ անդ տարի մի և ամիս վեց՝ ուսու-
ցանել նոցա զբանն Աստուծոյ ։
ԵԴ * Եւ Գաղիոնաւ փոխանակաւ բդեշ- 12
խին աքայեցւոց , յարեան միաբան հրէ-
այք ՚ի վ̃ր Պօղոսի , և ածին զնա յատեան .
* և ասէին , եթէ արտաքոյ օրինաց պատ- 13
րէ սա զմարդիկ՝ պաշտել զա̃ծ ։ * Եւ իբ- 14
րև մերձ էր Պօղոս բանալ զբերան իւր ,
ասէ Գաղիոն ցհրէայսն . եթէ էր ինչ ա-
նիրաւութի̃ կամ խարդախութի̃ չարեաց՝
ո՛վ հրէայք , ՚ի դէպ էր ինձ անսալ ձեզ ։
* Ապա եթէ խնդիրք ինչ են վ̃ս բանի և 15
անուանց և օրինաց ձերոց՝ տեսէք ձե-
զէն . քանզի դատաւոր այդպիսի իրաց չկա-
միմ լինել ։ * Եւ մերժեաց զն̃ս յատենէ 16
անտի ։ * Եւ առեալ ամենեցուն յունացն 17
զՍոսթենէս ժողովրդապետն՝ հարկանէին
առաջի ատենին . և ոչինչ զայնմանէ Գա-
ղիոնի փոյթ լինէր ։ * Բայց Պօղոս տա- 18

կաւին մնացեալ աւուրս բազումս, յեղ-
բարց հրաժարեալ՝ նաւէր յԱսորիս. և
ընդ նմա Պրիսկիղա և Ակիւղա փոքրել
զգլուխ 'ի Կենքրեայ, քանզի ուխտադիր էր։
19 * Եւ համեալ յԵփեսոս՝ զնա եթող անդ,
և ինքն մտեալ 'ի ժողովուրդն խօսէր ընդ
20 Հրէայսն։ * Եւ աղաչէցին զնա՝ բազում
ժամանակս լինել անդ. և ոչ առ յանձն.
21 * այլ հրաժարեաց 'ի նոցանէ. և ասէ.
դարձեալ հրջեցայց առ ձեզ ա̃յ կամօք։
22 ամբարձաւ յԵփեսեայ, * և իջեալ 'ի Կե-
սարիա՝ ել և ետ ողջոյն եկեղեցւոյն. էջ
23 յԱնտիոք։ * Եւ եղեալ անդ ժամանակ
ինչ, ել շրջել կարգաւ ընդ գաղատացւոց
աշխարհն և ընդ Փռիւգիա, հաստատել
24 զա̃մ աշակերտեալսն։ * Հրէայ ումն Ապե-
ղէս անուն՝ աղեքսանդրացի յազգէ այր
ճարտարաբան, եկն եհաս յԵփեսոս. զօ-
25 րաւոր էր գրովք։ * Սա էր տեղեկացեալ
ճանապարհին տ̃ն, և եռայր հոգւով. խօ-
սէր՝ և ուսուցանէր ճշմարտութ̃ք վ̃ն Ց̃նի.
գիտէր միայն զմկրտութիւնն Յովհաննու։
26 * Սա սկսաւ համարձակել 'ի ժողովրդեա-
նըն. և լուեալ 'ի նմանէ Ակիւղայ և Պը-
րիսկիղայ, առին զնա առ ինքեանս, և
ճշմարտագոյնս պատմեցին նմա զճանա-
27 պարհն ա̃յ։ * Իբրև կամեցաւ նա գնալ
յԱքայիա, յօժարեալ եղբարքն՝ գրեցին առ
աշակերտսն ընդունել զնա. որ իբրև ե-

հաս անդր՝ բազում նպաստ լինէր հաւա-
տացելոցն՝ 'ի ձեռն շնորհացն ։ * Քանզի 28
պնդագոյն զհրէայսն յանդիմանէր հրա-
պարակաւ . ցուցանել գրովքն՝ եթէ Քրիս-
տոսն է Յիսուս ։

ԳԼ. ԺԹ.

ԵԵ Եւ եղեւ մինչդեռ Ապօղոսն 'ի Կորըն- 1
թոս էր , Պօղոսի շրջեալ զվերին կողմամբ-
քըն՝ և իջեալ յԵփեսոս , և գտեալ զոմա-
նըս զաշակերտս , * ասէ ցնա . եթէ հոգի 2
ա՞ռ ընկալարու՞ք 'ի հաւատալն ։ Նք ասեն
ցնա . այլ և ոչ թէ հոգի սուրբ գուցէ՝
լուեալ է մեր ։ * Եւ ասէ , խկ յի՞նչ մկըր- 3
տեցարուք ։ Նոքա ասեն . 'ի Յովհաննու
մկրտութին ։ * Եւ ասէ Պօղոս . Յովհաննէս 4
մկրտեաց մկրտութի ապաշխարութե ամ
ժողովրդեանն . և ասէր , զի որ գալոցն է
յետ նր՝ 'ի նա հաւատասցեն . այսինքն է՝
'ի Յս Քս ։ * Եւ իբրև լուան , մկրտեցան 5
յանուն տն Յսի ։ * Եւ 'ի դնել 'ի վր նոցա 6
Պօղոսի զձեռն , եկն հոգին սբ 'ի վր նոցա .
խօսէին լեզուս՝ և մարգարէանային ։ * Եւ 7
էին ամենեքեան արք իբրև երկոտասան ։
* Եւ մտեալ 'ի ժողովուրդն՝ համարձա- 8
կէր ամիս երիս . խօսէր՝ և հաւանեցու-
ցանէր վս արքայութեն այ ։ * Իբրև ոմանք 9
խստանային՝ և ընդդէմ դառնային բամ-

բանել զճանապարհն առաջի բազմութե̃ն .
մեկնեալ 'ի նոցանէ՝ որոշեաց զաշակերտ-
սըն . հանապազօր խօսէր 'ի դիւանին Տի-
10 րաննեայ ուրումն : * Եւ այս եղև զեր-
կեամ մի , մինչև ա̃մ բնակչացն ասիացւոց
լսել զբանն տ̃ն հրէից և հեթանոսաց :
11 * Եւ զօրութիս ոչ սակաւս առնէր ա̃ծ 'ի
12 ձեռն Պօղոսի . * մինչ զի և 'ի հիւանդս
տանել 'ի քրտանէ նորա թաշկինակս կամ
վարշամակս , և մերժել 'ի նոցանէ ախտի-
13 ցըն , և այսոց չարաց ելանել : * Յանդըգ-
նեցան ոմանք և 'ի շրջող հրէիցն՝ որ երդ-
մընեցուցիչքն էին , անուանեալ 'ի վերայ
այնոցիկ՝ որ ունէին այսս չարս , զանուն
տ̃ն Յ̃ի , և ասէին . երդմնեցուցանեմ ըզ
14 ձեզ 'ի Յ̃ս՝ զոր Պօղոսն քարոզէ : * Էին
ուրումն Սկեւեայ հրէի քահանայապետի
15 եօթն որդիք , որ զայս առնէին : * Պատաս-
խանի ետ այսն չար՝ և ասէ ցնոսա . զՅ̃ս
գիտեմ և զՊօղոս ճանաչեմ , բայց դուք
16 ո̃վ էք : * Եւ վազեաց այրն՝ յորում էր այ-
սըն չար , ըմբռնեալ զերկոսեան յաղթա-
հարեաց զն̃ս , մինչև մերկս և վիրաւորս
17 փախչել 'ի տանէ անտի : * Եւ յայտնի ե-
ղև ա̃մ հրէից և հեթանոսաց՝ որ բնա-
կեալ էին յԵփեսոս . և անկաւ երկիւղ
յամենեսեան 'ի ն̃ս . և մեծանայր անուն
18 տ̃ն Յ̃ի : * Եւ այլ բազումք 'ի հաւատա-
ցելոցն գային , և խոստովան լինէին՝ և

պատմէին զգործս իւրեանց ։ * Եւ բա- 19
զումք 'ի կախարդատարացն բերէին զգիր-
սըն, այրէին առաջի ամենեցուն. եւ հա-
մարեցան զգինս նց՝ եւ գտանէին արծա-
թոյ բիւրս հինգ ։ * Եւ այսպէս բանն տն 20
աճէր՝ եւ զօրանայր ։

ԵԶ * Եւ իբրեւ կատարեցաւ այս, եդ Պօ- 21
ղոս 'ի մտի շրջել ընդ Մակեդոնիա եւ ընդ
Աքայիա՝ եւ գալ յԵրուսաղէմ. ասէ, եթէ
յետ երթալոյն իմ անդր, պարտ է ինձ եւ
զՀռովմ տեսանել ։ * Առաքեաց 'ի Մակե- 22
դոնիա երկուս 'ի պաշտօնէիցն իւրոց զՏի-
մոթէոս եւ զԵրաստոս, եւ ինքն մնաց ժմնկ
ինչ յԱսիա ։ * Եւ եղեւ 'ի ժամանակին 23
յայնմիկ խռովութի ոչ սակաւ վս ճանա-
պարհին ։ * Իսկ Դեմետրիոս ոմն անուն՝ 24
արծաթագործ, գործէր մեհեանս արծա-
թիս Արտեմի դից. եւ տայր ճարտարացն
լինել ոչ սակաւ շահ. * որ ժողովեաց իւր 25
զձեռագէտս արուեստին, եւ ասէ. արք՝
դուք ձեզէն իսկ գիտէք, զի յայսմ գործոյ է
շահ մեզ ։ * Եւ տեսանէք եւ լուէք՝ եթէ ոչ 26
միայն զեփեսացւոց, այլ գրեթէ զամ իսկ
Ասիացւոց՝ Պօղոս այս հաւանեցուցեալ
շրջեաց բազում ժողովս՝ ասել, թէ ոչ են
ածք՝ ձեռագործք ։ * Եւ ոչ միայն այս ճըգ- 27
նէ զմեր կողմնս գալ 'ի յանդիմանութի, այլ
եւ զմեծին այ Արտեմեայ զմեհեանն յոչինչ
համարել. նաեւ քակելոց եւս լիցէ մեծութի

նի, զոր ամ̃ Ասիա՝ և տիեզերք պաշտեն ։
28 * Եւ զայս իբրև լուան, լի եղեն բարկութք ·
աղաղակէին և ասէին, Մեծ է Արտեմիս
29 Եփեսացւոց ։ * Եւ լցաւ քաղաքն խռովու–
թեամբ · դիմեցին առ հասարակ 'ի Թէ–
ատրոնն, յափշտակէին զԳայիոս և զԱրիս–
տարքոս Մակեդոնացի՝ զուղեկիցսն Պօղո–
30 սի ։ * Բայց Պօղոս իբրև կամեցաւ մտա–
նել յամբոխն, ոչ թողին զնա աշակերտ–
31 քըն ։ * Ոմանք և յասիաղետացն՝ որ էին
նորա բարեկամք, յղէին առ նա՝ և աղաչէ–
32 ին, մի՛ տալ զանձն 'ի Թէատրոնն ։ * Այլք
այլ ինչ աղաղակէին · զի էր ժողովն նոցա
խռովեալ · և բազումք 'ի նոցանէ ոչ գի–
33 տէին, թէ վ̃ ո՛ր ժողովեալ իցեն ։ * Եւ
յամբոխէն բազմուէ̃ յառաջ կալան զԱ–
ղէքսանդրոս · և իբրև ածին զնա Հրէայ–
քըն յառաջ, Աղէքսանդրոս շարժեաց ըզ–
ձեռն՝ և կամէր պատասխանի առնել ամ–
34 բոխին ։ * Իբրև գիտացին՝ եթէ այրն Հր–
րէայ է, միաբարբառ եղեալ յամենե–
ցունց՝ իբրև ժամս երկուս աղաղակել,
35 եթէ Մեծ է Արտեմիս Եփեսացւոց ։ * Լռ–
ուեցոյց դպրապետն զամբոխն՝ և ասէ · արք
Եփեսացիք՝ իսկ ո՞ է 'ի մարդկանէ՝ որ ոչ
գիտէ զԵփեսացւոց քաղաքս մեհենազարդ՝
մեծին Արտեմեայ դիցն, և Դիոպետեայ ։
36 * Եւ զի այդ այդպէս է անշուշտ՝ ձեզ
պարտ է հանդարտել, և մի՛ ինչ յանդըգ–

նուք գործել ։ * Ածիք զարս զայդոսիկ 37
այսր, ոչ մեհենակապուտս՝ և ոչ հայ-
հոյիչս այ̃ մերոյ ։ * Զի եթէ Դեմետրիոս 38
և որք ընդ նմա ճարտարքդ՝ ունիցին ինչ
ընդ ումեք բանս, յատեան երթիցեն, և
դատաւորք գոն, և ամբաստան լիցին ընդ
միմեանց ։ * Ապա եթէ վա̃ այլ իրիք խնդ- 39
րիր իցէ՝ յօրինաւոր ժողովն վճարեսցեն ։
* Քանզի և մեզ վիշտ վտանգի է ընդ կրու- 40
ույս այսր աւուր՝ առանց իրիք յանցա-
նաց լինելոյ. զորմէ ոչ կարասցուք պա-
տասխանի տալ վա̃ ժողովոյս այսորիկ ։ Եւ
զայս ասացեալ՝ արձակեաց զժողովն ։

ԳԼ. Ի.

ԾԷ Եւ յետ դադարելոյ ամբոխին՝ կոչեաց 1
Պօղոս զաշակերտսն, և մխիթարեաց. ող-
ջոյն ետ և ել գնաց 'ի Մակեդոնիա ։ * Եւ 2
շրջեալ ընդ կողմանսն ընդ այնոսիկ՝ և մը-
խիթարեալ զնո̃ բանիւք բազմօք, եկն յԵլ-
լադա ։ * Իբրև արար ընդ ամիսս երիս, 3
եղև նմա դաւ 'ի հրէիցն, մինչդեռ կա-
մէր ելանել յասորիս. խորհուրդ կալաւ
դառնալ ընդ Մակեդոնիա ։ * Եւ երթայր 4
ընդ նմա մինչև յԱսիա՝ Սոսիպատրոս Պիւ-
ռեա բերիացի, և 'ի Թեսաղոնիկեցւոց՝ Ա-
րիստարքոս և Սեկունդոս՝ և Գայիոս դեր-
բացի, և Տիմոթէոս, և ասիացիք՝ Տիւ-

5 քիկոս և Տրովփիմոս ։ * Սոքա յառաջ եր-
6 թեալ մնային մեզ 'ի Տրովադա ։ * Իսկ մեք
նաւեցաք յետ աւուրցն բաղարջակերաց
'ի Փիլիպպեայ՝ և եկաք առ նո 'ի Տրովա-
դա՝ մինչև յաւուրս հինգ . անդ դադա-
7 րեցաք աւուրս եօթն ։ * Իսկ յաւուրն շա-
բաթուց՝ մինչդեռ ժողովեալ էաք բեկա-
նել զհացն , Պօղոս խօսէր ընդ նո՝ զի գը-
նալոց էր 'ի վաղիւ անդր . և երկայնեաց
8 զբանն մինչև 'ի մէջ գիշերոյն ։ Էին լապ-
տերք բազումք 'ի վերնատանն , ուր էաքն
9 ժողովեալ ։ * Իսկ նստէր ոմն երիտասարդ՝
անուն Եւտիքոս 'ի վր պատուհանին , նիր-
հէր 'ի քուն թանձրութե՝ 'ի խօսելն Պօղո-
սի յաճախ , ընկղմեալ 'ի քնոյ անտի՝ ան-
կաւ յերրորդ դստիկոնէն 'ի վայր , և բար-
10 ձաւ մեռեալ ։ * Իսկ իջեալ Պօղոսի անկա-
նէր զնովաւ . առնոյր զնա ընդ գիրկս՝ և
ասէր . մի խռովիք , քանզի հոգի սորա 'ի
11 սմին է ։ * Իսկ ել եբեկ զհացն՝ և ճաշա-
կեաց . և բազում ևս խօսեցաւ մինչև
12 յառաւօտ , և ապա ել գնաց ։ * Իսկ ա-
ծին զպատանին կենդանի , և մխիթա-
13 րեցան ոչ սակաւ ։ * Իսկ մեք մտեալ 'ի նա-
ւըն՝ ամբարձաք յԱսոնն . անտի ակն ու-
նէաք մուծանգամ առնուլ զՊօղոս . զի
այնպէս պատուիրեալ էր՝ մինչ ինքն զցա-
14 մաքաւն երթալոց էր ։ * Իսկ իբրև դիպե-
ցաւ մեզ 'ի յԱսոնն , առեալ զնա եկաք 'ի

Միտիլինէ ։ * Եւ անտի նաւեալ՝ ՚ի վաղիւ 15
անդր հասաք հանդէպ Քիոյ . և ՚ի միւս
օրն հասաք ՚ի Սամոս . և ՚ի վաղիւ անդր
եկաք ՚ի Միլիտոն ։ * Զի ՚ի մտի եդեալ էր 16
Պօղոսի նաւել առ Եփեսոսաւ՝ որպէս զի
մի լիցի նմա ժամանակ ինչ յամել յԱսիա .
քանզի փութայր եթէ հնար ինչ իցէ նմա՝
զօրն Պենտեկոստէից երթալ յԵ̃ղէմ ։
ԶԿ * Եւ ՚ի Միլիտեայ յղեալ յԵփեսոս՝ կո- 17
չեաց զերիցունս եկեղեցւոյն ։ * Եւ իբրև 18
եկին առ նա , ասէ ցն̃ս . դուք ձեզէն գի-
տէք յօրէ յառաջնմէ՝ յորմէ եկի յԱսիա .
ոպ̃ ընդ ձեզ զա̃մ ժամանակսն եղէ . * Ծա- 19
ռայել Տն̃ ա̃մ խոնարհութբ̃ և բազում ար-
տասուօք և փորձութբ̃՝ որ դիպեցան ինձ
՚ի նենգութե̃ց հրէից ։ * Ոպ̃ ոչինչ զանգի- 20
տեցի յօգտակարացն չպատմել ձեզ՝ և ու-
սուցանել զձեզ հրապարակաւ և առտնին .
* տալ վկայութի̃ հրէից և հեթանոսաց զա- 21
պաշխարութե̃ն՝ որ առ Ա̃ծ , և զհաւատո-
ցն̃ որ ՚ի Տէր մեր Յս̃ Քս̃ ։ * Եւ արդ՝ ա- 22
հաւասիկ ես կապեալ հոգւով երթամ
յԵ̃ղէմ . և որ ինչ անդ ընդ իս անցանելոց
իցէ՝ չգիտեմ ։ * Բայց զի հոգին Ս̃բ ըստ 23
քաղաքաց վկայէ ինձ՝ և ասէ , եթէ կա-
պանք և նեղութի̃ւնք մնան քեզ ։ * Այլև ոչ 24
ինչ համարիմ զանձն իմ պատուական՝
ոպ̃ զկատարել զընթացս իմ ուրախութբ̃ ,
և զպաշտօնն զոր առի ՚ի Տն̃է Յս̃է՝ վկայ

25 լինել աւետարանի շնորհացն ա̃յ ։ * Իսկ
արդ՝ ահաւասիկ գիտեմ ես , թէ ոչ ևս
տեսանելոց էք զերեսս իմ դուք ամենե-
քեան , յորս շրջեցայ քարոզել զարքայու-
26 թիւնն ա̃յ ։ * Վ̃ն որոյ վկայութի̃ դնեմ ձեզ
յաւուր յայսմիկ՝ զի ս̃ր եմ յարենէ ամե-
27 նեցուն ։ * Քանզի ոչ խորշեցայ 'ի պատ-
28 մելոյ ձեզ զա̃մ կամս ա̃յ ։ * Զգոյշ կացէք
անձանց և ա̃մ հօտին , յորում եդ զձեզ
Հոգին ս̃ր տեսուչս՝ հովուել զժողովուրդ
տեառն զոր ապրեցոյց արեամբ իւրով ։
29 * Քանզի գիտեմ ես՝ եթէ յետ իմոյ մեկ-
նելոյ գայցեն գայլք յափշտակողք 'ի ձեզ ,
30 որ ոչ խնայեսցեն հօտին ։ * Եւ 'ի ձէնջ
յարիցեն արք՝ որք խօսիցին թիւրս , ձգ-
31 գել զաշակերտսն զկնի իւրեանց ։ * Վան
այսորիկ արթուն կացէք . և յիշեցէք՝ զի
զերկեամ մի զցայգ և զցերեկ՝ ոչ դադա-
րեցի արտասուօք խրատել զմի մի իւրա-
32 քանչիւր ։ * Եւ արդ՝ յանձն առնեմ ըզ
ձեզ ա̃յ և բանի շնորհաց ն̃ր , որ կարողն
է շինել՝ և տալ ձեզ ժառանգութի̃ ընդ
33 ս̃րբս ա̃մ ։ * Արծաթոյ՝ կամ ոսկւոյ՝ կամ
հանդերձից՝ ոչ ուրուք 'ի ձէնջ ցանկացայ .
34 * դուք ինքնին գիտէք՝ զի զպէտսն իմ և
որոց ընդ իսն էին՝ պաշտէին ձեռքս այս ։
35 * Եւ զա̃մ ինչ ցուցի ձեզ . զի այսպ̃ պարտ
է վաստակել , դարմանել զհիւանդս . և
յիշել զբանն տ̃ն Յ̃ի , զոր ինքնին իսկ ա-

սայ . երանելի է մանաւանդ տալ՝ քան
առնուլ ։ * Եւ զայս իբրև ասաց , եդեալ 36
ծունր ամենեքումբք՝ եկաց յաղօթս ։
* Բազում լալիւն եղև ամենեցուն . և 37
անկեալ զպարանոցաւն Պօղոսի՝ համբու-
րէին զնա ։ * Մորմոքէին մանաւանդ 'ի վր̃ 38
բանին՝ զոր ասէր , թէ ոչ ևս տեսանելոց
են զերեսս նորա . և յուղարկեցին զնա 'ի
նաւ անդր ։

ԳԼ. ԻԱ.

ՃԹ Եւ իբրև եղև ելանել մեզ և մեկնել 1
'ի նոցանէ , հանդէպ գնացեալ եկաք 'ի
Կով . և 'ի վաղիւ անդր 'ի Հռոդոն , և ան-
տի 'ի Պատարա ։ * Եւ գտեալ նաւ մի՝ զի 2
երթայր 'ի Փիւնիկէ , և ելեալ 'ի նա գնա-
ցաք ։ * Եւ յայտ եղեալ Կիպրեայ՝ թո- 3
ղաք զնա 'ի ձախակողմն , նաւեցաք յԱսո-
րիս . և իջաք 'ի Տիւրոս . քանզի անդ էր
նաւն թափելոց զբեռինն ։ * Եւ գտեալ 4
զաշակերտսն՝ կացաք անդ աւուրս եօթն .
որք ասէին ցՊօղոս 'ի ձեռն հոգւոյն՝ մի՛
ելանել յԵրուսաղէմ ։ * Եւ իբրև եղև 5
մեզ կատարել զաւուրսն՝ ելեալ գնայաք ,
յուղարկեալ զմեզ ամենեցուն հանդերձ
կանամբք և որդւովք մինչև արտաքոյ քա-
ղաքին . և եդեալ ծունր առ ծովեզերբն՝
կացաք յաղօթս ։ * Եւ հրաժարեցաք 'ի մի- 6

մեանց՝ և ելաք 'ի նաւն . և նոքա դարձան
7 յիւրեանց տեղիս ։ * Եւ մեր զնաւն աւ֊
խեթեալ 'ի Տիւրոսէ՝ հասաք 'ի Պտողե֊
մայիդա . և ողջոյն տուեալ եղբարց՝ եղաք
8 օր մի առ նս ։ * Եւ 'ի վաղիւ անդր ե֊
լեալ անտի՝ եկաք 'ի Կեսարիա . և մտեալ
յապարանսն Փիլիպպոսի աւետարանչի ,
որ էր յեօթանց անտի , ագաք առ նմա ։
9 * Նորա էին դստերք չորք՝ կոյսք մարգա֊
10 րէք ։ * Եւ 'ի լինելն մեր անդ աւուրս բա֊
զումս , էջ ոմն 'ի Հրէաստանէ մարգարէ՝
11 անուն Ագաբոս ։ * Եւ եկեալ առ մեզ , ա֊
ռեալ զգօտին Պօղոսի՝ կապեաց զոտս և
զձեռս իւր , և ասէ . այսպէս ասէ հոգին
սբ . զայրն որոյ գօտիս այս է՝ այսպէս կա֊
պեսցեն յԵրուսաղէմ հրէայք , և մատ֊
12 նեսցեն 'ի ձեռս հեթանոսաց ։ * Եւ իբրև
լուաք զայն՝ աղաչէաք մեք , և որ 'ի տեղւոջն
13 էին՝ չելանել նմա յԵրէմ ։ * Յայնժամ պա֊
տասխանի ետ Պօղոս . զի՞նչ գործէք , զի՞
լայքդ և ճմլեցուցանէք զսիրտ իմ . քան֊
զի ես ոչ միայն կապելոյ՝ այլ և մեռանե֊
լոյ յԵրէմ պատրաստ եմ վն անուանն տն
14 Յսի Քսի ։ * Եւ 'ի չհաւանելն նր՝ լռեցաք , ա֊
սեմք . տն կամք լիցին ։
15 * Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ համդեր֊ ՁԳ
16 ձեալ ելանէաք յԵրէմ ։ * Եկին ընդ մեզ և
յաշակերտաց անտի կեսարացւոց , և տա֊
նէին զմեզ առ որում վանս ունելոց էաք՝

Մնասոնի ումեմն կիպրացւոյ՝ առ այլին ա-
շակերտի ։ *Եւ 'ի մտանելն մեր յԵ͞մ, 17
խնդութ͞բ ընկալան զմեզ եղբարքն ։ *Ի վա- 18
ղիւ անդր եմուտ Պօղոս ընդ մեզ առ Յա-
կովբոս . և եկին ա͞մ երիցունքն ։ *Եւ ող- 19
ջոյն տուեալ նոցա՝ պատմէր մի ըստ միո-
ջէ՝ զոր արար ա͞ծ 'ի հեթանոսս 'ի ձե-
ռըն պաշտաման նորա ։ *Եւ նոցա լուեալ՝ 20
փառաւոր առնէին զա͞ծ . և ասեն ցնա .
տեսանե՞ս եղբայր՝ քանի՜ բիւրք են հա-
ւատացելոցն հրէից , և ամենեքեան նա-
խանձաւոր օրինացն են ։ *Բայց իրազեկ 21
եղեն վասն քո՝ թէ ապստամբութ͞ի ուսու-
ցանես 'ի Մովսէսէ՝ որոց 'ի հեթանոսս
ա͞մ հրէայք են . ասես՝ մի՛ թլփատել զոր-
դիս ն͞ց , և մի՛ ըստ կրօնիցն գնալ ։ *Արդ՝ 22
զի՞նչ լինիցի՝ ապաքէն լսեն , եթէ եկեալ
ես ։ *Արդ զայս արա զոր ասեմք քեզ . 23
են 'ի մեզ արք չորք ուխտադիրք յանձինս
իւրեանց . *զն͞ա առեալ՝ սրբեսցիս ընդ 24
ն͞ա . և ծախեա ինչ 'ի նոսա՝ զի գերծցեն
զգլուխս . և գիտասցեն ամենեքին , թէ
զորոց իրազեկն եղեն զքէն՝ ոչինչ է . այլ
միաբանիս և դու պահել զօրէնս ։ *Բայց 25
վ͞ս հաւատացելոցն հեթանոսաց , մեք ա-
ռաքեցաք՝ ո͞չ ընտրեցաք , մի՛ ինչ այնպի-
սի պահել ն͞ց . բայց միայն զգուշանալ 'ի
կռոց զոհելոյ , և յարենէ , և 'ի հեղձու-
ցելոյ , և 'ի պոռնկութ͞է ։ *Յայնժամ Պօ- 26

ղոսի առեալ զարսն՝ ՚ի վաղիւ անդր ընդ
նմ սրբեալ եմուտ ՚ի տաճարն . յայտ առ-
նել զկատարումն աւուրցն սրբութե , մին-
չև մատեաւ ՚ի վերայ իւրաքանչիւր ու-
րուք ՚ի նոցանէ պատարագ ։
27 * Նոյն իբրև մերձ էին եօթն աւուրքն ՁԴ
՚ի կատարել , տեսեալ զնա ՚ի տաճարին ա-
սիացւոց հրէիցն՝ զեղուին զնովաւ զամ
զամբոխն , և արկեալ ՚ի նա ձեռս՝ ա-
28 ղաղակէին . * արք իսրայելացիք՝ օգնեցէք . այս
այր է՝ որ հակառակ ժողովրդեանն և օ-
րինաց և տեղւոյս այսորիկ՝ ամենեցուն
ամ ուրեք ուսուցանէ . մինչև հեթանոս
ևս եմոյծ ՚ի տաճարն՝ և պղծեաց զսուրբ
29 տեղին ։ * Քանզի էր յառաջագոյն տեսել
զՏրոփիմոս զեփեսացի ՚ի քաղաքին ընդ
նմա . զոր կարծէին , եթէ ՚ի տաճար ան-
30 դըր եմոյծ Պօղոս ։ * Շարժեցաւ քաղաքն
ամ , և կուտեցաւ ժողովուրդն . և ա-
ռեալ զՊօղոս՝ ձգէին արտաքոյ տաճարին .
31 և վաղվաղակի փակեցան դրունք . * և
խնդրէին զնա սպանանել ։ եհաս գրոյց ՚ի
հազարապետ գնդին , եթէ խռովեալ է
32 ամ Երուսաղէմ ։ * Որոյ անդէն առեալ
զօրականս և հարիւրապետս՝ դիմեաց ՚ի
վր նց , և նք տեսեալ զհազարապետն և
զզօրականսն , դադարեցին ՚ի հարկանելոյ
33 զՊօղոս ։ Յայնժամ մատուցեալ [հազա-
րապետն կալաւ զնա , և հրամայեաց կա-

պել կրկին շղթայիւք՝ և հարցանէր՝ թէ ո՞ իցէ, և զի՞նչ իցէ արարեալ։ * Այլք 34
այլ իմն աղաղակէին զնմանէ յամբոխին. Իբրև ոչ կարաց գիտել զստոյգն վն ամբոխին, հրամայեաց տանել զնա 'ի բանակն։ * Եւ իբրև եհաս յաստիճանսն, 35
դէպ եղև բառնալ բերել զնա 'ի զօրականացն՝ վն բռնութեան ամբոխին։ * Քանզի 36
զհետ երթայր բազմութիւն ժողովրդեանն, և ասէին՝ բարձ զդա։ * Մինչդեռ մտա- 37
նելոց էր Պօղոս 'ի բանակն, ասէ ցհազարապետն՝ եթէ արժա՞ն իցէ ինձ խօսել ընդ քեզ. և նա ասէ. յունարէն գիտես. * մի՞ արդեօք դու իցես եգիպտա- 38
ցին, որ յառաջ քան զայս աւուրս ապրստամբեցուցեր՝ և հաներ յանապատ չորս հազար այր սիկարեանս։ * Եւ ասէ Պօ- 39
ղոս, ես եմ այր Հրէայ 'ի Տարսոնէ կիլիկեցւոց, ոչ աննշան քաղաքի քաղաքացի. աղաչեմ զքեզ հրամայեա ինձ խօսել առ ժողովուրդդ։ * Եւ 'ի հրամայելն նորա՝ 40
Պօղոս կացեալ 'ի վր աստիճանացն՝ շարժեաց զձեռն ժողովրդեանն. իբրև բազում լռութիւն լինէր, սկսաւ բարբառել հեբրայեցւոց բարբառովն՝ և ասէ։

ԳԼ. ԻԲ.

ՁԵ Այր եղբարք և հարք՝ լուարուք ինձ 1

այժմ առ ձեզ պատասխանատուութեամբս ։
2 * Իբրև լուան՝ թէ Հեբրայեցւոց լեզուա-
ւըն բարբառեցաւ նց̃՝ առաւել ևս դա-
3 դարեցին 'ի լռութ̃ի ։ * Եւ ասէ . ես եմ
այր Հրէայ ծնեալ 'ի Տարսոնի կիլիկե-
ցւոց՝ սնեալ 'ի քաղաքիս յայսմիկ առ ոտս
Գամաղիէլի , խրատեալ ըստ ճշմարտուե̃
հայրենի օրինաց . նախանձայոյզ էի ա̃յ՝
4 որ̃պ ամենեքին դուք այսօր ։ * Որ զայն
ճանապարհ վարեցի մինչև 'ի մահ , կա-
պել և մատնել 'ի բանտս արս և կանայս .
5 * որ̃պ և քահանայապետդ վկայէ ինձ՝ և
ա̃մ ծերակոյտդ . յորոց և թուղթս առ-
եալ առ եղբարս 'ի Դամասկոս երթայի ,
ածել և անտի կապեալս յԵ̃մ, զի պատ-
6 ժեսցին ։ * Եւ եղև ինձ 'ի գնալն և 'ի
մերձենալ 'ի Դամասկոս , զմիջաւուրբքն
յանկարծակի յերկնից փայլատակեալ լոյս
7 սաստիկ զինև ։ * և անկայ յերկիր , և լու-
ւայ բարբառ՝ որ ասէր ցիս . Սաւուղ Սա-
8 ւուղ՝ զի՞ հալածես զիս ։ * Եւ ես ետու
պատասխանի՝ թէ ո՞վ ես տէր ։ և ասէ
ցիս . ես եմ Յս̃ Նազովրեցի՝ զոր դուն հա-
9 լածես ։ * Բայց որ ընդ իս էին՝ զլոյսն
տեսանէին . այլ զձայնն ոչ լսէին՝ որ խօ-
10 սէր ընդ իս ։ * Եւ ասեմ , զի՞նչ արարից
տէր ։ և ասէ ցիս տէր . յարուցեալ եր-
թիցես 'ի Դամասկոս , և անդ պատմես-
ցի քեզ վս̃ ա̃մի որ հրաման է քեզ առ-

նել։ * Իբրեւ ոչ տեսանէի 'ի փառաց լու֊ 11
սոյն այնորիկ, զձեռանէ ձգեալ 'ի նոցա֊
նէ՝ որ ընդ իսն էին, մտի 'ի Դամասկոս։
* Անանիա ոմն այր երկիւղած ըստ օրի֊ 12
նաց, վկայեալ յա̃մ բնակչաց՝ որ 'ի Դա֊
մասկոս Հրէայքն էին. * եկն եկաց առ 13
իս՝ եւ ասէ. Սաւուղ եղբայր՝ 'ի վեր հայ֊
եաց։ * Եւ ես նոյնժամայն 'ի վեր հայե֊ 14
ցայ 'ի նա. եւ նա ասէ ցիս. ա̃ծ հարցն
մերոց յառաջագոյն ընտրեաց զքեզ ճա֊
նաչել զկամս նորա, եւ տեսանել զարդա֊
րըն, եւ լսել բարբառ 'ի բերանոյ նորա.
* զի եղիցիս վկայ նմ̃ առ ա̃մ մարդիկ՝ ո֊ 15
րոց տեսերն եւ լուար։ * Եւ արդ՝ զի̊ 16
հեղգաս, արի՛ մկրտեաց եւ լուա զմեղս
քո 'ի կարդալ զանուն նորա։ * Եւ եղեւ 17
ինձ 'ի դառնալն յԵ̃մ՝ եւ կալ յաղօթս 'ի
տաճարին, լինել 'ի զարմացման. * եւ տե֊ 18
սանել զնա՝ զի ասէր ցիս. փութա ել
յԵ̃մէ վաղվաղակի, քանզի չեն ընդու֊
նելոց զքո վկայութիւնդ վ̃ս իմ։ * Եւ ես 19
ասեմ. տէր՝ ինքեանք իսկ գիտեն՝ զի ես
էի որ 'ի բանտս տայի, եւ գան հարկանէի
ըստ ժողովրդոց զհաւատացեալս 'ի քեզ։
* Եւ յորժամ հեղոյր արիւնն Ստեփաննո֊ 20
սի վկայի քո, ես ինքն էի՝ որ 'ի վերայ
կայի, եւ կամակից լինէի սպանմանն նր̃, եւ
պահէի զհանդերձս սպանողացն նր̃։ * Եւ 21
ասէ ցիս, գնա, զի ես 'ի հեթանոսս հե֊

22 ուսուորս առաքեցից զքեզ։ * Եւ ունկն
դնէին նմա մինչև ցայս բան. ապա բար֊
ձին զձայնս իւրեանց՝ և ասեն. բարձ
յերկրէ զայդպիսիդ՝ զի չէ պարտ այդ֊
23 պիսւոյդ կեալ։ * Եւ յաղաղակելն նոցա՝
և ընկենուլ զհանդերձս՝ և զփոշին ցանել
24 յօդսն, * հրամայեաց հազարապետն մու֊
ծանել զնա 'ի բանակն. ասէր՝ գանիւ հար֊
ցանել զնա, զի գիտասցէ վասն որոյ
յանցման այնպէս աղաղակէին զնմանէ։
25 * Եւ իբրև պրկեցին զնա փոկովք, ասէ
Պօղոս ցհարիւրապետն՝ որ 'ի վերայ կայր.
եթէ զայր հռովմայեցի և անարատ պա՞րտ
26 իցէ ձեզ գան հարկանել։ * Իբրև լուաւ
հարիւրապետն, մատուցեալ առ հազա֊
րապետն պատմեաց՝ և ասէ. զի՞նչ կամիս
առնել՝ քանզի այրս այս հռովմայեցի է։
27 * Եւ մատուցեալ հազարապետն ասէ ցնա.
ասա դու ցիս՝ հռովմայեցի՞ ես. և նա ա֊
28 սէ, այո՛։ * Պատասխանի ետ հազարա֊
պետն. ես բազում գլխոց զգինուորութիս
զայս ստացայ։ ասէ Պօղոս. ես ծնեալ իսկ
29 'ի դմին եմ։ * Եւ վաղվաղակի 'ի բաց կա֊
ցին 'ի նմանէ՝ որ հարկանելոցն էին զնա.
և հազարապետն իսկ երկեաւ, իբրև գի֊
տաց եթէ հռովմայեցի է. և զի կապեալն
ևս էր զնա։
30 * Եւ 'ի վաղիւ անդր կամէր գիտել ըզ
ճշմարիտն, թէ զի՞նչ չարախօսութի իցէ

Հրեից. արձակեաց զնա՝ և հրամայեաց
կոչել զքահանայապետսն և զա̃մ ատեանն.
և իջուցեալ զՊօղոս կացոյց ՚ի մէջ նոցա:

ԳԼ. ԻԳ.

Եւ հայեցեալ Պօղոսի յատեանն՝ ասէ. 1
Արք եղբարք՝ ես ա̃մ ուղիղ մտօք գնա-
ցեալ եմ առաջի ա̃յ մինչև ցայսօր: * Եւ 2
քահանայապետն Անանիա հրամայեաց
սպասաւորացն հարկանել զբերան նորա:
* Յայնժամ Պօղոս ասէ ցնա. հարկանե- 3
լոց է զքեզ ա̃ծ՝ որմ բռեալ. և դու նըս-
տիս դատել զիս ըստ օրինաց, և առանց
օրինաց հրամայես զիս հարկանել: * Եւ 4
որ շուրջն կային՝ ասեն. զքահանայապետ
ա̃յ հայհոյես: * Եւ ասէ Պօղոս. ոչ գի- 5
տէի եղբարք՝ եթէ իցէ քահանայապետ.
գրեալ իսկ է՝ զիշխան ժողովրդեան քո ոչ
հայհոյեսցես: * Իբրև գիտաց Պօղոս՝ ե- 6
թէ մի կողմն սադուկեցւոց է՝ և միւսն
փարիսեցւոց, աղաղակէր ՚ի մէջ ատենին.
Արք եղբարք՝ ես փարիսեցի եմ, որդի փա-
րիսեցւոյ. վա̃ն յուսոյ և յարութե̃ մեռելոց՝
ես աւասիկ դատիմ: * Եւ զայս իբրև ա- 7
սաց՝ եղեն հերձուածք փարիսեցւոցն և
սադուկեցւոց. և պատառեցաւ բազ-
մութի̃ն: * Քանզի սադուկեցիք ասեն, չի̃ք 8
յարութի̃, ոչ հրեշտակ՝ և ոչ հոգի. բայց

փարիսեցիքն խոստովանին զերկոսեան։
9 * Եւ եղեւ աղաղակ մեծ. յոտն կացին ո-
մանք ՚ի դպրաց անտի ՚ի կողմանէ փարի-
սեցւոց, հակառակէին եւ ասէին. ոչինչ
չարութիւն գտանեմք յառնս յայսմիկ, բայց
թէ հոգի խօսեցաւ ՚ի դմա՝ կամ հրեշ-
10 տակ։ * Եւ ՚ի բազմանալ ամբոխին՝ եր-
կուցեալ հազարապետն թէ գուցէ ճեղ-
քիցի Պօղոս ՚ի նոցանէ, հրամայեաց զօ-
րականին իջանել յափշտակել զնա ՚ի միջոյ
11 նոցա, եւ ածել ՚ի բանակն։ * Եւ ՚ի վաղ-
ուեան գիշերին եկաց առ նմա տէր, եւ
ասէ. քաջալերեաց Պօղէ, զի որպէս վը-
կայեցեր վ̃ն իմ յԵրուսաղէմ, նոյնպէս
պարտ է քեզ եւ ՚ի Հռոմ վկայել։
12 * Եւ իբրեւ այգ եղեւ՝ արարեալ ժո- ՁԵ
ղով Հրէիցն՝ նզովեցին զանձինս ոչ ուտել
եւ ոչ ըմպել՝ մինչեւ սպանցեն զՊօղոս։
13 * Եւ էին աւելի քան զքառասուն՝ որոց
զայս ընդ միմեանս երդմունս արարեալ
14 էր։ * Որք մատեան առ քահանայապետ-
սն եւ երիցունս՝ եւ ասեն. նզովիւք նզո-
վեցաք զանձինս՝ ոչինչ ճաշակել մինչեւ ըս-
15 պանցուք զՊօղոս։ * Բայց դուք զգացու-
ցէք հազարապետին հանդերձ ատենիւ,
զի իջուսցէ զնա առ ձեզ, որպէս թէ կա-
միցիք ճշմարտագոյնս ինչ գիտել զնմա-
նէ. եւ մեք յառաջ քան զմօտել նր̃՝ պատ-
16 րաստ եմք ՚ի սպանանել զնա։ * Եւ լու-

ւեալ քեռորդւոյն Պօղոսի զդաւաճանու֊
թիւն, եկն եմուտ 'ի բանակ անդր՝ պատ֊
մեաց Պօղոսի ։ * Եւ կոչեցեալ Պօղոսի առ 17
ինքն զմի 'ի հարիւրապետաց անտի՝ ասէ.
զպատանիս զայս տար առ հազարապետն,
զի ունի ինչ պատմել նմա ։ * Եւ նորա ա֊ 18
ռեալ զնա տարաւ առ հազարապետն՝ և
ասէ. կապեալն Պօղոս կոչեաց զիս, և ա֊
ղաչեաց զպատանիս զայս ածել առ քեզ,
ունի ինչ խօսել ընդ քեզ ։ * Առեալ զձե֊ 19
ռանէ նորա հազարապետին գնաց մեկու֊
սի, հարցանէր՝ թէ զի՞նչ ունիս խօսել
ընդ իս ։ * Եւ նա ասէ. Հրէայք միաբա֊ 20
նեցին աղաչել զքեզ, զի 'ի վաղիւ զՊօ֊
ղոս իջուսցես յատեան, իբրև թէ կամի֊
ցին ինչ ճշմարտագոյնս հարցանել վասն
նորա. * արդ՝ դու մի անսայցես նոցա. 21
քանզի դարան գործեալ է նմա 'ի նոցանէ՝
արանց աւելի քան զքառասուն, որ նզո֊
վեցին զանձինս՝ ոչ ուտել և ոչ ըմպել՝
մինչև սպանցեն զնա. արդ պատրաստ են՝
և սպասեն քում հրամանի ։ * Ապա հա֊ 22
զարապետն արձակեաց զպատանին՝ պատ֊
ուիրեալ մի ումեք ասել, թէ զայս զգա֊
ցուցեր ինձ ։ * Եւ կոչեաց երկուս 'ի հա֊ 23
րիւրապետացն՝ և ասէ. պատրաստեցէք
զօրականս երկերիւր, որպէս զի երթիցեն
մինչև 'ի Կեսարիա. և հեծեալս եօթանա֊
սուն՝ և տիգաւորս երկերիւր, 'ի յերից

24 ժամու գիշերոյն. * Եւ գրաստ պատրաս-
տական՝ ո՟ղ զի իջուցեալ զՊօղոս ապրե-
25 ցուսցեն. Եւ առ Փելիքս դատաւոր, * գը-
րեալ թուղթ, որ ունէր օրինակ զայս։
26 * Կղօդիոս Լիւսիաս առ քաջ դատաւորդ
27 Փելիքս՝ ողջոյն։ * Զայրս զայս կալեալ 'ի
հրէից՝ եւ մերձ 'ի սպանանել 'ի նոցանէ.
հասեալ 'ի վ՟ր զօրականաւ ապրեցուցի,
28 իմացեալ թէ հռովմայեցի է։ * Կամեցայ
գիտել զվ՟նասն՝ վասն որոյ ամբաստանէինն
29 զդմանէ, իջուցի զդա յատեան նց՟։ * Զոր
գտի ամբաստանեալ վ՟ խնդրոյ իւրեք իւ-
րեանց օրինաց. եւ ոչինչ արժանի մահու
30 կամ կապանաց ունէր վնաս։ * Իբրեւ ազդ
եղեւ նենգութե՟ յայրդ լինելոյ 'ի նոցանէ՝
յղեցի առ ձեզ. հրաման տուեալ եւ չա-
րախօսացն խօսել զդմանէ առաջի քո. ո՛ղջ
31 լեր։ * Եւ զօրականացն ըստ հրամանի նր՟
առեալ զՊօղոս՝ ածին գիշերայն յանտի-
32 պատրիս։ * Եւ 'ի վաղիւ անդր արձակեալ
զհեծեալս ընդ նմա երթեալ՝ դարձան 'ի
33 բանակն։ * Նոքա մտին 'ի Կեսարիա. եւ
տուեալ ցդատաւորն զթուղթն, առաջի
34 կացուցին նր՟ եւ զՊօղոս։ * Իբրեւ ընթեր-
ցաւ՝ եհարց թէ յորմէ՞ նահանգէ իցէ.
35 եւ ստուգեալ եթէ 'ի Կիւլիկեայ է. * Լո-
ւայց քեզ ասէ՝ յորժամ եւ չարախօսքն քո
եկեսցեն. եւ հրամայեաց յապարանսն Հե-
րովդի պահել զնա։

ԳԼ. ԻԴ.

ԷԿ
Եւ յետ հինգ աւուր էջ քահանայա- 1
պետն Անանիա հանդերձ ծերովք ոմամբք․
և ճարտարախօսաւ Տերտուղեաւ ոմամբ․
որք և զգացուցին դատաւորին վ՜ Պօղո-
սի ։ * Եւ ՚ի կոչելն զնա՝ սկսաւ Տերտու- 2
ղոսն ամբաստան լինել և ասել ։ Բազում
խաղաղութիւն գտեալ է ՚ի քէն՝ և իրաց
ուղղութ՜ի ազգիս այսորիկ քով խնամով․
* ա՜մի և ա՜մ ուրեք շնորհակալ եմք՝ քաջդ 3
Փելիքս՝ ա՜մ գոհութ՜բ ։ * Բայց զի մի՛ աւե- 4
լի ևս աշխատ արարից զքեզ․ աղաչեմ
լսել մեզ կարճ ՚ի կարճոյ՝ քոյին հեզութ՜դ ։
* Քանզի գտաք զայրս զայս ապականիչ և 5
խռովիչ ա՜մ հրէից՝ որք են ընդ տիեզերս ,
և առաջնորդ Նազովրացւոց հերձուա-
ծոյն ։ * Որ և զտաճարն իսկ կամեցաւ պղ- 6
ծել․ զոր և կալաք , և ըստ մերոց օրինաց
դատել կամեցաք ։ * Եկեալ Լիւսիաս հա- 7
զարապետ՝ մեծաւ բռնութ՜բ ՚ի ձեռաց
մերոց եհան ։ * Հրամայեաց և չարախօ- 8
սացն ն՜ր գալ առ քեզ․ յորմէ դու իսկ
բաւական լինիցիս վերստին դատեալ , ա՜մի
հասու լինել՝ զորոց մեքս ամբաստանեմք
զդմանէ ։ * Միաբանեցին և հրէայքն՝ ա- 9
սեն՝ այդ այդպէս է ։ * Պատասխանի ետ 10
Պօղոս , յանձնարկել նմա դատաւորին խօ-

սել ։ Ի բազում ամաց լինել քեզ դատա-
ւոր ազգիս այսորիկ գիտեմ. յօժարութ̃բ
վասն իմոց իրաց պատասխանի տանեմ։
11 * Քանզի կարող ես գիտել, զի ոչինչ ա-
ւելի է իմ քան զաւուրս երկոտասան՝
յորմէհետէ ելի երկիրպագանել յԵ̃մ։
12 * Եւ ոչ ՚ի տաճարի անդ գտին զիս ընդ
ումեք խօսեցեալ, և կամ ժողովս արա-
13 րեալ բազմաց, ոչ ՚ի ժողովուրդս՝ * և ոչ
՚ի քաղաքի. և ոչ յանդիման առնել կա-
րեն քեզ՝ վասն որոյ այժմդ չարախօսեն զի-
14 նէն ։ * Բայց զայս խոստանամ քեզ, եթէ
ըստ ճանապարհին՝ զոր ասեն հերձուած,
այնպէս պաշտեմ զհայրենի ա̃ծն. հաւա-
տացեալ ա̃մի՝ որ ինչ յօրէնս և ՚ի մար-
15 գարէս գրեալ է ։ * Յուսամ յոյս առ ա̃ծ.
որում և դոքա իսկ ակն ունին՝ թէ յա-
րութ̃ի լինելոց է արդարոց և մեղաւորաց։
16 * Յորում և ես իսկ ճգնիմ, անխիղճ միտս
ունել առ ա̃ծ և առ մարդիկ յամենայն
17 ժամ։ * Ի բազում ամաց ողորմութ̃իս եկի
առնել յազգդ իմ. և ետու պատարագս.
18 * որովք գտին զիս սրբեալ ՚ի տաճարին՝
19 ոչ բազմօք և ոչ ամբոխիւ ։ * Ոմանք յա-
սիացւոց անտի հրէայք որոց պարտ էր
գալ առաջի քո՝ և ամբաստան լինել, ե-
20 թէ ունիցին ինչ զինէն. * և կամ ինքեանք
սոքա ասասցեն, զի՞նչ գտին յիս անիրա-
21 ւութ̃ի՝ մինչդեռ կայի յատենին ։ * Բայց

միայն վն միոյ բարբառոյս այսորիկ՝ զոր
աղաղակեցի մինչ կայի ’ի մէջ նց. եթէ
վն յարութե մեռելոց դատիմ ես այսօր ’ի
ձէնջ: * Եւ յապաղեաց զնս Փելիքս, զի 22
ստուգագոյնս գիտէր վն ճանապարհին,
ասէ. յորժամ Լիւսիաս հազարապետ իջցէ
աստ՝ տեղեկացայց վն ձեր: * Հրամայեաց 23
հարիւրապետին պահել զնա. և ունել
յընդարձակի, և մի՛ զոք յիւրոց անտի
արգելուլ ’ի պաշտելոյ զնա:
ԷԲ * Եւ յետ աւուրց ինչ եկն Փելիքս 24
հանդերձ Դրուսեղաւ կնաւ իւրով, որ
էր հրէայ. կոչեաց զՊօղոս՝ և լուաւ ’ի
նմանէ վն որ ’ի Յիսուս Քրիստոս հաւատո-
ցըն: * Եւ ’ի խօսելն նր վն արդարութե և 25
ժուժկալութե և հանդերձեալ դատաստա-
նին, զահի հարեալ Փելիքս, ետ պատասխա-
նի. դու առ այժմերթ՝ և յորժամ ժամ լի-
նիցի, կոչեցից զքեզ: * Միանգամայն և 26
ակն ունէր՝ թէ տացի ինչ նմա ’ի Պօղո-
սէ. վասն որոյ և ստէպ կոչեցեալ զնա՝ խօ-
սէր ընդ նմա: * Եւ ’ի կատարել երկուց 27
ամաց՝ եկն փոխանակ Փելիքսի՝ Փեստոս
Պորկիոս: Իբրև կամեցաւ շնորհս առնել
հրէիցն Փելիքս, եթող զՊօղոս կապեալ:

ԳԼ. ԻԵ.

Փեստոս իբրև եհաս յիշխանութիւն, 1

յետ երից աւուրց ել յԵ՟մ 'ի կեսարեայ ։
2 * Եւ զգացուցին նմա քահանայապետքն
3 և գլխաւորք հրէիցն զՊօղոսէ , * և աղա֊
չէին խնդրել շնորհս 'ի նմանէ . զի կո֊
չեսցէ զնա յԵ՟մ. դարան գործեալ սպա֊
4 նանել զնա 'ի ճանապարհի ։ * Իսկ փես֊
տոս արար պատասխանի՝ պահել զնա 'ի
կեսարիայ . Թէ ինքն իսկ ընդ հուպ ան֊
5 դրէն երթալոց է ։ * Եւ որ 'ի ձէնջ կա֊
րողք իցեն ասէ , ընդ իս իջցեն , և եթէ
իցէ ինչ յառնն վնաս՝ ամբաստան լիցին
6 զնմանէ ։ * Եւ լեալ անդ աւուրս՝ ոչ ա֊
ւելի քան զութ կամ զտասն , եկն էջ 'ի
կեսարիա . և 'ի վաղիւ անդր նստեալ յա֊
7 տենի , հրամայեաց ածել զՊօղոս ։ * Եւ
իբրև եկն՝ կացին շուրջ զնովաւ՝ որ յԵ֊
րուսաղէմէ իջեալ էին հրէայք . բազում
և ծանր վնաս դնէին՝ զոր ոչ կարէին
8 ցուցանել ։ * Բանզի առնէր պատասխա֊
նի Պօղոս , եթէ ոչ յօրէնս հրէից՝ և ոչ
'ի տաճարն՝ և ոչ 'ի կայսր ինչ վնասակար
9 եմ ։ * Բայց փեստոս կամեցեալ հրէիցն
շնորհս առնել՝ պատասխանի ետ Պօղոսի՝
և ասէ . կամիս յԵ՟մ ելանել՝ և անդ վճ֊
10 ռեցին իրաց դատել առաջի իմ ։ * Եւ ա֊
սէ Պօղոս . յատենի կայսեր հաստեալ կամ ,
ուր պարտ է ինձ դատել . հրէից ինչ
չեմ վնասակար , որպէս և դու իսկ քաջ գի֊
11 տես ։ * Արդ թէ վնասակար իցեմ՝ և ար֊

ժանի մահու ինչ գործեցի, ոչ զանգի-
տեմ 'ի մեռանելոյ. իսկ եթէ ոչինչ իցէ՝
զորոց սոքա ամբաստան լինին զինէն, ոչ ոք
կարէ զիս դոցա շնորհել. 'ի կայսր բողո-
քեմ: * Յայնժամ փեստոս խօսեցեալ ընդ 12
խորհրդականսն՝ արար պատասխանի, 'ի
կայսր բողոքեցեր՝ առ կայսր երթիցես:
ԵԳ * Իբրեւ անցին աւուրք ինչ՝ Ագրիպ- 13
պաս արքայ և Բերենիկէ եկին 'ի Կեսա-
րիա՝ յողջոյն փեստոսի: * Եւ իբրեւ ա- 14
ւուրս բազումս հանէին անդր, փեստոս
զեկոյց արքային զՊօղոսէ՝ և ասէ. այր մի
է աստ մնացեալ կապեալ 'ի փելիքսէ: * Վ՟ն 15
որոյ իբրեւ չոքայ յե՟մ, զգացուցին ինձ
քահանայապետքն և գլխաւորք հրէից.
խնդրէին յինէն առնել նմա պատուհաս:
* Որոց ետու պատասխանի. եթէ չէ օ- 16
րէն հռովմայեցւոց շնորհել ումեք զոք,
մինչեւ ամբաստանեալն յանդիման ունի-
ցի զդատախազսն՝ և տեղի պատասխան-
ւոյ առնուցու վասն ամբաստանութե՟ն:
* Եւ իբրեւ եկին այսր՝ ոչ ինչ յապաղե- 17
ցի, այլ 'ի վաղիւն նստեալ յատենի՝ հրա-
մայեցի ածել զայրն: * Վասն որոյ մատու- 18
ցեալ ամբաստանքն և ոչ մի ինչ վնաս չա-
րութեան 'ի մէջ բերէին՝ զորոց ես կար-
ծէի. * բայց խնդիրս ինչ՝ որ վ՟ իւրեանց 19
պաշտաման ունէին ընդ նմա. և վ՟ Յ՟ի
ուրումն մեռելոյ, զորմէ ասէր Պօղոս թէ

20 կենդանի է։ *Իբրև յանհնարս մտի վ̃
այնպիսի իրաց քննութե̃, ասեմ. եթէ կա֊
միցի՞ երթալ յԵ̃ղէմ, և անդ դատել վասն
21 նոցին իրաց։ *Բայց 'ի Պօղոսի բողոքելն՝
զի պահեսցի 'ի քաջի արանցն յանդիմանու֊
թիւն, հրամայեցի պահել զնա՝ մինչև
22 տաց տանել առ կայսր։ *Ագրիպպաս
ցՓեստոս ասէ. կամէի և ես լսել առնն.
և նա ասէ՝ 'ի վաղիւ լուիցես։
23 *Եւ 'ի վաղիւ անդր իբրև եկն Ագ ԷԴ
րիպպաս և Բերենիկէ՝ բազում և երևե֊
լի սպասուք, և մտին յատեանն հանդերձ
հազարապետօքն և արամբք պատուակա֊
նօք քաղաքին. և հրամայեաւ Փեստոսի՝
24 ածին զՊօղոս։ *Եւ ասէ Փեստոս, արքայ
Ագրիպպա՝ և ա̃մ արք՝ որք ընդ մեզ էք.
տեսանէ՞ք զսա, վ̃ ո̃ր ա̃մ ժողովք հրէից
ամբաստան եղեն ինձ յԵ̃ղէմ, և աստ աղա֊
25 ղակէին՝ թէ չէ պարտ դմա կեալ։ *Բայց
ես 'ի վ̃ր հասի թէ ոչինչ է դորա արժանի
մահու գործեալ. և դորա ինքնին բողոք
կալեալ առ քաջ արանցն, խորհեցայ յղ֊
26 ղել։ *Վ̃ որոյ ստուգութի̃ ինչ գրել տ̃ն
խմում ոչ ունիմ. վ̃ այնորիկ ածի զդա
առաջի ձեր՝ և մանաւանդ առաջի քո ար֊
քայ Ագրիպպա. որպէս վերստին քննեալ՝
27 մարթացից ինչ գրել։ *Քանզի անպա֊
տեհ իմն թուի ինձ տալ տանել կապեալ
մի, և ոչինչ վնաս զնմանէ նշանակել։

Գլ. ԻԶ.

Եւ Ագրիպպաս ասէ ցՊօղոս. հրա֊ 1
մայեալ է քեզ՝ վ̃ն քո խօսել. յայնժամ
Պօղոսի ձգեալ զձեռն՝ առնէր պատաս֊
խանի: *Վ̃ն ա̃մ ամբաստանութե̃ հրէիցդ 2
զինէն՝ արքայ Ագրիպպա՝ համարիմ զան֊
ձըն երանելի. զի քո առաջի այսօր տալոց
եմ պատասխանի: *Մանաւանդ զի գի֊ 3
տակ ես իսկ ա̃մ կրօնից և խնդրոց հրէ֊
ից. վ̃ն որոյ աղաչեմ երկայնմտութ̃բ լսել
ինձ: *Քանզի զկենաց իմոց՝ որ ՚ի ման֊ 4
կութէ, ՚ի սկզբանէ լեալ յազգի իմում յե֊
րուսաղէմ, տեղեակ են ա̃մ հրէայք:
*Յառաջագոյն գիտեն ՚ի վաղուց հետէ, 5
եթէ կամիցին վկայել, զի ըստ ճշմարտա֊
գոյն կրօնից օրինացն մերոց կեցեալ եմ
փարիսեցի: *Եւ արդ վասն յուսոյն՝ առ 6
հարսն եղելոյ աւետեացն յա̃յ՝ դատեալ
կամ յատենի. *յոր երկոտասան ազգա֊ 7
տոհմս մերոյ անպակաս զցայգ և զցերեկ
պաշտեալ ակն ունին հասանել. վ̃ն որոյ
յուսոյ ամբաստանիմ արքա՛յ ՚ի հրէիցդ:
*Զի՞նչ անհաւատ թուի ձեզ՝ եթէ ա̃ծ 8
զմեռեալս յարուցանէ: *Ես իսկ ինքնին 9
պատշաճ համարէի՝ ընդդէմ ինչ հակա֊
ռակ անուանն Յ̃սի Նազովրեցւոյ գործել:
*Զոր և արարի իսկ յեր̃մ. և զբազումս 10

'ի ս̃րցն ես բանտարգել առնէի , 'ի քա֊
հանայապետիցն առեալ իշխանութ̃ի . և
11 զսպանելոցն նց̃ բերէի համար ։ * Եւ ըստ
ա̃մ ժողովրդոցն՝ բազում անգամ պատ֊
ժեալ զնս̃ բռնադատէի հայհոյել . առա֊
ւել ևս մոլեալ 'ի վերայ նց̃՝ հալածէի մինչև
12 յարտաքին քաղաքսն ։ * Որովք գնացեալ
'ի Դամասկոս՝ իշխանութբ̃ և հրամանօք
13 քահանայապետիցն , * զմիջաւուրբքն 'ի
ճանապարհի տեսի՝ արքայ , յերկնից ա֊
ռաւել քան զլուսաւորութ̃ի արեգական
ծագեալ զինև լոյս , և զնոքօք՝ որ ընդ ին
14 երթային ։ * Եւ ամենեցուն մեր անկա֊
նել յերկիր , լուայ ձայն որ ասէր ցիս՝
հեբրայեցւոց բարբառովն . Սաւուղ Սա֊
ւուղ՝ զի՞ հալածես զիս . խիստ է քեզ ընդ
15 դէմ խթանի աքացել ։ * Եւ ես ասեմ , ո՞
ես տէր . և տէր ասէ , ես եմ Յիսուս զոր
16 դու հալածես ։ * Այլ արի և կաց 'ի վր̃
ոտից քոց . զի վս̃ այսորիկ երևեցայ քեզ՝
առնուլ զքեզ 'ի ձեռն պաշտօնեայ և վկ֊
այ՝ որոց տեսեր զիս , և որոց երևե֊
17 ցայց քեզ . * փրկել զքեզ 'ի ժողովրդենէդ՝
և 'ի հեթանոսաց , յորս ես առաքեցից
18 զքեզ . * բանալ զաչս նց̃ , դարձուցանել
'ի խաւարէ 'ի լոյս , և յիշխանութ̃է սատա֊
նայի՝ յա̃ծ . առնուլ նց̃ զթողութ̃ի մեղաց ,
և վիճակ ընդ ս̃րս հաւատովքն որ յիս ։
19 * Ուստի արքայ Ագրիպպա՝ ոչ եղէ ան֊

հաւան երկնաւոր տեսլեանն. * այլ նախ 20
որոց ՚ի Դամասկոս և յԵ՜մ էին, և ընդ
ա՜մ գաւառս Հրէաստանի և ՚ի հեթանո-
սըս, պատմեցի զղջանալ՝ և դառնալ յա՜ծ
կենդանի. արժանի ապաշխարութե՜ գործս
գործել։ * Վասն այսորիկ հրէից կալեալ 21
զիս ՚ի տաճարին, կամէին սպանանել։
* Օգնութ՜ի հասեալ առ յա՜յ՝ մինչև ցայսօր 22
կացի վկայեալ փոքու և մեծի. ոչինչ ար-
տաքոյ ասել՝ քան զոր մարգարէքն և Մով-
սէս խօսեցան զհանդերձելոցն լինելոյ.
* եթէ չարչարելոց է Քրիստոսն, եթէ ա- 23
ռաջին ՚ի յարութ՜ե մեռելոց՝ լոյս պատմե-
լոց է ժողովրդեանն՝ և հեթանոսաց։
* Եւ նորա զայս պատասխանի տուեալ, 24
Փեստոս ՚ի ձայն մեծ ասէ. մոլիս Պօղէ,
բազում դպրութի՜քդ զքեզ ՚ի մոլութիւն
դարձուցանեն։ * Իսկ Պօղոս ասէ, ոչ մո- 25
լիմ՝ քաջդ Փեստոս, այլ զցածութե՜ և
զճշմարտութե՜ բանս բարբառիմ։ * Գի- 26
տակ իսկ է այսորիկ արքայ, ընդ որում
և համարձակեալդ խօսիմ. քանզի ծած-
կել ՚ի քէն իմիք ՚ի սոցանէ՝ չառնում յան-
ձըն. զի ոչ եթէ յանկեան ուրեք գոր-
ծեալ իցէ այս։ * Հաւատա՞ս արքայ Ագ- 27
րիպպա մարգարէից. գիտեմ զի հաւա-
տաս։ * Եւ ասէ Ագրիպպաս ցՊօղոս, փո- 28
քու իմն հաւանեցուցանես զիս լինել Քրի-
ստոնեայ։ * Եւ Պօղոս ասէ. խնդրէի 29

յայ՝ և փոքու և մեծաւ՝ ոչ միայն զքեզ՝
այլ զամենեսեան որ լսեն ինձ այսօր՝ լի-
նել այսպիսի որպէս և ես եմ, բաց 'ի կա-
30 պանաց աստի ։ * Յոտն եկաց արքայն և
դատաւորն և Բերենիկէ, և որ ընդ նո-
31 սայն նստէին ։ * Եւ իբրև գնացին, խօ-
սէին ընդ միմեանս և ասէին. Թէ ոչինչ
արժանի մահու կամ կապանաց գործէ
32 այրս այս ։ * Իսկ Ագրիպպաս ցՓեստոս ա-
սէ. արձակել մարթ էր զայրս զայս՝ եթէ
ոչ էր բողոքեալ 'ի կայսր ։

ԳԼ. ԻԷ.

1 Իբրև հրամայեցաւ մեզ նաւել յԻտա-
լիա, տային զՊօղոս՝ և զայլս ոմանս կա-
պեալս ցհարիւրապետ մի, որում անուն
2 էր Յուղիոս սեբաստեան գնդին ։ * Եւ
ելեալ 'ի նաւ մի անդրամիտացի, որ եր-
թալոց էր 'ի կողմանս ասիացւոց՝ գնա-
ցաք. էր ընդ մեզ և Արիստարքոս՝ մա-
3 կեդոն Թեսաղոնիկեցի ։ * Եւ 'ի վաղի-
անդր իջաք 'ի Սիդովն. և մարդասիրութի
ցուցեալ Յուղիոս առ Պօղոս, հրամայեաց
առ բարեկամսն երթալ՝ և դարման գը-
4 տանել ։ * Եւ անտի ելեալ խոնարհագոյն
նաւեցաք 'ի Կիպրոս՝ վա̃ հողմոյն ընդդէմ
5 լինելոյ ։ * Յայնժամ ընդ մէջ ծովուն Կիւ-
լիկեայ և Պամփիլեայ նաւեալ՝ իջաք 'ի

Սմիւռայ Լիկիացւոց ։ * Եւ անդ գտեալ 6
հարիւրապետին զնաւ մի աղեքսանդրա֊
ցի՝ որ երթայր յԻտալիա , եմոյծ զմեզ
անդր ։ * Եւ ՚ի բազում աւուրս ծանրա֊ 7
նաւեալք հազիւ հասաք առ Կնիդաւ . և
՚ի չթողացուցանել մեզ հողմոյն , նաւե֊
ցաք խոնարհագոյն ՚ի Կրետէ առ Սաղմո֊
նաւ ։ * Հազիւ անցեալ առ նովաւ՝ ե֊ 8
կաք ՚ի տեղի ինչ որ կոչէր գեղեցիկ նա֊
ւահանգիստ . յոր հուպ էր քաղաքն Ղա֊
սեայ ։ * Եւ իբրև բազում ժամանակք 9
անցանէին , և սխալ ևս լինէր նաւելոյն .
և վն այն ինչ ևս պահոցն անցանելոյ ,
տայր խրատ Պօղոս . * և ասէ ցնս . արք՝ 10
տեսանեմ զի Թշնամանօք և բազում վնա֊
սու՝ ոչ միայն բեռինդ և նաւիդ , այլ և
անձանց մերոց լինելոց է նաւարկութիս ։
* Իսկ հարիւրապետն նաւապետին և նա֊ 11
ւավարին առաւել անսայր՝ քան բանիցն
Պօղոսի ։ * Իբրև դժպատեհ իմն Թուէր 12
նաւահանգիստն առ ՚ի ձմերել , բազումք
խորհեցան գնալ անտի , թերևս կարա֊
ցեն հասանել ՚ի Փիւնիկէ՝ ձմերել ՚ի նա֊
ւահանգստին կրետացւոց , որ հայէր ընդ
հարաւակողմն և ընդ աշխարհն ։ * Եւ ՚ի 13
շնչել հարաւոյն , համարեցան ուր դի֊
մեալն էին հասանել . և արկեալ մօտ ան֊
ցանէին զԿրետեաւ ։ * Եւ ոչ յետ բա֊ 14
զում ժամու՝ անկաւ զնովաւ հողմ ու֊

15 ռուցիկ , որ կոչի Եւրակիկլոն ։ * Ընդ յա-
փըշտակել նաւուն՝ և 'ի չհանդուրժել ընդ-
դէմ հողմոյն , թող տուեալ երթայաք
16 և գայաք ։ * Ի կղզի ինչ դիմեալ՝ որ կոչէր
Կղօդեա , հազիւ կարացաք ըմբռնել ըզ
17 մակոյկն ։ * Զոր առեալ՝ յօգնականու-
թիւն կապէին ընդ նաւն , երկուցեալ թէ
գուցէ 'ի յորձանուտն անկանիցին , իջու-
ցեալ զառագաստն այնպէս երթային և
18 գային ։ * Եւ 'ի սաստկագոյն մշտանալոյն
մերոյ՝ 'ի վաղիւ անդր զկարասին ընկեցիկ
19 առնէին ։ * Եւ յերիր աւուր ընդ իւր-
եանց ձեռն՝ զգործին նաւին ընկեցին ։
20 * Իբրև ոչ արև՝ և ոչ աստեղք երևէին
'ի բազում աւուրս , և ձմեռն ոչ սակաւ
կայր 'ի վ̃ր , ապա բառնայր ամենայն յոյս
21 փրկութեան մերոյ ։ * Եւ զի բազում ա-
ւուրս նօթի էին , յայնժամ Պօղոս կացեալ
'ի մէջ ն̃ց՝ ասէ . պարտ էր ձեզ ո՛վ արք՝
անսալ ինձ և ոչ ելանել 'ի Կրետեայ՝ և
22 շահել զվիշտս զայս՝ և զվնաս ։ Եւ արդ՝
խրատեմ զձեզ քաջալերել . զի վնաս ան-
ձին՝ և ոչ միում 'ի ձէնջ լինիցի , բաց 'ի
23 նաւէդ ։ * Քանզի երևեցաւ ինձ յայսմ
գիշերի հրեշտակ Աստուծոյ՝ որոյ եմն եմ,
24 և պաշտեմ զնա , * և ասէ . մի՛ երկնչիր Պօ-
ղէ . կայսեր ևս պարտ է քեզ յանդիման
լինել . և ահա շնորհեալ է քեզ յ̃այ՝ զա-
մենեսեան . որ են ընդ քեզ 'ի նաւիդ ։

* Վ՟ այսորիկ քաջալերացարուք արք , զի 25
հաւատամ յած՝ թէ այսպէս լինի՝ զոր օ-
րինակ խօսեցաւ ընդ իս ։ * Բայց ՚ի կղզի 26
ինչ հասանէ մեզ անկանել ։

ԵՁ * Իբրև չորեքտասաներորդ գիշեր լի- 27
նէր՝ մինչդեռ ծփէաք ՚ի Հանդրին ան-
դունդս , ՚ի մէջ գիշերին կարծէին նա-
ւավարքն եթէ հասեալ իցեն յաշխարհ
ուրեք ։ * Եւ ընկեցեալ զգունդսն՝ գտին 28
գիրկս քսան . և սակաւ ինչ դադարեալ՝
դարձեալ ընկեցին՝ և գտին գիրկս հըն-
գետասան ։ * Զահի հարեալ թէ գուցէ 29
՚ի խիստ ինչ տեղիս անկանիցին , յետուստ
կողմանէ ընկեցին խարիսխս չորս . ըղձա-
նային այգուն լինելոյ ։ * Բայց նաւավար- 30
քըն խնդրէին փախչել ՚ի նաւէ անտի . և
իջուցեալ զկուրն ՚ի ծով անդր՝ պատճա-
ռանօք՝ որպէս թէ առաջոյ կողմանէ խա-
րիսխս ձգելոց իցեն ։ * Ասէ Պօղոս ցհա- 31
րիւրապետն և ցզօրականսն . եթէ ոչ դո-
քա մնան ՚ի նաւիս՝ դուք ապրել ոչ կա-
րէք ։ * Յայնժամ զօրականքն հատին զը 32
լարս կրին՝ և ՚ի բաց ընկեցին ։ * Եւ մինչ- 33
դեռ այգն կամէր լինել , աղաչէր Պօղոս
զամենեսեան առնուլ կերակուր , ասէ .
այս չորեքտասաներորդ օր է՝ որում ակն
ունիք նօթիս կատարել , և չէ ինչ ճաշա-
կեալ ։ * Վ՟ որոյ աղաչեմ զձեզ՝ ճաշա- 34
կել կերակուր , զի այն իսկ վ՟ ձերոյ փըր-

կութեան է. զի ոչ ուրուք 'ի ձէնջ մազ
35 մի 'ի գլխոյ կորիցէ: * Եւ իբրեւ ասաց
զայս, առեալ հաց՝ գոհացաւ զա̃յ առա_
ջի ամենեցուն. եբեկ՝ եւ սկսաւ ուտել:
36 * Եւ քաջալերեցան ամենեքին, եւ նոքա
37 առին կերակուր: * Եւ էաք ա̃մ հոգիք 'ի
նաւին՝ երկերիւր եօթանասուն եւ վեց:
38 * Իբրեւ յագեցան կերակրովն, թեթեւա_
ցուցին զնաւն՝ թափեալ զցորեանն 'ի ծո_
39 վն: * Եւ իբրեւ այգ եղեւ՝ զերկիրն ոչ
ճանաչէին, բայց զգոգ մի նշմարէին՝ թէ
ափն ծովուն իցէ. յոր խորհէին թէ հ_
40 նար իցէ՝ զերծուցանել զնաւն: * Եւ
զխարիսխն հատեալ՝ ընկեցին 'ի ծովն,
թողացուցին զխառնելիս թեւոցն, եւ 'ի
բաց առին զառագաստն, եւ ետուն հող_
41 մոյն յափն կոյս ծովուն: * Անկեալ 'ի տե_
ղի մի երկծով՝ թիւրեցին զնաւն. եւ ա_
ռաջին կողմն նաւին խրեալ՝ անշարժ մ_
նայր, եւ յետին կողմն քակէր 'ի բռնութե̃ն:
42 * Եւ զօրականացն խորհուրդ արարեալ՝
զի զկապեալսն սպանցեն, եւ մի՛ ոք լու_
43 ղիցէ եւ փախիցէ: * Եւ հարիւրապետն
քանզի կամեցաւ ապրեցուցանել զՊօղոս,
արգել զն̃ս 'ի խորհրդոյն. հրամայեաց զի
որ կարողն իցեն լողել՝ անկանիցին նախ,
44 եւ 'ի ցամաք ելանիցեն. * եւ զայլսն՝ զորս
'ի տախտակս, եւ զորս յայլ ինչ կահ 'ի նա_
ւէ անտի. եւ այսպէս եղեւ ամենեցուն
փրծանել յերկիր:

ԳԼ. ԻԸ.

Եւ ապրեալք՝ յայնժամ գիտացաք թէ 1
Մելիտինէ էր անուն կղզւոյն. բայց բար-
բարոսքն շնորհեցին ոչ սակաւ մարդասի-
րութիւն մեզ։ * Քանզի լուցին խարոյկ՝ և ըն- 2
կալան զամենեսին զմեզ վասն անձրևին
որ ստիպէր՝ և վասն ցրտոյն։ * Եւ 'ի ժողո- 3
վել Պօղոսի խուխ ինչ բազում՝ և դնել
'ի վերայ խարուկին, իժ մի 'ի ջերմութէն
ելեալ՝ կալաւ զձեռանէ նր̃։ * Եւ իբրև 4
տեսին բարբարոսքն կախեալ զգազանն ըզ
ձեռանէ նր̃, ասէին ցմիմեանս. ուրեմ̃ն
սպանող է այրս այս՝ որ թէպէտ և ապ-
րեցաւ 'ի ծովէն, իրաւունքն չետուն
կեալ։ * Եւ նորա թօթափեալ զգազանն 5
'ի հուրն, եղև նմա չար և ոչինչ։ * Եւ 6
նոքա ակն ունէին նմա այտնլոյ՝ կամ ան-
կանելոյ՝ և յանկարծակի մեռանելոյ։ իբ-
րև շատ ակն կալեալ՝ և տեսանէին թէ
ոչինչ վնաս եղև նմա՝ դարձեալ դարձու-
ցեալ զբանսն՝ ասէին թէ ա̃ծ ոմն է։ * Եւ 7
շուրջ զտեղեաւն զայնուիկ էին գիւղք
գլխաւորի կղզւոյն՝ որում անուն էր Պոպ-
ղիոս. որ ա́ռ զմեզ յերաշխի զերիս աւու-
րս՝ և սիրով ընկալաւ։ * Եւ եղև հօրն 8
Պոպղեայ 'ի ջերմ̃ն և յախտ թանչից հի-
ւանդանալ՝ դնել։ առ որ մտեալ Պօղոս՝

և կացեալ յաղօթս՝ եդ զձեռն և բժշ-
9 կեաց զնա ։ * Եւ իբրև այս եղեւ, այլ
հիւանդքն՝ որ էին 'ի կղզւոջն գային և
10 բժշկէին ։ * որք և բազում պատուովք
պատուեցին զմեզ. և իբրև գնացաք,
ետուն՝ որ ինչ պէտք էին ։
11 * Եւ յետ երից ամսոց ելաք 'ի նաւ միէ
աղէքսանդրացի՝ որ ձմերեալ էր 'ի կղզ-
12 ւոջն Նշանաւորաւ դիոսկուրացւոց ։ * Եւ
իջեալ 'ի Սիրակուսա՝ եղաք աւուրս երիս ։
13 * Ուստի գնացեալ հասաք 'ի Հռեգիոն.
և յետ աւուր միոյ 'ի շնչել հարաւոյն,
14 երկօրեայք եկաք 'ի Պատիողոս ։ * Ուր և
գտաք եղբարս՝ աղաչեցեալք 'ի նոցանէ
լինել աւուրս եօթն. և ապա ելաք 'ի
15 Հռոմ ։ * Եւ անտի լուեալ եղբարց ըզ
մէնջ՝ ելին ընդ առաջ մեր մինչև յորգոս-
տայն Ապփեայ՝ և երիցն կրպակաց. զորս
տեսեալ Պօղոսի՝ գոհացաւ զա̃յ՝ և քաջա-
16 լերեցաւ ։ * Եւ իբրև մտաք 'ի Հռոմ,
հրամայեցաւ Պօղոսի լինել առանձին
հանդերձ զինուորաւն՝ պահպանաւ իւ-
17 րով ։ * Եւ եղև յետ երից աւուրց՝ կո-
չել նմա զհրէիցն գլխաւորս. և իբրև ե-
կին, ասէ ցն̃ս. ես՝ արք եղբարք՝ ոչինչ
հակառակ գործեալ ժողովրդեանն՝ կամ
կրօնիցն հայրենեաց, կապեալ յԵրուսա-
ղեմէ՝ մատնեցայ 'ի ձեռն հռոմայեցւոց ։
18 * Որք իբրև դատեցան զիս՝ կամեցան ար-

ձակել, վ̃ս և ոչ մի ինչ վնաս մահու գը-
տանելոյ յիս ։ * Ի հակառակել հրէիցն , 19
հարկ եղեւ բողոքել 'ի կայսր . իբր ոչ ե-
թէ զազգէն իմմէ ունէի ինչ չարախօսել ։
* Վ̃ս այսր պատճառանաց աղաչեցի ըզ 20
ձեզ՝ տեսանել և խօսել . քանզի վ̃ս յու-
սոյն իէ̃լի կամ 'ի շղթայս յայսոսիկ ։ * Եւ 21
նոքա ասեն ցնա . մեք ոչ թուղթս ինչ վ̃ս
քո ընկալաք 'ի հրէաստանէ , և ոչ եկեալ
ոք յեղբարց պատմեաց՝ կամ խօսեցաւ
ինչ վ̃ս քո չարութի̃ ։ * Բայց աղաչեմք 'ի 22
քէն լսել՝ թէ զինչ խորհիցիս . զի վասն
հերձուածոյդ այդորիկ յայտ իսկ է մեզ ,
զի ա̃մ ուրեք հակառակութի̃ կրէ ։ * Ժամ 23
եդեալ նմա օր մի , եկին 'ի վանսն առ
նա բազումք . որոց պատմէր վկայութք
զարքայութի ա̃յ . և հաւանեցուցանէր զնո̃
վ̃ս Յ̃սի , յօրինացն Մովսէսի և 'ի մարգա-
րէից՝ յայգուէ մինչեւ ցերեկոյ ։ * Եւ ո- 24
մանք հաւանէին բանիցն , և կէսքն չհա-
ւատային ։ * Եւ անմիաբանք լեալ մի- 25
մեանց՝ արձակէին . յասելն Պօղոսի բան
մի , թէ բարւոք խօսեցաւ հոգին սուրբ
'ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի առ հարսն
մեր . * և ասէ . երթ առ ժողովուրդն , և 26
ասասցես . լսելով լուիջիք՝ և մի իմասջիք ,
և տեսանելով տեսջիք՝ և մի տեսջիք ։
* Զի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանն 27
այնորիկ , և ականջօք իւրեանց ծանր լը-

ւան . և զաչս իւրեանց կափուցին , զի մի՛
երբէք տեսցեն աչօք և ականջօքն լուի-
ցեն և սրտիւք իմասցին՝ և դարձցին , և
28 բժշկեցից զն̃ս ։ * Եւ արդ՝ յայտնի լիցի
ձեզ , զի հեթանոսաց առաքեցաւ փրկու-
29 թիւն ա̃յ՝ նոքին և լուիցեն ։ (* Եւ իբրև
զայս ասաց՝ արտաքս գնացին 'ի նմանէ
հրէայքն . որք ունէին 'ի մէջ իւրեանց
30 զբազում խնդիրս) ։ * Եւ եղև զերկեամ
31 մի՝ բովանդակ իւրով վարձու . * և ըն-
դունէր զամենեսեան որ մտանէին առ նա ։
32 * Քարոզէր զարքայութիւնն աստուծոյ ,
և ուսուցանէր վասն տեառն Յ̃ի Ք̃ի ,
անխափան՝ ամենայն համարձակութեամբ ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ

ԳԼ. Ա.

ԱԲ ՊՕՂՈՍ ծառայ Յսի Քսի կոչեցեալ 1
առաքեալ, որոշեալ յաւետարանն
Աստուծոյ. * որ յառաջ խոստացաւ ՚ի 2
ձեռն մարգարէից իւրոց գրովք սրբովք,
* վս որդւոյ իւրոյ եղելոյ ՚ի զաւակէ Դաւ- 3
թի ըստ մարմնոյ. * սահմանելոյ որդւոյն 4
այ զօրութ ըստ հոգւոյն սրբութե. ՚ի յա-
րութե մեռելոց Յսի Քսի տն մերոյ. * որով 5
ընկալաք շնորհս և առաքելութի՝ ՚ի հնա-
զանդութի հաւատոց յամ հեթանոս վասն
անուան նր. * յորս և դուք էք կոչեցեալ 6
Յսի Քսի։ * Ամենեցուն որոց էք ՚ի Հռոմ, 7
սիրելեաց այ՝ կոչեցելոց սրբոց, շնորհք

ընդ ձեզ և խաղաղութի՟ յայ՟ հօրէ մերմէ՝
8 և 'ի տ՟նէ Յ՟սէ Ք՟սէ ։ *Նախ գոհանամ զա՟յ
իմոյ 'ի ձեռն Յ՟սի Ք՟սի վ՟ ձեր ամենեցուն.
զի հաւատք ձեր պատմեալ են ընդ ա՟մ
9 աշխարհ ։ *Վկայ է ինձ ա՟ծ, զոր պաշ-
տեմն հոգւով իմով՝ յաւետարանի որդ-
10 ւոյ նո՟, *թէ որպ՟ զյիշատակս ձեր առ-
նեմ յա՟մ ժամ յաղօթս իմ, աղաչելով՝
զի թերևս երբէք յաջողեսցի ինձ կամօքն
11 ա՟յ գալ առ ձեզ ։ *Քանզի անձկացեալ
եմ տեսանել զձեզ, զի փոխեցից 'ի ձեզ
շնորհս ինչ հոգևորս՝ առ 'ի հաստատել
12 զձեզ. *այսինքն է, մխիթարակից լինել
ձեզ վ՟ ընդ միմեանց իմոյ և ձերդ հա-
13 ւատոց ։ *Ոչ կամիմ եթէ տգէտք իցէք
եղբարք. զի բազում անգամ յօժարեցի
գալ առ ձեզ, և արգելայ մինչև ցայժմ.
զի և 'ի ձեզ գտից պտուղ ինչ որպ՟ և յայլ
14 հեթանոսս ։ *Քանզի յունաց և բարբա-
րոսաց՝ իմաստնոց և անմտից պարտապան
15 եմ, *այնպէս՝ որչափ իմովլանն յօժարու-
թեամբ՝ և ձեզ որ 'ի Հռովմ էք՝ աւե-
16 տարանել ։ *Զի ոչ եթէ ամօթ ինչ հա-
մարիմ զաւետարանն. քանզի զօրութի՟ այ՟
է 'ի փրկութի՟ ա՟մ հաւատացելոց. նախ հր-
17 էի՝ և ապա հեթանոսի ։ *Զի արդա-
րութի՟ն այ՟ նովաւ յայտնի 'ի հաւատոց 'ի
հաւատս. ո՟րպ և գրեալ է, թէ արդարն
'ի հաւատոց կեցցէ ։

ԱԳ * Քանզի յայտնելոց է բարկութիւն ա՟յ 18
յերկնից 'ի վ՟ր ա՟մ ամբարշտութ՟ե և անիրա-
ւութ՟ե մարդկան . որք զճշմարտութիւն անի-
րաւութ՟բ ունին . * վ՟ս զի գիտութիւն ա՟յ 19
յայտնի է 'ի նոսա . քանզի ա՟ծ իսկ յայտ-
նեաց ն՟ց : * Զի աներևոյթք նորա 'ի 20
սկզբանէ աշխարհի , արարածովք իմա-
ցեալ տեսանին . այսինքն է՝ մշտնջենա-
ւորութ՟ի և զօրութ՟ի և ա՟ծութ՟ին . զի ոչ
գտանիցեն ամենևին տալ պատասխանի :
* Զի ծանեան զա՟ծ , և ոչ իբրև զա՟ծ 21
փառաւորեցին՝ կամ գոհացան . այլ նան-
րացան 'ի խորհուրդս իւրեանց , և խա-
ւարեցան անմտութ՟բ սիրտք ն՟ց : * Զանձի- 22
նըս առ իմաստունս ունէին՝ յիմարեցան:
* Եւ փոխեցին զփառս անեղծին ա՟յ՝ 'ի նը- 23
մանութ՟ի պատկերի եղծանելի մարդոյ և
թռչնոց և չորքոտանեաց և սողնոց : * Վ՟ն 24
որոյ մատնեաց զն՟ս ա՟ծ 'ի ցանկութ՟ի սրտից
ն՟ց 'ի պղծութ՟ի , անարգել զմարմինս ի-
րեանց յանձինս իւրեանց . * որք փոխա- 25
նակեցին զճշմարտութ՟ին ա՟յ ընդ ստութ՟ե .
հնազանդեցան՝ և պաշտեցին զարարածս ,
և ոչ զարարիչն . որ է օրհնեալ յաւի-
տեանս , ամէն : * Վ՟ն այնորիկ մատնեաց 26
զն՟ս ա՟ծ 'ի կիրս անարգութ՟ե . զի էգք ն՟ց
փոխանակեցին զպէտս բնականս 'ի պէտս
անբնականս : * Նոյնպէս և արուացն թո- 27
ղեալ զբնական պէտս իգութ՟ե , բորբոքե-

ցան ցանկութք իւրեանց 'ի միմեանս . ա֊
րուք ընդ արուս զխայտառակութի գոր֊
ծէին, և զգարձ փոխարէնին՝ որ պարտ էր
մոլորութե նդ՝ յանձինս իւրեանց ընդու֊
28 նէին : * Եւ որպ՝ զի ոչ ընտրեցին զած ու֊
նել 'ի գիտութե , մատնեաց զնս ած 'ի մի֊
տըս անարգութե՝ գործել զանարժանս .
29 * զլցեալսն ամ անիրաւութք , պոռնկութք
անզգամութք ագահութք չարութք , լի
նախանձու, սպանութք հեռիւ՝ նենգութք
30 չարաբարութք, չոգմոգք * չարախօսք ածա֊
տեացք թշնամանողք ամբարտաւանք ամ֊
բարհաւաճք , գտիչք չարեաց , զծնողս
31 անարգողք . * անմիտք ուխտադրուժք ա֊
32 նագորոյնք աննուէրք անողորմք : * Սյք
հասեալ էին յած իրաւանցն վերայ , եթէ
ոյք զայսպիսին գործեն՝ արժանի են մա֊
հու . և ոչ միայն որ զայն առնեն . այլ և
որ կամակիցն լինին գործելեացն :

Գլ . Բ .

1 Վն որոյ առանց պատասխանի տալոյ
ես ով մարդ՝ որ դատիս : զի որով դա֊
տիս զընկերն , զանձն քո դատապարտես ,
զի դու զնոյն գործես՝ որով դատիս :
2 * Քանզի գիտեմք , եթէ այ դատաստա֊ ԱԳ
տանն ճշմարտութք է 'ի վերայ այնոցիկ՝ որ
3 զայնպիսիսն գործեն : * Իսկ արդ՝ խորհի֊

ցե՞ս զայս ո՛վ մարդ , որ դատիս զայնոսիկ՝
որ զայնպիսիսն գործեն՝ և դու զնոյն գոր-
ծես . եթէ դու ապրելո՞ց իցես 'ի դա-
տաստանաց անտի այ̃ ։ * Եթէ զմեծութբ̃ 4
քաղցրութե̃ նր̃ , և զներելոյն և զերկայն-
մտութքն արհամարհիցես . չգիտիցե՞ս՝ զի
քաղցրութի̃ այ̃ զքեզ յապաշխարութի̃ ածէ ։
* Այլ ըստ խստութե̃ քում , և ըստ անզեղջ 5
սրտի գանձես անձին քում բարկութի̃՝
յաւուր բարկութե̃ և յայտնութե̃ արդար
դատաւորութե̃ն այ̃ ։ * Որ հատուցանէ իւ- 6
րաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց . * որ 7
համբերութբ̃ են 'ի գործս բարութե̃ զփա-
ռըս և զպատիւ և զանեղծութի̃ խնդրեն ,
զկեանսն յաւիտենից ։ * Իսկ որ 'ի հակա- 8
ռակութե̃ անտի են՝ և ապստամբք 'ի ճըշ-
մարտութե̃՝ և զհետ երթեալ զանիրաւու-
թեան , բարկութի̃ և սրտմտութի̃ , * Նեղու- 9
թիւն և անձկութիւն 'ի վե̃ր ամ̃ մարդոյ՝ որ
գործէ զչար . նախ Հրէի՝ և ապա հեթա-
նոսի ։ * Փառք պատիւ և խաղաղութիւն 10
ամենայնի՝ որ գործէ զբարի . նախ Հրէի՝
և ապա հեթանոսի ։ * Զի ոչ է ակնա- 11
ռութիւն առաջի Աստուծոյ ։

ՍԵ * Որք միանգամ արտաքոյ օրինացն մե- 12
ղան , արտաքոյ օրինացն և կորնչին . և որք
ընդ օրինօքն մեղան , օրինօքն և դատես-
ցին ։ * Զի ոչ եթէ որ լսեն օրինացն 13
են՝ արդարացեալ են առաջի այ̃ , այլ առ-

14 նելիք օրինացն արդարասցին ։ * Այլ յոր-
ժամ հեթանոսք՝ որ զօրէնս ոչ ունին ,
բնութ զօրինացն գործիցեն , նոքա որ զօ-
րէնսն ոչ ունին՝ անձանց իւրեանց իսկ են
15 օրէնք ․ * որք ցուցանեն զգործս օրինացն
գրեալ 'ի սիրտս իւրեանց՝ վկայութք մը-
տաց իւրեանց , և յանդիմանել զմիմեանս
'ի խորհրդոց իւրեանց , կամ թէ պատաս-
16 խանի իսկ տալ , * յաւուրն յորում դա-
տիցի ա̃ծ զգաղտնիս մարդկան՝ ըստ աւե-
17 տարանիս իմոյ , 'ի ձեռն Յ̃սի Ք̃սի ։ * Ապա
եթէ դու հրէայ անուանեալ ես , և յե-
18 ցեալ ես յօրէնսն՝ և պարծիս յա̃ծ , * և
գիտես զկամս ն̃ր , և ընտրես զլաւն , և
19 խրատեալ ես յօրինացն ․ * վստահ ես յան-
ձըն քո առաջնորդ լինել կուրաց՝ լոյս խա-
20 ւարելոց՝ * խրատիչ անզգամաց՝ վարդա-
պետ տղայոց ․ ունել զկերպարանս գիտու-
21 թեան և ճշմարտութ̃ե օրինացն ։ * Իսկ արդ՝
որ ուսուցանես զընկերն , զանձն քո ոչ
ուսուցանես ․ որ քարոզես չգողանալ՝ գո-
22 ղանաս ․ * որ ասես չշնալ՝ շնաս ․ որ գար-
23 շիս 'ի մեհենաց՝ զսեղանս կողոպտես ․ * որ
օրինօքն պարծիս՝ յանցանել ըստ օրէնսն
24 զա̃ծ անարգես ։ * Զի անունն ա̃յ վ̃ս ձեր
հայհոյի 'ի մէջ հեթանոսաց՝ որպէս և գը-
րեալ է ։
25 * Թլփատութիւն օգնէ՝ եթէ զօրէնսն
պահիցես , ապա թէ յանցաւոր օրինա-

ցըն իցես . թլփատութի քո անթլփատու-
թիւն եղև ։ * Իսկ եթէ անթլփատութին 26
զիրաւունս օրինացն պահիցէ . ո՞չ ապա-
քէն անթլփատութի նր 'ի թլփատութի հա-
մարեսցի . * և դատիցի՝ որ 'ի բնէ անթըլ- 27
փատութի է՝ զօրէնսն կատարելով՝ զքեզ ,
որ գրովն և թլփատութբն յանցաւոր օրի-
նացն իցես ։ * Զի ոչ եթէ որ յայտնի 28
հրէայն է , և ոչ որ յայտնի մարմնով թըլ-
փատութի . * այլ որ 'ի ծածուկ հրէայն է , 29
և թլփատութիւն սրտի հոգւով՝ և ոչ
գրով . որոյ գովութիւնն ոչ 'ի մարդկանէ
է , այլ յԱստուծոյ ։

ԳԼ. Գ.

Իսկ արդ՝ զի՞նչ աւելի է հրէին , կամ 1
զի՞նչ օգուտ 'ի թլփատութենէ անտի ։
* Բազում ինչ՝ ամ իրօք . նախ այն իսկ՝ զի 2
հաւատարիմ եղեն պատգամքն այ ։ * Իսկ 3
արդ՝ եթէ չէր հաւատացեալ ոմանց՝ մի-
թէ անհաւատութի նց զայ հաւատսն խա-
փանէ՞ր ։ քաւ լիցի ։ * Այլ՝ եղիցի այ 4
ճշմարիտ՝ և ամ մարդ սուտ . որպ և գը-
րեալ է , որպ արդար եղիցիս 'ի բանս քո ,
և յաղթեսցես 'ի դատել քեզ ։ * Իսկ արդ՝ 5
եթէ ապիրատութին մեր զայ արդարութին
յանդիման կացուցանէ՝ զի՞նչ ասեմք . մի-
թէ անիրաւ ի՞նչ է այ՝ որ ածէ զբար-

6 կու̃ի , * ըստ մարդկութեան ասեմ՝ քա՛ւ լիցի ։
ապա թէ ոչ՝ զիա՛րդ դատի ա̃ծ զաշխարհ ։
7 * Զի եթէ ճշմարտու̃ի ա̃յ յիմում ստու-
թեանն առաւելաւ 'ի փառս նո̃ր , զի՞ ևս ես
8 իբրև զմեղաւոր դատիմ ։ * Եւ կամ թէ՝
ո̃պ հայհոյիմքն , և ո̃պ ասեն զմէնջ ոմանք
ասել , թէ արասցուք չար՝ զի եկեսցէ
բարի . որոց դատաստանքն յիրաւի են ։
9 * Եւ արդ՝ ի՞ւ իւիք առաւել իցեմք . ա-
պաքէն և ոչ իւիք . քանզի յառաջագոյն
իսկ մեղադիր եղեաք հրէից և հեթանո-
10 սաց՝ ամենեցուն ընդ մեղօք լինելոյ ։ * Ո̃պ
և գրեալ է . թէ ոչ ո՛ք է արդար՝ և ոչ
11 մի . * և ոչ գո՛յ՝ որ իմանայ , և ոչ ո՛ք է՝
12 որ խնդրէ զա̃ծ ։ * Ամենեքեան խոտորեցան
'ի միասին և անպիտանացան ։ ոչ ո՛ք է որ առ-
նէ զքաղցրութի̃ և ոչ ո՛ք է մինչև 'ի մի ։
13 * Գերեզման բաց է կոկորդ նո̃ , լեզուօք
իւրեանց նենգաւորք եղեն . թոյնք իժից
14 'ի ներքոյ շրթանց նո̃ ։ * Որոց բերանք ա-
15 նիծիւք և դառնութ̃բ լի են ։ * Երագ են
16 ոտք նոցա հեղուլ զարիւն ։ * Բեկումն և
17 թշուառութի̃ 'ի ճանապարհս նո̃ . * և ըզ-
ճանապարհն խաղաղութե̃ ոչ ծանեան ։
18 * Ոչ է երկիւղ ա̃յ առաջի աչաց նոցա ։
19 * Բայց գիտեմք՝ որ ինչ միանգամ օ-
րէնքն ասեն՝ այնոցիկ որ ընդ օրինօքն են
ասեն . զի ա̃մ բերան խցցի , և դատա-
20 պարտ լիցի ա̃մ աշխարհ ա̃յ ։ * Զի 'ի գոր-

ծոց օրինաց ոչ արդարասցի ա՟մ մարմին
առաջի նր՟. քանզի օրինօքն է գիտութի՟
մեղաց: * Բայց արդ՝ առանց օրինացն իսկ 21
արդարութի՟ն այ՟ յայտնեալ է՝ վկայեալ յօ-
րինաց անտի՝ և 'ի մարգարէից : * Քանզի 22
արդարութի՟ն այ՟ 'ի հաւատոց անտի Յս՟ի Քս՟ի
յա՟մ հաւատացեալս. և ոչինչ է խտիր:
* Քանզի ամենեքեան մեղան. և նուա- 23
զեալ են 'ի փառաց անտի այ՟ * Եւ ար- 24
դարանան ձրի նորին շնորհօք 'ի ձեռն
փրկութե՟ որ 'ի Քս՟ Յս՟. * զոր յառաջն եդ այ՟ 25
'ի քաւութի՟ 'ի ձեռն հաւատոց արեամբն
նր՟. 'ի հանդէս արդարութե՟ նր՟ վս՟ թողու-
թեան յառաջագոյն մեղացն գործելոց,
* 'ի ներելն այ՟ 'ի հանդէս արդարութե՟ 26
նր՟ 'ի ժամանակի յայսմիկ. զի եղիցի նա
արդար, և արդարացուցէ զայն՝ որ 'ի
հաւատոցն Յս՟ի: * Իսկ արդ՝ ո՞ւր են պար- 27
ծանքն. արգելան: յորո՞ց օրինաց, 'ի գոր-
ծոց անտի՞. ոչ, այլ 'ի հաւատոցն օրինաց:
* Քանզի համարիմք հաւատովք արդա- 28
րանալ մարդոյ՝ առանց գործոց օրինաց:
* Եթէ հրէի՞ց միայն իցէ այ՟՝ և հեթա- 29
նոսաց ոչ. այո՛ և հեթանոսաց: * Զի ե- 30
թէ մի է այ՟՝ որ արդարացուցանէ զթ-
լփատութիւնն 'ի հաւատոց, ապա և
զանթլփատութի՟ն նովին հաւատովք: * Արդ՝ 31
զօրէնսն ինչ խափանե՞մք հաւատովքս,
քաւ լիցի. այլ զօրէնսն հաստատեմք:

ԳԼ. Դ.

1 Իսկ արդ՝ զի՞նչ ասիցեմք գտանելըզ
Աբրահամու նահապետին մերոյ ըստ մարմ-
2 նոյ ։ * Զի եթէ Աբրահամու գործովք
էր արդարացեալ՝ ունել ունէր պարծա-
3 նըս՝ այլ ոչ առ ած ։ * Իսկ զի՞նչ ասիցէ
գիր. հաւատաց Աբրահամ յած՝ և հա-
4 մարեցաւ նմա յարդարութի ։ * Բայց այնմ
որ գործիցեն, ոչ համարին վարձքն ըստ
5 շնորհաց՝ այլ ըստ պարտեաց ։ * Իսկ այ-
նըմ որ ոչն գործիցէ՝ բայց հաւատայցէ
յայն՝ որ արդարացուցանէ զամբարիշտն,
6 համարին հաւատք նր յարդարութի ։ * Ո՛պ
և Դաւիթ ասէ զերանութի մարդոյ՝ որում
ած համարի արդարութի առանց գործոց ։
7 * Երանի՛ որոց թողան անօրէնութիւք և
8 որոց ծածկեցան մեղք իւրեանց ։ * Երա-
նեալ է այր՝ որում ոչ համարեսցի տէր
9 զմեղս նորա ։ * Արդ՝ երանութիս այս 'ի վե
թլփատութեա՞ն է, եթէ 'ի վերայ ան-
թլփատութե. քանզի ասեմք՝ եթէ հա-
մարեցաւ Աբրահամու հաւատքն յարդա-
10 րութի ։ * Արդ զիա՞րդ համարեցաւ. մինչ-
դեռ 'ի թլփատութեա՞ն էր եթէ յանթլփա-
տութե ։ ոչ 'ի թլփատութե, այլ յանթլ-
11 փատութե ։ * Եւ նշանակ առ զթլփատու-
թիւնն, կնիք արդարութե հաւատոցն՝ որ

յանթլփատութ՟է անտի . * զի եղիցի նա 12
հայր ամ՟ հաւատացելոց , որ յանթլփա-
տու՟է անտի իցեն , առ 'ի համարելոյ և
նց՟ արդարութ՟ի , և հայր թլփատու՟ե՝ ո-
րոց ոչ 'ի թլփատու՟է անտի և եթ , այլ
և որոց երթայցեն ընդ հետս անթլփա-
տու՟ե հաւատոց հօր մերոյ Աբրահամու :
Գ.Դ. * Զի ոչ եթէ օրինօքն էն աւետիքն
Աբրահամու՝ և զաւակի նր՟ ժառանգ լի- 13
նել աշխարհի , այլ 'ի հաւատոցն արդա-
րու՟է : * Զի եթէ որք յօրինացն են , ժա- 14
ռանգ իցեն . ապա ընդունայն են հա-
ւատքն՝ և դատարկ աւետիքն : * Քանզի 15
օրէնքն զբարկութ՟ի գործեն . բայց ուր ոչ
են օրէնք՝ և ոչ յանցանք ինչ : * Վ՟ա այ- 16
նորիկ 'ի հաւատոց անտի , զի ըստ շնոր-
հացն իցէ . առ 'ի լինելոյ հաստատուն ա-
ւետեացն ամ՟ զաւակին . ոչ այնմ միայն՝
որ յօրինաց անտի , այլ և այնմ որ 'ի հա-
ւատոցն Աբրահամու , որ է հայր մեր ա-
մենեցուն . * որպ՟ և գրեալ է , թէ հայր 17
ազգաց բազմաց արարից զքեզ առաջի
այ՟ . որում հաւատաց՝ եթէ կենդանի առ-
նէ զմեռեալս , և կոչէ զչգոյն իբրև զգոյ :
* Որ յանյոյսն յուսով հաւատաց լինել նո- 18
մա հայր ազգաց բազմաց . որպ՟ և ասա-
ցաւն , թէ այնպէս եղիցի զաւակ քո :
* Եւ նա ոչ երկմտեաց 'ի հաւատոցն . 19
թէպէտ և հայեցաւ 'ի մարմին իւր այ-

նուհետև իւրև 'ի մեռեալ . քանզի զհա-
րիւրամենիւք ուրեմն էր . և 'ի մեռելու̃ի
20 յարգանդին Սառայի ։ * Բայց յաւետեա-
ցըն ա̃յ ոչ երկմտեաց անհաւատութ̃ք .
այլ զօրացաւ հաւատովք , ետ փառս ա̃յ .
21 * և հաստատեցաւ 'ի միտս իւր , եթէ որ
22 խոստացաւն՝ կարող է առնել ։ * Վ̃ն որոյ
23 համարեցաւ նմա յարդարութի̃ ։ * Արդ՝ զի
գրեցաւն , ոչ եթէ վ̃ն ն̃ր միայն՝ եթէ հա-
24 մարեցաւ նմա . * այլ և վ̃ն մեր՝ որոց հա-
մարելոց է . ո՛ք հաւատամք յայն՝ որ յա-
25 րոյց զՅ̃ս զտ̃ր մեր 'ի մեռելոց . * որ մատ-
նեցաւ վ̃ն յանցանաց մերոց . և յարեաւ
վասն զմեզ արդարացուցանելոյ ։

ԳԼ. Ե.

1 Այսուհետև արդարացեալք 'ի հաւա-
տոց անտի , խաղաղութիւն կալցուք առ
2 ա̃ծ 'ի ձեռն տ̃ն մերոյ Յ̃ի Ք̃ի . * որով և
զմուծութի̃ ընկալաք հաւատովք 'ի շնորհս
յայսոսիկ՝ յորում կամք , և պարծիմք յու-
3 սով փառացն ա̃յ ։ * Եւ ոչ այսչափ միայն .
այլ և պարծիմք ևս 'ի նեղութի̃ս մեր . քան-
զի գիտեմք , եթէ նեղութի̃ք զհամբերութի̃
4 գործեն , * համբերութի̃ զհանդէս , հան-
5 դէս զյոյս . * յոյս՝ ոչ երբէք ամաչեցու-
ցանէ . զի սէրն ա̃յ սփռեալ է 'ի սիրտս
մեր , 'ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ՝ որ տուաւ

մեզ: * Զի մինչդեռ տկարքն էաք՝ Ք՟ս վ՟ն 6
մեր 'ի ժամանակի 'ի վ՟ր ամբարշտաց մե-
ռաւ: * Զի վ՟ն արդարոյ հազիւ ոք մե- 7
ռանիցի. այլ վ՟ն բարւոյ թերեւս համար-
ձակիցի ոք մեռանել: * Յայտնեաց ա՟ծ 8
զսէրն իւր 'ի մեզ. զի մինչդեռ մեղաւոր-
քըն էաք, * Ք՟ս վ՟ն մեր մեռաւ. որչափ 9
եւ առաւել յարդարանալս մերում այժ-
միկ արեամբն ն՟ր՝ ապրեսցուք նովաւ 'ի
բարկու՟է անտի: * Զի եթէ մինչ թըշ- 10
նամիքն էաք՝ հաշտեցաք ընդ ա՟յ մահ-
ուամբ որդւոյ ն՟ր. որչափ եւս առաւել 'ի
հաշտելս մերում՝ ապրեսցուք կենօքն ն՟ր:
* Եւ ոչ այսչափ միայն. այլ եւ պարծիմք 11
եւ յա՟ծ 'ի ձեռն տ՟ն մերոյ Յ՟ի Ք՟ի. ո-
րով եւ հաշտութիւն իսկ ընկալաք:
Գ Ձ * Զի որպէս 'ի միջէ մարդոյ մեղք 12
յաշխարհ մտին՝ եւ 'ի մեղաց անտի մահ.
եւ այնպէս յա՟մ մարդիկ տարածեցաւ մահ՝
որով ամենեքին մեղան: * Քանզի մինչեւ 13
յօրէնսն մեղք էին յաշխարհի. բայց մեղք
ոչ համարէին, ուր օրէնք ոչ իցեն: * Այլ 14
թագաւորեաց մահ յԱդամայ մինչեւ ցը-
Մովսէս՝ եւ 'ի վ՟ր չյանցուցելոցն, ըստ նը-
մանութ՟է յանցուածոցն Ադամայ. որ է օ-
րինակ հանդերձելոցն: * Այլ ոչ որպէս 15
յանցանքն՝ նոյնպէս եւ շնորհքն. զի եթէ
միոյն յանցանօք բազումք մեռան, որչափ
եւս առաւել շնորհքն Աստուծոյ եւ պար-

դեւքն՝ շնորհօք միոյն մարդոյ Յիսուսի
16 Քսի 'ի բազումս առաւելաւ: * Եւ ոչ որպ
'ի միջէ յանցուցելոյն պարգեւքս. զի
դատաստանն 'ի միջէ յանցուածոյ անտի
'ի դատապարտութի. այլ շնորհքն 'ի բազ-
17 մաց յանցուածոցն յարդարութի: * Զի
եթէ 'ի միումն յանցանաց մահ թագաւո-
րեաց միոյն, ո՞րչափ եւս առաւել որք զա-
ռաւելութի շնորհաց և զպարգեւաց ար-
դարութեն առնուցուն, կենօք թագաւո-
18 րեսցեն 'ի ձեռն միոյն Յսի Քսի: * Ապա
ուրեմն՝ որպ միոյն յանցանօք յամ մարդիկ
դատապարտութի, նոյնպէս և միոյն արդա-
րութբ՝ յամ մարդիկ արդարութի կենաց:
19 * Զի որպ անհնազանդութբ միոյն մարդոյ՝
մեղաւորք բազումք եղեն. նոյնպէս և
հնազանդութեամբ միոյն, արդարք բա-
20 զումք եղիցին: * Բայց օրէնքն 'ի ներքս
անկան, զի յանցանքն բազմասցին. զի ուր
առաւել եղեն մեղքն, առաւել եւս յա-
21 ւելան շնորհքն: * Զի որպ թագաւորեցին
մեղքն 'ի մահու անդ, նոյնպէս և շնորհ-
քըն թագաւորեսցեն արդարութեամբ 'ի
կեանսն յաւիտենից 'ի ձեռն Յիսուսի
Վ.Զ. Քրիստոսի տեառն մերոյ:

ԳԼ. Զ.

1 Իսկ արդ՝ զի՞նչ ասիցեմք, յաճախեսցու-

յո՞ւք 'ի մեղսն զի շնորհքն բազմասցին :
* Քա՛ւ լիցի : որք մեռաք մեղացն , զիա՞րդ 2
տակաւին 'ի նմին կեցցեմք : * Եթէ ո՞չ 3
գիտէք՝ զի որ միանգամ մկրտեցաք 'ի Քն
Յն՝ 'ի մահ անդր նորա մկրտեցաք : * Թա- 4
ղեցաք ընդ նմին մկրտութեն 'ի մահ . զի
ո՛րպ յարեաւ Քն 'ի մեռելոց փառօք Հօր ,
նոյնպէս և մեք 'ի նորոգումն կենաց շըր-
ջեսցուք : * Զի եթէ տնկակից եղեաք 5
նմանութե մահու նր . այլ և յարութե նր
լինիցիմք : * Զայս գիտասջիք՝ զի հին մար- 6
դըն մեր խաչակից եղև նր , զի խափա-
նեսցի մարմին մեղացն , մի՛ ևս ծառայել
մեզ մեղացն : * Զի որ մեռանին՝ արդա- 7
րացեալ է 'ի մեղաց անտի : * Իսկ եթէ 8
մեռաք ընդ Քնի , հաւատամք՝ թէ և կեց-
ցուք ընդ նմա : * Գիտեմք՝ եթէ Քն յա- 9
րուցեալ է 'ի մեռելոց . այսուհետև ոչ
մեռանի , և մահ նմա ոչ ևս տիրէ : * Զի 10
որ մեռաւն՝ մեղացն մեռաւ միանգամ,
և որ կենդանին է՝ կենդանի է Աստու-
ծոյ : * Նոյնպ և դուք համարեսջիք զան- 11
ձինս մեռեալս մեղացն , և կենդանիս այ
'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի տէր մեր :
Դ Կ * Մի՛ այսուհետև թագաւորեսցեն 12
մեղք 'ի մահկանացու մարմինս ձեր հնա-
զանդել ցանկութեց նր : * Եւ մի՛ պատ- 13
րաստէք զանդամս ձեր զէն անիրաւու-
թեան մեղացն . այլ պատրաստեցէք զան-

անձինս ձեր ա՟յ՝ որպէս 'ի մեռելոց 'ի կենդա-
նիս . և զանդամս ձեր զէն արդարութ՟ն
14 ա՟յ ։ * Զի մեղք ձեզ ոչ տիրեսցեն . քան-
զի ոչ էք ընդ օրինօք՝ այլ ընդ շնորհօք ։
15 * Իսկ արդ՝ զի՞նչ , մեղիցո՞ւք՝ զի չեմք
ընդ օրինօք այլ ընդ շնորհօք . քա՛ւ լիցի ։
16 * Ո՞չ գիտէք՝ թէ որում պատրաստէք զան-
ձինս ձեր ծառայս 'ի հնազանդութ՟ի , ծա-
ռայէք , որում հնազանդիքն , եթէ մե-
ղաց՝ 'ի մահ , և եթէ 'ի հնազանդութ՟ի
17 արդարութ՟ե 'ի կեանս ։ * Այլ շնորհք ա՟յ .
զի էիք ծառայք մեղաց՝ հնազանդեցայք
'ի սրտէ՝ որում աւանդեցայք յառակ վար-
18 դապետութ՟ե ։ * Արդ՝ ազատեցեալք 'ի մե-
19 ղաց՝ ծառայեցէք արդարութ՟ե ։ * Մարդկօ-
րէն ասեմ վ՟ն տկարութ՟ե մարմնոյ ձերոյ .
զի ո՟պ պատրաստեցիք զանդամս ձեր ծա-
ռայս պղծութ՟ե և անօրէնութ՟ե յանօրէնութ՟ի ,
նոյնպէս և այժմ պատրաստեցէք զանդա-
մս ձեր ծառայս արդարութ՟ե 'ի սրբութ՟ի ։
20 * Զի մինչ ծառայքն էիք մեղաց՝ ազա-
21 տացեալ էիք յարդարութ՟էն ։ * Իսկ արդ՝
զի՞նչ պտուղ ունէիք յայնժամ , որովք
այժմդ զամօթի հարեալ էք . զի վախճան
22 նո՟ց մահ է ։ * Բայց արդ ազատեցեալք 'ի
մեղացն՝ և ծառայեալք ա՟յ՝ ունիք զպը-
տուղ ձեր 'ի սրբութ՟ի , և վախճան նորա
23 կեանք յաւիտենից ։ * Զի թոշակն մեղաց
մահ է . այլ շնորհքն ա՟յ կեանք յաւիտե-
նից 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի տէր մեր ։

ԳԼ. Է.

ԴԳ Եթէ ո՞չ գիտէք եղբարք, զի ընդ գի- 1
տունս օրինաց խօսիմ. զի օրէնք տիրեն
մարդոյ՝ որչափ ժամանակս կենդանի ի-
ցէ: *Քանզի կին առնակին 'ի կենդանի 2
այր իւր կապեալ կայ օրինօք. իսկ եթէ
մեռցի այրն, արձակեալ է յօրինաց առն:
*Ապա ուրեմն մինչ կենդանի է այրն, 3
շուն կոչի՝ եթէ լինիցի առն այլում: և
եթէ մեռցի այրն՝ ազատ է յօրինացն,
չհամարեալ շուն՝ եթէ լինիցի առն այ-
լում: *Այսուհետեւ և դուք եղբարք՝ 4
մեռայք օրինացն մարմնովն Քնի. լինել
այլում որ 'ի մեռելոցն յարուցեալ է, զի
պտղաբեր լիցուք Այ: *Քանզի մինչ էա- 5
քըն մարմնով, կարիք մեղաց՝ որ օրինօքն
էին՝ զօրանային յանդամս մեր, առ 'ի
պտղաբեր առնելոյ զմեզ մահու: *Բայց 6
այժմ դատարկացաք յօրինաց անտի. քան-
զի մեռաք այնմիկ՝ որով ըմբռնեալն էաք,
առ 'ի ծառայել մեզ նորոգութբ հոգւոյն՝
և ոչ հնութբ գրոյն: *Իսկ արդ զի՞նչ ա- 7
սեմք. օրէնքն մե՞ղք իցեն. քա՛ւ լիցի: այլ
զմեղս ոչ գիտէի, եթէ ոչ օրինօք. և ըղ-
ցանկութի ոչ ճանաչէի, եթէ ոչ օրինացն
էր ասացեալ՝ մի՛ ցանկանայցես: *Պատ- 8
ճառս առին մեղքն պատուիրանաւն, և

գործեցին յիս զմահ ցանկութի, զի առանց
9 օրինացն մեղքն մեռեալ էին ։ * Եւ ես
առանց օրինացն երբեմն էի կենդանի .
այլ իբրև եհաս պատուիրանն , մեղքն
10 կենդանացան . * և ես մեռայ . և գտաւ
ինձ պատուիրանն՝ որ 'ի կեանս էր , նոյն
11 'ի մահ ։ * Զի մեղացն պատճառս առեալ
պատուիրանաւն՝ խաբեցին զիս , և նո-
վին սպանին ։
12 * Այսուհետև օրէնք սուրբ են՝ և Դ Զ
պատուիրանն սուրբ և արդար և բարե-
13 րար ։ * Իսկ արդ՝ ինձ բարին մա՞հ եղև .
քա՛վ լիցի . այլ մեղքն . զի երևեսցին մեղ-
քըն բարեաւն գործել ինձ զմահ . զի ե-
ղիցին ըստ առաւելութեան մեղքն մե-
14 ղաւոր 'ի ձեռն պատուիրանին ։ * Գի-
տեմք՝ զի օրէնքն հոգևոր են . այլ ես
մարմնաւոր եմ , ընդ մեղօք վաճառեալ ։
15 * Զի զոր գործեմն ոչ գիտեմ . ոչ եթէ
զոր կամիմն՝ զայն առնեմ , այլ զոր ատեա-
16 մըն՝ զայն գործեմ ։ * Ապա թէ զոր ոչն
կամիմ՝ զայն առնեմ , վկայեմ օրինացն՝
17 եթէ բարւոք են ։ * Այլ արդ՝ ոչ եթէ
ես գործեմ զայն , այլ բնակեալ յիս մեղ-
18 քըն ։ * Գիտեմ զի ոչ բնակեալ է յիս ,
այսինքն 'ի մարմնի իմում , բարի ինչ .
զի կամքն առաջի կան ինձ . և առ-
19 նել զբարին ոչ ։ * Զի ոչ եթէ՝ զոր
կամիմ զբարին՝ առնեմ , այլ զոր ոչն կա-

միմ զչարն, զայն գործեմ: * Ապա եթէ 20
զոր ոչն կամիմ՝ զայն առնեմ, ոչ եւս ես
առնեմ զայն՝ այլ բնակեալ յիս մեղքն:
* Եւ արդ՝ գտանեմ զօրէնս այնորիկ՝ որ 12
կամիցին առնել յիս զբարին. և ինձ չարն
առաջի կայ: * Հաճեալ եմ ընդ օրէնսն 22
ա̃յ ըստ ներքին մարդոյ. * բայց տեսա 23
նեմ այլ օրէնս յանդամս իմ, զինեալ հա-
կառակ օրինաց մտաց իմոց. և գերեալ
զիս օրինօքն մեղաց՝ որ են յանդամս իմ:
* Այր մի տառապեալ եմ ես՝ ո՞վ ապրե- 24
ցուսցէ զիս ՚ի մարմնոյ աստի մահու:
* Այլ շնորհքն ա̃յ ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիս- 25
տոսի տեառն մերոյ:
* Ապա ուրեմն՝ ես ինքնին մտօք իմովք ԵԿ
ծառայեմ օրինացն Աստուծոյ. և մարմ-
նով օրինացն մեղաց:

ԳԼ. Ը.

Թէ այսպէս իցէ՝ ոչինչ դատապար- 1
տութիւն է այնոցիկ՝ որ ՚ի Ք̃ն Յ̃ն: * Զի օ- 2
րէնք հոգւոյն կենաց ՚ի Ք̃ն Յ̃ն ազատեցին
զիս յօրինաց մեղացն և մահու: * Զի որ 3
անհնարին էր օրինացն՝ որով տկարանայր
մարմնով. ա̃ծ զորդին իւր առաքեաց ՚ի
նմանութիւն մարմնոյ մեղաց՝ և վ̃ն մեղաց,
և դատապարտեաց զմեղս ՚ի մարմնի անդ.
* զի արդարութիւն օրինացն կ̃տրեսցի ՚ի մեզ 4

որք ոչ ըստ մարմնոյ գնայցեմք՝ այլ ըստ
5 *հոգւոյն ։ * Զի որք ըստ մարմնոյն են՝ զմար-*
մնոյն խորհին , և որք ըստ հոգւոյն՝ զհո-
6 *գւոյն ։ * Զի խորհուրդ մարմնոյ՝ մահ է ,*
և խորհուրդ հոգւոյն կեանք և խաղաղու-
7 *թի ։ * Վասնզի խորհուրդ մարմնոյ թշնամու-*
թի է յա̃ծ՝ զի օրինացն ա̃յ ոչ հնազանդի .
8 *նաև կարէ իսկ ոչ ։ * Զի որ մարմնովն են ,*
9 *ա̃յ հաճոյ լինել ոչ կարեն ։ * Բայց դուք ոչ*
էք մարմնով՝ այլ հոգւով , եթէ իցէ հո-
գին ա̃յ ՚ի ձեզ բնակեալ . ապա եթէ ոք
10 *զհոգի ք̃րի ոչ ունի , սա չէ նր̃ ։ * Իսկ ե-*
թէ ք̃ս ՚ի ձեզ է՝ ապա մարմին մեռեալ
է վս̃ մեղաց , և հոգին կենդանի է վասն
11 *արդարութե̃ ։ * Եթէ հոգի այնորիկ՝ որ յա-*
րոյց զՅս̃ ՚ի մեռելոց , բնակեալ է ՚ի ձեզ .
ապա և որ յարոյց զՅս̃ ք̃ս ՚ի մեռելոց՝ կեն-
դանացուսցէ զմահկանացու մարմինս ձեր
բնակեալ հոգւովն իւրով ՚ի ձեզ ։ Կ.Զ.
12 ** Այսուհետև եղբարք՝ պարտապան*
եմք ոչ մարմնով՝ ըստ մարմնոյ կեալ ։
13 ** Զի թէ ըստ մարմնոյ կեցէք՝ մեռանե-*
լոց էք . իսկ եթէ հոգւով զգործս մարմ-
14 *նոյ սպանանիցէք՝ կեցջիք ։ * Զի որ հոգ-*
15 *ւովն ա̃յ վարին , նոքա են որդիք ա̃յ ։ * Զի*
ոչ առիք զհոգին ծառայութե̃ միւսանգամ
յերկիւղ , այլ առիք զհոգին որդեգրու-
թեան . որով աղաղակեմք աբբայ , հայր ։
16 ** Նոյն ինքն հոգին վկայէ հոգւոյս մերում ,*

եթէ եմք որդիք այ ։ * Եւ եթէ որդիք, 17
ապա և ժառանգք. ժառանգք այ՝ և ժա֊
ռանգակիցք Քի. եթէ չարչարանացն կը֊
ցորդք լինիմք, և փառացն հաղորդ լի֊
նելոց եմք ։ * Ինձ այսպէս թուի՝ եթէ 18
ոչ են արժանի չարչարանք ժամանակիս
հանդերձելոց փառացն՝ որ յայտնելոց են
'ի մեզ ։ * Զի ակնկալութի արարածոց՝ 19
յայտնութե որդւոյն այ սպասէ ։ * Զի ըն֊ 20
դունայնութե արարածք հնազանդեցան,
ոչ իւրեանց կամաւ՝ այլ վա այնորիկ՝ որ
հնազանդեցոյցն յուսով. * զի և ինքեանք 21
իսկ արարածքն ազատեսցին 'ի ծառայու֊
թե ապականութե՝ յազատութի փառաց
որդւոյն այ ։ * Քանզի գիտեմք, եթէ 22
ամ արարածք հեծեն և երկնեն մինչև
ցայժմ ։ * Եւ ոչ այսչափ միայն. այլ մեք 23
իսկ՝ որ զպտուղ հոգւոյն ունիմք, անձամբ
յանձինս մեր հեծեմք՝ որդեգրութե ա֊
կընկալեալ փրկութեան մարմնոյ մերոյ ։
* Զի յուսով ապրեցաք. այլ յոյս տեսա֊ 24
նելի՝ չէ յոյս. զի զոր տեսանէ ոք՝ զի՞
ևս յուսայ ։ * Ապա թէ զոր ոչն տեսա֊ 25
նեմք՝ յուսամք, համբերութեամբ ակն
ունիմք ։ * Նոյնպէս և հոգին 'ի թիկու֊ 26
նըս հասանէ տկարութեան մերում. զի
զոր կամքն յաղօթս՝ որպէս արժան ի֊
ցէ՝ ոչ գիտեմք. այլ ինքնին հոգին բա֊
րեխօս լինի 'ի հեծութիւնս անմռունչս ։

27 * Բայց որ քննէն զսիրտս՝ գիտէ զի՞նչ խոր֊
հուրդ է հոգւոյն. զի ըստ ա՟յ բարեխօ֊
28 սէ վ՟ս ս՟րբ։ * Բայց գիտեմք՝ եթէ որոց
սիրեն զա՟ծ՝ յա՟մի գործակից լինի ՚ի բա֊
29 րիս՝ որք հրաւիրմանւն կոչեցան։ * Զի
զորս յառաջն ճանաչէր՝ յառաջագոյն և
հրաւիրեաց կերպարանակից՚ լինել պատ֊
կերի որդւոյն իւրոյ. զի եղիցի նա անդ֊
30 րանիկ ՚ի մէջ եղբարց բազմաց։ * Եւ զո֊
րըս յառաջագոյն հրաւիրեաց՝ զնոսին և
կոչեաց. և զորս կոչեացն, զնոսին և ար֊
դարացոյց. և զորս արդարացոյցն, զնո֊
31 սին և փառաւորս արար։ * Իսկ արդ զի՞նչ
ասեմք առ այս. եթէ ա՟ծ ՚ի մեր կոյս է,
32 ո՞վ իցէ մեր հակառակ։ * Որ յիւր որդին
ոչ խնայեաց, այլ վ՟ս մեր ամենեցուն մատ֊
նեաց զնա. զիա՞րդ ոչ նովաւ հանդերձ
33 զա՟մ շնորհիցէ մեզ։ * Ո՞վ իցէ որ մեղա֊
դիր լինիցի ընտրելոց ա՟յ. ա՟ծ է որ ար֊
34 դարացուցանէ. * իսկ արդ՝ ո՛վ է որ դա֊
տապարտ առնիցէ։ Ք՟ս Յ՟ս՝ որ մեռաւն,
մանաւանդ թէ յարուցեալ իսկ է. և է
ընդ աջմէ ա՟յ, որ և բարեխօս իսկ է վ՟ս
35 մեր։ * Արդ՝ ո՞վ մեկնեսցէ զմեզ ՚ի սիրոյն
Ք՟սի, նեղութի՟՝ թէ անձկութի՟՝ թէ հա֊
լածանք՝ թէ սով՝ թէ մերկութիւն՝ թէ
36 վիշտք՝ թէ սուր. * որպ՟ և գրեալ է. վ՟ս
քո մեռանիմք զօրհանապազ, համարեցաք
37 իբրև զոչխար ՚ի սպանդ։ * Այլ յայսմ

ձմի՝ առաւել յաղթեմք նովաւ՝ որ սի-
րեացն զմեզ ։ * Քանզի հաստատեալ եմ, 38
եթէ՝ ոչ մահ և ոչ կեանք և ոչ հրեշտա-
կք և ոչ իշխանութիւնք, և ոչ որ կանս
և ոչ հանդերձեալքն, և ոչ զօրութիւնք,
* եւ ոչ բարձրութիւն և ոչ խորութիւն, 39
և ոչ այլ ինչ արարած՝ կարէ մեկնել զմեզ
’ի սիրոյ անտի Աստուծոյ, որ ’ի Քրիստոս
Յիսուս’ի տէր մեր ։

ԳԼ. Թ.

ԵԴ Ստուգութիւն ասեմ ’ի քս և ոչ ստեմ, 1
վկայեն ինձ միտք իմ ’ի հոգի սուրբ ․ * զի 2
տրտմութիւն է ինձ յոյժ՝ և անպակաս ցաւք
սրտի իմոյ ։ * Զի ուխտիւք խնդրէի ես 3
իսկ ինքնին նզով լինել ’ի քէ, վասն եղ-
բարց իմոց և ազգականաց ըստ մարմնոյ,
* որ են իսրայէլացիք ․ որոց որդեգրութիւն 4
և փառքն և կտակարանքն և օրէնսդրու-
թիւնն և պաշտօնն և աւետիքն, * որոց 5
հարքն, յորոց և քս ըստ մարմնոյն, որ է
’ի վր ամենեցուն ած օրհնեալ յաւիտեա-
նս ․ ամէն ։ * Ոչ ինչ է մարթ՝ եթէ ան- 6
կած լինիցի բանն այ ․ զի ոչ ամենեքեան՝
որ յիսրայէլէն են, նոքա իսրայէլեանք ի-
ցեն ․ * և ոչ որ զաւակն Աբրահամու են՝ 7
ամենեքեան որդիք իցեն ․ այլ Իսահակաւ
կոչեսցի քեզ զաւակ ։ * Այսինքն՝ ոչ եթէ 8

որ որդիք մարմնոյն են, են որդիք ա̃յ.
այլ որդիք աւետեացն համարին ՚ի զա-
9 ւակ։ * Քանզի աւետեաց խօսք է բանս
այս, եթէ ՚ի ժամանակի յայսմիկ եկից՝ և
10 եղիցի որդի Սառայի։ * Եւ ոչ այնչափ մի-
այն՝ այլ ՚ի Հռեբեկայ ՚ի միոջէ անկող-
11 նոյ Սահակայ հօր մերոյ։ * Զի մինչև
ծնեալ էին, և մինչև բարի ինչ՝ կամ
չար գործեալ էին։ զի ըստ ընտրութեանն
12 առաջադրութին ա̃յ հաստատեսցի. * ոչ ՚ի
գործոց՝ այլ յայնմանէ որ կոչեացն՝ ասա-
13 ցաւ նմա. * թէ երէցն կրտսերոյն ծառա-
յեսցէ. ո̃պ և գրեալ է, թէ զՅակովբ սի-
14 րեցի, և զԵսաւ ատեցի։ * Իսկ արդ՝ զի՞նչ
ասեմք. միթէ անիրաւութի՞ւն իցէ յա̃յ.
15 քաւ լիցի։ * Զի Մովսէսի ասէ. ողորմե-
ցայց՝ որում ողորմեցայցն, և գթացայց՝
16 յորս գթացայցն։ * Ապա ոչ ըստ այնմ
ինչ է՝ որ կամիցին, և ոչ ըստ այնմ՝ որ
ընթանայցէ. այլ ըստ ա̃յ՝ որ ողորմին։
17 * Քանզի ասէ գիր ցփարաւոն. թէ վ̃ն ԵՋ
այնորիկ գրգռեցի զքեզ, զի ՚ի քեզ ցու-
ցից զզօրութի իմ, և պատմեսցի անուն
18 իմ ընդ ա̃մ երկիր։ * Ապա ուրեմն՝ ում
կամի ողորմի, և ում կամի՝ խստանայ։
19 * Իսկ արդ՝ ասիցես, թէ մեղ ես զի՞ դը-
նէ՝ զի կամաց նո̃ ոչ ոք կայ հակառակ։
20 * Իսկ արդ՝ դու ո՞վ ես մարդ՝ որ պատա-
խանի տաս ա̃յ։ միթէ ասիցէ՞ ստեղծուա-

ծըն ցստեղծիչն՝ թէ ընդէ՞ր այդպէս ա-
րարեր զիս ։ * Եթէ ո՞չ ունիցի իշխանու- 21
թի բրուտն կաւոյն , 'ի նմին զանգուածոյ
առնել անօթ՝ զոմն 'ի պատիւ և զոմն յա-
նարգանս ։ * Ապա եթէ կամէր ա̃ծ ցու- 22
ցանել զբարկութի̃ , և յայտնի առնել զզօ-
րութիւն իւր . որ համբերէրն բազում եր-
կայնմտութբ̃ անօթոցն բարկութե̃՝ պատ-
րաստելոցն 'ի կորուստ ։ * Զի յայտնի ա- 23
րասցէ զմեծութի̃ փառաց իւրոց 'ի վ̃ր ա-
նօթոցն ողորմութե̃ , զոր պատրաստեաց
'ի փառս ։ * Զորս և կոչեաց զմեզ , ոչ մի- 24
այն 'ի հրէից՝ այլև 'ի հեթանոսաց . * ոպ̃ 25
և Յովսէէ ասէ . կոչեցից՝ զոր ոչ ժողո-
վուրդն իմ , ժողովուրդ ինձ , և զչսիրե-
ցեալն՝ սիրեցեալ , և զչողորմեալն՝ ողոր-
մեալ ։ * Եւ եղիցի 'ի տեղւոջ յորում ա- 26
սացաւ նց̃՝ թէ ոչ ժողովուրդ իմ դուք ,
անդ կոչեսցին նոքա որդիք այ̃ կենդան-
ւոյ ։ * Եսայի աղաղակէ վ̃ն իէ̃լի . եթէ ի- 27
ցէ թիւ որդւոցն իէ̃լի իբրև զաւազ ծո-
վու՝ սակաւ ինչ մնացորդք մնասցեն ։ * Զի 28
բան մի հակիրճ և համառօտ արդարու-
թեամբ . զբանն հակիրճ արասցէ տէր 'ի
վերայ երկրի ։ * Եւ ոպ̃ ասէ Եսայի . թէ 29
ոչ տէառն զօրութեանց թողեալ էր մեզ
զաւակ , իբրև զՍոդոմ լինէաք՝ և Գոմո-
րայ նմանէաք ։

ԶԿ * Իսկ արդ զի՞նչ ասիցեմք . զի հեթա- 30

նոսք՝ որ ոչ երթային զհետ արդարութե՝
հասին արդարութե, այնմ արդարութե՝
31 որ 'ի հաւատոց անտի ։ * Իսկ Իսրայէլ երթայր
զհետ օրինացն արդարութե՝ և յօրէնս ար-
32 դարութեն ոչ ժամանեաց ։ * Ընդէ՞ր․ զի
ոչ 'ի հաւատոց՝ այլ իբրև 'ի գործոց օրի-
նաց․ քանզի գթեցին նք առ վիմին գայ-
33 թագղութե․ * որպէս և գրեալ է․ ահաւասիկ
դնեմ 'ի Սիոն քար գայթագղութե և վէմ
գլորման․ և ամենայն որ հաւատասցէ 'ի
նա՝ մի ամաչեսցէ ։

ԳԼ․ Ժ․

1 Եղբարք՝ իմ կամք սրտի և աղօթք առ
2 ած, վս նոցա են 'ի փրկութի ։ * Քանզի
վկայեմ նց՝ թէ զնախանձն այ ունին, այլ
3 ոչ գիտութբ ։ Զի ոչ գիտեն այ արդա-
րութեն, և զիւրեանցն խնդրեն կացուցա-
նել․ զի արդարութեն այ ոչ հնազանդե-
4 ցան ։ * Քանզի կատարած օրինացն Քս է՝
յարդարութիւն ամ հաւատացելոց ։
5 * Մովսէս գրէ զարդարութին, որ յօրի- Ձ Դ
նաց անտի է․ թէ արարեալ զայն մարդ՝
6 կեցցէ նովին ։ * Իսկ զհաւատոցն արդա-
րութէ այսպէս ասէ․ մի ասիցես 'ի սրտի
քում, ո՞վ ելանիցէ յերկինս, այսինքն է՝
7 զՔս իջուցանել․ * կամ ո՞վ իջանիցէ յան-
դունդս, այսինքն է՝ զՔս հանել 'ի մե-

ուելոց ։ *Այլ զի՞նչ ասէ գիր․ մերձ է 8
բանն 'ի բերան քո՝ և 'ի սիրտ քում է․
այսինքն է՝ բանն հաւատոյ զոր քարո-
զեմք ։ *Զի եթէ խոստովանեսցես բե- 9
րանով քով տէր զՅ̃ս․ և հաւատասցես 'ի
սիրտ քում, թէ ա̃ծ յարոյց զնա 'ի մեռե-
լոց, կեցցես ։ *Զի սրտիւ հաւատայք 10
յարդարութի̃, և բերանով խոստովանի̃ք
'ի փրկութի̃ ։ *Քանզի ասէ գիր․ ամենայն՝ 11
որ հաւատասցէ 'ի նա, մի՛ ամաչեսցէ ։
*Զի ոչ գոյ խտիր հրէի և հեթանոսի․ 12
քանզի նոյն տ̃ր է ամենեցուն, բաւական
յամենեսին՝ ո̃ք կարդան առ նա ։ *Զի 13
ա̃մ՝ որ կարդասցէ զանուն տ̃ն՝ կեցցէ ։
*Իսկ զիա̃րդ կարդասցեն՝ յոր ոչն հաւա- 14
տացին․ կամ զիա̃րդ հաւատասցեն՝ ո-
րում ոչ լուան․ կամ զիա̃րգ լուիցեն ա-
ռանց ուրուք քարոզելոյ․ *կամ զիա̃րդ 15
քարոզեսցեն, եթէ ոչ առաքեսցին․ որ̃պ
և գրեալ է․ իբրև զի գեղեցիկ են ոտք
աւետարանչացն խաղաղութ̃ և աւետա-
րանչացն բարութ̃ ։ *Այլ ոչ ամենեքեան 16
հնազանդ եղեն աւետարանին․ Եսայի ա-
ղաղակէ․ տէ՛ր՝ ո՞ հաւատաց լրոյ մերում ։
*Ապա ուրեմն հաւատք 'ի լսելոյ են, և 17
Վ.Ձ լուր 'ի բանէն Քրիստոսի ։
*Այլ ասեմ, մի թէ ո՞չ լուան․ մանա- 18
ւանդ՝ զի ընդ ա̃մ երկիր ել բարբառ ն̃ց․
և ընդ ծագս տիեզերաց խօսք ն̃ց ։ *Այլ 19

ասեմ, մի թէ Ի̃էլ ո՞չ լուաւ. նախ Մովսէս
ասէ, ես նախանձեցուցից զձեզ ոչինչ ժո-
ղովրդեամբ, և ազգաւ անմտաւ զկծե-
20 ցուցից զձեզ: *Բայց Եսայի համարձա-
կի խօսի և ասէ. գտայ այնոցիկ՝ որ զիս
ոչ խնդրէին. յայտնի եղէ այնոցիկ՝ որ զի-
21 նէն ոչ հարցանէին: *Այլ առ Ի̃էլ ասէ.
զօր ա̃մ ձգեցի զձեռս իմ առ ժողովուրդ
անհաւան՝ և հակառակող:

ԳԼ. ԺԱ.

1 Իսկ արդ ասեմ, մի թէ մերժեա՞ց ա̃ծ ՁՁ
զժողովուրդ իւր. քա՛ւ լիցի. քանզի և ես
իսրայելացի եմ, 'ի զաւակէ Աբրահամու
2 յազգէ Բենիամենի: *Ոչ մերժեաց ա̃ծ
զժողովուրդ իւր, զոր յառաջն ծանեաւ.
թէ ո՞չ գիտէք յԵղիա զի՞նչ ասէ գիր. ո՞ր-
3 պէս ամբաստան լինի ա̃յ զԻ̃էլէ: *Տէր՝
զմարգարէս քո կոտորեցին, և զսեղանս
քո կործանեցին. ես մնացի միայն, և
4 խնդրեն զանձն իմ: *Այլ զի՞նչ ասէ նմա
պատասխանին. թողի ինձ ասէ՝ եօթն հա-
զար այր, որ ոչ կրկնեցին ծունր Բահա-
5 ղու: *Նոյնպէս և յայսմ ժամանակի մը-
նացորդք՝ ըստ ընտրուե̃ շնորհացն եղեն:
6 *Իսկ եթէ շնորհօք՝ ոչ ևս 'ի գործոց. ա-
պա թէ ոչ՝ շնորհքն՝ ոչ ևս շնորհք լի-
7 նին: *Իսկ արդ՝ զոր խնդրէրն Ի̃էլ, այնմ

ոչ եհաս. Բայց ընտրուե̃ն եհաս. և այլ-
քըն կուրացան. * որ̃պ և գրեալ է. Ետ 8
նց̃ ա̃ծ հոգի յիմարութե̃. աչս՝ որովք ոչ
տեսանիցեն, և ականջս՝ որովք ոչ լսի-
ցեն, մինչև ցայսօր ժամանակի: * Եւ Դա- 9
ւիթ ասէ. Եղիցին սեղանք նց̃ յորոգայթ
և 'ի յորս և 'ի գայթակղութի̃՝ և 'ի հա-
տուցումն նոցին: * Խաւարեսցին աչք նց̃ 10
զի մի տեսցեն. և զթիկունս նց̃ հանա-
պազ կորացո: * Իսկ արդ ասեմ, միթէ վս̃ 11
այնորիկ յանցեան՝ զի կործանեսցին. քա՛-
ւ լիցի: այլ նոցա յանցանօքն փրկութի̃ հե-
թանոսաց. զի նախանձ արկցէ: * Իսկ ե- 12
թէ յանցանքն նց̃ մեծութի̃ աշխարհի, և
պարտութի̃ն նց̃ մեծութիւն հեթանոսաց.
ո՞րչափ ևս առաւել լրութիւն նոցա:
Ի:Կ * Այլ ձեզ ասեմ հեթանոսացդ՝ ցորչափ 13
ժամանակս իցեմ հեթանոսաց առաքեալ,
զպաշտօնն իմ փառաւոր առնեմ. * զի թե- 14
րևս նախանձ արկից նց̃ մարմնոյ իմոյ՝ և
ապրեցուցից զոմանս 'ի նոցանէ: * Զի ե- 15
թէ մերժումն նց̃ հաշտութի̃ աշխարհի է.
իսկ ընդունելութի̃ն զի՞նչ իցէ, եթէ ոչ
կենդանութի̃ 'ի մեռելոց: * Իսկ եթէ ըս- 16
կիզբն ս̃բ է՝ և զանգուածն. և եթէ ար-
մատն՝ ապա և ոստքն: * Եթէ յոստոց ան- 17
տի ոմանք փշրեցան, և դու որ ձիթե-
նիդ վայրենի էիր՝ պատուաստեցար 'ի նս̃,
և բաժանորդ եղեր արմատոյն՝ և պա-

18 րարտութե̃ ձիթենւոյն , * մի՛ պարծիր առ ոստովքն . ապա եթէ պարծիցիս՝ ոչ եթէ դու զարմատն 'ի վեր ունիս , այլ արմատն
19 զքեզ : * Իսկ արդ՝ ասիցես , ոստքն փշրե-
20 ցան՝ զի ես պատուաստեցայց : * Բարւոք է՝ անհաւատութե̃ն փշրեցան , և դու հաւատովք հաստատեցար . մի՛ հպարտանար՝
21 այլ երկի՛ր : * Զի թէ ա̃ծ 'ի բուն ոստոն ոչ խնայեաց , գուցէ երբէք և 'ի քեզ ոչ
22 խնայիցէ : * Արդ՝ տես զքաղցրութի̃ և զսաստկութի̃ն ա̃յ . 'ի վ̃ր կործանելոցն սաստկութի̃ , և 'ի վ̃ր քո քաղցրութի̃ն ա̃յ , եթէ կացցես 'ի նմին քաղցրութե̃ . ապա թէ ոչ՝
23 և դու կոտորեսցիս : * Եւ նոքա եթէ ոչ 'ի նմին անհաւատութե̃ կայցեն , պատուաստեսցին . զի կարող է ա̃ծ միւսանգամ
24 պատուաստել զն̃ս : * Զի եթէ դու 'ի բուն 'ի վայրենի ձիթենւոյ անտի հատար՝ և յանբուն 'ի բարի ձիթենւոջն պատուաստեցար , ո՛րչափ ևս առաւել նոքա՝ որ բունքն իսկ են՝ պատուաստեսցին յիւրեանց ձիթենւոջն :

25 * Ոչ կամիմ եղբարք եթէ տգէտք իցէք խորհրդոյս այսմիկ , զի մի՛ յանձինս ձեր իցէք իմաստունք . զի կուրութի̃ փոքր 'ի շատէ եղև ի̃էլի . մինչև լրումն հեթա- ԷԲ
26 նոսաց մտցէ , * և ապա ա̃մ իսրայէլ կեցցէ . որպ̃ և գրեալ է . եկեսցէ 'ի Սիովնէ փրկիչ՝ և դարձուսցէ զամբարշտութիւն

'ի Յակովբայ ։ * Եւ այս նոցա՝ որ յինէն 27
ուխտ, յորժամ բարձից զմեղս նց ։ * Ըստ 28
աւետարանին թշնամիք են վն ձեր, ըստ
ընտրութեն սիրելիք, վն հարցն ։ * Քանզի 29
անզեղջ են շնորհք՝ և կոչումն այ ։ * Զի 30
որպ և դուք երբեմն ապստամբ էիք յայ՝
և արդ ողորմութի գտիք առ նց ապստամ-
բութեն, * Նոյնպէս և նոքա այժմ ապս- 31
տամբ եղեն առ ձերով ողորմութեդ, զի և
նք ողորմութի գտցեն ։ * Քանզի արգել ած 32
զամենեսին յանհաւանութե, զի ամենե-
ցուն ողորմեսցի ։ * Ո՜վ խորք մեծութե 33
և իմաստութե և գիտութեն այ. ո՜րպէս զի
անանց քննելոյ են դատաստանք նր, և
անանց զննելոյ են ճանապարհք նորա ։
* Զի ո՞վ գիտաց զմիտս տն, կամ ո՞վ խոր- 34
հրդակից եղև նմա. * կամ ո՞վ ետ նմա 35
փոխ, և առնուցու զփոխարէն 'ի նմանէ ։
* Զի 'ի նմանէ՝ և նովաւ՝ և 'ի նոյն ամ ։ 36
Նմա փառք յաւիտեանս. ամէն ։

ԳԼ. ԺԲ.

Աղաչեմ զձեզ եղբարք գթութքն այ՝ 1
պատրաստել զմարմինս ձեր պատարագ
կենդանի ոք՝ հաճոյ այ՝ զխօսուն պաշ-
տօնդ ձեր. * և մի կերպարանիք կերպա- 2
րանօք աշխարհիս այսորիկ. այլ նորոգե-
ցարուք 'ի նորոգութի մտաց ձերոց, առ 'ի

քննել ձեզ զկամն, և եթէ զինչ են կամ-
քըն ա̃յ՝ բարին և հաճոյն և կատարեալն ։
3 * Զայս ասեմ շնորհօքն ա̃յ՝ որ տուեալ
են ինձ, ամենայնի որ է 'ի ձեզ. մի՛ ա-
ռաւել ինձ, խորհել քան զարժանն խորհե-
լոյ. այլ խորհել 'ի զգաստանալ իւրաքան-
չիւր՝ ո̃ր և բաժանեաց ա̃ծ չափ հաւա-
4 տոյ ։ * Ո̃ր 'ի միում մարմնի անդամս բա-
զումս ունիմք, և անդամքն ա̃մ ոչ զնոյն
5 գործ ունին ։ * Նոյնպէս և բազումքս մի
մարմին եմք 'ի ք̃ս. այլ իւրաքանչիւր մի-
6 մեանց անդամք եմք ։ * Բայց ունիմք մեք
շնորհս ըստ շնորհացն, որ տուեալ են
մեզ ազգս ազգս. եթէ մարգարէութի̃՝
7 ըստ չափուն հաւատոյ, * եթէ պաշտօն՝
ըստ պաշտամանս, եթէ որ ուսուցանէն՝
8 ըստ վարդապետութե̃ն. * եթէ որ մխի-
թարէն՝ ըստ մխիթարութե̃ն. որ առատն
է՝ զուարթութ̃բ, որ վերակացուն է՝ փու-
9 թով. որ ողորմին՝ լրջմտութ̃բ ։ * Սէր ա-
ռանց կեղծաւորութե̃, ատել զչար, ըղ-
10 ձեւ երթալ բարեաց. * յեղբայրսիրութե-
ան միմեանս գթածք. 'ի պատիւ զմի-
11 մեամբք ելանել. * 'ի փոյթ՝ մի՛ վեհերոտք.
12 հոգւով եռացէք, տ̃ն ծառայեցէք, * յու-
սով խնդացէք, նեղութե̃ համբերեցէք,
13 աղօթից ատէպ կացէք. * 'ի պէտս սրբոց
հաղորդեցարուք. զհիւրասիրութե̃ զհետ
14 երթայք ։ * Օրհնեցէք զհալածիչս ձեր.

օրհնեցէք և մի՛ անիծանէք ։ * Խնդալ ընդ 15
խնդացողս , լալ ընդ լացողս ․ * զնոյն մի֊ 16
մեանց խորհիջիք ․ մի՛ ամբարտաւանէք՝
այլ ընդ խոնարհս գիջանիցիք ․ մի՛ լինիք
իմաստունք յանձինս ձեր ․ * մի՛ ումեք չա֊ 17
րի չար հատուցանէք ․ խորհեցարուք ըզ
բարիս առ̃ջի ա̃մ մարդկան ։ * Եթէ հնար 18
ինչ իցէ ձեզ՝ ընդ ա̃մ մարդկան խաղա֊
ղութ կալջիք ։ * Մի՛ զանձանց վրէժխնդ֊ 19
րէք սիրելիք , այլ տուք տեղի բարկու֊
թե̃ ․ քանզի գրեալ է ․ իմ է վրէժխնդ֊
րութիւն , և ես հատուցից ասէ տէր ։
* Այլ եթէ քաղցեալ իցէ թշնամի քո՝ 20
հաց տուր նմա , և եթէ ծարաւի՝ ջո՛ւր
տուր նմա ․ զայս արարեալ՝ կայծակունս
հրոյ կուտեսցես 'ի գլուխ նո̃ ։ * Մի՛ յաղ֊ 21
թիր 'ի չարէն ․ այլ յաղթեա բարեաւն
չարին ։

ԳԼ․ ԺԳ․

Ամենայն անձն որ ընդ իշխանութ̃ք ի֊ 1
ցէ՝ 'ի հնազանդութե̃ կացցէ ․ քանզի ոչ
ուստեք է իշխանութի̃ , եթէ ոչ յա̃յ ․ և
որ ենն , յա̃յ կարգեալ են ։ * Այսուհետև 2
որ հակառակ կայ իշխանութե̃ն , ա̃յ հրա֊
մանին հակառակ կայ ․ և որք հակառակն
կան , անձանց դատաստանս ընդունին ․
* զի իշխանքն ոչ են յերկիւղ բարեաց գոր֊ 3

ծոց՝ այլ չարեաց ։ Կամի՞ս չերկնչել յիշ-
խանութենէ անտի , զբարիս գործեա , և ըն-
4 կալցիս զգովութ̃ի ’ի նմանէ . * զի ա̃յ պաշ-
տօնեայ է քեզ ’ի բարիս ։ Ապա եթէ չար
գործիցես , երկի՛ր . զի ոչ եթէ վայրա-
պար ածեալ է սուսեր ընդ մէջ ։ ա̃յ սպա-
սաւոր է՝ վրէժխնդիր ’ի բարկութ̃ի , այ-
5 նըմ՝ որ զչարն գործիցէ ։ * Վասն որոյ
հարկ է հնազանդ լինել՝ ոչ միայն վ̃ բար-
6 կուե̃ն , այլև վ̃ մտացն խղճի ։ * Վ̃ այ-
նորիկ և հարկս հարկանէք , զի ա̃յ սպա-
7 սաւորք են ’ի նոյն կանխեալք ։ * Արդ՝
հատուցէք իւրաքանչիւր զպարտս . ու-
րում զհարկ՝ զհարկն , որում զմաքս՝ ըզ
մաքսն , որում զերկիւղ՝ զերկիւղն , ո-
8 րում զպատիւ՝ զպատիւն ։ * Եւ մի՛ ու-
մեք պարտապան գտանիցիք , բայց զմի-
մեանս սիրելոյ . զի որ սիրէ զընկերն , զօ-
9 րէնսն կատարէ . * զմի շնայցես , և մի՛
գողանայցես , և մի՛ սուտ վկայիցես , և
մի՛ ցանկանայցես . և եթէ այլ ինչ պատ-
ուիրան է՝ յայն բան բովանդակի , եթէ
սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո ։
10 * Սէր ընկերի իւրում չար ոչ առնէ . լը-
11 րումն օրինաց սէր է ։ * Եւ զայս գիտաս-
ջիք վ̃ ժամանակիս . զի ա՛րդ ժամ իսկ է
մեզ ’ի քնոյ զարթնուլ . զի այժմ մերձ է
մեզ փրկուի̃ քանզի յորժամ հաւատացա-
12 քըն . * գիշերն մերժեցաւ՝ և տիւն մեր-

ձեցաւ. 'ի բաց արասցուք այսուհետեւ
զգործսն խաւարի, եւ զգեցցուք զզէնն
լուսոյ: *Իբրեւ 'ի տուընջեան զգաստա- 13
ցեալք շրջեսցուք. մի՛ անառակութք՝ եւ
արբեցութք, եւ մի՛ խառն անկողնովք՝
եւ պղծութք, եւ մի՛ նախանձու՝ եւ հա-
կառակութբ. *այլ զգեցարուք զտէր Յս 14
Քրիստոս եւ մարմնոյ խնամ մի՛ տանիք 'ի
ցանկութիւնս:

ԳԼ. ԺԴ.

Այլ զտկարացեալն 'ի հաւատս ընկա- 1
լարուք՝ մի՛ խղճիւ երկմտութեց: *Ոմն 2
հաւատայ ուտել զամ. եւ որ հիւանդն է,
բանջար կերիցէ: *Որ ուտէն, զայն՝ որ 3
ոչն ուտէ՝ մի՛ անգոսնեսցէ. եւ որ ոչն ու-
տէ, զայն՝ որ ուտէն, մի՛ դատեսցի. քան-
զի ած զնա ընկալաւ: *Դու ո՞վ ես՝ որ 4
դատիս զայլոյ ծառայ. իւրում տն կայ՝
կամ անկանի. բայց կացցէ՝ զի կարող է
տէր հաստատել զնա: *Ոմն պահէ օր 5
ըստ օրէ՝ եւ ոմն պահէ զօրհանապազ.
իւրաքանչիւր ոք զիւր միտս հաճեսցէ:
*Որ խորհի զօրն՝ տն խորհի. եւ որ ոչն 6
խորհի զօրն, տն չխորհի. եւ որ ուտէ,
տն ուտէ եւ գոհանայ զայ. եւ որ ոչն ու-
տէ, տն չուտէ, եւ գոհանայ զայ: *Ոչ ի 7
ոչ ոք 'ի մէնջ անձամբ կեայ, եւ ոչ ան-

8 քեան մեռանի: *Եթէ կեամք՝ տն՟ կեամք,
և եթէ մեռանիմք՝ տն՟ մեռանիմք. և արդ՝
եթէ կեամք և եթէ մեռանիմք՝ տն՟ եմք:
9 *Վասնզի ՚ի նոյն իսկ և քս՟ մեռաւ և ե-
կեաց, զի մեռելոց և կենդանեաց առ-
10 հասարակ տիրեսցէ: *Դու զի՞ դատիս
զեղբայր քո. կամ ընդէ՞ր անգոսնես զեղ-
բայր քո: Վասնզի ամենեքին կալոց եմք
11 առաջի ատենին քս՟ի: *Զի գրեալ է.
կենդանի եմ ես ասէ տէր. զի ինձ կրկ-
նեսցի ամ՟ ծունր՝ և ամ՟ լեզու խոստովան
12 լիցի այ՟: *Ապա ուրեմն՝ իւրաքանչիւրոք
՚ի մէնջ ընդ անձին համարս տացէ այ՟:
13 *Այսուհետև՝ մի՛ զմիմեանս դատեսցուք.
այլ առաւել զայս դիք ՚ի միտ՝ չդնել գայ-
14 թագղութի եղբօրն: *Զայս գիտեմ, և
համոզեալ եմ ՚ի քս՟ Յս՟, զի ոչինչ է
պիղծ նովաւ. բայց այնմ, որ համարիցի
15 ոք ինչ պիղծ՝ նմա է պիղծ: *Զի եթէ
վս՟ կերակրոյ եղբայրն քո տրտմի, ոչ ես
սիրով գնացեր. մի՛ կերակրովն քով զնա
16 կորուսաներ, վս՟ որոյ քս՟ն մեռաւ: *Մի՛
17 հայհոյեսցի բարին ձեր: *Զի ոչ է ար-
քայութին այ՟ կերակուր և ըմպելի, այլ
արդարութի և խնդութի և խաղաղութի
18 ՚ի հոգին սուրբ: *Զի որ յայսմ ծառայէ
քս՟ի, հաճոյ է այ՟՝ և ընտիր մարդկան:
19 *Ապա այսուհետև զհետ երթիցուք ըղ
խաղաղութե, և զշինութե՝ որ առ մի-

մեանս ։ *Մի՛ վն՜ կերակրոյ քակեր զգործ 20
ա՜յ ։ Ա՜մ ինչ սուրբ է . այլ չար այնմ մար-
դոյ է՝ որ խղճիւն ուտիցէ ։ *Լաւ է ոչ 21
ուտել միս , և ոչ ըմպել գինի . և ոչ՝ ո-
րով եղբայրն քո գայթագղի կամ գթէ
կամ տկարանայ ։ *Դու ապաքէն հաւա- 22
տըս ունիս , կա՛լ առանձինն առաջի ա՜յ .
երանի՛ որ ոչ դատիցի զանձն , որով զըն-
կերն փորձիցէ ։ *Բայց որ խղճէն , թէ- 32
պէտ և ուտիցէ՝ դատապարտեալ է՝ զի
ոչ ըստ հաւատոց , զի ա՜մ ինչ՝ որ ոչ 'ի
հաւատոց է՝ մեղք են ։ Այլ այնմ , որ կա-
րօղն է հաստատել զձեզ ըստ աւետարա-
նիս իմում և ըստ քարոզութեան Յիսուսի
Քրիստոսի , ըստ յայտնութեան խորհըր-
դոյն՝ ժամանակօքն յաւիտենից լռեցելոյ ,
և յայտնելոյ այժմիկ 'ի ձեռն գրոց մար-
գարէականաց՝ ըստ հրամանի մշտնջենա-
ւորին Աստուծոյ , 'ի հնազանդութիւն
հաւատոց , յամենայն հեթանոսս ծանու-
ցելոյ՝ միայնոյ իմաստնոյն ա՜յ , 'ի ձեռն
Յիսուսի Քրիստոսի , որում փառք յաւի-
տեանս . ամէն ։

ԳԼ. ԺԵ.

ԿԳ
Պարտ է մեզ՝ որ կարօղս եմք զտկա- 1
րու՜թի տկարացն բառնալ . և մի՛ անձանց
և եթ հաճոյ լինել ։ *Այլ իւրաքանչիւր 2

որ 'ի մէնջ ընկերին հաճոյ լիցի 'ի բարիս՝
3 վ՟ն շինուե՟ : * Քանզի և Քրիստոս ոչ եթէ
անձին հաճոյ եղև , այլ ո՟պ և գրեալ է՝.
Նախատինք նախատչաց քոց անկան 'ի վ՟ն
4 իմ : * Զ այց որ ինչ գրեցաւն՝ 'ի մեր վար-
դապետութի՟ գրեցաւ . զի համբերութբ
և մխիթարութբ գրոց , զյոյսն ընկալ-
5 ցուք : * Այլ ա՟ծ համբերութե՟ և ա՟մ մ-
խիթարութե՟ , տացէ ձեզ զնոյն խորհել
6 ընդ միմեանս Յ՟սի Ք՟սի . * զի միաբանութբ
'ի մի բերան փառաւոր առնիցէք զա՟ծ , և
7 զհայր տ՟ն մերոյ Յ՟սի Ք՟սի : * Վասն որոյ ըն-
կալարուք զմիմեանս . ո՟պ և Ք՟ս ընկալաւ
8 զձեզ 'ի փառս ա՟յ : * Այլ ասեմ , թէ Ք՟սի
սպասաւոր թլփատութե՟ն լինել՝ վ՟ն ճշմար-
տութե՟ն ա՟յ էր , առ 'ի հաստատուն առ-
9 նելոյ զաւետիս հարցն : * Այլ հեթանոսք
վ՟ն ողորմութե՟ փառաւոր առնեն զա՟ծ , ո՟պ
և գրեալ է . վ՟ն այսորիկ գոհացայց զքէն
'ի հեթանոսս , և անուան քում սաղմոս
10 ասացից : * Եւ դարձեալ ասէ . ուրախ
լերուք հեթանոսք ընդ ժողովրդեան նո՟ :
11 * Եւ դարձեալ թէ , օրհնեցէք ա՟մ հե-
թանոսք զտէր , և գովեցէք զնա ա՟մ ժո-
12 ղովուրդք : * Եւ դարձեալ Եսայի ասէ .
եղիցի արմատն Յեսսեայ . և որ կանգնե-
լոցն է իշխան հեթանոսաց , 'ի նա հե-
13 թանոսք յուսասցին : * Այլ ա՟ծ յուսոյ՝ լի
արասցէ զձեզ ա՟մ խնդութեամբ և խա-

զաղութեամբ , առաւելուլ ձեզ յուսով
զօրութեամբ հոգւոյն սրբոյ ։
ԻԴ * Հաստատեալ եմ և ես յինքնին եղ- 14
բարք իմ՝ վս ձեր , զի դուք լի էք բա-
րութք . լի էք ամ գիտութք , կարող էք
զմիմեանս խրատել ։ * Այլ համարձակա- 15
գոյնս գրեցի առ ձեզ եղբարք իմ՝ փոքր
'ի շատէ , իբրև յիշեցուցանելով ձեզ վս
շնորհացն՝ որ տուեալ են ինձ յԱյ . * լի- 16
նել ինձ սպասաւոր Յսի Քսի 'ի հեթանոսս,
ըղձակերտս առնել զաւետարանն Այ , զի
եղիցի պատարագն հեթանոսաց ընդու-
նելի՝ սրբեալ հոգւովն սրբով ։ * Ունիմ 17
այսուհետև պարծանս 'ի Քս Յս առ Այ ։
* Քանզի ոչ իշխեմ խօսել ինչ՝ զոր ոչ 18
գործեաց Քս ինև 'ի հնազանդութի հե-
թանոսաց բանիւք և արդեամբք , * զօ- 19
րութք նշանաց և արուեստից , զօրու-
թեամբ հոգւոյն սրբոյ . որպէս ինձ յԵրուսաղեմէ և
շուրջ՝ մինչև 'ի կողմանս Իլլիւրիկեցւոց լը-
նուլ զաւետարանն Քսի ։ * Այնպէս առա- 20
տացեալ յաւետարանել , ոչ ուր անուա-
նեցաւ Քս , զի մի իբրև յայլոյ հիման վե-
րայ շինիցեմ , այլ որպէս և գրեալ է , * Թէ 21
որոց ոչ պատմեցաւ վս Նորա՝ տեսցեն . և
որոց ոչ էր լուեալ՝ 'ի միտ առցեն ։ * Վս 22
որոյ շատ խափանեցայ գալ առ ձեզ ։
* Բայց արդ՝ ոչ ևս գոյ ինձ տեղի 'ի կող- 23
մանս յայսոսիկ . և անձուկ յոյժ ունիմ 'ի

24 բաղում ամաց գալ առ ձեզ ։ Յորժամ
անցանիցեմ 'ի Սպանիա , ակն ունիմ յան-
ցանելն առ նոսա՝ տեսանել զձեզ . և 'ի
ձէնջ յուղարկիլ անդր , եթէ նախ իսկ
25 փոքր 'ի շատէ ձեօք լցայց ։ * Բայց այժմ
26 երթամ յԵ̃մ պաշտել զս̃րբսն ։ * Քանզի
հաճոյ թուեցաւ մակեդոնացւոցն և ա-
քայեցւոցն հաղորդութի̃ ինչ առնել ընդ
27 աղքատս սրբոցն՝ որ ենն յԵ̃մ ։ * Հաճոյ
թուեցաւ , քանզի և պարտապան իսկ է-
ին նց̃ . զի եթէ հոգևորացն նոցա հա-
ղորդ եղեն հեթանոսք , պարտին և մարմ-
28 նաւորացն կցորդ լինել նց̃ ։ * Արդ՝ զայս
կատարեալ՝ և կնքեալ զպտուղ նց̃ , ան-
29 ցից առ ձեօք 'ի Սպանիա ։ * Զ այս գիտեմ,
զի 'ի գալն առ ձեզ , լրութ̃բ օրհնութ̃ե
աւետարանին Քրիստոսի եկից ։
30 * Աղաչեմ զձեզ եղբարք 'ի ձեռն տ̃ն ԺԵ
մերոյ Յ̃ի Ք̃ի և սիրով հոգւոյն , պատե-
րազմակից լինել ինձ յաղօթս վ̃ս իմ առ
31 ա̃ծ . * զի ապրեցայց յապստամբացն , որ
'ի Հրէաստանի են . և պաշտօնն իմ որ յԵ-
32 րուսաղէմ , ընդունելի լիցի ս̃րցն . * զի
խնդութ̃բ եկեալ առ ձեզ 'ի կամս ա̃յ , հան-
33 գեայց ընդ ձեզ ։ * Եւ ա̃ծ խաղաղութ̃ե
եղիցի ընդ ձեզ ամենեսին . ամէն ։

ԳԼ. ԺԶ.

Յանձն առնեմ ձեզ զՓիբէ զքոյր մեր, 1
որ է սպասաւոր եկեղեցւոյն Կենքրացւոց.
* զի զնա ընկալջիք 'ի տէր՝ արժանի սրբոց, 2
և վերակացու լինիջիք նմա՝ յոր պէտս ի-
րաց և կօչեսցէ զձեզ. քանզի և նա վե-
րակացու եղև բազմաց, և ինձ իսկ գըլ-
խովին: * Ողջոյն տաջիք Պրիսկեայ և Ակ- 3
ւիղեայ՝ գործակցաց իմոց 'ի Քրիստոս Յի-
սուս. * որք ընդ անձին իմոյ զիւրեանց 4
պարանոցս մատուցին. զորոց ոչ ես մի-
այն գոհանամ, այլ և ամ̃ եկեղեցիք հե-
թանոսաց: * և առտնին եկեղեցւոյն նո- 5
ցա: ողջոյն տաջիք Եպենետեայ սիրելւոյ ի-
մոյ՝ որ է պտուղ ասիացւոց 'ի Քս̃: * Ող- 6
ջոյն տաջիք Մարեմայ՝ որ բազում վաստա-
կըս վաստակեաց 'ի ձեզ. * Ողջոյն տաջիք 7
Անդրոնիկեայ և Յունեայ ազգականաց ի-
մոց՝ և գերեկցաց, որք երևելիքն իսկ են
յառաքեալս. որք և յառաջ իսկ քան զիս
եղեն 'ի Քս̃: * Ողջոյն տաջիք Ամպղեայ սի- 8
րելւոյ իմոյ 'ի տէր: * Ողջոյն տաջիք Ուր- 9
բանեայ գործակցի իմոյ 'ի տէր, և Ստա-
քեայ սիրելւոյ իմոյ: * Ողջոյն տաջիք Ա- 10
պեղեայ՝ որ ընտիրն է 'ի տէր: * Ողջոյն 11
տաջիք Նոցա, որ յԱրիստաբուղեայ տանէ
անտի են. ողջոյն տաջիք Հերովդիովնայ

ազգականի իմոյ ։ ողջոյն տաջիք այնոցիկ՝
որք 'ի Նարկիսեայ տանէն իցեն 'ի տէր ։
12 * Ողջոյն տաջիք Տրիփոնեայ և Տրիփոսեայ
վաստակաւորաց 'ի տէր ։ ողջոյն տաջիք
Պերսիդեայ սիրելւոյ , որ բազում վաս-
13 տակս վաստակեաց 'ի տէր ։ * Ողջոյն տա-
ջիք Ռուփեայ ընտրելոյ 'ի տէր , և մօր նր̃
14 և իմոյ ։ * Ողջոյն տաջիք Ասինկրիտեայ՝
Փղեգոնտեայ՝ Եռմեայ՝ Պատրոբեայ՝ Եր-
15 մայ , և որ ընդ նմ̃ եղբարք իցեն ։ * Ողջոյն
տաջիք Փիղողոգեայ՝ Յուղեայ՝ Ներեայ՝ և
քեռ նր̃ . և Ողիմպեայ , և որ ընդ նոսա
16 սուրբք ամենեքին իցեն ։ * Ողջոյն տաջիք
միմեանց 'ի համբոյր սրբութե̃ . ողջոյն տան
ձեզ ամենայն եկեղեցիք Քրիստոսի ։
17 * Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ դիտել զայն-
պիսիսն , որ հերձուածս և գայթագղու-
թիւնս առնիցեն արտաքոյ վարդապետու-
թեանն՝ զոր դուք ուսայք . և խորշեցա-
18 րուք 'ի նոցանէ ։ * Զի այնպիսիքն տեա-
ռըն մերում Ք̃ի ոչ ծառայեն , այլ իւ-
րեանց որովայնի . և քաղցրաբանութե̃ և
օրհնութեամբ պատրեն զսիրտս անմեղաց ։
19 * Զի ձեր հնազանդութի̃ն առ ամենեսեան
համեալ է . և արդ՝ 'ի ձեզ ուրախ եմ .
բայց կամիմ զձեզ իմաստունս լինել 'ի
20 բարիս և անմեղս 'ի չարիս ։ * Եւ ա̃ծ
խաղաղութե̃ խորտակեսցէ զսատանայ ընդ
ոտիւք ձերովք մերձ ընդ մերձ ։ շնորհք

տ̃ն մերոյ Յ̃ի Ք̃ի ընդ ձեզ ։ * Ողջոյն տայ 21
ձեզ Տիմոթէոս եղբայր և գործակից իմ,
և Ղուկիոս, և Յասոն, և Սոսիպատրոս՝
ազգականք իմ ։ * Ողջոյն տամ ձեզ՝ և ես 22
Տերտիոս, որ զթուղթս գրեցի 'ի տէր ։
* Ողջոյն տայ ձեզ Գայիոս ասպնջական իմ, 23
և ամ̃ եկեղեցւոյն ։ Ողջոյն տայ ձեզ Ե-
րաստոս շահապ քաղաքիս, և Կուարտոս
եղբայր ։ * Շնորհք տ̃ն մերոյ Յ̃ի Ք̃ի ընդ 24
ձեզ ընդ ամենեսին. ամէն ։ * Այլ այնմ, 25
որ կարողն է հաստատել զձեզ ըստ աւե-
տարանին իմում, և ըստ քարոզութե̃ն Յ̃ի
Ք̃ի, ըստ յայտնութ̃ե խորհրդոյս այսորիկ՝
ժամանակօք յաւիտենից լռեցելոյս. * և 26
յայտնելոյ այժմիկ 'ի ձեռն գրոց մարգա-
րէականաց՝ ըստ հրամանի մշտնջենաւո-
րին ա̃յ, 'ի հնազանդութիւն հաւատոց,
յա̃մ հեթանոսս ծանուցելոյ, * միայ- 27
նոյ իմաստնոյն Աստուծոյ 'ի ձեռն Յիսու-
սի Քրիստոսի. նմա պատիւ և փառք յա-
ւիտեանս յաւիտենից. ամէն ։

Առ Հռովմայեցիս գրեցաւ 'ի Կորնթոսէ 'ի
ձեռն Փիբեայ սարկաւագի ։

ԻԲՐԵՒ ԵՐԵՒԵՑԱՒ ՆՈՑԱ ԲԱԺԱՆԵԱԼ ԼԵԶՈՒՍ ԵՒ Ի ՀՐՈՅ
ԵՒ ՆՍՏԱՒ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ Ի ՎԵՐԱՅ ՆՈՑԱ ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ կոչեցեալ առաքեալ Յ̃իսՒ
Ք̃ի կամօքն ա̃յ, եւ Սոսթենէս եղ-
2 բայր. * եկեղեցւոյդ ա̃յ որ է 'ի Կորնթոս՝
նուիրելոց 'ի Ք̃ս Յ̃ս, կոչեցելոց ս̃րց՝ ամե-
նեքումբք հանդերձ, որք կարդան զանուն
տ̃ն մերոյ Յ̃ի Ք̃ի յա̃մ տեղիս ն̃ց՝ եւ մեր։
3 * Շնորհք ընդ ձեզ եւ խաղաղութ̃ի յա̃յ
4 հօրէ մերմէ՝ եւ 'ի տ̃նէ Յ̃է Ք̃է։ * Գո-
հանամ զա̃յ իմոյ յա̃մ ժամ վ̃ս ձեր՝ 'ի վ̃ր
շնորհացն ա̃յ՝ որ տուեալ են ձեզ 'ի Ք̃ս
5 Յ̃ս. * զի յա̃մի մեծացարուք դուք նովաւ՝
6 ա̃մ բանիւ եւ ա̃մ գիտութ̃բ. * ո̃պ վկայու-
թիւնն Ք̃ի ա̃յ հաստատեցաւ 'ի ձեզ.

* զի դուք մի՛ նուազիցիք՝ և մի՛ իւիք շ- 7
նորհօք , ակնկալեալ յայտնութե̄ տ̄ն մե-
րոյ Յ̄սի Ք̄սի . * որ և հաստատեսցէ զձեզ 8
մինչև ՚ի կատարած՝ անարատս՝ յօրն տ̄ն
մերոյ Յ̄սի Ք̄սի ։ * Հաւատարիմ է ա̄ծ , 9
որով կոչեցարուք ՚ի հաղորդութի̄ որդւոյ ն̄ր
Յիսուսի Քրիստոսի տեառն մերոյ ։
Ա.Զ * Աղաչեմ զձեզ եղբարք անուամբն 10
տ̄ն մերոյ Յ̄սի Ք̄սի. զի զնոյն բան ունիցիք
ամենեքեան , և մի՛ իցեն ՚ի ձեզ հերձ-
ուածք . քանզի էիք հաստատեալք ՚ի նոյն
միտս և ՚ի նոյն հանճար ։ * Ազդ եղև ինձ 11
վ̄ն ձեր եղբարք՝ ՚ի քղայցւոց անտի , թէ
հակառակութի̄ք են ՚ի ձեզ ։ * Այս արդ ա- 12
սեմ իսկ , եթէ իւրաքանչիւրոք ՚ի ձէնջ
ասէ . ես Պօղոսեան եմ , և միւսն՝ եթէ
ես Ապօղոսեան , և միւսն՝ եթէ ես Կե-
փայեան . և միւսն՝ եթէ ես Քրիստոսեան ։
* Իսկ արդ՝ բաժանեա՞լ ինչ իցէ Ք̄ս . միթէ 13
Պօղո՞ս ՚ի խաչ ելեալ իցէ վ̄ն ձեր , կամ
յանուն Պօղոսի՞ մկրտեցարուք ։ * Գոհա- 14
նամ զա̄յ իմոյ՝ զի ոչ զոք ՚ի ձէնջ մկրտե-
ցի , բայց միայն զԿրիսպոս և զԳայիոս .
զի մի՛ ոք ասիցէ , * եթէ յիմ անուն մկր- 15
տեցարուք ։ * Տալ ետու կնիք և տանն Ըս- 16
տեփանեայ . և զայլ ոք ոչ գիտեմ ամենե-
ւին՝ թէ մկրտեցի ։ * Զի ոչ առաքեաց 17
զիս Ք̄ս մկրտել՝ այլ աւետարանել . ոչ
ճարտարութե̄բ բանից , զի մի ընդունայն

18 լիցի խաչն Ք̃ի ։ * Զի բան խաչին, կո-
րուսելոցն յիմարութի̃ է . այլ փրկելոցս
19 մեզ՝ զօրութի̃ ա̃յ ։ * Զի գրեալ է . կորու-
սից զիմաստութի̃ իմաստնոց , և զխորհուր-
դըս խորհրդականաց արհամարհեցից ։
20 * Ո՛ւր իմաստուն , ո՛ւր դպիր , ո՛ւր քըն-
նիչ աշխարհիս այսորիկ . ո՞չ ապաքէն յի-
մարեցոյց ա̃ծ զիմաստութի̃ աշխարհիս այ-
21 սորիկ ։ * Քանզի իմաստութե̃ն ա̃յ ոչ ծա-
նեաւ աշխարհ իմաստութե̃ն զա̃ծ . հաճե-
ցաւ ա̃ծ յիմարութե̃ քարոզութեանն՝
ապրեցուցանել զհաւատացեալս ։
22 * Իսկ որովհետև հրեայք նշան հայ- ԲԿ
ցեն , և հեթանոսք զիմաստութի̃ խնդ-
23 րեն , * մեք քարոզեմք զխաչեալն
Ք̃ս , հրէից գայթագղութի̃ , և հեթանոսաց
24 յիմարութի̃ . * բայց նոցին իսկ կոչեցե-
լոցն հրէից և հեթանոսաց , զՔ̃ս՝ ա̃յ զօ-
25 րութի̃՝ և ա̃յ իմաստութի̃ ։ * Զի յիմարն
ա̃յ իմաստնագոյն քան զմարդիկ . և տը-
26 կարն ա̃յ զօրագոյն է քան զմարդիկ ։ * Թէ-
պէտ և զձեր իսկ կոչումն տեսէք եղ-
բարք , զի ոչ բազում իմաստունք ըստ
մարմնոյ , և ոչ բազում հզօրք , և ոչ բա-
27 զում ազնուականք , * այլ զյիմարս աշխար-
հիս ընտրեաց ա̃ծ՝ զի յամօթ արասցէ զի-
մաստունս . և զտկարս աշխարհիս ընտ-
րեաց ա̃ծ , զի յամօթ արասցէ զհզօրս .
28 * և զանտոհմս աշխարհի և զարհամար-

հեալս ընտրեաց ա՟ծ՝ եւ զոչինսն, զի զէսն
ի՟մ խափանեսցէ․ որ՟պ զի մի՛ պարծեսցի
ա՟մ մարմին առաջի ա՟յ։ *Ի նմանէ 29
դուք էք ՚ի Ք՟ս Յ՟ս, որ եղեւ մեզ իմաստու֊
թիւն յա՟յ, արդարութի՟ եւ սրբութի՟ եւ փրր֊
կութիւն․ *զի որպէս եւ գրեալ է․ որ 30
պարծին՝ ՚ի տէր պարծեսցի։

ԳԼ․ Բ․

Եւ ես թէպէտ եւ եկի առ ձեզ եղ֊ 1
բարք՝ ոչ ըստ առաւելութե՟ ինչ բանից
իմաստութե՟ պատմել ձեզ զվկայութի՟ ա՟յ։
*Զի ոչ եթէ ՚ի մտի եդի գիտել ինչ ՚ի 2
ձեզ՝ բայց միայն զՅ՟ս Ք՟ս, եւ զնոյն ՚ի խաչ
ելեալ։ *Եւ ես տկարութք՝ եւ երկիւղիւ 3
եւ դողութք բազմաւ եղէ առ ձեզ․ *եւ 4
բանն իմ եւ քարոզութի՟, ոչ պատիր բանիւք
իմաստութե՟՝ այլ արդեամբք հոգւոյն եւ զօ֊
րութք․ *զի հաւատք ձեր մի՛ իցեն ի֊ 5
Կ. Ջմաստութք մարդկան, այլ զօրութք ա՟յ։
*Զիմաստութի՟ խօսիմք ընդ կատա֊ 6
րեալս․ զիմաստութի՟՝ ոչ զաշխարհիս այսո֊
րիկ, եւ ոչ զիշխանաց աշխարհիս այսորիկ
զխափանելեացս․ *այլ խօսիմք զա՟յ իմաս֊ 7
տութի՟ն ծածուկ խորհրդով, զոր յառաջ
քան զյաւիտեանս սահմանեաց ա՟ծ ՚ի
փառս մեր․ *զոր ոչ ոք յիշխանաց աշ֊ 8
խարհիս այսորիկ ծանեաւ․ զի եթէ էր

ծանուցեալ՝ ոչ արդեօք զտէրն փառաց
9 ՚ի խաչ հանէին ։ *Այլ ոպ̃ և գրեալ է.
զոր ակն ոչ ետես, և ունկն ոչ լուաւ, և
՚ի սիրտ մարդոյ ոչ անկաւ, պատրաս-
տեաց աստուած սիրելեաց իւրոց ։ ԲԴ
10 *Այլ մեզ յայտնեաց ա̃ծ հոգւովն իւ-
րով. զի հոգին զա̃մ քննէ՝ և զխորս ա̃յ ։
11 *Զի ո՛ ոք ՚ի մարդկանէ գիտէ ինչ զմար-
դոյն, եթէ ոչ հոգի մարդոյն՝ որ ՚ի նը-
մա. նոյնպէս և ոչ զաստուծոյն ոք գի-
12 տէ՝ եթէ ոչ հոգին ա̃յ ։ *Այլ մեք ոչ
եթէ զհոգի աշխարհիս առաք՝ այլ զհո-
գին որ յա̃յ. զի ծանիցուք զայն՝ որ յա̃յն
13 շնորհեցաւ մեզ ։ *Զոր խօսիմքս՝ ոչ
եթէ մարդկեղէն ուսմամբ ճարտարու-
բանից, այլ վարդապետութբ հոգւոյն ընդ
հոգեւորս զհոգեւորսն համեմատեմք ։
14 *Քանզի շնչաւոր մարդ ոչ ընդունի ըզ
հոգւոյն ա̃յ՝ զի յիմարութի̃ է նմա. և ոչ
կարէ գիտել՝ եթէ հոգեպէս քննիցի ։
15 *Իսկ հոգեւորն քննէ զա̃մ, և ինքն յու-
16 մեքէ ոչ քննի ։ *Իսկ արդ՝ ո՞վ գիտաց ըզ
միտս տեառն, որ և խրատտու լինիցի
նմա, այլ մեք զմիտս Քրիստոսի ունիմք ։

ԳԼ. Գ.

1 *Եւ ես եղբարք՝ ոչ կարացի խօսել
ընդ ձեզ իբրև ընդ հոգեւորս՝ այլ իբրև

ընդ մարմնաւորս ։ * Իբրև տղայոց ՚ի Քս 2
կաթն ջամբեցի ձեզ՝ և ոչ կերակուր, զի
ոչ ևս կարէիք. նաև արդ իսկ ոչ կարէք.
քանզի դեռ մարմնաւոր էք ։ * Ուր և 3
արդ են իսկ ՚ի ձեզ հեռ և նախանձ. ո՞չ
ապաքէն մարմնաւոր էք՝ և ըստ մարդ-
կան գնայք ։ * Յորժամ ասէ ոք ՚ի ձէնջ՝ ես 4
Պօղոսեան եմ, և միւսն՝ թէ ես Ապօղո-
սեան, ո՞չ մարդիկ էք. իսկ արդ՝ ո՞վ է Պօ-
ղոսն, կամ ո՞վ է Ապօղոսն ։ * Պաշտօնեայք՝ 5
որովք հաւատացէքն, և իւրաքանչիւր ո՞ր
և տր ետ ։ * Ես տնկեցի, Ապօղոս ջուր ետ, 6
այլ ած աճեցոյց ։ * Այսուհետև՝ ոչ այն 7
ոք ինչ է՝ որ տնկեացն. և ոչ այն՝ որ ջու-
րըն ետ. այլ որ աճեցոյցն ած ։ * Որ տըն- 8
կեացն և որ զջուրն ետ՝ մի են. բայց իւ-
րաքանչիւրոք զիւր վարձս առնուցու ըստ
իւրում վաստակոց ։ * Զի այ գործակից 9
եմք, այ արդիւն էք, այ շինած էք ։ * Ըստ 10
շնորհացն այ՝ որ տուեալ են ինձ, իբրև
իմաստուն ճարտարապետ հիմն եդի. բայց
այլ է՝ որ շինէն. այլ իւրաքանչիւրոք ըզ-
գոյշ լիցի՝ թէ ո՞րպ շինիցէ ։ * Զի հիմն 11
այլ ոք ոչ կարէ դնել քան զեդեալն՝ որ է
Յիսուս Քրիստոս ։

* Եթէ ոք շինէ ՚ի վր հիմանս այսորիկ՝ 12
ոսկի արծաթ՝ ականս պատուականս՝ փայտ
խոտ եղէգն, * իւրաքանչիւր գործն յայտ- 13
նելոց է. զի օրն ընտրեսցէ, զի հր-

14 րով յայտնելոց է. * Եւ զիւրաքանչիւր
գործն զիա՛րդ եւ իցէ՝ հուրն փորձեսցէ ։
15 * Եթէ ուրուք գործն զոր շինեաց՝ կաց-
ցէ, վարձս առցէ. եւ եթէ ուրուք գոր-
ծըն այրեսցի՝ տուժեսցի, բայց ինքն կեց-
16 ցէ. այլ այնպ̃՝ որպէս թէ ՚ի հուր ։ * Ո՞չ
գիտէք՝ եթէ տաճար է ա̃յ՝ եւ հոգի ա̃յ
17 բնակեալ է ՚ի ձեզ ։ * Եթէ ոք զտաճար
ա̃յ ապականէ, ապականեսցէ զնա ա̃ծ.
զի տաճար ա̃յ սուրբ է, որ էք դուք ։
18 * Մի՛ ոք զանձն խաբեսցէ. եթէ ոք կա-
մեսցի ՚ի ձէնջ իմաստուն լինել յաշխար-
հիս յայսմիկ, յիմար լիցի՝ զի եղիցի ի-
19 մաստուն ։ * Զի իմաստութի̃ աշխարհիս
այսորիկ՝ յիմարութի̃ է առաջի ա̃յ. քանզի
գրեալ է՝ թէ որ ըմբռնէ զիմաստունս ՚ի
20 խորագիտութե̃ իւրեանց ։ * Եւ դարձեալ
թէ տէր ճանաչէ զխորհուրդս իմաստ-
21 նոց՝ զի են ընդունայն ։ * Այսուհետեւ
22 մի՛ ոք պարծեսցի ՚ի մարդկանէ ։ * Զի
ա̃մ ինչ ձեր է. եթէ Պօղոս, եթէ Ապօ-
ղոս, եթէ Կեփաս, եթէ աշխարհ, եթէ
կեանք, եթէ մահ, եթէ որ կանն, եթէ
հանդերձեալքն. ամենայն ինչ ձեր է.
23 * դուք Քրիստոսի, Քրիստոս Աստուծոյ ։

ԳԼ. Դ.

Այսպէս համարեսցին զմեզ մարդիկ, 1
իբրև զպաշտօնեայս Ք՟ի՝ և հազարապետս
խորհրդոցն ա՟յ։ *Այլ արդ՝ խնդիր է 'ի մէջ 2
հազարապետաց՝ եթէ ո՛ք հաւատարիմ
գտցի։ *Այլ ինձ և այս անարգանք են, 3
եթէ 'ի ձէնջ դատեցայց՝ կամ բնաւ իսկ
'ի մարդկանէ. Նաև զանձն իմ ոչ քննեմ։
*Զի ոչի՛նչ գիտեմ զանձին իմոյ. այլ ոչ 4
եթէ այսու արդարանամ, զի որ քննէն
զիս՝ Տէր է։ *Այսուհետև մի՛ յառաջ 5
քան զժամանակն դատիք. մինչև եկեսցէ
Տէր, որ լուսաւոր առնիցէ զգաղտ֊
նիս խաւարի, և յայտնիցէ զխորհուրդս
սրտից. և ապա իւրաքանչիւր գովութի՟
եղիցի յա՟յ։ *Զայս եղբարք՝ առակեցի 6
յանձն իմ և յԱպողոս վ՟ս ձեր. զի 'ի մէնջ
ուսջիք՝ մի՛ ինչ առաւել քան զգրեալսն
իմանալ. զի մի՛ այր քան զընկեր հպար֊
տանայցէք 'ի վ՟ր ընկերին։ *Իսկ արդ՝ ո՞վ 7
է՝ որ քննիցէ զքեզ. զի՞նչ ունիս՝ զոր ոչ
իցէ առեալ. և եթէ առեր՝ զի՞ պարծիս
իբրև զչառեալ։ *Արդէն իսկ յագեալ ի֊ 8
ցէք՝ և արդէն մեծացարուք, առանց մեր
թագաւորեցիք. և երանի՛ թէ թագաւո֊
րէիք՝ զի և մեք ընդ ձեզ թագաւորէաք։
*Ինձ այսպէս թուի՝ եթէ զմեզ զառա֊ 9

քեալս յետնորդս արար աստուած՝ իբ-
րեւ զմահապարտ. զի տեսիլ եղեաք
աշխարհի, և հրեշտակաց և մարդկան։
10 * Մե՛ք յիմարք վասն Քն̃ի, և դուք իմաս-
տունք 'ի Քն̃. մեք տկարք՝ և դուք հզօրք.
դուք փառաւորեալք՝ և մեք անարգք։
11 * Մի՛նչև ցայսօր ժամանակի՝ և քաղցեաք
և ծարաւեցաք և մերկ գնացաք և կռ-
12 փահարեցաք և անհանգիստ եղեաք. * և
աշխատեցաք ձեռօք մերովք. բամբասէ-
ին զմեզ օրհնէաք. հալածէին՝ յանձն
13 առնուաք. * հայհոյէին՝ աղաչէաք. իբրև
առակ նշաւակի եղեաք ա̃մ աշխարհի. ա-
մենեցուն փարելի լինել մինչեւ ցայժմ։
14 * Ոչ եթէ յամօթ ինչ առնելով զձեզ՝ գր-
րեմ զայս, այլ իբրև զորդիս սիրելիս խր-
15 րատեմ։ * Թէպէտ և բիւր դաստիարա-
կըս ունիցիք 'ի Քն̃՝ այլ ոչ եթէ բազում
հարս. զի 'ի Քն̃ Յն̃ աւետարանաւն ես ծը-
16 նայ զձեզ։ * Արդ՝ աղաչեմ զձեզ նմանողք
17 ինձ եղիջիք՝ (ո̃ղ և ես Քն̃ի)։ * Վ̃ն այ-
նորիկ առաքեցի առ ձեզ զՏիմոթէոս, որ
է իմ որդի սիրելի՝ և հաւատարիմ 'ի տ̃ր.
որ յիշեցուսցէ ձեզ զճանապարհս իմ,
որ 'ի Քն̃ Յն̃. ո̃րպ և ա̃մ ուրեք՝ յա̃մ եկե-
18 ղեցիս ուսուցանեմ։ * Ո̃պ թէ ես չիցեմ
գալոց առ ձեզ՝ ոմանք հպարտացան։
19 * Այլ եկից հուպ ընդ հուպ՝ եթէ տէր
կամեսցի. և 'ի միտ առից ոչ զբանս հը-

պարտացելոցն, այլ զզօրութի՟ւ։ * Զի ոչ ե՛ 20
թէ բանիւք է արքայութի՟ւն այ, այլ զօրու-
թեամբ։ * Զո՞րդ՝ որպէս կամիք՝ գաւա- 21
զանա՞ւ եկից առ ձեզ, եթէ սիրով հոգ-
ւոյն՝ հեզութեան և արդարութեան և
խոնարհութեան ։

ԳԼ․ Ե․

Բնաւ և անուանի իսկ 'ի ձեզ ընդէ՞ր 1
պոռնկութի՟ւ, և այնպիսի պոռնկութի՟ւ՝ որ
ոչ և 'ի հեթանոսս, ո՛րպ թէ զկին հօր իւ-
րոյ ունել։ * Եւ դուք հպարտացեալ էք․ 2
և ոչ առաւել սգացարուք, զի բարձցի 'ի
միջոյ ձերմէ՝ որ զգործն զայն գործեաց ։
* Զի ես թէպէտ մարմնով մեկուսի եմ, 3
սակայն հոգւով մերձ եմ․ բայց արդէն
իսկ իբրև 'ի մօտոյ ընտրեցի․ զայն՝ որ
այնպէսն գործեաց․ * յանուն տն̃ մերոյ 4
Յս̃ի Քս̃ի ժողովել ձեզ 'ի միասին և իմով
հոգւոյս զօրութ̃ն հանդերձ տն̃ մերոյ Յս̃ի
Քս̃ի, * մատնել զայնպիսին սատանայի 'ի 5
սատակումն մարմնոյ․ զի ոգի՟ն ապրեսցի
յաւուրն տն̃ մերոյ Յս̃ի Քս̃ի։ * Ոչ բար- 6
ւոք են պարծանքդ ձեր․ ո՞չ գիտէք՝ եթէ
փոքր մի խմոր զա̃մ զանգուածն խմորէ ։
* Արբեցէք 'ի բաց զհի՟ն զխմորն՝ զի եղի- 7
ջիք նոր զանգուած․ ո՛րպ էքդ անխմորք․
քանզի զատիկ մեր զենաւ Քս̃ ։ * Ա յաւ- 8

հետև արասցուք տօնս . մի՛ 'ի խմորն հին ,
և մի՛ 'ի խմորն չարութեան և անզգամու-
թեան . այլ յանխմորս սրբութեան և
ճշմարտութեան ։
9 * Գրեցի ձեզ 'ի Թղթի այդր չխառ- ԲՁ
10 նակել ընդ պոռնիկս ։ * Եւ ոչ եթէ ընդ
պոռնիկս աշխարհիս այսորիկ՝ կամ ընդ
ագահս և ընդ յափշտակօղս՝ կամ ընդ
կռապաշտս . ապա թէ ոչ՝ պարտ էիք և
11 յաշխարհէ խոյ ելանել ։ * Բայց արդ՝
գրեցի ձեզ չխառնակել . եթէ ոք եղբայր
անուանեալ , կամ պոռնիկ իցէ կամ
կռապաշտ՝ կամ ագահ՝ կամ բամբա-
սող՝ կամ արբեցող՝ կամ յափշտակող ,
12 ընդ այնպիսումն և հաց մի՛ ուտել ։ * Զի՞
կայ իմ և զարտաքինսն դատել . ո՞չ ապա-
13 քէն դուք զներքինսդ դատիցիք . * և
զարտաքինսն Աստուած դատեսցի . բար-
ձէք զչարն 'ի միջոյ ձերմէ ։

ԳԼ. Զ.

1 Իշխէ՞ ոք 'ի ձէնջ՝ եթէ իրիք ինչ իցեն
ընդ ընկերի իւրում , դատել առաջի ա-
2 նիրաւաց , և ոչ առաջի սրբոց ։ * Եթէ ո՞չ
գիտէք՝ զի սուրբք զաշխարհ դատին .
և եթէ ձեօք դատի աշխարհ՝ ապա ոչ
3 էք արժանի անարգ ատենից ։ * Ո՞չ գի-
տէք եթէ զհրեշտակս դատիմք , թող թէ

զերկրաւորս ։ * Օ՛երկրաւոր ատեանս է- 4
թէ յանձն առնուցուք, զանարգսն եկե-
ղեցւոյ դատաւորս նստուցէք ։ * Առ ա- 5
մօթոյ ձերոյ ասեմ. այնչափ ոչ գոյ ոք ի-
մաստուն 'ի ձեզ, որ կարիցէ իրաւունս
ընտրել 'ի մէջ եղբօր իւրոյ ։ * Այլ եղ- 6
բայր ընդ եղբօր դատի, և զայն 'ի մէջ
անհաւատից ։ * Ու արդ՝ ամենեւին իսկ 7
վատթարութիւն է 'ի ձեզ, զի դատաս-
տանք իսկ գոն 'ի միջի ձերում. ընդէ՞ր
ոչ դուք զրկիք, և ոչ դուք առաւել
նեղիք ։ * Այլ դուք զրկէք և նեղէք, և 8
այդ՝ զեղբարս ևս ։ * Եթէ ո՞չ գիտէք՝ զի 9
անիրաւք զարքայութիւն այ ոչ ժառանգեն ։
մի՛ խաբիք՝ ոչ պոռնիկք, ոչ կռապա-
ռիշտք, ոչ շունք, * ոչ իգացեալք, ոչ ար- 10
ուագէտք, ոչ գողք, ոչ ագահք, ոչ ար-
բեցողք, ոչ բամբասողք և ոչ յափշ-
տակողք՝ զարքայութիւն այ ոչ ժառանգեն ։
* Ու դուք այնպիսիք ոմանք էիք. այլ լը- 11
ւացարուք՝ այլ սրբեցարուք՝ այլ արդա-
րացարուք յանուն տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի, և 'ի հոգին Աստուծոյ մերոյ ։
Գ Կ * Ամենայն ինչ ինձ մարթ է՝ այլ ոչ ամ 12
ինչ օգուտ է. ամ ինչ ինձ մարթ է, այլ
ոչ եթէ ես ընդ իշխանութք ուրուք լի-
նիցիմ ։ * Կերակուր որովայնի, և որովայն 13
կերակրոյ. այլ ած զսա և զնա խափանես-
ցէ. բայց մարմին ոչ պոռնկութեան՝ այլ

14 ա՟ն , և տէր մարմնոյ ։ * Այլ ա՟ծ՝ որ և ըզ
տէրն յարոյց , և զձեզ յարուսցէ զօրու-
15 թեամբ իւրով ։ * Ո՞չ գիտէք՝ եթէ մար-
մինք ձեր անդամք են ք՟ի ․ արդ՝ առեալ
զանդամս ք՟ի, առնիցեմք անդամս պոռ-
16 նկի՞ ․ քա՛ւ լիցի ։ * Եթէ ո՞չ գիտէք՝ զի որ
մերձենայ ՚ի պոռնիկ՝ մի մարմին է ․ եղի-
17 ցին , ասէ , երկոքին ՚ի մարմին մի ։ * Եւ
18 որ մերձենայ ՚ի տէր՝ մի հոգի է ։ * Փա-
խերուք ՚ի պոռնկութե՟ ։ Զա՟մ մեղս՝ զոր
և գործէ մարդ՝ արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ
է ․ իսկ որ պոռնկին՝ յիւր մարմինն մե-
19 ղանչէ ։ * Եթէ ո՞չ գիտէք՝ զի մարմինք ձեր
տաճար են հոգւոյն սրբոյ՝ որ է ՚ի ձեզ՝
զոր ունիք յա՟յ ․ և չէք անձանց տէր ,
20 * քանզի գնոց գնեցայք ։ փառաւոր ա-
րարէք զԱստուած ՚ի մարմինս ձեր և յո-
գիս , որ է յԱստուծոյ ։

ԳԼ. Է.

1 Այլ վ՟ա որոյ գրեցիքն առիս , բարւոք
2 է մարդոյ՝ ՚ի կին մարդ չմերձենալ ։ * Բայց
վ՟ա պոռնկութե՟ իւրաքանչիւր ոք զիւր կին
կալցի․ և իւրաքանչիւր ոք կին զիւր այր
3 կալցի ։ * Կնոջ՝ այր իւր զպարտսն հա-
տուսցէ ․ նոյնպէս և կինն՝ առն իւրում ։
4 * Զի կին մարմնոյ իւրում ոչ իշխէ՝ այլ
այրն ․ նոյնպէս և այրն իւրում մարմնոյ

ոչ իշխէ՝ այլ կինն ։ * Մի՛ զրկէք զմիմեա- 5
նըս . բայց եթէ ինչ 'ի միաբանութ̃է առ
ժամանակ մի , զի ուխտիցն պարապիցէք ,
և դարձեալ 'ի նոյն դարձջիք , զի մի՛ փոր-
ձեսցէ զձեզ սատանայ վ̃ն անխառնութ̃ե
ձերոյ ։ * Զայս ասեմ ներելով և ոչ հը- 6
րաման տալով . * քանզի կամիմ եթէ ա̃մ 7
մարդ լինէր իբրև զիս . այլ իւրաքանչիւր
ոք զիւր շնորհս ունի յա̃յ՝ ոմն այսպէս և
ոմն այնպէս ։ * Բայց ամուրեացն և այ- 8
րեացն ասեմ , լաւ է նոցա՝ եթէ կայցեն
իբրև զիս . * ապա թէ ոչ ունիցին ժոյժ՝ 9
ամուսնասցին . զի լաւ է ամուսնանալ՝
քան զջեռնուլ ։ * Այլ կանամբեացն պատ- 10
ուիրեմ , ոչ ես՝ այլ տէր . կնոջ յառնէ մի՛
մեկնել ։ * Ապա եթէ մեկնեսցի , անայր 11
մնասցէ՝ կամ անդրէն ընդ առն իւրում
հաշտեսցի . և առն՝ զկին իւր մի՛ թողուլ ։ Վ.Ձ
* Բայց այլոց ես պատուիրեմ , ոչ ե- 12
թէ տէր . եթէ ոք եղբայր՝ կին ունիցի
անհաւատ , և նմա հաճոյ իցէ բնակել
ընդ նմա՝ մի՛ թողցէ զնա ։ * Եւ կին , որ 13
ունիցի զայր անհաւատ՝ և նմա կամ իցէ
բնակել ընդ նմա՝ մի՛ թողցէ զայրն . * զի 14
սուրբ է այրն անհաւատ կնաւն , և սր̃
է կինն անհաւատ արամբն . ապա թէ
ոչ՝ որդիքն ձեր պիղծ էին . բայց այժմ սր̃
են ։ * Ապա եթէ անհաւատն մեկնեսցի , 15
մեկնեսցի . զի ոչինչ հարկ 'ի վ̃ր կայ եղ-

բօրն կամ քեռն՝ յայնպիսի իրս . քանզի ՚ի
16 խաղաղութի̃ կոչեաց զմեզ ա̃ծ ։ * Զի՞ գի-
տես կին դու՝ եթէ զայրն քո ապրեցուս-
ցես . կամ զի՞ գիտես այր դու՝ եթէ զկին
17 քո ապրեցուսցես ։ * Այլ եթէ ոչ՝ իւրաքան-
չիւր ուրեք ո̃ր և բաժանեաց տէր , զիւ-
րաքանչիւրոք ո̃ր և կոչեաց ա̃ծ՝ այնպէս
գնասցէ . և այսպէս ընդ ա̃մ եկեղեցիս
18 պատուէր տամ ։ * Թլփատեալ ոք կոչե-
ցաւ՝ մի՛ ցանկասցի անթլփատութե̃ . յան-
թլփատութե̃ ոք կոչեցաւ՝ մի՛ թլփատես-
19 ցի . * զի թլփատութի̃ ոչի՛նչ է՝ և անթլ-
փատութի̃ ոչի՛նչ . այլ պահպանութի̃ ա̃յ պատ-
20 ուիրանացն ։ * Իւրաքանչիւրոք յոր
21 կոչումն կոչեցաւ՝ ՚ի նմին կացցէ ։ * Ծա-
ռայ կոչեցար՝ մի՛ փոյթ լիցի քեզ . այլ թէ
և կարիցես ազատ լինել՝ քեզ այնպէս լաւ
22 լիցէ ։ * Զի որ ՚ի տէր կոչեցեալ է ծա-
ռայն՝ ազատ տ̃ն է . նոյնպէս և որ ազա-
23 տըն կոչեցեալ է՝ ծառայ Ք̃նի է ։ * Գնոց
գնեցայք՝ մի՛ լինիք ծառայք մարդկան ։
24 * Իւրաքանչիւրոք՝ յոր կոչումն կոչեցաւ՝
եղբարք . ՚ի նմին կացցէ առաջի ա̃յ ։
25 * Այլ վ̃ա կուսանաց՝ հրաման ինչ ՚ի Գ.Դ
տ̃նէ ոչ ունիմ . բայց խրատ տամ՝ ո̃ր ո-
ղորմեալ ուրուք ՚ի տ̃նէ , հաւատարիմ լի-
26 նել ։ * Համարիմ՝ թէ այնպէս լաւ իցէ .
բայց վ̃ա վտանգին որ ՚ի վ̃ե կայ՝ բարւոք է
27 մարդոյ՝ թէ այնպէս իցէ ։ * Կապեալ ես

՚ի կին , մի՛ խնդրեր արձակել . արձակե՞լ
ես ՚ի կնոջէ , մի՛ խնդրեր կին ։ * Զի ե- 28
թէ ամուսնանայցես՝ ոչ մեղար . և եթէ
ամուսնանայցէ կոյսն՝ ոչ մեղաւ , բայց
նեղութի̃ մարմնոյ ունիցին այնպիսիքն . այլ
ես խնայեցի ՚ի ձեզ ։ * Բայց զայս ասեմ 29
եղբարք՝ եթէ ժամանակս կարճեալ է այ-
սուհետև . զի որ ունիցին կանայս՝ ո՛չ
թէ չունիցին . * և որ լայցեն՝ ո՛չ թէ ոչ 30
լայցեն . և որ խնդանն՝ ո՛չ թէ չխնդայ-
ցեն . և որ գնենն՝ որպէս թէ չունիցին.
* և որ վարենն զաշխարհս՝ ո՛չ թէ չվա- 31
յելիցեն . զի անցեալ է վայելչութի̃ աշ-
խարհիս այսորիկ ։ * Այլ կամիմ զձեզ 32
անհոգս լինել . զի որ անկինն է՝ հոգայ
զտ̃ն , թէ ո՛րպէս հաճոյ լիցի տ̃ն . * և որ կա- 33
նամբին է , հոգայ զաշխարհիս՝ թէ ո՛րպէս
հաճոյ լիցի կնոջ իւրում ։ * Եւ ահա մեկ- 34
նեցան ՚ի միմեանց առնականն և կոյսն .
զի կոյսն հոգայ զտ̃ն՝ զի իցէ սուրբ հոգւով
և մարմնով , և առնականն հոգայ զաշ-
խարհիս՝ թէ ո՛րպէս հաճոյ լիցի առն իւ-
րում ։ * Այլ զայս վ̃ն ձերոյ օգտի ասեմ . 35
ոչ եթէ խեղդ ինչ արկանեմ ձեզ , այլ վ̃ն
պարկեշտութեան՝ և հպատակութեան
տեառն առանց զբաղանաց ։
ԳԶ * Ապա թէ որ ամօթ համարեսցի վ̃ն 36
կուսին իւրոյ՝ եթէ իցէ ելեալ ըստ չափ ,
և այնպէս ինչ պարտ իցէ լինել . զոր կա-

մեղցի, արասցէ. ոչ մեղանչէ՝ ամուսնաս-
37 ցին ։ *Իսկ որ հաստատեալ է ՚ի սրտի իւ-
րում, և վտանգ ինչ ոչ իցէ նմա, իշխա-
նութի̃ ունի ՚ի վր̃ կամաց իւրոց. և զայն
ընտրեաց ՚ի սրտի իւրում՝ պահել զկոյսն
38 իւր, բարւոք առնէ ։ *Ա՛ւ որ ամուսնա-
ցուցանէ զկոյսն իւր՝ բարւոք առնէ. և
որ ոչ ամուսնացուցանէ՝ լաւ ևս առնէ ։
39 *Կին կապեալ է՝ ցորքան ժամանակս կեն-
դանի է այր նո̃. ապա եթէ ննջիցէ այր
նո̃, ազատ է՝ ում կամիցի ամուսնանալ.
40 այլ միայն տերամբ ։ *Բայց երանելի ևս
է թէ այնպէս կացցէ ըստ իմում խրա-
տու. ես այսպէս համարիմ, եթէ և յիս
իցէ հոգի աստուծոյ ։

ԳԼ. Ը.

1 Այլ վս̃ զոհից կռոցն գիտեմք՝ եթէ
ամենեքին գիտութի̃ ունիմք ։ գիտութի̃ հպ-
2 արտացուցանէ, այլ սէր շինէ ։ *Եթէ
ոք կամիցի գիտել ինչ, չև ևս գիտաց՝ ո̃ղ
3 արժանն էր գիտել ։ *Բայց որ սիրէ զա̃ծ,
4 նա է տեղեկացեալ ՚ի նմանէ ։ *Այլ վս̃
կերակրոցն զոհելոց՝ գիտեմք եթէ ոչի՛նչ
իսկ կուռքդ են յաշխարհի. գի չի՛ք ոք ա̃ծ
5 բաց ՚ի միոյն ։ *Զի թէպէտ և իցեն ան-
ուանեալ ա̃ծք՝ եթէ յերկինս և եթէ յերկ-
րի. ո̃ղ և են ա̃ծք բազումք՝ և տեարք

բաղումք․ * այլ մեզ մի՛ է ած Հայր՝ յոր֊ 6
մէ ամ, և մեք 'ի նա, և մի տէր Յս Քս՝
որով ամենայն, և մեք նովաւ ։ Վ․Զ
* Այլ ոչ յամենեսին գիտութի է․ ո֊ 7
մանք առ խղճի մտաց մինչև ցայժմ զկռ֊
ւոցն իբրև զզոհեալ ուտեն․ և խիղճ մը֊
տացն նց՝ քանզի տկար է, պղծի ։ * Այլ 8
կերակուր զմեզ առաջի այ ոչ կացուցա֊
նէ․ ոչ եթէ չուտեմք՝ պակասիմք ինչ, և
ոչ եթէ ուտեմք՝ առաւելումք ինչ ։ * Բայց 9
զգուշ լերուք՝ գուցէ իշխանութիդ ձեր
այդ՝ գայթագղութի լինիցի տկարացն ։
* Եթէ ոք տեսանիցէ զքեզ՝ որ զգիտու֊ 10
թիւնդ ունիս՝ բազմեալ 'ի մեհենի՝ ո՞չ ա֊
պա խիղճ մտաց նր, որ տկարութբ զգա֊
ծեալ է՝ անդրէն շինիցի ուտել զզոհեա֊
լն․ * և կորնչիցի տկար եղբայրն 'ի քում 11
գիտութեն, վն որոյ Քսն մեռաւ ։ * Եւ 12
այնպէս յանցուցեալ յեղբարս, և զխիղճ
մտաց տկարացն զայրացուցեալ, 'ի Քս մե֊
ղանչէ ։ * Վն որոյ՝ եթէ կերակուր գայ֊ 13
թագղեցուցանէ զեղբայրն իմ, ոչ կե֊
րայց միս յաւիտեան, զի մի զեղբայրն իմ
գայթագղեցուցից ։

Գլ․ Թ․

Ո՞չ ապաքէն ազատ եմ, ո՞չ ապաքէն 1
առաքեալ եմ, ո՞չ ապաքէն զտէր մեր Յս

Քն̃ աչօք իմով տեսի, ո՞չ ապաքէն գործ
2 իմ դուք էք ՚ի տէր ։ * Թէպէտ և այլոց
չիցեմ առաքեալ՝ այլ դէպ ձեզ եմ. զի
կնիք իսկ առաքելու̃ե իմոյ դուք էք ՚ի
3 տէր ։ * Իմ պատասխանի ուր զիս հարցա-
4 նիցեն՝ այս է ։ * Միթէ ո՞չ ունիցիմք իշ-
5 խանու̃ի ուտել և ըմպել ։ * Միթէ ո՞չ ու-
նիցիմք իշխանու̃ի զքորս կանայս շրջեցու-
ցանել ընդ մեզ. ո̃պ և այլ առաքեալքն,
6 և եղբարքն տն̃, և կեփաս ։ * Եթէ մի-
այն ես և Բառնաբաս ո՞չ ունիցիմք իշ-
7 խանու̃ի չգործել ինչ ։ * Ո՞ք երբէք զին-
ուորիցի իւրով թոշակօք. ո՞ք տնկիցէ
այգի՝ և ՚ի պտղոյ նր̃ ոչ ուտիցէ. ո՞ք ա-
րածիցէ խաշն՝ և ՚ի կաթանէ խաշինն ոչ
8 ուտիցէ ։ * Միթէ ըստ մարդկութեա՞ն
խօսիցիմ զայս. կամ թէ և օրէնք զոյն
9 ո՞չ ասիցեն ։ * Ի Մովսէսի իսկ յօրէնսն գր-
րեալ է. ոչ կապեսցես զցռուկ եզին կա-
լոտւոյ ։ միթէ զեզա՞նց ինչ փոյթ էր Աս-
10 տուծոյ ։ * Ո՞չ ապաքէն վասն մեր ասէ.
քանզի վասն մեր գրեցաւ ։ զի յուսով
պարտի որ սերմանէն՝ սերմանել. և որ
11 կասուն՝ յուսով վայելել ։ * Եթէ մեք
՚ի ձեզ զհոգեւորն սերմանեցաք՝ մեծ
ի՞նչ է, եթէ ՚ի ձէնջ զմարմնաւորսդ հըն-
12 ձիցեմք ։ * Եթէ այլք ձերով իշխանու̃թդ
վայելեն, ո՞չ առաւել ևս մեք ։ այլ ոչ ՚ի
գործ ինչ արկաք զիշխանու̃իս զայս. բայց

ճմի համբերեմք . զի մի խափան ինչ լի֊
նիցիմք աւետարանին Քնի ։ * Ո՞չ գիտէք 13
եթէ որ ՚ի տաճարին գործեն , ՚ի տաճա֊
րէ անտի ուտեն . և որ սեղանոյն պաշ֊
տօնեայք են , ՚ի սեղանոյ անտի վայելեն ։
* Նոյնպէս և տէր հրաման ետ . որոց զա֊ 14
ւետարանն աւետարանեն , յաւետարանէ
անտի կեալ ։ * Բայց ես և ոչ զմի ինչ 15
յայսցանէ արկի ՚ի գործ , և ոչ գրեցի
զայդ՝ զի ինձ այնպ̃ ինչ լինիցի . լաւ է ինձ
մանաւանդ մեռանել , և ոչ զի զպարծա֊
նըս իմ ոք ընդունայն համարիցի ։ * Զի 16
եթէ աւետարանեմ, ոչինչ են ինձ պար֊
ծանք , քանզի հարկ ՚ի վե՛ր կայ . բայց վայ
է ինձ , եթէ ոչ աւետարանեմ ։ * Եթէ 17
կամաւ զայն առնեմ, վարձք են ինձ . և
եթէ ակամայ՝ տնտեսութի̃ յանձն է ինձ ։
* Եւ արդ՝ զի՞նչ վարձք իցեն , եթէ 18
յաւետարանելն ձրի տաց զաւետարանն՝
զի մի՛ զեղծիցիմ ինչ իշխանութե̃ս իմով
յաւետարանի անդ ։ * Քանզի ազատ էի 19
յա̃մէ՝ և ամենեցուն զանձն ՚ի ծառա֊
յութեան կացուցի . զի զբազումս շա֊
հեցայց ։ * Եղէ ընդ հրէայսն իբրև զհը֊ 20
րէայ , զի զհրէայսն շահեցայց ։ * Եղէ ընդ 21
օրինօքն իբրև զայնոսիկ՝ որ ընդ օրինօքն
էին . իբր ոչ եթէ ընդ օրինօքն էի , այլ
զի որ ընդ օրինօքն իցեն՝ և զնո̃ շահե֊
ցայց ։ ընդ անօրէնս եղէ իբրև զանօրէնն .

իբր ոչ եթէ անօրէն ինչ էի ա̃յ, այլ ընդ
օրինօք ք̃ի. զի շահեցայց զանօրէնսն:
22 *Եղէ ընդ տկարս իբրև զտկար՝ զի ըզ
տկարսն շահեցայց: ընդ ա̃մի ա̃մ եղէ.
23 զի թերևս ապրեցուցից զոմանս: *Զայս
ամենայն առնեմ վասն աւետարանին, զի
կցորդ եղէց նմա:
24 *Ո՞չ գիտէք՝ եթէ որ յասպարիսին ընդ Կ
թանան, ընթանալ ամենեքին ընթանան.
բայց մի ոք առնու զյաղթութիւն. այնպ
25 ընթացարուք՝ զի հասանիցէք: *Ամենայն
որ պատերազմի՝ ա̃մի ժուժկալ լինի. նք
զի զեղծանելի պսակն առնուցուն՝ և մեք
26 զանեղծութն: *Արդ՝ ես իսկ այնպ ըն-
թանամ, ոչ որպ յաներևոյթս այնպ մըր-
ցիմ, որպէս ոչ թէ զհողմս ինչ կոծելով
27 *այլ ճնշեմ զմարմինս իմ և հնազանդե-
ցուցանեմ. զի գուցէ որ այլոցն քարոզե-
ցի՝ ես ինքնին անպիտան գտանիցիմ:

ԳԼ. Ժ.

1 Ոչ կամիմ, եթէ տգէտք իցէք եղբարք.
զի հարքն մեր ամենեքին ընդ ամպովն է-
2 ին. և ամենեքին ընդ ծովն անցին. *և
ամենեքին 'ի Մովսէս մկրտեցան յամպն և
3 'ի ծովն. *և ամենեքին զնոյն հոգևոր կե-
4 րակուրն կերան. *և ամենեքին զնոյն հո-
գևոր ըմպելին արբին. զի ըմպէին 'ի հո-

գեւոր վիմէն՝ որ երթայր զհետ նց̃. եւ վէմն էր ինքն Քս̃ ։ * Այլ ոչ եթէ ընդ բա- 5
զումս 'ի նոցանէ հաճեցաւ Ած̃. քանզի տապաստ անկան յանապատի անդ ։ * Եւ 6
այն օրինակաւ լինէր վն̃ մեր. զի մի՛ լի-
ցուք ցանկացողք չարեաց, ոպ̃ եւ նոքայն ցանկացան ։ * Եւ մի՛ կռապաշտք լի- 7
նել՝ ոպ̃ ոմանք 'ի նոցանէ, ոպ̃ եւ գրեալ է. Նստաւ ժողովուրդն ուտել եւ ըմպել՝
եւ յարեան 'ի խաղալ ։ * Եւ մի՛ պոռնկես- 8
ցուք. ոպ̃ ոմանք 'ի նոցանէ պոռնկեցան, եւ անկան 'ի միում աւուր քսան եւ չորք
հազարք ։ * Եւ մի՛ փորձեսցուք զՏէր. ոպ̃ 9
ոմանք 'ի նոցանէ փորձեցին, եւ յօձից ան-
տի սատակեցան ։ * Եւ մի՛ տրտնջեսցուք. 10
ոպ̃ ոմանք 'ի նոցանէ տրտնջեցին, եւ կո-
րեան 'ի սատակչէ անտի ։ * Այլ այն ամ̃ 11
օրինակաւ անցանէր ընդ նս̃. բայց գրե-
ցաւ վասն մերոյ խրատու, յորս վախճան յաւիտենանցն եհաս ։

ԴԴ * Այսուհետեւ որ համարիցի հաստա- 12
տուն կալ՝ զգուշ լիցի, գուցէ անկանիցի։
* Փորձութիւն 'ի ձեր վերայ ոչ է եկեալ 13
բայց 'ի մարդկանէ. այլ հաւատարիմ է
Ած̃՝ որ ոչ արկցէ զձեզ 'ի փորձուի̃ առա-
ւել քան զկար ձեր. այլ արասցէ ընդ
փորձութեան եւ զելս՝ զի համբերել կա-
րասջիք ։ * Վս̃ որոյ սիրելիք իմ, փախե- 14
րուք 'ի կռապաշտուէ̃ ։ * Իբրեւ ընդ իմաս- 15

տունս խօսիմ. ընտրեցէք ձեզէն զոր ա֊
16 սեմս ։ * Բաժակն օրհնութեան զոր օրհնեմք՝
ո՞չ ապաքէն հաղորդութիւն է արեանն ք̃ի.
հացն զոր բեկանեմք՝ ո՞չ ապաքէն հաղոր֊
17 դութիւն է մարմնոյն ք̃ի ։ * Զի մի հաց՝ մի
մարմին եմք բազումքս. զի ամենեքին ՚ի
18 միոջէ հացէ անտի վայելեմք ։ * Տեսէք
զի̃է̃լ ըստ մարմնոյ. ո՞չ ապաքէն՝ որ ու֊
19 տեն ՚ի զոհիցն՝ հաղորդ են սեղանոյն ։ * Իսկ
արդ զի՞նչ. ասեմ, թէ զոհեալն իցէ՞ ինչ.
20 և կամ թէ կուռքն իսկ իցե՞ն ինչ ։ * Այլ
զոր զոհենն հեթանոսք. դիւաց՝ և ոչ ա̃յ
զոհեն ։ ոչ կամիմ զձեզ հաղորդս դիւաց
լինել. քանզի ոչ կարէք զբաժակն տեառն
21 ըմպել՝ և զբաժակն դիւաց. * և ոչ կա֊
րէք ՚ի սեղանոյ տ̃ն վայելել՝ և ՚ի սեղանոյ
22 դիւաց ։ * Եթէ նախանձ ինչ արկանի֊
ցեմք տ̃ն. միթէ զօրագո՞յնք իցեմք քան
23 զնա ։ * Ամենայն ինչ ինձ մարթ է՝ այլ ոչ
ա̃մ ինչ օգուտ է. ա̃մ ինչ ինձ մարթ է,
24 այլ ոչ ա̃մ ինչ շինէ ։ * Մի՛ ոք զանձին
25 և եթ խնդրիցէ՝ այլ և զընկերին ։ * Ամե֊
նայն ինչ որ ՚ի սպանդանոցի վաճառի, կե֊
26 րայք՝ և մի՛ խտրէք վ̃ա խղճի մտաց. * զի
27 տ̃ն է երկիր լրիւ իւրով ։ * Եթէ ոք կոչէ
զձեզ յանհաւատից՝ և կամիցիք երթալ.
զա̃մ ինչ՝ որ առաջի դնիցի, կերայք և
28 մի՛ խտրէք վ̃ա խղճի մտաց ։ * Ապա եթէ
ոք ասասցէ ձեզ՝ թէ այդ զոհեալ է, մի

ուտիցէք վն̃ նր̃՝ որ գուշակն եղև , և վն̃
խղճի մտացն ։ * Այլ զխիղճ մտացն ասեմ 29
ոչ զքուրն , այլ զընկերին . իսկ ընդէ՞ր բը-
նաւ ազատութիւն իմ դատիցի յայլոյ խղճէն
մտաց ։ * Եթէ ես շնորհօք վայելեմ , ըն- 30
դէ՞ր հայհոյիցիմ , վն̃ որոյ ես գոհանամ ։
* Արդ՝ եթէ ուտիցէք՝ եթէ ըմպիցէք՝ 31
եթէ զինչ և առնիցէք , զա̃մ ինչ 'ի փառս
ա̃յ արարջիք ։ * Առանց գայթագղու̃ի դը- 32
նելոյ Հրէից և հեթանոսաց լինիջիք՝ և ե-
կեղեցւոյն ա̃յ ։ * Ոպ̃ և ես ամենեւին ա- 33
մենեցուն հաճոյ լինիմ . ոչ խնդրեմ զան-
ձին օգուտ , այլ զբազմաց՝ զի ապրեսցին ։

ԳԼ. ԺԱ.

Դ Զ Նմանողք ինձ եղերուք, ոպ̃ և ես Քր- 1
րիստոսի ։ * Գովեմ զձեզ՝ զի զա̃մ ինչ զիմ 2
յիշէք . և ոպ̃ աւանդեցի ձեզ՝ զաւան-
դութի̃ն ունիցիք ։ * Կամիմ զի գիտիցէք 3
դուք . եթէ առն ա̃մի գլուխ Քս̃ է , և
գլուխ կնոջ այր , և գլուխ Քս̃ի ա̃ծ ։ * Ա- 4
մենայն այր՝ յորժամ յաղօթս կացցէ՝ կամ
մարգարէանայցէ՝ և զգլուխն ծածկեալ
ունիցի , յամօթ առնէ զգլուխն իւր ։
* Եւ ա̃մ կին՝ յորժամ յաղօթս կացցէ՝ 5
կամ մարգարէանայցէ բացաւ գլխով՝ յա-
մօթ առնէ զգլուխն իւր , զի այնպէս հա-
մարէ՝ թէ գերծեալ իցէ ։ * Զի եթէ ոչ 6

զքօղեսցի կին, փոքրեսցէ զհերս իւր. ա-
պա եթէ անպատեհ է կնոջ փոքրել կամ
7 գերծուլ, զքօղեսցի ։ * Այր մարդոյ չէ
պարտ ծածկել զգլուխ իւր, զի պատկեր
և փառք ա̃յ է. իսկ կին փառք առն իւ-
8 րոյ է ։ * Զի ոչ եթէ այր 'ի կնոջէ է,
9 այլ կին յառնէ ։ * Քանզի ոչ իսկ հաստա-
տեցաւ այր վ̃ն կնոջ, այլ կին վասն առն ։
10 * Վասն այնորիկ պարտի կինն շուք դնել
11 գլխոյն վ̃ն հրեշտակաց ։ * Բայց ոչ կին ա-
ռանց առն, և ոչ այր առանց կնոջ 'ի տէր ։
12 * Զի ո̃պ կին յառնէ՝ նոյնպէս և այր 'ի
13 կնոջէ, բայց ա̃մ յա̃յ ։ * Այլ դուք ձեզէն
տուք զիրաւդ. արժա̃ն է կնոջ մարդոյ
14 հոլանի յաղօթս կալ առաջի ա̃յ ։ * Եւ ո̃չ
բնութի̃ն իսկ ուսուցանէ զձեզ, զի այր ե-
թէ գլխաւոր է՝ անարգանք են նմա.
15 * բայց կին եթէ գլխաւոր է՝ փառք են
նմա. զի գէսք փոխանակ զգեստու տը-
16 ւեալ են նմա ։ * Ապա թէ ոք կամի հա-
կառակող լինել, մեք չունիմք այնպիսի սո-
վորութի̃, և ոչ եկեղեցիքն Աստուծոյ ։ Վ.Ջ
17 * Այլ զայս պատուիրեմ, ոչ ո̃պ թէ
գովիցեմ, զի ոչ 'ի լաւ անդր՝ այլ 'ի վատ-
18 թարն նկրտիք ։ * Նախ՝ յորժամ 'ի մի վայր
ժողովիցիք յեկեղեցին, լսեմ եթէ հերձ-
ուածք գո̃ն 'ի ձեզ. և սակաւ ինչ հա-
19 ւատացիք ։ * Բայց և հերձուածք լինելոց
են 'ի ձեզ, զի որ ընտիրքն իցեն 'ի ձեզ՝

երևեսցին ։ * Իսկ արդ՝ ՚ի ժողովելն ձեր 20
՚ի միասին՝ ոչ է տօնն տն̃ ձեզ տեղի հաց
ուտելոյ ։ * Զի իւրաքանչիւր ոք զիւր 21
ընթրիս յառաջանայ ուտել, և ոմն քաղ-
ցեալ՝ և ոմն արբեալ ։ * Մի՛թէ տունս 22
ո՞չ ունիցիք ուտելոյ կամ ըմպելոյ . եթէ
զեկեղեցեա՞ւն ա̃յ արհամարհիցէք , և յա-
մօթ առնէք զչքաւորսն ։ զի՞նչ ասացից .
գովեցի՞ց զձեզ . յայդմ ոչ գովեմ ։ * Զի 23
ես ընկալայ ՚ի տն̃է՝ զոր և ձեզն աւան-
դեցի , եթէ տէր Յս̃ ՚ի գիշերին յորում
մատնէր , առ հաց . * գոհացաւ՝ եբեկ և 24
ասէ . առէք՝ և կերայք . այս է մարմին
իմ , որ վս̃ ձեր բաշխի . զայս արարէք առ
իմոյ յիշատակի ։ * Նոյնպէս և զբաժակն 25
յետ ընթրեացն առ և ասէ . այս բաժակ
նոր ուխտ է իմով արեամբ . զայս արարէք
քանիցս անգամ եթէ ըմպիցէք՝ առ իմոյ
յիշատակի ։ * Քանիցս անգամ թէ ուտի- 26
ցէք զհացս զայս , և զբաժակս ըմպիցէք ,
զմահն տն̃ պատմեցէք , մինչև եկեսցէ նա ։
* Այսուհետև՝ որ ուտիցէ զհացս , կամ 27
ըմպիցէ զբաժակս տն̃ անարժանութբ̃ ,
պարտական եղիցի մարմնոյ և արեան տն̃ ։
* Փորձեսցէ մարդ զանձն իւր , և ապա 28
՚ի հացէ անտի կերիցէ , և ՚ի բաժակէն
արբցէ ։ * Զի որ ուտէ և ըմպէ անար- 29
ժանութբ̃՝ դատաստանս անձին իւրում ու-
տէ և ըմպէ . զի ոչ խտրէ զմարմինն տն̃ ։

30 * Վ̃ն այնորիկ իսկ են ՚ի ձեզ բազում հի-
ւանդք և ախտաժէտք. և շատ ևս այն
31 են, որ և ննջեցեալք իսկ իցեն։ *Զի ե-
թէ զանձինս քննէաք՝ ապա ոչ դատա-
32 պարտէաք։ *Եւ եթէ դատիմք՝ ՚ի տ̃նէ
խրատիմք. զի մի՛ ընդ աշխարհի դատա-
33 պարտեսցուք։ *Այսուհետև եղբարք՝
յորժամ ՚ի մի վայր ժողովիցիք ուտել՝ մի-
34 մեանց մնասջիք։ *Ապա թէ ոք քաղցեալ
իցէ՝ ՚ի տան իւրում կերիցէ. զի մի՛ ՚ի դա-
տապարտութի̃ ժողովիցիք։ Բայց զայլ ինչ
յորժամ եկից՝ յայնժամ պատուիրեցից։

Գլ. ԺԲ.

1 Այլ վ̃ն հոգևորացն եղբարք՝ ոչ կա- ԵԿ
2 միմ եթէ տգէտք իցէք։ *Գիտէք իսկ՝ զի
մինչ հեթանոսքն էիք, առ կուռսն ան-
3 մռունչս ո̃ր երթայիք և գայիք։ *Վասն
որոյ ցուցանեմ ձեզ. զի ոչ ոք հոգւով Ա̃յ
խօսի՝ և ասիցէ թէ նզովեալ Յ̃ս. և ոչ
ոք կարէ ասել՝ Տ̃ր զՅ̃ս, եթէ ոչ հոգւո-
4 վըն ս̃րբ։ *Թէպէտ և բաժինք շնորհաց
5 են՝ այլ հոգի նոյն է։ *Եթէ բաժինք
6 պաշտամանց են, այլ Տ̃ր նոյն է։ *Եթէ
բաժինք յաջողութեանց են, այլ Ա̃ծ նոյն է.
7 որ յաջողէ զա̃մ յա̃մ։ *Բայց իւրաքան-
չիւր ումեք տուեալ է յայտնութի̃ հոգ-
8 ւոյն՝ առ իւրաքանչիւր օգուտ։ *Ումե-

մըն 'ի հոգւոյն տուեալ է բան իմաստու-
թեան. այլում բան գիտութե̃ ըստ նմին
հոգւոյ. * միւսումն հաւատք նովին հոգ- 9
ւով. այլում շնորհք բժշկութե̃ց նովին
հոգւով. * այլում յաջողութի̃ք զօրութե̃ց. 10
այլում մարգարէութի̃. այլում ընտրութիւն
հոգւոց. այլում ազգք լեզուաց. այլում
թարգմանութիւն լեզուաց: * Այլ զայս 11
ամ̃ յաջողէ մի և նոյն հոգի, և բաժանէ
իւրաքանչիւր որպէս և կամի:

ԵԴ * Որ̃պ մարմին մի է, և անդամս բա- 12
զումս ունի. և ամենայն բազում անդամք
մարմ̃նոյն՝ մի մարմին է. նոյնպէս և Ք̃ս:
* Քանզի միով հոգւով մեք ամենեքին 'ի 13
մի մարմին մկրտեցաք. եթէ հրէայք, ե-
թէ հեթանոսք, եթէ ծառայք, եթէ ա-
զատք, ամենեքին զմի հոգի արբաք:
* Քանզի մարմին ոչ մի անդամ է, այլ 14
բազում: * Եթէ ասիցէ ոտն, զի չեմ ձե- 15
ռըն՝ չեմ 'ի մարմ̃նոյ անտի, ո՞չ այնու չի-
ցէ 'ի մարմ̃նոյ անտի: * Եւ եթէ ասիցէ 16
ունկն, վասն զի չեմ ակն՝ չեմ 'ի մարմ̃նոյ
անտի, ո՞չ այնու չիցէ 'ի մարմ̃նոյ անտի:
* Եթէ ամ̃ մարմին ակն էր՝ ո՞ւր էր ուն- 17
կըն. և եթէ ամ̃ լսելիք էր՝ ո՞ւր էին հո-
տոտելիք: * Բայց արդ՝ ա̃ծ եդ զանդամ 18
ըն՝ զմի մի իւրաքանչիւր 'ի նոցանէ 'ի
մարմին որ̃պ և կամեցաւ: * Ապա թէ էր 19
ամ̃ մի անդամ, ո՞ւր էր մարմին: * Բայց 20

արդ՝ անդամք բազումք են, և մարմին մի ։
21 * Ոչ կարէ ակն ասել ձեռին, թէ չես
ինձ պիտոյ, եւ կամ դարձեալ գլուխ
22 ցոտս՝ թէ չէք ինձ պիտոյ ։ * Այլ առա-
ւել որ թուին անդամք մարմնոյն թէ տը-
23 կարագոյնք իցեն, կարեւորք են. * և որ
թուին թէ անարգագոյնք իցեն մարմնոյն,
այնց առաւելագոյն պատիւ առնեմք. և
ամօթոյքն մեր առաւել ևս պարկեշտու-
24 թիւն ունին ։ * Եւ պարկեշտոյն մերոց չէ
ինչ պիտոյ. քանզի Աստուած խառնեաց
զմարմինն, և նուաղին առաւել ևս պա-
25 տիւ ետ. * զի մի՛ իցեն հերձուածք ՚ի
մարմնի անդ, այլ զի նոյնք զմիմեանց հո-
26 գայցեն անդամքն ։ * Եթէ վշտանայ ինչ
մի անդամն, վշտանան ամենայն անդամքն
ընդ նմա. և եթէ փառաւորի մի անդամն,
խնդան ամենայն անդամքն ընդ նմա ։
27 * Այլ դուք մարմին Քրիստոսի էք՝ և ան-
դամք յանդամոց նորա ։ ՎԶ
28 * Եւ զորս եդ ա͞ծ յեկեղեցւոջ՝ այս են.
նախ՝ զառաքեալս, երկրորդ՝ զմարգա-
րէս, երրորդ՝ զվարդապետս, ապա զօ-
րութի͞ս, ապա շնորհս բժշկութե͞ց, օգ-
նութի͞ս՝ վարիչս, ազգս լեզուաց, թարգ-
29 մանութի͞ս լեզուաց ։ * Միթէ ամենեքին
առաքեա՞լք իցեն. միթէ ամենեքին մար-
գարէ՞ք իցեն. միթէ ամենեքին վարդա-
պե՞տք իցեն. միթէ ամենեքին զօրու-

Թի՞նք լիցեն . * միթէ ամենեքին շնորհս 30
բժշկութեա՞ն ունիցին . միթէ ամենեքին
՚ի լեզո՞ւս խօսիցին . միթէ ամենեքին
թարգմանիցե՞ն ։ * Բայց նախանձաւոր 31
լերուք շնորհացն , որ լաւն են ։ Այլ ես
առաւել ևս ճանապարհ ցուցանեմ ձեզ ։

ԳԼ. ԺԳ.

ԵՉ Եթէ զլեզուս մարդկան խօսիցիմ և 1
զհրեշտակաց՝ և սէր ոչ ունիցիմ, եղէ ես
իբրև զպղինձ , որ հնչէ . կամ իբրև ըդ
ծնծղայս՝ որ ղօղանջեն ։ * Եւ եթէ ունի֊ 2
ցիմ մարգարէութի , և գիտիցեմ զխոր֊
հուրդս ամ՝ և զամ գիտութի . և եթէ
ունիցիմ զամ հաւատս՝ մինչև զլերինս
փոփոխելոյ , և սէր ոչ ունիցիմ, ոչինչ եմ։
* Եւ եթէ ջամբիցեմ զամ ինչս իմ աղքա֊ 3
տաց , և մատնիցեմ զմարմինս իմ յայրու֊
մըն , և սէր ոչ ունիցիմ, ոչինչ օգտիմ ։
* Սէր երկայնամիտ է՝ քաղցրանայ . սէր ոչ 4
նախանձի , ոչ ամբարհաւաճէ , ոչ հը֊
պարտանայ . * ոչ յանդգնի , ոչ խնդրէ 5
զիւր , ոչ գրգռի , ոչ խորհի զչար . * ոչ 6
խնդայ ընդ անիրաւութի՝ այլ խնդայ ընդ
ստուգութի . * ամի տանէ . ամի հաւատայ . 7
ամենեւին յուսայ . ամի համբերէ ։ * Սէր 8
ոչ երբէք անկանի . եթէ մարգարէութիք
են՝ խափանեսցին . եթէ լեզուք՝ լռես֊

9 ցէն . եթէ գիտութի̃ , խափանեսցի : * Քան-
զի փոքր 'ի շատէ գիտեմք , և փոքր 'ի շա-
10 տէ մարգարէանամք : * Այլ յորժամ եկեսցէ
կատարումն , փոքր 'ի շատէս խափանեսցի :
11 * Մինչ տղայն էի՝ իբրև զտղայ խօսէի , ՋԿ
իբրև զտղայ խորհէի , իբրև զտղայ հա-
մարէի . այլ յորժամ եղէ այր՝ զտղայու-
12 թեանն 'ի բաց խափանեցի : * Այժմ տե-
սանեմք իբրև ընդ հայելի օրինակաւ , այլ
յայնժամ դէմ յանդիման . այժմ խելա-
մուտ եմ փոքր 'ի շատէ , այլ յայնժամ գի-
13 տացից՝ ոպ̃ և նայն ծանեաւ զիս : * Բայց
արդ՝ մնան հաւատք՝ յոյս՝ սէր , սոքա ե-
րեքեան . և մեծ քան զսոսա սէր է :

ԳԼ. ԺԴ.

1 Զհետ երթայք սիրոյ , և նախանձաւոր
լերուք հոգեւորացն՝ առաւել զի և դուք
2 մարգարէանայցէք : * Զի որ խօսի 'ի լե-
զուս՝ ոչ ընդ մարդկան խօսի , այլ ընդ այ̃ :
զի ոչ ոք է որ լսէ , բայց հոգւով խօսի
3 խորհուրդս : * Իսկ որ մարգարէանայն ,
մարդկան խօսի շինութի̃ և մխիթարութի̃
4 և սփոփութի̃ : * Որ խօսի 'ի լեզուս՝ զան-
ձըն իւր շինէ . և որ մարգարէանայն՝ զե-
5 կեղեցին շինէ : * Կամիմ զի ամենեքին
դուք 'ի լեզուս խօսիցիք՝ առաւել զի մար-
գարէանայցէք . զի լաւ է որ մարգարէա-

նայն՝ քան զայն՝ որ 'ի լեզուս խօսիցի.
բայց եթէ թարգմանիցէ՝ զի եկեղեցին
շինութիւն առնուցու ։
* Բայց այժմ եղբարք՝ եթէ եկից առ 6
ձեզ 'ի լեզուս խօսելով. զի՞նչ օգուտ լի-
նիցիմ ձեզ՝ եթէ ոչ խօսիցիմ, կամ յայտ-
նութբ , կամ գիտութբ , կամ մարգարէու-
թեամբ , կամ վարդապետութբ ։ * Այն- 7
պէս՝ որպ անշունչքն ձայն տայցեն , եթէ
փող և եթէ քնար. զի եթէ ընտրութի ինչ
բարբառոյն չառնիցեն , զիա՞րդ ճանաչիցի
փողոյն հարկանել կամ քնարին հնչել ։
* Քանզի եթէ խառնաձայն արձակիցի 8
փողն , ո՞վ պատրաստեսցի 'ի պատերազմ ։
* Նոյնպէս և դուք եթէ լեզուօք ոչ նշանա- 9
կիցէք զբանն՝ զիա՞րդ ճանաչիցին խօսքն.
զի լինիցիք այնուհետև իբրև ընդ օդս խօ-
սեցեալք ։ * Զի այնչափ ազգք ձայնից 10
են յաշխարհի , և ոչինչ անձայն է ։ * Իսկ 11
արդ՝ եթէ ոչ գիտիցեմ զզօրութիւն ձայ-
նին , լինիցիմ այնմ, որ խօսիցին ընդ իս՝
խուժ , և նա որ խօսիցին ընդ իս՝ դուժ ։
* Նոյնպէս և դուք՝ քանզի նախանձորդք 12
էք հոգևորացն , վ̃ շինուածոյ եկեղեց-
ւոյն խնդրեցէք՝ զի առաւել ևս իցէք ։ * Վ̃ 13
որոյ որ խօսին 'ի լեզուս , աղօթս արաս-
ցէ՝ զի և թարգմանիցէ ։ * Եթէ կամ յա- 14
ղօթս լեզուաւ՝ հոգին իմ կայ յաղօթս.
այլ միտք իմ անպտուղ են ։ * Իսկ արդ՝ 15

զի՞նչ իցէ . կացից յաղօթս հոգւով, կա-
ցից յաղօթս և մտօք . սաղմոս ասացից
16 հոգւով, սաղմոս ասացից և մտօք : * Ա-
պա թէ ոչ՝ եթէ օրհնիցես հոգւով, որ
կայցէ ՚ի տեղւոջ տգիտին, զիա՞րդ ասիցէ
՚ի քում գոհութեան՝ զամէնն . քանզի զոր
17 ասենն՝ նա ոչ գիտէ : * Դու բարւոք
գոհանաս, այլ ընկերն ոչ շինի :
18 * Գոհանամ զա̃յ՝ վ̃ն ամենեցուն ձեր՝ Ձ Բ
19 առաւել լեզուաւ խօսիմ : * Այլ ՚ի մէջ ե-
կեղեցւոյ կամիմ բանս հինգ մտօք խօսել՝
զի և զայլս խրատիցեմ, քան բազում բա-
20 նըս լեզուաւ : * Եղբարք մի՛ լինիք տը-
ղայք մտօք, այլ ՚ի չարեաց տղայացարո՞ւք,
21 և մտօք կատարեալ լինիջիք : * Քանզի և
յօրէնսն գրեալ է, եթէ յօտար լեզուս՝
և ՚ի շրթունս օտարոտիս խօսեցայց ընդ
ժողովրդեանդ ընդ այդմիկ, սակայն և ոչ
22 այնպէս լուիցեն ինձ՝ ասէ տէր : * Ապա
ուրեմն լեզուք նշանակի վասն են՝ ոչ հա-
ւատացելոց՝ այլ անհաւատից . իսկ մար-
գարէութի՝ ոչ անհաւատից՝ այլ հաւա-
23 տացելոց : * Ապա եթէ գայցէ եկեղե-
ցին ա̃մ ՚ի մի վայր, և ամենեքին ՚ի լե-
զուս խօսիցին, և մտանիցեն անդր տը-
գէտք և անհաւատք . ո՞չ ասիցեն՝ եթէ
24 զի՛ մոլէքդ : * Իսկ եթէ ամենեքին մար-
գարէանայցեն, և մտանիցէ ոք անդր ան-
հաւատ՝ կամ տգէտ, յանդիմանի յամենե-

ցունց, և քննի յամենեցունց. * Եւ գաղտ- 25
նիք սրտի ն՟ր յայտնի լինին. և ապա ան-
կեալ 'ի վ՟ր երեսաց երկիրպագանիցէ ա՟յ,
և խոստովան լինիցի՝ թէ արդարև ա՟ծ է
'ի ձեզ:

ԶԳ * Եւ արդ՝ զի՞նչ իցէ եղբարք. յորժամ 26
'ի մի վայր ժողովիցիք, իւրաքանչիւր ոք
'ի ձէնջ եթէ սաղմոս ունիցի, թէ վար-
դապետութի՟ ունիցի, եթէ յայտնութի՟
ունիցի, թէ լեզուս ունիցի, եթէ թարգ-
մանութի՟ ունիցի, ա՟մ 'ի շինած լինիցի: * Ե- 27
թէ 'ի լեզուս ոք խօսեսցի՝ երկուք, և ե-
թէ եւս աւելի՝ երեք, և ապա մի ըստ մի-
ոջէ. և մինն թարգմանիցէ: * Ապա եթէ 28
չիցէ ոք՝ որ թարգմանիցէ, լո՛ւռ լիցի յե-
կեղեցւոջն. ընդ միտս իւր՝ և ընդ ա՟յ խօ-
սեսցի: * Բայց մարգարէք երկու կամ ե- 29
րեք խօսեսցին, և այլքն քննեսցեն: * Ա- 30
պա եթէ այլ ումեք՝ որ նստիցին՝ յայտնես-
ցի. առաջինն լռեսցէ: * Քանզի կարող էք 31
ամենեքին մի ըստ միոջէ մարգարէանալ.
զի ամենեքեան ուսանիցին. և ամենե-
քեան մխիթարեսցին: * Քանզի և հոգիք 32
իսկ մարգարէից՝ մարգարէից հնազան-
դին: * Զի ոչ եթէ խռովուե՟ է ա՟ծ՝ այլ 33
խաղաղուե՟, ո՟պ յա՟մ եկեղեցիս ս՟րց: * Կա- 34
նայք՝ յա՟մ եկեղեցիս լո՛ւռ լիցին. զի ոչ
հրամայի ն՟ց խօսել՝ այլ հնազանդ լինել.
որպէս և օրէնքն իսկ ասեն: * Ապա եթէ 35

ուսանել ինչ կամիցին , 'ի տան զարս իւ֊
րեանց հարցանիցեն . քանզի անպատեհ է
36 կնոջ մարդոյ յեկեղեցւոջ խօսել ։ * Եթէ
'ի ձէ՞նջ բանն ա̃յ ել . և կամ առ ձեզ մի֊
37 այն եհաս ։ * Իսկ եթէ ոք համարիցի մար֊
գարէ լինել՝ կամ հոգևոր , գիտասցէ՝
զոր գրեցից առ ձեզ , թէ տ̃ն պատուի֊
38 րանք են ։ * Այլ թէ ոք տգիտանայցէ ,
39 տգիտասցի ։ * Այսուհետև եղբարք , նա֊
խանձեցարուք մարգարէանալ՝ և զխօսե֊
40 լըն լեզուօք մի՛ արգելուք ։ * Այլ ա̃մ ինչ
ձեր պարկեշտութ̃բ և ըստ կարգի լինիցի ։ Վ.Զ

ԳԼ. ԺԵ.

1 Ցուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն
իմ, զոր աւետարանեցի ձեզ . զոր և ըն֊
2 կալարուք , յոր և հաստատեալ էք . * ո֊
րով ապրեցայքն . որով բանիւ աւետա֊
րանեցի ձեզ՝ թէ ունիցիք . բայց եթէ 'ի
3 զուր ինչ հաւատայցէք ։ * Զի ես ձեզ
զայն նախ աւանդեցի՝ զոր և եմ ընկա֊
լայ . թէ և ք̃ս մեռաւ վ̃ն մեղաց մերոց՝
4 ըստ գրոց՝ * և զի թաղեցաւ . թէ և յա֊
5 րեաւ յաւուր երրորդի՝ ըստ գրոց . * և
թէ երևեցաւ Կեփայի , և ապա երկոտա֊
6 սանիցն . * ապա երեւեցաւ աւելի եւս
քան զհինգ հարիւր եղբարց միանգամայն .
յորոց բազումք կան մինչև ցայժմ , և ո֊

մանք ննջեցին ։ * Եւ ապա երևեցաւ Յա- 7
կոբայ , ապա առաքելոցն ամենեցուն ։
* Յուսկ յետոյ քան զամենեսին իբրև ա- 8
նարգի միոջ երևեցաւ և ինձ ։ * Զի ես 9
իսկ եմ տրուպն առաքելոց . որ չեմ իսկ
արժանի թէ կոչեցայց առաքեալ . զի հա-
լածեցի զեկեղեցին այ ։ * Այլ շնորհօքն 10
այ եմ՝ զինչ և իցեմ . և շնորհքնորա որ
յիս՝ ընդունայն ինչ ոչ եղեն . այլ առա-
ւել քան զնս ամենեսին վաստակեցի . և
ոչ եթէ ես՝ այլ շնորհքն այ՝ որ ընդ իս ։
* Արդ՝ եթէ ես և եթէ նք՝ այսպէս քա- 11
րոզեցաք , և դուք այսպէս հաւատացէք ։
* Ապա եթէ Քրիստոս քարոզի՝ թէ ՚ի մե- 12
ռելոց յարուցեալ է . զիա՞րդ ասեն ոմանք
՚ի ձէնջ եթէ յարուի մեռելոց չիք ։ * Եւ 13
թէ յարութի մեռելոց չիք , ապա և Քս
չէ յարուցեալ ։ * Եւ եթէ Քս չիցէ յա- 14
րուցեալ , ընդունայն է քարոզութին մեր .
ընդունայն են և հաւատքն ձեր ։ * և գտ- 15
տանիցիմք սուտ վկայք այ , զի վկայեցաք
զայ՝ թէ յարոյց զՔս . զոր ոչն արդեօք յա-
րոյց՝ եթէ մեռեալք ոչ յառնիցեն ։ * Իսկ 16
եթէ մեռեալք ոչ յառնեն՝ ապա և Քս
չէ յարուցեալ ։ * Եւ եթէ Քս չիցէ յա- 17
րուցեալ , ընդունայն են հաւատքն ձեր .
և տակաւին ՚ի մեղս կայցէք ։ * Իսկ 18
արդ՝ որ ննջեցինն ՚ի Քս , կորեա՞ն արդեօք ։
* Եթէ այսու կենօքս միայն յուսացեալ 19

եմք 'ի Քս̃, ողորմելի եմք քան զամենայն
մարդիկ ։
20 *Այլ արդ՝ Քս̃ յարուցեալ է 'ի մեռե-
21 լոց՝ առաջին պտուղ ննջեցելոց ․ *քանզի
մարդով եղև մահ, և մարդով յարութի
22 մեռելոց ։ *Որպ̃ Ադամաւն ամենեքին մե-
ռանին, նոյնպ̃ և Քս̃իւ ամենեքեան կեն-
23 դանասցին ։ *Իւրաքանչիւր յիւրում կար-
գի ․ նախ Քս̃, և ապա քրիստոսեանք 'ի գա-
24 լրստեանն նր̃ ։ *Եւ ապա կատարած, յոր-
ժամ տացէ 'ի ձեռս զթագաւորութիւն ած̃՝
և հօր ․ յորժամ խափանեսցէ զամ̃ իշխա-
25 նութիւն և զամ̃ պետութի և զզօրութի ։ *Զի
պարտ է նմա թագաւորել՝ մինչև դիցէ
զամ̃ թշնամիս 'ի ներքոյ ոտից իւրոց ։
26 *Յետին թշնամին խափանի՝ մահ ․ և զամ̃
ինչ հնազանդ արար 'ի ներքոյ ոտից նր̃ ։
27 *Այլ յորժամ ասիցէ ՝թէ հնազանդեալ
է նմա ամ̃, յայտ է՝ թէ բաց յայնմանէ՝
28 որ հնազանդեցոյց նմա զամ̃ ։ *Այլ յոր-
ժամ հնազանդեսցի նմա ամ̃՝ յայնժամ
և ինքն որդի հնազանդեսցի այնմ, որ հը-
նազանդեցոյց նմա զամ̃ ․ զի եղիցի ած̃
29 ամ̃ յամի ։ *Ապա թէ ոչ՝ զի՞նչ գործիցեն
որ մկրտիցինն վս̃ մեռելոց, եթէ արդա-
րև մեռեալք ոչ յառնիցեն ․ ընդէ՞ր իսկ
30 բնաւ մկրտին վս̃ նց̃ ․ *ընդէ՞ր և մեք ճգդ-
31 նիմք յամ̃ժամ, *և հանապազ մեռանիմք ։
'ի պարծանս ձեր եղբարք՝ զոր

ունիմ 'ի Քս Յս 'ի տէր մեր ։ * Եթէ վասն 32
մարդոյ 'ի գազանամարտի լեալ էի յԵփե֊
սոս , զի՞նչ օգուտ էր ինձ . եթէ մեռեալք
ոչ յառնեն , կերիցուք արբցուք՝ քանզի
վաղիւ մեռանիմք ։ * Մի՛ խաբիք . ապա֊ 33
կանեն զբարս քաղցունս բանք չարք ։
ԺԵ * Սթափեցարուք արդարութբ՝ և մի՛ 34
մեղանչէք . զի զգիտութի այ ոչ ունին ո֊
մանք . առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ ։ * Այլ 35
ասիցէ ոք . զիա՞րդ յառնեն մեռեալք կամ
որո՞վ մարմնով գայցեն ։ * Անմիտ՝ դու զոր 36
սերմանեսն , ոչ կենդանանայ՝ եթէ ոչ մե֊
ռանիցի ։ * Եւ զոր սերմանեսն , ոչ զնոյն 37
մարմին զոր ծնանելոցն իցէ՝ սերմանես ,
այլ հատ մերկ . եթէ ցորենոյ իցէ՝ և ե֊
թէ այլոց սերմանեաց ։ * Եւ ած տայ ն֊ 38
մա մարմին՝ որպ և կամի . և իւրաքանչիւր
սերմանեացն զիւր մարմին ։ * Ոչ ամ մար֊ 39
մին նոյն մարմին է , այլ՝ այլ մարմին է
մարդկան , և այլ մարմին անասնոց , այլ
մարմին թռչնոց՝ և այլ մարմին ձկանց ։
* Եւ մարմինք երկնաւորք՝ և մարմինք 40
երկրաւորք , այլ՝ այլ փառք երկնաւորաց՝
և այլ փառք երկրաւորաց ։ * Այլ փառք 41
արեգական , և այլ փառք լուսնի , և այլ
փառք աստեղաց . և աստղ քան զաստղ
առաւել է փառօք ։ * Նոյնպէս և յարու֊ 42
թիւն մեռելոց . սերմանի ապականութբ՝
և յառնէ առանց ապականութե . * սերմա֊ 43

նի անարգութեամբ՝ և յառնէ փառօք . սեր-
մանի տկարութեամբ՝ և յառնէ զօրութեամբ .
44 * սերմանի մարմին շնչաւոր՝ և յառնէ մար-
մին հոգեւոր . եթէ գոյ մարմին շնչաւոր ,
45 գոյ և հոգևոր : * Այդ և գրեալ է , եղեւ
մարդն առաջին Ադամ ՚ի շունչ կենդանի .
երկրորդ Ադամ ՚ի հոգի կենդանարար :
46 * Բայց ոչ նախ հոգեւորն , այլ շնչաւորն .
47 և ապա հոգևորն : * Առաջին մարդն յերկ-
րէ՝ հողեղէն . իսկ երկրորդ մարդն՝ տէր
48 յերկնից : * Որպէս հողեղէնն , նոյնպէս
և հողեղէնքս , և որպէս երկնաւորն՝ նոյնպէս
49 և երկնաւորքն : * Եւ որպէս զգեցաք զղ
պատկեր հողեղինին , զգեցցուք և զպատ-
կեր երկնաւորին :
50 * Բայց զայս ասեմ եղբարք՝ եթէ մար- ՁԶ
մին և արիւն զարքայութիւն Այ ժառանգել
ոչ կարեն . և ոչ ապականութիւն զանապա-
51 կանութիւն ժառանգէ : * Արդ՝ խորհուրդ մի
ասեմ ձեզ . ամենեքեան ննջեսցուք , այլ
52 ոչ ամենեքեան նորոգեսցուք : * Յանկար-
ծակի յական թօթափել՝ ՚ի փող յետին .
քանզի փող հարկանի , և մեռեալք յա-
րիցեն առանց ապականութեան , և մեք նո-
53 րոգեսցուք : * Զի պարտ է ապականու-
թեանս այսմիկ զգենուլ զանապականու-
թիւն , և մահկանացուիս այսմիկ զգե-
54 նուլ զանմահութիւն : * Այլ յորժամ մահ-
կանացուս այս զգեցցի զանմահութիւն ,

և ապականութիւս զանապականութի՟, յայն֊
ժամ եղիցի բանն՝ որ գրեցաւ. եթէ ընկ֊
լաւ մահ ՚ի յաղթութի՟։ *Ո՞ւր է մահ 55
յաղթութի՟ քո. ուր գժոխք խայթոց քո։
*Խայթոց մահու մեղք են, և զօրութի՟ 56
մեղաց օրէնք։ *Այլ շնորհք այ՟՝ որ ետ 57
մեզ զյաղթութիւն ՚ի ձեռն տեառն մե֊
րոյ Յիսուսի Քրիստոսի։
ԱԴ *Այսուհետև եղբարք իմ սիրելիք, 58
հաստատուն եղերուք, անշարժ կացէք,
առաւել լերուք ՚ի գործս տեառն յամե֊
նայն ժամ. գիտասջիք՝ զի վաստակքն ձեր
ոչ են ընդունայն առաջի տեառն։

ԳԼ. ԺԶ.

Այլ վ՟ս հաշուին, որ ՚ի սուրբսն է, ոպ՟ 1
պատուէր ետու եկեղեցեացն գաղատա֊
ցւոց, նոյնպէս և դուք արասջիք։ *Ըստ 2
իւրաքանչիւր միաշաբաթուցն իւրաքանչ֊
իւր ոք ՚ի ձէնջ անձին իւրում գանձես֊
ցէ՝ որ ինչ և յաջողեսցի։ *Զի մի՛ յոր֊ 3
ժամ գայցեմ, յայնժամ հաշիւք լինիցին։
այլ յորժամ եկից՝ զոր միանգամ ընտրե֊
ցէք թղթովք, զնս՟ առաքեցից տանել ըզ
շնորհսն ձեր յԵրուսաղէմ։ *Ապա թէ ար֊ 4
ժա՛ն իցէ և ինձ երթալ՝ ընդ իս երթի֊
ցեն։ *Այլ եկից առ ձեզ՝ յորժամ ՚ի Մա֊ 5
կեդովնիա անցանիցեմ։ բայց իբրև շըր֊

6 ջեցայց 'ի Մակեդոնիա , * Թէ դէպ լիցի ,
առ ձեզ մնացից՝ և կամ ձմերեցից . զի և
դուք յուղարկիցէք զիս՝ ուր և երթալոցն
7 եմ ։ * Զի ոչ կամիմ զձեզ այժմ 'ի հարե֊
ւանցի տեսանել . այլ ունիմ ժամանակ
ինչ առնել առ ձեզ , եթէ տէր հրամա֊
8 յեսցէ ։ * Բայց այժմ լինիմ յԵփեսոս մին֊
9 չև ցՊենտէկոստէ՝ . * զի դուռն բացեալ
է ինձ մեծ 'և կարևոր , և հակառակորդք
10 բազում են ։ * Արդ՝ եթէ եկեսցէ Տիմո֊
թէոս՝ տեսջիք զի՞րդ աներկիւղ լինիցի
առ ձեզ . զի զգործ տեառն գործէ՝ որ֊
11 պէս և ես . * մի՛ ոք զնա անդոսնեսցէ ։
և յուղարկեսջիք զնա խաղաղութեամբ՝
զի եկեսցէ առ իս . քանզի ակն ունիմ նը֊
մա եղբարբք հանդերձ ։

12 * Այլ վ՟ Ապօղոսի եղբօր՝ յոյժ աղա֊ Ա.Զ
չեցի զնա՝ զի եկեսցէ առ ձեզ եղբարբք
հանդերձ . և արդեօք ոչ էին կամք՝ զի
այժմ եկեսցէ . այլ եկեսցէ յորժամ և պա֊
13 րապեսցէ ։ * Հսկեցէք՝ հաստատուն կա֊
ցէք 'ի հաւատս , ժրացարուք զօրացա֊
14 րուք ։ * Ամենայն ինչ ձեր սիրով լինիցի ։
15 * Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ գիտէք զտունն
Ստեփանեայ և Փորտունատեայ՝ որ են
պտուղ աքայեցւոց , և 'ի պաշտօն սրբոցն
16 կարգեցին զանձինս . * զի և դուք հնա֊
զանդ լինիցիք այնպիսեաց . և ամի՟՝ որ
17 գործակից իցէ և վաստակակից ։ * Ուրախ

եղէ ՚ի գալ Ստեփանեայ և Փորտունատու-
եայ և Աքայիկոսի, զի զձեր պակասութիւ-
նոքա լցին. *Քանզի հանգուցին զոգի իմ՝ 18
և զձեր. արդ՝ ծանիջիք զայնպիսիսն ։
*Ողջոյն տան ձեզ եկեղեցիքն ասիացւոց ։ 19
ողջոյն շատ տան ձեզ ՚ի տէր՝ Ակուիղաս,
և Պրիսկիղա՝ հանդերձ առտնին եկեղե-
ցեաւն իւրեանց ։ *Ողջոյն տան ձեզ եղ- 20
բարք ամենեքեան ։ Ողջոյն տուք միմեանց
՚ի համբոյր սրբութե ։ *Ողջոյնդ այդ՝ իմոյ 21
ձեռին Պօղոսի է ։ *Եթէ ոք ոչ սիրէ զՏր 22
Յն, եղիցի նզովեալ՝ մարանաթայ ։ *Շ- 23
նորհք տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի
ընդ ձեզ ։ *Եւ սէրն իմ ընդ ամենեսին 24
ձեզ ՚ի Քրիստոս Յիսուս . ամէն ։

Առ կորնթացիս առաջին թուղթ՝ գրեցաւ ՚ի Փիլիպ-
պեայ, ՚ի ձեռն Ստեփանեայ և Փորտունատեայ և
Աքայիկոսի ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ Յ̃ի Ք̃ի կա- ԲԿ
մօքն ա̃յ, և Տիմոթէոս եղբայր.
եկեղեցւոյդ ա̃յ՝ որ է 'ի Կորնթոս՝ ըն̃դ
ամենեքումբք՝ որ են յա̃մ կողմանս աքա-
2 յեցւոց: *Շնորհք ընդ ձեզ և խաղա-
ղութի̃ յա̃յ հօրէ մերմէ՝ և 'ի տ̃նէ Յ̃է Ք̃է:
3 *Օրհնեալ է ա̃ծ և հայր տ̃ն մերոյ Յ̃ի
Ք̃ի. հայր գթութե̃ց, և ա̃ծ ա̃մ մխի-
4 թարութե̃. *որ մխիթարէն զմեզ յա̃մնե-
ղութի̃ս մեր. առ 'ի կարող լինելոյ մեզ մխ-
խիթարել զայնոսիկ՝ որ յա̃մնեղութի̃ս ի-
ցեն, մխիթարութե̃ն՝ որով մեք մխիթա-
5 րիմք յա̃յ: *Զի որպէս առաւելան չարչա-

րանքն Քրիստոսի 'ի մեզ, նոյնպէս և 'ի ձեռն Քրիստոսի
առաւել լիցի և մխիթարութիւն մեր ։ * Զի 6
եթէ նեղիմք, վասն ձերոյ մխիթարութեան և
փրկութեան, և եթէ մխիթարիմք, վասն ձերոյ
մխիթարութեան և փրկութեան, որ յաջողեալն է
համբերութեամբ նոցին չարչարանաց, զոր և
մեքն չարչարիմք. * և յոյսն մեր հաստա- 7
տուն է վասն ձեր. քանզի գիտեմք՝ եթէ
որպէս կցորդ էք չարչարանացն՝ նոյնպէս և
մխիթարութեանն ։ * Քանզի ոչ կամիմ տգէ- 8
տըս լինել ձեզ եղբարք՝ վասն նեղութեան մե-
րոյ եղելոյ յԱսիա. զի առաւել քան զկար
մեր ծանրացաք, մինչև անյոյս լինելոյ մեզ
և 'ի կենաց ։ * Այլ անձամբ յանձինս ըզ 9
վճիռ մահու ընկալաք. զի մի՛ յանձինս
ապաստանիցիմք՝ այլ յԱստուած՝ որ յարուցա-
նէ զմեռեալս. * որ յայնպիսի մահուանէ 10
փրկեաց զմեզ՝ և փրկեսցէ. * քանզի յու- 11
սացեալ եմք, եթէ տակաւին փրկեսցէ
օժանդականութեամբ աղօթից ձերոց վասն մեր ։ Զի
'ի բազմադէմ շնորհացն՝ որ 'ի մեզ, բազ-
մօք յաճախեսցեն գոհութիւնքն վասն մեր ։
ԲԴ * Քանզի պարծանք մեր այս են. վկա- 12
յութիւն մտաց մերոց. զի սրբութեամբ և ստու-
գութեամբ Աստուծոյ, և ոչ մարմնեղէն իմաստութեամբ,
այլ շնորհօքն Աստուծոյ շրջեցաք յաշխարհի. բայց
առաւել ևս առ ձեզ ։ * Քանզի ոչ եթէ 13
այլազգ ինչ գրեմք առ ձեզ, այլ զոր ըն-
թեռնուցուքն՝ և գիտակ լինիցիք. քանզի

յուսամ եթէ մինչեւ 'ի վախճան գիտի-
14 ցէք . * որ եւ խելամուտ եղէք մեզ փոքր
'ի շատէ . զի պարծանք ձեր եմք , որ եւ
դուք մեր յաւուրն տ̃ն մերոյ Յ̃ի Ք̃ի ։
15 * Եւ յայս ապաստան կամէի նախ առ ձեզ
գալ , զի դուք կրկին շնորհս ընդունիջիք .
16 * եւ 'ի ձէնջ երթալ 'ի Մակեդոնիա . եւ
դարձեալ 'ի Մակեդոնիայ գալ առ ձեզ .
17 եւ 'ի ձէնջ յուղարկել 'ի Հրէաստան։ * Իսկ
եթէ զայս խորհեցայ՝ միթէ թեթեւու-
թեամբ ինչ գնացի . եւ կամ զոր խորհիմ՝
ըստ մարմնոյ ինչ խորհիցիմ , այլ զի եղի-
ցի յինէն կողմանէ , այոն՝ այո , եւ ոչն՝ ոչ ։
18 * Հաւատարիմ է Աստուած՝ զի բանն մեր
19 որ առ ձեզ եհաս՝ ոչ է այո եւ ոչ ։ * Քան-
զի որդին ա̃յ Յիսուս Ք̃ս , որ 'ի ձեզ մեօք
քարոզեցաւ , ինեւ եւ Սիղուանոսիւ եւ Տի-
մոթէիւ . ոչ եղեւ այո եւ ոչ . այլ այոն 'ի
20 նմին եղեւ ։ * Զի որչափ աւետիքն ա̃յ են՝
'ի նմա այոն . վ̃ն որոյ եւ նովին ամենն մեօք
21 'ի փառս ա̃յ ։ * Այլ որ հաստատեացն ընդ
մեզ ձեօք հանդերձ 'ի Ք̃ս , եւ որ օծ զմեզ ,
22 ա̃ծ է . * որ եւ կնքեաց զմեզ , եւ ետ զառ-
հաւատչեայ հոգւոյն 'ի սիրտս մեր ։
23 * Այլ ես վկայ զա̃ծ կոչեմ անձին իմոյ ·ԲՁ
զի վ̃ն խնայելոյ 'ի ձեզ՝ ոչ եւս եկի 'ի Կորն-
թոս . զի ոչ եթէ տիրեմք ձեր հաւա-
տոյն՝ այլ գործակից եմք շնորհաց ձե-
րոց . քանզի հաւատովք հաստատեալ կայք ։

ԳԼ. Բ.

Բայց զայս և եմ ընտրեցի՝ զի մի միւ- 1
սանգամ տրտմութեամբ եկից առ ձեզ ։
* Զի եթէ ես տրտմեցուցանեմ զձեզ. և 2
ո՞վ է՝ որ ուրախ առնիցէ զիս, եթէ ոչ՝
որ տրտմիցին յինէն ։ * Եւ զայս զի գրե- 3
ցի՝ զի մի յորժամ գայցեմ տրտմուի̃ ինչ
կրիցեմ. ուստի արժանդ իցէ ինձ ուրախ
լինել. յուսացեալ եմ 'ի ձեզ ամենեսին,
զի իմ ուրախութի̃ս՝ ձեր ամենեցուն է ։
* Զի 'ի բազում վշտաց՝ և 'ի նեղութենէ 4
սրտի գրեցի առ ձեզ բազում արտաս-
ուօք. ոչ զի տրտմեսջիք. այլ զի զսէրն իմ
գիտասջիք, զոր ունիմ առաւելապէս առ
ձեզ ։ * Ապա եթէ ոք տրտմեցոյց՝ ոչ եթէ 5
զիս տրտմեցոյց՝ այլ փոքր 'ի շատէ, զի մի
ծանրացայց ամենեցուն ձեզ ։ * Շատ է 6
այնպիսւոյն պատուհասն այն՝ որ 'ի բազ-
մաց անտի է ։ * Այսուհետև նմին հակա- 7
ռակ՝ մանաւանդ շնորհել ձեզ նմա՝ և
մխիթարել. զի մի յառաւել տրտմուէ̃ն
ընկղմեսցի այնպիսին ։ * Վա̃ որոյ աղաչեմ 8
զձեզ հաստատել 'ի նա զսէրն ։ * Վա̃ այ- 9
նորիկ իսկ և գրեցի. զի զչափ առից զձեր՝
եթէ յա̃մի հպատակ իցէք ։ * Զի եթէ 10
ումեք շնորհիցէք՝ և ես. քանզի և ես
եթէ շնորհիցեմ, զոր ինչ շնորհիցեմն՝

11 մ՟ ձեր 'ի դէմս Ք՟ի ․ * զի մի՛ զրկիցիմք 'ի
սատանայէ ․ քանզի չեմք ինչ անտեղեակ
խորհրդոցն նորա ։
12 * Այլ իբրև հասի ես 'ի Տրովադա յա. Գ. Կ
աւետարանն Ք՟ի , և դուռն բաց էր ինձ 'ի
13 տէր , * ոչ ետու հանգիստ հոգւոյ իմում ․
քանզի ոչ գտի ես անդ զՏիտոս զեղբայր
իմ․ այլ հրաժարեալ 'ի նոցանէ՝ գնացի 'ի
14 Մակեդովնիա ։ * Այլ ա՟յ շնորհք՝ որ յա՟մ ի
հռչակ հարկանէ զմեզ 'ի Ք՟ս Յ՟ս , և զհոտ
գիտութե՟ն իւրոյ յայտնի առնէ մեօք յա՟մ
15 տեղիս ․ * զի հոտ անուշ եմք Ք՟ի առ ա՟ծ՝
'ի մէջ փրկելոցն՝ և 'ի մէջ կորուսելոցն ․
16 * ոմանց հոտ՝ մահուանէ 'ի մահ , և ո֊
մանց հոտ՝ կենդանութե՟ 'ի կեանս ․ և առ
17 այս ո՞ բաւական իցէ ։ * Քանզի ոչ եմք
իբրև զայլսն , որ վաճառական լինին բա֊
նին ա՟յ ․ այլ իբրև 'ի հաստատութե՟ , այլ
իբրև յա՟յ՝ առաջի ա՟յ 'ի Ք՟ս խօսիմք ։

ԳԼ․ Գ․

1 Սկսանիմք այսուհետև վերստին զան֊
ձինս ընծայեցուցանել ․ թէպէտ և ոչ պի֊
տոյ իցեն մեզ , որպէս ոմանց՝ թուղթք ըն֊
2 ծայութե՟ առ ձեզ , կամ 'ի ձէնջ ։ * Այլ
թուղթք մեր դուք էք ․ գրեալ 'ի սիրտս
մեր , ծանուցեալ և ընթերցեալ յամենայն
3 մարդկանէ ․ * յայտնեալք՝ զի էք թուղթք

Քնի, պաշտեցեալ 'ի մէնջ. և գրեալ՝ ոչ
մրով, այլ հոգւովն այ կենդանւոյ. ոչ 'ի
տախտակս քարեղէնս, այլ 'ի տախտակս
սրտի մարմնեղէնս ։

ԳԴ * Յոյս մի այսպիսի ունիմք 'ի ձեռն Քնի 4
առ ած. * իբր ոչ եթէ անձամբ բաւա- 5
կան եմք խորհել ինչ իբրև 'ի մէնջ. այլ
բաւականութին մեր յայ է. * որ և բաւա- 6
կանս արար զմեզ՝ պաշտօնեայս նորոց կը-
տակարանացս՝ ոչ գրով, այլ հոգւով. զի
գիրն սպանանէ, այլ հոգին կեցուցանէ ։
* Զի եթէ պաշտօնն մահու գրով դրոշ- 7
մեալ 'ի տախտակսն քարեղէնս՝ եղև փա-
ռօք, զի մի կարասցեն հայել որդիքն Ի-
րայէլի յերեսն Մովսէսի՝ վն փառաց ե-
րեսաց նր, որ խափանելոցն էր. * ո՞րչափ 8
ևս առաւել պաշտօն հոգւոյն եղիցի փա-
ռօք ։ * Զի եթէ պաշտօն դատապարտու- 9
թեանն փառօք էր, ո՞րչափ ևս առաւել
պաշտօն արդարութեն փառօք ։ * Քանզի 10
ոչ եթէ փառաւորի փառաւորեալն յայ-
սըմ մասին, վասն առաւելութե փառացն ։
* Զի եթէ որ խափանելոցն էր՝ այն փա- 11
ռօք էր, ո՞րչափ եւս առաւել՝ որ կալոցն
է՝ փառօք իցէ ։ * Ու արդ՝ զի ունիմք 12
այսպիսի յոյս, բազում համարձակութբ
վարեսցուք. * և ոչ ոպ Մովսէս արկանէր 13
քող 'ի վր երեսաց իւրոց, վն չհայելոյ որդ-
ւոցն Իէլի 'ի վախճան խափանելոցն ։ * Այլ 14

կուրացան միտք նց. քանզի մինչև ցայ-
սօր ժամանակի՝ նոյն քող ծածկեալ կայ ՚ի վր
ընթերցուածոց հին կտակարանացն. և
ոչ վերանայ, զի Քսիւ խափանելոց է։
15 * Այլ մինչև ցայսօր՝ յորժամ ընթեռնուն
զՄովսէս, նոյն առագաստ կայ ՚ի վր սըր-
16 տից նց։ * Այլ յորժամ դարձցին առ Տր՝
17 ապա վերասցի առագաստն։ * Զի տէր
հոգին է. ուր հոգի տեառն է, անդ ա-
զատութիւն է։ Կ.Ջ.
18 * Բայց մեր ամենեցուն բացաւ երե-
սօք զփառսն Տն իբրև ընդ հայելի տեսել՝
՚ի նոյն պատկեր նորոգիմք ՚ի փառաց ՚ի փա-
ռըս. որպէս և ՚ի տեառն հոգւոյն։

ԳԼ. Դ.

1 Վս այսորիկ ունիմք զպաշտօնս զայս՝ 1
ոպ և գտաք ողորմութի, և ոչ ձանձրա-
2 նամք. * այլ հրաժարեցաք ՚ի գաղտնեաց
ամօթոյն. զի մի գնասցուք խորամանկու-
թեամբ, և մի նենգեսցուք զբանն Այ,
այլ յայտնութբ ճշմարտութեն ընծայեցուս-
ցուք զանձինս մեր առ ամ միտս մարդ-
3 կան առաջի Այ։ * Ապա թէ իցէ եւս
ծածկեալ աւետարանն մեր, ՚ի մէջ կորու-
4 սելոցն է ծածկեալ. * որոց ած աշխար-
հիս այսորիկ կուրացոյց զմիտս անհաւա-
տիցն, զի մի ծագեսցէ ՚ի նս լուսաւորու-

թիւն աւետարանի փառացն Ք՟ի . որ է
պատկեր աներեւութին ա՟յ ։ * Զի ոչ 5
եթէ զանձինս քարոզեմք , այլ զՅ՟ս Ք՟ս ըղ
տէր . և զմեզ ծառայս ձեզ վասն Ք՟ի ։
* Զի ա՟ծ որ ասաց 'ի խաւարէ լոյս ծա- 6
գել . որ և ծագեաց իսկ 'ի սիրտս մեր 'ի
լուսաւորութիւն գիտութե՟ փառացն ա՟յ
'ի դէմս Յ՟ի Ք՟ի ։ * Այսուհետեւ ունիմք 7
զգանձս զայս յամանս խեցեղէնս . զի ա-
ռաւելութիւն զօրութե՟ն իցէ յա՟յ , և ո՛չ
'ի մէնջ ։ * Յամենայնի նեղեալք՝ այլ ո՛չ 8
նուաղեալք . կարօտեալք՝ այլ ո՛չ տարա-
կուսեալք . * Հալածեալք՝ այլ ո՛չ լքեալք . 9
չարչարեալք՝ այլ ո՛չ սատակեալք . * յա՟մ 10
ժամ զմահն Յ՟ի 'ի մարմինս մեր կրեսցուք՝
զի և կեանքն Յիսուսի 'ի մարմինս մեր
յայտնեսցին ։ * Քանզի միշտ մեք՝ որ կեն- 11
դանիքս եմք , 'ի մահ մատնիմք վասն Յի-
սուսի . զի և կեանքն Յիսուսի յայտնի լի-
ցին 'ի մահկանացու մարմինս մեր ։ * Այ- 12
սուհետեւ մահ 'ի մեզ զօրանայ , և կեանք
'ի ձեզ ։ * Արդ՝ ունիմք զնոյն հոգի հա- 13
ւատոց . որպէս և գրեալ է . Հաւատացի՝
վասն որոյ և խօսեցայ . և մեք հաւատամք՝
վասն որոյ և խօսիմք իսկ ։ * Զայս գիտեմք՝ 14
եթէ որ յարոյցն զՅիսուս , և զմեզ ընդ
Յ՟ի յարուսցէ՝ և յանդիման կացուսցէ
ձեօք հանդերձ ։ * քանզի ա՟մ ինչ վասն 15
ձեր է . զի շնորհքն յաճախեալք 'ի բազ-

մաց 'ի գոհութենէ անտի՝ առաւելեսցին
16 'ի փառս այ ։ * Վասն որոյ և ոչ ձանձրա-
նամք . այլ թէպէտ և արտաքին մարդըս
մեր ապականի , այլ ներքին մարդն մեր
17 նորոգի օրըստօրէ ։ * Զի առժամայն յա-
ճախութիւն թեթև նեղուես մերում՝
'ի յաւիտենականն առաւելութիւն , զմե-
18 ծութիւն փառացն գործէ 'ի մեզ ։ * Բան-
զի ոչ գիտեմք զերևելիսս՝ այլ զաներե-
ւոյթսն . զի երևելիքս առ ժամանակ մի
են , և աներևոյթքն յաւիտենականք ։

ԳԼ. Ե.

1 Բանզի գիտեմք՝ եթէ երկրաւոր տա-
ճար շինուածոյս մերոյ քակտեսցի , շինած
յայ ունիմք՝ տաճար առանց ձեռագործի .
2 յաւիտենական յերկինս ։ * Եւ ընդ այս
տաղտկամք . քանզի զբնակութիւն երկնից
3 փափաքեմք զգենուլ . * միայն թէ յոր-
ժամ զգենուցումքն՝ ոչ մերկ գտանի-
4 ցիմք ։ * Բանզի որ եմք ընդ յարկաւս ընդ-
այսուիկ՝ տաղտկամք ծանրացեալք . զի ոչ
կամիմք մերկանալ , այլ զայն 'ի վերայ այ-
սըր զգենուլ . զի ընկղմեսցի մահկանա-
5 ցուս 'ի կենաց անտի ։ * Այլ որ յաջողէն
մեզ 'ի սոյն՝ ած է . որ ետ մեզ զառհա-
ւատչեայ հոգւոյն ։
6 * Արդ՝ համարձակիմք յամ ժամ , ևգջ

գիտեմք՝ եթէ որչափ յամեմք ՚ի մարմնի
աստ՝ օտարանամք ՚ի տեառնէ ։ * Զի հա֊ 7
ւատովք գնամք՝ և ո՛չ կարծեօք ։ * Այլ 8
համարձակիմք՝ և առաւել ևս հաճեալ
եմք ելանել ՚ի մարմնոյ աստի՝ և մտանել
առ ա՟ծ ։ * Վասն որոյ և առատանամք . զի 9
եթէ յամիցեմք՝ և եթէ ելանիցեմք՝ հա֊
ճոյ և եթ լիցեմք նմա ։ * Քանզի ամենե֊ 10
ցուն մեզ յանդիման լինել կայ առաջի
ատենին Ք՟ի՝ զի ընկալցի իւրաքանչիւր իւ֊
րով մարմնովն զոր ինչ գործեաց յառաջ՝
եթէ բարի , և եթէ չար ։ * Իսկ արդ՝ զա֊ 11
հըն տեառն գիտելով չափ , զմարդկան
ինչ միտս հաճեմք . սակայն առաջի ա՟յ
յայտնելոց եմք . բայց ես յուսամ և ՚ի
ձեր միտս յայտնի լինել ։ * Իբր ոչ եթէ 12
միւսանգամ զանձինս ինչ ընծայեցուցա֊
նեմք ձեզ , այլ պատճառս տամք ձեզ
պարծանաց վասն մեր . զի ունիցիք առ
այնոսիկ՝ որ առ աչօն պարծիցին , և ո՛չ
սրտիւք ։ * Զի եթէ առանցաք ինչ՝ այն 13
ա՟յ է . և եթէ զգաստանամք՝ այն ձեր է ։
* Զի սէրն Քրիստոսի ստիպէ զմեզ քըն֊ 14
նել զայս , զի եթէ մին փոխանակ ամե֊
նեցուն մեռաւ , ապա ուրեմն ամենե֊
քեան մեռեալ էին . * և ՚ի վերայ ամենե֊ 15
ցուն մեռաւ , զի որ կենդանիքն իցեն՝ մի՛
անձանց իցեն կենդանիք , այլ այնմ՝ որ ՚ի
վերայ նոցայն մեռաւ , և յարեաւ ։ * Այ֊ 16

սուհետեւ մեք ոչ զոք գիտեմք մարմնով.
զի թէպէտ և գիտէաք մարմնով զՔրիս-
տոս՝ այլ արդ ոչ ևս նոյնպէս գիտեմք ։
17 * Բայց եթէ ինչ 'ի Քրիստոս նոր արա-
րած իցէ. զի հինն անց. և արդ նոր ե-
18 ղեւ ա̃մ ։ * Այլ ամենայն ինչ յա̃յ՝ որ հաշ-
տեցոյցն զմեզ ընդ իւր 'ի ձեռն Քրիստո-
սի. և ետ մեզ զպաշտօնն հաշտութեան ։ Վ.Զ.
19 * Եւ քանզի ա̃ծ էր՝ Քրիստոսիւ զաշ-
խարհս հաշտեցուցանել ընդ իւր, և չհա-
մարել նոցա զմեղս իւրեանց, և եդ 'ի
20 մեզ զբանն հաշտութեան ։ * Արդ՝ վասն
Քրիստոսի պատգամաւորիմք՝ որպէս և ա̃յ
բարեխօսութեամբ մերօք ։ աղաչեմք վասն
21 Քս̃ի հաշտեցարուք ընդ ա̃յ ։ * Զի զայն՝
որ ոչն գիտէր զմեղս, վասն մեր մեղս ա-
րար. զի մեք եղիցուք նովաւ արդարու-
թիւն Աստուծոյ ։

ԳԼ. Զ.

1 Գործակից եմք ձեր՝ և աղաչեմք. մի՛
ընդունայն զշնորհսն ա̃յ ընդունել ձեզ ։
2 * Զի 'ի ժամանակի ընդունելութե̃՝ ա-
սէ, լուայ քեզ, և յաւուր փրկութեան
օգնեցի քեզ ։ Ահաւասիկ ժամանակ ըն-
3 դունելի. ահա օր փրկութեան ։ * Մի և
մի՛ իւիք տայցէք պատճառս, զի մի՛ արա-
4 տեսցի պաշտօնն ։ * Այլ յամենայնի ընծա-

յեցուցէք զանձինս ձեր իբրեւ զպաշ֊
տօնեայս այ՝ համբերութբ բազմաւ՝ ՚ի
*նեղութիւնս ՚ի վիշտս ՚ի չարչարանս , * ՚ի* 5
գանս ՚ի բանտս ՚ի խռովութիս յաշխա֊
*տութիս ՚ի հսկմունս ՚ի պահս , * ՚ի սրր֊* 6
բութե ՚ի գիտութե յերկայնմտութեան
՚ի քաղցրութեան՝ ՚ի հոգի սուրբ ՚ի սէր՝
*առանց կեղծաւորութե , * ՚ի բանս ճշ֊* 7
մարտութե , ՚ի զօրութեան այ . վն զի֊
նուն արդարութե որ ընդ աջմէն և ընդ
*ահեկէն է . * փառօք և անարգութեամբ ,* 8
գովութբ և պարսաւանօք , իբրև մոլարք՝
*և ճշմարիտք . * իբրև անծանօթք՝ և ծա֊* 9
նուցեալք . իբրև մահկանացուք՝ և ա֊
հաւասիկ կենդանի եմք . իբրև խրա֊
*տեալք՝ և ոչ մահապարտեալք . * իբրև* 10
տրտմեալք , և հանապազ ուրախ եմք .
իբրև տնանկք՝ և զբազումս մեծացու֊
ցանեմք . իբրև ոչինչ ունիցիմք , և զամ
*ինչ ունիմք : * Բերանք մեր բացեալ են* 11
առ ձեզ՝ կորնթացիք . և սիրտք մեր ըն֊
*դարձակեալք : * Ոչինչ նեղիք ՚ի մէնջ՝* 12
*բայց եթէ ՚ի գութս ձեր նեղիցիք . * արդ՝* 13
զնոյն հատուցումն իբրև ընդ որդեակս
*ունիմ . ընդարձակեցարուք և դուք , * և* 14
մի լինիք լծակիցք անհաւատից . քանզի
զի՞նչ հաղորդութի է արդարութե ընդ
անօրէնութե . և կամ զի՞նչ հաւասարու֊
*թիւն է լուսոյ ընդ խաւարի . * և կամ* 15

զի՞նչ միաբանութիւն է Քի ընդ Բելիա-
րայ. կամ զի՞նչ բաժին կայ հաւատացե-
լոյն ընդ անհաւատին. կամ զի՞նչ նը-
16 մանութի̃ է տաճարի ա̃յ մեհենաց: *Ապա-
քէն դուք տաճար ա̃յ կենդանւոյ էք. որ-
պէս և ասաց ա̃ծ, թէ բնակեցայց 'ի նո-
սա, և գնացից 'ի նոսա. և եղէց նոցա
ա̃ծ, և նոքա եղիցին իմ ժողովուրդք:
17 *Վասն որոյ ելէ՛ք 'ի միջոյ նոցա և մեկնե-
ցարուք, ասէ տէր. և 'ի պիղծս մի՛ մեր-
18 ձենայք. *և ես ընկալայց զձեզ. և ես
եղէց ձեզ 'ի հայր, և դուք եղիջիք ինձ
յուստերս և 'ի դստերս, ասէ տէր ամե-
նակալ:

ԳԼ. Է.

1 Իսկ որովհետեւ զայս աւետիս ունիմք
սիրելիք՝ սրբեսցուք զանձինս մեր յա̃մ
պղծութենէ մարմնոյ և հոգւոյ, կատա-
2 րեսցուք զսրբութի̃ ահիւն ա̃յ: *Տարայք
մեզ, զի ոչ ումեք մեղաք, և ոչ զոք եղ-
3 ծաք, և ոչ զոք զրկեցաք: *Ոչ եթէ 'ի
դատապարտութիւն ինչ ասեմ. քանզի
յառաջ իսկ ասացի, եթէ 'ի սրտի մերում
կայք՝ 'ի կեալ և 'ի մեռանել ընդ ձեզ:
4 *Բազում համարձակութի̃ է ինձ առ Դ Կ
ձեզ. բազում պարծանք են ինձ վ̃ ձեր.
լի եմ մխիթարութեամբ. առաւելեալ

եմ ուրախութե՛ յամ՛նեղութիւնս մեր ։
*Քանզի յորժամ հասաք մեք 'ի Մակե- 5
դոնիա , և ոչ միով իւիք հանգիստ գը-
տաւ մարմնոյ մերում , այլ յամի նեղեալք՝
քանզի արտաքոյ մարտք՝ և 'ի ներքոյ ար-
հաւիրք ։ *Այլ որ մխիթարէն զխոնարհս , 6
մխիթարեաց զմեզ Աստուած 'ի գալստեա-
նըն Տիտոսի ։ *Ոչ միայն 'ի գալստեանն նո- 7
րա , այլև 'ի մխիթարութե՛ն՝ զոր մխիթա-
րեցաւ նա 'ի ձեզ , 'ի պատմել մեզ զան-
ձուկն ձեր՝ զողբումն ձեր՝ զնախանձն
ձեր վասն իմ , մինչ առաւել ուրախ լի-
նել ինձ ։ *Զի թէ և տրտմեցուցի զձեզ 8
թղթովն՝ ոչ զղջանամ , թէպէտ և զըղ-
ջացեալ էի . քանզի տեսանեմ՝ զի թուղ-
թըն այն թէ և առ ժամանակ մի տրտմե-
ցոյց զձեզ . *արդ՝ ուրախ եմ , ոչ զի 9
տրտմիցիք՝ այլ զի յապաշխարութի տրտ-
մեցարուք . քանզի տրտմեցայք դուք ըստ
Աստուծոյ . զի մի՛ իւիք զրկիցիք 'ի մէնջ ։
*Զի որ ըստ այն տրտմութի է , ապաշ- 10
խարութիւն 'ի փրկութի առանց զղջանա-
լոյ գործէ . իսկ աշխարհի տրտմութիւն՝
մահ գործէ ։ *Արդ նոյն իսկ որ ըստ այն 11
տրտմեցարուք , որչափ ինչ փոյթ գոր-
ծեաց 'ի ձեզ , կամ աղերս կամ սաստ
կամ երկիւղ կամ անձուկ կամ նախանձ
կամ վրէժխնդրութի . քանզի յամի ըն-
ծայեցուցիք զանձինս ձեր՝ սուրբս լինել

12 յիրիդ յայդմիկ ։ *Ապա ուրեմն՝ թէ և
գրեցի ես առ ձեզ, ոչ վասն այնորիկ որ
զրկեացն, և ոչ վասն այնորիկ՝ որ զրկե-
ցաւն. այլ վս յայտնի լինելոյ փութոյն
ձերոյ որ վասն մեր՝ առ ձեզ առաջի այ ։
13 *Վասն այնորիկ մխիթարեալ եմք ՚ի վե-
րայ մխիթարութեն մերոյ. առաւել ևս
խնդացաք ՚ի վերայ խնդութեն Տիտոսի.
քանզի հանգուցեալ էր հոգի նորա ՚ի
14 ձէնջ ամենեցունց ։ *Զի զինչ և պար-
ծեցայ առ նմա վասն ձեր՝ ոչ ամաչեցի.
այլ որպէս զամ ճշմարտութք խօսեցաք
ընդ ձեզ՝ նոյնպէս և պարծանքն մեր առ
15 Տիտոսի ճշմարիտ եղեն ։ *Նաև գութք
նորա առաւել ևս են ՚ի ձեզ. քանզի յի-
շեցուցանէր մեզ զամենեցուն զձեր հր-
նազանդութիւն, թէ ոզ ահիւ և դողու-
16 թեամբ ընկալարուք զնա ։ *Եւ արդ՝ ու-
րախ եմ. զի յամի համարձակ եմ առ ձեզ ։

ԳԼ. Ը.

1 Ծուցանեմ ձեզ եղբարք զշնորհսն այ ԴԲ
որ տուեալ են եկեղեցեացն մակեդոնաց-
2 ւոց. *զի մեծաւ հանդիսիւ նեղութե՝
առաւելութի խնդութեանն նց, և ծանր
աղքատութիւն նոցա, առաւել եղեւ ՚ի
3 մեծութիւն առատութե նց. *զի ըստ
կարի նոցա վկայեմ, և աւելի քան զկար.

* ինքնակամ բազում աղաչանօք աղաչէին 4
զշնորհսն, և զհաղորդութի պաշտամանն.
որ 'ի սուրբսն՝ տալ ցմեզ: * Ոչ որչափ ակն 5
ունէաք, այլև զանձինս եւս ետուն, նախ
տն՝ և ապա մեզ կամօքն այ. * աղաչել 6
զՏիտոս՝ զի որպէս սկսաւն յառաջագոյն,
նոյնպէս և կատարեսցէ 'ի ձեզ և զայդ եւս
շնորհ: * Այլ որպէս յամենայնի առաւել էք 7
հաւատովք՝ և բանիւ և գիտութբ և ամ
փութով, և որ 'ի մէնջ 'ի ձեզ սէրն է,
զի և յայդմ եւս շնորհի առաւել լինի-
ջիք: * Ոչ որպէս հրաման տալով ասեմ. 8
այլ վասն այլոց փութոյ, և վն ձերոյ սի-
րոյ՝ զմտերմութիւնդ փորձեմ: * Քանզի 9
գիտէք զշնորհսն տն մերոյ Յիսուսի քի.
զի վն ձեր աղքատացաւ՝ որ մեծատունն
էր, զի դուք նր աղքատութեամբն մե-
ծասջիք: * Եւ խրատ մի յայսմիկ տամ, զի 10
այն խոկ օգտի ձեզ է. որք ոչ միայն զառ-
նելն՝ այլ և զկամելն յառաջագոյն սկսայք
'ի հերուն հետէ: * Բայց արդ և զառնելն 11
խոկ կատարեսջիք. զի որպէս յօժարութիւնն
'ի կամաց է, նոյնպէս և առնելն ըստ գոյին:
* Զի եթէ յօժարութիւնն առաջի կայ, 12
ըստ գոյին ընդունելի է՝ և ոչ եթէ ըստ
չըգոյին: * Զի ոչ եթէ այլոց հանգիստ 13
կամիցիմ, և ձեզ նեղութի: * Այլ հա- 14
ւասարութբ յայժմու ժամանակիս, ձեր
առաւելութիդ 'ի նոցա պակասութեանն.

զի և նոցա առաւելութիւն եղիցի 'ի ձե-
րում պակասութեդ. զի եղիցի հաւասա-
15 րութի՝ որպէս և գրեալ է. * Թէ որ բա-
զումն առ՝ ոչ առաւելաւ, և որ սակաւն՝
ոչ նուազեցաւ ։
16 * Եայց շնորհք այ՝ որ արկ զնոյն փոյթ
17 վասն ձեր 'ի սիրտ Տիտոսի. * զի զաղա-
չանսն ընկալաւ՝ և փութացաւ յօժարա-
18 գոյնս գնմեաց գալ առ ձեզ ։ * Եւ առա-
քեցաք ընդ նմա զեղբայրն՝ որոյ գովուին
յաւետարանի անդ է ընդ ամ եկեղեցիս ։
19 * Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ և ձեռնա-
դրեալ յեկեղեցեաց անտի, նշդեհակից
մեր եղև 'ի շնորհս յայսմիկ՝ որ պաշտին
'ի մէնջ, 'ի փառս տն՝ և 'ի մեր յօժարու-
20 թիւն ։ * Եայց զայս խղճէաք իսկ՝ Թէ
գուցէ արատ ոք ինչ դնիցէ 'ի հաստա-
տութես յայսմիկ՝ որ պաշտեցաւս 'ի մէնջ ։
21 * Քանզի խորհիմք զբարիս՝ ոչ միայն ա-
22 ռաջի տն, այլ և առաջի մարդկան ։ * Եւ
առաքեցաք ընդ նոսա զեղբայրն մեր՝ զոր
ընտրեցաք 'ի բազում իրս բազում ան-
գամ պինդ գտեալ. և առաւել ևս այժմ
23 պնդագոյն՝ յուսով մեծաւ 'ի ձեզ ։ * Եայց
եթէ վասն Տիտոսի ինչ բանք են, իմ հա-
ւատար է՝ և ձեր գործակից. և եթէ եղ-
բարք մեր, առաքեալքն եկեղեցւոյ՝ և
24 փառք Քրիստոսի ։ * Եւ արդ՝ զհանդէս
սիրոյ ձերոյ՝ և զմերոյ պարծանացն վասն

ձեր, ՚ի դոսա ցուցջիք յանդիման ամե-
նայն եկեղեցեաց:

ԳԼ. Թ.

Դ Դ Այլ վասն պաշտամանն՝ որ ՚ի սուրբսն է, 1
աւելի է ինձ և գրել առ ձեզ: * Զի գի- 2
տեմ զյօժարութի ձեր, զոր վասն ձեր
պարծեցեալ եմ ՚ի մէջ մակեդովնացւոցն,
թէ աքայեցիքն ՚ի հերուն հետէ պատ-
րաստ են. և ձեր նախանձն զբազումս յոր-
դորեաց: * Եւ առաքեցաք զեղբարսն՝ զի 3
մի պարծանքն մեր որ վասն ձեր՝ ընդու-
նայն լինիցին ՚ի մասինդ յայդմիկ. այլ որ-
պէս ասէի իսկ, պատրաստագոյնք գտա-
նիջիք. * գուցէ յորժամ գայցեն ընդ մեզ 4
մակեդովնացիքն՝ և գտանիցեն զձեզ ան-
պատրաստս, և ամաչեսցուք մեք. զի մի
ասասցուք՝ թէ դուք, ՚ի մասինդ յայդ-
միկ պարծանաց: * Արդ՝ կարեւոր համա- 5
րեցայ աղաչել զեղբարս, զի յառաջա-
գոյն իսկ եկեսցեն առ ձեզ, և յառաջա-
գոյն պատրաստեսցեն զյառաջագոյն խոս-
տացեալ օրհնութիւն ձեր ՚ի պատրաստի
ունել. այնպէս իբրև զօրհնութի, և մի
իբրեւ զագահութի: * Քանզի որ սերմա- 6
նէ ճշդելով ճշդելով և հնձեսցէ. և որ
սերմանէ առատութբ՝ առատութեամբ
և հնձեսցէ: * Իւրաքանչիւր որպէս և յօ- 7

ժարեսցի ոք սրտիւ, մի առ հարկի եւ
տրտմութեան. քանզի զտուրս զուար-
8 թառատս սիրէ Աստուած: *Այլ կարող
է Աստուած զամենայն շնորհս առաւե-
լուլ 'ի ձեզ՝ զի յամենայնի յամենայն ժամ
զամենայն բաւականութիւն ընկալեալ՝
9 առաւելուցուք յամ գործս բարութեան,
*որպ եւ գրեալ է. սփռեաց եւ ետ տնան-
կաց. արդարութի Նորա մնայ յաւիտեան:
10 *Այլ այն որ պարգեւէ սերմն սերմա- ԴԵ
նահանաց՝ եւ հաց 'ի կերակուր, պարգե-
ւեսցէ եւ բազմացուսցէ զսերմանիս ձեր,
եւ աճեցուսցէ զարդիւնս արդարութեան
11 ձերոյ. *յամենայնի մեծացեալք ամ ա-
ռատութեամբ՝ որ յօրինէ մեօք գոհու-
12 թիւն Աստուծոյ: *Զի պաշտօն հարկիս
այսորիկ՝ ոչ միայն առ 'ի լնուլ զպակա-
սութիւն սրբոցն է, այլ եւ առաւելուլ
13 բազմօք գոհութիւնս Աստուծոյ. *հան-
դիսիւ պաշտամանս այսորիկ փառաւորել
զԱստուած 'ի վերայ հնազանդութեան
խոստովանութեան ձերոյ յաւետարանն
Քրիստոսի. եւ առատութեամբ հաղոր-
դութեանն 'ի նոսա՝ եւ յամենեսին. եւ
նոցա աղօթք վասն ձեր. քանզի անձկաց-
եալ են առ ձեզ վասն առաւել շնորհա-
14 ցըն Աստուծոյ՝ որ 'ի ձեզ: *Այլ շնորհք
Աստուծոյ 'ի վերայ անպատում պարգե-
ւացն Նորա:

ԳԼ. Ժ.

Այլ ես ինքն Պօղոս աղաչեմ զձեզ հե֊ 1
զութեամբ և հանդարտութեամբ Քրիստոսի,
որ յանդիման ձեզ՝ իբրև տառապեալ մի
եմ 'ի միջի ձերում. բայց 'ի հեռուստ
համարձակիմ առ ձեզ: * Աղաչեմ, զի մի 2
'ի մօտոյ և եթ համարձակիցիմ վստահու֊
թեամբ. կամ համարիցիմ յանդգնել 'ի
վերայ ոմանց՝ որ կարծեն զմէնջ՝ եթէ ըստ
մարմնոյ գնայցեմք: * Զի թէպէտ և 3
մարմնով գնամք՝ այլ ոչ եթէ ըստ մարմնոյ
զինուորիմք: * Զի զէն զինուորութեան 4
մերոյ ոչ է մարմնաւոր, այլ զօրաւոր յԱյ,
առ 'ի քակելոյ զամուրս, զխորհուրդս քա֊
կեմք, * և զամ բարձրութի հպարտացեալ 5
'ի վերայ գիտութե֊ն Այ. և գերեմք զամ
միտս 'ի հնազանդութիւնն Քսի. * և 'ի 6
պատրաստի ունիմք խնդրել զվրէժ ամ
անհնազանդութե՝ յորժամ ձեր ևս հը֊
նազանդութիւնդ կատարեսցի:

Դ. Ջ. * Ըստ երեսացն իսկ տեսանիցէք 7
ջիք. եթէ ոք վստահ յանձն իցէ Քսի լի֊
նել, զայս խորհեսցի դարձեալ 'ի միտս
իւր. թէ որպէս նայն Քսի է՝ նոյնպէս և
մեք: * Զի թէ առաւել ևս պարծեցայց 8
վասն իշխանութե֊ս մերոյ՝ զոր ետ մեզ Տր
'ի շինել՝ և ոչ 'ի քակել զձեզ, ոչինչ ա֊

9 մաչեցից ։ * Զի մի՛ թուեսցայց իբրև ահ
10 ինչ արկանել ձեզ թղթովքս ։ * Ասիցէք ,
թուղթքս ծանունք են և սաստիկք ․ բայց
տեսիլ մարմնոյ տկար՝ և բանն արհամար-
11 հեալ ․ * զայս խորհեսցի այնպիսին , զի որ-
պիսիք եմք բանիւք թղթոցդ ՚ի հեռուստ ,
12 նոյնպիսիք և ՚ի մօտոյ արդեամբք ։ * Քան-
զի ոչ իշխեմք կշռել և համարել զան-
ձինս մեր ոմանց , որ զանձինս իւրեանց
ձեզ ընծայեցուցանեն ․ այլ անձամբ յան-
ձինս՝ զանձինս չափեն , և ՚ի կշռել ան-
13 ձամբ յանձինս՝ ոչ առնուն ՚ի միտ ։ * Այլ
մեք ոչ եթէ յանչափս ինչ պարծեսցուք ․
այլ ըստ չափոյ կանոնին , զոր բաժանեաց
մեզ ա̃ծ չափով՝ հասանել մինչև առ ձեզ ։
14 * Իբր ոչ եթէ հասու ինչ չիցեմք ՚ի ձեզ ,
և ձկտեցուցանեմք զանձինս ․ քանզի մին-
չև առ ձեզ հասաք աւետարանաւն Քրի-
15 ստոսի ։ * Եւ ոչ յանչափս ինչ պարծիմք
օտար վաստակօք ։ բայց յոյս մի ունիմք
զաճմանն հաւատոյ ձերոյ՝ այդրէն ՚ի ձեզ
մեծանալոյ՝ ըստ կանոնիս՝ մերոյ յառաւե-
16 լութի ․ * ՚ի վեր ևս քան զձեզ աւետա-
րանել՝ ոչ օտար կանոնաւ ՚ի պատրաստա-
17 կանս ինչ պարծել ։ * Զի որ պարծին՝ ՚ի
տէր պարծեսցի ։
18 * Զի ոչ եթէ որ զանձն իւր ընծայե- Բ Կ
ցուցանէ՝ նա է ընտրեալ ․ այլ զոր տէրն
ընծայեցուցանէ ։

ԳԼ. ԺԱ.

Աւ էր եթէ ներէիք փոքր մի և ի- 1
մում անզգամութեան. այլև անսացէք իսկ։
* Նախանձեցուցանեմ զձեզ ՚ի նախանձ 2
Ա̃յ զի խօսեցայ զձեզ առն միում, իբրև ըզ
կոյս մի ս̃բ յանդիման կացուցանել Ք̃ի։
* Բայց երկնչիմ գուցէ ո̃պ օձն խաբեաց 3
զԵւայ խորամանկութբ̃ իւրով՝ ապակա-
նեսցին միտք ձեր ՚ի միամտութենէն՝ որ
՚ի Ք̃ս։ * Զի եթէ որ գալոցն իցէ՝ այլ 4
Ք̃ս քարոզիցէ՝ զոր մեքն ոչ քարոզեցաք,
կամ ոգի օտար առնուցուք՝ զոր ոչ ա-
ռէք, կամ աւետարան օտար՝ զոր ոչ ըն-
կալարուք, բարւոք անսայիք նմ̃։ * Բայց 5
ես այսպ̃ համարիմ, թէ ոչինչ իւիք պա-
կաս իցեմ քան զլաւ առաքեալսն։ * Թէ- 6
պէտ և տգէտ ես իցեմ բանիւ, այլ ոչ
եթէ գիտութբ̃. սակայն յա̃մի յայտնե-
ցաք զանձինս ամենեւին առ ձեզ։ * Եւ 7
եթէ վնա՞ս ինչ գործեցի՝ զի զանձն խո-
նարհեցուցի. և այն՝ զի դուք բարձրաս-
ջիք. զի ձրի զաւետարանն Ա̃յ աւետարա-
նեցի ձեզ։ * Զայլ եկեղեցիս կողոպտե- 8
ցի առեալ թոշակ ՚ի ձեր սպասաւորու-
թիւն։ * Եւ յորժամ եկի առ ձեզ. թէ- 9
պէտ և պակասեաց ինչ, ոչ զոք ՚ի ձէնջ
ձանձրացուցի, զի զպակասութիւն իմ լցին

եղբարքն եկեալք 'ի Մակեդոնիացւոց , և
յամի առանց ծանրանալոյ ձեզ զանձն իմ
10 պահեցի՝ և պահեցից ։ * Քանզի գոյ յիս
ճշմարտութիւնն Քրիստոսի ։
* Զի պարծանքս այս ոչ արգելցին յի- ԲԴ
11 նէն 'ի կողմանս Աքայեցւոց ։ * Ընդէ՞ր , իբ-
րու թէ ո՞չ սիրիցեմ զձեզ . զայն ած գի-
12 տէ . * զոր առնեմս՝ և արարից . զի հատից
զպատճառս այնոցիկ՝ որ զպատճառսն կա-
միցին . զի որով պարծիցինն , և նոքա իբ-
13 րեւ զմեզ գտանիցին ։ * Զի այնպիսիքն
սուտ առաքեալք , մշակք նենգաւորք ,
կերպարանին 'ի կերպարանս առաքելոց
14 Քսի ։ * Եւ չէն ինչ զարմանք , քանզի և
ինքն սատանայ կերպարանի 'ի հրեշտակ
15 լուսոյ ։ * Եւ ոչի՛նչ է մեծ՝ թէ և պաշտօ-
նեայք նորա կերպարանին իբրև պաշտօ-
նեայք արդարութե . որոց կատարածն ե-
16 ղիցի ըստ գործոց իւրեանց ։ * Դարձեալ
ասեմ . մի՛ ոք համարեսցի զիս անզգամ .
ապա թէ ոչ՝ գոնէ իբրև զանզգամ ըն-
կալարուք զիս . զի և ես փոքր մի ինչ պար-
17 ծեցայց ։ * Եւ զոր խօսիմս՝ ոչ եթէ ըստ
տեառն խօսիմ , այլ իբրև անզգամութբ՝
18 ըստ կարգի այդց պարծանաց ։ * Եւ քանզի
բազումք պարծին ըստ մարմնոյ՝ և ես պար-
19 ծեցայց ։ * Մտադիւր իմն անսայք անմը-
20 տացն ձերովդ իմաստութբ ։ * Քանզի ան-
սայք , եթէ ոք խաբէ զձեզ , եթէ ոք ծա-

ռայեցուցանէ, եթէ ոք ուտէ զձեր, եթէ ոք առնու ինչ, եթէ ոք հպարտանայ, եթէ ոք զձեզ յանդիման հարկանէ։
*Ըստ անարգանացդ ասեմ, իբրև թէ 21
մեք տկարացա՞ք արդեօք. յոր ինչ ոք
համարձակիցի, անզգամութեամբ ասեմ,
համարձակիցիմ և ես։ *Եբրայեցի՞ք ի- 22
ցեն, և ես. Իսրայելացի՞ք իցեն, և ես.
զաւակ Աբրահամո՞ւ իցեն, և ես. *պաշ- 23
տօնեա՞յք Քրիստոսի իցեն, յանդգնագոյնս ա-
սացից՝ թէ առաւել ևս ես. եթէ վաս-
տակօք՝ առաւել, եթէ գանիւք՝ ևս ա-
ռաւել. եթէ բանտիւ՝ աւելի քան զնա,
եթէ մահուամբք՝ բազում անգամ։ *'Ի 24
հրէից հնգիցս՝ քառասուն միով պակաս
առի. *երիցս ձաղկեցայ. միանգամ 25
քարկոծ եղէ. երիցս նաւակոծ եղէ. ըզ
տիւ և զգիշեր յանդունդս տառապեցայ.
*'Ի ճանապարհս բազում անգամ։ վիշտս 26
'ի գետոց, վիշտս յաւազակաց, վիշտս
յազգէ, վիշտս 'ի հեթանոսաց, վիշտս 'ի
քաղաքի, վիշտս յանապատի, վիշտս 'ի
ծովու, վիշտս 'ի սուտ եղբարց։ *Ի ջանս՝ 27
և 'ի վաստակս. 'ի տքնութիւնս բազում ան-
գամ, 'ի քաղց և 'ի ծարաւ. 'ի պահս բա-
զում անգամ. 'ի ցուրտ և 'ի մերկութեան։
*Թող զայլ նեղութիւնն. և զի հանապազ 28
խուժանն 'ի վերայ իմ կուտէր՝ և հոգք
ամ եկեղեցեացն։ *Ո՞ հիւանդանայ՝ և 29

ոչ ես հիւանդանամ. ո՞ գայթակղի՝ և ոչ
ես տապանամ ։
30 * Եթէ պարծել ինչ պա՛րտ իցէ , զտկա- ԲՁ
31 րութե՜ն պարծեցայց ։ * Աստուած և հայր
տեառն մերոյ Յ̃ի Ք̃ի գիտէ՝ որ է օրհ-
32 նեալ յաւիտեանս , զի ոչ ստեմ ։ * Ի Դա-
մասկոս ազգապետ Արետայ արքայի պա-
հէր զքաղաքն դամասկացւոց ունել զիս .
33 * և ընդ պատուհանն վանդակաւ կախե-
ցայ ընդ պարիսպն , և փախեայ 'ի ձե-
ռաց նորա ։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Որդ` `պարծել ինչ պարտ իցէ . այլ
օգնէ ինչ ոչ ։ Բայց եկից 'ի տեսիլս և 'ի
2 յայտնութիւնս տ̃ն ։ * Գիտեմ այր մի 'ի
Ք̃ս յառաջ քան զչորեքտասան ամ, եթէ
մարմնով՝ ոչ գիտեմ, և եթէ առանց
մարմնոյ՝ ոչ գիտեմ, ա̃ծ գիտէ . յափշտա-
կեալ զայնպիսին մինչև յերրորդ երկի-
3 նըս ։ * Եւ գիտեմ զայնպիսի այր . եթէ
մարմնով՝ և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գի-
4 տեմ. ա̃ծ գիտէ , * զի յափշտակեցաւ 'ի
դրախտն . և լուաւ բանս անճառս , զոր
5 ոչ է պարտ մարդոյ խօսել ։ * Վասն այն-
պիսւոյն պարծեցայց . այլ վ̃ս անձին ինչ
ոչ պարծեցայց , բայց եթէ 'ի տկարու-
6 թիւնս ։ * Զի եթէ և կամիցիմ պարծել՝

ոչ եղէց անզգամ, քանզի զարդարն ասեմ.
այլ անխայեմ, գուցէ ոք համարիցի ինչ
յիս աւելի՝ քան զոր տեսանիցէ յիս՝ կամ
լուիցէ յինէն ։ * Եւ զի մի՛ առաւելութք 7
յայտնութեացն հպարտացայց, տուաւ ինձ
խայթ մարմնոյ հրեշտակ սատան՝ կռփել
զիս . զի մի՛ հպարտացայց ։ * Եւ վս այնո- 8
րիկ երիցս անգամ աղաչեցի զտէր՝ զի ՚ի
բաց արասցէ յինէն . * և ասէ ցիս . շա՛տ 9
են քեզ շնորհք իմ, զի զօրութիւն իմ ՚ի
տկարութե կատարի ։ և արդ՝ լաւ ևս
լիցի ինձ պարծել ՚ի տկարութիս , զի բը-
նակեսցէ յիս զօրութիւնն Քրիստոսի ։
ԳԴ * Վասն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկարու- 10
թիւնս , ընդ թշնամանս , ընդ վիշտս , ընդ
հալածանս , և ընդ նեղութիս վասն Քի .
զի յորժամ տկարանամ, յայնժամ զօրա-
նամ ։ * Եղէ անզգամ, քանզի դուք ստի- 11
պեցիք զիս . զի ինձ պարտ էր ՚ի ձէնջ վը-
կայութի առնուլ՝ թէ ոչինչ պակաս գը-
տայ քան զլաւ. առաքեալսն . զի թէպէտ
և ես ոչինչ եմ . * սակայն նշանք առաքե- 12
լոյ գործեցան ՚ի ձեզ՝ ամ համբերութք ,
նշանօք և արուեստիւք՝ և զօրութեամբք ։
* Եւ արդ զի՞նչ իցէ , որով պակաս գը- 13
տայք քան զայլ եկեղեցիս . բայց եթէ
այնու՝ զի ես զձեզ ոչ ձանձրացուցի . շը-
նորհեցէ՛ք ինձ զվնաս զայդ ։ * Ահաւա- 14
սիկ այս երիցս անգամ պատրաստեալ եմ

գալ առ ձեզ. և ձեզ բեռն ինչ ոչ եղէց.
զի ոչ խնդրեմ ինչ զձեր՝ այլ զձեզ. քան-
զի ոչ պարտին որդիք հարց գանձել՝ այլ
15 հարք որդւոց: * Բայց ես մտադիւրութբ̃
ծախեցից, և ծախեցայց վս̃ անձանց ձե-
րոց. զի թէպէտ և յառաւել սիրոյն ըզ
16 ձեզ սակաւ սիրիցեմ: * Այլ գրեթէ ես
ոչինչ ծանրացայ ձեզ. այլ քանզի խորա-
17 գէտ էի, խելօք կալայ զձեզ: * Միթէ ու-
րուք առաքեցին առ ձեզ՝ նոքօք ինչ ա-
18 գահեցի՞ ’ի ձէնջ: * Աղաչեցի զՏիտոս՝ և
առաքեցի ընդ նմա զեղբայրն, միթէ ա-
գահեա՞ց ինչ զձեր Տիտոս: ո՞չ նովին ոգ-
ւով գնացաք. ո՞չ նովին շաւղօք շրջեցաք:
19 * Դարձեալ համարիցիք՝ եթէ յողոք Գ.Չ.
անկեալ ինչ ձեզ ալերսիցե՞մք: առաջի
ա̃յ ’ի Քրիստոս խօսիմք, զի ա̃մ ինչ սիրե-
20 լիք վասն ձերոյ շինութե̃ է: * Այլ երկն-
չիմ, գուցէ եկեալ՝ ոչ որպէս ես կամիմն
գտանիցեմ զձեզ. և ես գտանիցիմ ձեզ՝
որպէս և դուք ոչ կամիցիք: գուցէ դար-
ձեալ հեռ, նախանձ, սրտմտութիւնք,
դրդռութի̃ք, չարախօսութի̃ք, քսութի̃ք,
հպարտութի̃ք, ամբարտաւանութիւնք,
21 խռովութի̃ք: * Գուցէ դարձեալ յորժամ
գայցեմ՝ նկուն ինչ առնիցէ զիս ա̃ծ իմ
առ ձեզ, և սուգ առնուցում վասն բազ-
մաց յառաջագոյն մեղուցելոց, և ոչ ա-
պաշխարելոց՝ ’ի վերայ պղծութեան և

պոռնկութեան և գիջութեան՝ զոր գոր-
ծեցին։

ԳԼ. ԺԳ.

Այս երիցս անգամ գամ առ ձեզ. զի 1
՚ի բերանոյ երկուց և երից վկայից հաս-
տատեսցի ա՟մ բան։ * Յառաջ ասացի և 2
դարձեալ կանխաւ ասեմ յանդիման եր-
կիցս անգամ. և այժմ ՚ի բացուստ գրեմ
յառաջագոյն յանցուցելոցն՝ և այլոցն ա-
մենեցուն. զի եթէ եկից դարձեալ՝ ոչ
խնայեցից։ * Եթէ զփորձ ինչ խնդրէք 3
զՔրիստոսի, որ ինեւս ընդ ձեզ խօսի. որ
հզօրացեալն է ՚ի ձեզ, և ոչ տկարացեալ։
* Զի թէպէտ և խաչեցաւ ՚ի մերմէ տը- 4
կարութենէն, այլ կենդանի է զօրութե՟ն
ա՟յ. և մեք թէպէտ և տկարանայցեմք ՚ի
նորա, այլ կենդանի լիցուք ընդ նմա զօ-
րութեամբն Աստուծոյ։
Ի Կ * Փորձեցէք զանձինս ձեր, եթէ կայք 5
՚ի նոյն հաւատս. քննեցէք զանձինս, ե-
թէ ո՞չ գիտէք զանձինս՝ զի Քս՟ Յիսուս ՚ի
ձեզ է. բայց եթէ անպիտան ինչ իցէ։
* Այլ ակն ունիմ թէ գիտիցէք. զի մեք 6
ոչ եմք անպիտանք։ * Այլ խնդրեմք յա՟յ՝ 7
զի մի՛ ինչ արասցէ ձեզ չար։ ոչ զի մեք
ընտիրք երևեսցուք, այլ զի դուք զբա-
րիս գործիցէք՝ և մեք անպիտանք իցեմք։

8 * Զի ոչ կարեմք ինչ հակառակ կալ ճըշ-
մարտութեն . այլ վերակացու եմք ճըշ-
9 մարտութեն ։ * Խրախ եմք՝ յորժամ մեք
տկարանայցեմք՝ և դուք զօրաւոր իցէք ։
զդոյն իսկ և աղօթս առնեմք զձեր հաս-
10 տատութիդ ։ * Վասն այնորիկ զայս ՚ի հե-
ռուստ գրեմ . զի մի յորժամ եկից՝ սաստ-
կութեամբ վարեցայց՝ ըստ իշխանութեն ,
զոր ետ ինձ տէր ՚ի շինել՝ և ոչ ՚ի քակել ։
11 * Այսուհետև եղբարք , ողջ լերուք՝
հաստատուն կացէք՝ մխիթարեցարուք՝
միաբան լերուք՝ խաղաղութիւն արարէք .
և Աստուած խաղաղութեան և սիրոյ՝ ե-
12 ղիցի ընդ ձեզ ։ * Ողջոյն տուք միմեանց ՚ի
համբոյր սրբութեան ։ ողջոյն տան ձեզ
13 սուրբք ամենայն ։ * Շնորհք տեառն մե-
րոյ Յիսուսի Քրիստոսի , և սէրն Աստու-
ծոյ , և հաղորդութիւն հոգւոյն սրբոյ
ընդ ձեզ ամենեսին . ամէն ։

Առ Կորնթացիս երկրորդ՝ գրեցաւ ՚ի Փիլիպպեայ ,
՚ի ձեռն Տիտոսի և Ղուկայ ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ

ԳԼ. Ա.

ԴԴ ՊՕՂՈՍ առաքեալ ոչ 'ի մարդ- 1
կանէ և ոչ 'ի ձեռն մարդոյ,
այլ 'ի ձեռն Յիսուսի Քի̃ և ա̃յ հօր՝ որ
յարոյց զնա 'ի մեռելոց. * և որ ընդ իս են 2
եղբարք ամենեքին, եկեղեցեաց գաղա-
տացւոց: * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղա- 3
ղութիւն յա̃յ 'ի հօրէ և 'ի տեառնէ մերմէ
Յի̃է Քի̃է. * որ ետ զանձն իւր վասն մե- 4
ղաց մերոց, զի զմեզ փրկեսցէ յաշխարհէ
չարէ՝ ըստ կամացն ա̃յ և հօր մերոյ. * ո- 5
րում փառք յաւիտեանս յաւիտենից՝ ա-
մէն: * Զարմանամ՝ զի այդպէս վաղվա- 6
ղակի փոփոխիք յայնմանէ որ կոչեացն ըզ

7 ձեզ 'ի շնորհսն Ք՟ի՝ յայլ աւետարան. * որ
ոչ գոյ այլ. բայց եթէ իցեն ոմանք որ
խռովեցուցանիցեն զձեզ, և կամիցին շըր֊
8 ջել զաւետարանն Ք՟ի ։ * Այլ թէ մեք,
կամ հրեշտակ յերկնից աւետարանեսցէ
ձեզ աւելի քան զոր աւետարանեցաքն
9 ձեզ, Նզովեալ լիցի ։ * Որպէս յառաջա֊
գոյնն ասացաք՝ և արդ դարձեալ ասեմ,
եթէ ոք աւետարանեսցէ ձեզ աւելի քան
10 զոր առիքն, Նզովեալ լիցի ։ * Արդ՝ մարդ֊
կա՞ն հաճոյ լինիցիմ, թէ ա՟յ. կամ խընդ֊
րիցեմ մարդկա՞ն հաճոյ լինել, եթէ տա֊
կաւին մարդկան հաճոյ լինէի, ապա Ք՟ի
ծառայ ոչ էի ։
11 * Յուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետա֊ Դ․Ձ․
րանն, որ աւետարանեցաւ յինէն. զի ոչ
12 է ըստ մարդոյ. * քանզի և ոչ ես 'ի մար֊
դոյ առի, և ոչ ուսայ յումեքէ. այլ 'ի
13 յայտնութենէն Յ՟ի Ք՟ի ։ * Քանզի լու֊
ւեալ իսկ է ձեր զիմ գնացսն, որ երբեմն
'ի հրէութեան անդ. զի անչափ հալածէի
զեկեղեցին ա՟յ, և աւար հարկանէի զնա ։
14 * Եւ յառաջադէմ էի 'ի հրէութե՟ն՝ քան
զբազում հասակակիցս իմ, որ յազգին ի֊
մում էին. առաւել նախանձախնդիր էի
15 իմոյ հայրենի աւանդութեանցն ։ * Այլ
յորժամ կամեցաւ ա՟ծ՝ որոշեաց զիս յո֊
րովայնէ մօր իմոյ, և կոչեաց 'ի ձեռն շը֊
16 նորհաց իւրոց, * յայտնել զորդին իւր

ինեւ զի աւետարանեցից զնա ՚ի հեթա-
նոսս . անդէն վաղվաղակի ոչինչ զգացու-
ցի մարմնոյ և արեան . *և ոչ ելի յԵրու- 17
սաղէմ , առ որ յառաջագոյն քան զիս ա-
ռաքեալքն էին . այլ չոգայ յԱրաբիա , և
դարձեալ դարձայ ՚ի Դամասկոս : *Ապա 18
յետ երից ամաց ելի յԵրուսաղէմ տեսա-
նել զՊետրոս . և եղէ առ նմա աւուրս
հնգետասան : *Զայլ ոք յառաքելոց ան- 19
տի ոչ տեսի , բայց միայն զՅակոբոս զեղ-
բայրն տեառն : *Այլ զոր գրեմս առ ձեզ , 20
ահաւասիկ առաջի այ̃՝ զի ոչ ստեմ : *Ապա 21
եկի ՚ի կողմանս Ասորւոց և Կիլիկեցւոց :
*Եւ յանծանօթս էի երեսօք եկեղեցեա- 22
ցըն՝ որ ՚ի Թլփատութենէ անտի էին ՚ի
Քս̃ : *Բայց զի լսելով լուեալ էր , թէ որ 23
հալածէրն զմեզ յայնժամ , արդ աւետա-
րանէ զհաւատսն՝ զոր երբեմն խախտէր :
*և փառաւոր առնէին ինև զա̃ծ : 24

ԳԼ. Բ.

ԵԿ Ապա յետ ամաց չորեքտասանից մի- 1
անգամ ելի յԵրուսաղէմ ընդ Բառնա-
բայ . առեալ ընդ իս և զՏիտոս : *Եւ ե- 2
լի ըստ յայտնութեն . և զգացուցի նոցա
զաւետարանն՝ զոր քարոզէի ՚ի հեթանո-
սըս , առանձինն այնոցիկ՝ որ կարծեալքն
էին , գուցէ ընդունայն ինչ ընթացեալ

3 իցեմ, կամ ընթանայցեմ ։ * Այլ ոչ
Տիտոս՝ որ ընդ իս ’ի հեթանոսաց էր, բռ-
4 նադատեցաւ թլփատիլ ․ * այլ վ՟ սպրդո-
ղաց սուտ եղբարցն, որք սպրդեցին մտա-
նել դիտել զազատութ̃ին մեր՝ զոր ու-
նիմք ’ի Ք՟ Յ՟ ․ զի զմեզ ծառայեցուսցեն ։
5 * Որոց և ոչ առ ժամանակ մի անսացաք
հնազանդութ̃են ․ զի ճշմարտութ̃ի աւե-
6 տարանին հաստատեսցի առ ձեզ ։ * Բայց
զկարծելոցն եթէ իցեն ինչ, որպիսի ոք եր-
բեմն էին, չէ ինձ փոյթ ․ քանզի ա՟ծ
ակն մարդկան ոչ առնու ․ զի ինձ կար-
7 ծեցեալքն այնպիսի ինչ ոչ զգացուցին ։ * Այլ
զնորին հակառակն՝ իբրև տեսին թէ հա-
ւատացեալ է ինձ աւետարանն անթլփա-
տութեան որպ՟ Պետրոսի ’ի թլփատութ̃ե ․
8 * զի որ յաջողեաց Պետրոսի յառաքելու̃ի
թլփատութ̃են, յաջողեաց և ինձ ’ի հեթա-
9 նոսս ․ * իբրև գիտացին զշնորհսն որ տը-
ւեալ էին ինձ, Յակովբոս՝ և Կեփաս՝ և Յով-
հաննէս, որ կարծեցեալք սիւնքն էին, ձեռն
ետուն հաւանութ̃ե ինձ և Բառնաբայ ․ զի
մեք ’ի հեթանոսս, և նոքա ’ի թլփատու-
10 թ̃են ․, * բայց միայն զի զաղքատսն յիշես-
ցուք ․ զոր և ես փութացայ զնոյն առնել ։
11 * Այլ յորժամ եկն Կեփաս յԱնտիոք, ես
ընդդէմ դարձայ նորա ․ Քանզի զոդ իբ-
12 րեւ ստգտեալ իմն էր ։ * քանզի մինչև
եկեալ էին ոմանք առ ’ի Յակովբայ, ընդ

հեթանոսս ուտէր ընդ նոսա․ իսկ իբրեւ
եկին, զատանէր և որոշէր զանձն, երկնչ-
յեալ յայնցանէ՝ որ ՚ի թլփատութենէ ան-
տի էին: * Եւ կեղծաւորեցան ընդ նմա 13
և այլ Հրեայքն․ մինչեւ Բառնաբաս ան-
գամ խոնարհեցաւ ՚ի նոյն կեղծաւորութիւն:
* Այլ իբրեւ տեսի թէ ոչ ուղիղ գնան ՚ի 14
ճշմարտութիւն աւետարանին, ասեմ ցԿեփ-
փաս առաջի ամենեցուն․ եթէ դու որ
Հրեայդ ես՝ հեթանոսաբար՝ և ոչ հրէա-
բար կեաս, զիարդ ստիպես հեթանոսաց
լինել հրէաբարէն: * Մեք բուն Հրեայք 15
եմք, և ոչ ՚ի հեթանոսաց մեղաւորք:
* Զայս գիտեմք՝ եթէ ոչ արդարանայ մարդ 16
՚ի գործոց օրինաց, եթէ ոչ՝ ՚ի հաւատոցն
Յիսուսի Քնի․ և մեք ՚ի Քն Յն հաւատա-
ցաք, զի արդարասցուք ՚ի հաւատոցն Քրի-
իստոսի, և ոչ ՚ի գործոց օրինաց․ զի ՚ի
գործոց օրինաց ոչ արդարասցի ամ մար-
մին: * Իսկ եթէ մինչ խնդրիցեմք արդա- 17
րանալ ՚ի Քն, և գտանիցիմք մեղաւորք․
ապա ուրեմն՝ Քն մեղաց պաշտօնեայ է-
ղեւ․ քաւ լիցի: * Զի եթէ զոր քակե- 18
ցին՝ զնոյն միւսանգամ շինիցեմ․ ապա
յանցաւոր զանձն իմ ես ՚ինձէն երեւե-
ցուցանեմ: * Զի ես օրինօք, օրինացն մե- 19
ռայ, զի Այ կեցից, և ընդ Քնի ՚ի խաչ
ելից: * Եւ կենդանի եմ այսուհետեւ․ 20
ոչ ես՝ այլ կենդանի է յիս Քրիստոս:

Եւ որ այժմս կեամ մարմնով, հաւա_
տովք՝ որդւոյն ա̃յ կեամ. որ սիրեացն
21 զիս, և մատնեաց զանձն վասն իմ: * Ես
ես ոչ անարգեմ զշնորհսն Աստուծոյ: զի
եթէ յօրինաց անտի էր արդարութիւն,
ապա Քրիստոս զուր մեռաւ:

ԳԼ. Գ.

1 Ո՜ անմիտ գաղատացիք, ո՞ նախանձ ա_
րար զձեզ (ոչ հնազանդել ճշմարտութե̃).
որոց գրեթէ առաջի աչաց Քս̃ Յս̃ գրե_
2 ցաւ 'ի խաչ ելեալ: * Զայս միայն կամիմ
ուսանել 'ի ձէնջ. 'ի գործո՞ց օրինաց զհո_
գին ընկալարուք՝ եթէ 'ի լրոյ հաւատոց:
3 * Այսչափ անմի՞տ էք. սկսեալ հոգւով՝
4 և արդ մարմնո՞վ վախճանիք: * Եւ այնչափ
անցք անցին ընդ ձեզ զուր՝ եթէ իցէ
5 զուր: * Իսկ արդ՝ որ բաշխեաց 'ի ձեզ
զհոգին՝ և յաջողեաց 'ի ձեզ զզօրութի̃ս.
'ի գործո՞ց օրինաց է՝ եթէ 'ի լրոյ հաւա_
6 տոց: * Որպէս Աբրահամ հաւատաց յա̃ծ՝
7 և համարեցաւ նմա յարդարութի̃: * Գի_
տիցէ՞ք արդեօք. զի որք 'ի հաւատոց ան_
8 տի են, նք̃ են որդիք Աբրահամու: * Յա_
ռաջագոյն գիտէր գիր, եթէ 'ի հաւատոց
անտի արդարացուցանէ ա̃ծ զհեթանոսս,
յառաջագոյն խոստացաւ Աբրահամու,
9 թէ 'ի քեզ օրհնեսցին ա̃մ ազգք: * Ապ

սուհետեւ՝ որք 'ի հաւատոց անտի են՝
օրհնին ընդ հաւատացելոյն Աբրահամու ։
*Զի որ միանգամ 'ի գործոց օրինացն 10
են, ընդ անիծիւք են. քանզի գրեալ է.
Թէ անիծեալ ա՟մ մարդ՝ որ ոչ կացցէ
յա՟մ գրեալսն 'ի գիրս օրինաց՝ առնել
զամենայն ։ *Զի օրինօքն ոչ ոք արդա- 11
րանայ առաջի Աստուծոյ, այն յայտ իսկ
Կ.Ջ.Է. է. զի արդարն՝ ասէ, 'ի հաւատոց կեցցէ ։
*Բայց օրէնքն չե՛ն 'ի հաւատոց, այլ 12
որ արասցէ զայն՝ կեցցէ 'ի նոսին ։ *Ք՟ս 13
գնեաց զմեզ յանիծից օրինացն, եղեալ
վասն մեր անէծք. զի գրեալ է, Թէ անի-
ծեալ ա՟մ, որ կախեալ կայցէ զփայտէ.
*զի 'ի հեթանոսս օրհնու՟ի Աբրահամու 14
եղիցի 'ի Ք՟ս Յիսուս. զի մեք զաւետիս
հոգւոյն սի՟յ առցուք հաւատովք ։ *Ըստ 15
մարդկութեան ասեմ, եղբարք. ապաքէն
զմարդկան հաստատեալ կտակ ոչ ոք կարէ
անարգել. և ոչ այլ հրաման 'ի վերայ այ-
նըր տալ ։ *Իսկ Աբրահամու խոստացան 16
աւետիքն, և զաւակի ն՟ր. և ոչ ասէ զա-
ւակաց՝ իբրև զբազմաց, այլ իբրև զմիոյ,
Թէ՝ և զաւակի քում, որ է Ք՟ս ։ *Բայց 17
զայս ասեմ, զկտակն յառաջագոյն հաս-
տատեալ յա՟յ 'ի Ք՟ս. օրէնքն որ յետ
չորեքհարիւր և երեսուն ամի եղան, ոչ
կարեն խախտել առ 'ի խափանելոյ զաւե-
տիսն ։ *Եւ յօրինաց անտի է ժառան- 18

գութեն, ապա ոչ ևս յաւետեացն ։ բայց
Աբրահամու աւետեօք շնորհեաց ած ։
19 * Իսկ զի՞նչ իցեն օրէնք ։ յանցուածոց վս
յաւելան, մինչև եկեսցէ զաւակն, ո-
րում խոստացեալն էր՝ կարգեալ հրեշ-
20 տակօք 'ի ձեռն միջնորդի ։ * Իսկ միջնորդ
21 միոյ ուրուք ոչ է՝ բայց ած մի է ։ * Իսկ
արդ՝ օրէնքն հակառակ ի՞նչ իցեն աւետ-
եացն այ ․ քա՛ւ լիցի ։ զի եթէ տուեալ է-
ին օրէնքն՝ որ կարող էին կենդանի առ-
նել, ապա հաստատ յօրինաց անտի էր
22 արդարութի ։ * Այլ փակեցին գիրք զա-
մենեսին ընդ մեղօք, զի աւետիքն 'ի հա-
ւատոց անտի Յի Քի տացին հաւատա-
23 ցելոց ։ * Մինչև հաւատքն եկեալ էին՝
ընդ օրինօքն փակեալ պահէաք 'ի հան-
դերձեալ հաւատոն, որ յայտնելոց էին
24 'ի մեզ ։ * Ապա օրէնքն դաստիարակ եղեն
մեզ 'ի Քս Յս, զի 'ի հաւատոցն արդա-
25 րասցուք ։ * Այլ իբրև եկին հաւատքն,
26 ոչ ևս ընդ դաստիարակաւ եմք ։ * Քանզի
ամենեքին որդիք այ էք հաւատովք 'ի Յս
27 Քս ։ * Որք միանգամ 'ի Քրիստոս մկրտե-
ցարուք, զՔս զգեցեալ էք ․ չիք խտիր ․
28 * ոչ հրէի՝ և ոչ հեթանոսի ․ ոչ ծառայի՝ և
ոչ ազատի ․ ոչ արուի՝ և ոչ իգի ․ զի ամե-
29 նեքեան դուք մի էք 'ի Քս Յս ։ * Ապա
եթէ դուք Քի էք, ուրեմն Աբրահամու
զաւակ էք՝ ըստ աւետեացն ժառանգ ։

ԳԼ. Դ.

Ձկ Զայս ասեմ. ցորքան ժամանակս ժա֊ 1
ռանգն տղայ է՝ չէ ինչ առաւել քան ըզ
ծառայն. թէպէտ և տէր իցէ ամենեցուն.
*այլ ընդ հազարապետօք է, և ընդ գա֊ 2
ւառապետօք՝ մինչև 'ի ժամանակակէտ
հօրն ։ *Նոյնպէս և մեք մինչ տղայքն է֊ 3
աք՝ ընդ տարերբք աշխարհիս 'ի ծառա֊
յութեան կայաք ։ *Այլ իբրև եկն լրումն 4
ժամանակին, առաքեաց ա͞ծ զորդին իւր՝
որ եղև 'ի կնոջէ, և եմուտ ընդ օրինօք.
*զի զնոսա որ ընդ օրինօքն իցեն, գնեսցէ. 5
զի մեք զորդեգրութիւն ընկալցուք ։ *Եւ 6
զի էք դուք որդիք, առաքեաց ա͞ծ զհոգի
որդւոյն իւրոյ 'ի սիրտս մեր՝ որ աղաղա֊
կէ աբբա՝ հայր։ *Այսուհետև չես ծա֊ 7
ռայ, այլ որդի. եթէ որդի՝ և ժառանգ
ա͞յ ։ *Այլ յայնժամ մինչ ոչն գիտէիք 8
զա͞ծ՝ ծառայէիք այնոցիկ՝ որ ոչն էին 'ի բնէ
ա͞ծք ։ *Այլ այժմիկ ծանեայք զա͞ծ, մա֊ 9
նաւանդ թէ ծանուցայք իսկ յա͞յ, զիա՛րդ
դառնայք միւսանգամ անդրէն 'ի տարեր֊
սն՝ 'ի տկարս և յաղքատս, որոց միւսան֊
գամ զանձինս ծառայեցուցանել կամիք ։
*Զաւուրս խտրէք՝ և զամիսս՝ և զժամա֊ 10
նակս՝ և զտարիս ։ *Երկնչիմ 'ի ձէնջ, գու֊ 11
ցէ թէ 'ի զուր ինչ վաստակեցի 'ի ձեզ ։

12 * Եղերո՛ւք իբրեւ զիս, քանզի և ես իբ-
րեւ զձեզ էի։ Եղբա՛րք՝ աղաչեմ ըզ
13 ձեզ, չիք ինչ ձեր մեղուցեալ առ իս։ * Գի-
տէք դուք՝ զի տկարութե՛ մարմնոյ աւե-
տարանեցի ձեզ զառաջինն. և զփորձան-
14 սըն որ 'ի մարմնի իմում էին, * ոչ անար-
գեցէք՝ և ոչ անգոսնեցէք. այլ իբրև ըզ
հրեշտակ ա̃յ ընկալայք զիս՝ իբրեւ զՔ̃ս
15 Յ̃ս։ * Իսկ արդ ո՞ւր է երանութի̃ն ձեր,
վկայեմ ձեզ՝ եթէ հնար ինչ էր՝ զաչս
16 ձեր հանէիք և տայիք ինձ։ * Արդ՝ զի՞
թշնամի իմ̃ եղէ ձեզ, զի զստոյգն խօսե-
17 ցայ։ * Այլ նախանձեցուցանեն զձեզ ոչ
'ի բարի. և արգելուլ կամին զձեզ՝ զի նմ̃
18 նախանձաւորք լինիցիք։ * Բայց լաւ է
նախանձաւոր լինել 'ի բարիս՝ յա̃մ ժամ, և
ոչ միայն յորժամ 'ի ձերում միջի իցեմ։
19 * Որդեակք իմ, զորս դարձեալ վերըս-
տին երկնեմ, մինչև նկարեսցի Ք̃ս 'ի ձեզ։
20 * Կամէի այժմ գալ առ ձեզ՝ և փոխել ըզ
բարբառ իմ. զի տարակուսեալ եմ ես վ̃ս
21 ձեր։ * Ասէք ինձ՝ որ ընդ օրինօքն կա-
միք լինել, չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր զօրէնս։
22 * Զի գրեալ է՝ թէ Աբրահամու երկու
որդիք էին, մի յաղախնոյ անտի, և մի
23 յազատէն։ * Այլ որ յաղախնոյն էր՝ ըստ
մարմնոյ ծնեալ էր, և որ յազատէն՝ ըստ
24 աւետեաց. * որ է առակ օրինակի։ Զի
այս ինքն են երկու կտակարանք, մի 'ի լեռ-

նէ Սինայ 'ի ծառայութի՟ ծնեալ՝ որ է Հա-
գար ։ * Քանզի Հագարն՝ լեառն Սինա է 25
յԱրաբիա, հաւասար է այսմ Երուսաղէ-
մի, զի ծառայէ որդւովք իւրովք հան-
դերձ ։ * Այլ վերինն Երուսաղէմ ազատ 26
է՝ որ է մայր մեր ամենեցուն ։ * Զի գըր- 27
եալ է. ուրախ լեր ամուլ՝ որ ոչ ծնանէ-
իր, գոչեա և աղաղակեա՝ որ ոչդ երկնէ-
իր. զի բազում են որդիք սկնդկիդ ա-
ռաւել քան զԱրամբւոյն ։ * Այլ մեք եղ- 28
բարք՝ ըստ Սահակայ աւետեացն որդիք
եմք ։ * Այլ որպէս յայնժամ, որ ըստ մարմ- 29
նոյն ծնեալ էր՝ հալածէր զայն որ ըստ
հոգւոյն, նոյնպէս և այժմ ։ * Այլ զի՞նչ 30
ասէ գիր. 'ի բաց հան զաղախինդ և զոր-
դի դորա. զի մի՛ ժառանգեսցէ որդի ա-
ղախնոյն՝ ընդ որդւոյն ազատի ։ * Ա՟ որոյ 31
եղբարք՝ չեմք որդիք աղախնոյն, այլ ա-
զատին. ազատութեամբն, որով Քրիստոս
զմեզ ազատեցոյց ։

ԳԼ. Ե.

Պինդ կացէք այսուհետև, և մի՛ մու- 1
սանդամ ընդ լծով ծառայութե՟ մտանէք ։
* Ահաւասիկ ես Պօղոս ասեմ ձեզ. զի 2
եթէ թլփատիք, Քս՟ ինչ ձեզ ոչ օգնէ ։
* Վկայեմ ա՟մ մարդոյ՝ որ թլփատիցի, թէ 3
պարտական է զա՟մ օրէնսն կատարել ։ * Խա- 4

փանեալ էք 'ի Քմէ՝ որ օրինօքն արդարա-
նայք. և անկեալ էք 'ի շնորհաց անտի:
5 *Զի մեք հոգւովն 'ի հաւատոց յուսոյն
6 արդարութեան ակն ունիմք: *Զի 'ի Քրիս-
տոս Յս՝ ոչ թլփատութիւն ինչ կարող է՝ և
ոչ անթլփատութիւն. այլ հաւատք սիրով
7 յաջողեալք: *Բարւոք ընթանայիք, ո՞ կա-
սեցոյց զձեզ ճշմարտութեան չհաւանել:
8 *Զի այն հրապոյրք՝ ոչ յայնմանէ են՝ որ
9 կոչեաց զձեզ: *Փոքր մի խմոր զա̃մ զանգ-
10 ուած խմորէ: *Այլ ես յուսացեալ եմ
'ի ձեզ տերամբ՝ թէ ոչ այլազգ ինչ խոր-
հիցիք: և որ խռովեցուցանէ զձեզ՝ կրես-
11 ցէ դատաստան՝ ո՛ ոք և իցէ: *Այլ ես
եղբարք՝ եթէ թլփատութիւն քարոզէի, ընդ-
դէ՞ր տակաւին հալածիմ: ապա ուրեմն
խափանեալ իցէ գայթագղութիւն խաչին:
12 *Երանի՛ թէ մօտակտուր իսկ լինէին՝ որ
13 զձեզն խռովեցուցանեն: *Զի դուք յա-
զատութիւն կոչեցեալ էք՝ եղբարք, միայն
զի ազատութիւն ձեր ոչ լինիցի 'ի պատճա-
ռս մարմնոյ. այլ սիրով ծառայեցէք մի-
14 միանց: *Զի ա̃մ օրէնք 'ի մի բան կատա-
րին. 'ի սիրեսցես զընկեր քո իբրև զան-
15 ձըն քո: *Ապա եթէ զմիմեանս խածատի-
ցէք՝ և ուտիցէք. զգոյշ լերուք՝ գուցէ
'ի միմեանց սատակիցիք:
16 *Բայց զայս ասեմ. հոգւով գնացէք, ԵԴ
17 և զցանկութիւն մարմնոյ մի՛ կատարէք: *Զի

մարմին ցանկայ հակառակ հոգւոյ , և հո֊
գի հակառակ մարմնոյ . և զի սոքա միմեանց
հակառակ են . մի՛ զոր կամիցիքն՝ զայն առ֊
նիցէք ։ * Իսկ եթէ հոգւով վարիք , ապա 18
չէք ընդ օրինօք ։ * Զի յայտնի են գործք 19
մարմնոյ . այսինքն են շնութ՟ի , պոռնկու֊
թիւն , պղծութ՟ի , գիջութ՟ի , * կռապաշ֊ 20
տութ՟ի , կախարդութ՟ի , թշնամութիւն ,
հեռ , նախանձ , բարկութ՟ի , հակառա֊
կութ՟իք , երկպառակութ՟իք , հերձուածք ,
* չարակնութ՟իք , սպանութ՟իք , արբեցու֊ 21
թիւնք , անառակութ՟իք , և որ ինչ սոյին
նման են ։ զոր յառաջագոյն իսկ ասեմ
ձեզ , որպէս կանխաւն ասէի , թէ որ զայս֊
պիսի ինչ գործեն՝ զարքայութիւն ա՟յ ոչ
ժառանգեն ։ * Իսկ պտուղ հոգւոյն այս 22
է . սէր խնդութ՟ի խաղաղութ՟ի երկայն֊
մտութ՟ի , * քաղցրութ՟ի բարութ՟ի , հա֊ 23
ւատք , հեզութ՟ի ժուժկալութիւն . զայն֊
պիսեաց աստի օրէնքն չեն հակառակ ։
* Իսկ որ Քրիստոսեանքն են , զմարմինս իւ֊ 24
րեանց 'ի խաչ հանին կարեօքն և ցանկու֊
թեամբք հանդերձ ։ * Եթէ կեամք հոգ֊ 25
ւով՝ ընդ հոգւոյն և միաբանեսցուք ։
* Եւ մի՛ լիցուք սնապարծք՝ միմեանց ձայն 26
տալով , և ընդ միմեանս նախանձելով ։

Գլ. Զ.

1 Եղբարք՝ եթէ յանկարծ ըմբռնեսցի
ոք 'ի ձէնջ յինչ և իցէ յանցանս, դուք որ
հոգևորքդ էք՝ հաստատեցէք զայնպիսին
հոգւով հեզութե. զգոյշ լինիցիք անձանց՝
2 զի մի՛ և դուք փորձիցիք: * Զմիմեանց բե-
ռըն բարձէք, և այնպէս կատարեցէք զօ-
3 րէնսն Քրի: * Եթէ համարիցի ոք լինել
4 ինչ՝ և չիցէ, զանձն իւր խաբէ: * Զգործ
իւր կշռեսցէ իւրաքանչիւրոք, և ապա ան-
ձին իւրում միայն պարծանս տացէ, և
5 մի՛ առ ընկերաւն: * Զի իւրաքանչիւրոք
6 զիւր բեռն բառնալոց է: * Հաղորդութի
արասցէ աշակերտն վարդապետին՝ յամե-
7 նայն բարութիւնս: * Մի՛ խաբիք. ա͞ծ ոչ ար-
8 համարհի: * Զի զոր ինչ սերմանէ մարդ՝
զնոյն և հնձեսցէ. որ սերմանէ 'ի մարմին
իւր, 'ի մարմնոյ անտի հնձեսցէ զապակա-
նութիւն. և որ սերմանէ 'ի հոգին՝ 'ի
հոգւոյ անտի հնձեսցէ զկեանսն յաւի-
9 տենից: * Այլ զբարիս գործել մի ձանձ-
րասցուք, զի 'ի ժամանակի իւրում հըն-
10 ձեսցուք առանց լքանելոյ: * Այսուհե-
տեւ մինչդեռ ժամանակս 'ի ձեռս է՝ գոր-
ծեսցուք զբարիս առ ամենեսեան, մանա-
11 ւանդ առ ընտանիսն հաւատոց: * Տեսէք՝
որպիսի գրով գրեցի առ ձեզ իմով ձե-

ռամբ։ * Զի որ միանգամ կամին բարե- 12
մարդիկ լինել մարմնով, նոքա ստիպեն
զձեզ թլփատել· միայն զի մի՛ զխաչին Ք͞ի
զհետ երթայցեն։ * Քանզի որ թլփատ- 13
եալքն իսկ են, նոքա զօրէնսն ոչ պահեն.
Վ.Ձ. այլ կամին՝ զի դուք թլփատեսջիք, զի ձե-
րով մարմնովդ պարծեսցին։

* Այլ ինձ քաւ լիցի պարծել՝ բայց մի- 14
այն 'ի խաչն տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
տոսի, որով ինձ աշխարհ 'ի խաչ ելեալ
է՝ և ես աշխարհի։ * Զի ('ի Քրիստոս 15
Յիսուս), ոչ թլփատութ͞ի ինչ է՝ և ոչ
անթլփատութիւն· այլ նոր արարած։
* Եւ որ միանգամ այսմ կանոնի միաբան 16
լինին, խաղաղութիւն 'ի վերայ նոցա և
ողորմութիւն՝ և 'ի վերայ Իսրայէլին Աս-
տուծոյ։ * Այսուհետեւ աշխատ ոք զիս 17
մի՛ արասցէ· զի ես զչարչարանս Քրիստո-
սի 'ի մարմնի իմում կրեմ։ * Շնորհք տ͞ն 18
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ոգւոյդ
ձերում եղբարք· ամէն։

Առ Գաղատացիս՝ գրեցաւ 'ի Հռոմէ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ Յ̃սի Ք̃սի կա- ԸԿ
մօքն ա̃յ՝ սրբոց որ են յԵփեսոս,
2 և հաւատացելոց 'ի Ք̃ս Յիսուս։ * Շնորհք
ընդ ձեզ և խաղաղութ̃ի յա̃յ հօրէ մեր-
3 մէ՝ և 'ի տեառնէ Յ̃սէ Ք̃սէ։ * Օրհնեալ
է ա̃ծ և հայր տեառն մերոյ Յ̃սի Ք̃սի, որ
օրհնեաց զմեզ ա̃մ հոգևոր օրհնութ̃բ
4 յերկնաւորս 'ի Ք̃ս. * որպէս ընտրեաց զ
մեզ նովաւ յառաջ քան զլինելն աշխար-
հի, լինել մեզ սուրբս և անարատս առա-
5 ջի նորա սիրով։ * Յառաջագոյն սահման-
եաց զմեզ յորդեգրութ̃ի 'ի ձեռն Յ̃սի
Քրիստոսի 'ի նոյն՝ ըստ հաճութ̃ե կամաց

իւրոյ, * 'ի գովեստ փառաց շնորհաց իւ- 6
րոյ. որով զուարձացոյց զմեզ սիրելեաւն ։
* Որով ունիմք զփրկութի̃ 'ի ձեռն արեան 7
նորա, զթողութի̃ մեղաց՝ ըստ մեծութե̃
շնորհաց իւրոյ. * որ առաւելաւ 'ի մեզ 8
ա̃մ իմաստութբ̃ և գիտութբ̃ ։ * Ցոյց 9
մեզ զխորհուրդս կամաց իւրոց՝ ըստ հա-
ճութե̃ իւրում. զոր յառաջագոյն եդ նո-
վաւ, * 'ի տնտեսութիւն լրման ժամանա- 10
կաց, բովանդակել զամենայն Քն̃իւ, որ
ինչ յերկինս՝ և որ ինչ յերկրի՝ 'ի նմին ։
* Որով և վիճակեցաք յառաջագոյն հրա- 11
ւիրեալք՝ ըստ յառաջադրութեանն ա̃յ.
որ զա̃մ յաջողէ ըստ խորհրդոց կամաց իւ-
րոց. * լինել մեզ 'ի գովեստ փառաց նր̃ 12
յառաջագոյն յուսացելոցս 'ի Քն̃ ։ * Որով 13
և դուք իբրեւ լուարուք զբանն ճշմար-
տութե̃, զաւետարանն փրկութե̃ ձերոյ,
որով և հաւատացեալ կնքեցայք հոգւոյն
սրբոյ աւետեաց ։ * որ է առհաւատչեայ 14
ժառանգութե̃ մերոյ, 'ի փրկութի̃ նուա-
ճութեան, 'ի գովեստ փառաց նորա ։
ԸԴ * Վասն այնորիկ և ես իբրեւ լուայ ըզ 15
հաւատսն ձեր՝ որ 'ի տէր Յս̃, և զսէրն
որ ընդ ա̃մ սուրբս ։ * ոչ դադարեմ 'ի 16
գոհանալոյ վասն ձեր՝ յիշել զձեզ յաղօ-
թըս. * զի ա̃ծ տեառն մերոյ Յս̃ի Քս̃ի հայ- 17
րըն փառաց՝ տացէ ձեզ զհոգին իմաս-
տութե̃ և յայտնութե̃՝ գիտութեամբն

18 իւրով . * լուսաւոր առնել զաչս սրտից՝
առ 'ի գիտելոյ ձեզ՝ զինչ է յոյս կոչման
նորա , և զինչ մեծութի փառաց ժառան-
19 գութե նորա 'ի սուրբս . * և զինչ է առա-
ւելութի մեծութեան զօրութեան նորա
'ի մեզ հաւատացեալս ։ ըստ յաջողութե
20 կարողութեան զօրութե իւրոյ , * զոր յա-
ջողեաց 'ի Քս . զի յարոյց զնա 'ի մեռելոց .
և նստոյց ընդ աջմէ իւրմէ յերկնաւորս ,
21 * 'ի վերայ ամ իշխանութեան՝ և պետու-
թեան և զօրութեան և տէրութե՝ և ամ
անուան անուանելոյ , ոչ միայն յաշխար-
հիս յայսմիկ՝ այլ և 'ի հանդերձելումն ։
22 * Եւ զամ ինչ հնազանդ արար 'ի ներքոյ ո-
տից նր . և զնա ետ գլուխ 'ի վերայ ամ ի-
23 րիք եկեղեցւոյ , * որ է մարմին նորա , լը-
րումն՝ որ զամ յամենայնի լնու ։

ԳԼ . Բ .

1 * Եւ դուք՝ որ մեռեալն էիք 'ի մեղս
2 ձեր և յանցանս , * յորս երբեմն գնայիք
ըստ յաւիտենի աշխարհիս այսորիկ՝ ըստ
իշխանին իշխանութե օդոյս այսոյ , որ այժ-
մըս ընդմտեալ է յորդիսն ապստամբու-
3 թեան . * յորս և մեք ամենեքեան շրջէաք
երբեմն 'ի ցանկութիս մարմնոյ մերոյ , և
առնէաք զկամս մարմնոյ՝ և զմտաց , և էաք
արդարև որդիք բարկութե իբրև այլքն ։

Բ. Զ *Այլ ա̃ծ որ մեծն է ողորմութ̃բ՝ վասն 4
բազում սիրոյն իւրոյ՝ զոր սիրեաց զմեզ.
*մինչդեռ մեռեալն էաք 'ի մեղս մեր, կեն- 5
դանիս արար զմեզ 'ի Ք̃ս. քանզի շնորհօք
ապրեցաք. *ընդ նմին յարոյց, և ընդ նը- 6
մին նստոյց յերկնաւորս 'ի Ք̃ս Յ̃ս: *Զի 7
ցուցցէ 'ի յաւիտեանսն որ գալոցն են զա-
ռաւել մեծութ̃ի շնորհացն իւրոց՝ քաղց-
րութ̃բ 'ի մեզ 'ի Ք̃ս Յիսուս: *Զի շնոր- 8
հօք նորա էք փրկեալք 'ի ձեռն հաւատո-
ցըն: և այս ոչ 'ի ձէնջ, այլ ա̃յ պարգեւ
է. *ոչ 'ի գործոց, զի մի' ոք պարծեսցի: 9
*Զի նորա արարածք եմք՝ հաստատեալք 10
Ք̃իւ Յ̃իւ 'ի գործս բարութեան, յորս
յառաջագոյն պատրաստեաց ա̃ծ, զի 'ի
նոյնս գնասցուք: *Վասն որոյ և դուք յի- 11
շեցէ՛ք՝ զի երբեմն հեթանոսք էիք մարմ-
նով. որ կոչեցեալն են անթլփատութիւն՝
յանուանեալ թլփատութ̃է անտի մարմնա-
ւոր ձեռագործին. *զի էիք 'ի ժամանա- 12
կին յայնմիկ առանց Ք̃ի, (և օտարացեալ
էիք յառաքինութ̃են իսրայէլի,) և օտարա-
գիրք յուխտից աւետեացն, և յոյս ինչ
ոչ ունէիք՝ և անաստուածք էիք յաշխար-
հի: *Իսկ այժմիկ 'ի ձեռն Յ̃ի Քրիստոսի, 13
դուք՝ որ երբեմն հեռաւորքն էիք՝ մերձա-
ւորք եղերուք արեամբն Ք̃ի: *Զի նա 14
է խաղաղութ̃ի մեր՝ որ արար զերկոսեան
մի. և զմիջնորմն ցանկոյն քակեաց՝ զթըշ-

15 նամութի 'ի մարմնի իւրում. * և զօրէնս
պատուիրանացն հրամանօքն խափանեաց.
զի զերկոսին հաստատեսցէ ինքեամբ 'ի մի
16 նոր մարդ, և արասցէ խաղաղութի. * և
հաշտեսցուսցէ զերկոսին միով մարմնով ընդ
այ՝ խաչիւն իւրով, քանզի սպան զթշնա-
17 մութի յանձին իւրում: * Եւ եկն աւե-
տարանեաց խաղաղութի ձեզ հեռաւորաց՝
18 և խաղաղութի մերձաւորաց. * զի նովաւ
ունիմք զնուաճութի երկոքին՝ միով հոգ-
19 ւով առ հայր: * Ապա այսուհետեւ ոչ էք
օտարք և պանդուխտք, այլ քաղաքակիցք
20 սրբոց և ընտանիք այ. * շինեալք 'ի վերայ
հիման առաքելոց և մարգարէից. որոյ է
21 գլուխ անկեանն Քս Յս. * յորում ամե-
նայն շինուածն յօդեալ և պատշաճեալ՝
22 աճէ 'ի տաճար սբ տերամբ: * Յորում և
դուք ընդ նմին շինիք 'ի բնակութիւն Աս-
տուծոյ հոգւով: Վ. Չ.

Գ Լ. Գ.

1 Վասն այսորիկ ես Պօղոս կապեալ Յսի
2 Քսի վասն ձեր հեթանոսաց: * Թէ երբեւս
լուեալ իցէ ձեր զտնտեսութի շնորհացն
3 այ, որ տուեալ են ինձ 'ի ձեզ: * Զի ըստ
յայտնութե, ցուցաւ ինձ խորհուրդն.
որպէս յ[illegible]աջագոյն գրեցի առ ձեզ սա-
4 կաւուք. * առ 'ի կարող լինելոյ՝ ընթեռ-

նու՝ և 'ի միտ առնուլ զիմաստութիւնն
զիմ 'ի խորհրդեանն Քի՟ ։ * Զոր յայլ ազ- 5
գաց ոչ ցուցաւ որդւոց մարդկան․ ոպ՟
այժմ յայտնեցաւ սրբոց իւրոց առաքե-
լոց և մարգարէից՝ հոգւովն․ * լինել հե- 6
թանոսաց ժառանգակիցս՝ և մարմնակի-
ցըս, և հաղորդս աւետեացն 'ի Քս՟ Յս՟՝
աւետարանաւն, * որոյ եղէ ես սպասա- 7
ւոր ըստ պարգեւաց շնորհացն Աստուծոյ՝
որ տուան ինձ ըստ յաջողութե՟ զօրութե՟
նորա ։ * Ինձ, որ տրուպս եմ ամ՟ սրբոց՝ 8
տուան շնորհքս այս, 'ի հեթանոսս աւե-
տարանել զանքննին մեծութիւնն Քի՟․
* և լուսաւոր առնել զամենեսին, թէ 9
զի՛նչ է տնտեսութի՟ խորհրդոյն, որ ծած-
կեալ էր յամ՟ յաւիտենից առ այ՟՝ որ զա-
մենայն ինչ արար ։ * Զի յայտնեսցի արդ 10
իշխանութեց և պետութեց՝ որ յերկինս
են 'ի ձեռն եկեղեցւոյ՝ բազմապատիկ ի-
մաստութին այ՟․ * ըստ յառաջադրութե՟ 11
յաւիտենիցն՝ զոր արար 'ի ձեռն տեառն
մերոյ Յսի Քի՟ ։ * Որով ունիմք զհամար- 12
ձակութի և զնուաճութի յուսով 'ի ձեռն
հաւատոյ նորա ։ * Վասն որոյ աղաչեմ մի 13
ձանձրանալ 'ի նեղութեանս մերում, որ վս՟
ձեր է․ որ է փառք ձեր ։ * Վասն այսորիկ 14
դնեմ ծունր առ հայր տեառն մերոյ Յսի
Քի՟․ * ուստի ամ՟ նահապետութի յեր- 15
կինս և յերկրի անուանի․ * զի տացէ ձեզ 16

ըստ մեծութ̃ե փառաց իւրոց, հաստա-
տել զօրութ̃բ ՚ի ձեռն հոգւոյն իւրոյ ՚ի
17 ներքին մարդն. * բնակել Ք̃ի հաւատովք
՚ի սիրտս ձեր. սիրով արմատացեալք և
18 հաստատեալք. * զի կարող լինիջիք հա-
սանել ընդ ա̃մ սուրբս, զի՞նչ է լայնու-
թիւն և երկայնութ̃ի և բարձրութ̃ի, և
19 խորութ̃ի. * ճանաչել զառաւելութիւն
գիտութ̃ե սիրոյն Ք̃ի. զի լցջիք ա̃մ լրու-
20 թեամբն ա̃յ: * Այլ այնմ որ կարողն է ա-
ռաւել քան զա̃մ ինչ առնել յաճախու̃ք
քան զոր խնդրեմքն և իմանամք. ըստ զօ-
21 րութ̃են՝ որ յաջողեալն է ՚ի մեզ: * Նմա
փառք յեկեղեցւոջ, և ՚ի Ք̃ս Յ̃ս, յա̃մ
ազգս յաւիտենից յաւիտեանս. ամէն:

ԳԼ. Դ.

1 Արդ՝ աղաչեմ զձեզ ես՝ որ կապեալս
եմ ՚ի տէր, արժանի գնալ կոչմանն՝ յոր
2 կոչեցարուք: * Ամենայն խոնարհութ̃բ՝ և
հեզութ̃բ և երկայնմտութ̃բ՝ անսալ մի-
3 մեանց սիրով: * Փութալ պահել զմիա-
բանութ̃ի հոգւոյն յօդիւ խաղաղութ̃ե:
4 * Մի մարմին՝ և մի հոգի. որպէս և կո-
5 չեցարուք, ՚ի մի յոյս կոչման ձերոյ: * Մի
6 է տէր, մի հաւատք՝ մի մկրտութ̃ի: * Մի
ա̃ծ, և հայր ամենեցուն՝ որ ՚ի վերայ ա̃մի
և ընդ ամենեսին՝ և յամենեսին ՚ի մեզ:

*Այլ իւրաքանչիւր ումեք ’ի մէնջ տո֊ 7
ւեալ են շնորհք ըստ չափոյ պարգեւացն
Քի: *Վասն որոյ եւ ասէ. Ել ’ի բարձու֊ 8
նս՝ գերեաց զգերութի. եւ ետ պարգե֊
ւս մարդկան: *Որ ելն զի՞նչ է, եթէ ոչ՝ 9
զի էջ նախ ’ի ստորին կողմն երկրի: *Որ 10
էջն, նոյն է՝ եւ որ ելն ’ի վերոյ քան զամ
երկինս. զի լցցէ զամ: *Եւ նա ետ զոմա֊ 11
նս առաքեալս, զոմանս մարգարէս, զո֊
մանս աւետարանիչս, զոմանս հովիւս եւ
վարդապետս. *առ ’ի հաստատութի սրբց, 12
’ի գործ պաշտաման, ’ի շինուած մարմնոյն
Քի. *մինչեւ հասցուք ամենեքեան ’ի մի 13
միաբանութի հաւատոյ եւ գիտութեան
որդւոյն այ. յայր կատարեալ ’ի չափ հա֊
սակի կատարմանն Քի: *Զի մի յայսմ֊ 14
հետէ լիցեմք տղայք խռովեալք եւ տատա֊
նեալք յամ հողմոց վարդապետութեան,
խաբէութք մարդկան. խորամանկութք
’ի խաբէութի մոլորութե: *Այլ ճշմար֊ 15
տեալք սիրով՝ աճեսցուք ’ի նա զամենայն,
որ է գլուխ Քս. *ուստի ամ մարմինն յօ֊ 16
դեալ եւ պատշաճեալ ամ խաղալեօք տար֊
բերութե՝ ըստ ազդեցութե՝ չափով ըստ
իւրաքանչիւր մասին՝ զաճումն մարմնոյ
գործէ՝ ’ի շինած անձին իւրոյ սիրով: *Արդ՝ 17
զայս ասեմ, եւ ուխտեմ ’ի տր. մի եւս ձեզ
զնոյն օրինակ գնալ՝ որպէս եւ այլ հեթա֊
նոսք գնան՝ ունայնութք մտաց իւրեանց.

18 * որոց խաւարեալ են միտք իւրեանց, և
օտարացեալ են 'ի կենաց անտի ա̃յ՝ վասն
տգիտութե̃ն՝ որ է 'ի ն̃ս, վասն կուրութե̃
19 սրտից իւրեանց ։ * Որք զանձանց իւրեանց
զյոյսն հատին, և մատնեցին զանձինս գի-
ջութե̃, 'ի գործս ա̃մ պղծութեան ագա-
20 հութե̃ ։ * Այլ դուք ոչ այսպ̃ ուսարուք
21 զՔ̃ս · * Թէպէտ և լուարուք զնմանէ, և
նովաւ ուսայք՝ որպէս է ճշմարտութիւնն
22 Յ̃սի · * 'ի բաց մերկանալ 'ի ձէնջ ըստ ա-
ռաջին գնացիցն զմարդն հին՝ զապակա-
23 նեալն ցանկութե̃ք խաբէութեանն ։ * Եւ
24 նորոգել հոգւովն մտաց ձերոց · * և զգե-
նուլ զնոր մարդն՝ որ ըստ Աստուծոյն հաս-
տատեալ է՝ արդարութե̃ք և սրբութե̃ք ճշշ-
25 մարտութե̃ն ։ * Վասն որոյ 'ի բաց ընկե-
ցէք զստութի̃ · խօսեցարուք զճշմարտու-
թիւն իւրաքանչիւր ընդ ընկերի իւրում.
26 զի եմք միմեանց անդամք ։ * Բարկանայք՝
և մի՛ մեղանչէք · արեգակն 'ի վերայ բար-
27 կութե̃ ձերոյ մի՛ մտցէ ։ * Եւ մի՛ տայք տե-
28 ղի սատանայի ։ * Որ գողանայրն՝ մի՛ ևս
գողասցի, այլ մանաւանդ վաստակեսցէ
գործել ձեռօք իւրովք զբարիս, զի բա-
29 ւական իցէ տալ՝ ում պիտոյ իցէ ։ * Ամե-
նայն բան տգեղ 'ի բերանոյ ձերմէ մի՛ ել-
ցէ · այլ որ ինչ բարին է 'ի շինած պիտո-
յից, զի տացէ շնորհս այնոցիկ, որ լսենն ։
30 * Եւ մի՛ տրտմեցուցանէք զհոգին սուրբ

այ̃ , որով կնքեցարուք յաւուրն փրկութե̃ ։
* Ամենայն դառնութի̃՝ և բարկութի , և 31
սրտմտութիւն և աղաղակ՝ և հայհոյութի
բարձցի 'ի ձէնջ ա̃մ չարութե̃ն հանդերձ ։
* Լերուք ընդ միմեանս քաղցունք՝ գը- 32
թածք . շնորհել միմեանց , որպէս և Ա-
տուած Քրիստոսիւ շնորհեաց մեզ ։

ԳԼ. Ե.

Եղերուք նմանողք այ̃ , իբրև որդիք 1
սիրելիք . * և գնացէք սիրով՝ որպէս և Ք̃ս 2
սիրեաց զմեզ , և մատնեաց զանձն իւր վ̃ս
մեր՝ պատարագ և զենումն այ̃ 'ի հոտ ա-
նուշից ։ * Այլ պոռնկութի̃ և ա̃մ պղծու- 3
թիւն , կամ ագահութի̃՝ և անուանեսցի
մի 'ի միջի ձերում , որ̃պ և վայել է սրբոց ։
* և զագրութի̃՝ կամ խօսք յիմարութեան 4
կամ խեղկատակութի̃՝ որ ոչ վայել է . այլ
մանաւանդ գոհութիւն ։ * Զայս տեղե- 5
կացեալ գիտասջիք . թէ ա̃մ պոռնիկ՝ կամ
պիղծ կամ ագահ , որ է կռապաշտ՝ ոչ
ունի ժառանգութիւն յարքայութե̃ն Ք̃ի
և այ̃ ։ * Մի ոք զձեզ խաբեսցէ բանիւք 6
սնոտեօք . զի վ̃ս այսորիկ իսկ գայ բար-
կութի̃ այ̃ 'ի վ̃ր որդւոցն անհաւանութե̃ ։
* Մի այսուհետև լինիք բաժանորդք նց̃ ։ 7
* Զի թէպէտ և երբեմն էիք խաւար , 8
արդ լոյս էք 'ի տէր , իբրև զորդիս լու-

9 սոյ գնացէք . * զի պտուղ լուսոյ ամենայն
բարութբ՟ է՝ և արդարութբ՟ և ճշմարտու-
10 թեամբ : * Փորձեցէ՛ք զի՛նչ է հաճոյ տն՟ .
11 * Եւ մի՛ կցորդ լինիք անպտղութե՟ գործոցն
խաւարի , այլ մանաւանդ յանդիմանե-
12 ցէք : * Զի որ 'ի ծածուկ ինչ գործի 'ի նս՟
13 զայն և խօսել աղտեղի է : * Այլ ամե-
նայն ինչ յանդիմանեալ 'ի լուսոյ՝ յայտնի
14 լինի . զի ամ՟ ինչ որ յայտնի է՝ լոյս է : * Վս՟
որոյ և ասէ . արի որ ննջեսդ , և կանգնեաց
'ի մեռելոց , և լուսատու լիցի քեզ Քս՟ :
15 * Տեսջիք՝ որպէս ճշմարտիւ գնայցէք . Թ կ
16 մի՛ իբրև անիմաստք , * այլ իբրև իմաս-
տունք . գնեցէք զժամանակս՝ զի աւուր-
17 քըս չարութե՟ են : * Վասն այնորիկ մի՛ լի-
նիք անմիտք , այլ իմացարուք զի՛նչ կամք
18 են տեառն : * Եւ մի՛ արբենայք գինւով ,
յորում զեղխութի՟ է . այլ մանաւանդ լը-
19 ցարուք հոգւով . * խօսել 'ի միրտս ձեր
սաղմոսիւք , և օրհնութբ՟ք՝ և երգովք
հոգևորօք . երգել և սաղմոս ասել 'ի սիր-
20 տըս ձեր տեառն : * Գոհացարուք յամ՟
ժամ 'ի վերայ ամ՟ի , յանուն տեառն մերոյ
21 Յս՟ի Քս՟ի՝ հօրն և Աստուծոյ : * Հնազանդ
22 լերուք միմեանց երկիւղիւն Քս՟ի : * Կա-
նայք իւրեանց արանց հնազանդ լիցին իբ-
23 րև տեառն . * զի այր է գլուխ կնոջ՝ որ՟
և Քս՟ գլուխ է եկեղեցւոյ . և ինքն է փըր-
24 կիչ մարմնոյ : * Այլ որպէս եկեղեցին հը-

նազանդ լինի Ք̃ի, նոյնպ̃ և կանայք իւ-
րեանց արանց յա̃մի։ *Արք՝ սիրեցէք ըզ 25
կանայս ձեր. որպէս և Ք̃ս սիրեաց զեկե-
ղեցի, և զանձն իւր մատնեաց վասն ն̃ր.
*զի նա սրբեսցէ սրբութ̃բ աւազանին 26
բանիւ. *զի կացուսցէ ինքն իւր յանդի- 27
ման փառաւոր զեկեղեցի, զի մի՛ ունիցի
ինչ արատ՝ կամ աղտեղութ̃ի, կամ այլ
ինչ յայնպիսեաց. այլ զի իցէ ս̃բ և անա-
րատ։ *Նոյնպէս պարտին արք սիրել զիւ- 28
րեանց կանայս՝ իբրև զիւրեանց մարմի-
նս։ որ սիրէ զկին իւր՝ զանձն իւր սիրէ։
*Զի ոչ ոք երբէք ատեաց զանձն իւր, 29
այլ սնուցանէ և դարմանէ զնա. որպէս
և Ք̃ս զեկեղեցի. *զի անդամք եմք մարմ- 30
նոյ նորա, 'ի մարմնոյ նորա և յոսկերաց
նորա։ *Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր 31
և զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւ-
րոյ, և եղիցին երկոքին 'ի մարմին մի։
*Խորհուրդս այս մեծ է՝ բայց ես ասեմ 32
'ի Ք̃ս և յեկեղեցի։ *Այլ և դուք նոյնպ̃ 33
մի ըստ միոջէ. զի իւրաքանչիւրոք զիւր
կին այնպէս սիրեսցէ՝ իբրև զիւր անձն.
և կին երկնչիցի յառնէ իւրմէ։

Գլ. Զ.

ԹԴ Որդիք՝ հնազանդ լերուք ծնողաց ձե- 1
րոց 'ի Տ̃ր. զի այն է արժանն։ *Պատուեա 2

զհայր քո և զմայր. որ է առաջին պատ-
3 ուիրան յաւետիւն. * զի քեզ բարի եղի-
ցի, և երկայնակեաց լինիցիս ՚ի վր երկրի։
4 * Հարք՝ մի զայրացուցանէք զորդիս ձեր,
այլ սնուցանիջիք զնոսա խրատու և ուս-
5 մամբ տեառն։ * Ծառայք՝ հնազանդ լե-
րուք տերանց ձերոց մարմնաւորաց. ա-
հիւ և դողութք և միամտութք սրտից
6 ձերոց՝ որպէս և Քի։ * Մի առ ականէ
ծառայել իբրև մարդահաճոյք. այլ իբ-
րև ծառայք Քի առնել զկամս Աստու-
7 ծոյ. * սրտի մտօք ծառայել՝ իբրև Տն,
8 և մի իբրև մարդկան։ * Գիտասջիք՝ թէ
իւրաքանչիւրոք որ զինչ առնէ զբարին,
զնոյն ընդունի և ՚ի տեառնէ՝ եթէ ծառայ
9 և եթէ ազատ։ * Եւ դուք տեարք՝ զնոյն
առնիջիք առ նոսա. ներելով առնել զպա-
տուհասն. գիտասջիք թէ և նոցա և ձեր
տէր գոյ յերկինս, և ակնառութի ոչ գոյ
առաջի նորա։ ԾԲ
10 * Այսուհետև զօրացարուք տերամբ,
11 և կարողութք զօրութե նորա։ * Եւ զգե-
ցարուք զսպառազինութին այ. զի կարող
լինիջիք կալ ընդդէմ հնարից սատանայի։
12 * Զի ոչ է մեզ պատերազմ ընդ մարմնոյ
և ընդ արեան. այլ ընդ իշխանութիս, և
ընդ պետութիս, և ընդ աշխարհակալս
խաւարիս այսորիկ՝ ընդ այս չարութե՝
որ ՚ի ներքոյ երկնից։

Թ․ Զ * Վասն այսորիկ առէք զսպառազինու- 13
թիւնն Այ ․ զի կարող լինիջիք ՚ի դիմի հար-
կանել չարին՝ յաւուրն չարութեան ։ * Եւ 14
իբրեւ զամենայն ինչ կատարիցէք , հաս-
տատուն կացէք ․ զոտեղի կալջիք պնդեալ
ըզմէջս ձեր ճշմարտութեամբ , և զզգեց-
եալ զզրահսն արդարութեան , * և ա- 15
գուցեալ զոտս պատրաստութեամբ աւե-
տարանին խաղաղութեան ։ * Եւ ՚ի վերայ 16
ամենայնի առէք զվահանն հաւատոց ․
որով կարող լինիջիք զամենայն նետս մու-
խրս չարին շիջուցանել ։ * Եւ առէք զսա- 17
ղաւարտն փրկութեան , և զսուսեր հոգ-
ւոյն՝ որ է բանն Աստուծոյ ։ * ամենայն 18
աղօթիւք և խնդրուածովք՝ աղօթս առ-
նել յամենայն ժամանակի հոգւով ։ և ՚ի
նոյն տքնիջիք ամենայն ժուժկալութեամբ՝
և խնդրուածովք՝ վասն ամենայն սրբոց ,
* և վասն իմ ․ զի ինձ տացի բան ՚ի բանալ 19
բերանոյ իմոյ ․ համարձակութեամբ ցու-
ցանել զխորհուրդ աւետարանին ․ * վասն 20
որոյ պատգամաւորիմ կապանօքս ․ զի նո-
վին համարձակեցայց , որպէս և պարտ ՚ի-
ցէ ինձ խօսել ։ * Բայց զի գիտիցէք և 21
դուք զինէն , զինչ գործիցեմ ․ զամենայն
ինչ ցուցցէ ձեզ Տիւքիկոս սիրելի եղբայր՝
և հաւատարիմ պաշտօնեայ ՚ի տէր , * զոր 22
առաքեցի առ ձեզ դմին իրի ․ զի գիտաս-
ջիք դուք զմէնջ , և մխիթարեսցէ զսիրտս
ձեր ։ * Խաղաղութիւն ընդ եղբարս ․ և 23

ներ հաւատովք հանդերձ յԱստուծոյ ՚ի
հօրէ՝ և ՚ի տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ ։
* Շնորհք ընդ ամենեսին՝ որք սիրեն զտէր 24
մեր Յիսուս Քրիստոս անեղծութեամբ . ամէն ։

Առ Եփեսացիս՝ Գրեցաւ ՚ի Հռոմէ
՚ի ձեռն Տիւքիկոսի ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՊԵՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

ծկ ՊՕՂՈՍ եւ Տիմոթէոս ծառայք 1
Յ̃ի Ք̃ի՝ ա̃մ սրբոց 'ի Քրիստոս
Յիսուս, որ են 'ի կողմանս փիլիպեցւոց,
եպիսկոպոսակցօք եւ սարկաւագօք ։ * Շ- 2
նորհք ընդ ձեզ եւ խաղաղութի̃ յա̃յ հօրէ
մերմէ՝ եւ 'ի տեառնէ Յ̃սէ Ք̃սէ ։ * Գոհա- 3
նամ զա̃յ իմոյ 'ի վերայ ա̃մ յիշատակաց
ձերոց, * յա̃մ ժամ յա̃մ խնդրուածս իմ 4
վասն ձեր ամենեցուն առնել աղօթս խըն-
դութե̃ . * վասն հաղորդութե̃ ձերոյ ընդ 5
աւետարանին . յօրէ յառաջնումէ մինչեւ
ցայժմ ։ * Վստահ եմ յայդ, թէ որ սկը- 6
սաւ 'ի ձեզ զգործս բարեաց՝ կատարես-

7 ցէ մինչև յօրն Յ՟ի Քրիստոսի . * ո՛չ իրաւ-
իսկ Թուի ինձ խորհել զայս վասն ձեր ա-
մենեցուն . վ՟ն ունելոյ ինձ զձեզ 'ի սրտի
'ի կապանս իմում, և 'ի պատասխանա-
տուութե իմում. և 'ի հաստատութեան
աւետարանին , կցորդս ինձ շնորհաց զձեզ
8 ամենեսին լինել : * Վկայ է ինձ ա՟ծ , որպ՟
անձկացեալ եմ առ ձեզ ամենեսին գթով-
9 քըն Յ՟ի Ք՟ի : * Եւ զայն աղօթս առ-
նեմ. զի սէրն ձեր ևս քան զևս առաւել
լիցի 'ի գիտութե և յա՟մ իմաստութե .
10 * ընտրել ձեզ զլաւն՝ զի իցէք հաստա-
տունք՝ և առանց գայթագղութե 'ի յա-
11 ւուրն Քրիստոսի . * լցեալ պտղովք ար-
դարութե 'ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի 'ի
փառս և 'ի գովեստ Աստուծոյ :
12 * Կամիմ թէ գիտիցէք եղբարք . զի որ
ինչ վասն իմ էր , ևս քան զևս 'ի յառա-
13 ջադիմութի աւետարանին եկն . * մինչև
կապանաց իմոց յայտնի լինել 'ի Ք՟ի յա՟մ
14 հրապարակին , և առ այլս ամենեսին . * և
առ բազում եղբարս 'ի տէր . որ վստահ
են կապանօքս իմովք՝ առաւել ևս համար-
ձակել՝ առանց երկիւղի զբանն ա՟յ խօսել :
15 * Ոմանք առ նախանձու և հակառակուե ,
և ոմանք միաբանութե իսկ զՔ՟ի քարո-
16 զեն . * և ոմանք 'ի սիրոյ . քանզի գիտեն՝
եթէ 'ի պատասխանատուութի աւետա-
17 րանին կամ . * և ոմանք առ հեստութե զՔ՟ի

պատմեն . այլ ոչ սրբութբ . քանզի հա-
մարին նեղութիւն յարուցանել 'ի վերայ
կապանաց իմոց ։ * Բայց այս զինչ է . ո- 18
րով օրինակաւ և իցէ, եթէ պատճառա-
նօք՝ և եթէ ճշմարտութբ, Քն պատմի .
և ընդ այս խնդամ, այլև ուրախ եւս ե-
ղէց ։ * Զի գիտեմ, եթէ այս պահի ինձ 19
'ի փրկութիւն՝ 'ի ձերոց խնդրուածոց, և
'ի պարգևաց հոգւոյն Յսի Քսի . * ըստ 20
ակնկալութեան և յուսոյն իմոյ . զի մի՛ ի-
ւիք յամօթ եղէց, այլ ամ համարձակու-
թեամբ՝ որպէս և յամ ժամ, և այժմ
մեծասցի Քս 'ի մարմնի իմում, եթէ կե-
նօք՝ և եթէ մահու ։ * Զի ինձ կեանք Քս 21
է, և մեռանել շահ ։ * Ապա եթէ կեան- 22
քըս մարմնոյ՝ այս ինձ պտուղ գործոյ է .
և զինչ ընտրեցից՝ զայն ոչ գիտեմ ։ * Նե- 23
ղեալ եմ յերկոցունց՝ զցանկալն, ելանել
և ընդ Քսի լինել՝ առաւել լաւ համա-
րիմ . * և կալ մնալ աստէն 'ի մարմնի, կա- 24
րեւոր եւս վասն ձեր ։ * Եւ զայս յուսա- 25
ցեալ գիտեմ, եթէ կացից՝ և մնացից ա-
մենեցուն ձեզ, 'ի ձեր զարգանալ և խը-
րախ լինել 'ի հաւատս . * զի պարծանք ձեր 26
առաւել լիցին 'ի Քս Յս ինեւ 'ի միւսան-
գամ գալստեան իմում առ ձեզ ։

ԿԶ * Միայն թէ արժանի աւետարանին 27
Քսի գնայցէք ։ զի եթէ գայցեմ, և տե-
սանիցեմ զձեզ . և եթէ հեռի իցեմ, և

լուիցեմ զձէնջ . զի հաստատուն կայցէք 'ի
մի հոգի . և միով շնչով նահատակիցիք 'ի
28 հաւատս աւետարանին . * և մի՛ զանգիտի֊
ցէք և մի՛ իւիք 'ի հակառակորդաց ան֊
տի . որ է ն՟ց հանդէս կորստեան , և ձե֊
29 րոյ փրկութե՟ : * Եւ այդ՝ յա՟յ է , որ ձեզ
շնորհեցաւ վ՟ն Ք՟ի , ոչ միայն 'ի նա հա֊
30 ւատալ՝ այլ և վասն նորա չարչարիլ . * ըզ
նոյն պատերազմ ունել՝ զոր յիս տեսէք ,
և այժմ լսէք յինէն :

ԳԼ. Բ.

1 Արդ՝ եթէ մխիթարութ՟ի ինչ իցէ 'ի
Ք՟ն , եթէ սփոփութիւն սիրոյ՝ եթէ հա֊
ղորդութ՟ի հոգւոյ , եթէ գթութ՟ի և ո֊
2 ղորմութ՟ի . * լցէք զխնդութիւնս իմ՝ ըզ
նոյն խորհիջիք , զնոյն սէր յանձին ունի֊
3 *ջիք . համաշունչք՝ միախորհուրդք : * մի՛
ինչ ըստ գրգռութե՟ , և մի՛ ինչ ըստ սը֊
նապարծութե՟ . այլ խոնարհութ՟բ զմիմեանս
լաւ համարել առաւել քան զանձինս :
4 * մի՛ զանձանց և եթ դիտել՝ այլ իւրա֊
5 քանչիւրոք զընկերին : * Զայն խորհեսցի
իւրաքանչիւրոք 'ի ձէնջ , որ և 'ի Ք՟ն Յ՟ն .
6 * որ 'ի կերպարանս ա՟յ է , ոչինչ յափշտա֊
կութ՟ի համարեցաւ զլինելն հաւասար
7 ա՟յ . * այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկերպա֊
րանս ծառայի առեալ , 'ի նմանութիւն

մարդկան եղեալ՝ և կերպարանօք գտեալ
իբրև զմարդ ։ * Խոնարհեցոյց զանձն , 8
լեալ հնազանդ մահու չափ՝ և մահու խա-
չի ։ * Վ՟ա որոյ և ա͞ծ զնա առաւել բարձ- 9
րացոյց . և շնորհեաց նմա անուն՝ որ ՚ի-
վեր է քան զա͞մ անուն ։ * Զի յանուն 10
Յ͞ի Ք͞ի ամենայն ծունր կրկնեսցի , երկ-
նաւորաց՝ և երկրաւորաց՝ և սանդարա-
մետականաց ։ * և ա͞մ լեզու խոստովան 11
լիցի , թէ տէր է Յ͞ս Ք͞ս ՚ի փառս ա͞յ հօր ։
Ժ Զ * Արդ հեստեւ սիրելիք իմ , ո͞պ յա͞մի 12
հնազանդեցարուք , մի՛ միայն ՚ի գալստեան
իմում , այլ առաւել ևս այժմ՝ յորժամ
հեռիս եմ ՚ի ձէնջ , ահիւ և դողութբ
զանձանց փրկութի գործիցէք ։ * Զի ա͞ծ 13
է՝ որ յաջողէ ՚ի ձեզ զկամելն և զառնե-
լըն վ͞ս հաճութե ։ * Զամենայն ինչ գոր- 14
ծեցէք առանց տրտնջելոյ և քրթմնջելոյ .
* զի եղիջիք անբիծք և անարատք՝ որդիք 15
ա͞յ , անմեղք ՚ի մէջ կամակոր և խեղաթիւր
ազգին . յորոց միջի երեւիցիք իբրև լու-
սաւորք յաշխարհի . * զբանն կենաց ու- 16
նել յանձինս՝ ՚ի պարծանս ինձ յաւուրն
Ք͞ի . զի ոչ ընդունայն ինչ ընթացայ՝ և
ոչ ընդունայն վաստակեցի ։ * Այլ թէ- 17
պէտ և նուիրիմ ՚ի վերայ պատարագի և
պաշտաման հաւատոց ձերոց , խնդամ և
ուրախակից եմ ամենեցուն ձեր . * Նոյն- 18
պէս և դուք խնդացէք՝ և ուրախակից ե-

19 զերուք ինձ ։ * Յոյս յուսամ 'ի տէր Յն, ըզ
Տիմոթէոս վաղվաղակի արձակել առ ձեզ.
զի և ինձ սրտի դիւր լինիցի, յորժամ գի-
20 տիցեմ ինչ զձէնջ ։ * Զի ոչ զոք ունիմ
համաշունչ՝ եթէ ընտանեբար հոգայցէ վն
21 ձեր. * Զի ամենեքին զանձանց խնդրեն,
22 և ոչ զՅսի Քսի ։ * Բայց զփորձ նորա գի-
տէք և դուք, զի իբրև որդի հօր ծառայեաց
23 ընդ իս յաւետարանին ։ * Արդ՝ զսա ակն
ունիմ արձակել՝ որպ նոյնհետայն զանձ-
24 նէ ստուգեցից ։ * Այլ յուսացեալ եմ 'ի
25 տէր՝ թէ և ես իսկ ընդ հուպ եկից։ * Բայց
լաւ համարեցայ զԵպափրոդիտոս զեղբայր՝
և զգործակից և զզինուորակից իմ, զձեր
առաքեալ, և զպաշտօնեայ իմոյ պիտոյից՝
26 առաքել առ ձեզ ։ * Քանզի և ինքն իսկ
յոյժ անձկացեալ է տեսանել զամենեսին
զձեզ. և հոգայր՝ զի ձեր լուեալ էր թէ
27 խօթացաւ ։ * Եւ արդարեւ խօթացաւ
մերձ 'ի մահ, այլ ած ողորմեցաւ նմա. ոչ
նմա միայն, այլև ինձ՝ զի մի տրտմութի
28 'ի վերայ տրտմութե կրիցեմ ։ * Արդ փու-
թապէս յղեցի զնա, զի տեսեալ զնա մի-
անգամ ուրախ լինիցիք, և ես առանց
29 տրտմութե եղէց ։ * Ընկալջիք զնա 'ի տր
ամ խնդութք, և զայնպիսիսն առ պատ-
30 ուականս ունիջիք. * զի վն գործոյ տն մին-
չև 'ի մահ մերձեցաւ, դուն գործեալ ոգ-
ւովք չափ. զի լցէ զձեր պակասութիւն
ՆԶ իմոյ սպասաւորութեան ։

Գ Լ. Գ.

Այսուհետեւ եղբարք իմ, ուրախ լե- 1
րուք 'ի տէր. զնոյն գրել առ ձեզ՝ ինձ ո-
չինչ դանդաղելի է, և ձեզ կարի զգու-
շալի: * Զգոյշ եղերուք 'ի շանց անտի. 2
զգոյշ եղերուք 'ի չար մշակաց անտի. ըզ-
գոյշ եղերուք 'ի կրճատուէ անտի: * Զի 3
թլփատուի մեք եմք, որ հոգւովն Աստու-
ծոյ պաշտեմք, և պարծիմք 'ի Քն̃ Յն̃, և
ոչ 'ի մարմին պանծացեալ եմք: * Թէպէտ 4
և ես իսկ զնոյն վստահուի ունիմ 'ի մարմ-
նի, եթէ ոք համարիցի այլ ազգ վստահ
լինել 'ի մարմին, առաւել ևս ես. * Թըլ- 5
փատութե ութօրեայ, յազգէ իսրայէլի,
'ի ցեղէ բենիամենի. եբրայեցի յեբրա-
յեցւոյ. ըստ օրինացն փարիսեցի. * ըստ 6
նախանձայոյզն լինելոյ հալածէի զեկեղե-
ցին Այ. ըստ արդարուե օրինացն լեալ ա-
նարատ: * Այլ որ ինչ ինձ շահն էր՝ զայն 7
վնաս համարիմ վասն Քն̃ի: * Այլ և հա- 8
մարիմ իսկ զամ վնաս՝ վս առաւել գիտու-
թեանն Յն̃ի Քն̃ի տեառն մերոյ: վասն որոյ
յամենայնէ զրկեցայ՝ և համարիմ կղկղա-
նս, զի զՔն̃ շահեցայց, և * գտայց 'ի նը- 9
մա, իբրեւ ոչ եթէ զիմ ինչ արդարու-
թիւն՝ որ յօրինաց անտի է՝ ունիցիմ, այլ
զհաւատոցն Քն̃ի, որ յԱյ արդարութին

10 է. * Հաւատովք ճանաչել զնա՝ և զզօրու-
թիւն յարութե̃ նորա՝ և զհաղորդութի̃
չարչարանաց նորա, կերպարանակից լինել
11 մահու նորա. * Թէ ո՛րպէս հասից 'ի մե-
12 ռելոցն յարութի̃ ։ * Ոչ եթէ արդէն
առեալ իցեմ, կամ արդէն կատարեալ ի-
ցեմ. զհետ մտեալ եմ թէ հասից, մա-
նաւանդ թէ ըմբռնեալ իսկ իցեմ 'ի Քո̃է
13 Յո̃է ։ * Ե՛ղբարք, ես ոչ համարիմ զանձն
իմ թէ հասեալ իցեմ. բայց մի ինչ է՝ զի
զառ 'ի յետոյսն մոռացեալ է, և 'ի յա-
14 ռաջագէմսն նկրտեալ եմ։ * ուշ եդեալ՝
ընթանամ 'ի կէտ կոչմանն ա̃յ 'ի Յ̃ս Ք̃ս ։
15 * Այսուհետեւ՝ որ միանգամ կատարեալ-
քըդ էք՝ զայս խորհեցարուք. և եթէ այլ
ազգ ինչ խորհիցիք՝ սակայն և զայն Աստ-
16 ուած ձեզ յայտնեսցէ ։ * Բայց յոր ժա-
մանեցաքս՝ զայն խորհել՝ և նմին կանոնի
17 միաբան լինել ։ * Նմանողք ինձ եղիջիք
եղբարք՝ և դիտասջիք զայնպիսիսն, որ
այնպէսն գնայցեն, որպէս ունիքդ զմեզ
18 ձեզ օրինակ ։ * Զի բազումք գնան՝ զո-
րոց բազում անգամ ասէի ձեզ. բայց արդ
և լալով իսկ ասեմ, զթշնամեաց խաչին
19 Քս̃ի. * որոց կատարածն կորուստ է. ո-
րոց ա̃ծ որովայնն իւրեանց է, և փառք
ամօթն իւրեանց, որք զերկրաւորս և եթ
20 խորհին ։ * Այլ մեր առաքինութի̃ յեր-
կինս է, ուստի և Փրկչին ակն ունիմք՝

տեառն Յ̃ի Ք̃ի ։ * որ նորոգեսցէ զմար֊ 21
մին խոնարհութ̃ե մերոյ՝ կերպարանակից
լինել մարմնոյ փառաց իւրոյ , ըստ զօ֊
րութեանն՝ առ 'ի կարող լինելոյ հնազանդե֊
ցուցանել ընդ իւրեւ զամենայն ։

ԳԼ. Դ.

Ա.յսուհետեւ եղբարք իմ սիրելիք և 1
անձկալիք , ուրախութ̃ի իմ և պսակ . այսպ̃
հաստատուն կացէք 'ի տ̃ր՝ սիրելիք։ * Օ.ե֊ 2
ւոդիա աղաչեմ, և զՍիւնտիք աղաչեմ,
զնոյն խորհել 'ի տէր ։ * Ա.յո՛ աղաչեմ, և 3
զ.քեզ՝ մտերիմ իմ և լծակից , և դու օգ֊
նական լինիջիր նոցա՝ որք աւետարանին
նահատակեցան ընդ իս Կղեմաւ հանդերձ՝
և այլովք գործակցօք իմովք . որոց անու֊
անքն են 'ի դպրութ̃ե կենաց ։ * Ո.ւրախ 4
լերուք 'ի տէր յ̃մ ժամ. դարձեալ ա֊
սեմ՝ ուրախ լերուք ։ * Հ.եզութիւն ձեր 5
յայտնի լիցի ա̃մ մարդկան . տէր մերձ է ։
* Մ՛ի ինչ հոգայք . այլ ա̃մ աղօթիւք և 6
խնդրուածովք , գոհութբ , խնդրուածք
ձեր յայտնի լիցին առ ա̃ծ ։ * Ե.ւ խաղա֊ 7
ղութիւնն ա̃յ՝ որ 'ի վեր է .քան զամենայն
միտս , պահեսցէ զսիրտս ձեր և զմիտս 'ի
Քրիստոս Յիսուս ։

ԱԿ * Ա.յսուհետեւ եղբարք՝ որ ինչ ճշ֊ 8
մարտութեամբ է՝ որ ինչ պարկեշտութ ,

որ ինչ արդարութեամբ, որ ինչ սրբու-
թեամբ, որ ինչ սիրով, որ ինչ համբաւ-
բարեաց, որ ինչ քաջութեամբ, որ ինչ
9 գովութք՝ զայն խորհիջիք։ * Զոր ուսա-
րուքն, և ընկալարուք, և լուայք՝ և տե-
սէք յիս, զայն արարէք. և Ած խաղաղու-
10 թեան եղիցի ընդ ձեզ։ * Ուրախ եղէ ես
'ի տէր յոյժ. զի և դուք զմտաւ ածիք հո-
գալ ինչ վասն իմ, որպէս և հոգայիքն.
11 բայց բարբարէիք իմն է։ * Իբր ոչ առ կա-
րօտութե ինչ ասեմ. զի ես ուսայ՝ որով
12 կարեմ բաւական լինել։ * Գիտեմ նուա-
ղել. գիտեմ առաւելուլ, յամենայնի ա-
մենեւին խելամուտ եմ, և յագել՝ և
քաղցենալ, և առաւելուլ՝ և նուաղել։
13 * Յամենայնի կարող եմ, այնու որ զօրա-
14 ցոյցն զիս։ * Բայց բարւոք արարէք՝ զի
15 կցորդ եղերուք ինձ 'ի նեղութեան։ * Գի-
տէք և դուք փիլիպեցիք, զի սկզբան ա-
ւետարանին իբրև ելի ես 'ի Մակեդոնիա,
և ոչ մի եկեղեցի հաղորդեաց ինձ յա-
ղագս տալոյ և առնլոյ, բայց միայն դուք։
16 * զի և 'ի Թեսաղոնիկէ՝ միանգամ և երկի-
17 ցըս զպէտս իմ ետուք բերել։ * Իբր ոչ
եթէ խնդրեմ զտուրսն, այլ խնդրեմ ըզ
18 պտուղն որ յաճախէ 'ի բան ձեր։ * Առ
իմ առեալ զամենայն, և առաւելեալ
եմ. ընկալայ՝ և լի եմ 'ի ձեռն Եպափրո-
դիտեայ, որ է 'ի ձէնջ հոտ անուշից՝ պա-

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ Յ՟ի Ք՟ի կա- ԱՔ
մօքն Ա՟յ, և Տիմոթէոս եղբայր.
2 * առ կողոսացիս սուրբս և հաւատացեա-
3 լըս եղբարս 'ի Ք՟ս ։ * Շնորհք ընդ ձեզ և
խաղաղութի՟ յԱ՟յ հօրէ մերմէ՝ (և 'ի տ՟նէ
Յիսուսէ Ք՟սէ) ։ Գոհանամք զԱ՟յ և զհօրէ
տեառն մերոյ Յ՟ի Ք՟ի , յամենայն ժամ
4 վա՟ն ձեր աղօթս առնեմ. * իբրև լուաք
զհաւատսն ձեր՝ որ 'ի Ք՟ս Յ՟ս տէր մեր ,
5 և զսէրն որ ընդ ա՟մ սուրբս ունիք. * վ՟ն
յուսոյն՝ որ պահի ձեզ յերկինս. զորմէ
լուարուք բանիւն ճշմարտութե՟. աւետարա-
6 նին , * որ եհաս առ ձեզ. որպէս ընդ

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ Յս̃ի Ք̃ի կա- ԱՔ
մօքն այ̃ , և Տիմոթէոս եղբայր .
2 * առ կողոսացիս սուրբս և հաւատացեալ-
3 լըս եղբարս 'ի Ք̃ս : * Շնորհք ընդ ձեզ և
խաղաղութի̃ յայ̃ հօրէ մերմէ՝ (և 'ի տ̃նէ
Յիսուսէ Ք̃է) : Գոհանամք զայ̃ և զհօրէ
տեառն մերոյ Յս̃ի Ք̃ի , յամենայն ժամ
4 վասն ձեր աղօթս առնեմ . * իբրև լուաք
զհաւատսն ձեր՝ որ 'ի Ք̃ս Յ̃ս տէր մեր ,
5 և զսէրն որ ընդ ա̃մ սուրբս ունիք . * վ̃ն
յուսոյն՝ որ պահի ձեզ յերկինս . զորմէ
լուարուք բանիւն ճշմարտութե̃. աւետարա-
6 րանին , * որ եհաս առ ձեզ . որպէս ընդ

ամ աշխարհ աճէ՝ և պտղաբերէ. որպէս
և ՚ի ձերում միջի. յօրէ յորմէ լուարուք՝
և ծանեայք զշնորհսն այ ճշմարտութբ.
* որպէս և ուսարուք յԵպափրեայ սիրել- 7
ւոյ ծառայակցէ մերմէ, որ է հաւատա-
րիմ վասն ձեր՝ պաշտօնեայ Քսի. * որ և 8
պատմեաց մեզ զձեր սէրն հոգւով: * Վն 9
այնորիկ և մեք յօրէ յորմէ լուաք՝ ոչ դա-
դարեմք վասն ձեր աղօթս առնել՝ և խըն-
դրուածս մատուցանել. զի լնուցուք ըզ
գիտութի կամացն նորա, ամ իմաստութբ
և հոգեւոր հանճարով. * գնալ ձեզ ար- 10
ժանի տեառն յամ հաճութե. յամ գոր-
ծըս բարութե պտղաբերըք և աճեցուցք
գիտութեամբն այ. * ամ զօրութեամբն 11
զօրացեալք ըստ զօրութե փառաց նորա.
յամ համբերութիւն և երկայնմտութի:
Ա.Գ. * Ուրախութբ գոհանալ զայ հօրէ՝ որ 12
կոչեաց զձեզ ՚ի մասն վիճակի սրբոցն ՚ի
լոյս. * որ փրկեաց զմեզ յիշխանութենէ 13
խաւարի, և փոխեաց զմեզ յարքայութի
որդւոյն իւրոյ սիրելւոյ: * որով ունիմք 14
զփրկութի արեամբն նորա, և զթողութի
մեղաց՝ մարմնովն նորա. * որ է պատկեր 15
աներևութին այ, անդրանիկ ամ արա-
րածոց: * Զի նովաւ հաստատեցաւ ամ, 16
որ ինչ յերկինս՝ և որ ինչ յերկրի, որ ե-
րևելին՝ և որ ոչն երևելին. եթէ աթոռք,
եթէ տէրութիք, եթէ պետութիք, եթէ

իշխանութիւնք . ամենայն ինչ նովաւ՝ և ՚ի
17 նոյն հաստատեցաւ ։ * Եւ նա է յառաջ
քան զա̃մ, և ամենայն ինչ նովաւ եկաց
18 բովանդակ ։ * Եւ նա է գլուխ մարմնոյ ե-
կեղեցւոյ . որ է սկիզբն, անդրանիկ ՚ի մե-
ռելոց . զի եղիցի ինքն յամենայնի յառա-
19 ջացեալ ։ * զի ՚ի նմա հաճեցաւ ա̃մ լրումն
20 ա̃ծութեան բնակել, * և նովաւ հաշտե-
ցուցանել զա̃մ ՚ի նոյն . արար խաղաղու-
թիւն արեամբ խաչին իւրոյ, որ ինչ յերկ-
21 րի՝ և որ ինչ յերկինս ։ * Եւ զձեզ՝ որ եր-
բեմն օտարացեալն էիք, և թշնամիք խոր-
22 հրդովք ՚ի գործս չարութե̃ . * այժմ ա-
ւադիկ հաշտեցոյց անդամովք մարմնոյ իւ-
րոյ, ՚ի ձեռն մահուն իւրոյ, յանդիման
կացուցանել զձեզ սուրբս՝ և անբիծս՝ և
23 անարատս առաջի նորա . * եթէ կայցէք
՚ի հաւատսն արմատացեալք, և հաստա-
տեալք . և անշարժք ՚ի յուսոյ աւետարա-
նին՝ զոր լուարուք քարոզելոյ ընդ ամե-
նայն արարածս ՚ի ներքոյ երկնից . որոյ ե-
ղէ ես Պօղոս պաշտօնեայ ։
24 * Եւ արդ՝ ուրախ եմ ՚ի չարչարանս Ա̃Դ
իմ վասն ձեր . և լնում զպակասութի̃ նե-
ղութե̃ցն Ք̃ի ՚ի մարմնի իմում վ̃ն մարմ-
25 նոյ նորա՝ որ է եկեղեցի . * որոյ եղէ ես
Պօղոս պաշտօնեայ՝ ըստ տնտեսութեանն
ա̃յ, որ տուեալ է ինձ ՚ի ձեզ կատարել
26 զբանն ա̃յ . * զխորհուրդն՝ որ ծածկեալն

էր 'ի յաւիտենից և յազգաց․ որ այժմ
յայտնեցաւ սրբոց իւրոց ։ * Որոց կամե_ 27
ցաւ ած՟ ցուցանել, թէ զի՞նչ է մեծութի՟
փառաց խորհրդոյ նորա 'ի հեթանոսս, որ
է Քս՟ 'ի ձեզ՝ յոյսն փառաց․ * զոր մեքն 28
քարոզեմք․ և խրատեմք զամ՟ մարդ՝ և
ուսուցանեմք զամ՟ մարդ ամ՟ հոգևոր ի_
մաստութբ․ զի կացուսցուք զամ՟ մարդ
կատարեալ 'ի Քս՟ Յս՟, * յոր և աշխատիմ 29
պատերազմեալ ըստ յաջողութե՟ նորա՝ որ
յաջողեալ է յիս զօրութեամբ ։

ԳԼ․ Բ․

Կամիմ զի գիտիցէք դուք՝ որպիսի ճըրդ_ 1
նութի՟ ունիմ յանձին վասն ձեր՝ և վասն
լաւոդիկեցւոցն, և որոց չիցէ տեսեալ
զերեսս իմ մարմնով ։ * Զի մխիթարես_ 2
ցին սիրտք նոցա տեղեկացեալք սիրով․
և յամ՟ մեծութի՟ լրութեան իմաստութե՟՝
'ի գիտութի՟ խորհրդոցն այ՟ (հօր), 'ի Քս՟
Յս՟․ * յորում ամ՟ գանձք իմաստութե՟ և 3
գիտութե՟ ծածկեալ կան ։ * Այլ զայս ա_ 4
սեմ, զի մի՛ ոք զձեզ զառանցուսցէ պա_
տիր բանիւք ։ * Զի թէպէտ և մարմնով 5
հեռի եմ, այլ հոգւով ընդ ձեզ եմ․ խըն_
դամ՝ իբրև տեսանեմ զկարգն ձեր՝ և
զհաստատութի՟ հաւատոցն ձերոց որ 'ի
Քս՟ Յս՟ ։ * Արդ՝ որպէս ընկալարուք զՔս՟ 6

7 Յ̃ն զ̃որ , նովին գնասջիք · * արմատացեալք
և շինեալք 'ի նա , և հաստատեալք 'ի հա-
ւատս , որպէս ուսարուքն՝ առաւելեալք
'ի նմին գոհութեամբ ։ Վ.Ջ.
8 * Զգոյշ լերուք՝ մի՛ ոք իցէ որ զձեզ
կողոպտիցէ ճարտարմտութե̃՝ և սնոտի
խաբէութե̃ , որք ըստ մարդկան աւան-
դութեան՝ և ըստ տարերց աշխարհիս՝ և
9 ոչ ըստ Յ̃ի Ք̃ի · * զի 'ի նմա բնակէ ա̃մ
10 լրումն ա̃ծութե̃ն մարմնապէս ։ * Եւ էք
դուք նովաւ լցեալք , որ է գլուխ ա̃մ իշ-
11 խանութեան և պետութե̃ ։ * որով թլփա-
տեցարուք հաւատովք զանձեռագործ
թլփատութի̃ն՝ 'ի մերկանալ զանդամս մարմ-
12 նոյ թլփատութե̃ն Ք̃ի ։ * Թաղեալք ընդ
նմին 'ի մկրտութեանն , որով և ընդ նմին
յարեայք հաւատովք՝ ա̃յ ազդեցութե̃ն ,
13 որ յարոյց զնա 'ի մեռելոց ։ * Եւ զձեզ՝ որ
երբեմն մեռեալն էիք 'ի մեղս և յանթլ-
փատութե̃ մարմնոյ ձերոյ , կենդանացոյց
յանձին իւրում · շնորհեաց մեզ զա̃մ յան-
14 ցանս մեր · * և ջնջեաց զձեռագիր մերոյ
հակառակութե̃ն հրամանօքն իւրովք · որ
կայր մեզ հակառակ՝ եբարձ զայն 'ի մի-
ջոյ՝ և բևեռեաց ընդ խաչափայտին ։
15 * Մերկեաց զիշխանութի̃ս և զպետութիս ·
յայտ յանդիման խայտառակեաց նշաւա-
կեալ զնոսա յանձին իւրում 'ի յարու̃ե
16 իւրում ։ * Մի՛ ոք այսուհետև զձեզ դա-

տեսցի՝ ուտելով կամ ըմպելով, կամ մա-
սամբք տօնից կամ ամսամտից կամ շա-
բաթուց. * որ են ստուերք հանդերձե- 17
լոցն. այլ մարմին Քնի է: * Մի՛ ոք զձեզ 18
խաբեսցէ, որ կամիցի խոնարհութեամբ
և կրօնիւք հրեշտակաց, զոր չիցէ տեսեալ
գրահետ վարել՝ տարապարտ հպարտա-
ցեալ ՚ի մտաց մարմնոյ իւրոյ. * և ոչ ու- 19
նիցի զգլուխն Քնի, ուստի ամ մարմինն
յօդիւք եւ խաղալեօք տարբերեալ և
խառնեալ՝ աճէ զաճումն Այ: * Եթէ մե- 20
ռարուք ընդ Քնի ՚ի տարերց աշխարհիս՝
զի՞ ևս իբրեւ զկենդանիս աստէն յաշխար-
հի կրօնաւորիք: * Մի՛ մերձենար, մի՛ ճա- 21
շակեր, մի՛ հուպ լինիր. * որ է ամ ինչ 22
՚ի պէտս ապականութե. ըստ պատուիրա-
նաց և վարդապետութե մարդկան. * որ 23
յիմաստութի իմն համարէ, ինքնակամ
կրօնիւք և խոնարհութբ՝ և անխայութբ
մարմնոյ. և ո՛չ ՚ի պատիւ ինչ լրութեան
մարմնոյ:

ԳԼ. Գ.

Եթէ յարեայք ընդ Քնի, ապա զվե- 1
րինն խնդրեցէք, ուր Քնն նստի ընդ աջ-
մէ Այ. * զվերինն խորհեցարուք, մի՛ զայս՝ 2
որ յերկրի աստ է: * Քանզի մեռարուք՝ 3
և կեանքն ձեր ծածկեալ են ընդ Քրիստո-

4 սի յած՟ ։ * Իսկ յորժամ Քս՟ յայտնեսցի՝
կեանքն ձեր, յայնժամ և դուք ընդ նմա
5 յայտնեսջիք փառօք ։ * Սպանէք այսուհետև զանդամս ձեր զերկրաւորս. 'ի բա՛ց
ընկեցէք զպոռնկութի՟ զպղծութի՟ զբիծ
զցանկութի՟ չարեաց և զագահութի՟՝ որ է
6 կռապաշտութի՟. * վասն որոյ գայ բարկութիւն այ՟ 'ի վերայ որդւոցն անհաւանու
7 թեան. * որովք և դուք երբեմն գնայիք՝
8 մինչ կենդանիքն էիք 'ի նոսա ։ * Արդ՝ 'ի
բա՛ց թօթափեցէք և դուք զայն ամենայն,
զբարկութի՟ զսրտմտութի՟ զչարութի՟ զհայհոյութի՟, զխեղկատակութի՟՝ 'ի բերանոց
9 ձերոց ։ * Մի՛ ստէք միմեանց. մերկացա
10 րուք զհին մարդն գործովքն իւրովք. * և
զգեցարուք զնորն նորոգեալ 'ի գիտութի՟
11 ըստ պատկերի արարչին իւրոյ. * ուր ոչ
է հրէայ՝ և ոչ հեթանոս, թլփատութի՟՝
և անթլփատութի՟, խուժ՝ դուժ՝ սկիւթացի՝ ծառայ՝ ազատ. այլ ամ՟ և յամ՟ի
12 Քս՟ ։ * Զգեցարուք այսուհետև իբրև
ընտրեալք այ՟՝ սուրբք և սիրեցեալք՝ ըղ
գութ զողորմութի՟ զքաղցրութի՟ զխոնար
13 հութի՟ զհեզութի՟ զերկայնամտութի՟, * Ներել միմեանց, շնորհել իւրեարց. եթէ ուրուք զումեքէ տրտունջ ինչ իցէ. որպէս
ած՟ Քս՟իւ շնորհեաց ձեզ՝ նոյնպ՟ և դուք ։
14 * Եւ 'ի վերայ այսր ամ՟ի զսէրն, որ է զօդ
15 կատարմանն. * և խաղաղութի՟ն Քս՟ի հաս

տատեսցի 'ի սիրտս ձեր, յոր և կոչեցա-
րուքն միով մարմնով ։
ԱԵ Եւ գոհացողք լինիջիք · * զի բանն Ք՟ի 16
բնակեսցէ 'ի ձեզ առատապէս · ա՟մ իմաս-
տութ՟բ ուսուցանել և խրատել զմիմեանս ·
սաղմոսիւք և օրհնութ՟բ և երգովք հոգե-
ւորօք՝ և շնորհօք՝ օրհնել 'ի սիրտս ձեր
զա՟ծ ։ * Եւ զա՟մ զոր և առնիցէք բանիւք 17
և արդեամբք, զա՟մ յանուն տեառն Յ՟սի
արասջիք ։ գոհացողք լինիջիք զա՟յ և զհօ-
րէ նովաւ ։ * Կանայք՝ հնազանդ լերուք 18
արանց ձերոց, որպէս և վայելէ 'ի տէր ։
* Արք՝ սիրեցէք զկանայս ձեր · և մի՛ դառ- 19
նացուցանէք զնոսա ։ * Որդիք՝ հնազանդ 20
լերուք ծնողաց ձերոց յա՟մ՝ զի այն է հա-
ճոյ առաջի տեառն ։ * Հարք՝ մի՛ զայրա- 21
ցուցանէք զորդիս ձեր, զի մի՛ տրտմեսցին ։
* Ծառայք՝ հնազանդ լերուք տերանց ձե- 22
րոց յա՟մ · մի՛ առ ականէ ծառայութ՟բ՝
իբրև մարդահաճոյք, այլ միամտութ՟բ
սրտի երկնչել 'ի տեառնէ ։ * Զոր ինչ առ- 23
նիցէք՝ սրտի մտօք գործեսջիք իբրև տ՟ն,
և ոչ իբրև մարդկան ։ * Գիտասջիք՝ զի 24
'ի տեառնէ առնուցուք զհատուցումն ժա-
ռանգութե՟ ձերոյ · քանզի տեառն Ք՟ի
ծառայէք ։ * Իսկ ապիրատն՝ ընկալցի ըստ 25
իւրում ապիրատութե՟ն · զի չիք ակնա-
ռութիւն առաջի ա՟յ ։

ԳԼ. Դ.

1 Տէարք՝ զիրաւունս և զհաւասարութի
ծառայից ձերոց շնորհեցէք. գիտասջիք՝
2 զի և ձեր տէր գոյ յերկինս: *Աղօթից
ստէպ կացէք. տքնել 'ի նմին գոհութ̃բ:
3 *Աղօթս արարէք միանգամայն և վ̃ն մեր,
զի ա̃ծ բացցէ մեզ դուռն բանին, խօսել
զխորհուրդն Ք̃սի, վասն որոյ և կապեալս
4 կամ. *զի յայտնի արարից զնա ո̃րպ ար-
ժան իցէ ինձ խօսել:
5 *Իմաստութ̃բ գնասջիք առ արտաքինսն, Ա. Ձ.
6 գնոյ առեալ զժամանակս: *Եւ բանն ձեր
յո̃մ ժամ լի շնորհօք տեառն իբրեւ ա-
ղիւ համեմեալ լիցի, գիտել ո̃պ արժան
իցէ ձեզ իւրաքանչիւր ումեք տալ պա-
7 տասխանի: *Այլ որ ինչ զինէն իցէ՝ ցուց-
ցէ ձեզ զո̃մ Տիւքիկոս սիրելի եղբայր՝ և
հաւատարիմ պաշտօնեայ՝ և ծառայակից
8 'ի տէր. *զոր առաքեցի առ ձեզ դմին ի-
րի, զի գիտասջիք վասն մեր. և մխիթա-
9 րեսցէ զսիրտս ձեր. *Ոնեսիմաւ հանդերձ
եղբարբ հաւատարմաւ և սիրելեաւ՝ որ
է 'ի ձէնջ. զամենայն ինչ ցուցցեն ձեզ՝
10 որ ինչ աստ է: *Ողջոյն տայ ձեզ Արիս-
տարքոս գերեկից իմ, և Մարկոս եղբօրոր-
դի Բառնաբայ. վ̃ն որոյ առէք պատուէր՝
11 եթէ եկեսցէ առ ձեզ ընկալջիք զնա. *և

Յիսուս՝ որ անուանեալն է Յուստոս, որք
են 'ի թլփատութենէ անտի ։ զի դոքա միայն
գործակից եղեն ինձ յարքայութեանն ա̃յ ,
որք և եղեն իսկ ինձ մխիթարութի̃ ։ * Ող- 12
ջոյն տայ ձեզ Եպափրաս՝ որ 'ի ձէնջ ծա-
ռայ Ք̃ի Յ̃ի է . յամենայն ժամ պատե-
րազմեալ վասն ձեր յաղօթս , զի կայցէք
կատարեալք և լցեալք յա̃մ կամս Աստու-
ծոյ ։ * Վկայեմ նմա , զի բազում աշխա- 13
տութի̃ ունի վասն ձեր , և վասն Լաւոդի-
կեցւոցն , և վասն այնոցիկ՝ որ Յերապօ-
լիսն են ։ * Ողջոյն տայ ձեզ Ղուկաս բը- 14
ժիշկ և սիրելի , և Դեմաս ։ * Ողջոյն տա- 15
ջիք եղբարց՝ որ են 'ի Լաւոդիկեայ և Նիմ-
փայ , և որ առ տնևն եկեղեցին է նո̃ ։ * Եւ 16
յորժամ ընթեռնուցու առ ձեզ թուղ-
թդ՝ արասջիք զի և 'ի Լաւոդիկեցւոց ե-
կեղեցւոջն ընթերցցի . և զառ 'ի Լաւոդի-
կեցւոցն՝ զի և դուք ընթեռնուցուք ։ * Եւ 17
ասասջիք ցԱրքիպպոս . զգոյշ լեր սպա-
սաւորութեանդ՝ զոր ընկալար 'ի տէր , զի
զայդ կատարեսցես ։ * Ողջոյնդ ձեռին ի- 18
մոյ Պօղոսի է . յուշ լիցին ձեզ կապանքս
իմ ։ Շնորհք ընդ ձեզ . ամէն ։

Առ Կողոսացիս՝ գրեցաւ 'ի Հռովմէ 'ի ձեռն
Տիւքիկոսի և Ոնեսիմայ ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ
ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ
ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ․ Ա․

1 ՊՕՂՈՍ և Սիղուանոս և Տիմո֊ ԲԿ
թէոս՝ եկեղեցւոյդ Թեսաղոնիկեց֊
ւոց՝ յա̃ծ հայր մեր և ՚ի տէր Յն̃ Քն̃ ։
2 * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութի̃ ։ Գո֊
հանամք զա̃յ յամ̃ ժամ վասն ձեր ամենե֊
ցուն՝ յիշատակ առնել յաղօթս մեր ան֊
3 դադար ․ * յիշել զձեր գործն հաւատոց՝
և զվաստակ սիրոյ՝ և զհամբերութի̃ յու֊
սոյ տեառն մերոյ Յիսուսի Քս̃ի՝ առաջի ա̃յ
4 և հօր մերոյ ։ * Գիտէք եղբարք սիրեցեալք
5 յա̃յ՝ զընտրութի̃ն ձեր ․ * զի աւետարանն
մեր ոչ եղեւ առ ձեզ միայն բանիւ , այլ
և զօրութբ̃՝ և հոգւով սրբով՝ և լրու֊
թեամբ բազմաւ ․ որպէս և գիտէք իսկ՝
թէ որպիսիք եղեաք ՚ի միջի ձերում վասն

ձեր ։ * Եւ դուք նմանեալք մեզ՝ և տն՟, 6
ընկալեալք զբանն 'ի բազում նեղութեան՝
խնդութեան հոգւոյն սրբոյ ․ * լինել ձեզ 7
օրինակ ամ՟ հաւատացելոց , որ են 'ի Մա-
կեդոնիա՝ և յԱքայիա ։ * Զի 'ի ձէնջ 8
հնչեաց բանն տն՟ ․ ոչ միայն 'ի Մակեդով-
նիա և յԱքայիա , այլ յամ՟ տեղիս հա-
ւատքն ձեր՝ որ առ ած՟ են , սփռեցան ․
զի այսուհետև ոչինչ է պիտոյ մեզ և խօ-
սել ինչ ։ * Զի ինքեին իսկ պատմեն վս՟ մեր, 9
թէ որպէս եղեւ մեզ մուտ առ ձեզ ․ և
որպէս դարձայք առ ած՟ 'ի կռոց անտի,
ծառայել այ՟ կենդանւոյ և ճշմարտի ․ * և 10
ակն ունել որդւոյն նր՟ յերկնից , զոր յա-
րոյցն 'ի մեռելոց զՅս՟՝ որ փրկելոցն է ըզ
մեզ 'ի բարկութենէ անտի՝ որ գալոցն է ։

Գլ․ Բ․

ԴԲ Դուք ինքնին գիտէք եղբարք զմուտն 1
մեր առ ձեզ ․ զի ոչ ընդունայն ինչ եղև ․
* այլ յառաջագոյն չարչարեալք՝ և թըշ- 2
նամանեալք , որպէս և դուք իսկ գիտէք ․
'ի մէջ փիլիպեցւոց համարձակեցաք այ՟
մերով պատմել ձեզ զաւետարանն այ՟ մե-
ծաւ պատերազմաւ ։ * Զի մխիթարուին 3
մեր ոչ 'ի մոլորութէ է՝ և ոչ 'ի պղծուէ՝
և ոչ նենգութք ․ * այլ որպէս ընտրեցաք 4
յայ՟ հաւատարիմ լինել աւետարանին ,

նոյնպէս և խօսիմք . ոչ իբրև մարդկան
հաճոյ լինել՝ այլ այ որ քննէն զսիրտս մեր :
5 * Զի ոչ երբէք բանիւք շողոքանաց եղեաք
առ ձեզ , որպէս և դուք իսկ գիտէք . և
ոչ ՚ի պատճառս ագահութե , որպ և ած
6 վկայէ . * և ոչ խնդրեցաք փառս ՚ի մարդ-
7 կանէ , ոչ ՚ի ձէնջ և ոչ յայլոց : * Կարող
էաք իբրև Քրի առաքեալս ծանրանալ ,
այլ եղեաք հեզք ՚ի միջի ձերում . որպ դայ-
8 եակ մի՝ որ սնուցանիցէ մանկունս . * Նոյն-
պէս և մեք գթայաք ՚ի ձեզ . հաճոյ թուէր
մեզ տալ ձեզ ոչ միայն զաւետարանն այ ,
այլ և զանձինս մեր . քանզի սիրելիք մեր
9 եղերուք : * Յիշէք եղբարք՝ զվաստակն
մեր և զջան . զի զցայգ և զցերեկ գործէ-
աք վասն չծանրանալոյ ումեք ՚ի ձէնջ . և
10 քարոզեցաք ձեզ զաւետարանն այ : * Դուք
ինքնին վկայէք՝ և ած , որպէս սրբութբ
և արդարութեամբ եւ անբծութեամբ՝
11 ձեզ հաւատացելոցդ եղեաք . * որպէս և
գիտէք իսկ . զի զիւրաքանչիւրոք ՚ի ձէնջ՝
12 իբրև հայր զորդիս՝ * մխիթարեցաք և սփո-
փեցաք . և դնեցաք վկայութիւն գնալ ձեզ
արժանապէս Աստուծոյ , որ կոչեաց զձեզ
յիւր արքայութիւնն և ՚ի փառս :
13 * Վասն այնորիկ և մեք գոհանամք զայ
անպակաս՝ զի առեալ զլուր բանին այ առ
՚ի մէնջ՝ ընկալարուք , ոչ իբրև զբան
մարդկան , այլ որպէս ճշմարտիւ՝ զբան

ա̃յ . որ և յաջողեալ իսկ է 'ի ձեզ հաւա-
տացելոց ։ * Զի դուք նմանողք եղերուք 14
եղբարք՝ եկեղեցեացն ա̃յ՝ որ են 'ի Հրէ-
աստանի 'ի Ք̃ս Յ̃ս . զի զնոյն չարչարանս
չարչարեցայք և դուք 'ի ձերոց ազգակա-
նաց , որպէս և նոքայն 'ի Հրէից . * որք և 15
զտէրն Յ̃ս սպանին՝ և զմարգարէսն , և ըզ
մեզ հալածեցին , և ա̃յ յաչաց ելին . և
ա̃մ մարդկան հակառակ եղեն . * և ար- 16
գելուին զմեզ խօսել հեթանոսաց՝ զի ապ-
րեսցին . զի կատարեսցեն զմեղս իւրեանց
յա̃մ ժամ . քանզի հասեալ է 'ի վերայ նո̃
բարկութիւն մինչեւ իսպառ ։

ԶԲ * Այլ մեք եղբարք՝ թէպէտ և որբ մնա- 17
ցաք 'ի ձէնջ առ ժամանակ մի , երեսօք՝
և ոչ սրտիւք . առաւել ևս փութացաք
տեսանել զերեսս ձեր մեծաւ ցանկութ̃ ։
* Վասն այսորիկ կամեցայ գալ առ ձեզ 18
ես Պօղոս՝ միանգամ և երկիցս , և խա-
փանեաց զմեզ սատանայ ։ * Քանզի ո̃վ է 19
մեր յոյս կամ խնդութ̃ի կամ պսակ պար-
ծանաց մերոց , եթէ ոչ դուք 'ի տէր՝ ա-
ռաջի տեառն մերոյ Յ̃սի Ք̃սի 'ի նորա գա-
լստեանն ։ * Զի դուք էք փառք մեր և 20
խնդութիւն ։

ԳԼ . Գ .

1 Վասն որոյ ոչ ևս ունիմք ժոյժ , զի

բարւոք թուեցաւ մեզ միայն մնալ յԱ-
2 թէնս ։ * Եւ առաքեցաք զՏիմոթէոս զեղ-
բայր մեր և զգործակից աւետարանին՝ Աս-
տուծոյ և հօրն Քրիստոսի , հաստատել ըզ
ձեզ՝ և մխիթարել վն հաւատոյն ձերոյ ։
3 * Ոչ ի մի տագնապեսցէք 'ի նեղութիւնս
յայսոսիկ . քանզի դուք ինքնին իսկ գի-
4 տէք , զի 'ի սոյն կամք ։ * Քանզի մինչ առ
ձեզն իսկ էաք՝ յառաջագոյն ասէաք ձեզ ,
թէ նեղութիւնք հասանելոց են 'ի վերայ մեր .
5 որպէս և եղև իսկ՝ և գիտացէք ։ * Վասն
այնորիկ և ես զի ոչ ևս ունէի ժոյժ՝ ա-
ռաքեցի գիտել զհաւատսն ձեր . գուցէ
արդեօք փորձեաց և զձեզ փորձիչն , և
6 ընդունայն լինիցի ջանն մեր ։ * Բայց արդ՝
իբրև եկն Տիմոթէոս 'ի ձէնջ առ մեզ ,
և ետ մեզ զաւետիս հաւատոյն ձերոյ և
զսիրոյ , զի ունիք 'ի մտի զյիշատակս մեր
բարեաց յամ ժամ . ցանկացեալ էք տե-
7 սանել զմեզ՝ որպէս և մեք զձեզ . * վասն
այնորիկ մխիթարեցաք 'ի ձեզ եղբարք՝ 'ի
վերայ ամ վշտաց և նեղութեց ձերոց՝ 'ի
8 ձեռն հաւատոցն ձերոց . * զի այժմ կեն-
դանի եմք՝ եթէ դուք հաստատուն կայ-
9 ցէք 'ի տէր ։ * Զի՞նչ կարեմք գոհութի
մատուցանել այ վասն ձեր , 'ի վերայ ամ
խնդութեն , զոր խնդամք վասն ձեր ա-
10 ռաջի այ մերոյ . * զցայգ և զցերեկ առա-
ւել ևս աղաչեմք՝ տեսանել զերեսս ձեր .

և հաստատել զպակասութի͞ հաւատոցն
ձերոց ։ * Այլ ինքն ա͞ծ և հայր մեր՝ և 11
տէր մեր Յ͞ս Ք͞ս՝ ուղղեսցէ զճանապարհս
մեր առ ձեզ ։ * Եւ զձեզ ինքն տէր բազ- 12
մապատիկս և առաւելս արասցէ սիրով
ընդ միմեանս և առ ամենեսին՝ որպէս և
մեք ՚ի ձեզ ․ * հաստատել զսիրտս ձեր ա- 13
նարատս ՚ի սրբութի͞ առաջի ա͞յ և հօր մե-
րոյ ՚ի գալստեանն տ͞ն մերոյ Յ͞ի Ք͞ի հան-
դերձ ամենայն սրբովք իւրովք ։

Գ Լ. Դ.

Գ Կ Այսուհետև եղբարք՝ աղաչեմք զձեզ՝ 1
և մխիթարեմք ՚ի Ք͞ս Յ͞ս ․ զի որպէս ընկա-
լարուք ՚ի մէնջ , թէ ո͞պ պարտ իցէ ձեզ
գնալ՝ և հաճոյ լինել ա͞յ ․ ո͞պ և գնայքդ
իսկ , զի ևս քան զևս յաւելուցուք ՚ի
նոյն ։ * Եւ գիտէք՝ թէ որպիսի պատուի- 2
րանս տուաք ձեզ ՚ի տէր Յ͞ս ։ * Զի այս 3
են կամք ա͞յ , սրբութի͞ ձեր ․ ՚ի բաց լի-
նել ձեզ ՚ի պոռնկութէ͞ ․ * գիտել իւրա- 4
քանչիւր ումեք ՚ի ձէնջ զիւր աման ստա-
նալ սրբութ͞բ և պատուով , * մի ՚ի ցաւս 5
ցանկութե͞ որպէս և այլ հեթանոսք՝ որ
ոչ գիտեն զա͞ծ ։ * Մ՛ի զանցանել և զրկել 6
յիրիդ յայդմիկ զեղբայր իւր ․ քանզի վրէ-
ժխնդիր է տէր ՚ի վերայ ա͞մ այդորիկ ․
որպէս յառաջագոյն ասացաք ձեզ , և ե-

7 դաք վկայութ̃ի ։ * Քանզի ոչ կոչեաց զմեզ
8 ա̃ծ 'ի պղծութ̃ի՝ այլ 'ի սրբութի ։ * Այսու-
հետեւ որ անարգէ , ոչ զմարդ անարգէ ,
այլ զա̃ծ՝ որ և ետ զհոգին սուրբ 'ի ձեզ ։
9 * Այլ վասն եղբայրսիրութ̃ե՝ չէ ինչ պի-
տոյ գրել առ ձեզ . զի դուք ինքնին իսկ
աստուածուսոյցք էք առ միմեանս սիրե-
10 լոյ ։ * Քանզի և առնէք իսկ զդոյն յա̃մ
եղբարս որ են յա̃մ կողմանս մակեդոնիաց-
ւոց ։ Աղաչեմք զձեզ եղբարք՝ առաւել եւս
առաւելուլ և առատանալ . հանդարտել ,
11 * և գործել զիւրաքանչիւր . և գործել
ձեռօք ձերովք, որպէս և պատուիրեցաք
ձեզ , զի գնայցէք պարկեշտութեամբ առ
արտաքինսն՝ և մի՛ իւիք կարօտեալք լիցէք ։
12 * Ոչ կամիմ եղբարք՝ եթէ տգէտք լիցէք
վա̃ ննջեցելոցն . զի մի՛ տրտմիցիք ո̃պ և այլ-
13 քըն՝ որոց ոչ գոյ յոյս ։ * Եթէ հաւատամք՝
եթէ Յս̃ մեռաւ և յարեաւ . նոյնպէս և
ա̃ծ զննջեցեալսն 'ի ձեռն Յիսուսի ածցէ
ընդ նմա ։ ԼԶ
14 * Բայց զայս ասեմք տեառն բանիւ ,
եթէ մեք՝ որ կենդանիքս եմք մնացեալ՝
'ի գալստեանն տեառն ոչ ժամանեմք նն-
15 ջեցելոցն ։ * Զի ինքնին տէր հրամանաւ ,
'ի ձայն հրեշտակապետի և 'ի փող ա̃յ ի-
ջանէ յերկնից . և մեռեալք 'ի Քս̃ յարի-
16 ցեն յառաջագոյն ։ * Ապա և մեք որ կեն-
դանիքս մնացեալ լիցեմք՝ նոքօք հանդերձ

յափշտակեսցուք ամպովք ընդ առաջ տն
յօդս. և այնպէս յամ ժամ ընդ տեառն
լինիցիմք: * Այսուհետև մխիթարեցէք 17
զմիմեանս բանիւքս այսոքիւք:

ԳԼ. Ե.

ԳԴ Այլ վասն ժամուց և ժամանակաց եղ- 1
բարք՝ չէ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ: * Զի 2
դուք ինքնին իսկ ստոյգ գիտէք, թէ օրն
տեառն իբրև գող գիշերի՝ այնպէս հա-
սանէ: * Յորժամ ասիցեն թէ խաղաղու- 3
թիւն և շինութիւն է, յայնժամ յանկար-
ծակի հասցէ նոցա սատակումն՝ որպէս և
երկն յղւոյ, և մի՛ ապրեսցին: * Այլ դուք 4
եղբարք ոչ էք 'ի խաւարի՝ թէ օրն ձեր
իբրև գող 'ի վերայ հասանիցէ. * զի ա- 5
մենեքին դուք որդիք լուսոյ էք՝ և որդիք
տուընջեան. չեմք գիշերոյ՝ չեմք խաւարի:
* Ապա մի՛ զքնով անկանիցիմք՝ որպէս և 6
այլքն, այլ արթունք և զուարթունք ե-
ղիցուք: * Զի որ ննջենն՝ գիշերի ննջեն, 7
և որ արբենանն՝ գիշերի արբենան: * Այլ 8
մեք զի տուընջեան եմք, արթունք եղիցուք,
և զգեցցուք զզրահն հաւատոյ և սիրոյ,
և դիցուք զսաղաւարտն յուսոյն փրկու-
թեան: * Զի ոչ եդ զմեզ ած 'ի բարկու- 9
թիւն, այլ 'ի փրկութիւն կենդանութե
'ի ձեռն տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

10 * որ մեռաւն վ՟ն մեր. զի եթէ արթունք
լիցեմք՝ և եթէ ննջիցեմք, նովաւ հանդերձ
11 կեցցուք: * Վ՟ն որոյ մխիթարեցէք զմիմ֊
եանս, և յիշեցէք զիրեարս՝ որպէս և առ֊
նէքդ իսկ:
12 * Աղաչեմք զձեզ եղբարք՝ ճանաչել ըզ ԳԶ
վաստակաւորս և զվերակացուս ձեր ՚ի
13 տէր, և զխրատիչս ձեր: * Եւ համարե֊
ցարուք զնոսա արժանիս առաւել սիրոյ՝
վասն գործոյ նոցա. խաղաղութ՟ի արարէք
14 ընդ միմեանս: * Աղաչեմք զձեզ եղբարք՝
խրատեցէք զստահակս, մխիթարեցէք ըզ
կարճամիտս, պատսպարան լերուք տկա֊
րաց, երկայնամիտ լերուք առ ամենես֊
15 եան: * Զգոյշ լերուք՝ գուցէ ոք չարի
չար հատուցանիցէ. այլ յա՟մ ժամ զբար֊
եաց զհետ երթայք առ միմեանս և առ
16 ամենեսեան: * Յամենայն ժամ ուրախ
17 լերուք: * Անդադար աղօթս արարէք:
18 * Յա՟մի գոհացարուք. զի այս են կամք Ա՟յ
19 Քրիստոսիւ Յ՟իւ ՚ի ձեզ: * Զհոգին մի՛ շի֊
20 ջուցանէք: * Զմարգարէութիւնս մի՛ ար֊
21 համարհէք: * Զամենայն ինչ փորձեցէք,
22 զբարին ընկալարուք: * Յամենայն իրաց
23 չարաց ՚ի բաց կացէք: * Եւ ինքն ա՟ծ խա֊
ղաղութեան սուրբ արասցէ զձեզ հա֊
մօրէնս. և բովանդակ ձեր ոգի և շունչ
և մարմին՝ անարատ ՚ի գալուստն տեառն
24 մերոյ Յ՟ի պահեսցի: * Հաւատարիմ է՝

որ կոչեացն զձեզ. որ և արասցէ զնոյն ։
* Եղբա՛րք՝ աղօթս արարէք և 'ի մեր վր̄ ։ 25
* Ողջո՛յն տաջի՛ք եղբարց ամենեցուն 'ի 26
համբոյր սրբութե̃ ։ * Երդմնեցուցանեմ 27
զձեզ 'ի տէր՝ ընթեռնուլ զթուղթդ ա-
ռաջի ամենայն եղբարց սրբոց ։ * Շնորհք 28
տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ
ձեզ . ամէն ։

Առ Թեսաղոնիկեցիս առաջին թուղթ գրեցաւ յԱթենայ ։

1906

1931
1906

37

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍՆ
ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ և Սիղուանոս և Տիմո-
թէոս՝ եկեղեցւոյդ Թեսաղոնի-
կեցւոց՝ յԱծ հայր մեր և 'ի տէր Յս Քրիս-
2 տոս ։ * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղու-
թիւն յԱյ հօրէ մերմէ, և 'ի տեառնէ Յի-
3 սուսէ Քսէ ։ * Գոհանալ պարտիմք զԱս-
տուծոյ յամ ժամ վասն ձեր եղբարք՝ որ-
պէս և արժան իսկ է. զի ևս քան զևս ա-
ճէն հաւատքն ձեր, և յաճախէ սէր իւ-
րաքանչիւր ամենեցուն ձեր առ միմեա-
4 նըս ։ * Որպէս և մեզ ձեօք պարծել յե-
կեղեցիսն Այ՝ վասն համբերութեան ձե-
րոյ և հաւատոյ՝ յամ հալածանս ձեր և
'ի նեղութիւնս, որում դուքն համբե-

րէք . * յօրինակ արդար դատաստանին ա̃յ . 5
արժանի լինել ձեզ արքայութե̃ն ա̃յ , վ̃ն
որոյ և զճգնութի̃դ կրէք . * եթէ պարտ 6
է առաջի ա̃յ՝ հատուցանել նեղչացն ձերոց
նեղութի̃ . * և ձեզ նեղելոցդ հանգիստ 7
ընդ մեզ՝ 'ի յայտնութե̃ն տեառն մերոյ
Յ̃ի , յերկնից հրեշտակօք զօրութե̃ իւ-
րոյ . * 'ի բոց հրոյ առնուլ վրէժս յայն- 8
ցանէ՝ ոյք ոչ ճանաչեն զա̃ծ , և որ ոչ հը-
նազանդին աւետարանին տեառն մերոյ
Յ̃ի Ք̃ի . * որք տայցեն վրէժս 'ի սատա- 9
կումն յաւիտենից՝ յերեսաց տեառն՝ և
'ի փառաց զօրութեան նորա ։ * յորժամ 10
գայցէ փառաւոր լինել 'ի մէջ սրբոց իւ-
րոց , և սքանչելի 'ի մէջ ամենայն ‘հաւա-
տացելոց . զի հաւատարիմ եղև վկայու-
թիւնն մեր 'ի վերայ ձեր յաւուր յայն-
միկ ։ * Յոր և աղօթս առնեմք վասն ձեր 11
յամենայն ժամ , զի զձեզ արժանիս արաս-
ցէ կոչմանն ձերում ա̃ծ մեր՝ մինչև լը̈ց-
ցէ զա̃մ հաճութիւն բարութե̃ , և զգոր-
ծըս հաւատոցն զօրութ̃բ . * զի փառա- 12
ւոր լիցի անուն տեառն մերոյ Յ̃ի Քրիս-
տոսի 'ի ձեզ՝ և դուք 'ի նմա , ըստ շնոր-
հացն Աստուծոյ մերոյ և տեառն Յիսու-
սի Քրիստոսի ։

ԳԼ. Բ.

1 Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ վն գալստեանն
տեառն մերոյ Յսի Քրիստոսի , և մերոյ
2 ժողովոյն առ նա . * մի՛ վաղվաղակի խռո֊
վել ձեզ ’ի մտաց՝ և մի՛ զարհուրել , մի՛
հոգւով և մի՛ բանիւ և մի՛ թղթովք՝ իբ֊
րեւ թէ ’ի ձէնջ . ոպ թէ եկեալ հաս֊
3 եալ իցէ օրն տեառն ։ * Մի՛ ոք զձեզ խա֊
բեսցէ և մի՛ իւիք իրօք . զի եթէ ոչ նախ
եկեսցէ ապստամբութի՛ն , և յայտնեսցի
մարդն անօրէնութեան՝ որդին կորստեան ,
4 * հակառակորդն հպարտացեալ ’ի վերայ
ամի , որ անուանեալ իցէ ած , կամ պաշ֊
տօն . մինչև նստել նմա ’ի տաճարին այ ,
5 և ցուցանել զանձն՝ թէ ած իցէ ։ * Ո՞չ
յիշէք՝ զի մինչ առ ձեզն իսկ էի՝ ասէի
6 զայս ։ * Եւ արդ դուք ինքնին գիտէք
զայն՝ որ ունին յայտնել նմա յիւրում ժա֊
7 մանակի ։ * Զի խորհուրդն անօրէնու֊
թեան արդէն իսկ զօրանայ . բայց յայն֊
ժամ մինչ ’ի միջոյ բարձցի՝ որ այժմդ ու֊
8 նի ։ * Եւ ապա յայտնեսցի անօրէնն . զոր
տէր Յս սատակեսցէ հոգւով բերանոյ իւ֊
րոյ , և խափանեսցէ յայտնութբ գալստ֊
9 եանն իւրոյ ։ * Որոյ գալուստն ըստ ազդե֊
ցութեան սատանայի է , ամ զօրութբ
10 և նշանօք և արուեստիւք ստովք , * և ա֊

մենայն պատրանօք անիրաւութե̃ 'ի վերայ
կորուսելոցն . փոխանակ զի զսէրն ճշմար-
տութե̃ ոչ ընկալան՝ զի ապրեսցին , և վա̃
այնորիկ առաքեսցէ նոցա ա̃ծ ազդեցու-
թիւն մոլորութե̃՝ հաւատալ նոցա ստու-
թեանն : * Զի դատապարտեսցին ամե- 11
ներեան՝ որ ոչ հաւատացին ճշմարտութե̃ն ,
այլ հաճեցան ընդ անօրէնութի̃ն : * Այլ 12
մեք պարտիմք գոհանալ զա̃յ յա̃մ ժամ
վասն ձեր եղբա՛րք սիրեցեալք 'ի տեառ-
նէ . զի ընտրեաց զմեզ ա̃ծ 'ի սկզբանէ 'ի
փրկութիւն՝ սրբութե̃ հոգւոյն՝ և հաւա-
տովքն ճշմարտութե̃ . * յոր և կոչեաց 13
զձեզ աւետարանաւն մերով 'ի փրկութի̃
փառացն տն̃ մերոյ Յ̃ի Ք̃ի : * Այսուհե 14
տեւ եղբա՛րք հաստատուն կացէք՝ և պինդ
կալարուք զաւանդութի̃ւն՝ զոր ուսարուք ,
եթէ բանիւ և եթէ թղթով մերով : * Այլ 15
ինքն տէր մեր Յ̃ս Ք̃ս և Աստուած և հայր
մեր , որ սիրեաց զմեզ՝ և ետ մեզ մխի-
թարութի̃ յաւիտենից՝ և յոյս բարեաց
շնորհօք . * մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր՝ և 16
հաստատեսցէ յա̃մ բանս և 'ի գործս բա-
րութե̃ :

ԳԼ. Գ.

ԶԴ Այսուհետեւ եղբա՛րք՝ աղօթս արա- 1
րէք 'ի վերայ մեր , զի բանն տեառն ըն-

Թանայցէ . և փառաւոր լինիցի յամ տե-
2 ղիս՝ որպէս և առ ձեզ . * զի ապրես-
ցուք յանօրինաց և յանզգամաց մարդոց .
3 զի ոչ ամենեցուն են հաւատք ։ * Այլ
հաւատարիմ է տէր , որ և հաստատես-
ցէ զձեզ՝ և պահեսցէ 'ի չարէ անտի ։
4 * Վստահ եմք 'ի ձեզ տէրամբ . թէ զոր
պատուիրեցաքն ձեզ , և առնէք՝ և առ-
5 նիցէք ։ * Այլ տէր ուղղեսցէ զսիրտս ձեր
'ի սէրն այ՝ և 'ի համբերութիւնն քսի ։
6 * Պատուիրեմ ձեզ եղբարք յանուն տն
մերոյ Յսի քսի , խորշել ձեզ յամենայն եղ-
բօրէ՝ որ ստահակն գնայցեն . և ոչ ըստ
աւանդութեն՝ զոր ընկալարուք 'ի մէնջ ։
7 * Զի դուք ինքնին գիտէք՝ թէ որպէս
պարտ է ձեզ նմանել մեզ . և ոչ երբէք
8 ստահակեցաք առ ձեզ . * և ոչ ձրի զու-
րուք հաց կերաք , այլ ջանիւ և վաստա-
կով զցայգ և զցերեկ գործէաք՝ վասն չը-
9 ծանրանալոյ ումեք 'ի ձէնջ ։ * Ոչ եթէ
չունէաք իշխանութի , այլ զի զանձինս օ-
րինակ արասցուք ձեզ՝ նմանողս լինել մեզ ։
10 * Քանզի մինչդեռ առ ձեզն իսկ էաք՝ զայս
պատուիրէաք ձեզ , թէ որ ոչն կամիցի
11 գործել՝ և կերիցէ մի ։ * Արդ՝ լսեմք զո-
մանց 'ի ձէնջ՝ թէ ստահակութբ գնան .
գործ ինչ ոչ գործեն , այլ յուլացեալ՝
12 հետաքրքիր շրջին ։ * Այնպիսեացն պատ-
ուէր տամք՝ և աղաչեմք 'ի տէր Յս Քս ,

զի հանդարտութեամբ գործեսցեն՝ և
զիւրեանց հաց կերիցեն ։ * Այլ դուք եղ- 13
բարք՝ մի ձանձրանայք զբարիս գործել ։
* Ապա եթէ ոք ոչ հնազանդեսցի բանիս 14
մերում թղթովդ այդուիկ, դուք նշանա-
կեսջիք զնա, և մի խառնակեսջիք ընդ նը-
մա՝ զի պատկառեսցէ ։ * Բայց մի իբրեւ 15
զթշնամի համարիջիք՝ այլ խրատեսջիք՝ իբ-
րեւ զեղբայր ։ * Եւ ինքն տէր խաղաղու- 16
թեան՝ տացէ ձեզ խաղաղութիւն յամե-
նայն ժամ յամենայն իրս ։ Տէր ընդ ամե-
նեսին ընդ ձեզ ։ * Ողջոյնս իմոյ ձեռին Պօ- 17
ղոսի է, որ է նշանակ . յամենայն թուղթս
այսպէս գրեմ ։ * Շնորհք տեառն մերոյ 18
Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ձեզ ամենեսին .
ամէն ։

Առ Թեսաղոնիկեցիս երկրորդ՝ Գրեցաւ յԱթենայ ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ *առաքեալ Յն̃ի Քն̃ի՝ ըստ* Ա̃Կ
հրամանի փրկչին մերոյ Այ̃՝ և Քն̃ի
2 *Յն̃ի յուսոյն մերոյ. * Տիմոթեայ որդւոյ*
սիրելւոյ հաւատովք. շնորհք ողորմութ̃ի
խաղաղութ̃ի յԱյ̃ Հօրէ և 'ի Տն̃է մերմէ
3 *Յն̃է Քն̃է ։ * Որպէս աղաչեցի զքեզ կալ*
յԵփեսոս՝ մինչ երթայի 'ի Մակեդոնիա.
զի պատուէր տացես ոմանց չլինել օտա-
4 *րուսմունս, * և չհայել յառասպելս և 'ի*
տոհմաթիւս անչափս. որ մանաւանդ խըն-
դիրս յուզեն, և ոչ զտնտեսութ̃ի Այ̃ հա-
5 *ւատովք ։ * Քանզի գլուխ պատուիրանին*
սէր է, 'ի ս̃բ սրտէ՝ և 'ի մտաց բարեաց՝

և յանկեղծաւոր հաւատոյ ։ * Յորոց ո- 6
մանք վրիպեցան՝ խոտորեալք յունայնուի
բանից ։ * Կամին լինել վարդապետք օրի- 7
նաց . ինքեանք ոչ իմանան զինչ խօսին՝
և ոչ վն որոց պնդեալն են ։ * Գիտեմք եթէ 8
բարւոք են օրէնքն՝ եթէ ոք զնոսա օրինօքն
կրեսցէ ։ * Բայց զայս գիտասցէ՝ զի 'ի վր 9
արդարոց օրէնք ոչ կան , այլ 'ի վր անօրի-
նաց և անհնազանդից՝ ամբարշտաց և մե-
ղաւորաց՝ անսրբոց և պղծոց , զհայր և
զմայր անարգողաց , մարդասպանաց , * պոռ- 10
նկաց արուագիտաց՝ մարդելուզաց ստոց
ստերդմանց . և եթէ այլ ինչ իցէ հակա-
ռակ ողջամիտ վարդապետութեն . * որ 11
ըստ աւետարանի փառաց երանելւոյն այ
ՎՋէ , որում եղէ ես հաւատարիմ ։
* Շնորհ ունիմ այնմիկ , որ զօրացոյց 12
զիս 'ի Քս Յս 'ի տէր մեր . զի հաւատա-
րիմ համարեցաւ կարգել 'ի սպասաւո-
րութի . * որ յառաջագոյն հայհոյիչն էի 13
և հալածիչ և թշնամանիչ . այլ գտի ողոր-
մութի , զի այն յանգիտութե և յան-
հաւանութե գործէի ։ * Եւ առաւել ե- 14
ղեն շնորհք տեառն մերոյ հաւատովք և
սիրով որ 'ի Քս Յիսուս ։ * Հաւատարիմ է 15
բանս՝ և ամ ընդունելութե արժանի է .
զի Քս Յս եկն յաշխարհ փրկել զմեղաւո-
րս , որոց գլուխն ես եմ ։ * Այլ վն այ- 16
նորիկ գտի ողորմութի , զի նախ յիս ե-

ցուց Յս̃ Քս̃ զամենայն երկայնամտութիւն՝
յօրինակ այնոցիկ՝ որ հաւատալոցն իցեն
17 ՚ի նա, ՚ի կեանսն յաւիտենից ։ * Այլ թա-
գաւորին յաւիտենից՝ անեղծի և աներե-
ւոյթի, միոյն ա̃յ՝ փառք և պատիւ յա-
18 ւիտեանս յաւիտենից. ամէն ։ * Զայս
պատուիրան աւանդեմ քեզ՝ որդեակ իմ
Տիմոթէոս, ըստ կանխելոյ ՚ի քեզ մար-
մարգարէութե̃ցն. զի դու զինուորիցիս նո-
19 քօք զգեղեցիկ զինուորութի̃ն. * ունիցիս
հաւատս սրբովք մտօք, զոր ոմանց մեր-
ժեալ յանձանց իւրեանց՝ նաւաբեկեցան
20 ՚ի հաւատս. * որոց սակի են Հիմենոս՝ և
Աղեքսանդրոս, զորս մատնեցի սատանայի.
զի խրատեսցին չհայհոյել ։

ԳԼ. Բ.

1 Այլ արդ՝ աղաչեմ նախ քան զա̃մ, առ-
նել աղօթս՝ խնդրուածս՝ պաղատանս՝ գո-
2 հութի̃ւս վասն ա̃մ մարդկան. * մանաւանդ
վասն թագաւորաց և ա̃մ իշխանաց. զի
խաղաղութե̃ և հանդարտութե̃ վարեսցուք
զկեանս մեր, ամենայն ա̃ծպաշտութեամբ
3 և սրբութե̃ ։ * Զի այն է բարի և ընդու-
4 նելի առաջի փրկչին մերոյ ա̃յ. * որ զա̃մ
մարդիկ կամի զի կեցցեն՝ և ՚ի գիտութի̃
5 ճշմարտութե̃ եկեսցեն ։ * Զի մի է ա̃ծ,
և մի միջնորդ ա̃յ և մարդկան՝ մարդ Յս̃ Քս̃.

* որ ետ զանձն փրկանս ընդ ամենեցուն՝ 6
վկայութի̃ ժամանակաց իւրոց ։ * Յոր եդայ 7
ես քարոզ և առաքեալ ․ ճշմարիտ ասեմ
'ի Քս̃՝ և ոչ ստեմ , եղէ վարդապետ հե֊
թանոսաց հաւատովք և ճշմարտութբ̃ ։
ԱԳ * Կամիմ՝ զի արք կայցեն յաղօթս յա֊ 8
մենայն տեղիս ․ բառնայցեն զսուրբ ձեռս
'ի վեր առանց բարկութե̃ և երկմտութե̃ ։
* Նոյնպէս և կանայք 'ի զարդ խոնարհու֊ 9
թեան՝ ակնածութբ̃ և զգաստութեամբ
զարդարել զանձինս ․ մի՛ 'ի հիւսս ոսկե֊
մանս ընդելուզեալս մարգարտով , կամ 'ի
հանդերձս պաճուճեալս ․ * այլ ո̃պ վա֊ 10
յել է կանանց՝ զա̃ծպաշտութի̃ յանձնա֊
ռելոց գործովք բարութե̃ ։ * Կին մարդ 11
ցածութբ̃ ուսցի՝ ա̃մ հնազանդութեամբ ։
* Այլ ուսուցանել կնոջ մարդոյ ոչ հրա֊ 12
մայեմ , և ոչ ճոխաբան լինել քան զայր
մարդ ․ այլ 'ի լռութե̃ կալ ։ * Զի Ադամ 13
նախ ստեղծաւ՝ և ապա Եւայ ։ * Եւ Ա֊ 14
դամ ոչ պատրեցաւ՝ այլ կինն պատրեցաւ
և յանցեաւ ․ * բայց կեցցէ վասն որդե֊ 15
ծնութեանն՝ եթէ կացցէ 'ի հաւատս և 'ի
սէր և 'ի սրբութի̃ պարկեշտութեամբ ։

ԳԼ. Գ.

Հաւատարիմ է բանս ․ եթէ ոք եպիս֊ 1
կոպոսութեան ցանկայ՝ բարւոյ գործոյ

2 ցանկայ ։ * Պարտ է եպիսկոպոսին անարատ
լինել, միոյ կնոջ այր, հեզ՝ ցած՝ պարկեշտ՝
3 հիւրասէր՝ ուսուցիչ. * մի՛ թշնամանող,
մի՛ հարկանող, այլ հանդարտ. մի՛ կռուող,
4 մի՛ արծաթասէր. * զի իւրում տանն խսկ
բարւոք վերակացու լեալ իցէ. որդեակս
ունիցի, որ ՚ի հնազանդութե կայցեն ա-
5 մենայն պարկեշտութբ ։ * Ապա եթէ ոք
իւրում տանն վերակացու չգիտիցէ լի-
նել, զիա՞րդ եկեղեցւոյ ա̃յ խնամակալ լի-
6 նիցի ։ * Մ՛ի մատաղատունկ, զի մի՛ հպար-
տացեալ ՚ի դատաստանս սատանայի ան-
7 կանիցի ։ * Այլ պարտ է նմա վկայութի
բարի և յարտաքնոցն ունել. զի մի՛ ՚ի նա-
խատինս անկանիցի՝ և յորոգայթս սատա-
8 նայի ։ * Նոյնպէս և սարկաւագունս պար-
կեշտս. մի՛ երկբանս, մի՛ գինեսէրս, մի՛
9 զօշաքաղս. * այլ ունիցին զխորհուրդ հա-
10 ւատոյն ո̃բ մտօք ։ * Նոքեանք նախ փոր-
ձեսցին, և ապա ՚ի պաշտօնն մատիցեն. զի
11 անարատք իցեն ։ * Նոյնպէս և կանայք նց̃
պարկեշտք. մի՛ չարախօսք, հեզք՝ հաւա-
12 տարիմք յա̃մի ։ * Սարկաւագք լինիցին մի-
ոյ կնոջ արք որք որդւոց իւրեանց բար-
ւոք վերակացու լեալ իցեն, և տանց իւ-
13 րեանց. * զի որ բարւոքն պաշտիցեն, աս-
տիճան բարի անձանց իւրեանց շահին,
և բազում համարձակութի ՚ի հաւատսն՝
որ ՚ի Քրիստոս Յիսուս ։ Կ.Զ

*Զայս գրեմ առ քեզ զի ակնունիմ 14
'ի մօտոյ գալ: *Ապա թէ յամեցից՝ զի 15
գիտասցես, թէ որպէս պարտ իցէ քեզ 'ի
տան այ շրջել. որ է եկեղեցի այ կենդան֊
ւոյ, սիւն և հաստատութի ճշմարտութե:
*Եւ յայտնի իսկ մեծ է խորհուրդն ած֊ 16
պաշտութե. որ երևեցաւ մարմնով ար֊
դարացաւ հոգւով՝ յայտնեցաւ հրեշտա֊
կաց՝ քարոզեցաւ 'ի հեթանոսս՝ հաւա֊
տարիմ եղեւ յաշխարհի՝ և վերացաւ
փառօք:

ԳԼ. Դ.

Այլ հոգին սուրբ յայտնապէս ասէ: 1
թէ 'ի ժամանակս յետինս՝ քակեսցին ո֊
մանք 'ի հաւատոցն. և հայեսցին յայս
մոլորութե, և 'ի վարդապետութիս դիւաց,
*կեղծաւորութբ ստաբանք, խարեալք խ֊ 2
րեանց խղճիւն մտաց. *որ արգելուցուն 3
յամուսնանալոյ, և մեկնիցեն 'ի կերակրոց՝
զոր ած հաստատեաց 'ի վայելել հաւատա֊
ցելոց, և ոյք հասեալ իցեն 'ի ճշմար֊
տութեն վերայ: *Զի ամ արարածք այ՝ 4
բարի են, և չիք ինչ խոտան, մանաւանդ
որ գոհութբ ընդունիցին. *զի սրբի բա֊ 5
նիւն այ՝ և աղօթիւք: *Զայս խրատ տը֊ 6
ւեալ եղբարց՝ բարւոք պաշտօնեայ լինի֊
ցիս Քսի Յսի, սնանիցիս բանիւք հաւա֊

տոց, և բարւոք վարդապետութեն՝ զորոյ
7 զհետն խաղ եղեր ։ * Այլ ՚ի պիղծ բանից՝ և
յառասպելաց պառաւանց հրաժարեսջիր ։
բայց կրթեա զանձն քո յածպաշտութի .
8 * զի մարմնոյ կրթութի առ սակաւ ինչ
օգտակար է . իսկ ածպաշտութի առ ամ
ինչ օգտակար է . և զաւետիս կենաց ու-
9 նի՝ զարդիս և զհանդերձելոյն ։ * Հաւա-
տարիմ է բանս՝ և ամ ընդունելութեան
10 արժանի է ։ * Զի ՚ի սոյն իսկ վաստակեմք՝
և նախատինս յանձն առնումք . զի յու-
սացեալ եմք յած կենդանի, որ է փրկիչ
ամ մարդկան, մանաւանդ հաւատացե-
11 լոց ։ * Պատուէր տայջիր զայդ՝ և ուսուցա-
12 նիջիր . * զի մի՛ ոք զքո մանկութիւնդ ար-
համարհիցէ ։

Այլ օրինակ լինիջիր հաւատացելոց՝ ԲԿ
բանիւք՝ գնացիւք՝ սիրով հաւատովք
13 սրբութբ ։ * Մինչև գամ ես, միտ դիր ըն-
թերցուածոց մխիթարութե՝ վարդապե-
14 տութե ։ * Մի՛ անփոյթ առներ զշնորհա-
ցդ որ ՚ի քեզ են, որ տուաւ քեզ մար-
գարէութբ ՚ի ձեռնադրութենէ երիցու-
15 թեան ։ * Զայդ խորհեաց՝ և ՚ի դոյն կան-
խեսջիր . զի քո յառաջադիմութիդ ամե-
16 նեցուն յայտնի լիցի ։ * Զգոյշ լինիջիր
անձին և վարդապետութեդ՝ և ՚ի դմին յա-
մեսջիր ։ զայդ եթէ առնիցես՝ և զանձն ապ-
րեցուցես, և զայնոսիկ՝ որ քեզն լսիցեն ։

ԳԼ. Ե.

Զծերն մի՛ պատուհասեսցես, այլ մխ- 1
խիթարեսջիր իբրև զհայր, զերիտասար-
դըս իբրև զեղբարս. *զպառաւունս իբ- 2
րեւ զմարս, զմանկամարդս իբրև զքո-
րըս՝ ա̃մ սրբութեամբ: *Զայրիս պատ- 3
ուեա, որ ստոյգ այրիքն իցեն: *Ապա թէ 4
ոք այրի՝ որդիս և թոռունս ունիցի, ու-
սանիցին նախ իւրեանց տանց բարի առ-
նել՝ և զփոխարէնս հատուցանել ծնողա-
ցըն. զի այն է բարի՝ և ընդունելի առա-
ջի ա̃յ: *Իսկ որ ճշմարտիւ այրին իցէ. և 5
մենացեալ յուսացեալ յա̃ծ, և կանխեալ
յաղօթս և 'ի խնդրուածս զցայգ և զցե-
րեկ: *Իսկ գիրգ այրին՝ կենդանւոյն մե- 6
ռեալ է: *Զայս պատուիրեա՝ զի անա- 7
րատք իցեն: *Իսկ եթէ ոք իւրոց՝ և մա- 8
նաւանդ ընտանեացն խնամ ոչ տանիցի,
'ի հաւատոցն ուրացեալ է՝ և չար ևս
քան զանհաւատսն է: *Այրի ընդ այրիս 9
անուանեսցի, որ չիցէ պակաս 'ի վաթսն-
ամենից, միոյ առն կին լեալ. *և 'ի գոր- 10
ծըս բարիս վկայեալ, եթէ մանկունս ս-
նուցեալ իցէ, եթէ զհիւրս ընկալեալ
իցէ, եթէ զսրբոց զոտս լուացեալ իցէ,
եթէ նեղելոց բաւական լեալ իցէ, եթէ
զա̃մ գործոց բարեաց զհետ երթեալ ի-

11 ցէ ։ * Ա՛յլ ՚ի մանկամարդաց այրեացն հը-
րաժարեա , զի յորժամ խայտան զՔ̃իւ՝
12 ամուսնանալ կամին ։ * Իսկ զդատաստա-
նըս ընդունին , զի զառաջին հաւատան ար-
13 համարհեցին ։ * Մ՛իանգամայն և դատար-
կանձունք ուսանին՝ շրջողք տանէ ՚ի տուն.
և ո՛չ միայն դատարկք , այլ և փաղքուպք և
հետաքրքիրք . և խօսին՝ որ ինչ ոչ է պի-
14 տոյ ։ * Կամիմ զմանկամարդացդ ամուս-
նանալ . որդիս ծնանել , տնարարս լինել ,
և մի՛ ինչ պատճառս տալ հակառակորդի
15 ՚ի հայհոյութ̃ե աղագս ։ * Զ՚ի արդէն իսկ
16 ոմանք խոտորեցան զկնի սատանայի ։ * Ե-
թէ ոք հաւատացեալ՝ այրիս ունիցի՝ բա-
ւական լիցի նոցա . և մի՛ ծանրասցի եկե-
ղեցւոյն . զի ճշմարիտ այրեացն բաւա-
կան լինիցի ։
17 * Որ բարւոք վերակացու լինին երի- ԲԴ
ցունք՝ կրկին պատուոյ արժանի եղիցին .
մանաւանդ որ աշխատիցին բանիւ և վար-
18 դապետութ̃բ ։ * Քանզի ասէ գիր , մի՛ կա-
պեսցես զցուլ եզին կալոտւոյ . և արժա-
19 նի է մշակն վարձու իւրոյ ։ * Զերիցուէ
չարախօսութ̃ի մի՛ ընդունիցիս . բայց ե-
20 թէ երկուք՝ և երիւք վկայիւք ։ * Իսկ որ
մեղանչենն՝ առաջի ամենեցուն յանդիմա-
21 նեա , զի և այլքն երկիցեն ։ * Վ՚կայութ̃ի
դնեմ առաջի ա̃յ և Յ̃սի Ք̃սի՝ և ընտրելոց
հրեշտակաց , զի զայդ պահեսցես առանց

մտահաճութե̃. մի՛ ինչ առնել աչառա-
նօք: *Ձեռս վաղվաղակի յուրուք վերայ 22
մի՛ դնիցես, և մի՛ կցորդ լինիցիս մեղաց
օտարաց. զանձն քո ո̃ր պահեսջիր: *Մի՛ յ- 23
ուհետեւ մի՛ ջուր և եթ ըմպիցես՝ այլ
սակաւիկ մի և գինի խառնեսջիր վ̃ս ստա-
մոքսի և սաէպ հիւանդութեանց: *Ոմն 24
մարդ.ք՝ որոց մեղ.քն յայտնի են՝ և յառա-
ջագոյն հասեալ 'ի դատաստան, և են որոց
զկնի երթան: *Նոյնպէս և բարի գործ.քն 25
յայտնի են. և որ այլ ազգ ևս ինչ իցեն՝
թաքչել ոչ կարեն:

ԳԼ. Զ.

Որ միանգամ ընդ լծով ծառայութե̃ 1
իցեն, զիւրաքանչիւր տեարս պատուի ար-
ժանի համարեսցին. զի մի՛ անուննն ա̃յ և
վարդապետութի̃ն հայհոյեսցի: *Իսկ որ 2
հաւատացեալ տեարս ունիցին՝ մի՛ արհա-
մարհեսցեն, զի եղբարք են. այլ առաւել
ծառայեսցեն՝ զի հաւատացեալ.քն են և
սիրուն.ք. որք զբարերարութի̃ յանձինս
ունիցին: զայս ուսուցանիջիր՝ և մխիթա-
րեսջիր: *Իսկ եթէ ոք այլազգ ինչ ուսու- 3
ցանիցէ, և ոչ անսայցէ ողջմտութե̃ բա-
նից տեառն մերոյ Յ̃ի Ք̃ի, և ըստ աստ-
ուածպաշտութե̃ վարդապետութե̃ն. *այն- 4
պիսին հպարտացեալ է, և ոչինչ ոչ գիտէ.

այլ տապի 'ի խնդիրս և 'ի բանս հակառա-
կութե՟. լինին նախանձ հեռ հայհոյու՟թ
5 կարծիք չարեաց, * խարդախութիք ապա-
կանելոց մտաց մարդկան՝ և օտարացելոց
'ի ճշմարտութե՟ անտի, որ շահավաճառ
համարին զա՟ծպաշտութիւնն. բայց դու
մերժեսջիր յայնպիսեացն:
6 * Այլ շահավաճառ մեծ ա՟ծպաշտու- Բ Զ
թիւն է՝ բաւականութեամբ հանդերձ:
7 * Զի ոչ բերաք ինչ յաշխարհ և ոչ տա-
8 նել ինչ կարասցուք: * Այլ ունիմք կե-
րակուր և հանդերձս, և այնու շատա-
9 ցուք: * Իսկ որք կամին մեծանալ՝ անկա-
նին 'ի փորձութի՟ և յորոգայթ, և 'ի բա-
զում ցանկութիս անմիտս և վնասակարս.
որք ընկղմեն զմարդիկ՝ 'ի սատակումն և 'ի
10 կորուստ: * Զի արմատ ա՟մ չարեաց ար-
ծաթսիրութիւն է. որում ոմանց ցանկա-
ցեալ՝ մոլորեցան 'ի հաւատոցն, և զան-
11 ձինս արկին ընդ բազում ցաւովք: * Այլ
դու ո՛վ մարդ ա՟յ՝ փախիր յայնցանէ, և երթ
զհետ արդարութե՟ զա՟ծպաշտութե՟ զհա-
ւատոց զսիրոյ զհամբերութե՟ զհեզութե՟:
12 * Ջա՛ն մարտիր զբարւոք մարտն հաւատոց,
և բուռն հար զկենացն յաւիտենականաց՝
յոր կոչեցարն, և դաւանեցեր զբարւոք
դաւանութիւն առաջի բազում վկայից:
13 * Պատուիրեմ քեզ առաջի ա՟յ՝ որ կենդա-
նի առնէ զա՟մ, և Յ՟ի Ք՟ի, որ վկայեաց ա-

ռաջի պոնտացւոյ Պիղատոսի զբարւոք դա֊
ւանութ̃ին . * պահել քեզ զպատուիրա֊ 14
նըն անբիծ՝ անարատ, մինչեւ 'ի յայտ֊
նութ̃ի տեառն մերոյ Յ̃ի Ք̃ի . զոր յիւր 15
ժամանակս ցուցցէ երանելին՝ եւ միայն
հզօր, թագաւոր թագաւորաց եւ տ̃ր տե֊
րանց . * որ միայն ունի զանմահութիւն՝ 16
բնակեալ 'ի լոյս անմատոյց . զոր ոչ ոք ե֊
տես 'ի մարդկանէ՝ եւ ոչ տեսանել կարող
է . որում պատիւ եւ զօրութ̃ի յաւիտեանս ,
ամէն : * Մեծատանց՝ որ են յայսմ աշխար֊ 17
հի՝ պատուէր տայիր՝ մի հպարտանալ եւ
մի յուսալ 'ի մեծութ̃ի ընչոց, այլ յա̃ծ՝
որ տայ մեզ զա̃մ առատապէս 'ի վայելել ,
* զբարիս գործել, մեծանալ գործովք բա֊ 18
րութ̃ե , առատս սիրունս հաղորդս լի֊
նել . * գանձել անձանց հիմն բարի 'ի հան֊ 19
դերձեալսն . զի բուռն հարկանիցեն ըզ
ճշմարիտ կենացն : * Ո՛վ Տիմոթէէ՝ պահ֊ 20
եա զաւանդն՝ խոտորեալ 'ի պղծոց եւ 'ի
նորաձայն բանից եւ 'ի հակառակութ̃է եւ
'ի մոլարանուն գիտութենէ . * զոր ոմանց
յանձն առեալ՝ վրիպեցան 'ի հաւատոց
անտի : Շնորհք ընդ քեզ . ամէն :

Առ Տիմոթէոս առաջին թուղթն գրեցաւ 'ի Լաւոդի֊
կէայ , որ է մայր քաղաքաց Պակատիանոյ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ Յ̃ի Ք̃ի կա- Գկ
մօքն ա̃յ , ըստ աւետեաց կենա-
2 ցըն՝ որ 'ի Ք̃ Յ̃ ։ * Տիմոթեայ որդւոյ
սիրելւոյ՝ շնորհք ողորմութիւն և խաղա-
ղութ̃ի յԱստուծոյ հօրէ՝ և 'ի Ք̃է Յ̃է
3 տեառնէ մերմէ ։ * Շնորհ ունիմ յա̃յ՝ զոր
պաշտեմն 'ի նախնեաց՝ մտօք սրբովք , իբ-
րեւ զի անպակաս ունիմ զքէն յիշատակ
4 յաղօթս իմ․ զցայգ և զցերեկ . * ցանկա-
ցեալ եմ տեսանել զքեզ , յիշատակեալ
զարտասուսն քո՝ զի լցայց ուրախութ̃ք ․
5 * զմտաւ ածեալ զանխիղճ հաւատսն՝ որ
են 'ի քեզ․ որ յառաջագոյն բնակեցաւ

'ի հանւոյ քում Լաւոդեայ, և 'ի մօր քում
Եւնիկեայ. հաստատեալ եմ թէ և 'ի քեզ
է: * Վասն որոյ յիշեցուցանեմ քեզ ար- 6
ծարծել զշնորհսն ա̃յ՝ որ են 'ի քեզ 'ի ձեռ-
նադրութէ իմմէ: * Զի ոչ ետ մեզ ա̃ծ 7
հոգի վհատութե̃, այլ զօրութե̃ և սիրոյ՝
և զգաստութե̃: * Մ՛ի այսուհետեւ ամօթ 8
համարիցիս զվկայութի̃ տեառն մերոյ՝ և
մ՛ի զիս զկապեալ նո̃. այլ կցորդ լեր չար-
չարանաց աւետարանին՝ ըստ զօրութե̃ն
ա̃յ: * Որ փրկեաց զմեզ, և կոչեաց 'ի կո- 9
չումն սուրբ. ոչ ըստ գործոց մերոց՝ այլ
ըստ իւրում յառաջադրութե̃ և շնոր-
հաց, որ տուաւ մեզ 'ի Քս̃ Յիսուս յա-
ռաջ քան զժամանակսն յաւիտենից:
Դ.Դ. * Բայց յայտնեցաւ այժմիկ յերեւել 10
փրկչին մերոյ Յս̃ի Քս̃ի, որ խափանեաց
զմահ՝ և լուսաւոր արար զկեանս և զա-
նեղծութի̃ 'ի ձեռն աւետարանին. * որոյ 11
եդայ ես քարոզ և առաքեալ՝ և վարդա-
պետ հեթանոսաց: * Վասն որոյ և զայս 12
չարչարանս կրեմ. այլ ոչինչ ամօթ համա-
րիմ. քանզի գիտեմ՝ յո՛ հաւատացեալն
եմ. և հաստատեալ եմ, թէ կարող է զա-
ւանդն իմ պահել յօրն յայն: * Ունիցիս 13
օրինակ ողջմտութե̃ բանիցն, զորս յինէն
լուար՝ հաւատովք և սիրով որ 'ի Քս̃ Յս̃:
* Զբարւոք աւանդն պահեսջիր՝ 'ի ձեռն 14
հոգւոյն 'սրբոյ 'ի մեզ բնակելոյ: * Զայս 15

գիտասջիր՝ զի մեկնեցան ՚ի մէնջ ամենե-
քեան՝ որ էին յասիա. որոց սակի են Փի-
16 գեղոս՝ և Հերմոգինէս ։ * Տացէ ա՟ծ ողոր-
մութի՟ տանն Ոնեսիփորայ. զի բազում
անգամ հանգոյց զիս, և զկապանս իմ ոչ
17 ամօթ համարեցաւ. * այլ իբրև եկն ՚ի
Հռովմ, պնդագոյնս խնդրեաց զիս՝ և ե-
18 գիտ ։ * Տացէ նմա տ՟ր՝ ողորմութի՟ գտա-
նել ՚ի տեառնէ յաւուրն յայնմիկ. և որ-
չափ ինչ միանգամ յԵփեսոս սպաս կալա-
ւ ինձ, զայն դու ինքնին քաջ գիտես ։

ԳԼ. Բ.

1 Այլ դու որդեակ իմ, զօրացիր շնոր-
2 հօքն՝ որ ՚ի Ք՟ս Յ՟ս ։ * Եւ զոր լուար յի-
նէն բազում վկայիւք՝ զայն աւանդեսցես
հաւատարիմ մարդոց՝ որք բաւական իցեն
և զայլս ուսուցանել ։
3 * Վշտակից լեր իբրև քաջ զինուոր Գ. Զ
4 Յիսուսի Ք՟ի ։ * Ոչ ոք զինուորեալ աստէն
ընդ կեանս աշխարհիս պատաղի. եթէ
5 զօրավարին հաճոյ լինիցի ։ * Եւ եթէ մար-
տիկ ոք իցէ՝ ոչ պսակի՝ եթէ ոչ ըստ օրի-
6 նին մարտիցէ ։ * Եւ հողագործին աշխա-
տելոյ պարտ է նախ ՚ի պտղոյն վայելել ։
7 * Իմա՛ զինչ ասեմս. տացէ քեզ տէր իմաս-
8 տութիւն յա՟մի ։ * Յիշեա զՔ՟ս Յ՟ս յարու-
ցեալ ՚ի մեռելոց ՚ի զաւակէ Դաւթի՝ ըստ

աւետարանին իմում. * յորում չարչարիմ 9
կապանօք չափ իբրեւ զչարագործ. այլ
բանն այ ոչ եթէ կապեալ իցէ: * Վասն 10
այնորիկ յամի համբերեմ վն ընտրելոցն,
զի և նոքա փրկութեանն հասանիցեն որ 'ի
Քն Յիսուս երկնաւոր փառօքն հանդերձ:
* Հաւատարիմ է բանս. զի եթէ ընդ նմա 11
մեռաք՝ ընդ նմին և կեցցուք. * և եթէ 12
համբերեմք, ընդ նմին և թագաւորես-
ցուք. և եթէ ուրանամք՝ և նա ուրանայ
զմեզ. * և եթէ չհաւատամք, նա հաւա- 13
տարիմ մնայ, ուրանալ զանձն իւր ոչ կա-
րէ: * Զայս յուշ արասջիր վկայութիւն 14
եդեալ առաջի այ. մի՛ բանակռիւ լինել
յոչինչ պէտս 'ի կործանումն լսողաց:
ԿԻԲ * Փութասջիր զանձն քո ընտիր կացու- 15
ցանել առաջի այ, մշակ առանց ամօթոյ.
ուղիղ համառօտել զբանն ճշմարտութե:
* Այլ 'ի պղծոց և 'ի սնոտի խօսից մերժես- 16
ջիր. զի առաւել յառաջ գայցեն յամ-
բարշտութիւս. * և բանք նոցա իբրեւ ըղ- 17
քաղցկեղ ճարակ գտանեն. որոց սակի են
Հիմենոս՝ և Փիղետոս, * որք վրիպեցան 'ի 18
ճշմարտութէ, և ասեն՝ եթէ յարութիւն
մեռելոց արդէն իսկ եղեալ է. և կործա-
նեն զհաւատս ոմանց: * Այլ հաստատուն 19
հիմն այ կայ՝ և ունի զկնիքս զայս, եթէ
ծանեաւ տէր զայնոսիկ՝ որ իւրն են. և 'ի
բաց մեկնի յանիրաւութէ ամ՝ որ անուա-

20 նէ զանուն տեառն : * Ա՛յլ 'ի տան մեծի
ոչ միայն են անօթք ոսկեղէնք և արծաթե-
ղէնք, այլ և փայտեղէնք և խեցեղէնք.
են՝ որ 'ի պատիւ են, և են որ յանարգու-
21 թեան : * Ե՛թէ ոք սրբեսցէ զանձն իւր
յայնպիսեաց անտի. եղիցի անօթ պատ-
ուական՝ սրբեալ և պիտանի տն իւրում՝
յամ գործս բարութեան պատրաստեալ :
22 * Ա՛յլ յերիտասարդական ցանկութեանց
փախիր. և երթ զհետ արդարութե՝ զհա-
ւատոյ զսիրոյ զխաղաղութե զորբութե,
ընդ այնոսիկ՝ որ կարդան զանուն տեառն
23 սուրբ սրտիւք : * Ա՛յլ 'ի յիմար և յան-
խրատ խնդրոց հրաժարեա՛. գիտասջիր՝
24 թէ անտի ծնանին կռիւք : * Բ՛այց ծառա-
յի տեառն ոչ է պարտ կռուել, այլ հեզ
լինել առ ամենեսին՝ ուսուցիչ անոխա-
25 կալ : * Հ՛անդարտութբ խրատել զհակա-
ռակողսն, թերևս տացէ նոցա տծ ապաշ-
խարութի 'ի գիտութի ճշմարտութեան.
26 * և սթափեսցին յորոգայթից սատա-
նայի՝, որսացեալ 'ի նմանէ 'ի նորա կամս :

ԳԼ. Գ.

1 Զայս գիտասջիր՝ եթէ յաւուրս յե- ԿԽԲ
2 տինս եկեսցեն ժամանակք չարք. * զի ե-
ղիցին մարդիկ անձնասէրք արծաթասէրք
հպարտք ամբարտաւանք հայհոյիչք՝ ան-

հաւանք ծնողաց, անշնորհք անսուրբք,
*աննուէրք անգութք բանսարկուք ան- 3
ժուժք վէսք անբարեսէրք, *մատնիչք յան-
դգունք ամբարհաւաճք, ցանկասէրք մա- 4
նաւանդ՝ քան ա͞ծասէրք. *որ ունիցին ըզ 5
կերպարանս ա͞ծպաշտութե, և 'ի զօրութե-
նէ անտի նորա ուրացեալ իցեն. և խոր-
շեսջիր 'ի նոցանէ: *Քանզի 'ի նոցանէ են 6
որ մտանեն տանէ 'ի տուն, և գերեն ըզ
կանայս շեղջակուտեալս մեղօք վարեալք
'ի պէսպէս ցանկութիս. *որ յա͞մ ժամ 7
ուսանին, և երբէք 'ի գիտութի ճշմար-
տութե ոչ հասանեն: *Այլ որպէս Յա- 8
նէսն և Յամրէս հակառակ կացին Մովսէ-
սի, նոյնպէս և սոքա հակառակ կան ճըշ-
մարտութեն. մարդք ապականեալք մտօք՝
անպիտանք 'ի հաւատս: *Այլ ոչ երբէք 9
գայցեն յառաջ 'ի լաւ անդր. քանզի ան-
միտութիւն սոցա յայտնի լինիցի ամենե-
ցուն, որպէս և նոցայն իսկ եղեւ:
*Այլ դու զհետ եկիր՝ վարդապետու- 10
թեան իմոյ՝ առաջնորդութե յօժարութե
հաւատոց՝ երկայնմտութե սիրոյ համբե-
րութե, *հալածանաց չարչարանաց, որ- 11
պիսիք եղեն ինձ յԱնտիոք և յԻկոնիոն և
'ի Լիւստրա, որպիսի հալածանաց համբե-
րի. և յամենայնէ փրկեաց զիս տէր: *Եւ 12
ամենեքին՝ որ կամիցին ա͞ծպաշտութեամբ
կեալ 'ի Ք͞ս Յիսուս, 'ի հալածանս կայցեն:

13 * Այլ մարդք չարք և կախարդք յառաջ
երկեսցեն 'ի չար անդր . մոլորեալք և մոլո_
14 րեցուցանիցեն ։ * Այլ դու հաստատուն
կաց՝ յոր ուսարդ , հաւատարիմ եղեր ։
15 գիտես ուստի ուսար . * զի 'ի մանկուԹէ
զգիրս սուրբս գիտես . որ կարող են իմաս_
տուն առնել զքեզ 'ի փրկուԹի՝ 'ի ձեռն
հաւատոցն որ 'ի Քրիստոս Յիսուս ։
16 * Ամենայն գիրք աստուածաշունչք և օգտա_
կարք , 'ի վարդապետուԹի են՝ և յանդի_
մանուԹի և յուղղուԹի և 'ի խրատ ար_
17 դարուԹե . * զի կատարեալ իցէ մարդն
այ յամենայն գործս բարուԹեան հաս_
տատեալ ։

ԳԼ. Դ.

1 Օայս վկայուԹի դնեմ առաջի այ՝ և
Յ̃ի Ք̃ի . որ դատելոց է զկենդանիս և զմ
մեռեալս՝ 'ի յայտնուԹե իւրում և յար_
2 քայուԹե . * և դու քարոզեա զբանն , հաս
'ի վերայ ժամու և տարաժամու , յանդի_
մանեա սաստեա մխիԹարեա ամենայն
երկայնմտուԹբ և վարդապետուԹեամբ ։
3 * Բանզի եկեսցէ ժամանակ՝ զի ողջմտու_
Թեան վարդապետուԵն ոչ անսայցեն . այլ
ըստ իւրաքանչիւր ցանկուԹեց կուտես_
ցեն իւրեանց վարդապետս՝ ըստ մարմա_
4 ջերլոյ լսելեաց իւրեանց . * և 'ի ճշմարտուԷ

անտի դարձուցանիցեն զլսելիս՝ և յառաս֊
պելս կործանեսցին : *Այլ դու զուարթ 5
կաց, յա̃մի ճգնեաց, զգործս աւետարան֊
չի գործեա. զպաշտօնդ քո կատարեալ
կալ : *Զի ես այսուհետեւ նուիրեալ 6
եմ, և ժամանակ դարձի իմոյ հասեալ
կայ : *Զբարւոք պատերազմ պատերազ֊ 7
մեցայ. զընթացսն կատարեցի, զհաւատսն
պահեցի : *Այսուհետեւ կայ մնայ ինձ 8
արդարութե̃ պսակն, զոր հատուսցէ ինձ
տէր յաւուր յայնմիկ արդար դատաւորն.
ոչ միայն ինձ, այլ և ամենեցուն որ սի֊
րեցին զյայտնութիւն նորա :

ՁԸ Փութասջիր գալ առ իս վաղվաղակի.
*զի Դեմաս եթող զիս՝ և սիրեաց զաշ֊ 9
խարհ, և գնաց ՚ի Թեսաղոնիկէ. *Կրես֊ 10
կէս՝ ՚ի Գաղիլեա. Տիտոս ՚ի Դաղմատիա.
*Ղուկաս միայն է ընդ իս : Զմարկոս առ֊ 11
եալ ընդ քեզ ածիցես՝ զի է ինձ պիտա֊
նի ՚ի սպասաւորութի̃ : *Զտիւքիկոս ա֊ 12
ռաքեցի յԵփեսոս : *Զփիլոնն թողի ՚ի 13
Տրովադայ առ Կարպոսի : յորժամ գայ֊
ցես՝ բերջիր և զգիրսն, մանաւանդ զմա֊
տեանսն : *Աղեքսանդրոս (դարբին) բա֊ 14
զում չարչարանս եցոյց ինձ. հատուսցէ
նմա տէր ըստ գործս նորա : *Յորմէ և 15
դու անձնապահ լինիջիր. զի շատ հակա֊
ռակ եկաց բանից մերոց : *Յառաջնում 16
ատենին ոչ ոք ինձ ՚ի թիկունս եկաց, այլ

ամենեքին թողին զիս . մի՛ համարեսցի նո-
17 ցա այն ։ *Այլ տէր օգնեաց ինձ , և զօ-
րացոյց զիս , զի ինև քարոզութիւն հաս-
տատեսցի , և լուիցեն ա̃մ հեթանոսք . և
18 ապրեցայ ես ՚ի բերանոյ առիւծուն ։ *Փրր-
կեսցէ զիս տէր յա̃մ գործոց չարաց , և
զերծուսցէ զիս յարքայութիւն իւր՝ որ յեր-
կինս է . որում փառք յաւիտեանս յա-
19 ւիտենից . ամէն ։ *Ողջոյն տաջիր Պրիս-
կեայ և Ակիւղեայ՝ և Ոնեսիփորոյ տանն ։
20 *Երաստոս մնաց ՚ի Կորնթոս ։ զՏրոփիմոս
21 թողի ՚ի Մելիտոս հիւանդագին ։ *Փու-
թասջիր յառաջ քան զձմեռն գալ ։ Ող-
ջոյն տան քեզ՝ Եւբուղոս և Պուդէս և
Լինոս և Կղօդիա՝ և եղբարք ամենեքեան ։
22 *Տէր Յիսուս Քրիստոս ընդ ոգւոյդ քում ։
Շնորհք ընդ քեզ . ամէն ։

Առ Տիմոթէոս երկրորդ թուղթ . որ էր Եփեսացւոց
եկեղեցւոյն եպիսկոպոս առաջին ձեռնադրեալ . գր-
եցաւ ՚ի Հռովմէ՝ յորժամ երկրորդ անգամ եկաց
յատենի Պօղոս առաջի Ներոնի կայսեր Հռովմայ ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ՏԻՏՈՍ.

ԳԼ. Ա.

ԿԻՐ ՊՕՂՈՍ ծառայ և առաքեալ Յ̃ի 1
Ք̃ի, ըստ հաւատոց ընտրելոցն
ա̃յ, և 'ի գիտութի՛ ճշմարտութե՛՝ որ ընդ
ա̃ծպաշտութեանն է. * յուսով կենացն 2
յաւիտենից, զոր խոստացաւ անսուտն
ա̃ծ յառաջ քան զժամանակս յաւիտենից.
* բայց յայտնեաց իւրովք ժամանակօք ըզ 3
բանն իւր քարոզութե՛, որոյ եղէ ես հա֊
ւատարիմ ըստ հրամանի փրկչին մերոյ ա̃յ:
* Տիտոսի որդւոյ սիրելւոյ ըստ հասարա֊ 4
կաց հաւատոց, շնորհք՝ և խաղաղութի՛ յա̃յ
հօրէ՝ և 'ի ա̃նէ Յ̃է Ք̃է փրկչէ մերմէ:
* Վասն այնորիկ խակ Թողի զքեզ 'ի Կրե. 5

տէ , զի որ ինչ միանգամ պակաս իցէ՝
ուղղեսցես . և կացուսցես ըստ քաղաքաց
երիցունս՝ որպէս և ես քեզ պատուիրե-
6 ցի ։ * Եթէ ոք անարատ իցէ , միոյ կնոջ
այր , որդեակս ունիցի հաւատացեալս՝ և
ոչ յամբաստանութի անառակութեան ,
7 կամ անհնազանդս ։ * Զի պարտ է եպիս-
կոպոսին անարատ լինել՝ որպէս և այ տըն-
տեսի . մի՛ յանդուգն , մի՛ բարկացող , մի՛
Թշնամանող , մի՛ հարկանող , մի՛ զօշաքաղ .
8 * այլ՝ հիւրասէր , բարեսէր , ցած , ար-
9 դար , սուրբ , ժուժկալ . * վերակացու լի-
նել հաւատարիմ բանին վարդապետուե ,
զի կարող իցէ և մխիթարել ողջմտութե
վարդապետութեն . և զհակառակորդսն
10 կշտամբել ։ * Քանզի բազումք են անհնա-
զանդք՝ զրախօսք և մտախաբք . մանաւանդ
11 որ 'ի Թլփատութէ անտի են . * զորս պարտ
է ըմբերանել . որք զտմ տունս կործանեն ,
և ուսուցանեն զոր չէ արժան՝ վասն զօ-
շաքաղութեան ։
12 * Ասաց ոմն 'ի նոցանէ՝ իւրեանց իսկ
մարգարէ , Կրէտացիք հանապազասուտք՝
13 չարաճճիք դատարկապորտք ։ * Եւ սոյգ
է վկայութիս այս , վասն որոյ կշտամբես-
ցես զնոսա խստագոյնս , զի առողջասցին
14 'ի հաւատս . * և մի՛ հայեսցին 'ի հրէական
առասպելս , և 'ի պատուէրս մարդկան դա-
15 ռածելոցն 'ի ճշմարտութէ ։ * Ամենայն ինչ

սուրբ է սրբոց ․ բայց պղծոցն և անհա-
ւատից՝ ոչինչ է սուրբ ․ այլ պղծեալ
միտք և խորհուրդք նոցա ։ * Խոստանան 16
գիտել զա̃ծ ․ և գործովք իւրեանց ուրա-
նան ․ պիղծք և անհաւանք՝ և յա̃մ գոր-
ծըս բարեաց անպիտանք ։

ԳԼ. Բ.

Այլ դու խօսեաց որ ինչ վայել է ող- 1
ջամիտ վարդապետութե̃դ ։ * Ծերոց ըզ- 2
գաստ լինել, պարկեշտս՝ ցածունս, ող-
ջամիտս 'ի հաւատս 'ի սէր 'ի համբերութե̃
'ի ժուժկալութե̃ ։ * Պառաւանց նոյնպէս 3
'ի զգաստութե̃, 'ի սուրբ վայելչութե̃, մի
բանսարկուս՝ մի գինեմոլս, այլ բարե-
խրատս ․ * զի զգաստացուցանիցեն զման- 4
կամարդսն՝ այրասէրս լինել՝ որդեսէրս ․
* ցածունս սուրբս տնարարս բարեգործս, 5
հնազանդս իւրեանց արանց ․ զի մի բանն
ա̃յ և վարդապետութի̃ն հայհոյեսցի ։ * Զե- 6
րիտասարդս նոյնպէս աղաչեսջիր՝ ցածու-
նըս լինել ․ * ամենեցուն զանձն օրինակ 7
կացուցանել՝ գործոց բարութե̃, վարդա-
պետութբ զանեղծութիւն ունել, զըր-
բութի̃, զպարկեշտութի̃, * զբանն ողջմը- 8
տութե̃, անպարսաւ լինել ․ զի որ հակա-
ռակորդն իցէ՝ յամօթ լիցի, և մի ինչ
ունիցի ասել զմէնջ չարութի̃ ։ * Ծառա- 9

յից՝ իւրեանց տերանց հնազանդ լինել՝
10 և հաճոյս յա̃մի . մի՛ հակառակողս , * մի՛
հատուածս . այլ զա̃մ հաւատս ցուցանել
բարութի̃ , զի զվարդապետութի̃ փրկչին
մերոյ ա̃յ զարդարեսցեն յա̃մի ։ Կ.Զ.
11 * Քանզի երեւեցաւ շնորհն ա̃յ փրկիչ
12 ա̃մ մարդկան . * որ խրատէ զմեզ՝ զի ու-
րասցուք զամբարշտութի̃ և զաշխարհա-
կան ցանկութի̃ս ։ զգաստութ̃բ և արդա-
րութ̃բ և ա̃ծպաշտութ̃բ կեցցուք յաշ-
13 խարհի . * և ակնկալցուք երանելի յու-
սոյն՝ և յայտնութե̃ փառաց մեծին ա̃յ՝ և
14 փրկչին մերոյ Յ̃սի Ք̃սի . * որ ետ զանձն վ̃ս
մեր , զի փրկեսցէ զմեզ յա̃մ անօրէնութե̃ ,
և սրբեսցէ իւր ժողովուրդ սեպհական՝
15 նախանձաւոր գործոց բարութե̃ ։ * Զայդ
խօսեաց՝ և մխիթարեա և յանդիմանեա
ա̃մ սաստիւք . զի մի՛ ոք լիցի որ զքեզ ար-
համարհիցէ ։

ԳԼ. Գ.

1 Յուշ արասջիր նոցա , իշխանութե̃ց Ձ̃Ը
և պետութե̃ց հնազանդ լինել՝ և հպատակ
կալ . և ա̃մ գործոց բարութե̃ պատրաստ
2 գտանել . * մի՛ զոք հայհոյել՝ անկռիւս լի-
նել՝ հեզս , զա̃մ ցածութի̃ առ ա̃մ մար-
3 դիկ ցուցանել ։ * Զի էաք երբեմն և մեք
անմիտք անհաւանք՝ մոլորեալք՝ ծառայէ-

աք ցանկութեանց և պէսպէս անառա-
կութեանց. չարութք և նախանձու շրջէաք,
ատեցեալք՝ և զմիմեանս ատէաք: * Իսկ 4
յորժամ քաղցրութի և մարդասիրութի
փրկչին մերոյ այ յայտնեցաւ, * ոչ 'ի գոր- 5
ծոց արդարութե՝ զոր արարաք մեք, այլ
ըստ իւրում ողորմութե՛ն՝ ապրեցոյց զմեզ
'ի ձեռն աւազանին միւսանգամ ծննդեա-
նըն, և նորոգութք հոգւոյն սրբոյ. * զոր 6
եհեղ 'ի մեզ առատութք, 'ի ձեռն Յսի
Քսի փրկչին մերոյ. * զի արդարացեալք 7
շնորհօքն՝ եղիցուք ժառանգաւորք յու-
սով կենացն յաւիտենականաց: * Հաւա- 8
տարիմ է բանս, և 'ի սոյն կամիմ զքեզ
հաստատուն լինել, զի փոյթ արասցեն
գործոց բարեաց վերակացու լինել՝ հա-
ւատացեալքն յայծ, զի այն է բարի և օգ-
տակար մարդկան: * Այլ զյիմարութեան 9
խնդիրս՝ և զտոհմաթիւս, և զհեռ՝ զօ-
րինական կռիւսն 'ի բաց մերժեսջիր. զի
անօգուտք են՝ և սնոտիք: * Յառնէ հերձ- 10
ուածողէ՝ յետ միանգամ և երկիցս խրա-
տելոյ՝ հրաժարեսջիր: * Գիտասջիր՝ զի 11
թիւրեալ է այնպիսին, և մեղանչէ՝ ան-
ձամբ զանձն դատապարտեալ: * Այլ յոր- 12
ժամ յղեցից առ քեզ զԱրտեմայ կամ ըզ
Տիւքիկոս, փութասջիր գալ առ իս 'ի Նի-
կոպօլիս, զի անդ եդի 'ի մտի ձմերել: * Զը- 13
զԶենոն զօրինական դպիր՝ և զԱպողոս՝ փու-

թով արձակեսջիր, զի մի ինչ պակասիցէ
նոցա: * Ուսցին և մերքն եւս՝ բարեաց 14
գործոց վերակացու լինել ՚ի պէտս կարե-
ւորս. զի մի անպտուղք լինիցին: * Ող- 15
ջոյն տան քեզ՝ որ ընդ իս են ամենեքին:
Ողջոյն տուր սիրելեաց մերոց հաւատովք:
Շնորհք ընդ ձեզ ամենեսին. ամէն:

Առ Տիտոս Կրետացւոց եկեղեցւոյն առաջին
ձեռնադրեալ եպիսկոպոսի, գրեցաւ ՚ի
Նիկոպօլսէ Մակեդոնացւոց:

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

ԳԼ. Ա.

ՊՕՂՈՍ կապեալ Յ̃սի Ք̃սի , և Տի- 1
մոթէոս եղբայր . Փիլիմոնի սիրել-
ւոյ` և գործակցի մերոյ , * և Ապփեայ 2
քեռ , և Արքիպպեայ զինուորակցի մերոյ`
և առտանին եկեղեցւոյդ : * Շնորհ.ք ընդ 3
ձեզ և խաղաղութի յԱյ հօրէ մերմէ` և
'ի տեառնէ Յ̃սէ Ք̃սէ : * Գոհանամ զԱյ ի- 4
մոյ յամ ժամ, յիշատակեալ յաղօթս իմ
վասն քո , * իբրև լսեմ զ.քո հաւատսն և 5
զսէր , զոր ունիս առ տէր Յ̃ս` և առ ամ
սուրբս : * Օ ի հաղորդութի հաւատոյն 6
քոյ արդիւ լինիցի` գիտութբ ամ բարու-
թեան , որ 'ի ձեզ է 'ի Ք̃ս Յ̃ս : * Խնդութի 7

յոյժ ընկալայ՝ և մխիթարութ̃ի ’ի վերայ
սիրոյն քո . զի գութք սրբոց քեւ հան-
8 գուցեալ են եղբայր ։ * Վասն որոյ բա-
զում համարձակութ̃ի ունիմ ’ի Քս̃ հրա-
9 ման տալ քեզ զարժանն ։ * Վասն սիրոյ՝
մանաւանդ թէ աղաչեմ իսկ այնպիսի լի-
նել՝ որպէս և Պօղոս ծերացեալ . արդ և
10 կապեալ ես Յիսուսի Քրիստոսի ։ * Աղա-
չեմ զքեզ վասն որդւոյ իմոյ՝ զոր ծնայ ’ի
11 կապանս իմ , զՈնեսիմոս . * որ երբեմն ան-
պիտան էր քեզ , բայց արդ քեզ և ինձ
12 պիտանի . * զոր յղեցի առ քեզ ։ Եւ դու
13 զդա ընկալջիր՝ այսինքն է՝ զիմ աղիս ։ * Զոր
կամէի առ իս արգելուլ . զի ընդ քո ունի-
ցի ինձ սպաս ’ի կապանս աւետարանին ։
14 * Բայց առանց քո կամաց ոչինչ կամեցայ
առնել , զի մի՛ բարիքդ քո ’ի հարկէ լինի-
15 ցին՝ այլ կամաւ ։ * Եւ թերևս վասն այնո-
րիկ՝ մեկնեցաւ առ ժամանակ մի , զի յա-
16 ւիտեան ունիցիս զդա . * մի՛ ևս իբրև ըզ
ծառայ՝ այլ ’ի վեր քան զծառայ , իբրև զեղ-
բայր սիրելի . եթէ ինձ այսպէս՝ ո՞րչափ
ևս առաւել քեզ մարմնով և տերամբ ։
17 * Եթէ զիս քեզ հաղորդ համարիցիս , ըն-
18 կալ զդա իբրև զիս ։ * Եւ եթէ յանցուց-
եալ ինչ իցէ՝ կամ՝ պարտիցի , զայն ինձ
19 համարեաց ։ * Ես Պօղոս գրեցի իմով ձե-
ռամբ . ես հատուցից , զի մի՛ ասիցեմ
քեզ՝ թէ և դու զանձն քո ինձ պարտիս ։

* Այո եղբայր՝ ես քո փոխանակ եղէց ՚ի 20
տէր . հանգո զաղխոդ իմ ՚ի Քս ։ * Յու- 21
սացեալ ՚ի հնազանդութիդ քո՝ գրեցի առ
քեզ . քանզի գիտեմ թէ առաւել ևս քան
զոր ասեմդ՝ առնիցես ։ * Միանգամայն և 22
պատրաստեսջիր ինձ վանս . քանզի յու-
սամ եթէ աղօթիւք ձերովք շնորհեցայց
ձեզ ։ * Ողջոյն տայ ձեզ Եպափրաս գերե- 23
կից իմ ՚ի Քրիստոս Յիսուս . * և Մարկոս , 24
և Արիստարքոս , և Դեմաս , և Ղուկաս՝
գործակիցք իմ ։ * Շնորհք տեառն մերոյ 25
Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում .
ամէն ։

Առ Փիլիմոն և առ Ապփիայ տեառն Ոնեսիմայ . և
առ Արքիպպոս առաքեալ հովուապետ ե-
կեղեցւոյն , գրեցաւ ՚ի Հռովմէ ՚ի
ձեռն Ոնեսիմայ ծառայի ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ
ԱՌ ԵԲՐԱՅԵՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

1 ԲԱԶՈՒՄ մասամբք և բազում օ. Ա. Կ
րինօք կանխաւ խօսեցաւ ա̃ծ
2 ընդ հարսն մեր մարգարէիւք. * 'Ի վախ-
ճան աւուրցս այսոցիկ խօսեցաւ ընդ մեզ
որդւովն՝ զոր եդ ժառանգ ա̃մի. որով և
3 զյաւիտեանսն արար: * Որ է լոյս փա-
ռաց՝ և նկարագիր էութե̃ նորա. որ կրէ
զա̃մ բանիւ զօրութե̃ իւրոյ. սրբութի
մեղաց մերոց արարեալ՝ նստաւ ընդ աջ-
4 մէ մեծութե̃ն 'ի բարձունս: * Այնչափ
առաւել եղեալ քան զհրեշտակս, որչափ
լաւ ևս քան զնոսա անուն ժառանգեաց:
5 * Քանզի յո՞ երբեք ասաց 'ի հրեշտակաց,

որդի իմ ես դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ. և
դարձեալ՝ թէ ես եղէց նմա ՚ի հայր, և
նա եղիցի ինձ յորդի ։ * Եւ յորժամ միւ 6
սանգամ մուծցէ զանդրանիկն յաշխարհ,
ասէ. երկիրպագցեն նմա ա̃մ հրեշտակք
ա̃յ ։ * Եւ առ հրեշտակսն ասէ. ո՛ արար 7
զհրեշտակս իւր հոգիս, և զպաշտօնեայս
իւր բոց հրոյ ։ * Իսկ յորդին ասէ. աթոռ 8
քո ա̃ծ յաւիտեանս յաւիտենից. գաւա
զան ուղղութե̃՝ գաւազան արքայութե̃
քո ։ * Սիրեցեր զարդարութի̃ և ատեցեր 9
զանօրէնութի̃. վասն այսորիկ օծ զքեզ ա̃ծ
ա̃ծ քո իւղով ուրախութե̃՝ առաւել քան
զընկերս քո ։ * Եւ դու տէր ՚ի սկզբանէ 10
զերկիր հաստատեցեր. և գործք ձեռաց
քոց երկինք են ։ * Նոքա կորնչին՝ և դու 11
կաս և մնաս. ամենեքեան իբրև զձորձս
մաշեսցին, և իբրև զվերարկուս. * գա 12
լարեսցես զնոսա իբրև զհանդերձ, և գա
լարեսցին. բայց դու նոյն իսկ ես՝ և ամք
քո ոչ պակասեն ։ * Ցո՞ երբէք ասաց ՚ի 13
հրեշտակաց. նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մին
չև եդից զթշնամիս քո պատուանդան ո
տից քոց ։ * Ո՞չ ապաքէն ամենեքեան հո 14
գիք են հարկաւորք՝ որ առաքին ՚ի սպա
սաւորութի̃ վասն այնոցիկ, որ ժառան
գելոցն են զփրկութիւն ։

ԳԼ. Բ.

1 Վասն այնորիկ պարտ է մեզ առաւել ԵԴ
եւս ունկնդիր լինել բանիցն ասացելոց՝ զի
2 մի՛ երբէք նուազեսցուք ։ * Զի եթէ որ
՚ի ձեռն հրեշտակաց խօսեցաւ բանն՝ հաս-
տատուն եղեւ, և ա̃մ յանցաւորութիւն
և անհնազանդութիւն ընկալաւ զպատիժ
3 պատուհասի. * մեք զիա՞րդ ապրեսցուք
հեղգացեալք յայնպիսի փրկութենէ, որ
սկիզբն առ խօսելոյ ՚ի տեառնէ. և ՚ի ձե-
ռըն այնոցիկ որ լուանն՝ ՚ի մեզ հաստատե-
4 ցաւ, * վկայեալ յա̃յ նշանօք և արուես-
տիւք և պէսպէս զօրութե̃ք, և մասամբք
5 հոգւոյն սրբոյ ըստ իւրոց կամաց ։ * Զի
ոչ եթէ հրեշտակաց հնազանդեցոյց զհան-
դերձեալ աշխարհն, վասն որոյ մեքս խօ-
6 սիմք ։ * Վկայեաց ոք ուրեք՝ և ասէ. զի՞նչ
է մարդ՝ եթէ յիշեսցես զնա, կամ որդի
7 մարդոյ՝ թէ այց առասցես նմա ։ * Փոքր
մի խոնարհ արարեր զնա քան զհրեշտա-
կըս. փառօք և պատուով պսակեցեր զնա՝
և կացուցեր զնա ՚ի վերայ ձեռակերտաց
8 քոց ։ * Զամենայն ինչ հնազանդ արարեր
՚ի ներքոյ ոտից նորա ։ Արդ՝ ՚ի հնազան-
դեցուցանելն զա̃մ, ոչինչ եթող անհնա-
զանդ ՚ի նմանէ. բայց այժմ ոչ եւս տե-
9 սանեմք հնազանդեալ նմա զա̃մ ։ * Այլ

զփոքր մի խոնարհեալ քան զհրեշտակս
տեսանեմք զՅս վն չարչարանաց մահուն.
փառօք և պատուով պսակեալ. զի շնոր-
հօքն այ վասն ամենեցուն զմահ ճաշակես-
ցէ ։ * Զի վայելէր իսկ նմա, վասն որոյ 10
ամ՝ և որով ամ. բազում որդիս ՚ի փա-
ռըս ածել՝ և զառաջնորդ փրկութն նոցա
Վ.Զ չարչարանօք կատարել ։

* Զի որ սրբէն և որ սրբին՝ ՚ի միոջէ 11
էին ամենեքին. վասն որոյ ոչ ամօթ հա-
մարի եղբարս անուանել զնոսա, և ասել ։
* Պատմեցից զանուն քո եղբարց իմոց. ՚ի 12
մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ ։ * Եւ 13
դարձեալ՝ թէ ես եղէց յուսացեալ ՚ի նա ։
և դարձեալ. ահաւասիկ ես և մանկունք
իմ, զոր ետ ինձ ած ։ * Արդ՝ որովհետև 14
մանկունք հաղորդեցին արեան և մարմնոյ,
և ինքն իսկ մերձաւորութբ կցորդ եղեւ
նոցունց. զի մահուն իւրով խափանեսցէ
զայն, որ զիշխանութիւն մահուն ունէր,
այսինքն է՝ զսատանայ. * և ապրեցուսցէ 15
զայնոսիկ, որ մահուն երկիւղիւ հանա-
պազ կէին վտարանդեալք ՚ի ծառայութի ։
* Քանզի ոչ երբէք զհրեշտակաց բուռն 16
հարկանէ. այլ զզաւակէն Աբրահամու
բուռն հարկանէ ։ * Ուստի պարտ իսկ էր 17
նմա ամենայնիւ եղբարց նմանել. զի ողոր-
մած լինիցի, և հաւատարիմ քահանայա-
պետ յածակոյս կողմանէ անտի, առ ՚ի

18 քաւել զմեղս ժողովրդեանն։ * Զի որով
ինքն չարչարեցաւ զփորձ առեալ, կարող
է և փորձանաւորացն օգնական լինել։

ԳԼ. Գ.

1 Ուստի եղբարք սր̃բք՝ երկնաւոր կոչմա-
նըն բաժանորդք, նայեցարուք ընդ առա-
քեալն և ընդ քահանայապետ խոստովա-
2 նութեան մերոյ ընդ Յս̃ Քս̃. * որ հաւա-
տարիմ է արարչին իւրոյ՝ ոպ̃ և Մովսէս
3 յա̃մ ՚ի տան նորա։ * Զի առաւել եւս
փառաց քան զՄովսէս արժանի եղև. որ-
չափ առաւել պատիւ ունիցի քան զտու-
4 նըն՝ տանն առնելի։ * Զի ա̃մ տուն կազ-
մի. յումեմնէ կազմի. իսկ որ զամենայնն ա-
5 րար, Աստուած է։ * Մովսէս հաւատա-
րիմ է յա̃մ տան նորա իբրև զծառայ՝ առ
6 ՚ի վկայութե̃ բանիցն ասացելոց։ * Այլ
Քս̃ իբրև որդի ՚ի վերայ տան իւրոյ. ո-
րոյ տունն մեք իսկ եմք. միայն թէ զհա-
մարձակութի̃ և զպարծանս յուսոյն մին-
չև ՚ի վախճան հաստատուն ունիցիմք։
7 * Վասն որոյ այսպէս ասէ Հոգին սուրբ.
8 այսօր եթէ ձայնի ն̃ր լուիցէք, * մի խըս-
տացուցանէք զսիրտս ձեր իբրև ՚ի դառ-
նութեան յաւուրն փորձութե̃ յանապա-
9 տին. * ուր փորձեցին զիս հարքն ձեր, քըն-
նեցին զիս՝ և տեսին զգործս իմ զքառա-

սուն ամ. * Վն որոյ տաղտկացայ ազգաւն 10
այնուիկ, և ասացի. միշտ մոլորեալ են
սրտիւք. և նոքա ոչ ծանեան զճանապար-
հըս իմ. * որպէս երդուայ 'ի բարկութե 11
իմում՝ թէ մտցեն 'ի հանգիստ իմ:

ԵՁ * Տեսէք եղբարք՝ գուցէ երբէք լինիցի 12
յումեք 'ի ձէնջ սիրտ չար անհաւատութե՝
ապստամբ լինել յա՜յ կենդանւոյ: * Այլ 13
մխիթարեցէք զմիմեանս զօրհանապազ՝
մինչդեռ այսօրդ առաջի կայ. զի մի՛ ոք խըս-
տասցի 'ի ձէնջ խաբէութբ մեղաց: * Բան- 14
զի բաժանորդք եղեաք քմի. միայն թէ զըս-
կիզբն հաստատութեն մինչև ցվախճան պինդ
կալցուք: * Յասելն, այսօր եթէ ձայնի նո 15
լուիցէք՝ մի՛ խստացուցանէք զսիրտս ձեր
իբրև 'ի դառնութեն: * Բանզի ոմանք 16
լուան՝ և դառնացուցին, այլ ոչ ամենեք-
եան՝ որ ելեալ էին յԵգիպտոսէ 'ի ձեռն
Մովսէսի: * Յումմէ՞ տաղտկացաւ դքառա- 17
սուն ամն. ո՞չ ապաքէն 'ի յանցուցելոցն. ո-
րոց ոսկերքն անկան յանապատի անդ: * Ո՞ւմ 18
երդուաւ չմտանել 'ի հանգիստն իւր, ե-
թէ ոչ անհաւատիցն: * Եւ տեսանեմք՝ զի 19
ոչ կարացին մտանել վասն անհաւատութեն:

ԳԼ. Դ.

Երկիցուք այսուհետեւ, գուցէ 'ի թո- 1
ղուլ զաւետիսն՝ 'ի մտանելոյ 'ի հանգիս-

տըն նր՝ գտանիցի ոք 'ի ձէնջ նուազեալ ։
2 * Քանզի եմք աւետարանեալք որպէս և
նոքայն ․ այլ նոցա ոչինչ օգնեաց լուր բա-
նին, չամոքելոցն 'ի հնազանդութիւն հա-
3 ւատոց ։ * Այլ մեք մտանեմք 'ի հանգիս-
տըն, որք հաւատացաքս ․ որպէս և աս-
ցըն՝ թէ որպէս երդուայ 'ի բարկութե̃
իմում, թէ մտցեն 'ի հանգիստ իմ ․ թէ-
պէտ և արդիւնքն 'ի սկզբանէ աշխարհի
4 լեալ էին ։ * Քանզի ասէ ուրեք վասն ա-
ւուրն եօթներորդի այսպէս ․ և հանգ-
եաւ Աստուած յաւուրն եօթներորդի
5 յամենայն գործոց իւրոց ։ * Եւ աստ
դարձեալ ասէ՝ թէ մտցեն 'ի հանգիստ
6 իմ ։ * Եւ արդ՝ քանզի արդելան ոմանք
մտանել 'ի նա, և որք յառաջագոյն աւե-
տարանեալն էին՝ չմտին վասն անհաւա-
7 տութեանն ։ * Դարձեալ այլ օր սահմանէ՝
զայսօրն 'ի Դաւիթ, և ասէ՝ յետ այնչափ
ժամանակաց, որպէս յառաջագոյնն ա-
սաց, այսօր եթէ ձայնի նորա լուիցէք՝
8 մի՛ խստացուցանէք զսիրտս ձեր ։ * Զի
եթէ զնոսա Յեսուայ հանգուցեալ էր,
ապա վասն այլոյ աւուր ոչ խօսէր յետ
9 այնորիկ ։ * Այլ ուրեմն նուազեալ է շա-
10 բաթումն ժողովրդեանն Աստուծոյ ։ * Զի
որ եմուտ 'ի հանգիստն նր̃, և նա հանգ-
եաւ յիւրոց գործոց անտի ․ որպէս և Ա-
ստուած յիւրայոցն ։

* Փութասցուք այսուհետև մտանել 11
յայն հանգիստ. զի մի՛ որ ընդ նովին օրի-
նակաւ անհաւատութեանն անկանիցի։
* Քանզի կենդանի է բանն Ա̃յ՝ և ազդող՝ 12
և հատու քան զա̃մ սուր երկսայրի. և
անցանէ մինչև ցորոշումն շնչոյ՝ և ոգւոյ՝
և յօդից՝ և ուղղոց. և քննիչ է մտաց՝
և խորհրդոց սրտից։ * Եւ չիք արարած 13
աներևոյթ յերեսաց նորա. այլ ա̃մ ինչ
մերկապարանոց կայ առաջի աչաց նորա՝
զորմէ մեր բանքս են։ * Ունիմք այսուհե- 14
տև քահանայապետ մեծ անցեալ ընդ
երկինս, զՅ̃ս զորդին Ա̃յ. պինդ կալցուք
զխոստովանութի̃ն։ * Քանզի ոչ եթէ ու- 15
նիմք քահանայապետ՝ որ չիցէ կարող չար-
չարակից լինել տկարութեան մերոյ. այլ
փորձ է ամենևին ըստ նմանութեան ա-
ռանց մեղաց։
Զկ * Մատիցուք այսուհետև համարձա- 16
կութ̃բ առաջի աթոռոյ շնորհացն նորա.
զի ընկալցուք զողորմութիւն՝ և գտցուք
շնորհս ՚ի դէպ ժամանակի օգնականութե̂։

ԳԼ. Ե.

* Զի ա̃մ քահանայապետ ՚ի մարդկանէ 1
առեալ վասն մարդկան կայ յԱստուածա-
կոյս կողմն անդր. զի մատուսցէ պատա-
րագս և զոհս վ̃ս մեղաց։ * Չափով չար- 2

չափակից կարող է լինել տգիտաց և մո-
լորելոց․ քանզի և ինքն իսկ տկարութե-
3 զգածեալ է ։ * Վասն այնորիկ հարկ է որ
վասն ժողովրդեանն , նոյնպէս և ընդ ան-
ձին մատուցանել պատարագս վասն մե-
4 ղաց ։ * Եւ ոչ եթէ անձամբ ոք առնու
պատիւ․ այլ կոչեցեալն յԱստուծոյ՝ որ
5 և Ահարոնն ։ * Նոյնպէս և Քրիստոս ոչ ե-
թէ անձին ինչ շուք եդ լինել քահանա-
յապետ․ այլ որ խօսեցաւն առ նա՝ թէ
որդի իմ ես դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ ։
6 * Որպէս և միւսումն ասէ , դու ես քա-
հանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսե-
7 դեկի ։ * Որ յաւուրս մարմնոյ իւրոյ՝ ա-
ղօթս և պաղատանս առ այն , որ կարողն
էր ապրեցուցանել զնա ('ի մահուանէ) ,
ուժգին գոչմամբ և արտասուօք մատու-
ցանէր․ և լսելի լինէր առ լաւութեանն ։
8 * Թէպէտ և որդի է՝ ուսաւ 'ի չարչարա-
9 նաց անտի զհնազանդութիւն ։ * Եւ իբ-
րև կատարեցաւ՝ եղև ամենայն հնա-
զանդելոց իւրոց պատճառք փրկութեանն
10 յաւիտենից․ * և անուանեցաւ յԱստու-
ծոյ քահանայապետ յաւիտենից ըստ կար-
գին Մելքիսեդեկի ։

11 * Վասն որոյ բազումք են մեզ բանք , և ԶԴ
դժուարապատում 'ի մեկնել․ քանզի խօ-
12 թամիք եղերուք լսելեօք ։ * Փոխանակ
զի պարտ էր ձեզ լինել վարդապետս վա

ժամանակին. դարձեալ պիտոյ է ձեզ ու-
սանել՝ թէ զի՞նչ են նշանագիրք 'ի սկզբան
բանիցն ա̃յ. և եղերուք կարօտք կաթին՝
և ոչ հաստատուն կերակրոյ: * Զի ա̃մ որ 13
կաթնկեր է՝ տգէտ է բանին արդարութե̃,
քանզի տղայ է: * Այլ կատարելոցն է 14
հաստատուն կերակուր. որոց վասն 'ի չափ-
սըն հասանելոյ՝ ճաշակելիքն կիրթ են ընտ-
րութեան բարւոյ և չարի:

ԳԼ. Զ.

Վասն որոյ թողեալ զբան սկզբանն ք̃ի, 1
'ի կատարումն եկեսցուք. մի՛ միւսանգամ
արկեալ հիմն ապաշխարութեան՝ 'ի մե-
ռելոտի գործոց անտի, և հաւատոցն որ
յա̃ծ, * և մկրտութե̃ցն վարդապետութե̃, 2
և ձեռնադրութեան ձեռաց, և յարութե̃
մեռելոց, և դատաստանին յաւիտենից:
* Եւ արդ՝ արասցուք զայն, եթէ ա̃ծ հր- 3
րամայեսցէ: * Քանզի անհնար է միան- 4
գամ մկրտելոցն, որ ճաշակեցին յերկնա-
ւոր պարգևացն, և հաղորդք եղեն
հոգւոյն սրբոյ, * և զգեղեցիկ բանին ա̃յ 5
ճաշակս ճաշակեցին, և զզօրութիս հան-
դերձելոյ աշխարհին, * և կործանեսցին, 6
միւսանգամ նորոգել յապաշխարութի̃.
և վերստին 'ի խաչ հանել անձանց զորդին
ա̃յ, և դարձեալ խայտառակել: * Քանզի 7

Երկիր՝ որ ըմպիցէ զանձրեւ բազում ան-
գամ եկեալ 'ի վերայ նորա , եւ ծնանիցի
արդիւնս չայեկանս նոցա՝ վասն որոյ գոր-
8 ծեցին , ընդունի զօրհնութիւն յա̃յ : * Իսկ
որ բերէ զփուշ եւ զտատասկ , անպիտան
է՝ եւ մերձ յանէծս . եւ վախճան նորա յայ-
րումն :
9 * Բայց հաստատեալ եմ վասն ձեր սի- ԶԶ
րելիք՝ 'ի լաւ անդր , եւ որ լին է փրկութիւն,
10 զի թէպէտ եւ այսպէս խօսիմք . * ոչ եթէ
անիրաւ ինչ է ա̃ծ՝ մոռանալ զգործս ձեր
եւ զսէրն՝ զոր ցուցէք յանուն նորա . զի
11 պաշտեցիք զսուրբսն եւ պաշտէք : * Եւ մեք
ըղձանամք՝ զի իւրաքանչիւրոք 'ի ձէնջ ըզ
նոյն փոյթ ցուցանիցէ 'ի հաստատութիւն
12 յուսոյն մինչեւ ցվախճան . * զի մի՛ հիւան-
դամիտք լինիցիք : Նմանողք եղերուք այնո-
ցիկ՝ որ հաւատովքն եւ երկայնմտութ̃ ժա-
13 ռանգեցին զաւետիսն : * Զի Աբրահամու
խոստացեալ զաւետիսն ա̃ծ , քանզի յայլ ոք
14 'ի մեծ ոչ գոյր երդնուլ . * յանձն իւր երդ-
ուաւ , եւ ասէ . այո՛ , օրհնելով օրհնեցից
զքեզ , եւ բազմացուցանելով բազմացու-
15 ցից զքեզ : * Եւ այնպ̃ երկայնամիտ եղեալ՝
16 եհաս աւետեացն : * Ապաքէն մարդիկ՝ որ
ինչ 'ի վեր է քան զինքեանս՝ յայն երդնուն .
եւ ա̃մ հակառակութեան նոցա վճիռ առ 'ի
17 հաստատութիւն , երդումն է : * Որով առա-
ւել եւս կամեցեալ ա̃յ՝ ցուցանել ժառան-

դաւորաց աւետեացն զհաստատութիւն
խորհրդոյն իւրոյ . միջնորդաց երդմամբ ։
* Զի երկու անփոփոխելի իրօքն՝ որովք 18
անհնարին էր ստել այ̃ . հաստատուն մը-
խիթարութի̃ ունիցիմք . որք ապաստան
եղեաք բուռն հարկանել զհանդերձեալ
յուսոյն . * զոր իբրև զխարիսխ հաստա- 19
տուն և անշարժ ունիցիմք անձանց մերոց .
որ և մտանիցէ 'ի ներքին կողմն վարագու-
րին . * ուր կարապետն մեր Յս̃ եմուտ 20
վասն մեր , ըստ կարգին Մելքիսեդեկի՝ ե-
ղեւ քահանայապետ յաւիտենից ։

ԳԼ. Է.

Քանզի այս Մելքիսեդէկ՝ թագաւոր էր 1
Սաղիմայ . քահանայ այ̃ բարձրելոյ , որ ել
ընդ առաջ Աբրահամու՝ յորժամ դարձ-
եալ գայր 'ի կոտորածէ թագաւորացն՝ և
օրհնեաց զնա . * որում և տասանորդս 2
յմէ̃ ետ Աբրահամ . նախ թարգմանի
թագաւոր արդարութե̃ , ապա թագաւոր
Սաղեմայ՝ որ է թագաւոր խաղաղութե̃ .
* անհայր՝ անմայր՝ չհամարեալ յազգս , ո- 3
րոյ ոչ սկիզբն աւուրց և ոչ կատարած կե-
նաց . նմանեալ որդւոյ այ̃՝ կայ մնայ քա-
հանայ մշտնջենաւոր ։ * Արդ՝ տեսէք ո- 4
պիսի ոք էր սա , որում և Աբրահամ տա-
սանորդս ետ յաւարէ անտի՝ նահապետն ։

5 * Եւ որք յորդւոցն Ղեւեայ զքահանայու-
թիւն առնուն, պատուէր ունին տասանոր-
դել զժողովուրդն ըստ օրինացն. այսինքն
է՝ զեղբարս իւրեանց. թէպէտ և ելեալ
6 իցեն յերանացն Աբրահամու: * Իսկ չհա-
մարեալն յազգս 'ի նոցանէ՝ տասանորդեաց
զԱբրահամ. և զնա՝ որոյ զաւետիսն ըն-
7 կալեալ էր. օրհնեաց: * Զի առանց ամ͞
հակառակութե͞, նուազն 'ի լաւէ անտի օրհ-
8 նեսցի: * Եւ աստ մարդք մահկանացուք
տասանորդս առնուն. բայց անդ վկայե-
ցաւ՝ թէ կենդանի է: և ո՞չ բանից կարգ
9 է ասել. * թէ Աբրահամու և Ղեւի իսկ՝ որ
զտասանորդսն առնոյր, տասանորդեցաւ:
10 * Զի դեռ եւս յերանս հօր իւրոյ էր՝ յոր-
ժամ ընդ առաջ եղև նմա Մելքիսեդեկ:
11 * Իսկ արդ՝ եթէ կատարումն 'ի ձեռն ԷԿ
ղեւտացւոց քահանայութե͞ն էր, քանզի
ժողովուրդն յայն օրէնս գրեցաւ. զի՞նչ
պիտոյ էր ըստ կարգին Մելքիսեդեկի այ-
լում քահանայի յառնել, և ոչ ասել՝ թէ
12 ըստ կարգին Ահարոնի: * Զի 'ի փոփո-
խել քահանայութե͞ն, հարկ էր և օրինացն
13 փոփոխումն լինել: * Զի զորմէ այսպէսն
ասի՝ յայլմէ ազգէ կալաւ հաղորդութի͞,
յորմէ ոչ ոք երբէք եղեւ հաղորդ սեղա-
14 նոյն: * Արդ յայտ իսկ է, թէ յազգէ Յու-
դայ ծագեաց տէր մեր. յորմէ ազգէ վս͞
15 քահանայից Մովսէս ինչ ոչ խօսեցաւ: * Եւ

և ևս առաւել յայտ է՝ թէ ըստ նմանութե՛
Մելքիսեդեկի յառնելոց է այլ քահանայ.
* որ ոչ ըստ մարմնաւոր պատուիրանին ե֊ 16
ղեւ, այլ ըստ զօրութե՛ կենացն անվախ֊
ճանից ։ * Քանզի վկայեցաւ, թէ դու ես 17
քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքի֊
սեդեկի։ * Արհամարհութի՛ լինէր առաջին 18
պատուիրանին՝ վասն նորին տկարութե՛ և
անշահութե՛ . * քանզի ոչինչ կատարումն 19
գործեցին օրէնքն, և մուտ ազնուական
յուսոյն՝ որով մերձենամք առ ա՛ծ ։ * Եւ 20
այնչափ, զի ոչ առանց երդման. զի են ո֊
մանք որ առանց երդման են կացեալ քա֊
հանայք ։ * Բայց սա երդմամբ 'ի ձեռն 21
այնորիկ՝ որ ասացն 'ի նա. երդուաւ տէր՝
և ոչ ևս զղջասցի, դու ես քահանայ յա֊
ւիտեան ։ * Եւ այնչափ լաւագոյն ուխտի 22
եղեւ երաշխաւոր Յ՛ս ։ * Եւ բազում են 23
կացեալ քահանայք՝ վասն մահու արգել
լինելոյ 'ի մշտնջենաւորել ։ * Իսկ սա վասն 24
յաւիտեան կալոյ՝ առանց անցանելոյ ու֊
նի զքահանայութի՛ն ։ * Ուստի և կենդա֊ 25
նի առնել համօրէն կարող է զմատուցեալս
նովաւ առ ա՛ծ. քանզի միշտ կենդանի է՝
լինել բարեխօս վասն նոցա ։
Ա * Զի այսպիսի իսկ և վայել էր մեզ քա֊ 26
հանայապետ, սուրբ անմեղ անարատ՝ զա֊
տեալ 'ի մեղաւորաց, և բարձրացեալ քան
զերկինս. * որում ոչ հանապազ հարկ է որ֊ 27

պէս այլոց քահանայապետին, նախ վասն
իւրեանց մեղացն պատարագս մատուցա-
նել՝ և ապա վասն ժողովրդեանն ։ իսկ սա
զայն միագամայն կատարեաց, զի զանձն
28 իւր մատոյց պատարագ ։ * Օրէնքն զմար-
դիկ կացուցանեն քահանայապետս զգա-
ծեալս տկարութ͞ե. իսկ բանն երդման
յետ օրինացն՝ զորդի, որ յաւիտեան կա-
տարեալ է ։

ԳԼ. Ը.

1 Ու բանից գլուխ խօսիցս՝ այնպիսի ու-
նիմք քահանայապետ, որ նստաւ ընդ աջմէ
2 մեծութ͞ե աթոռոյն յերկինս, * սրբութեցն
պաշտօնեայ՝ և խորանին ճշմարտութ͞ե.
3 զոր տէրն կանգնեաց՝ և ոչ մարդ ։ * Զի
ա͞մ քահանայապետ վասն մատուցանելոյ
զոհս և զպատարագս կայ. ուստի հարկ է
և նմա ունել ինչ՝ զոր մատուցանիցէ ։
4 * Զի եթէ էր յերկրի, թերևս չէր իսկ
քահանայ. զի գոյին՝ որ մատուցանէին ըստ
5 օրինացն պատարագ. * որք առակաւ և օ-
րինակաւ պաշտէին երկնաւորացն. որպէս
և հրամայեցաւ Մովսէսի՝ յորժամ գործե-
լոց էր զվրանն ժամուն, տեսջիր՝ ասէ, արաս-
ցես զամենայն ըստ օրինակին՝ որ ցուցաւ
6 քեզ ՚ի լերինն ։ * Բայց արդ՝ առաւելագոյն
ևս պաշտաման եհաս Յս͞, որչափ լաւա-

գոյն և ուխտին է միջնորդ՝ որ յառաւել
ուխտին օրինադրեցաւ: * Զի եթէ ա_ 7
ռաջինն անարատ էր, ապա երկրորդին տե_
ղի ոչ խնդրէր: * Նա աւանիկ բամբասէ 8
զնոսա՝ և ասէ. ահաւասիկ աւուրք եկե_
ցեն՝ ասէ տէր, և կատարեցից 'ի վերայ
տանն Իսրայէլի և 'ի վերայ տանն Յուդայ
ուխտ նոր. * ոչ ըստ ուխտին՝ զոր եդի ընդ 9
հարս նոցա՝ յաւուր յորում առի 'ի ձեռն՝
հանել զնոսա յերկրէն եգիպտացւոց. և
զի նոքա ոչ կացին յուխտին իմում, և ես
անփոյթ արարի զնոցանէ, ասէ տէր ա_
մենակալ: * Այլ այս է ուխտն՝ զոր եդից 10
տանն Իսրայէլի յետ աւուրցն այնոցիկ՝
ասէ տէր. տաց զօրէնս իմ 'ի միտս նոցա՝
և 'ի սիրտս նոցա գրեցից զնոսա. և եղէց
նոցա Ած, և նոքա եղիցին ինձ 'ի ժողո_
վուրդ: * Եւ ոչ ևս ուսուցանիցեն իւրա_ 11
քանչիւր զքաղաքակից իւր և իւրաքան_
չիւր զեղբայր իւր, և ասիցեն թէ ծա_
նիր զտէր. զի ամենեքին ծանիցեն զիս
'ի փոքրկանց մինչև 'ի մեծամեծս նոցա:
* Զի քաւիչ եղէց անիրաւութեանց նոցա. 12
և զմեղս նոցա՝ և զանօրէնութիւնս այլ ոչ
ևս յիշեցից: * Նոր՝ ասելովն նոր, հնա_ 13
ցոյց զառաջինն. և որ հնանայն և ծերա_
նայ՝ մերձ է յապականութիւն:

ԳԼ. Թ.

1 Ունել ունէր և զառաջինն իրաւունս
պաշտաման յայնժամ զաշխարհական սըր-
2 բութիւն: * Զի խորանն առաջին հան-
դերձեցաւ այսպէս. յորում աշտանակն
և սեղանն և հացն նուիրաց՝ որ սրբութիւն
3 կոչէր: * Եւ յետ երկրորդ վարագուրին
խորանն՝ որ կոչէր սրբութի սրբութեց.
4 * յորում կայր բուրվառն ոսկի, և արկղն
կտակարանաց պատեալ ներքոյ և արտաքոյ
ոսկւով. յորում սափորն ոսկի լի մանա-
նայիւ, և գաւազանն Ահարոնին՝ որ ծաղ-
կեցաւ, և տախտակք կտակարանացն.
5 * և ՚ի վերայ նորա քերովբէքն փառաց՝ որ
հովանի ունէին ՚ի վերայ քաւութեն. վս
6 որոյ ոչ է այժմ ասել մի ըստ միոջէ: * Եւ
այն ամ իբրև այնպէս հանդերձեալ կայր,
յառաջին խորանն յամ ժամ մտանէին
քահանայք զպաշտամունսն կատարել.
7 * բայց յերկրորդն միանգամ ՚ի տարւոջն
քահանայապետն, և զայն ոչ առանց ա-
րեան, զոր մատուցանէր վասն իւր՝ և վս
8 ժողովրդեանն անգիտութե: * Զայս ցու-
ցեալ հոգւոյն սրբոյ՝ մինչև յայտնեալ
էր ճանապարհի սրբութեցն, քանզի դեռ
առաջին խորանն ունէր զհաստատութի.
9 * որ է առակ ժամանակին, որ առաջի կայր.

յորում պատարագք և զոհքն մատչէին ,
որք ոչ կարէին ըստ միտս կատարել ըղ
պաշտամունսն . բայց միայն կերակրովք և
ըմպելեօք , * և պէսպէս մկրտութեամբք՝ 10
մարմնոյ արդարութիւքն . որ մինչև 'ի ժա-
մանակս ուղղութեան 'ի վե՛ր կային ։ * Այլ 11
Քն եկեալ քահանայապետ հանդերձելոցն
բարեաց՝ մեծաւն և կատարելովն՝ և ան-
ձեռագործ խորանաւ , այսինքն է՝ որ ոչ
յայսց արարածոց , * և ոչ արեամբ նոխա- 12
զաց և զուարակաց . այլ իւրով արեամբն
եմուտ միանգամ 'ի սրբութիւն՝ յաւիտե-
նական գտեալ զփրկութի ։ * Զի եթէ 13
արիւն ցլուցն և նոխազաց՝ և մոխիր երին-
ջոցն ցանեալ՝ զպղծեալսն սրբէր առ 'ի
մարմնոյ սրբութէ , * ո՞րչափ ևս առաւել 14
արիւնն Քի , որ 'ի ձեռն հոգւոյն յաւի-
տենականի մատոյց զանձն անարատ պա-
տարագ այ . սրբեսցէ զխիղճ մտաց ձերոց
'ի մեռելոտի գործոց անտի՝ պաշտել զած
կենդանի ։ * Եւ վասն այնորիկ նորոյ ուխ- 15
տիս է միջնորդ . զի յորժամ մահ լինիցի՝
'ի փրկութի վասն առաջին ուխտին յան-
ցանաց , զաւետիս առցեն հրաւիրեալքն
'ի ժառանգութի յաւիտենից ։ * Քանզի 16
ուր կտակ է , հարկ է զմահ 'ի մէջ բերել
զկտակագրին ։ * Զի կտակ յետ մահու 17
հաստատուն է ։ ապա թէ ոչ՝ զիա՞րդ իցէ
հաստատուն , մինչ կտակագիրն կենդանի

18 է ։ * Աստի և ոչ առաջինն առանց արեան
19 նորոգէր ։ * Քանզի իբրև պատմեցաւ ա̃մ
պատուիրանք օրինացն 'ի Մովսիսէ՝ ժողո-
վրդեանն, առեալ զարիւն ցլուցն և նոխա-
զացն, ջրով և բրդով՝ կարմրով և զոպայ-
իւ, զկտակարանօքն իսկ և զա̃մ ժողովրդ-
20 եամբն սրսկեաց, * և ասէ. այս է արիւն
21 կտակին՝ զոր պատուիրեաց ձեզ ա̃ծ ։ * Եւ
զխորանաւն և զա̃մ կահիւ սպասուն նոյն-
22 պէս սրսկեաց զարիւնն ։ * Եւ գրեթէ ա̃մ
ինչ արեամբն սրբէր ըստ օրինացն. և ա-
ռանց հեղման արեան չլինէր թողութի̃ ։
23 * Արդ հարկ էր օրինաւորացն այնպիսեօ-
քըն սրբել. և բուն իսկ երկնաւորացն՝
առաւել ևս պատարագօք քան զնոյնս ։
24 * Զի ոչ եթէ 'ի ձեռագործ սրբութիւն
եմուտ Յս̃ յօրինակս ճշմարտութե̃ն. այլ
'ի բուն իսկ յերկինս, յանդիման լինել
25 երեսացն ա̃յ վասն մեր ։ * Ոչ զի բազում
անգամ մատուցանիցէ զանձն պատարագ՝
որպէս քահանայապետն, որ մտանէր 'ի
սրբութի̃ սրբութե̃ցն ամի ամի արեամբըն
26 օտարաւ. * ապա թէ ոչ՝ պարտ էր նմա
բազում անգամ չարչարիլ իսկզբանէ աշ-
խարհի. բայց արդ աւասիկ միանգամ 'ի
կատարած յաւիտեանց՝ յանարգութի̃ մե-
ղաց իւրով պատարագաւն յայտնեալ է ։
27 * Եւ զորօրինակ կայ մնայ մարդկան միան-
գամ մեռանել՝ և յետ այնորիկ դատաս-

տան . * Նոյնպէս և Քս̃ միանգամ մատու- 28
ցեալ պատարագ առ 'ի բառնալոյ զմեղս
բազմաց . իսկ յերկրորդումն առանց մե-
ղաց յայտնեսցի այնոցիկ , որ ակն ունի-
ցին նմա հաւատովք 'ի փրկութիւն :

ԳԼ. Ժ.

Բ Վասնզի զստուեր հանդերձելոց բա- 1
րեացն ունէին օրէնքն , և ոչ զնոյն կեր-
պարանս իրացն . ամի ամի զնոյն պատա-
րագս մատուցանեն ցանգ , որք ոչ են կա-
րող զմատուցեալսն կատարել . * ապա թէ 2
ոչ՝ դադարէին 'ի մատուցանելոյ , վասն և
ոչ մի ինչ այնուհետև խիղճ մտաց ունե-
լոյ պաշտօնէիցն միանգամ սրբեցելոցն .
* այլ անդէն 'ի նմին 'ի յիշատակս մեղա- 3
ցըն կային ամի ամի : * Վասնզի ոչ կարէր 4
արիւն նոխազացն և ցլուց բառնալ զմե-
ղըս : * Վասն որոյ 'ի մտանելն իւրում յաշ- 5
խարհ՝ ասէ . զոհս և զպատարագս ոչ կա-
մեցար , բայց մարմին հաստատեցեր ինձ .
* ընդ ողջակէզս և ընդ վասն մեղացն ոչ 6
հաճեցար : * Յայնժամ ասացի թէ ահա- 7
ւասիկ եկի . 'ի ճառս գրոց գրեալ է վասն
իմ , առնել զկամս քո Ա̃ծ : * Վերագոյնն 8
ասէ , թէ ընդ զոհս՝ և ընդ պատարագս՝
և ընդ ողջակէզս՝ և ընդ վասն մեղացն ոչ
հաճեցար , և ոչ կամեցար՝ որք ըստ օրի-

9 նացն մատչէին ։ * Ապա ասէ՝ ահաւասիկ
գամ առնել զկամս քո Ա̃ծ ։ մերժէ զառա-
10 ջինն՝ զի զերկրորդն հաստատեսցէ ․ * որով
կամօք և մեք սրբեցաք՝ ՚ի ձեռն պատարա-
11 գի մարմնոյն Յ̃ի Ք̃ի միանգամ ։ * Եւ ա̃մ
քահանայապետ կայ հանապազորդ ՚ի պաշ-
տաման , և զնոյն պատարագս մատուցանէ
բազում անգամ , որք ոչ երբէք կարող են
12 բառնալ զմեղս ։ * Իսկ սա զմին վասն մե-
ղաց մատոյց պատարագ ․ և մշտնջենաւոր
13 նստաւ ընդ աջմէ ա̃յ ։ * Եւ այսուհետեւ
ակն ունի՝ մինչև դիցին թշնամիք իւր ՚ի
14 ներքոյ ոտից իւրոց ։ * Քանզի միով պա-
տարագաւ կատարեաց զսրբեալսն ՚ի մշ-
15 տնջենաւորս ։ * Վկայէ մեզ և հոգին
16 սր̃բ՝ յետ ասելոյն յառաջագոյն ․ * եթէ այս
է ուխտն՝ զոր եդից ընդ հարս նոցա յետ
աւուրցն այնոցիկ , ասէ տէր ․ տաց զօրէ-
նս իմ ՚ի սիրտս նոցա , և ՚ի խորհուրդս
17 նոցա գրեցից զնոսա ։ * Ապա ասէ՝ թէ ըզ
մեղս նոցա և զանօրէնութիւնս նոցա այլ
18 ոչ ևս յիշեցից ։ * Իսկ ուր թողութի̃ է ,
ոչ ևս պիտոյ է վասն մեղաց պատարագ ։ Կ․Ջ
19 * Ունիմք այսուհետև եղբարք՝ համար-
ձակութիւն ՚ի մուտս սրբութեա̃ցն արեամ-
20 բըն Յ̃ի ․ * զոր նորոգեաց մեզ ճանապարհ
նորոգ և կենդանի ՚ի ձեռն վարագուրին ,
21 այսինքն է՝ մարմնոյ իւրոյ ․ * և քահանայ
22 մեծ ՚ի վերայ տանն ա̃յ ․ * մատիցուք ճըշ-

մարիտ սրտիւք՝ լրութբ հաւատոց, լուա-
ցեալ զսիրտս 'ի խղճէ չարեաց՝ և մկրտեալ
զմարմին 'ի ջուրն սրբութե: * Պինդ կալ- 23
ցուք զխոստովանութի անշարժ յուսոյն,
զի հաւատարիմ է որ խոստացաւն: * Եւ 24
զգուշասցուք միմեանց յորդորմամբք սի-
րոյ և գործոց բարեաց. * և մի թողցուք 25
զժողովս միմեանց, որպէս և սովոր են ո-
մանք. այլ մխիթարեսցուք, և այնչափ ես
առաւել՝ որչափ տեսանիցէք զօրն մեր-
ձեալ: * Զի կամակար մեղօք եթէ յան- 26
ցանիցեմք յետ ընդունելութե գիտութե
ճշմարտութեն՝ այնուհետև ոչ ևս պիտոյ
է վասն մեղաց պատարագ. * այլ ահեղ 27
ակնկալութի դատաստանին, և նախանձ
հրոյն՝ որ ուտիցէ զհակառակորդսն: * Որ- 28
համարհեալ ուրուք զօրէնսն Մովսէսի, ա-
ռանց ողորմութեանց՝ առ երկուք կամ ե-
րիւք վկայիւք մեռանէր: * Իսկ որչափ սաս- 29
տիկ պատժոց արժանի համարիցիք զայն,
որ զորդին այ առ ոտն եհար. և զարիւն
նորոյ ուխտին խառնակ համարեցաւ՝ ո-
րով եւ սրբեցաւն. և զհոգին շնորհաց
թշնամանեաց: * Այլ գիտեմք զայն որ ա- 30
սացն. իմ են վրէժխնդրութիք, և ես հա-
տուցից՝ ասէ տէր. և դարձեալ թէ՝ դա-
տի տէր զժողովուրդ իւր: * Ահ մեծ է ան- 31
կանել 'ի ձեռս Աստուծոյ կենդանւոյ:
* Արդ՝ յիշեցէք զաւուրսն զառաջինս. 32

՝յորս լուսաւորեալք բաղում ճգանց և
33 չարչարանաց համբերէք . * մերթ ՚ի նա-
խատինս և ՚ի նեղութիւնս խայտառակեալք ,
մերթ կցորդք այնպիսեաց վաստակու-
34 րացն լինել ։ * Քանզի և ընդ կապեալս
չարչարեցարուք , և զյափշտակութիւն ըն-
չից ձերոց խնդութբ ընկալարուք . քանզի
գիտէիք թէ լաւագոյն ևս ստացուած
ունիք անձանց յերկինս՝ որ կանն և մնան ։
35 * Արդ՝ մի մերժէք ՚ի ձէնջ զհամարձակու-
թիւն ձեր, յորում կայ մեծաց վարձուց հա-
36 տուցումն ։ * Պիտոյ է ձեզ համբերութի .
զի զկամս Այ արարեալ՝ հասջիք աւետեա-
37 ցըն ։ * Զի փոքր միւս ևս քան որչափ՝
որ գալոցն իցէ՝ եկեսցէ , և ոչ յամեսցէ ։
38 * Զի արդարն իմ ՚ի հաւատոց կեցցէ . և
եթէ յերկմիտս ոք իցէ , ոչ հաճեսցէ ընդ
39 նա անձն իմ ։ * Բայց մեք ոչ եթէ երկմը-
տութբ եմք ՚ի կորուստ . այլ հաւատովք
՚ի փրկութիւն հոգւոց ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Զի՞նչ են հաւատք , եթէ ոչ՝ յուսա-
ցելոց իրաց հաստատութիւն , և յանդի-
2 մանութի՝ որոց ոչն երեւին ։ * Զի նովա
3 վկայեցան առաջինքն ։ * Հաւատովք իմա-
նամք հաստատեալ զյաւիտեանսն բանիւ
Այ , յաներևութից զերևելիսս եղեալ ։

* Հաւատովք լաւ պատարագս Հաբէլ 4
քան զկայէն մատուցանէր Աստուծոյ,
որով վկայեցաւ իսկ արդար լինել. զի ՚ի
վերայ պատարագացն եղեւ նմա վկայուի
յա̃յ. զի Թէպէտ և մեռաւ ՚ի նմին, սա-
կայն տակաւին խօսի ։ * Հաւատովք Ե- 5
նովք փոխեցաւ՝ զի մի՛ զմահ ճաշակեսցէ.
և ոչ ուրեք գտանէր, քանզի փոխեաց զն
նա ա̃ծ. և յառաջ քան զփոխելն նորա՝
վկայեցաւ հաճոյ լինել ա̃յ ։ * Բայց առանց 6
հաւատոյ անհնար է հաճոյ լինել. այլ
հաւատալ արժան է այնմ որ մերձենայ
առ ա̃ծ՝ թէ է ա̃ծ. և որ խնդրեն զնա՝ լի-
նի պարգեւատու ։ * Հաւատովք առեալ 7
հրաման Նոյի՝ վասն չեւ ևս երևելեացն՝
զահի հարեալ կազմէր զտապանն ՚ի փրր-
կութի̃ տան իւրոյ, որով դատեցաւն զաշ-
խարհ. և հաւատոցն արդարութե̃ եղեւ
ժառանգաւոր ։ * Հաւատովք՝ որ Աբրա- 8
համն կոչեցաւ՝ ունկնդիր եղեւ ելանել ՚ի
տեղին, զոր առնելոց էր ՚ի ժառանգութի̃.
ել գնաց՝ և ոչ գիտէր յո՞վ երթիցէ ։ * Հա- 9
ւատովք պանդխտեցաւ յերկրին աւե-
տեաց իբրև յօտարութե̃. խորանօք բը-
նակեաց Սահակաւ և Յակովբաւ հանդերձ
ժառանգակցօք նոցին աւետեաց ։ * Քան- 10
զի ակն ունէր հիմամբք հաստատելոյ քա-
ղաքին, որոյ ճարտարապետ և արարիչ ա̃ծ
է ։ * Հաւատովք և ինքն Սառա՝ որ ամու- 11

լըն էր, զօրութ͞ի առնելոյ զսերմն որդեծը-
նութ͞ե՝ ընդունէր. և 'ի տարաժամ հա-
սակի ծնանէր. քանզի հաւատարիմ հա-
12 մարեցաւ զայն՝ որ խոստացաւն: * Վասն
որոյ և 'ի միոջէն ծնանէին. և այն 'ի յան-
ցեալ ժամանակի, իբրև զաստեղս երկնից
բազմութ͞ք, և իբրև զաւազ առ ափն ծո-
13 վու առանց թուոյ: * Ըստ հաւատոց մե-
ռան ամենեքին սոքա, և՛ չև ևս ընկալեալ
զաւետիսն. այլ 'ի հեռուստ տեսին զնո-
սա՝ և ցնծացան, և խոստովան եղեն՝ եթէ
14 օտարք և պանդուխտք են յերկրի: * Զի
որք զայնպիսին խօսին, յայտ առնեն՝ ե-
15 թէ գաւառ իւ͞ր խնդրեն: * Զի եթէ զայն
յիշէին՝ ուստի ելինն, գոյր ժամանակ
16 դառնալոյ անդրէն: * Նա աւանիկ ազնը-
ւականի իմն ցանկացեալ են, այսինքն է՝
երկնաւորին. վասն որոյ ոչ ամօթ համա-
րի ա͞ծ՝ կոչիլ նոցա ա͞ծ. քանզի պատրաս-
17 տեաց նոցա քաղաք: * Հաւատովք մա-
տոյց Աբրահամ 'ի փորձութ͞ե իւրում զԻ-
սահակ պատարագ. և զմիամօրն մատու-
ցանէր, որոյ զաւետիսն ընկալեալ էր.
18 * որում ասացաւն, թէ Իսահակաւ կոչես-
19 ցի քեզ զաւակ. * եդ 'ի մտի իւրում, թէ
և 'ի մեռելոց կարող է յարուցանել ա͞ծ.
20 ուստի և յառակս ընկալաւ զնա: * Հա-
ւատովք՝ վասն հանդերձելոց իրաց օրհ-
21 նեաց Իսահակ զՅակովբ և զԷսաւ: * Հա-

ւատովք Յակոբ ՚ի մեռանել իւրում,
զիւրաքանչիւր ոք յորդւոցն Յովսէփու օրհ֊
նեաց, և երկիր եպագ ՚ի ծայգ գաւազա֊
նի իւրոյ։ * Հաւատովք Յովսէփ ՚ի վախ֊ 22
ճանել իւրում յիշեաց զելս որդւոցն Իս֊
րայէլի, և վասն ոսկերաց իւրոց պատ֊
ուիրեաց։ * Հաւատովք զՄովսէս իբրև 23
ծնան, թագուցաւ ամիս երիս ՚ի հարց
իւրոց. քանզի տեսին կայտառ զմանուկն,
և ոչ զանգիտեցին ՚ի հրամանէ թագաւո֊
րին։ * Հաւատովք Մովսէս իբրև աճեաց՝ 24
ուրացաւ կոչիլ որդի դստերն Փարաւով֊
նի. * լաւ համարեցաւ չարչարել ընդ ժո֊ 25
ղովրդեանն այ, քան առ ժամանակ մի
վայելել ՚ի մեղս։ * Կարևոր համարեցաւ 26
զնախատինսն Քի, քան զմեծութի գան֊
ձուցն Եգիպտացւոց. զի հայեցեալ ակն
ունէր վարձուցն հատուցման։ * Հաւա֊ 27
տովք թողոյր զերկիրն Եգիպտացւոց, և
ոչ երկնչէր ՚ի ցասմանէ թագաւորին. զի
զաներևոյթն իբրև զտեսեալ համբե֊
րութ համարեցաւ։ * Հաւատովք արար 28
զպատիկն և զհեղումն արեանն. զի մի սա֊
տակիչ անդրանկացն մերձենայցէ ՚ի նոսա։
* Հաւատովք անցին ընդ ծովն կարմիր՝ 29
իբրև ընդ ցամաք երկիր. զորոյ զփորձ ա֊
ռեալ եգիպտացւոցն՝ ընկղմեցան։ * Հա֊ 30
ւատովք պարիսպքն Երիքովի անկան,
շուրջ եկեալ զնոքօք զեօթն օր։ * Հաւա֊ 31

տովք Ռախաբ պոռնիկն ոչ կորեաւ ընդ ան-
հաւատսն , որոյ ընկալեալ էր զլրտեսսն
32 խաղաղութբ ։ * Եւ արդ՝ զի՞նչ ևս ասա-
ցից . զի չէ բաւական ժամանակն պատ-
մելոյ վասն Գեդէոնի Բարակայ Սամփսո-
նի Յեփթայեայ՝ Դաւթի և Սամուէլի և այ-
33 լոց մարգարէիցն . * որք հաւատովք պար-
տեցին զթագաւորութիւնս . գործեցին
զարդարութիւն . հասին աւետեաց . խը-
34 ցին զբերանս առիւծուց . * շիջուցին ըզ-
զօրութիւն հրոյ . ապրեցան 'ի բերանոյ
սրոյ . զօրացան 'ի տկարութէ . եղեն զօ-
րաւորք 'ի պատերազմի . առին զբանակս
35 օտարաց ։ * Ընկալան կանայք 'ի յարութե-
նէ զմեռեալս իւրեանց . կէսք կոշկոճեցան՝
և չևևս ընկալեալ զփրկութի , զի լաւա-
36 գոյն յարութեանն հասանիցեն ։ * Եւ կէսք
զտանջանաց և զգանից զփորձ առին , ըզ
37 կապանաց և զբանտից ։ * Քարկոծեցան ,
սղոցեցան , փորձեցան . սպանմամբ սրոյ
մեռան . շրջեցան լեաշկ մաշկօք և մոր-
թովք այծենեօք . կարօտեալք , նեղեալք ,
38 չարչարեալք . * զորս ոչ արժէ աշխարհս .
յանապատի մոլորեալք՝ և 'ի լերինս՝ և
39 յայրս՝ և 'ի փապարս երկրի ։ * Եւ սոքա
ամենեքին վկայեալք 'ի հաւատոցն , չևևս
40 ընկալան զաւետիսն ։ * Աստուծոյ վասն
մեր լաւագոյն համարեալ , զի մի՛ առանց
մեր կատարեսցին ։

ԳԼ. ԺԲ.

Այսուհետեւ և մեք՝ որ այսչափ շուրջ 1
զմեօք մածեալ ունիմք զբազմութ̃ի վկա-
յից, զհպարտութ̃ի զա̃մ ՚ի բաց ընկես-
ցուք՝ և զմեղս կարեւորս. համբերութ̃բ
ընթասցուք ՚ի պատերազմ՝ որ առաջի կայ
մեզ: * Հայեսցուք ՚ի զօրագլուխն հաւա- 2
տոց՝ և ՚ի կատարիչն Յս̃. որ փոխանակ ու-
րախութ̃ենն՝ որ նմա առաջի կայր, յանձն
առ զխաչն, արհամարհեաց զամօթ, նըս-
տաւ ընդ աջմէ աթոռոյն Այ̃: * Ածէ՝ ա- 3
ծէք զմտաւ, որ զայսպիսի համբերութ̃ի
՚ի մեղաւորաց հակառակութ̃է անտի կր-
եաց. զի մի՛ աշխատ լինիցիք անձամբք ձե-
րովք՝ և լքանիցիք: * Զի չեւ ևս արեամբ 4
չափ պատերազմեալք հակառակ կացէք
մեղացն. * և մոռացարուք զմխիթարութ̃ին, 5
որ ընդ ձեզ իբրև ընդ որդեակս խօսի:

Գ * Որդեակ իմ՝ մի՛ լքանիր ՚ի խրատու
տեառն. և մի՛ վհատիցիս՝ յանդիմանեալ
՚ի նմանէ: * Զի զոր սիրէ տէր՝ խրատէ, 6
տանջէ զա̃մ որդի՝ զոր ընդունի: * Ի խ- 7
րատու համբերութ̃ե կայք, իբրև յոր-
դիս մատուցեալ է ՚ի ձեզ Ա̃ծ. ո՞ր որդի է՝
զոր ոչ խրատիցէ հայր: * Զի եթէ ա- 8
ռանց խրատու լինիջիք, որոյ ամենեքին
բաժանորդք եղեն. ապա խորդք իցէք՝ և

9 ոչ որդիք ։ * Զի եթէ ՚ի մարմնաւոր հար-
ցըն մերոց՝ զոր ունիմք խրատիչս՝ պատ-
կառեմք, ո՞րչափ ևս առաւել հնազան-
10 դեսցուք հօրն հոգւոց և կեցցուք ։ * Զի
նոքա առ սակաւ ժամանակս ըստ կամաց
իւրեանց խրատէին . իսկ նա վասն օգտի,
11 առ ՚ի ընդունելոյ զսրբութիւն նր̃ ։ * Ամե-
նայն խրատ առ ժամանակն ոչ ուրախու-
թեան թուի՝ այլ տրտմութե̃ . բայց յե-
տոյ պտուղ խաղաղութե̃ նովաւ կրթե-
12 լոցն հատուցանէ յարդարութի̃ ։ * Վասն
որոյ զձեռս լքեալս՝ և զծունկս կթոտս
13 հաստատեցէք . * և զշաւիղս ուղիղս արա-
րէք ոտից ձերոց . զի մի որ կաղն իցէ՝ գլ-
14 լորիցի, այլ մանաւանդ բժշկեսցի ։ * Զխա-
ղաղութե̃ զհետ երթայք ընդ ամենեսին՝
և զսրբութե̃ . առանց որոյ ոչ ոք տեսանի-
15 ցէ զՏր̃ ։ * Զգոյշ լերուք՝ գուցէ ոք յետ-
նեալ գտանիցի ՚ի շնորհացն Այ̃ ։ * Մի՛ ոք
արմատ դառնութե̃ ՚ի վեր երեւեալ նե-
16 ղիցէ, և նովաւ բազումք պղծիցին ։ * Մի՛
ոք պոռնիկ և պիղծ իբրև զԵսաւ . որ ընդ
միոյ կերակրոյ զանդրանկութի̃ն վաճառ-
17 եաց ։ * Գիտէք՝ զի թէպէտ և յետոյ կա-
մեցաւ ժառանգել զօրհնութի̃ն, խոտան
գտաւ, զի ապաշխարութե̃ տեղի ոչ եգիտ .
թէպէտ և արտասուօք խնդրեաց զնա ։
18 * Զի ոչ էք մատուցեալ առ լեառն շօ- Դ
շափելի, որ հրոյն վառեալ էր՝ և մգով

և մառախղով և խաւարաւ և մթով . * ուր 19
փողն հնչէր և բարբառ պատգամացն .
ուստի՝ որք լուանն՝ հրաժարեցին , զի մի
կրկնեսցի առ նոսա բանն : * Քանզի ոչ 20
հանդարտէին հրամանին . Թէպէտ և գա-
զան մերձենայր 'ի լեառն՝ քարկոծ լինէր :
* Եւ այնպէս ահագին էր տեսիլն , զի և 21
Մովսէս ասէր , եթէ զահի հարեալ եմ և
դողամ : * Այլ մատուցեալ էք 'ի Սիովն 22
լեառն և 'ի քաղաք այ̃ կենդանւոյ՝ յե-
րուսաղէմ յերկինս , և 'ի բիւրաւոր բա-
նակս հրեշտակաց , * և յեկեղեցիս անդ- 23
րանկաց գրելոց յերկինս , և առ դատա-
ւորն ամենեցուն ած̃ , և հոգիս արդարոց
կատարելոց . * և 'ի նորոյ կտակարանաց 24
միջնորդն Յս̃ , և 'ի հեղումն արեան նորա՝
որ առաւել խօսի քան զՀաբելին :

* Զգոյշ լերուք գուցէ հրաժարիցէք 25
յայնմանէ՝ որ խօսեցաւն . զի եթէ նոքա
ոչ կարացին զերծանել հրաժարեալք յայն-
մանէ՝ որ յերկրին հրաման տայր , ո՞րչափ
ևս առաւել մեք , եթէ յերկնաւորէն թի-
կունս դարձուցանիցեմք : * Որոյ ձայնն 26
զերկիր շարժեաց յայնժամ . և այժմ խոս-
տացեալ է՝ և ասէ . միւսանգամ շարժե-
ցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ և զերկինս :
* Այլ միւսանգամն յայտ առնէ զշարժե- 27
լոցն . իբրև զեղելոց փոփոխումն , զի հաս-
տատունն կացցեն անշարժքն : * Վասն որոյ 28

թագաւորութի͞ անշարժ ընկալեալ, պինդ
կալցուք զշնորհսն, որով պաշտեմք զա͞ծ
29 հաճութ͞բ՝ ահիւ և դողութ͞բ. *քանզի
Աստուած մեր հուր ծախիչ է:

ԳԼ. ԺԳ.

1 Եղբայրսիրութի͞ հաստատեսցի առ ձեզ:
2 *Օտարասիրութիւն մի՛ մոռանայք. զի այ-
նու ոմանք յանգէտս ընկալան զհրեշտա-
3 կս: *Յուշ լիցին ձեզ կապեալքն՝ ո͞ր
թէ դուք ընդ նո͞ կապեալ իցէք. և չար-
չարեալքն, ո͞ր և դուք իսկ մարմնաւոր
4 էք: *Պատուական է ամուսնութի͞ ամե-
նեւին՝ և սուրբ անկողինք. բայց զշունս
5 և զպոռնիկս դատի ա͞ծ: *Վարք անարծա-
թասէրք լինիցին, բաւական համարել որ-
չափ ինչ 'ի ձեռս իցէ. քանզի ինքն իսկ
ասաց. ոչ թողից զքեզ՝ և ոչ ընդ վայր
6 հարից. *որպէս համարձակ լիցուք ասել.
տէր է իմ օգնական, և ես ոչ երկեայց,
7 զի՛ արասցէ ինձ մարդ: *Յիշեցէք զառաջ-
նորդըս ձեր որ խօսեցան ձեզ զբանն ա͞յ.
հայեցեալք յելս գնացից նոցա՝ նմանողք
8 եղերուք հաւատոցն: *Յիսուս ք͞ս երէկ
9 և այսօր, նոյն և յաւիտեանս: *Յուս-
մունս պէսպէսս և յօտարաձայնս մի՛ դան-
դաչէք. զի լաւ է շնորհօք հաստատել զս-
իրտս՝ և ոչ կերակրովք. որովք ոչինչ օգ-

տեցան՝ որ այնպէսն գնացին ։
Ե * Ունիմք մեք սեղան , ուստի ոչ ունին 10
իշխանութի̃ ճաշակել , որք պաշտեն զպաշ-
տօն խորանին ։ * Զի որոց անասնոց մատ- 11
չէր արիւնն 'ի սրբութիւն վասն մեղաց
'ի ձեռն քահանայապետին , նոցուն մար-
մինքն այրէին արտաքոյ բանակին ։ * Վն̃ 12
որոյ և Յս̃՝ զի սրբեսցէ իւրով արեամբն
զժողովուրդն , արտաքոյ դրանն չարչարե-
ցաւ ։ * Արդ՝ եկայք ելցուք առ նա ար- 13
տաքոյ բանակին , առեալ յանձն զնախա-
տինս նր̃ ։ * Քանզի ոչ եթէ ունիմք քա- 14
ղաք՝ որ աստէն մնալոց իցէ , այլ զհան-
դերձեալսն խնդրեմք ։ * Արդ՝ 'ի ձեռն նր̃ 15
մատուսցուք պատարագ օրհնութե̃ յա̃մ
ժամ ա̃յ . այսինքն է՝ զպտուղ շրթանց
խոստովանելոց յանուն նորա ։ * Զբարե- 16
րարութի և զհաղորդութիւն մի՛ մոռա-
նայք , զի ընդ այնպիսի պատարագս հա-
ճի ա̃ծ ։ * Ունկնդիր լերուք առաջնորդաց 17
ձերոց , և հպատակ կացէք նոցա . զի նո-
քա տքնին վասն ոգւոց ձերոց՝ որպէս թէ
համարս տալոց իցեն ընդ ձեր , զի խըն-
դութեամբ արասցեն զայն՝ և մի՛ հոգւոց
հանելով . զի այն ոչ յօգուտ ձեր է ։
ԿԻՐ * Աղօթս արարէք վասն մեր . զի հաւ- 18
տացեալ գիտեմք եթէ բարւոք միտս ու-
նիմք . յամենայնի կամիմք բարւոք գնա-
ցըս ցուցանել ։ * Եւ առաւել աղաչեմ՝ 19

զի զայն առնիցէք , զի վաղագոյն պատըս_
20 պարեցայց ձեզ ։ * Այլ ա̃ծ խաղաղութեան՝
որ եհան 'ի մեռելոց զհովիւն հօտից զմե_
ծըն արեամբ յաւիտենական ուխտին զտ̃ր
21 մեր Յս̃ , * հաստատեսցէ զձեզ 'ի գործս
բարութեան՝ առնել զկամս նորա . և արաս_
ցէ 'ի մեզ զհաճոյսն առաջի իւր 'ի ձեռն
Յս̃ի Քս̃ի . որում փառք յաւիտեանս . ա_
22 մէն ։ * Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ անսալ բա_
նիս մխիթարութեան . քանզի սակաւուք
23 գրեցի ձեզ ։ * Այլ ճանաչէք զեղբայրն մեր
զՏիմոթէոս զարձակեալն առ ձեզ . ընդ
որում, եթէ վաղագոյն գայցէ՝ տեսից ըզ
24 ձեզ ։ * Ողջոյն տաջիք ամենայն առաջնոր_
դաց ձերոց , և ամենայն սրբոց ։ Ողջոյն
տան ձեզ՝ որ 'ի կողմանս իտալացւոց են ։
25 * Շնորհք ընդ ամենեսին ձեզ . ամէն ։

Առ Եբրայեցիս՝ գրեցաւ յիտալիայ 'ի ձեռն
Տիմոթեայ ։

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՅՑ

ՅԱԿՈՎԲՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

Գլ. Ա.

Ա.Դ. ՅԱԿՈՎԲՈՍ Ա̃յ և տեառն Յ̃սի 1
Ք̃ի ծառայ . երկոտասան ազ-
գացդ որ 'ի Սփիւռս էք՝ ողջոյն ։ * Ամենայն 2
ուրախութե արժանի համարիջիք եղբարք .
յորժամ 'ի պէսպէս փորձութեան 'ի մէջ
անկանիջիք ։ * Գիտասջիք զի հանդէս ձե- 3
րոց հաւատոցն յօրինեալ գործէ զհամ-
բերութի ։ * Իսկ համբերութին գործ կա- 4
տարեալ ունիցի , զի իցէք ողջանդամք և
կատարեալք , և ոչ իւիք նուազեալք ։
* Ապա թէ ոք 'ի ձէնջ իցէ նուազեալ յի- 5
մաստութենէ , խնդրեսցէ յԱ̃յ . որ տայն
ա̃մի առատապէս՝ և ոչ նախատէ . և տա-
ցի նմա ։ * Բայց խնդրեսցէ հաւատովք՝ 6
և մի երկմտեսցէ , զի որ երկմիտն է՝ նման
է հողմակոծեալ և տատանեալ ալեաց ծո-

7 վա ։ * Մի՛ ակնկալցի մարդն այն առնուլ
8 ինչ յա̃յ ․ * զի այր երկմիտ՝ առանց հաս-
9 տատուն է յա̃մ ճանապարհս իւր ։ * Պար-
ծեսցի եղբայր խոնարհ ՚ի բարձրութիւն
10 իւր , * և որ մեծատունն իցէ ՚ի խոնար-
հութի̃ իւր ․ քանզի իբրև զծաղիկ խո-
11 տոյ անցցէ ․ * զի ծագեաց արև հանդերձ
խորշակաւ՝ և ցամաքեցոյց զխոտն , և թօ-
թափեցաւ ծաղիկն նորա , և կորեաւ վա-
յելչութի̃ երեսաց նորա ․ նոյնպէս և մե-
ծատունն հանդերձ շահիւքն իւրովք
12 թարշամեսցի ։ * Երանեալ է այր որ համ-
բերիցէ փորձանաց ․ զի եթէ ընտիր եւս
գտանիցի , առցէ զպսակն կենաց՝ զոր խոս-
տացաւ սիրելեաց իւրոց ։
13 * Մի՛ ոք որ ՚ի փորձութե̃ իցէ , ասիցէ՝ Ա̃Ե
թէ յա̃յ փորձիմ ․ զի ա̃ծ անփորձ է չար-
14 եաց ․ փորձէ նա և ոչ զոք , * իւրաքանչ-
իւր ոք փորձի առ յիւրոցն ցանկութեանց
15 ձգեալ և պատրեալ ։ * Ապա այնուհետև
ցանկութիւն յղացեալ՝ զմեղս ծնանի ․ և
16 մեղքն կատարեալ՝ զմահ ծնանին ։ * Մի՛
17 խաբիք եղբարք իմ սիրելիք ․ * զի ա̃մ տուրք
բարիք՝ և ա̃մ պարգևք կատարեալք ՚ի
վերուստ են իջեալ առ ՚ի հօրէն լուսոյ ․
յորում չիք փոփոխումն՝ և կամ շրջելոյ
18 ստուեր ։ * Կամեցեալ ծնաւ զմեզ բանիւ
ճշմարտութե̃ն՝ լինել մեզ պտուղ ինչ ըս-
19 տացուածոց նորա ։ * Գիտասջիք եղբարք

իմ սիրելիք ։ Եղիցի ա՟մ մարդ արագ առ
'ի լսել, և ծանր առ 'ի խօսել, և ծանր
առ 'ի բարկանալ ։ * Զի բարկութի՟ մար- 20
դոյ զարդարութի՟ ա՟յ ոչ գործէ ։ * Որով 21
'ի բաց թօթափեալ զա՟մ աղտեղութիւնս
և զյաւելուածս չարեաց, հեզութե՟ ըն-
դունիջիք զբանն ընդաբոյս. որ կարողն է
կեցուցանել զոգիս ձեր ։ * Լինիջիք առ- 22
նելիք բանին, և մի՛ լսելիք միայն համա-
րեսջիք զանձինս ։ * Զի թէ ոք լսող միայն 23
իցէ բանին՝ և ոչ առնելի, նման է նա մար-
դոյ՝ որ պշուցեալ հայիցի ընդ երեսս իւր՝
որ ծնանիցին 'ի հայելւոջ. * զի հայեցեալ 24
ետես զինքն՝ և զանց արար, և անդէն մո-
ռացաւ թէ որպիսի ոք էր ։ * Իսկ որ յառ- 25
եալ 'ի կատարեալ օրէնս ազատութեանն
հայիցի՝ և 'ի նմին կացցէ, ոչ եղև նա
լսող մոռացութե՟՝ այլ առնելի գործոյն ։
նա՝ յառնելն իւրում լիցի երանելի ։ * Ե- 26
թէ ոք կամիցի կրօնաւոր լինել՝ և ոչ սան-
ձահարիցէ զլեզու իւր՝ այլ զբաղեցուցա-
նիցէ զսիրտն իւր, այնպիսւոյն վայրապար
է կրօնաւորութիւն ։ * Կրօնաւորութի՟ ս՟ր 27
և անարատ՝ առ 'ի յա՟յ և 'ի Հօրէ՝ այս է,
այցելու լինել որբոց և այրեաց 'ի նեղու՟ե
իւրեանց, անարատ պահել զանձն յաշխարհէ ։

ԳԼ. Բ.

Ա.Ձ. Եղբարք իմ, մի՛ աչառութեամբ ունիցիք 1

զհաւատսն տեառն մերոյ Յ՟սի Ք՟սի, որ տէ֊
2 րըն է փառաց։ * Եթէ մտանիցէ 'ի ժողո֊
վուրդ ձեր այր՝ որ ունիցի մատանի ոսկի
և զհանդերձս պայծառս, մտանիցէ անդր
և աղքատ ոք՝ 'ի հանդերձս աղտեղիս,
3 * Հայիցիք ընդ այն՝ որ ունիցի զհանդերձ֊
սըն պայծառս, և ասիցէք՝ եթէ դու նիստ
աստ պատուով. և ցաղքատն ասիցէք՝ ե֊
թէ յոտն կաց դու այդր, կամ թէ եկ
4 նիստ առ պատուանդանիս իմով։ * Ո՞չ
խղճիցէք յանձինս՝ և լինիցիք դատաւորք
5 չարեացն խորհրդոց։ * Լուարուք ինձ եղ֊
բարք իմ սիրելիք, ո՞չ ապաքէն ա՟ծ ընտ֊
րեաց զաղքատս աշխարհիս, որ են մեծա֊
տունք հաւատովք, և ժառանգաւորք ար֊
քայութե՟ն՝ զոր խոստացաւ սիրելեաց իւ֊
6 րոց։ * Եւ դուք անարգէք զաղքատս։ Ո՞չ
մեծատունքն յաղթահարեն զձեզ՝ և նոքա
7 քարշեն զձեզ 'ի դատաստան։ * Ո՞չ նոքա
հայհոյեն զբարուոք անունն՝ որ կոչեցեալ
8 է 'ի վերայ ձեր։ * Ապա թէ զօրէնսն կա֊
տարիցէք զարքունականս ըստ գրոց, եթէ
սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո, բար֊
9 ւոք առնէք։ * Իսկ եթէ աչառիցէք, մե֊
ղս գործէք՝ յանդիմանեալք յօրինացն
10 իբրև օրինազանցք։ * Որ ոք զա՟մ օրէն֊
սըն պահիցէ, և միով իւիք ինչ գթիցէ,
11 եղև ա՟մ օրինացն պարտապան։ * Զի որ
ասացն՝ թէ մի՛ սպանանիցես, ասաց թէ

և մի՛ շնայցես . զի եթէ սպանանիցես ոչ՝
բայց շնայցես , եղեր յանցաւոր օրինա֊
ցըն ։ * Այնպէս խօսեցարուք՝ և այնպէս 12
արարէք , որպէս զի ազատութեան օրինօքն
իցէք դատելոց ։ * Օ՛ի անողորմ դատաս֊ 13
տան լինելոց է այնմ , որ ոչ առնիցէ զողոր֊
մութի . քանզի բարձրագլուխ պարծի ո֊
ղորմութիւն առ դատաստանաւն ։
ԱԵ * Օ՛ի՞նչ օգուտ իցէ եղբարք իմ , եթէ 14
ասիցէ ոք հաւատս ունել՝ և գործս ոչ ու֊
նիցի . միթէ կարիցէ՞ն հաւատքն ապրե֊
ցուցանել զնա ։ * Եթէ եղբայր ոք կամ 15
քոյր՝ իցեն մերկ կամ կարօտեալ աւուրն
կերակրոյ , * ասիցէ ոք 'ի ձէնջ ցնոսա . 16
երթայք խաղաղութբ , ջեռարուք և յա֊
գեցարուք . և տայցէք ոչ նոցա զպէտս
մարմնոյն , զի՞նչ օգուտ իցէ ։ * Այնպէս 17
և հաւատք եթէ գործս ոչ ունիցին , մե֊
ռեալ են առանձինն ։ * Այլ թերևս ա֊ 18
սիցէ ոք . եթէ դու հաւատս ունիս՝ և
ես գործս ունիմ . ցոյց ինձ զհաւատսն քո
առանց գործոց , և ես ցուցից քեզ 'ի գոր֊
ծոցն իմոց զհաւատս ։ * Դու հաւատաս՝ 19
զի մի է ած , բարւոք առնես . և դևք հա֊
ւատան՝ և սարսեն ։ * Կամի՞ս գիտել ո՞վ 20
մարդ սնոտի , զի հաւատք առանց գործոց
դատարկ են ։ * Աբրահամ հայր մեր ո՞չ 21
ապաքէն 'ի գործոց արդարացաւ՝ հանեալ
'ի սեղան զորդին իւր զԻսահակ պատա֊

22 րաց ։ * Տեսանե՞ս՝ զի հաւատքն եղեն գոր-
ծակից գործոց նորա . և ՚ի գործոց անտի
23 հաւատքն կատարեցան ։ * Եւ կատարե-
ցաւ գիրն՝ որ ասէ . Հաւատաց Աբրահամ
յա̃ծ , և համարեցաւ նմա յարդարութի .
24 և կոչեցաւ բարեկամ ա̃յ ։ * Տեսանէ՞ք՝ զի
՚ի գործոց արդարանայ մարդ՝ և ոչ ՚ի հա-
25 ւատոց միայն ։ * Նոյնպէս և Ռախաբ պոռ-
նիկն՝ ո՞չ ապաքէն ՚ի գործոց արդարացաւ ,
ընկալեալ զլրտեսսն՝ և ընդ այլ ճանա-
26 պարհ արձակեաց ։ * Զոր օրինակ մարմին
առանց հոգւոյ մեռեալ է , սոյնպ̃ և հա-
ւատք առանց գործոց մեռեալ են ։

ԳԼ. Գ.

1 Մի՛ բազում վարդապետք լինել եղ- ԲԿ
բարք իմ , գիտասջի՛ք՝ զի մեծ դատաստան
2 ընդունելոց եմք . * Քանզի բազում ինչ
յանցանեմք ամենեքեան ։ Եթէ ոք բանիւ
ոչ յանցանիցէ՝ նա է մարդ կատարեալ ,
որ կարողն է սանձահարել զա̃մ մարմին
3 իւր ։ * Տե՛ս զի ձիոց սանձս ՚ի բերան դը-
նեմք՝ առ անսալոյ նոցա մեզ , և զա̃մ մար-
4 մինս նց̃ նուաճեմք ։ * Ահաւասիկ և նաւք
որպիսի՛ ինչ են , և ՚ի սաստիկ հողմոց վա-
րին . և փոքր թեւոյն շրջին՝ յոր կոյս և
5 միտք ուղղչին կամիցին ։ * Նոյնպէս և լե-
զու փոքր ինչ անդամ է՝ և մեծամեծս

բարբառի . ահա և սակաւ ինչ հուր զոր-
*չափ անտառս հրդեհէ : *Եւ լեզու հուր՝* 6
զարդ անիրաւութե՟, լեզու հաստատեալ
է յանդամս մեր , որ զա՟մ մարմինն ապա-
կանէ , և վառէ հրով զանիւ ծննդեան ,
*և բորբոքեալ տոչորի 'ի գեհենի : *Ամե-* 7
նայն բնութիւն գազանաց՝ և թռչնոց և
սողնոց՝ և որ 'ի ծովու են , հնազանդեալ
է՝ և հնազանդի մարդկեղէն բնութեան :
**Բայց զլեզու մարդկան ոչոք կարէ հնա-* 8
զանդել՝ զչարն և զանկարգ՝ և զլի թու-
*նոք մահաբերբին : *Նովաւ օրհնեմք զտէ-* 9
րն և զհայր , և նովաւ անիծանեմք զմար-
դիկ՝ որ ըստ նմանութե՟ ա՟յ արարան :
**Ի նմին բերանոյ ելանեն օրհնութի՟ք և* 10
անէծք : ոչ է պարտ եղբարք իմ այսմ այս-
*պէս լինել : *Միթէ աղբիւր անդստին* 11
'ի միոյ ականէն բղխիցէ՞ քաղցր և դառն :
**Միթէ մարթ ինչ իցէ եղբարք իմ՝ թզ-* 12
զենւոյ ձէթ բերել , կամ որթոյ՝ թուզ , և
ոչ աղտաղտին տեղւոյ ջուր քաղցր առնել :
ԲԲ **Ո՞վ իցէ իմաստուն և հանճարեղ 'ի* 13
ձեզ , ցուցցէ 'ի բարւոք գնացից զգործս
*իւր հեզութե՟ իմաստութե՟ն : *Ապա ե-* 14
թէ նախանձ՝ և դառնութի՟ և հակառա-
կութի՟ ունիցիք 'ի սիրտս ձեր , մի՛ պար-
*ծիք սուտ առնել զճշմարտութի՟ն : *Ոչ* 15
է իմաստութի՟ս այս իջեալ 'ի վերուստ ,
այլ երկրաւոր՝ շնչաւոր՝ և դիւական :

16 * Զի ուր հեռ եւ նախանձ, անդ է ան-
17 կարգութիւն՝ եւ ամ իրք չարք: * Իսկ վերին
իմաստութիւն, նախ զի սբ է՝ ապա խա-
ղաղարար, հեզ՝ դիւրահաւան՝ լի ողորմութք
եւ պտղովք բարեաց, անխիղճ, առանց կեղ-
18 ծաւորութե: * Պտուղ արդարութե խաղաղութք
սերմանի այնոցիկ՝ որ առնեն զխաղաղութի:

ԳԼ. Դ.

1 Ուստի՞ պատերազմունք՝ եւ ուստի՞ կռ-
ուիւք 'ի ձեզ. ո՞չ յայսպիսի ցանկութեց
ձերոց՝ որ զօրացեալ են յանդամս ձեր:
2 * Ցանկանայք՝ եւ ոչ ունիք. սպանանէք եւ
նախանձիք՝ եւ ոչ կարէք հասանել. պա-
տերազմիք կռուիք՝ եւ ոչ ունիք. վասն զի
3 ոչ խնդրէք: * Խնդրէք՝ եւ ոչ առնուք,
վասն զի չարաչար խնդրէք. զի արդէն 'ի
4 ցանկութիս ձեր մաշեսջիք: * Շնացողք՝
ո՞չ գիտէք՝ զի սէր աշխարհիս այսորիկ
թշնամութի է առ ած. զի որ ոք կամիցի
սիրել զաշխարհ՝ թշնամի առնէ զանձն
5 իւր այ: * Կամ թէ վայրապա՞ր համարի-
ցիք՝ զոր ասէ գիրն. առ նախանձ ինչ՝ ո-
րում փափաքէ հոգին՝ որ բնակեաց 'ի
6 մեզ, * տալ զառաւել շնորհսն: վասն ո-
րոյ ասէ. տր ամբարտաւանից հակառակ
կայ, տայ շնորհս խոնարհաց:
7 * Հնազանդեցարուք այսուհետեւ այ, ԲԳ

և կացէք հակառակ չարախօսին. և լիցի
փախստական առ 'ի ձէնջ ։ * Մերձեցա- 8
րուք առ ա̃ծ՝ և մերձեսցի առ ձեզ ։ Սըր-
բեցէք զձեռս մեղաւորք, և ուղիղ արա-
րէք զսիրտս՝ երկմիտք ։ * Տառապեցարուք՝ 9
սգացարուք և լացէք. ծաղր ձեր 'ի սուգ
դարձցի, և ուրախութի̃ ձեր 'ի տրտմու-
թիւն ։ * Խոնարհեցարուք առաջի տեա- 10
ռըն՝ և բարձրացուսցէ զձեզ ։ * Մի՛ բամ- 11
բասէք զմիմեանս եղբարք. որ բամբասէ
զեղբայր՝ կամ դատի զեղբայր իւր, զօրէն-
սըն բամբասէ՝ և զօրէնսն դատի. իսկ եթէ
զօրէնսն դատիցիս՝ ոչ առնելի օրինացն ես՝
այլ դատաւոր ։ * Մի է օրէնսդիր և դատա- 12
ւոր՝ որ կարողն է փրկել և կորուսանել ։
* դու ո՞վ ես՝ որ դատիս զընկերն ։ Հաւասիկ 13
են, որ ասեն. այսօր՝ և վաղիւ երթիցուք
յայս անուն քաղաք, եղիցուք անդ տարի
մի, վաճառեսցուք՝ և շահեսցուք. * որք 14
ոչ գիտէք զվաղիւն, * ո՞րպիսի ինչ են կեանք 15
ձեր. զի իբրև զմրրիկ էք, որ առ սակաւ
մի երեւեալ՝ և ապա ապականեալ ։ փո-
խանակ զի ասէիք՝ եթէ տէր կամեսցի՝ և
կեցցուք, արասցուք զայս ինչ՝ կամ զայն ։
* Իսկ արդ՝ պարծիք յամբարտաւանութե̃ 16
ձերում. ա̃մ ինչ այսպիսի պարծանք չա-
րութեան են ։ * Որ ոք գիտիցէ զբարին՝ և 17
ոչ առնիցէ, մեղք են նմա ։

ԳԼ. Ե.

1 Արդ՝ այսուհետև մեծատունք լացէք ԲԴ
և ողբացէք 'ի վերայ թշուառութեացն, որ
2 գալոց են 'ի վերայ ձեր։ * Զի մեծութիւն
ձեր յոչինչ է, և հանդերձք ձեր կերակուր
3 ցեցոյ։ * Արծաթ ձեր և ոսկի ժանգահար,
և ժանգ նոցա լիցի ձեզ 'ի վկայութիւն, և կերի-
ցէ զմարմինս ձեր։ իբրև զհուր գանձեցէք
4 աւուրցն յետնոց։ * Ահաւասիկ վարձք մշա-
կաց՝ որ գործեն զանդս ձեր առ ձեզ են.
զրկեալն 'ի ձէնջ աղաղակէ, և բողոք հըն-
ձողացն եհաս յականջս տեառն զօրութեց։
5 * Փափկացայք 'ի վերայ երկրի՝ և զբօսայք.
սնուցէք զսիրտս ձեր իբրև աւուր սպան-
6 ման։ * Զրկեցիք սպանիք զարդարն, որ
7 ոչ կայր ձեզ հակառակ։ * Երկայնամիտ
լերուք եղբարք մինչև 'ի գալուստն տն.
ահա մշակ երկայնամտեալ սպասէ պտո-
ւական պտղոյն երկրի, մինչև առցէ զկա-
8 նուխ և զանագան։ * Երկայնամտեցէք
և դուք, և հաստատեցէք զսիրտս ձեր.
9 զի գալուստն տեառն մերձեալ է։ * Մի
տրտմեցուցանէք զմիմեանս եղբարք. զի
մի դատիցիք. ահաւասիկ դատաւորն առ
10 դուրս կայ։ * Օրինակ առէք եղբարք՝
չարչարանաց և երկայնմտութե զմարգա-
11 րէան, որ խօսեցան յանուն տն։ * Ահա-

ւասիկ երանեմք համբերողաց . զհամբե-
րութի Յոբայ լուարուք՝ և զկատարումն
տն տեսէք . զի բազմագութ է և ողորմած ։
ԲԵ * Յառաջ քան զամ ինչ եղբարք իմ, 12
մի երդնուցուք՝ մի յերկինս՝ մի յերկիր՝
մի յայլ ինչ երդումն , այլ եղիցի ձեր այոն
այո , և ոչն՝ ոչ . զի մի ՚ի կեղծաւորութի
ինչ անկանիցիք ։ * Վշտանայցէ ոք ՚ի ձէնջ , 13
յաղօթս կացցէ . բերկրեսցի ոք , սաղմոս
ասասցէ ։ * Հիւանդանայցէ ոք ՚ի ձէնջ՝ 14
կոչեսցէ զերիցունս զեկեղեցւոյն՝ և արաս-
ցեն ՚ի վերայ նորա աղօթս , օծցեն իւղով
յանուն տեառն . * և աղօթքն հաւատովք 15
փրկեսցեն զաշխատեալն , և յարուսցէ զնա
տէր . և եթէ մեղս ինչ իցէ գործեալ՝
թողցի նմա ։ * Խոստովան եղերուք մի- 16
մեանց զմեղս , և աղօթս արարէք ՚ի վերայ
միմեանց՝ որպէս զի բժշկեսջիք . քանզի
յոյժ զօրաւոր են աղօթք արդարոց յօգ-
նականութի ։ * Եղիա մարդ էր իբրև ըզ 17
մեզ չարչարելի . և յաղօթս եկաց՝ և ոչ
տեղաց յերկիր զերիս ամս և զվեց ամիս ։
* Եւ դարձեալ եկաց յաղօթս՝ և ետուն 18
երկինք զանձրև՝ և բուսոյց երկիր զպտուղ
իւր ։ * Եղբարք իմ, եթէ ոք ՚ի ձէնջ մո- 19
լորիցի ՚ի ճշմարտութէ ճանապարհէն՝ և
դարձուսցէ ոք զնա . * գիտասցէ , զի որ 20
դարձուսցէ զմեղաւորն ՚ի մոլորութէ ճա-
նապարհէն իւրմէ , փրկեսցէ զոգի իւր ՚ի
մահուանէ՝ և ծածկեսցէ զբազմութի մեղաց ։

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՅՑ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊԵՏՐՈՍ առաքեալ Յսի Քրիստո_ ԲՋ
սի, ընտրելոցդ նժդեհից, որ 'ի
սփիւռս պոնտացւոց գաղատացւոց և կա_
պադովկեցւոց և ասիացւոց և բիւթա_
2 նացւոց, * ըստ կանխագիտութեն այ
հօր. սրբութբ հոգւոյն, 'ի հնազանդութի
և 'ի հեղումն արեանն Յսի Քսի. շնորհք
3 ընդ ձեզ և խաղաղութի բազմասցի: *Օրհ_
նեալ է ած և հայր տեառն մերոյ Յսի Քսի,
որ ըստ բազում ողորմութե իւրում ծն_
եալ զմեզ վերստին 'ի յոյս կենդանի. 'ի
ձեռն յարութեն Յսի Քսի 'ի մեռելոց,
4 * յանեղծ և յանարատ և յանթառամ

ժառանգութիւնն որ պահեալ է՝ յեր-
կինս ՚ի ձեզ. * որ զօրութեամբն այ պա- 5
հեալ էք հաւատովք ՚ի պատրաստեալ
փրկութին, յայտնեալ ՚ի յետին ժամանա-
կըս: * Որով ուրախ լինիջիք՝ որ այժմ սա- 6
կաւիկ ինչ ըստ պատշաճի իրացդ տըրտ-
մեալ էք ՚ի պէսպէս փորձութիս: * Զի 7
հանդէս ձերոյ հաւատոցն առաւել քան
զոսկի կորստական պատուական է. որ հը-
րով փորձեալ՝ գտաւ ՚ի գովութի և ՚ի
փառս, և ՚ի պատիւ ՚ի յայտնութեն Յի
Քի: * Զոր ոչն տեսիք՝ և սիրեցիք. ընդ 8
որ այժմ՝ ոչ հայեցեալք՝ բայց հաւատա-
ցեք. և ուրախ էք անճառ և փառաւո-
րեալ խնդութբն. * ընկալեալ զկատարու- 9
մըն հաւատոցն ձերոց զոգւոցն փրկութի:
* Վասն որոյ փրկութե խնդրեցին և քըն- 10
նեցին մարգարէքն. որք վասն որոյ ՚ի ձեզ
լինելոց էին շնորհքն՝ մարգարէանային.
* քննէին յորում և յորպիսի ժամանակի 11
գուշակէր ՚ի նոսա հոգին Քի. որ նախ
զչարչարանացն Քի վկայէր՝ և յետ այնո-
րիկ՝ զփառացն: * Որոց և յայտնեցաւ իսկ. 12
զի ոչ եթէ անձանց, այլ մեզ մատակա-
րարք լինէին նոցին. որք այժմ պատմե-
ցան այնուքիւք, որ աւետարանեցինն ձեզ
հոգւովն սրբով, որ առաքէրն յերկնից.
զոր ցանկային տեսանել գոնեայ ընդ ա-
գոտ հրեշտակք:

13 * Արդ պնդեալ զմէջս մտաց ձերոց՝ ԲԵ
զուարթացեալք բովանդակ սպասեցէք
հասելոյն ձեզ շնորհաց ՚ի յայտնութեն
14 Յի՛ի Քի՛ի, * իբրև զորդիս հնազանդութե.
մի՛ կերպարանեալք առաջին ձերովք ան-
15 գիտութեն ցանկութիւք. * այլ ըստ սրբոյն
որ կոչեաց զձեզ՝ և դուք սուրբք յա՛մ գր-
16 նացս ձեր լինիջիք: * Վասն որոյ գրեալ է,
եթէ եղերուք սուրբ զի ես սուրբ եմ:
17 * Եւ եթէ հայր կոչիցէք զայն, որ առանց
ակնառութե դատի ըստ իւրաքանչիւր գոր-
ծոց. ապա երկիւղիւ զձերոցն պանդխը-
18 տութե ժամանակս գնասջիք: * Գիտաս-
ջիք, զի ոչ ապականացու արծաթեղինօք՝
և ոսկեղինօքն փրկեցարուք ՚ի ձերոց ու-
19 նայնութե հայրենաւոր գնացիցն. * այլ
պատուական արեամբն Քի՛ի, իբրև անբիծ
20 և անարատ դառին: * Որ յառաջ ծանօթն
էր՝ նախ քան զիսկզբանէ աշխարհի. և ե-
րևեցաւ ՚ի վախճան ժամանակաց վասն
21 ձեր. * որք նովաւ հաւատացէք յա՛ծ՝ որ
յարոյց զնա ՚ի մեռելոց, և ետ նմա փա-
ռս, զի հաւատքն ձեր և յոյս լիցին յա՛ծ:
22 * Զանձինս ձեր սրբել հնազանդութբ
ճշմարտութեն. յեղբայրսիրութե առանց
կեղծաւորութե, ՚ի սուրբ սրտէ սիրել
23 սերտիւ զմիմեանս: * Ծնեալք վերստին
ոչ յապականութենէ սերմանէն. այլ յա-
նապականացուէն, կենդանի և մշտնջե-

նական բանիւն ա՟յ ։ * Զանզի ա՟մ մարմին 24
իբրեւ զխոտ է . եւ ա՟մ փառք մարդոյ իբ-
րեւ զծաղիկ խոտոյ . խոտն ցամաքեցաւ՝ եւ
ծաղիկն թօթափեցաւ . * եւ բան տեառն 25
մնայ յաւիտեան . այսինքն է բանն , որ ՚ի
ձեզ աւետարանեցաւ ։

ԳԼ. Բ.

ԳԿ Իբաց թօթափել այսուհետեւ զամե- 1
նայն չարութ՟ի՝ եւ զա՟մ նենգութ՟ի եւ զկեղ-
ծաւորութ՟իս եւ զնախանձ , եւ զա՟մ չարա-
խօսութ՟ի . * իբրեւ զարդի ծնեալ մանկու- 2
նքս խօսունս . եւ անխարդախ կաթինն
փափաքեցէք , զի նովաւ աճիցէք ՚ի փրր-
կութ՟ի ։ * Եթէ ճաշակեցէք՝ զի քաղցր է 3
տէր ։ * Առ որ մատուցեալ ՚ի վէմն կեն- 4
դանի , որ թէպէտ ՚ի մարդկանէ անար-
գեալ . այլ առ ՚ի յա՟յ ընտրեալ եւ պատ-
ուական է . * եւ դուք իբրեւ զվէմս կենդա- 5
նիս շինիք տաճար հոգեւոր յանարատ
քահանայութ՟ի , մատուցանել զհոգեւորն
պատարագս՝ հաճոյս ա՟յ , ՚ի ձեռն Յ՟սի Ք՟սի ։
* Վասնզի կայ իսկ ՚ի գրի , թէ ահաւասիկ 6
դնեմ ՚ի Սիովն վէմ ընտիր՝ գլուխ անկեան
պատուական , եւ որ ՚ի նա հաւատասցէ՝
մի ամաչեսցէ ։ * Ձեզ այսուհետեւ հաւա- 7
տացելոց է վէմ պատուական . իսկ անհա-
ւատիցն , վէմ զոր անարգեցին շինողքն ,

8 նա եղեւ գլուխ անկեան . * և վէմ գլոր-
ման և վէմ գայթագղութեան , որ գայ-
թագղին ապստամբեալք 'ի բանն՝ յոր և
9 եդանն : * Այլ դուք ազգ էք ընտիր , թա-
գաւորութիւն , քահանայութիւն , ազգ
սուրբ , ժողովուրդ սեպհական . որպէս զի
զձեր առաքինութիւնս նուիրեցէք այնմ ,
որ զձեզ 'ի խաւարէն կոչեաց յիւր սքան-
10 չելի լոյսն : * Որք երբեմն չժողովուրդ՝
բայց արդ ժողովուրդ Աստուծոյ , որք չո-
11 ղորմեալք՝ այժմ ողորմութի գտէք : * Սի-
րելիք աղաչեմ , իբրև զպանդուխտս և
զնժդեհս 'ի բաց մերժել 'ի մարմնաւոր
ցանկութեցն , որ զինուորին ընդդէմ ոգ-
12 ւոց . * զվարս ձեր 'ի մէջ հեթանոսաց
պարկեշտս ցուցանել . զի որով բամբասի-
ցեն զձեզ իբրև զչարագործս՝ 'ի բարւոք
գործոցն ձերոց դիտեալ՝ փառաւոր առ-
նիցեն զԱստուած յաւուրն այցելութե :
13 * Հնազանդ լերուք ամենայն մարդ- Գ.Բ.
կեղէն ստեղծուածոյ վասն տեառն , եթէ
14 թագաւորի՝ իբրև առաւել ումեք , * և-
թէ դատաւորաց՝ իբրև 'ի նմանէ առա-
քելոց 'ի վրէժխնդրութի չարագործաց՝
15 և 'ի գովութիւն բարեգործացն : * Զի
այսպէս են կամք Աստուծոյ , բարեգոր-
ծացն պապանձեցուցանել զանգէտ մար-
16 դոյ զանգիտութիւն : * Իբրև զազատս լի-
նել՝ և մի իբրև պատրուակ չարութեան

ունել զազատութիւնն . այլ իբրեւ Աս-
տուծոյ ծառայք ։ * Զամենեսեան պա- 17
տուեցէք . զեղբայրսիրութիւն սիրեցէք .
յԱստուծոյ երկերուք . զթագաւորս պա-
տուեցէք ։ * Ծառայք հնազանդ լինել 18
յամենայնի երկիւղիւ տերանց , ոչ միայն
բարերարացն և հեզոց , այլ և կամակո-
րացն ։ * Զի այս շնորհք յԱստուծոյ են , 19
եթէ բարւոք ինչ մտօք տանիցի ոք վշտաց
յանիրաւի ։ * Քանզի զի՞նչ երախտիք ի- 20
ցեն , եթէ յորժամ մեղանչիցէք՝ տանջի-
ցիք , և համբերիցէք . այլ թէ բարիս գոր-
ծիցէք՝ չարչարիցիք՝ և համբերիցէք , այն
շնորհք յԱստուծոյ են ։ * Քանզի 'ի դոյն 21
իսկ կոչեցարուք . զի և Քրիստոս վասն ձեր
մեռաւ , և ձեզ եթող օրինակ՝ զի զհետ
երթայցէք հետոց նորա . * որ ոչն արար 22
մեղս , և ոչ գտաւ նենգութիւն 'ի բե-
րան նորա . * որ բամբասեալ՝ և ոչ փո- 23
խարէն բամբասէր . չարչարեալ՝ և ոչ պա-
հէր սպառնալիս . բայց իրաւամբք մատ-
նէր դատաւորին ։ * որ զմեր մեղս իւրով 24
մարմնովն վերացոյց 'ի խաչափայտն . զի
մեռուք զերծեալք 'ի մեղաց անտի , և ի-
ցեմք արդարութեանն կենակիցք . որոյ
վիրօքն բժշկեցայք ։ * Քանզի էիք իբրեւ 25
զոչխարս մոլորեալս . այլ այժմ դարձա-
րուք առ հովիւն և տեսուչ ոգւոց ձե-
րոց ։

ԳԼ. Գ.

1 Նոյնպէս և կանայք հնազանդ լինել ա- Գ.Գ.
րանց իւրեանց . զի եթէ իցեն նոքա ա-
պստամբ 'ի բանէ անտի յաղագս կա-
նանց գնացից , առանց բանին իսկ շա-
2 հեսցին , * զիտել երկիւղիւ զձեր պար-
3 կեշտ գնացս : * Որոց լինիցի ոչ արտա-
քուստ հիւսիւք և ոսկեհուռ ծամակալօք
4 կամ պաճուճեալ զգեստուք զարդ . * այլ
ծածուկ սրտին մարդն . անեղծութբ հե-
զութե՛ և հանդարտութե հոգւոյն , որ է
5 առաջի այ բազմապատիկ : * Քանզի այսպ
երբեմն և կանայք՝ որ յուսացեալ էին յած՝
զարդարէին զանձինս հնազանդել իւ-
6 րեանց արանց : * Որպէս և Սառայ՝ զի հը-
նազանդ էր Աբրահամու , և տէր իւր կո-
չէր զնա . որոյ եղերուք դուք որդիք : բա-
րեգործք էին , և ոչ կասկածէին՝ և ոչ 'ի
7 միջէ ինչ երկիւղէ : * Նոյնպէս և արք ի-
մաստութբ բնակեսցեն ընդ նոսա . իբրև
տկար անօթոյ առնիցեն պատիւ կանանց՝
իբրև ժառանգակցաց շնորհացն կենաց .
զի մի խափան լինիցին աղօթիցն ձերոց :
8 * Ի գլուխ ամենայնի , զի համամիտք ի-
ցէք՝ համախոհք եղբայրասէրք՝ ազնուա-
9 գութք խոնարհք : * Մի՛ չար փոխանակ
չարի հատուցանել , կամ բամբասանս ընդ

բամբասանաց. այլ զորս հակառակն՝
օրհնել, զի յայս իսկ կոչեցարուք՝ զի զօրհ-
նութիւն ժառանգիցէք:
Գ.Գ. * Զի որ կամիցի զկեանս սիրել՝ և տե- 10
սանել զաւուրս բարութեան, լռեցուսցէ
զլեզու իւր ՚ի չարութենէ, և զշրթունս
իւր ՚ի չխօսելոյ զնենգութիւն: * Խոտորես- 11
ցի ՚ի չարէ, և արասցէ զբարի. խնդրես-
ցէ զխաղաղութիւն, և երթիցէ զհետ նորա:
* Զի աչք տեառն ՚ի վերայ արդարոց, և 12
ականջք նորա յաղօթս նոցա. երեսք տն
՚ի վերայ չարագործաց: * Եւ ո՞ իցէ որ 13
չարչարիցէ զձեզ, եթէ դուք բարւոյն
նախանձաւորք լինիցիք: * Այլ թէ և չար- 14
չարիցիք ևս յաղագս արդարութեան, երա-
նելի էք: բայց յերկիւղէ նոցա մի երկն-
չիցիք և մի խռովեսջիք: * Այլ զտէր զնոյն 15
զՔս՝ սուրբ առնիջիք ՚ի սիրտս ձեր: Պատ-
րաստ լիցիք տալ պատասխանի ամենայնի
որ խնդրիցէ զբանն. որ է վասն յուսոյն
ձերոյ: * Այլ հեզութբ և երկիւղիւ ու- 16
նիցիք բարս քաղցունս. զի որով չարախօ-
սիցեն զձէնջ՝ յամօթ լիցին՝ որք բամբա-
սեն զձեր բարւոք գնացս ՚ի Քս: * Զի լաւ 17
է բարեգործաց, եթէ կամիցին ըստ այ
կամացն չարչարիլ՝ քան չարագործացն.
* զի և Քս միանգամ վս մեղաց ՚ի վերայ 18
ձեր մեռաւ, արդարն ՚ի վերայ անարդա-
րոց. զի զձեզ մերձեցուսցէ առ ած: Թէ-

ածէտ և մեռաւ մարմնով, այլ կենդանի է
19 հոգւով ։ * Որով և ոգւոցն՝ որ էին ՚ի բան-
20 տին, երթեալ քարոզեաց՝ *երբեմն ապըս-
տամբելոցն, յորժամ ներէր նոցա ա՜յ եր-
կայնմտութիւն յաւուրս Նոյի, յորս տա-
պանն կազմէր. յոր նաւացինք՝ այսինքն
21 ոգիք իբրև ութ ապրեցան ՚ի ջրոցն ։ * Որ
և զձեզ ըստ նմին օրինակի կեցուցէ մկր-
կրտութիւն. ոչ զմարմնոյ աղտն ՚ի բաց
ընկեցումն՝ այլ զբարւոք մտացն հանդէս
22 առ ա՜ծ ՚ի ձեռն յարութե՜ն Յ՜ի Ք՜ի. * որ
է ընդ աջմէ ա՜յ՝ երթեալ յերկինս, ՚ի հնա-
զանդել նմա հրեշտակաց և իշխանութե՜ց
և զօրութեանց ։

ԳԼ. Դ.

1 * Քրիստոսի չարչարելոյն մարմնով վասն Գ Ե
մեր, և դուք ՚ի նոյն միտս վառեցարուք.
զի որ չարչարի մարմնով՝ դադարէ ՚ի մե-
2 ղաց. * զի մի՛ ևս ըստ մարդկան ցանկու-
թեանց՝ այլ ըստ կամացն ա՜յ կեցցէ զայլ
3 ևս ժամանակն ։ * Բաւական է ան-
ցեալ ժամանակն լինելոյ կամացն հեթա-
նոսաց, որք գնային գիջութիւնք՝ ցանկութիւնք
գինեհարութիւնք անառակութիւնք արբե-
4 ցութիւնք՝ անօրէն կռապաշտութիւնք ։ * Ո-
րով օտարացեալք՝ ոչ ընդ ձեզ վարին ՚ի
նոյն անկարգութե՜ զեղխութի՜, և հայհո-

յեն ։ * Որ տացեն պատասխանի այնմ, 5
որ ՚ի պատրաստին ունի դատել զկենդա-
նիս և զմեռեալս ։ * Զի ՚ի այն իսկ և մե- 6
ռելոց խօսեցաւ է, զի դատեսցին ըստ
մարդկան մարմնով՝ և կենդանի լինիցին
ըստ այ հոգւով ։ * Ամենեցուն վախճան 7
մերձեալ է. զգաստացարուք այսուհետև՝
և լերուք զուարթունք յաղօթս ։ * Նախ 8
քան զամենայն սէր սերտ ունել ընդ մի-
մեանս, զի սէր ծածկէ զբազմութիւն մե-
ղաց ։ * Օտարասէրք լինել ընդ միմեանս 9
առանց տրտնջելոյ ։ * Իւրաքանչիւրոք որ- 10
պէս և ընկալաւ շնորհս ինչ՝ ՚ի միմեանս
զնոյն մատակարարել, իբրև զբարւոք հա-
զարապետս պէսպէս շնորհացն այ ։ * Եթէ 11
ոք խօսեսցի՝ իբրև զայ պատգամս. եթէ
ոք մատակարարիցէ՝ իբրև ՚ի զօրութէ՝ զոր
շնորհէ այ. զի յամի փառաւորեսցի այ
՚ի ձեռն Յսի Քսի, որում փառք և զօրութի
յաւիտեանս ամէն ։

Գ.Ձ * Սիրելիք՝ մի օտարոտի համարել զե- 12
ռանդն ինչ՝ որ ՚ի փորձութի ձեզ լինիցի,
որպէս թէ օտար ինչ իւք ձեզ դիպիցին ։
* Այլ իբրև հաղորդեալք Քսի չարչարանա- 13
ցըն ուրախ լինիջիք, զի և ՚ի յայտնութե
փառաց նորա ցնծացեալք բերկրեսջիք ։
* Իսկ եթէ նախատիցիք ևս վասն անուա- 14
նըն Քսի, երանելիք էք. զի փառացն՝ և զօ-
րութե անունն է, և այ հոգին ՚ի վերայ

15 ձեր հանգուցեալ է ։ * Մի՛ որ 'ի ձէնջ չար-
չարեսցի իբրև զսպանող, կամ՝ իբրև ըզ
գող, կամ՝ իբրև զչարագործ, կամ՝ իբրև
16 զօտարատեսուչ ։ * Ապա եթէ իբրև ըզ
քրիստոնեայ՝ մի՛ ինչ ամաչեսցէ. այլ փա-
ռաւոր առնիցէ զա՟ծ անուամբս այսուիկ ։
17 * Զի ժամանակ է սկիզբն լինելոյ դատաս-
տանին 'ի տանէն ա՟յ ։ զի եթէ նախ 'ի
մէնջ, իսկ զի՛նչ կատարած այնոցիկ իցէ՝
18 որ ոչ հաւանեցան ա՟յ աւետարանին ։ * Եւ
եթէ արդարն հազիւ կեցցէ ։ իսկ ամբա-
19 րիշտն և մեղաւորն ո՞ւր գտանիցի ։ * Ապ
զի որ չարչարիցին ըստ ա՟յ կամացն, հա-
ւատարիմ հաստչին աւանդեսցեն զիւր-
եանց ոգիս բարերարութեամբ ։

ԳԼ. Ե.

1 Զերիցունս այսուհետև աղաչեմ՝ իբ- Գ.Ե.
րև երիցակից՝ և վկայ չարչարանացն քՏի,
որ և հանդերձեալ փառացն յայտնելոց
2 հաղորդ * արածեցէք՝ որ 'ի ձեզ հօտդ է ա՟յ.
վերակացու լինել՝ մի՛ իբրև ակամայ՝ այլ
կամաւ ըստ ա՟յ. մի՛ զօշաքաղութբ, այլ
3 յօժարութբ. * մի՛ իբրև տիրելով վիճա-
4 կացն, այլ լինել օրինակ հօտին ։* Զի յե-
րևել հովուապետին՝ ընդունիջիք զան-
5 թառամ փառացն պսակ ։ * Այնպէս և
երիտասարդք հնազանդ լերուք ծերոց ։

Ամենեքեան ընդ միմեանս զխոնարհութ͞ի
ունիցիք. զի ա͞ծ ամբարտաւանից հակա֊
ռակ կայ, այլ շնորհս խոնարհաց ։ * Խո֊ 6
նարհեցարուք ընդ հզօր ձեռամբն ա͞յ. զի
զձեզ բարձրացուսցէ ՚ի ժամանակի ։ * Զա֊ 7
մենայն հոգս ձեր ընկեցէք ՚ի նա, զի նա֊
է՝ որ հոգայ վասն ձեր ։
ԴԿ * Արթուն լերուք՝ հսկեցէք. զի ոսոխն 8
ձեր սատանայ իբրև զառիւծ գոչէ. շրջի
և խնդրէ՝ թէ զո՛ կլանիցէ ։ * Որում ՚ի դի֊ 9
մի հարկանիցիք հաստատեալք հաւատովք
գիտասջիք զնոյն անցս չարչարանաց եղ֊
բայրութեան ձերոյ՝ յաշխարհի յանձինս
կատարել ։ * Եւ ա͞ծ ամենայն շնորհաց՝ որ 10
կոչեաց զձեզ յիւր ՚ի յաւիտենական փառ֊
սն Ք͞ի Յ͞ի, որում փոքր մի եղերուք
չարչարակիցք, նա կազդուրեցուսցէ կա֊
րողացուսցէ հաստահիմն արասցէ ։ * Նմա 11
իշխանութիւն և փառք յաւիտեանս.
ամէն ։ * Ի ձեռն Սիղուանոսի հաւատա֊ 12
րիմ եղբօր, որպէս կարծեմ՝ փոքր ՚ի շա֊
տէ գրեցի առ ձեզ մխիթարել. և ՚ի վե֊
րայ սորին վկայել. զի և այս ճշմարիտ շը֊
նորհք ա͞յ են՝ յոր հաստատեալ կայցէք ։
* Ողջոյն տայ ձեզ՝ որ ՚ի Բաբելոն ընտրե֊ 13
լակից եկեղեցին է. և Մարկոս որդին իմ ։
* Ողջոյն տաջիք միմեանց ՚ի համբոյր սըր֊ 14
բութեան ։ Խաղաղութիւն ընդ ձեզ ա֊
մենեսին, որ էք ՚ի Քրիստոս Յ͞ս. ամէն ։

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՅ
ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

1 ՇՄԱՒՈՎՆ Պետրոս ծառայ և ԴԲ
առաքեալ Յ̃ի Ք̃ի, որոց
հանգիտապատիւ մեզ հասէքդ հաւատոց
յարդարութիւն ա̃յ մերոյ և փրկչին Յ̃ի
2 Ք̃ի ։ * Շնորհք ընդ ձեզ՝ և խաղաղութի
բազմասցի գիտութեամբն ա̃յ՝ և Յ̃ի Ք̃ի
3 տեառն մերոյ ։ * Որպէս ա̃մ ինչ մեզ՝ ի-
րոյ ա̃ծեղէն զօրութեն առ 'ի կեանս և
յա̃ծպաշտութիւն շնորհեալ . 'ի ձեռն գի-
տութե այնորիկ, որ կոչեաց զմեզ յիւր
4 'ի փառսն և 'ի վայելչութի ։ * Որով մեծա-
մեծքն և պատուականք աւետիք պարգեւ-
եալ են մեզ . զի նոքիմբք ա̃ծեղէն բնու-

թեանն լինիցիք հաղորդակիցք․ փախու-
ցեալք 'ի ցանկութենէ աշխարհիս և յա-
պականութենէ։ *Եւ սմին այսմիկ զա̃մ 5
փոյթ 'ի մէջ ածեալ՝ ձերովք հաւատով-
քըն մատակարարեսջիք զառաքինութի․ և
առաքինութբն զգիտութի, *և զգիտու- 6
թեամբն զժուժկալութի, և ժուժկալու-
թեամբն զհամբերութի, և համբերութբն
զա̃ծպաշտութի, *և ա̃ծպաշտութեամբն 7
զեղբայրսիրութիւն, և եղբայրսիրութբն
զսէր։ *Զայսոսիկ ձեր յանձին կալեալ՝ 8
և 'ի սոյն յաճախեալ, ոչ դատարկս և ան-
պտուղս զձեզ հաստատիցեն 'ի տեառն
մերոյ Յ̃ի Ք̃ի գիտութիւնն։ *Իսկ յոր 9
ոչն իցեն սոքա մերձ, կոյր է և ղաչացու․
'ի մոռացօնս դարձուցեալ զսրբութի ա-
ռաջնոց խորոցն յանցանաց։ *Վասն որոյ 10
եղբարք՝ առաւել փութասջիք՝ զի բար-
եացն գործովք հաստատուն զձեր կոչում-
նըն, և զընտրութի պահիցէք։ Զայս ա-
րարեալ՝ ոչ երբէք յանցանիցէք․ *զի այս- 11
պէս առատապէս շնորհեսցի ձեզ մուտ 'ի
յաւիտենական արքայութիւն տեառն
մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի։
ԴԳ *Որով պատրաստ իցեմ միշտ ձեզ յի- 12
շեցուցանել վասն սոցին առաւել ես գի-
տակացն՝ և հաստատելոցն՝ եկեալ հասեալ
ճշմարտութեն։ *Քանզի իրաւունս հա- 13
մարիմ մինչդեռ եմ 'ի մարմնի աստ՝ զար-

14 թուցանել զձեզ յիշատակօք ։ * Գիտեմ
թէ վաղվաղակի է լինելոց մերկանալ յի-
նէն մարմնոյս . որպէս և տէր մեր Յ̃ս Ք̃ս
15 եցոյց ինձ ։ * Եւ փութամ ձեպիմ միշտ
զձեզ յորդորել . զի և յետ իմոյ ելանելոյ
յաշխարհէս՝ առնիցէք զյիշատակս այսո-
16 ցիկ ։ * Քանզի ոչ եթէ պաճուճեալ ինչ
առասպելաց զհետ երթեալ ցուցաք ձեզ
զտեառն մերոյ Յ̃ի Ք̃ի զզօրութիւնն և
զգալուստն . այլ մեզէն եղեալ ականա-
17 տեսք նորա մեծութե̃ն ։ * Քանզի առեալ
յա̃յ և 'ի հօրէ զպատիւ և զփառս . եկեալ
յայնպիսի բարբառոյ՝ 'ի մեծ վայելչու̃է
փառաց անտի , եթէ դա է որդի իմ սի-
18 րելի՝ ընդ որ ես հաճեցայ ։ * Եւ զայս բար-
բառ մեք իսկ լուաք եկեալ յերկնից՝ որ
19 ընդ նմա իսկ էաք 'ի սուրբ լերինն ։ * Եւ
ունիմք հաստատագոյն զբանն մարգարէա-
կան . որում եթէ անսայցէք՝ բարւոք առ-
նէք . իբրև ճրագի՝ որ տայցէ լոյս 'ի
խաւարչտին տեղւոջ , մինչև տիւն լու-
սաւորեսցէ , և արուսեակն ծագեսցէ 'ի
սիրտս ձեր ։
20 * Բայց նախ այսմ գիտակ լինիջիք . զի Դ̃Դ·
ա̃մ մարգարէութի̃ իւրոց գրոց լուծումն
21 ոչ ունի ։ * Քանզի ոչ եթէ ըստ կամաց
մարդկան տուաւ մարգարէութիւն եր-
բէք , այլ 'ի հոգւոյն սրբոյ կրեալք՝ խօ-
սեցան մարդիկ յԱստուծոյ ։

ԳԼ. Բ.

Լինէին և սուտ մարգարէք 'ի ժողո֊ 1
վրրդեանն՝ որպէս և այժմ 'ի ձեզ լինիցին
սուտ վարդապետք. որք սպրդեալ մու֊
ծանեն հերձուածս կորստեան, և զոր
տէրն գնեաց զնոսա ուրացեալ՝ ածեն 'ի
վերայ անձանց զարագահաս կորուստ։
*Եւ բազումք անկեալ երթիցեն զհետ 2
նոցա անառակութե̃ցն. վասն որոյ ճշմար֊
տութե̃ն ճանապարհ հայհոյեսցի։ *Եւ ա֊ 3
գահութք մտացածին բանիւք առնիցեն
զձեզ վաճառանդի։ որոց դատաստանն 'ի
բնէ ոչ դատարկանայ, և կորուստ նոցա
ոչ նիրհեսցէ։ *Զի եթէ 'ի հրեշտակին 4
յանցուցելոց ա̃ծ ոչ խնայեաց, այլ խա֊
ւարին կապանօք արկեալ 'ի տարտարոսն՝
ետ պահել 'ի դատաստան։ *Եւ ոչ 'ի 5
սկզբանն աշխարհի խնայեաց. բայց զու֊
թերորդն զՆոյ՝ զարդարութեանն քարոզ
պահեաց 'ի ջրհեղեղէ աշխարհի՝ ամբա֊
րըշտելոցն ածեալ։ *Եւ զքաղաքս սոդոմ֊ 6
մացւոցն և գոմորացւոց դարձուցեալ յա֊
ճիւն՝ դատեցաւ, օրինակ առ յապայ ամ֊
բարշտելոցն կացուցանէր։ *Եւ զարդա֊ 7
րըն զՂովտ ձանձրացեալ յանկարգ գիջու֊
թեանն գնացից փրկեաց. *քանզի տեսա֊ 8
նատես և ականջալուր արդարն բնակեալ

'ի մէջ նոցա, որ ըստ օրէ զիւր սուրբ ոգի-
սրն նոցա անօրէն գնացիւքն տանջէր ։
9 * Գիտէ տէր զամպաշտս փրկել 'ի Դե-
փործութէ, և զանիրաւս պահել 'ի տան-
10 ջանս աւուրն դատաստանի. * մանաւանդ
որ զհետ մարմնոյ պղծալից ցանկութեց
իցեն երթեալ. արհամարհողք տէրութեն՝
ժպիրհք յանդգունք՝ չզանգիտեն զփառ-
11 սրն հայհոյել ։ * Ուր հրեշտակք զօրութբ
և կարողութբ քան զնոսա մեծամեծք՝ չա-
ծեն զնոքօք 'ի տեառնէ զհայհոյութեանն
12 դատաստան ։ * Այլ սոքա իբրև զանխօս
անասունս ըստ բնածին բարուցն յեղծու-
մըն և յապականութի՝ որոց չենն գիտակ,
հայհոյեն յապականութեան իւրեանց, և
13 ապականեսցին՝ * տանջեալք 'ի վարձուց
անիրաւութե. որ ցանկութիւն զաւուրն
փափկութի համարին. բծկանք արատա-
ւորք՝ փափկացեալք 'ի պատիրս իւրեանց.
14 լեալ ձեզ խրախճանակիցք ։ * Աչս ունին
հանդոյնս պոռնկաց՝ անդադարս 'ի մեղաց,
պատրեն զանձինս յողդողդաց. որ ունին
սիրտ հարեալ զագահութե. մանկունք
15 անիծից ։ * Թողեալ զուղղորդ ճանապար-
հըն՝ մոլորեցան. զհետ երթեալ ճանա-
պարհին Բաղաամայ բէովրեան՝ զվարձս
16 անիրաւութե սիրեցին. * որ կշտամբանս
իւրոյ անօրէնութեն ստացաւ զէշն ան-
խօսուն, մարդկեղէն բարբառովն բար-

բառնեալ՝ արգել զմարգարէին զանօրէ-
նութի : * Սոքա են աղբիւրք ան- 17
ջրդիք՝ և մէգք վարեալք 'ի մրրկէ . որոց
աղջամուղջք խաւարին յաւիտեան պահ-
եալ կան : * Քանզի մեծաբանս սնոտեաց 18
բարբառեալ պատրեն գիջութեամբ ցան-
կութեամբ մարմնոյ զայնոսիկ՝ որ ստոյգ փախ-
չիցին յայնցանէ՝ որ 'ի մոլորութեան շրջի-
ցին : * Նոցա ազատութի խոստանան , և 19
ինքեանք ապականութեան ծառայք են . զի
որով իւիք յաղթիցի ոք , նորին և ծառայ
է : * Զի եթէ փախուցեալք 'ի պղծութեց 20
աշխարհի գիտութբ տն մերոյ և փրկչին
Յսի Քսի , և դարձեալ ընդ նոյնս շաղեալք
պատիցին՝ եղեւ նոցա վախճանն չար քան
զառաջինն : * Զի լաւ էր նոցա՝ եթէ բը- 21
նաւ իսկ չէր ծանուցեալ զարդարութեն
ճանապարհ , քանզի ծանեան՝ և յետս կա-
ցին 'ի սուրբ պատուիրանէն՝ որ նոցա
աւանդեցաւ : * Եկեալ 'ի դէպ նոցա ճըշ- 22
մարիտ առակին զզօնութե , եթէ շուն
դառնայ անդրէն 'ի փսխած իւր , և խոզ
լուացեալ՝ ընդ տիղմ թաւալեալ :

ԳԼ. Գ.

Դ2 Զայս ձեզ սիրելիք՝ երկրորդ թուղթ 1
գրեմ . որով զարթուցից 'ի յիշատակ ըզ-
հաստատուն միտս ձեր . * յիշել զյառա- 2

ջագոյն ասացեալ պատգամս 'ի սրբոց մար-
գարէից և յառաքելոցն ձերոց, զպատ-
3 ուէրս տեառն և փրկչին: * Բայց զայս նախ
գիտասջիք, զի յաւուրս յետինս եկեսցեն
արհամարհողք՝ այպանողք, որ ըստ իւ-
4 րեանց ցանկութեանց գնասցեն. * և ասի-
ցեն՝ ո՞ւր են աւետիք գալստեան նորա.
զի յորմէ հետէ հարքն ննջեցին՝ ամ ինչ
նոյնպէս կայ և մնայ 'ի սկզբանէ արարածոց:
5 * Եւ զայն մոռացեալ իցէ նոցա՝ որ զայսն
կամին. եթէ երկինք եղեն 'ի սկզբանէ և
երկիր 'ի ջրոց, և ջուրք հաստատեալ բա-
6 նիւն այ. * վասն որոյ երբեմն աշխարհ
7 ջրհեղեղաւ ապականեալ կորեաւ: * Եւ
այժմ երկինք և երկիր նովին բանիւ գան-
ձեալ են, հրոյ պահեալք յօրն դատաստա-
նի՝ և կորստեան ամբարիշտ մարդկան:
8 * Եւ այս ևս մի՛ լիցի 'ի ձէնջ ծածկեալ
սիրելիք, զի մի օր տն իբրև զհազար ամ է,
9 և հազար ամ իբրև զմի օր: * Ոչ յամե-
ցուցանէ տէր զաւետիսն՝ որպ ոմանք յամր
համարին, այլ երկայնամիտ լինել առ ձեզ.
քանզի ոչ կամի՝ եթէ ոք կորիցէ, այլ զա-
մենեցուն հասանել յապաշխարութիւն:
10 * Այլ եկեսցէ օր տն իբրև զգող. յո- Դէ
րում երկինք սոսգնապաւ անցցեն, և բը-
նութիւնք հրով կիզեալ լուծցին, և երկիր՝
11 և որ 'ի նմա գործք գտանիցին: * Եւ 'ի
լուծանել այսպէս այսր ամենայնի, ո՞րպի-

մի ինչ պարտ իցէ ձեզ գտանել . այլ ո՛ր
և ա̃ծապաշտ կարգաւ ակն ունել , * և 12
փութալ հասանել գալստեան աւուրն ա̃ն .
յորում երկինք հրայրեացք լուծանիցին ,
և բնութիւնք հրդեհեալ հալիցին : * Նորոյ 13
երկնից և նորոյ երկրի ըստ աւետեացն
հայեցեալ սպասիցեմք ; յորս արդարութիւն
բնակէ : * Վասն որոյ սիրելիք՝ այսոցիկ ըս- 14
պասեալ , փոյթ յանձին ունիջիք՝ անբիծք
և անարատք գտանել նմա 'ի խաղաղութի .
* և զտ̃եառն երկայնմտութ̃ին՝ փրկութիւն 15
համարիջիք : Զոր օրինակ և սիրելի եղ-
բայրն մեր Պօղոս՝ ըստ շնորհելոյ իմաստ-
ութ̃են նմա յա̃յ՝ գրեաց ձեզ . * որպէս 16
և յա̃մ իսկ թուղթսն խօսի վասն այսոցիկ .
յորս գտանի ինչ ինչ դժուարիմաց , զոր
անուսմունքն և յողդողդքն կամակորեն .
որպէս և զա̃մ իսկ գիրս առ իւրեանց ան-
ձանցն կորուստ : * Դուք այսուհետև սի- 17
րելիք՝ իբրև զկանխագէտս զգուշասջիք ,
զի մի անառակ մոլորութ̃են զգածեալք՝
անկանիջիք յաստեաց հաստատութենէ :
* Աճեցէք շնորհօք և գիտութ̃են տեառն 18
մերոյ և փրկչին Յ̃ի Ք̃ի : Նմա փառք՝ և
այժմ , և յօրն յաւիտենի . ամէն :

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՅՑ
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌԱՋԻՆ

—————

ԳԼ. Ա.

1 Որ էրն 'ի սկզբանէ, զորմէ լուաքն՝ ԵԿ
որում ականատեսն իսկ եղեաք.
ընդ որ հայեցաքն, և ձեռք մեր շօշափե-
2 ցին 'ի վերայ բանին կենաց: * Եւ կեան-
քըն յայտնեցան, և տեսաք՝ և վկայեմք և
պատմեմք ձեզ զյաւիտենական կենացն,
3 որ էր առ հօր՝ և երևեցաւ մեզ: * Զոր
տեսաքն և լուաք՝ պատմեմք և ձեզ, զի և
դուք հաղորդութի ունիցիք ընդ մեզ. և
մեր հաղորդութին իցէ ընդ հօր՝ և ընդ
4 որդւոյ իւրում Յ̃սի Ք̃սի: * Եւ այս գը-
րեմք ձեզ, զի ձեր ուրախութին կատա-
5 րեալ լիցի: * Եւ այս են աւետիքն՝ զոր

լուաք ՚ի նմանէ՝ և պատմեմք ձեզ. զի
ած լոյս է, և խաւար ՚ի նմա չիք և ոչ մի։
*Եթէ ասիցեմք՝ եթէ հաղորդութի ու- 6
նիմք ընդ նմա՝ և ՚ի խաւարի շրջիցիմք,
ստեմք՝ և ոչ առնեմք զճշմարտութին։ *Իսկ 7
եթէ ընդ լոյս գնայցեմք՝ որպէս և նա լոյս
է, հաղորդութի ունիմք ընդ միմեանս.
և արիւնն Յսի որդւոյ նորա սրբէ զմեզ
յամ մեղաց։ *Եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեղս 8
ինչ մեք ոչ ունիմք, զանձինս խաբեմք. և
ճշմարտութի ՚ի մեզ ոչ գոյ։ *Ապա եթէ 9
խոստովան լինիցիմք զմեղս մեր, հաւատա-
րիմ է նա՝ և արդար առ ՚ի թողուլ զմեղս
մեր և սրբել զմեզ յամ անիրաւութենէ։
*Նւ եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչինչ մեղաք, 10
սուտ առնեմք զնա, և բան նր ոչ է ՚ի մեզ։

ԳԼ. Բ.

ԵԲ Որդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի 1
մեղիջէք. և եթէ մեղիցէ ոք, ունիմք բա-
րեխօս առ ած զՅս Քս՝ զարդարն՝ և զանա-
րատ։ *Եւ նա է քաւութի մեղաց մերոց. 2
և ոչ եթէ մերոցն միայն՝ այլ և ամ աշխար-
հի։ *Եւ յայսմիկ գիտեմք՝ եթէ ծանեաք 3
զնա, եթէ զպատուիրանս նորա պահի-
ցեմք։ *Որ ասիցէ՝ եթէ ծանեայ զնա, և 4
զպատուիրանս նորա ոչ պահիցէ, սուտ
է՝ և ճշմարտութի ՚ի նմա ոչ գոյ։ *Իսկ 5

որ պահիցէ զբանն նորա, արդարեւ 'ի նմա
կատարեալ է սէրն այ ։ այսուիկ ճանա-
6 չեմք՝ եթէ 'ի նմա եմք ։ * Որ ասիցէ 'ի նը-
մա բնակել, այնպէս պարտի գնալ՝ որպէս
եւ նայն գնաց ։
7 * Սիրելիք՝ ոչ եթէ նոր ինչ պատուի- ԵԳ·
րան գրեմ ձեզ, այլ զհին պատուիրանն՝
զոր 'ի սկզբանէ ունէիք. եւ հին պատուի-
8 րան՝ բանն է զոր լուարուք ։ * Դարձեալ
նոր պատուէրան գրեմ ձեզ՝ որ է ճշմար-
տիւ 'ի նմա՝ եւ 'ի ձեզ. զի խաւարն ան-
ցանէ, եւ լոյսն ճշմարիտ արդէն խոկ երե-
9 ւի ։ * Որ ասէ եթէ 'ի լոյսն իցէ՝ եւ զեղ-
բայր իւր ատիցէ, սուտ է՝ եւ 'ի խաւարի
10 է տակաւին ։ * Որ սիրէ զեղբայր իւր, 'ի
լոյս բնակէ՝ եւ գայթագղութի 'ի նմա չիք ։
11 * Իսկ որ ատեայ զեղբայր իւր՝ 'ի խաւարի
է, եւ ընդ խաւար շրջի. եւ ոչ գիտէ յո՛
երթայ, զի խաւարն կուրացոյց զաչս նր ։
12 * Գրեմ ձեզ որդեակք՝ զի թողեալ են ձեզ
13 մեղքն ձեր վասն անուան նորա ։ * Գրեմ
ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք զայն՝ որ 'ի
սկզբանէն է ։ Գրեմ ձեզ երիտասարդք՝
14 զի յաղթեցիք դուք չարին ։ * Գրեցի ձեզ
մանկունք՝ զի ծանեայք դուք զհայրն ։ Գը-
րեցի ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք զայն
որք 'ի սկզբանէն է ։ Գրեցի ձեզ երիտա-
սարդք՝ զի էք դուք հզօրացեալք՝ եւ բանն
այ 'ի ձեզ բնակէ, եւ յաղթեցիք դուք

չարին : * Մի՛ սիրէք զաշխարհ՝ և մի՛ որ ինչ 15
յաշխարհի է : * Եթէ ոք սիրէ զաշխարհ , 16
ոչ է 'ի նմա սէր Հօր . զի ամ̃ որ ինչ յաշխար-
հի է՝ ցանկութիւն է մարմնոյ , և ցանկութի
է աչաց , և ամբարտաւանութիւն աստի
կենացս որ ոչ է առ 'ի Հօրէ՝ այլ յաշխար-
հէ աստի է : * Եւ աշխարհս անցանէ՝ և 17
ցանկութիւն նորա . իսկ որ առնէ զկամս
Աստուծոյ՝ մնայ յաւիտեան :
ԵԴ * Որդեակք , յետին ժամանակ է , և որ- 18
պէս լուարուք՝ եթէ Նեռն գալոց է , և
արդէն իսկ Նեռինք բազումք եկեալ են ,
որով մարթ եմք իմանալ՝ եթէ յետին ժա-
մանակ է : * Ի մէնջ ելին , այլ ոչ էին 19
'ի մէնջ . զի եթէ 'ի մէնջ էին՝ ապա առ
մեզ մնային . այլ զի յայտնի լինիցին՝ ե-
թէ ոչ էին ամենեքին նոքա 'ի մէնջ : * Եւ 20
դուք օծութի ունիք առ 'ի սրբոյն , և գի-
տէք ամենեքին : * Ոչ գրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ 21
գիտէք զճշմարտութիւն , այլ թէ գիտէք
զնա . և թէ՝ զի ամ̃ ստութի ոչ է 'ի ճշր-
մարտութէ անտի : * Իսկ ո՞ իցէ սուտ , ե- 22
թէ ոչ՝ որ ուրանայ եթէ Յս̃ չէ Քս̃ն : Նա
իսկ է Նեռն , որ ուրանայ զհայր և զորդի :
* Ամենայն որ ուրանայ զորդի , և ոչ զհայր 23
ընդունի . իսկ որ խոստովանի զորդի , նա
և զհայր ընդունի : * Դուք՝ զոր լուարու- 24
քըն 'ի սկզբանէ՝ 'ի ձեզ բնակեսցէ . զի ե-
թէ 'ի ձեզ բնակեսցէ՝ զորս 'ի սկզբանէն

լուարուք , և դուք յՈրդի և 'ի Հայր բը-
25 նակեսջիք ։ * Եւ այս են աւետիքն՝ զոր ա-
ւետարանեաց նա մեզ՝ զկեանս յաւիտե-
նականս ։
26 * Զայս գրեցի ձեզ , զի մի՛ ոք զձեզ ԽԵ
27 մոլորեցուցանիցէ ։ * Եւ դուք օծութիւն՝
զոր ընկալարուք 'ի Նմանէ՝ բնակեսցէ 'ի
ձեզ . և չէ ինչ պիտոյ՝ թէ ոք զձեզ ու-
սուսցէ , այլ որպէս զի Նորա օծութիւն ու-
սուցանիցէ զձեզ վասն ամի . և ճշմարիտ
է՝ եւ չէ սուտ . և որպէս ուսոյցն զձեզ ,
28 կայք 'ի Նմա ։ * Եւ այժմ որդեակք՝ կացէք
'ի Նմին . զի եթէ յայտնեսցի , ունիցիմք
համարձակութի , և մի՛ ամաչեսցուք 'ի
29 Նմանէ 'ի գալստեանն Նո՛ ։ * Զի եթէ գի-
տիցէք՝ եթէ արդար է Նա , խմասջիք՝ եթէ
ամ որ առնէ զարդարութի՝ առ 'ի Նմանէ
է ծնեալ ։

ԳԼ. Գ.

1 Տեսէք՝ ո՞րպիսի սէր շնորհեաց մեզ Հայր,
զի որդիք Այ կոչեսցուք և մեք ։ վասն այ-
սորիկ աշխարհ ոչ ճանաչէ զմեզ՝ քանզի ոչ
ծանեաւ զՆա ։
2 * Սիրելիք՝ այժմ որդիք Այ եմք , և չև ԽԶ
եւս է յայտ՝ եթէ զի՞նչ լինելոց իցեմք .
գիտեմք՝ զի յորժամ Նա յայտնեսցի՝ Նման
Նմա լինելոց եմք , զի տեսանելոց եմք զՆա՝

որպէս և էն ։ * Եւ ա՟մ որ ունի զայս յոյս 3
յանձին՝ սրբէ զանձն իւր՝ ո՟պ և նայն ս՟ր
է ։ * Ամենայն որ զմեղս գործէ , նա և զա֊ 4
նօրէնութ՟ի առնէ . և ինքն իսկ մեղքն ա֊
նօրէնութ՟ի է ։ * Եւ գիտեմք՝ զի նա յայն 5
սակս յայտնեցաւ՝ զի զմեղս բարձցէ , և
'ի նմա մեղք ոչ են ։ * Ամենայն որ 'ի նմա 6
է հաստատեալ՝ ոչ մեղանչէ . և ա՟մ որ մե֊
ղանչէ , ոչ ետես զնա՝ և ոչ ծանեաւ զնա ։
* Մանկունք՝ մի՛ ոք զձեզ խաբեսցէ . որ 7
առնէ զարդարութ՟ի , արդար է՝ որպէս և
նայն արդար է ։ * Եւ որ առնէ զմեղս՝ 'ի 8
սատանայէ է. զի 'ի սկզբանէ սատանայ մե֊
ղանչէ . վասն այսորիկ յայտնեցաւ որդին
ա՟յ՝ զի լուծցէ զգործս սատանայի ։ * Ամե֊ 9
նայն որ յա՟յ է ծնեալ՝ մեղս ոչ առնէ , զի
սերմն նորա 'ի նմա մնայ . և ոչ կարէ մե֊
ղանչել , զի յա՟յ է ծնեալ ։ * Յայտնի յայտ֊ 10
նի են 'ի միմեանց որդիք ա՟յ՝ և որդիք սա֊
տանայի ։

Ե Ե * Ամենայն որ ոչ առնէ զարդարութ՟ի՝
չէ նա յա՟յ , և որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր .
* զի այս է պատուիրանն՝ զոր լուարուք 11
'ի սկզբանէ՝ զի սիրեսցուք զմիմեանս ։ * Ոչ 12
որպէս Կայէնն 'ի չարէ անտի էր՝ և սպան
զեղբայր իւր , և յո՞ր սակս սպան զնա . զի
իւր գործքն չար էին , և եղբօրն բարիք ։
* Եւ մի՛ ինչ զարմանայք եղբարք եթէ 13
աշխարհ զձեզ ատեայ ։ * Մեք գիտեմք 14

զի փոխեցաք 'ի մահուանէ 'ի կեանս, քան֊
զի սիրեմք զեղբարս. իսկ որ ոչն սիրէ,
15 անդէն 'ի մահուն մնայ։ * Ամենայն որ
ատեայ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է. և
գիտէք՝ զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի
կեանս յաւիտենականս յանձին հաստա֊
16 տեալ։ * Այսուիկ գիտացաք զսէրն (ա̃յ).
զի նա զանձն իւր եդ վասն մեր. և մեք
վասն եղբարց մերոց պարտիմք դնել զան֊
17 ձինս։ * Որ ունիցի զկեանս ինչ զաշխար֊
հիս՝ և տեսանիցէ զեղբայր իւր կարօտեալ
իւիք՝ և փակիցէ զգութս իւր առ 'ի նը֊
մանէ, զիա̊րդ սէրն ա̃յ 'ի նմա իցէ բնա֊
կեալ։

18 * Որդեակք՝ մի՛ բանիւք և լեզուօք սի֊ ՁԿ
րեսցուք, այլ արդեամբք և ճշմարտութբ։
19 * Եւ այսուիկ լիցուք ծանուցեալք՝ եթէ
'ի ճշմարտութե̃ անտի իցեմք. և առաջի
նորա արասցուք հանդէս սրտից մերոց։
20 * Եթէ ստգտանիցեն զմեզ սիրտք մեր՝ այլ
ա̃ծ մեծ է քան զսիրտս մեր՝ և գիտէ զա̃մ։
21 * Սիրելիք՝ եթէ սիրտք մեր զմեզ ոչ բամ֊
բասանիցեն, համարձակութի̃ ունիմք առ ա̃ծ
22 * և զոր ինչ հայցեմք, առնումք 'ի նմանէ.
զի զպատուիրանս նորա պահեմք, և զհա֊
23 ճոյս առաջի նորա առնեմք։ * Եւ այս է
պատուիրան նորա. զի հաւատասցուք
յանուն որդւոյ նորա Յ̃ի Ք̃ի, և սիրես֊
ցուք զմիմեանս, որպէս և ետ մեզ պատ֊

ուէր ։ * Եւ որ պահէ զպատուիրանս ն՟ր , 24
՚ի նմա է հաստատեալ՝ և նա ՚ի սմա . և
յայսմանէ գիտեմք եթէ բնակէ ՚ի մեզ
՚ի հոգւոյ անտի՝ զոր ետ մեզ ։

ԳԼ. Դ.

ՃԲ Սիրելիք՝ մի՛ ամ՟ հոգւոյ հաւատայք . 1
այլ ընտրեցէք զհոգիսն՝ եթէ յա՟յ իցեն .
զի բազում սուտ մարգարէք ելեալ են
յաշխարհ ։ * Եւ մեք այսուիկ ճանաչեմք 2
զհոգին ա՟յ ։ Ամենայն հոգի՝ որ խոստովանի
զՅ՟ս Ք՟ս մարմնով եկեալ , յա՟յ է նա . * և ամ՟ 3
հոգի՝ որ ոչ խոստովանի զՅ՟ս մարմնով ե-
կեալ , չէ նա յա՟յ . և այս Նեռինն է , զոր-
մէ լուարուք՝ եթէ գալոց է , և արդէն
իսկ յաշխարհի է ։ * Դուք յա՟յ էք որդեա- 4
կըք , և յաղթեցիք նոցա . զի մեծ է որ ՚ի
ձեզ է՝ քան զայն որ յաշխարհին է ։ * Նո- 5
քա յաշխարհէ են , վասն այնորիկ յաշ-
խարհէ խօսին , և աշխարհ լսէ նոցա ։
* Մեք յա՟յ եմք , որ զա՟ծ ճանաչէ՝ լսէ մեզ , 6
և որ չէ յա՟յ՝ ոչ լսէ մեզ ։ այսուիկ ճանա-
չեմք զհոգին ճշմարտութեան և զհոգին
խաբէութեան ։

ՃԳ * Սիրելիք՝ սիրեսցուք զմիմեանս , զի 7
սէր յա՟յ է . և ամենայն որ սիրէ՝ յԱստու-
ծոյ է ծնեալ՝ և ճանաչէ զԱստուած ։ * Եւ 8
որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանաչէ զա՟ծ , զի ա՟ծ սէր

9 է ։ * Նու զի յայսմ երեւեցաւ սէրն ա̃յ 'ի
մեզ, զի զորդին իւր միածին առաքեաց
յաշխարհ, զի եղիցուք նովաւ կենդանիք ։
10 * Յայսմ է սէրն. ոչ զի մեք սիրեցաք զա̃ծ՝
այլ զի նա սիրեաց զմեզ, և առաքեաց
զորդին իւր 'ի քաւութի̃ մեղաց մերոց ։
11 * Սիրելիք՝ եթէ ա̃ծ այնպէս սիրեաց զմեզ,
ապա և մեք պարտիմք զմիմեանս սիրել ։
12 * Զա̃ծ ուրուք երբէք չիք տեսեալ. ՁԴ
եթէ սիրեսցուք զմիմեանս՝ ա̃ծ 'ի մեզ բը-
նակէ, և սէր նորա 'ի մեզ կատարեալ է ։
13 * Նովաւ գիտեմք, եթէ մեք 'ի նմա բը-
նակեալ եմք՝ և նա 'ի մեզ, զի 'ի հոգւոյն
14 իւրմէ ետ մեզ ։ * Նու մեք տեսաք՝ և վը-
կայեմք զի հայր առաքեաց զորդին իւր
15 փրկիչ աշխարհի ։ * Որ ոք խոստովանես-
ցի՝ եթէ Յս̃ է որդի ա̃յ, Աստուած 'ի նմա
16 բնակէ՝ և նա յա̃ծ ։ * Նու մեք հաւատա-
ցաք, և ծանեաք զսէրն ա̃յ՝ զոր ունի առ
մեզ ։ Աստուած սէր է, և որ կայ 'ի սէրն՝
բնակեալ է յա̃ծ, եւ ա̃ծ 'ի նմա բնակէ ։
17 * Յայսմիկ կատարեալ է սէրն նր̃ 'ի մեզ,
զի համարձակութի̃ ունիցիմք յաւուրն
դատաստանի ։ զի որպէս և նայն է՝ նոյնպ̃
18 և մեք եմք յաշխարհի յայսմիկ ։ * Երկիւղ
ոչ գոյ 'ի սէր, այլ սէրն կատարեալ 'ի
բաց մերժէ զերկիւղն. զի երկիւղ ընդ
տանջանօք է. իսկ որ երկնչին, չէ կատա-
19 րեալ 'ի սէրն ։ * Մ՛եք սիրեսցուք զա̃ծ, վ̃ն

զի նա նախ սիրեաց զմեզ ։ * Եթէ ոք ա- 20
սիցէ՝ եթէ սիրեմ զա̃ծ , եւ զեղբայր իւր
ատիցէ , սուտ է . որ ոչ սիրէ զեղբայր
իւր՝ զոր տեսանէ , զա̃ծ զոր ոչն տեսեալ՝
զիա՞րդ կարիցէ սիրել ։ * Եւ զայս պատ- 21
ուէր ունիմք առ ՚ի նմանէ , զի որ սիրէ
զա̃ծ՝ սիրէ նա եւ զեղբայր իւր ։

ԳԼ. Ե.

ՁՁ Ամենայն որ հաւատայ՝ եթէ Յ̃ս է Ք̃ս , 1
յա̃յ ծնեալ է . եւ ամենայն որ սիրէ զծր-
նողն , սիրէ եւ զծնեալն ՚ի նմանէ ։ * Այս- 2
ուիկ ճանաչեմք՝ եթէ սիրեմք զորդին ա̃յ ,
յորժամ զա̃ծ սիրեսցուք՝ եւ զպատուիրա-
նս նորա արասցուք ։ * Քանզի այս է սէրն 3
ա̃յ , եթէ զպատուիրանս նր̃ պահեսցուք .
եւ պատուիրանք նորա չեն ինչ ծանունք ։
* Զի ա̃մ որ յա̃յ ծնեալ է՝ յաղթէ աշ- 4
խարհի . եւ այս է յաղթութի̃ն՝ որ յաղթէ
աշխարհի , հաւատքն մեր ։ * Եւ ո՞ իցէ՝ 5
որ յաղթիցէ աշխարհի . եթէ ոչ՝ որ հա-
ւատայցէ՝ եթէ Յ̃ս է որդի ա̃յ ։ * Սա է՝ 6
որ եկն ջրով եւ հոգւով եւ արեամբ , Յ̃ս
Ք̃ս . ոչ ջրով միայն , այլ եւ արեամբ եւ
ջրով . եւ հոգին է՝ որ վկայէ , զի հոգին իսկ
է ճշմարտութի̃ ։ (* Զի երեք են որ վը- 7
կայեն յերկինս . հայր , բանն , եւ հոգին
սուրբ . եւ երեքեանս մի են ։ * Եւ երեք են 8

որ վկայեն յերկրի · հոգի , ջուր , և արիւն ·
9 և երեքինն մի են ։) * Եթէ զմարդկան ինչ
վկայութի՛ ունիցիմք՝ ապաքէն այ վկայու-
թիւնն մեծ իցէ ։ Այս է վկայութի՛ն այ ,
10 զի վկայեաց 'ի վերայ որդւոյն իւրոյ ։ * Որ
հաւատայ յորդին այ , ունի յանձին զվը-
կայութի՛ւս զայս · որ ոչ հաւատայ որդւոյ
այ , սուտ առնէ զնա · քանզի ոչ հաւա-
տայ վկայութե՛ն՝ զոր վկայեաց այ 'ի վե-
11 րայ որդւոյն իւրոյ ։ * Եւ այս իսկ է վկա-
յութի՛ն , զի կեանս յաւիտենականս ետ
մեզ այ · և այս են կեանք՝ որ յորդին նր
12 են ։ * Որ ընդունի զորդին , ընդունի եւ
զկեանս · և որ ոչ ընդունի զորդին այ ,
և ոչ ըզ կեանս ընդունի ։
13 * Զայս գրեցի ձեզ՝ զի գիտասջիք եթէ Ջե
կեանս յաւիտենականս ունիք · և զի հաւ-
14 ատայցէք յանուն որդւոյն այ ։ * Եւ այս
է համարձակութի՛ն զոր ունիմք մեք առ
նա , զի զոր ինչ հայցեսցուք ըստ կամաց
15 նորա , լսէ մեզ ։ * Զի եթէ գիտիցեմք՝
եթէ լսէ հայցուածոյն մերոց · ապա գի-
տեմք՝ եթէ առնումք զհայցուածսն՝ զոր
16 հայցեմք առ 'ի նմանէ ։ * Եթէ ոք տեսցէ
զեղբայր իւր մեղուցեալ մեղս՝ որ ոչ առ
'ի մահ , խնդրեսցէ՝ և տացէ նմա կեանս՝
մեղուցելոյն ոչ առ 'ի մահ ։ են մեղք՝ որ
մահուչափ են , ոչ վն այնորիկ ասեմ՝ եթէ
17 խնդրեսցես ։ * Ամենայն անիրաւութի՛ մեղք

են . և են մեղք՝ որ մահուչափ են ։ * Գի- 18
տեմք եթէ ամենայն որ յԱստուծոյ է ծը-
նեալ՝ ոչ մեղանչէ . այլ որ յԱստուծոյն
է ծնեալ՝ պահէ զանձն , և չարն առ նա
ոչ մերձենայ ։ * Գիտեմք եթէ յԱստու- 19
ծոյ եմք , և աշխարհ ամենայն 'ի չարի կայ ։
* Եւ գիտեմք՝ եթէ որդին Աստուծոյ եկն . 20
և ետ մեզ միտս . զի ծանիցուք զճշմարի-
տըն . և եմք 'ի ճշմարտին որդւոյ նորա
Յիսուսի Քրիստոսի ։ զի նա է ճշմարիտ
ա̃ծ՝ և կեանք յաւիտենականք ։ * Որդեա- 21
կք՝ պահեցէք զանձինս 'ի կռապաշտու-
թենէ ։

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԵՐԿՐՈՐԴ

1 ՅԵՐԻՑՈՒՆ առ ընտրեալ Կիւ- եկ
րիա, և առ որդեակս իւր զոր
ես սիրեմ ճշմարտութեամբ. և ոչ եթէ ես
միայն, այլ և ամենեքեան ոյք գիտակ են
2 ճշմարտութե̃ն. * վասն որոյ ճշմարտութեն՝
որ 'ի մեզ հաստատեալ է, զի և ընդ ձեզ
իցէ. և դուք յաւիտենից ընդ մեզ իցէք:
3 * Շնորհք՝ ողորմութի̃ խաղաղութի̃ յա̃յ
'ի Հօրէ, և 'ի տեառնէ Յ̃սէ Ք̃սէ որդւոյն
Հօր՝ ճշմարտութեամբ և սիրով եղիցին ընդ
4 ձեզ: * Ուրախ եղէ յոյժ, զի գտի յորդե-
կացդ քոց՝ որ գնան ճշմարտութեամբ, ըստ
5 պատուիրանին զոր առաք 'ի Հօրէ: * Եւ
այժմ աղաչեմ զքեզ Կիւրիա. իբրև ոչ
եթէ նոր ինչ պատուիրան գրեմ քեզ,
այլ զոր 'ի սկզբանէն ունէաք, զի սիրեսցուք

զմիմեանս ։ * Եւ այս է սէրն, զի գնասցուք 6
ըստ պատուիրանաց նորա ․ և այս է պատու֊
իրանն, զի որպէս լուարուքն 'ի սկզբա֊
նէ՝ ըստ նմին գնասջիք ։ * Զի բազում 7
մոլորեցուցիչք ելին յաշխարհ ․ որ ոք ոչ
խոստովանի զՅ՟ս Ք՟ս եկեալ մարմնով, նա
մոլորեցուցիչ է՝ և նեռն ։

ԻԲ * Զգուշ լինիջիք անձանց՝ զի մի կորու֊ 8
սանիցէք՝ զոր վաստակեցէքն, այլ զի առ֊
նուցուք բովանդակ զվարձս ։ * Ամենայն 9
որ յանցանէ՝ և ոչ կայ 'ի վարդապետու֊
թեանն Ք՟ի, զԱ՟Ծ ոչ ճանաչէ ․ որ կայ 'ի
վարդապետութ՟ն, նա՝ և զորդի և զհայր
ընդունի ։ * Եթէ ոք գայցէ առ ձեզ՝ և 10
զվարդապետութ՟իս զայս ոչ ունիցի, մի
ընդունիցիք զնա 'ի տուն, և մի ողջոյն տայ֊
ցէք նմա ։ * Եւ որ տասցէ նմա ողջոյն՝ 11
կցորդ լիցի չարեաց գործոց նորա ։ * Բա֊ 12
զում ինչ ունէի գրել առ ձեզ՝ այլ ոչ
կամեցայ քարտիսիւ և դեղով գրել ․ զի
ակն ունիմ ինձէն իսկ գալ առ ձեզ, և
բերան 'ի բերան խօսել ․ զի ուրախութ՟ին
մեր իցէ կատարեալ ։ * Ողջոյն տան քեզ 13
որդիք քեռ քո ընտրելոյ ։ Շնորհք ընդ
ձեզ ։

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՅՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐՐՈՐԴ

1 ՅԵՐԻՑՈՒԿ առ Գայիոս սիրե- եղ̃
լի . զոր ես սիրեմ ճշմար-
2 տութեամբ ։ * Սիրելի՛ վասն ամ̃ իրաց
քոց յաջողութեան և առողջութե̃ աղօ-
թս առնեմ . որպէս է իսկ յաջողութիւն
3 անձին քո ։ * Յոյժ ուրախ եղէ 'ի գալ
եղբարց՝ և լինել վկայ քոյդ ճշմարտու-
թեանդ , որպէս գնաս դու ճշմարտութ̃բ ։
4 * Մեծ ևս ինչ ուրախութիւն քան զայս
ոչ ունիմ . զի լսեմ եթէ իմ որդեակքն
5 ճշմարտութեամբ գնան ։ * Սիրելի՛ հա-
ւատարիմ գործես զայդ , զոր եթէ առ-
նիցես առ եղբարս՝ զդոյն և առ օտարս .
6 * որք վկայեցին զքո սիրոյդ առաջի եկե-
ղեցւոյ . որոց բարւոք արարեալ յուղար-
7 կես արժանիս Աստուծոյ ։ * Զի վասն ան-

ուանն ելին, և ոչինչ յումեքէ առնուն
զհեթանոսականացն ։ * Մեք այսուհետև 8
պարտիմք ընդունել զայնպիսիսն, զի գոր-
ծակիցք լիցուք ճշմարտութեանն ։
ԵԴ * Գրեցի ինչ եկեղեցւոյն. այլ որ յա- 9
ռաջադէմն 'ի նոցանէ է՝ Դիոտրեփէս, ոչ
ընդունի զմեզ ։ * Վ՟ն այսորիկ եթէ եկից՝ 10
յիշեցուցից զգործս ն՟ր՝ զոր առնէ, բա-
նիւք չարեօք շատախօսութ՟ք առնէ զմեզ
աշխատ. և ոչ այնոքիւք շատացեալ, ոչ
ինքն ընդունի զեղբարս, և զայնոսիկ որ
ընդունինն, արգելու. նաև յեկեղեցւոյ
ես հանէ ։ * Սիրելի՝ մի՛ լինիցիս նմանող 11
չարի՝ այլ բարւոյ. զի որ զբարիս առնէ՝
յա՟յ է. և որ զչարիս գործէ՝ նա ոչ ետես
երբէք զա՟ծ ։ * Զդեմետրեայ վկայեալ է 12
յամենեցունց, և յեկեղեցւոյն՝ և 'ի ճշ-
մարտութ՟է, և մեք վկայեմք. և դու գի-
տես՝ զի ճշմարիտ է մեր վկայութ՟ին ։ * Բա- 13
զում ինչ ունէի գրել քեզ. այլ ոչ կա-
միմ քարտիսիւ և դեղով գրել. * զի ակն- 14
ունիմ 'ի մօտոյ իսկ տեսանել զքեզ, և
բերան 'ի բերան խօսել ։ * Խաղաղութիւն 15
ընդ քեզ ։ Ողջոյն տան քեզ սիրելիք ։ Ող-
ջոյն տաջիր սիրելեաց մերոց իւրաքանչիւր
յանուանէ ։

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՅ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

1 ՅՈՒԴԱՅ Յ̃ի Ք̃ի ծառայ, եւ ԻԵ
եղբայր Յակոբայ. հեթանո-
սաց՝ որ յ̃այ հօրէ էք սիրեցեալք, և Յ̃ի
2 Ք̃ի պահեալք և ընտրեալք: * Ողորմու-
թիւն ձեզ՝ և խաղաղութի և սէր բազ-
3 մասցի: * Սիրելիք՝ զ̃ամ փոյթ յանձին կա-
լեալ գրել ձեզ վասն մերոյ հասարակաց
փրկութե, հարկ յանձին կալայ գրել ձեզ
և աղաչել՝ զի ճգնիցիք 'ի վերայ հաւատո-
ցըն, որ միանգամ աւանդեցաւն սրբոց:
4 * Քանզի սպրդեցին մտին ոմանք, որ յա-
ռաջագոյն իսկ կատարեալ էին 'ի սոյն դա-
տաստան. ամբարիշտք, որ զ̃այ մերոյ շը-
նորհսն դարձուցին յանկարգութի. և զմի-
միայն իշխանն՝ և զտէր մեր Յ̃ս Ք̃ս ուրա-
5 ցեալք: * Յիշեցուցանել ձեզ պարտ է-

տե կամ է ինձ՝ որ գիտէքդ զա̃մ. զի ա̃ծ
միանգամ զժողովուրդն փրկեաց յԵգիպ-
տոսէ. երկրորդ անգամ զանհաւատսն կո-
րոյս: *Եւ զհրեշտակս՝ որ ոչ պահեցին 6
զիւրեանց իշխանութիւն, այլ թողին զիւ-
րեանց բնակութիւն, 'ի դատաստանս մե-
ծի աւուրն՝ մշտնջենաւոր կապանօք պա-
հեաց 'ի խաւարի: *Որպէս Սոդոմ և Գո- 7
մոր, և որ շուրջ զնոքօք քաղաքքն, որ ըստ
նմին օրինակի պոռնկեցան զհետ ընկերացն
մարմնոց, կան առաջի օրինակ՝ զյաւիտե-
նական հրոյն ընկալեալ զդատաստան:
*Ըստ նմին օրինակի և սոքա իբրև քնով 8
դանդաչեալք՝ զմարմին պղծեն, զտէրութիւն
քամահեն՝ զփառս հայհոյեն: *Ուր Մի- 9
քայէլ հրեշտակապետ՝ յորժամ բանսար-
կուն սատանայի վիճեալ տայր պատասխա-
նի վասն մովսիսեան մարմնոյն, ոչ ժպըր-
հեցաւ հայհոյութե̃ դատաստանին հան-
դուրժել. այլ ասէ, սաստեսցէ 'ի քեզ տ̃ր:
*Իսկ սոքա զոր ինչ ոչն իմանան՝ հայհո- 10
յեն: և զայլն եւս՝ զոր բնութե̃ իբրեւ
զանխօս անասունս գիտեն, 'ի նոսին ա-
պականեսցին: *Վայ է նոցա, զի ըստ ճա- 11
նապարհին Կայենի գնացին, և ըստ մոլո-
րութե̃ն Բաղաամայ զեղխեցան զհետ վար-
ձուց, և ըստ հակառակութեանն Կոր-
խայ կորեան:
ԵՁ *Սոքա են ատեցեալք շողմոգք երթ- 12

ճալ զհետ ցանկութե̃ց իւրեանց. 'ի սէրս
իւրեանց խարդախութք, լինին ընդ ձեզ
ուրախակիցք. աներկիւղ զանձինս ճա-
րակեն. ամպք անջրդիք հողմակոծեալք,
ծառք պտղակորոյսք անպտուղք կրկնա-
13 մեռք՝ խլեալք արմատաքի. * անսաստ ա-
լիք ծովու, որ միշտ փրփրեն զիւրեանց
զանձանց զամօթ. աստեղք մոլարք, որոց
վիհ խաւարին յաւիտենից պահեալ է ։
14 * Մարգարէացաւ վասն նոցա և եօթնե-
րորդն յԱդամայ Ենովք՝ և ասէ. ահա-
ւասիկ եկն տէր բիւրովք սրբովք հրեշ-
15 տակօք, * առնել դատաստան ընդ ա̃մի.
և յանդիմանել զամենայն ամբարիշտս
վասն գործոց իւրեանց՝ զոր ամբարշտե-
ցին, և վասն ա̃մ խիստ բանից, զոր խօ-
սեցան զնմանէ մեղաւորք և ամբարիշտք ։
16 * Սոքա են տրտնջօղք և շոգմոգք, երթ-
եալք ըստ իւրեանց անձանց ցանկութե̃ց.
և բերանք նոցա զամբարտաւանս բարբա-
ռին. առնուն ակն երեսաց վասն օգտի ։
17 * Բայց դուք սիրելիք՝ յիշեցէք զկան- ԽԵ
խասաց բանս զառաքելոցն տ̃ն մերոյ Յ̃ի
18 Ք̃ի. * զի ասէին ձեզ, եթէ 'ի յետին
ժամանակս եղիցին մարդք արհամարհօղք,
երթեալք ըստ իւրեանց ամբարշտութե̃ցն
19 ցանկութե̃ց ։ * Սոքա են նշաւակեալք չըն-
20 չաւորք, որ զոգին ոչ ունիցին ։ * Այլ մեք
սիրելիք՝ եղիցուք շինել զանձինս սրբու-

թեամբն հաւատոց 'ի հոգին սբ · կաց_
ցուք յաղօթս , * պահել զանձինս սիրովն 21
այ · ակնունել ողորմութեան տն մերոյ Յսի
Քսի 'ի կեանսն յաւիտենականս ։ * Եւ ո_ 22
մանց դատապարտելոց լինիջիք՝ կշտամ_
բիչք , * և զոմանս ապրեցուցանիջիք՝ յա_ 23
փշտակեալ 'ի հրոյ · և ոմանց ողորմեսջիք
երկիւղիւ ատել , և զպատմուճանն որ 'ի
մարմնոյն իցէ աղտեղեալ ։ * Եւ այնմ , որ 24
կարողն է պահել զձեզ անարատ և ան_
բիծս , հաստատել առաջի իւրոց փառացն
աներկեւան ցնծութեամբ . * միոյն Աս_ 25
տուծոյ փրկչին մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի
տեառն մերոյ՝ փառք մեծութիւն զօ_
րութիւն և իշխանութիւն՝ յառաջ քան
զամենայն յաւիտեանս . և այժմ և յամե_
նայն յաւիտեանս . ամէն ։

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻ.

ԳԼ. Ա.

1 ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ Յ̅ի Ք̅ի, 'ի
ձեռըն որոյ ետ ա̅ծ ցուցանել
ծառայից իւրոց՝ որ ինչ լինելոց է վաղվա-
ղակի. և նշանակեաց առաքելով 'ի ձեռն
հրեշտակի իւրոյ, առ ծառայ իւր Յովհան-
2 նէս: * Որ վկայեաց զվկայութ̅ի բանին ա̅յ,
և զվկայութ̅ի Յ̅ի Ք̅ի՝ զոր ետես. և որ էր՝
3 և որ լինելոցն էր յետ այնորիկ: * Երանի՝
որ կարդասցէ կամ լուիցէ զբանս մար-
գարէութ̅ես, և պահեսցէ զոր 'ի սմա գր-
րեալ է. զի ժամանակս մերձեալ է.
4 * Ի Յովհաննէ առ եօթն եկեղեցիս՝ որ
են յասիոյ, շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութ̅ի

յԱ̃յ՝ յէէն՝ և որ էն՝ և որ գալոցն է, և
յեօթն զօրութեց հոգւոյն՝ որ է առաջի
աթոռոյն իւրոյ. * և 'ի Յս̃է Քս̃է հաւա- 5
տարիմ վկայէն, որ է անդրանիկ 'ի մե-
ռելոց, և իշխան թագաւորութեց երկ-
րի. որ սիրեաց զմեզ, և ելոյծ զկապանս
մեղաց մերոց արեամբն իւրով. * և արար 6
զմեզ թագաւորս և քահանայս Այ̃ և Հօր
իւրոյ. որում փառք և զօրութի՝ այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:
* Ահաւասիկ գալոց է ընդ ամպս. և տեսա- 7
ցեն զնա ա̃մ աչք, և տեսցեն զնա ծագք
երկրի, և որք խոցեցին զնա ամենեքեան
յերկրի, և կոծեսցին 'ի վերայ նորա. այո՝
ամէն: * Ես եմ այբ և ես եմ քէ, ասէ Տր̃ 8
Ած, որ էն՝ և որ է՝ և որ գալոցն է՝ ա-
մենակալ: * Ես Յովհաննէս եղբայր ձեր 9
և հաւասարակից նեղութե՝ և արքայութե՝
և համբերութե որ 'ի Քս̃ Յս̃. եղէ ես 'ի
կղզւոջն որ անուանեալ կոչի Պատմոս՝ վս̃
բանին և վս̃ վկայութեն Յս̃ի Քս̃ի: * Ես 10
եղէ յիս հոգի 'ի կիւրակէի աւուր, և
լուայ զձայն զհետ իմ զմեծ իբրև զձայն
փողոյ, որ ասէր ցիս. Ես եմ ալփա՝ և օվ.
առաջին և վերջին. * զոր տեսանես՝ գրեա 11
'ի գիրս, և տուր տանել յեօթն եկեղե-
ցիս՝ որ յԵփեսոս, և 'ի Զմիւռնիա՝ 'ի Պեր-
գամոն, և 'ի Թիւատիրա, և 'ի Սարդի-
կէ, և 'ի Փիղադեղփեա, և 'ի Լաւոդիկեա:

12 * Եւ դարձայ տեսանել զձայնն՝ որ խօսէր
ցիս. և 'ի դառնալն իմում տեսի եօթն
13 ճրագարան ոսկի ։ * Եւ 'ի մէջ եօթն ճրա-
գարանացն նման որդւոյ մարդոյ, ըն-
դեցեալ պատմուճան պճղնաւոր, և գօ-
տեւորեալ առ ստեամբքն գօտի ոսկեղէն.
14 * և գլուխ նորա և հերքն իբրև զասր ըս-
պիտակ՝ և որպէս զձիւն. և աչք նորա ոպ̃
15 բոց հրոյ. * և ոտք նորա նմանեալ պղնձոյ
ծխելոյ 'ի մէջ հնոցի հրաշէկ. և ձայն նր̃
16 իբրև զձայն ջուրց բազմաց ։ * Եւ ունէր
յաջոյ ձեռինն իւրում աստեղս եօթն, և
'ի բերանոյ նորա ելանէր սուր երկբերա-
նեան. և երեսք նորա իբրև զարեգակն
17 ճառագայթեալ երևէին ։ * Եւ իբրև տե-
սի զնա՝ անկայ առ ոտս նորա իբրև զմե-
ռեալ. և եդ 'ի վերայ իմ զաջ իւր՝ և ասէ
ցիս. մի՛ երկնչիր, ես եմ առաջին, և ես
18 եմ յետին. * և ես եմ կեանք՝ և ես նոյն
որ մեռայ, և եմ կենդանի այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն ։ և ու-
19 նիմ զփականս մահու և դժոխոց ։ * Գրեա
զոր տեսանես՝ որ են, և որ յապա՝ և որ
20 հանդերձեալ է լինել այս. * զխորհուրդ
եօթն աստեղացդ՝ զոր տեսերդ յաջս իմ,
և զեօթն ճրագարանս ոսկիս. եօթն աս-
տեղքն՝ հրեշտակք եօթն եկեղեցեացն
են, և ճրագարանքն եօթն՝ եօթն եկե-
ղեցիքն են ։

ԳԼ. Բ.

Առ հրեշտակ եփեսացւոց եկեղեցւոյն 1
գրեա. այսպէս ասէ կարողն՝ որ ունի զաս-
տեղս եօթն յաջոյ ձեռին իւրում, և շրջ-
ջի 'ի մէջ եօթն աշտանակի ոսկւոյ: * Գի- 2
տեմ զգործս քո և զվաստակս քո և զհամ-
բերութի քո. և զի ոչ բառնաս զչարս, և
փորձեցեր՝ որ ասեն զինքեանս առաքեալս՝
և ոչ են, և հերքայեցիր՝ և ստեն: * Եւ 3
համբերեցեր և վշտացար վասն անուան
իմոյ՝ և աշխատեցար: * Այլ ասեմ առ 4
քեզ, զի զսէրն քո զառաջին թողեր: * Յի- 5
շեա այժմ ուստի անկարն՝ և ապաշաւեա,
և զառաջին գործսն քո արա. ապա թէ
ոչ՝ գամ ես վաղվաղակի, և շարժեցից
զաշտանակս քո 'ի տեղւոջէ իւրմէ՝ եթէ
ոչ ապաշխարեսցես: * Արդ զայս արա՝ զի 6
ատեսցես զգործսն Նիկողայոսի, զոր ես
ատեամ: * Որ ունի ականջս լսելոյ, լուի- 7
ցէ զինչ ասէ հոգին սուրբ առ եկեղեցիս.
որ յաղթէն, տաց նմա ուտել 'ի փայտէն
կենաց՝ որ է 'ի մէջ դրախտին Աստուծոյ:
* Եւ առ հրեշտակ զմիւռնացւոց եկե- 8
ղեցւոյն գրեա. այսպէս ասէ անսկիզբնն
և անվախճանն. որ եղեւ մեռեալ՝ և կեն-
դանացաւ: * Տեսի զգործս քո՝ և զնեղու- 9
թիւն և զաղքատութի, այլ աղքատութի

քո մեծութի̃ եղիցի . և զհայհոյութի̃ն՝ որ
ասէին զինքեանս հրէայս գոլ՝ և չէին ինչ ,
10 այլ ժողով սատանայի ։ * Մի՛ երկնչիր՝ վ̃
որոց կամիս չարչարիլ , ահա հանդերձէ
բանսարկուն արկանել ՚ի ձէնջ ՚ի բանտ ,
զի փորձիցիք , և ունիցիք նեղութի̃ աւուրս
տասն . լեր հաւատարիմ մինչև ՚ի մահ . և
11 տաց քեզ զպսակն կենաց ։ * Որ ունի ա֊
կանջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ հոգին ս̃բ ասէ
առ եկեղեցիս . որ յաղթէ , ոչ անիրաւի
12 յերկրորդ մահուանէն ։ * Եւ առ հրեշ֊
տակն՝ որ ՚ի Պերգամոյ եկեղեցին , գրեա .
այսպէս ասէ՝ որ ունի զսուրն երկսայրի
13 սրեալ ։ * Գիտեմ զգործս քո՝ և զի բնակեալ
ես ուր աթոռն է սատանայի . և ունիս զա֊
նուն իմ , և ոչ ուրացար զհաւատս իմ
յաւուր յորում Անդիպաս վկայն իմ հա֊
ւատարիմ եղև . զի վկայ է իմ հաւատա֊
րիմ ա̃մ հաւատացեալ՝ որ սպանաւ ՚ի
ձէնջ . որ կայք՝ ուր սատանայ է բնակեալ ։
14 * Այլ ունիմ առ քեզ սակաւ . զի կայ առ
քեզ վարդապետութի̃ն Բաղաամու՝ որ ու֊
սոյց զԲաղակ դնել գայթակղութի̃ առաջի
որդւոցն Իսրայէլի , ուտել նոցա զոհեալ՝
15 և պոռնկել ։ * Նոյնպէս և դու ունիս ըդ
վարդապետութի̃ Նիկողայեցեաց՝ զոր ես
16 ատեամ ։ * Արդ՝ ապաշխարեա , ապա թէ
ոչ՝ գամ վաղվաղակի . և պատերազմեցայց
17 ընդ նոսա սրով բերանոյ իմոյ ։ * Որ ունի֊

ցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ հոգին ասէ
առ եկեղեցիս . որ յաղթէ՝ տաց նմա ու-
տել 'ի մանանայէն թաքուցելոյ , և տաց
նմա զգիրն սրբունե . և գրեալ անուն նոր
'ի գիրն , զոր ոչ ոք գիտէ՝ բայց միայն որ
առնուն : * Եւ առ հրեշտակն որ 'ի Թիւ- 18
ատրոյ եկեղեցին՝ գրեա . այսպէս ասէ
որդին ա՟յ , որոյ աչք իւր են իբրեւ զբոց
հրոյ , և ոտք նորա նման պղնձի ծխելոյ :
* Տեսի զգործս քո՝ և զսէր և զհաւատ՝ և 19
զպաշտօն քո համբերութե . զի բազում
է վաստակ քո վերջինն քան զառաջինն :
* Այլ ունեմ առ քեզ բազում . զի թողեր 20
զկինն զՅեզաբէլ , որ ասէր զինքն մարգա-
րէ , և ուսուցանէր մոլորութի՝ զծառայս
իմ՝ պոռնկել և ուտել զզոհեալ . * Եւ ե- 21
տու նոցա ժամանակ ապաշխարել զպոռ-
նկութին իւրեանց՝ և ոչ ապաշխարեցին :
* Ահաւասիկ ես արկանեմ զնա 'ի հնոց . 22
եւ զգործակիցս իւր ընդ որս շնացաւ՝ 'ի
նեղութիս մեծամեծս . եթէ ոչ ապաշ-
խարեսցեն 'ի գործոց իւրեանց : * Եւ զոր- 23
դիս նոցա սպանից մահուամբ . և ծանի-
ցեն ա՟մ եկեղեցիք՝ թէ ես եմ որ յանդի-
մանեմ զերիկամունս և զսիրտս . և տամ
ձեզ իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւրեանց :
* Այլ ձեզ ասեմ որք 'ի Թիւատիր էք , և 24
ոչ ունիք զվարդապետութիս զայս . որ ոչ
ծանեաք զխորս սատանայի՝ զոր խօսին .

25 ոչ արկից զձեօք ծանրութիւն։ * Այլ զոր
26 ունիք, պահեցէք՝ մինչեւ ես գամ։ * Եւ
որ յաղթէ՝ եւ պահէ զգործս իմ մինչեւ
ցվախճան. տաց նմա իշխանութիւն 'ի վե̃
27 ազգաց։ * Եւ հովուեսցէ զնոսա գաւազա-
նաւ երկաթեաւ. եւ իբրեւ զանօթ բրու
28 փշրեսցէ զնոսա։ * Որպէս եւ ես ընկալայ
'ի Հօրէ իմմէ, եւ տաց նոցա զաստղն ա-
29 ռաւօտուն։ * Որ ունի ականջս լսելոյ՝ լու-
իցէ զինչ Հոգին ասէ առ եկեղեցիս։

ԳԼ. Գ.

1 Եւ առ հրեշտակ Սարդիացւոց եկե-
ղեցւոյն գրեա. այսպ̃ ասէ՝ որ ունի զեօ-
թըն Հոգին Այ̃՝ եւ զեօթն աստեղս. տեսի
զգործս քո՝ զի անուն կենդանւոյ ունիս՝ եւ
2 մեռեալ ես։ * Եր արթուն՝ եւ հաստա-
տեա այսուհետեւ՝ զի հանդերձեալ ես մե-
ռանել. քանզի ոչ գտի զգործս քո կատա-
3 րեալ առաջի Այ̃։ * Արդ եօք յիշեա թէ ոպ̃
լուար. եւ պահեա եւ ապաշխարեա. ապա
թէ ոչ զուարթանաս՝ գամ որպէս գող. եւ
4 ոչ ոք իմանայ զգալուստ իմ առ քեզ։ * Ու-
նիս սակաւ մի զանուն Սարդիացւոցն, որք
ոչ աղտեղացուցին զհանդերձ իւրեանց.
եւ շրջին 'ի սպիտակս որում արժանի եղեն։
5 * Որ յաղթէ՝ այսպէս զգեցցի սպիտակս.
եւ ոչ ջնջեսցի անուն նորա 'ի դպրութէ̃ն

կենաց . և խոստովանեցայց զանուն նորա
առաջի Հօր իմոյ՝ և առաջի հրեշտակաց ։
* Որ ունի ականջս լուիցէ՝ լուիցէ զինչ ա- 6
սէ Հոգին առ եկեղեցիս ։ * Եւ առ հրեշ- 7
տակն Փիլադելփիայ եկեղեցւոյն գրեա .
այսպէս ասէ սուրբն Ճշմարիտն , որ ունի
զփականս Դաւթի . բանայ՝ և ոչ ոք է որ
փակէ , և փակէ՝ և ոչ ոք է որ բանայ ։
* Տեսի զգործս քո . ահա ետու առաջի քո 8
դուռն բացեալ , զոր ոչ ոք կարէ փակել .
զի սակաւ ինչ ունիս զօրութիւն , և պահե-
ցեր զբանս իմ , և ոչ ուրացար զանուն
իմ ։ * Ահաւասիկ ես տամ քեզ ժողովրդեն 9
սատանայի , որք ասեն զինքեանս Հրեայս
գոլ՝ և ոչ են . այլ ստեն . արարից զնոսա՝
զի եկեսցեն՝ և երկիրպագցեն առաջի ո-
տից քոց , և ծանիցեն զի ես սիրեցի զքեզ ։
* Զի պահեցեր զբան համբերութեան ի- 10
մոյ , և ես պահեցից զքեզ 'ի ժամ փոր-
ձութեանն . որ հանդերձեալ է գալ յամ-
ենայն տիեզերս փորձել զամենայն բնակեալս
յերկրի ։ * Ահա գամ վաղվաղակի , կալ զոր 11
ունիս՝ զի մի ոք առցէ զպսակ քո ։ * Որ 12
յաղթէ՝ արարից զնա սիւն տաճարի ա̃յ
իմոյ , և արտաքս այլ մի ելցէ . և գր-
եցից 'ի վերայ նորա զանուն ա̃յ իմոյ , և
զանուն քաղաքի ա̃յ իմոյ՝ զնորն Երուսա-
ղեմի , որ իջանելոց է յերկնից ա̃յ իմոյ . և
զանուն նորա նոր ։ * Որ ունի ականջս՝ լու- 13

ւիցէ զինչ ասէ հոգին առ եկեղեցիս ։
14 * Եւ առ հրեշտակն Լաւոդիկեայ եկե֊
ղեցւոյն գրեա . այսպէս ասէ ամէնն՝ վը֊
կայն հաւատարիմ և ճշմարիտ , սկիզբն
15 սկզբան արարածոց Աստուծոյ ։ * Գիտեմ
զգործս քո՝ զի ոչ ցուրտ ես՝ և ոչ ջերմ .
պարտ էր քեզ ցուրտ լինել՝ և կամ ջերմ ։
16 * Արդ դու գաղջ ես՝ և ոչ ջերմ և ոչ ցուրտ ,
հանդերձեալ ես փսխել 'ի բերանոյ իմմէ ։
17 * Զի ասես . մեծատուն էի՝ և մեծացայ .
և ոչ ինչ կարօտ եմ . և ոչ գիտես՝ ե֊
թէ դու ես ողորմելի և հեգ և աղքատ՝
18 մերկ և կոյր ։ * Արդ՝ ես խորհրդակից ե֊
ղէց քեզ , ա՛ռ գնեա յինէն ոսկի փորձ֊
եալ 'ի հրոյ՝ զի մեծասցիս , և հանդերձս
սպիտակս՝ զի զգեցցիս , զի մի՛ երևեսցի
անվայելչութիւն մերկութեան քո . և դիր
19 դեղ յաչս քո՝ զի տեսցես ։ * Ես՝ զոր սի֊
րեմ , յանդիմանեմ և խրատեմ . նախանձ֊
20 եա այժմ , և ապաշխարեա ։ * Ահաւասիկ
գամ ես առ դուրս և բախեմ . եթէ ոք
լուիցէ ձայնի իմում՝ և բանայցէ զդը֊
րուննսն , մտից առ նա և ընթրիս արա֊
21 րից առ նա , և նա ընդ իս ։ * Որ յաղթէ
տաց նմա նստել ընդ իս յաթոռ իմ , որ֊
պէս և ես յաղթեցի՝ և նստայ յաթոռ
22 հօր իմոյ ։ * Որ ունիցի ականջս՝ լուիցէ
զինչ ասէ հոգին առ եկեղեցիս ։

ԳԼ. Դ.

Եւ յետ այսր ամ̃ի տեսի՝ և ահա դը֊ 1
րունք երկնից բացեալ էին , և ձայն փո֊
ղոյն առաջնոյ զոր լուայ՝ խօսէր ընդ իս և
ասէր . Ել այսր և ցուցից քեզ՝ զինչ լինե֊
լոց է յապա ժամանակս ։ * Եւ ժամա֊ 2
նեալ յիս հոգի , և տեսի աթոռ մի՝ զի
կայր յերկինս ։ * Եւ ՚ի վերայ աթոռոյն 3
նստէր նման տեսլեան ականց յասպւոյ և
սարդիոնի ։ * Եւ քահանայք շուրջ զաթո֊ 4
ռովն նմանք տեսլեան զմրխտի . և շուրջ
զաթոռովն աթոռք քսան և չորք , և ՚ի վր̃
աթոռոցն նստէին քսան և չորք երիցունք՝
զգեցեալ հանդերձս սպիտակս , և ՚ի դը֊
լուխս իւրեանց պսակս ոսկիս ։ * Եւ յա֊ 5
թոռոյ անտի ելանէին փայլատակմունք և
ձայնք և որոտմունք . և եօթն ճրագարք
հրոյ բորբոքելոյ առաջի աթոռոյն . որ են
եօթն հոգիքն այ̃ ։ * Եւ էր առաջի աթո֊ 6
ռոյն ծով ապակեղէն՝ նման սպիտակութե̃
սառին , և ՚ի մէջ աթոռոյն չորք կենդա֊
նիք՝ և լի էին աչօք առաջոյ և յետոյ ։
* Եւ էր կենդանին առաջին նման առիւ֊ 7
ծու , և երկրորդ կենդանին նման զուա֊
րակի , և երրորդ կենդանին ունէր երեսս
մարդոյ , և չորրորդ կենդանին նման արծ֊
ուոյ թռուցելոյ ։ * Եւ չորից կենդանեա֊ 8

ցըն էին միոյ միոյ 'ի նոցանէ վեց թեւք
շուրջանակի և 'ի ներքոյ լի էին աչօք, ոչ
հանգչէին՝ ոչ զտիւ և ոչ զգիշեր՝ ասելով.
սուրբ, սուրբ, սուրբ, տ̃ր ա̃ծ ամենակալ՝
9 որ էն և ես, և որ գալոց ես: *Եւ յոր-
ժամ տային կենդանիքն փառս և պատիւ
և գոհութի նստելոյն 'ի վերայ աթոռոյն՝
կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից,
10 (*անկանէին քսան և չորք երիցունքն ա-
ռաջի նստելոյն յաթոռ, և երկիր պա-
գանէին կենդանւոյն յաւիտեանս յաւի-
տենից.) և դնէին զպսակս իւրեանց ա-
11 ռաջի աթոռոյն ասելով, *արժանի ես
տ̃ր ա̃ծ մեր ս̃բ՝ առնուլ փառս և պատիւ
և զօրութի, զի դու ստեղծեր զա̃մ. և 'ի
կամելն քո ստեղծան՝ և կան հաստատուն:

ԳԼ. Ե.

1 Եւ տեսի 'ի ձեռս աջոյ՝ որ նստէր 'ի
վերայ աթոռոյն՝ գիրք գրեալ ներքոյ և
2 արտաքոյ, և կնքեալ եօթն կնքով. *Եւ
տեսի հրեշտակ մի զօրաւոր՝ զի քարոզէր
'ի ձայն մեծ. ո՞ է արժանի բանալ զգիրքս՝
3 և լուծանել զկնիքս նորա: *Եւ ոչ ոք կա-
րէր՝ ոչ 'ի յերկինս և ոչ յերկիր և ոչ 'ի
ներքոյ երկրի՝ բանալ զգիրքն, զի ոչ տե-
4 սին զնա: *Եւ ես լայի ուժգին՝ զի ո՛չ ոք
գտաւ արժանի բանալ զգիրքն և հայել

’ի նա ։ * Եւ մի յերիցանցն ասէ ցիս . մի՛ 5
լար , ահաւասիկ յաղթեաց առիւծն յազ-
գէն Յուդայ յարմատոյն Դաւթի՝ բանալ
զգիրքն՝ և լուծանել զեօթն կնիքսն նորա ։
* Եւ տեսի ՚ի մէջ աթոռոյն և ՚ի մէջ չո- 6
րից կենդանեացն՝ և ՚ի մէջ երիցանցն գա-
ռըն կայր զենեալ , որ ունէր եօթն եղ-
ջիւրս՝ և աչս եօթն , որ են եօթն հոգիք
ա՟յ՝ որ են առաքեալ ընդ ա՟մ երկիր ։ * Եւ 7
եկն ընկալաւ յաջոյ ձեռանէ նորա՝ որ
նստէր ՚ի վերայ աթոռոյն ։ * Եւ յորժամ 8
առ զգիրն , չորք կենդանիքն և քսան և
չորք երիցունքն անկանէին առաջի գա-
ռինն . և ունէին իւրաքանչիւր քնար՝ և
բուրվառ ոսկի լի խնկով , որ է աղօթք
սրբոցն ։ * Եւ օրհնէին երգս նորս և ա- 9
սէին . արժանի ես առնուլ զգիրդ՝ և բա-
նալ զկնիք դորա , զի զենար՝ և գնեցեր
զմեզ ա՟յ արեամբդ քով՝ յա՟մ ազգաց և ՚ի
լեզուաց և ՚ի ժողովոց հեթանոսաց ։ * Եւ 10
արարեր զսոսա ա՟յ մերոյ թագաւորս և
քահանայս՝ թագաւորել ՚ի վերայ երկրի ։
* Եւ տեսի , և լուայ զձայն հրեշտակաց 11
բազմաց որք կային շուրջ զաթոռովն և
զչորիւք կենդանեօքն և զքահանայիւքն ։
և էր թիւն նոցա՝ բիւրք բիւրուց և հա-
զարք հազարաց ։ * Եւ ասէին ձայնիւ մեծաւ . 12
արժան է գառնդ զենեալ առնուլ զմե-
ծութի և զիմաստութի և զզօրութի և

13 զպատիւ և զփառս և զօրհնութի՛ւ : * Եւ
ամ՛ արարածք՝ որ են յերկինս և յերկրի
և ՚ի ծովու և որ ՚ի նոսա՝ լուայ զի ասէին.
որ նստի յաթոռն՝ և գառնն օրհնեալ
բարձրացեալ և փառաւորեալ յաւի-
14 տեանս յաւիտենից : * Եւ չորք կենդա-
նիքն ասէին , ամէն . և երիցունքն անկա-
նէին առաջի նորա և երկիրպագանէին :

ԳԼ. Զ.

1 Եւ տեսի զի եբաց զմին ՚ի կնքոցն , և
լուայ ՚ի միոյ ՚ի չորից կենդանեացն իբրև
2 զձայն որոտման՝ զի ասէր՝ եկ տես: * Եւ
տեսի՝ և ահա ձի սպիտակ , և որ հեծեալն
էր ՚ի նմա՝ ունէր աղեղն . և տուաւ նմա
պսակ , և ելն յաղթող՝ զի յաղթեսցէ :
3 * Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երկրորդ ,
լուայ յերկրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր .
4 տես: * Եւ ել այլ ձի կարմիր . և որ հե-
ծեալն էր ՚ի վերայ նորա՝ տուաւ նմա առ-
նուլ զխաղաղութի՛ւ յերկրէ , զի զմիմեանս
զենցեն.. և տուաւ նմա սուր մի մեծ :
5 * Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երրորդ՝ լուայ
յերրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր՝ եկ տես.
և տեսի՝ և ահա ձի սեաւ , և որ նստեա-
լըն էր ՚ի վերայ նորա ունէր կշիռք ՚ի ձե-
6 ռին իւրում: * Եւ լուայ ձայն ՚ի միջոյ չո-
րից կենդանեացն . կապիճ մի ցորեան՝ դե-

նարի մոյ, եւ երեք կապիճ գարի՝ դենա-
րի մոյ. եւ ձէթ եւ գինի մի՛ վնասեսցեն։
* Եւ յորժամ եբաց զկնիքն չորրորդ, լու- 7
այ ձայն 'ի չորրորդ կենդանւոյն՝ զի ա-
սէր՝ թէ գամ։ * Եւ տեսի՝ եւ ահա ձի շր- 8
լուոս, եւ որ նստէրն 'ի վե՛ր՝ ունէր զմահ,
եւ դժոխք երթային զհետ նր. եւ տուաւ
նմա իշխանութի չորրորդ մասին աշխար-
հի՝ սատակել սրով եւ սովով եւ մահուամբ՝
եւ գազանօք երկրի։ * Եւ յորժամ եբաց 9
զկնիքն հինգերորդ՝ տեսի 'ի ներքոյ սեղա-
նոյն զհոգիս ա̄մ մարդկան զենեալ վասն
բանին այ՝ եւ վասն վկայութե̄ նորա զոր
ունէին։ * Ոգք ասէին 'ի ձայն մեծ. մին- 10
չեւ յե՞րբ տէր սուրբ եւ ճշմարիտ՝ ոչ դա-
տիս, եւ խնդրես զվրէժ արեան մերոյ 'ի
բնակչաց երկրի։ * Եւ տուաւ նոցա ար- 11
կանելիս սպիտակս, եւ ասացաւ նոցա զի
հանգիցեն փոքր մի ժամանակ, մինչեւ լցցին
ծառայակիցք նոցա եւ եղբարք նոցա՝ որք
հանդերձեալ են կատարիլ իբրեւ զնոսա։
* Եւ տեսի յորժամ եբաց զկնիքն վեց- 12
երորդ՝ եղեւ շարժումն մեծ, եւ արեգա-
կըն եղեւ սեւ իբրեւ զկապերտ այծեայ,
եւ լուսինն բոլորովին եղեւ արիւն։ * Եւ 13
աստեղք երկնից թօթափեցան 'ի յերկիր,
որպէս տերեւ թզենւոյն զի ուժգին շար-
ժիցի 'ի հողմոյ։ * Եւ երկին իբրեւ զմա- 14
գաղաթեայ գիրս գալարէր. եւ ա̄մ լերինք

և կղզիք 'ի տեղւոյ իւրեանց շարժեցան ։
15 * Եւ թագաւորք երկրի և 'իշխանք՝ հա-
զարապետք և մեծամեծք և զօրաւորք՝ և
ա̃մ ծառայք և ա̃մ ազատք թագուցին
16 զինքեանս յայրս և 'ի ծերպս վիմաց ։ * Եւ
ասէին լերանց՝ թէ անկերուք 'ի վ̃ մեր ,
17 և ցբլուրս՝ թէ ծածկեցէք զմեզ ։ * Զի
եկն օր մեծ բարկութեան նորա . և ո̃վ
կարէ կալ առաջի նորա ։

ԳԼ. Է.

1 Եւ յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշտա-
կըս՝ զի կային 'ի չորս անկիւնս երկրի . և
ունէին զչորս հողմս երկրի՝ զի մի՛ շնչես-
ցէ հողմ 'ի վերայ երկրի , և մի՛ 'ի ծովու՝
2 և մի՛ 'ի ծառս ։ * Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝
զի ել յարեւելից , և ունէր զկնիք ա̃յ կեն-
դանւոյ , և աղաղակեաց ձայնիւ մեծաւ
առ չորս հրեշտակսն՝ որոց տուեալ էր իշ-
խանութիւն ապականել զերկիր և զծով ։
3 * Եւ ասէ . մի՛ վնասէք երկրի՝ մի՛ ծովու՝
մի՛ ծառոց , դադարեցէք մինչեւ կնքեցից
4 զծառայս ա̃յ իմոյ 'ի ճակատս նոցա ։ * Եւ
լուայ զթիւ կնքելոցն՝ հարիւր քառասուն
և չորք հազար կնքեալք յազգէ որդւոցն
5 իսրայէլի ։ * Յազգէն Յուդայ՝ երկոտասան
հազար կնքեալ ։ Յազգէն Ռուբէնի՝ երկո-
տասան հազար կնքեալ ։ Յազգէն Գադայ՝

երկոտասան հազար կնքեալ ։ * Յազգէն 6
Ասերայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ ։ Յազ-
գէն Նեփթաղիմայ՝ երկոտասան հազար
կնքեալ ։ Յազգէն Մանասէի՝ երկոտասան
հազար կնքեալ ։ * Յազգէն Շմաւոնի՝ եր- 7
կոտասան հազար կնքեալ ։ Յազգէն Ղեւ-
եայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ ։ Յազ-
գէն Իսաքարայ՝ երկոտասան հազար կըն-
քեալ ։ * Յազգէն Զաբուղոնի՝ երկոտասան 8
հազար կնքեալ ։ Յազգէն Յովսեփայ՝ եր-
կոտասան հազար կնքեալ ։ Յազգէն Բե-
նիամենի՝ երկոտասան հազար կնքեալ ։
* Եւ յետ այսորիկ տեսի՝ և ահա ժողո- 9
վուրդ բազում որոց ոչ գոյր թիւ , յա̃մ
հեթանոսաց և յա̃մ ազգաց և յա̃մ լեզ-
ուաց և յա̃մ ժողովրդոց , որք կային ա-
ռաջի աթոռոյն և առաջի գառինն՝ արկեալ
զիւրեամբք հանդերձս սպիտակս , և ար-
մաւենիս 'ի ձեռս իւրեանց ։ * Աղաղակէ- 10
ին 'ի ձայն մեծ՝ և ասէին . փրկութի̃ ա̃յ
մերոյ՝ որ նստի 'ի վերայ աթոռոյն , և գա-
ռինն ։ * Եւ ա̃մ հրեշտակք կային շուրջ 11
զաթոռովն և զերիցամբքն և զչորիւք կեն-
դանեօքն , և անկանէին յերեսս առաջի
աթոռոյն՝ և երկիրպագանէին ա̃յ ,* ասե- 12
լով . ամէն . օրհնութի̃ և փառք և իմաս-
տութի̃ և գոհութի̃ և պատիւ և զօրութի̃
և շնորհք տեառն ա̃յ մերոյ՝ յաւիտեանս
յաւիտենից . ամէն ։ * Եւ ասէ ցիս մի 13

յերիցանց անտի . սոքա որ զգեցեալս են
զհանդերձս սպիտակս՝ ո՞յք են՝ և կամ ուս-
14 տի՞ գան ։ * Եւ ասացի ցնա . տէր՝ դու
գիտես ։ և ասէ ցիս . սոքա են՝ որ գան 'ի
վշտաց մեծաց , և լուացին զարկանելիս
իւրեանց՝ և սպիտակացուցին արեամբ
15 գառինն ։ * Վասն այնորիկ են առաջի ա-
թոռոյն ա̃յ՝ և պաշտեն զնա զտիւ և զգի-
շեր 'ի տաճարի նորա . և որ նստի 'ի վե-
16 րայ աթոռոյն՝ բնակեալ է 'ի նոսա ։ * Ո՛չ
քաղցիցեն և ոչ ծարաւիցեն . և ոչ ոք մե-
17 ղիցէ նոցա՝ ոչ արեգակն և ոչ տօթ ։ * Եւ
գառնն 'ի միջոյ աթոռոյն իւրոյ հովուես-
ցէ զնոսա , և առաջնորդեսցէ նց̃ 'ի կե-
նաց աղբեւր ջրոյ կենդանւոյ . քանզի ե-
հատ ա̃ծ զա̃մ արտասուս յերեսաց նոցա ։

ԳԼ. Ը.

1 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն եօթներորդ՝
եղեւ լռութիւն յերկինս՝ որպէս կէս ժա-
2 մու ։ * Եւ տեսի հրեշտակս եօթն , որ ա-
ռաջի ա̃յ կային , և տուաւ նց̃ եօթն փո-
3 ղս ։ * Եւ այլ հրեշտակ եկն եկաց առ սե-
ղանն , և ունէր խնկանոց ոսկի . և տուաւ
նմա խունկ բազում . զի մատուսցէ զաղօ-
թս ա̃մ սրբոց 'ի վերայ ոսկեղէն սեղա-
4 նոյ առաջի աթոռոյն ։ * Եւ ել ծուխ խըն-
կոյն աղօթք սրբոցն 'ի ձեռաց հրեշտա-

կայն առաջի ա̃յ ։ * Եւ ելից հրեշտակն 5
զխնկանոցն 'ի հրոյ սեղանոյն՝ և արկ զնա
յերկիր . և եղեւ որոտումն և ձայնք և
փայլատակումն և շարժումն մեծ ։ * Եւ 6
եօթն հրեշտակքն որ ունէին եօթն փողս՝
պատրաստեցին զինքեանս առ 'ի հարկա-
նել ։ * Եւ առաջին հրեշտակն եհար զփո- 7
ղըն , և եղև կարկուտ և հուր և արիւն
խառնեալ՝ և անկաւ յերկիր , և զերրորդ
մասն երկրի այրեաց , և զերրորդ մասն
ծառոց այրեաց , և զամենայն դալար խո-
տոյ այրեաց ։ * Եւ երկրորդ հրեշտակն 8
փողեաց , և իբրեւ զլեառն մի մեծ հըր-
դեհեալ անկաւ 'ի ծով , և եղև երրորդ
մասն ծովու արիւն . * և սատակեցաւ եր- 9
րորդ մասն լուղակաց , և ունէր որ շունչ
կենդանի՝ ապականեցաւ . (և երրորդ մա-
սըն նաւուց ընկղմեցաւ ։) * Եւ երրորդ 10
հրեշտակն փողեաց , և անկաւ յերկնից
աստղ մի մեծ՝ բորբոքեալ իբրեւ զղամ-
բար , և անկաւ յերրորդ մասն գետոց և
աղբերաց . * և էր անուն աստեղն դառ- 11
նութի . և բազումք մեռան 'ի դառնու-
թենէ ջուրցն ։ * Եւ չորրորդ հրեշտակն 12
փողեաց , և վիրաւորէր երրորդ մասն ա-
րեգական՝ և երրորդ մասն լուսնի՝ և եր-
րորդ մասն աստեղաց . և խաւարէր եր-
րորդ մասն նոցա , և երրորդ մասն գիշե-
րոյ նոյնա̃ ։ * Եւ տեսի՝ և լուայ ձայն հը- 13

րեշտակի Թռուցելոյ 'ի մէջ երկնից՝ զի
ասէր 'ի ձայն մեծ , վա՜յ վա՜յ վա՜յ՝ որ բնա-
կեալ են յերկրի · յորժամ լինիցի ձայն
երիցն ևս փողոց , զոր կամիցին հրեշտակ-
քըն հարկանել ։

ԳԼ. Թ.

1 Եւ հինգերորդ հրեշտակն փողէր · և
տեսի զի աստղ մի անկաւ յերկնից , և
2 տուաւ նմա բանալի գբոյն անդնդոց · * և
ելանէր ծուխ 'ի գբոյն որ՟ զծուխ հնոցի
մեծի · և խաւարեցաւ արեգակն և օդք ։
3 * Եւ 'ի գբոյն ելանէր մարախ 'ի յերկիր ·
և տուաւ նոցա իշխանութի՟ իբրև զկայ-
4 թոցս կարճի · * և ասացաւ նոցա՝ զի մի՛
մեղիցեն խոտոյ երկրի և մի՛ ա՟մ ծառոց ,
բայց միայն մարդոյ երկրայնոյ , որ ոչ ու-
նիցին զկնիք 'ի վերայ ճակատու իւրեանց ։
5 * Եւ տուաւ նոցա հրաման՝ զի մի՛ սպա-
նանիցեն զնոսա , այլ չարչարեսցեն զնոսա
ամիսս հինգ · և չարչարանք նոցա իբրև
զկայթոցս կարճի՝ որ հարկանիցէ զմարդ ։
6 * Եւ յաւուրսն յայնոսիկ խնդրեսցեն մար-
դիկ զմահ՝ և մի՛ գտցեն · և ցանկան մե-
7 ռանել՝ և փախիցէ 'ի նոցանէ մահ ։ * Եւ
նմանութի՟ մարախոյն · նմանութիւն ձիոյ
պատրաստելոյ 'ի պատերազմ · և 'ի վերայ
գլխոց նոցա իբրև զպսակ՝ նմանեալ ոսկ-

ւոյ. և երեսք նոցա իբրև զերեսս մար-
դոյ. * և հերք նոցա իբրև զհերս կնոջ. 8
և ատամունք նց̃ իբրև զառիւծու ։ * Եւ 9
ունէին զրահս իբրև զզրահս երկաթի.
և ձայն թեւոց նոցա իբրև զձայն կառա-
վար ձիոց բազմաց՝ որ արշաւեն ՚ի պա-
տերազմ։ * Եւ ունէին ագիս ըստ նմանու- 10
թեան կարճի. և խայթոց յագիս նոցա.
և ունէին իշխանութ̃ի չարչարել զմարդիկ
ամիսս հինգ ։ * Եւ ունէին թագաւոր ՚ի վր̃ 11
իւրեանց զհրեշտակն դժոխոց. և անուն
նորա եբրայեցերէն՝ Աբադոն, որ կոչի ՚ի
հայ բարբառ՝ կորուստ ։ * Ահաւասիկ վայ 12
մի էանց, և վայք երկու գալոց են ։ * Եւ 13
վեցերորդ հրեշտակն հարկանէր զփողն.
և լուայ ձայն ՚ի չորից կենդանեացն՝ որ
էին առաջի սեղանոյն ա̃յ. * զի ասէր ցհը- 14
րեշտակն վեցերորդ՝ որ ունէր զփողն. լոյծ
զչորս հրեշտակսն զկապեալս ՚ի վերայ գե-
տոյն Եփրատայ ։ * Եւ լուծան չորս հրեշ- 15
տակքն՝ պատրաստեալք ՚ի ժամ և յօր և
յամիս և ՚ի տարի, զի սպանցեն զերրորդ
մասն մարդկան ։ * Եւ համարք հեծելոց 16
զօրաց նոցա՝ բիւրք բիւրուց՝ և հազարք
հազարաց՝ լուայ զթիւ նոցա ։ * Եւ տե- 17
սի ձիս ՚ի տեսլեանն, և հեծեալս ՚ի նոսա՝
որք ունէին զրահս հրեղէնս, և յակինթս
հրդեհեալս ծծմբով. և գլուխք ձիոցն իբ-
րև զգլուխս առիւծուց, և ՚ի բերանոյ

նոցա հուր ելանէր՝ և ծուխ և ծծումբ ։
18 * Եւ 'ի հարուածոցս յայսցանէ մեռաւ
երրորդ մասն մարդկան՝ 'ի հրոյն և 'ի ծը-
խոյն և 'ի ծծմբոյն , որ ելանէր 'ի բերանոյ
19 նոցա ։ * Զի իշխանութիւն 'ի բերանս է
նոցա՝ և յագիս նոցա՝ և ագիք նոցա նը-
մանութիւն օձի . և ունէին գլուխք՝ որով
20 սատակէին զանիրաւս ։ * Եւ այլք 'ի մարդ-
կանէ որ ոչ մեռան 'ի հարուածոցս յայս-
ցանէ , ոչ ապաշխարեցին և ոչ դարձան
'ի գործոց ձեռաց իւրեանց , յերկրպա-
գութենէ դիւաց և կռոց յոսկեղինաց և
յարծաթեղինաց՝ և 'ի պղնձոյ և 'ի քարէ
և 'ի փայտէ , որք ոչ տեսանել կարեն՝ և
21 ոչ լսել և ոչ գնալ . * և ոչ ապաշխարե-
ցին 'ի մարդասպանութենէ՝ և 'ի դեղա-
տուութենէ , և 'ի պոռնկութենէ և 'ի
գողութենէ իւրեանց ։

ԳԼ. Ժ.

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ զօրաւոր՝ զի ի-
ջանէր յերկնից , և զգեցեալ էր ամպ՝ և
ծիածան 'ի գլուխ նորա . և երեսք նորա
իբրև զարեգակն . և ոտք նորա որպ̃ սիւն
2 հրոյ ։ * Եւ ունէր 'ի ձեռին իւրում գըր-
կոյք մի բացեալ . և եդ զոտն իւր զաջ 'ի
վերայ ծովու , և զձախն 'ի վերայ երկրի ։
3 * Եւ աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ՝ գոչեաց

իբրև զառիւծ. և յորժամ աղաղակեաց՝
խօսեցան եօթն որոտմունք յիւրեանց ձայ-
նըս։ * Եւ յորժամ խօսեցան եօթն որոտ- 4
մունքն՝ կամէի գրել. և լուայ ձայն յերկ-
նից՝ զի ասէր, կնքեա զոր խօսեցան եօթն
որոտմունքն՝ և մի՛ գրեր։ * Եւ հրեշտակն 5
զոր տեսի, որ եդ զոտն իւր ՚ի վերայ ծո-
վու և ցամաքի, համբարձ զաջ
ձեռն իւր յերկինս. * Եւ երդուաւ ՚ի 6
կենդանին յաւիտենից՝ որ հաստատեաց
զերկինս և որ ՚ի նմա, և զերկիր և որ ՚ի
նմա. զի ոչ ևս կայ այլ ժամանակ. * Այլ 7
յաւուրս ձայնի եօթներորդ հրեշտակին՝
յորժամ հարցէ զփողն, կատարեսցի խոր-
հուրդն այ՝ որ աւետարանեցաւ ՚ի ձեռն
ծառայից իւրոց։ * Եւ ձայ- 8
նըն զոր լուայ յերկնից՝ դարձեալ խօսե-
ցաւ ընդ իս՝ և ասէ. Երթ առ զգրկոյն՝
զոր ունի հրեշտակն բացեալ ՚ի ձեռին
իւրում, և կայ ՚ի վերայ ծովու և ցամա-
քի։ * Եւ ես երթեալ առ հրեշտակն՝ 9
խնդրեցի ՚ի նմանէ. և ասէ ցիս, առ ըն-
դա՝ և կեր զդա, և դառնացուսցէ զորովայն
քո. այլ ՚ի բերան քո է քաղցր իբրև ըզ-
մեղր։ * Եւ առի զգրկոյն բացեալ ՚ի հր- 10
եշտակէն՝ և կերայ զնա. և էր ՚ի բերան
իմ որպէս մեղր. և յորժամ կերայ, դառ-
նացաւ որովայն իմ։ * Եւ ասէ ցիս. Հար- 11
կանէ քեզ դարձեալ մարգարէանալ ՚ի

ժողովուրդս՝ և ՚ի հեթանոսս և ՚ի լեզուս և ՚ի թագաւորս երկրի ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 *Եւ տուաւ ինձ եղէգն նման գաւա-*
զանի. և կայր հրեշտակն՝ և ասէր ցիս. ա-
րի և չափեա զտաճարն այ̃ և զսեղանն՝ և
2 *զերկրպագուսն որ ՚ի նմա ։ * Եւ զգաւիթն*
որ արտաքոյ տաճարին՝ թող զնա՝ և մի՛ չա-
փեր զի տուեալ է զնա հեթանոսաց. և
զքաղաքն սուրբ կոխեսցեն ամիս քառա-
3 *սուն և երկուս ։ * Եւ տաց երկուց վկա-*
յից իմոց՝ և մարգարէասցին աւուրս հա-
զար երկերիւր և վաթսուն՝ զգեցեալ
4 *քուրձ ։ * Սոքա են երկու ձիթենիքն՝ և*
երկու ճրագք, որ կան առաջի այ̃ յերկրի ։
5 * *Եւ որք կամիցին վնասել նոցա, հուր*
ելցէ ՚ի բերանոյ նոցա՝ և կերիցէ զթշնա-
միս նոցա, և որք կամիցին մեղանչել նո-
6 *ցա՝ այսպէս սատակեսցին ։ * Սոքա ու-*
նին իշխանութիւն փակել զերկինս՝ զի մի՛
տեղասցէ զաւուրս մարգարէութե̃ նոցա.
և ունին իշխանութի̃ ՚ի վերայ ջուրց՝ դար-
ձուցանել զնոսա յարիւն, և հարկանել
զերկիր յամենայն հարուածս՝ քանիցս
7 *անգամ և կամիցին ։ * Եւ յորժամ կա-*
տարեսցեն զա̃մ աւուրս վկայութե̃ իւ-
րեանց, յայնժամ գազանն որ ելանէ յան-

դընդոցն՝ տացէ ընդ նոսա պատերազմ, և
յաղթեսցէ նոցա և սպանցէ զնոսա ։ * Եւ 8
դի նոցա անկեալ կայցէ 'ի մէջ հրապա-
րակաց քաղաքին նոցա մեծի, որ անուա-
նեալ կոչի ըստ հոգւոյն՝ Սոդոմ և Եգիպ-
տոս՝ ուր և տէրն նոցա խաչեցաւ ։ * Եւ 9
տեսցեն զնոսա ամ̃ ցեղք և ժողովուրդք՝
և ամ̃ լեզուք և հեթանոսք, զի դի նոցա
անկեալ կայցէ զերիս աւուրս և կէս. և
ոչ տացեն թաղել 'ի գերեզմանս զոսկերս
նոցա ։ * Եւ որ բնակեալ են յերկրի՝ ու- 10
րախ լինին և խնդան 'ի վերայ նոցա, մին-
չև ընծայս և պատարագս տանել միմեանց.
վասն զի սոքա երկոքին մարգարէքս չար-
չարեսցեն զբնակիչս երկրի ։ * Եւ յետ ե- 11
րից աւուրց և կիսոյ՝ հոգի կենդանի յա̃յ
մտցէ 'ի նոսա. և յարիցեն կացցեն 'ի վր̃
ոտից իւրեանց, և ահ և երկիւղ մեծ ան-
կաւ 'ի վերայ ամենեցուն՝ որ տեսանէինն ըզ
նոսա ։ * Եւ լուայ զձայն մեծ՝ որ ասէր ցը- 12
նոսա. վերացի՛ք ելէ՛ք աստ. և վերացան
ելին յերկինս ամպովք. և տեսին զնոսա
թշնամիք իւրեանց ։ * Եւ 'ի ժամուն յայն- 13
միկ շարժումն մեծ եղեւ, և տասներորդ
մասն քաղաքին ընկղմեցաւ, և °մեռան 'ի
շարժմանէն արք եօթն հազար. և յետ այ-
նորիկ ահ մեծ եղև յամենեսեան. և փա-
ռըս տային ա̃յ երկնաւորի ։ * Ահաւասիկ 14
վայն երկրորդ էանց, և վայն երրորդ գա-

15 լոց է վաղվաղակի ։ * Եւ յորժամ եօթ-
ներորդ հրեշտակն հարկանէր զփողն , ե-
ղեւ ձայն յերկինս՝ և ասէ . եղեւ թագա-
ւորութ̃ի ա̃մ տիեզերաց տեառն մերոյ՝ և
Յ̃ի Ք̃ի իւրոյ . և թագաւորեսցէ 'ի վե-
16 րայ ա̃մի յաւիտեանս յաւիտենից ։ * Եւ
քսան և չորս երիցունքն՝ որ նստէին յա-
թոռս իւրեանց առաջի ա̃յ , անկանէին 'ի
վերայ երեսաց իւրեանց՝ և երկիրպագա-
17 նէին տեառն ա̃յ , և ասէին . * գոհանամք
զքէն տէր ա̃ծ ամենակալ , որ էն և ես՝ և
առեր զզօրութ̃ի քո մեծ , և թագաւորե-
18 ցեր ։ * Եւ հեթանոսք բարկացան , և եկն
բարկութ̃ի քո , և ժամանակ մեռելոց՝ զի
դատեսցին . և տաս վարձս ծառայից քոց
մարգարէից , և սրբոց երկիւղածաց ան-
ուան քոյ՝ փոքունց և մեծամեծաց , և ա-
19 պականես զապականիչս երկրի ։ * Եւ բա-
ցաւ տաճարն ա̃յ որ յերկինս , և երեւե-
ցաւ տապանակն ա̃յ՝ 'ի տաճարն իւր . և
եղեն փայլատակմունք և ձայնք և որոտ-
մունք և շարժումն , և կարկուտ մեծամեծ ։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Եւ նշան մեծ երեւեցաւ յերկինս . կին
մի արկեալ զիւրեւ զարեգակն , և լուսին
'ի ներքոյ ոտից նորա . և 'ի վերայ գլխոյ
նորա պսակ աստեղաց յերկոտասանից ։

*Եւ էր ՚յղի, և ճչէր յերկնելն, բա֊ 2
զում վշտօք մերձ էր ՚ի ծնանել: *Եւ ե֊ 3
րեւեցաւ այլ նշան յերկինս և ահաւա֊
ւոր վիշապ մի մեծ հրեղէն, որոյ էին գլ֊
խուխք եօթն և եղջիւրք տասն, և ՚ի վե֊
րայ գլխոյ նորա եօթն խոյրք: *Եւ ագու֊ 4
տըն նորա քարշէր զերրորդ մասն աստե֊
ղաց երկնից, և արկ զնոսա յերկիր. և
վիշապն կայր առաջի կնոջն որ հանդեր֊
ձեալ էր ծնանել, զի յորժամ ծնցի կինն
զորդի իւր՝ կլցէ զնա վիշապն: *Եւ ծնաւ 5
կինն արու՝ որ հանդերձեալ է հովուել
զա̃մ հեթանոսս գաւազանաւ երկաթեաւ.
և յափշտակեցաւ որդի նորա առ ա̃ծ, և
առ աթոռ նորա: *Եւ կինն փախեաւ յա֊ 6
նապատ՝ ուր էր տեղի նմա պատրաստեալ
յա̃յ, զի կերակրեսցի անդ աւուրս հա֊
զար երկերիւր և վաթսուն: *Եւ եղեւ 7
պատերազմ յերկինս, Միքայել և հրեշտա֊
կըք իւր կռուէին ընդ վիշապին. և վիշա֊
պըն պատերազմէր զօրօք իւրովք: *Եւ 8
ոչ կարացին կալ ընդդէմ, և տեղի ոչ գը֊
տաւ նոցա յերկինս: *Եւ անկաւ վիշա֊ 9
պըն մեծ՝ օձն առաջին, որ անուանեալ
կոչի Բէեղզեբուղ և սատանայ, որ մո֊
լորեցոյց զա̃մ տիեզերս երկրի. և հրեշ֊
տակք նորա ընդ նմա անկան: *Եւ լուայ 10
ձայն մեծ յերկնից՝ որ ասէր. արդ եղեւ
զօրութի̃ և փրկութի̃ և արքայութի̃ ա̃յ

մերոյ, և իշխանութի̃ օծելոյ նորա. զի
անկաւ չարախօսն եղբարց մերոց, որ չա-
րախօսէր զնոցանէ առաջի ա̃յ զտիւ և ըզ
11 գիշեր: *Եւ նոքա յաղթեցին նմա ա-
րեամբ գառինն, և բանիւ վկայութե̃ նր.
և ոչ հաճեցան ընդ վիշապն մինչեւ 'ի մահ:
12 *Վասն այսորիկ ուրախ լիցին երկինք՝ և
ա̃մ՝ որ բնակեալ են 'ի նմա: Վայ երկրի
և ծովու՝ զի անկաւ բանսարկուն առ ձեզ,
որ ունի զցասումն բազում. և կայցէ առ
13 սակաւ մի ժամանակս: *Եւ յորժամ ե-
տես վիշապն թէ անկաւ յերկիր, զհետ
եղեւ կնոջն՝ որ ծնաւ զմանուկն արու:
14 *Եւ տուաւ կնոջն երկու թեւք արծուոյ
մեծի՝ զի թռիցէ յանապատ 'ի տեղի իւր.
ուր կերակրէր անդ ժամանակ և ժամա-
նակս և կէս ժամանակի՝ յերեսաց օձին:
15 *Եւ եհեղ օձն 'ի բերանոյ իւրմէ զհետ
16 կնոջն ջուր՝ զի ընկղմեսցէ զնա: *Եւ օգ-
նեաց երկիր կնոջն, և եբաց երկիր զբե-
րան իւր և եկուլ զջուրն՝ զոր եհեղ վիշա-
17 պըն 'ի բերանոյ իւրմէ: *Եւ ցասեաւ
վիշապն ընդ կնոջն. և գնաց պատերազ-
մել ընդ այլ զաւակս նորա՝ որք պահէին
զպատուիրանս ա̃յ. և ունէին զվկայութիւն
18 Յ̃սի: *Եւ կաց 'ի վերայ աւազոյ ծովու:

ԳԼ. ԺԳ.

Եւ տեսի զի ելանէր 'ի ծովէն գազան. 1
և ունէր գլուխս եօթն՝ և եղջիւրս տասն.
և 'ի վերայ եղջերաց նորա տասն խոյր, և
'ի վերայ գլխոց նորա անուն հայհոյութե̃:
*Եւ գազանն զոր տեսի՝ նման ընձու, և 2
ոտք նորա իբրև զարջու, և բերան նորա
որպէս զառիւծու, և ետ նմա վիշապն
զզօրութիւն իւր՝ և զաթոռ իւր և զիշ-
խանութի̃ մեծ: *Եւ մի 'ի գլխոց նորա 3
վիրաւորեալ էր 'ի մահ. և վէր մահուան
նորա ողջանայր: Եւ զարմացաւ ա̃մ երկիր
ընդ գազանն, զի ետ նմա վիշապն զթա-
գաւորութի̃ իւր: *Եւ երկիրպագին վի- 4
շապին՝ որ ետ զիշխանութիւն գազանին,
և ասէին. ո՞վ իցէ նման գազանիս. կամ
ո՞վ կարիցէ պատերազմել ընդ դմա: *Եւ 5
տուաւ նմա բերան խօսել զմեծամեծս,
և զհայհոյու̃ի. և տուաւ նմա իշխանու̃ի
զամիսս քառասուն և երկու: *Եւ եբաց 6
զբերան իւր հայհոյութ̃ս առ ա̃ծ, և հայ-
հոյեաց զանուն նորա՝ և զխորանն նորա,
և զերկնայինն խորանն: *(Եւ տուաւ նմա 7
իշխանութի̃ առնել պատերազմ ընդ սր̃ս՝
և յաղթել նոցա.) և տուաւ նմա իշխա-
նութի̃ 'ի վերայ ա̃մ ազգաց և լեզուաց և
ժողովրդոց: *Զի երկիրպագանիցեն նմա 8

ա՟մ որ բնակեալ են ընդ երեսս երկրի. ո-
րոց ոչ են գրեալ անուանք նոցա 'ի դպ-
րութ՟ի կենաց գառինն զենլոյ 'ի սկզբանէ
9 աշխարհի ։ * Ոյք ունին ականջս լսելոյ՝
10 լուիցեն ։ * Զի են ոմանք՝ որք 'ի գերու-
թեան վարեսցին, և են ոմանք՝ որ սրով
մեռցին, և են ոմանք՝ որ անձամբ զանձինս
սպանանեն. աստ է համբերութ՟ի և հա-
11 ւատ սրբոց ։ * Եւ տեսի այլ գազան՝ զի
ելանէր յերկրէ, և ունէր եղջիւրս եր-
կու նման գառինն. և խօսէր իբրև զվի-
12 շապն ։ * Եւ զիշխանութ՟ի զա՟մ զառաջնոյ
գազանին գործէր առաջի նորա. և առ-
նէր զերկիր և զա՟մ բնակիչս նորա՝ զի եր-
կիրպագանիցեն գազանին առաջնոյ՝ մին-
13 չեւ ողջացի վէր մահու նորա ։ * Եւ առ-
նէր նշանս բազումս, և տայր հրոյ իջա-
նել յերկնից յերկիր՝ առաջի մարդկան ։
14 * Եւ մոլորեցուցանէր զորս բնակեալ են
յերկիր՝ նշանօքն որ տուեալ են 'ի ձեռս
նո՟ր՝ առնել առաջի գազանին ։ ասեն ցնա
բնակիչք երկրի. արա՛ զպատկեր գազանին,
15 որ 'ի վիրաց սրոյն եկեաց ։ * Եւ տուա-
նմա իշխանութ՟ի, զի տացէ հոգի պատ-
կերի գազանին, և զի խօսեսցի պատկերն.
և երկիրպագցեն նմա ա՟մ բնակիչք երկրի.
և որ ոչ պագցէ երկիր պատկերի գազա-
նին, սպանցէ զնա ։ Եւ արասցէ զա՟մ
փոքունս և զմեծամեծս և զմեծատունս և

զազատս և զաղքատս և զծառայս , զի տա_
ցէ նոցա դրոշմ յաջու ձեռին՝ ՚ի վերայ
ճակատու նց ։ * Եւ ոչ ոք կարասցէ գը- 16
նել և վաճառել՝ եթէ ոչ ունիցի զդրոշմ
գրոյն՝ և զանուն գազանին և զթիւ ան_
ուան նորա ։ * Աստ է իմաստութիւն . որ ու_ 17
նի միտս՝ համարեսցի զթիւ գազանին .
թիւ եղեալն մարդոյ , և թիւ անուան նր
է այս . վեց հարիւր վաթսուն և վեց ։

ԳԼ. ԺԴ.

Եւ տեսի՝ և ահա գառն կայր ՚ի վր 1
լերինն Սիովնի . և ընդ նմա հարիւր քա_
ռասուն և չորս հազարք , որ ունէին զա_
նուն նորա՝ և անուն հօր նորա գրեալ ՚ի
վերայ ճակատուց նոցա ։ * Եւ լուայ ձայն 2
յերկնից՝ որպէս զձայն ջուրց բազմաց՝ և
ձայն որոտման մեծի . և լուայ իբրև ըզ
ձայն զքնարահարաց . զի հարկանէին ըզ
քնարս իւրեանց ։ * Եւ երգէին զերգս նր 3
առաջի աթոռոյն՝ և առաջի չորից կենդա_
նեացն՝ և առաջի երիցանցն . և ոչ ոք կա_
րէ գիտել զերգս նոցա՝ բայց միայն հա_
րիւր քառասուն և չորս հազարքն , որք
ազատեալ են յերկրէ ։ * Սոքա են՝ որք ընդ 4
կանայս ոչ խառնակեցան , և են կուսանք .
սոքա զկնի երթան գառինն՝ ուր և երթի_
ցէ . սոքա ընտրեցան ՚ի մարդկանէ առա_

5 ջի ա̃յ և գառինն : * Եւ 'ի բերան նոցա
6 ոչ գտաւ սուտ՝ զի անբիծք են : * Եւ տե-
սի այլ հրեշտակ թռուցեալ 'ի մէջ երկ-
նից . և ունէր աւետիս յաւիտենական՝
աւետարանել ա̃մ ազգաց և լեզուաց՝ որ
7 բնակեալ են յերկրի : * Եւ ասէր 'ի ձայն
մեծ . երկերուք յա̃յ՝ և տուք փառս նմա ,
զի եկն ժամ դատաստանի նորա . և երկիր-
պագէք արարչին երկնի և երկրի և ծովու
8 և աղբերաց ջուրց : * Եւ այլ հրեշտակ
երկրորդ գայր զհետ նորա և ասէր . ան-
կաւ անկաւ Բաբելոն մեծն՝ 'ի գինւոյ ար-
բեցուէ̃՝ 'ի ցասմանէ՝ 'ի պոռնկուէ̃ իւրմէ .
9 որ արբեցոյց զա̃մ հեթանոսս : * Եւ այլ
հրեշտակ երրորդ գայր զհետ նոցա՝ և 'ի
ձայն մեծ ասէր . ով ոք երկրպագեսցէ գա-
զանին և պատկերի նորա՝ և կամ զդրոշմ
նշանի նորա առ 'ի ճակատ իւր՝ և կամ 'ի
10 վե̃ր աջու ձեռին իւրոյ , * այնպիսին արբցէ
'ի բաժակէ ցասմանն ա̃յ՝ արկելոյ յանա-
պակէ բարկութե̃ բաժակին , և տանջեսս-
ցի հրով և ծծմբով առաջի ա̃յ և գառինն :
11 * Եւ ծուխ նոցա ելցէ յաւիտեանս յաւի-
տենից . և ոչ ունիցին հանգիստ՝ որք երկիր-
պագին գազանին 'ի տուէ և 'ի գիշերի .
և որք երկիրպագին պատկերին , և առին
12 զդրոշմ և զանուն նորա : * Եւ համբերութի̃
սրբոցն աստ է . այս՝ որք պահեն զպատ-
13 ուիրանս ա̃յ , և հաւատս Յիսուսի : * Եւ

լուայ ձայն յերկնից՝ որ ասէր ցիս . գրեա ,
երանի մեռելոցն՝ որք 'ի տէր ննջեցին . այժ-
միկ վաղվաղակի ասէ հոգին , քանզի
հանգեան յաշխատութէ̃ իւրեանց . բայց
միայն գործք իւրեանց չոգան զհետ նոցա :
* Եւ տեսի և ահա ամպ սպիտակ , և 'ի վ̃ր 14
ամպոյն նստէր նման որդւոյ մարդոյ , և 'ի
գլուխ իւր պսակ ոսկի , և 'ի ձեռին իւ-
րում ունէր գերանդի սրեալ : * Եւ այլ 15
հրեշտակ ելանէր յերկնից , աղաղակէր 'ի
ձայն մեծ՝ և ասէր . որ նստիդ 'ի վերայ
ամպոյդ՝ առաքեա զգերանդիդ քո՝ և հըն-
ձեա , զի եկն ժամանակ հնձոց , և հասեալ
են հունձք երկրի : * (Եւ արկ՝ որ նստէր 'ի 16
վերայ ամպոյն՝ զգերանդին իւր յերկիր , և
հնձէր զա̃մ բնակիչս երկրի :) * Եւ այլ հը- 17
րեշտակ ելանէր 'ի տաճարէն՝ որ յերկինս ,
և ունէր և նա գերանդի սրեալ : * Եւ այլ 18
հրեշտակ ելանէր 'ի սեղանոյն՝ որ ունէր
իշխանութի̃ 'ի վ̃ր հրոյ , և աղաղակեաց 'ի
ձայն մեծ առ հրեշտակն՝ որ ունէր զգե-
րանդին սրեալ՝ և ասէր . կթեա զողկոյզս
յայգւոյ երկրէ , զի հասեալ է խաղողդ 'ի
դմա : * Եւ արկ հրեշտակն զգերանդի իւր 19
յերկիր , և կթէր զխաղողն նր̃ , և արկանէր 'ի
հնձանն ա̃յ 'ի մեծ : * Եւ կոխեցաւ հնձանն 20
արտաքոյ քաղաքին , և ելանէր 'ի հնձանէն
արիւն մինչև 'ի սանձս ձիոյն . և երկայ-
նութի̃ նր̃ հազար և վեց հարիւր ասպարէզ :

ԳԼ. ԺԵ.

1 Եւ տեսի այլ նշան (յերկինս) մեծ և
սքանչելի. հրեշտակս եօթն՝ որք ունէին
եօթն վէրս գլխի. զի նոքօք կատարէր
2 բարկութիւն ա̃յ։ * Եւ տեսի որպէս ծով ա-
պակեղէն խառնեալ հրով. և որք յաղթե-
ցին գազանին՝ և թուոյ անուան նորա՝ և
պատկերի նորա՝ և դրոշմի նորա, նոքա
կային 'ի վերայ ծովուն ապակեղինի. և
3 ունէին զքնարս ա̃յ։ * Եւ երգէին զերգս
Մովսէսի ծառայի ա̃յ, և զերգս գառինն՝
ասելով. Թէ մեծամեծ և սքանչելի են
գործք քո՝ տէր ա̃ծ ամենակալ. արդար՝ և
ճշմարիտ են ճանապարհք քո, թագաւոր
4 ա̃մ հեթանոսաց։ * Եւ ո՞վ ոք ոչ երկիցէ՝
և փառաւորեսցէ զո̂ք անուն քո. զի դու
միայն սուրբ, և արժանի երկրպագելոյ.
զի ա̃մ հեթանոսք եկեսցեն և երկիրպագ-
ցեն առաջի քո տէր՝ յորժամ արդարութի
5 քո յայտնեսցի։ * Եւ յետ այսորիկ տեսի՝
և բացաւ տաճարն խորանին վկայութե̃՝
6 որ էր 'ի յերկինս։ * Եւ ելանէին եօթն
հրեշտակք որք ունէին եօթն հարուածս,
և զգեցեալ էին 'ի տաճարին կտաւս մա-
քուրս՝ և պայծառս. և գօտեւորեալ էին
առ ստեամբք իւրեանց գօտիս ոսկեղէնս։
7 * Եւ 'ի չորից կենդանեացն տուաւ եօթն

հրեշտակացն՝ եօթն սպաւառակս լի ցաս֊
մամբն այ կենդանւոյն յաւիտեանս յա֊
ւիտենից ։ * Եւ լցաւ տաճարն ծխով փա֊ 8
ռացն այ՝ և զօրութե նորա . և ոչ ոք կա֊
րէ մտանել ՚ի տաճարն՝ մինչև կատարես֊
ցին եօթն հարուածքն յեօթն հրեշտա֊
կացն ։

ԳԼ. ԺԶ.

Եւ լուայ ձայն մեծ ՚ի տաճարէն՝ զի 1
ասէր ցեօթն հրեշտակսն . երթայք . հե֊
ղէք զեօթն սպաւառակդ ցասմանն այ
յերկիր ։ * Եւ գնաց առաջին հրեշտակն՝ 2
և եհեղ զսպաւառակ իւր յերկիր , և եղեն
հարուածք չարաչար ՚ի վերայ մարդկան ,
որ ունէին զդրոշմ գազանին , և երկիր֊
պագին պատկերի նորա ։ * Եւ երկրորդ 3
հրեշտակն եհեղ զսպաւառակ իւր ՚ի ծով
և դարձան ջուրքն յարիւն մեռելոյ . և
ամ շունչ կենդանի որ էր ՚ի ծովու՝ սա֊
տակեցաւ ։ * Եւ երրորդ հրեշտակն եհեղ 4
զսպաւառակ իւր ՚ի գետս՝ և յաղբերս
ջուրց , և եղև արիւն ։ * Եւ լուայ ՚ի հր֊ 5
րեշտակէն՝ զի ասէր . արդար է՝ որ էնն և
է , և սուրբ ՚ի գործս իւր՝ զի այսպ դա֊
տեցաւ . * Վն զի զարիւն սրբոց՝ և զարիւն 6
մարգարէիցն հեղին ամբարիշտք . վասն
այնորիկ արիւն ետ ըմպել նոցա քան ար֊

7 ժանուցն։ * Եւ լուայ 'ի սեղանոյ անտի զի
ասէր, այո՛ տէր ա̃ծ ամենակալ, արդար
8 և ճշմարիտ են դատաստանք քո։ * Եւ չոր-
րորդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկաւառակէ իւր-
9 մէ 'ի վերայ արեգական։ * Եւ տուաւ նմա
խորշակահար առնել զմարդիկ հրով. և
տապացան մարդիկ 'ի տապ մեծ, և հայ-
հոյեցին զա̃ծ՝ որ ունի իշխանութիւն 'ի վ̃ր
հարուածոցս այսոցիկ. և ոչ ապաշխարե-
10 ցին 'ի փառս ա̃յ։ * Եւ հինգերորդ հրեշ-
տակն եհեղ 'ի սկաւառակէ իւրմէ 'ի վե-
րայ աթոռոյ գազանին, և եղև թագաւո-
րութիւն նորա խաւարեալ. և ծամէին ըզ
11 լեզուս իւրեանց յախտէ ցաւոյն. * և
հայհոյեցին զա̃ծ երկնից 'ի ցաւոց իւր-
եանց՝ և յախտէ դառնութեէն, և ոչ ա-
12 պաշխարեցին 'ի գործոց իւրեանց։ * Եւ
վեցերորդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկաւառա-
կէ իւրմէ 'ի վերայ գետոյն մեծի Եփրա-
տայ, և ցամաքեցան ջուրք նորա՝ զի պատ-
րաստեսցի ճանապարհ թագաւորի ելիցն
13 արևու։ * Եւ տեսի՝ զի ելանէր 'ի բե-
րանոյ վիշապին՝ և 'ի բերանոյ գազանին՝
և 'ի բերանոյ սուտ մարգարէին ոգիք ե-
14 րեք անսուրբք իբրև գորտ։ * Քանզի
նոքա էին ոգիք դիւականք, որք առնէին
զնշանս՝ և երթային առ թագաւորս ա-
մենայն երկրի՝ ժողովել զնոսա 'ի պատե-
րազմ, յօրն մեծ տեառն ամենակալի.

քանզի այսպէս ասաց տէր. * Ահա գամ 15
իբրեւ զգող. երանի որ լիցե՛ն արթունք.
և պահեսցեն զհանդերձս իւրեանց. զի մի՛
մերկ շրջեսցին, և երեւեսցին Ամօթանք
իւրեանց ։ * Եւ ժողովեցից զնոսա 'ի տե_ 16
ղի մի, որ կոչի եբրայեցերէն` արմաքե_
դոն ։ * Եւ եօթներորդ հրեշտակն եհեղ 17
'ի սկաւառակէ իւրմէ 'ի վերայ օդոյ. և
ել ձայն մեծ յերկնից` և յաթոռոյն` ա_
սելով. եղև ։ * Եւ եղեն փայլատակմունք 18
և ձայնք և որոտմունք. և եղեւ շարժումն
մեծ` որպիսի չէր եղեալ 'ի սկզբանէ` յոր_
մէհետէ եղև մարդ 'ի վր̃ երկրի` այնպիսի
շարժումն մեծ ։ * Եւ եղև քաղաքն մեծ 19
յերիս մասն, և քաղաքք ազգացն անկան.
և Բաբելոն մեծ յիշեցաւ առաջի այ̃, տալ
նմա զբաժակն գինւոյ ցասման բարկուե̃
նր̃ ։ * Եւ ամ̃ կղզիք փախեան, և լերինք 20
'ի միջոյ բարձան ։ * Եւ կարկուտ մեծ իբ_ 21
րև կշիռ տաղանդոյ միոյ իջանէր յերկնից
'ի վերայ մարդկան. և հայհոյեցին մար_
դիկ զա̃ծ յերկինս` վասն հարուածոյ կար_
կտին, զի մեծ էր հարուածն և սաստիկ ։

ԳԼ. ԺԷ.

Եւ եկն մի ոմն յեօթն հրեշտակացն` 1
որք ունէին զեօթն սկաւառակսն. խօսե_
ցաւ ընդ իս` և ասէ. եկ այսր և ցուցից

քեզ զդատաստանս մեծ պոռնկին՝ որ նստի
2 ՚ի վերայ ջուրց բազմաց : *Ընդ որում
պոռնկեցան թագաւորք երկրի՝ և արբե֊
ցան բնակիչք երկրի ՚ի գինւոյ արբեցու֊
3 թեան պոռնկութե̃ նորա : *Եւ ա՛ռ տա֊
րաւ զիս յանապատ հոգւովն . և տեսի
կին մի՝ զի նստէր ՚ի վերայ կարմիր գազա֊
նի , և լի էր անուամբ հայհոյութե̃ . և
գազանն զոր տեսի՝ ունէր գլուխս եօթն
4 և եղջիւրս տասն : *Եւ կինն զգեցեալ էր
ծիրանիս և կարմիրս , և զարդարեալ ոսկ֊
ւով և մարգարտով և ակամբք պատուա֊
կանօք , ունելով բաժակ ոսկի ՚ի ձեռին
իւրում , և լի էր գարշելի և անմաքուր
5 պոռնկութեք : *Եւ ՚ի ճակատն նորա գր֊
րեալ անուն՝ խորհրդով . մեծն Բաբելոն՝
6 մայր պոռնկաց և գարշելեաց երկրի : *Եւ
տեսի զկինն արբեցեալ յարենէ սրբոց՝ և
յարենէ ա̃մ վկայիցն . և զարմացայ՝ տես֊
7 եալ զնա՝ զարմացումն մեծ : *Եւ ասէ ցիս
հրեշտակն . ընդէ՞ր զարմացար , ես ասա֊
ցից քեզ զխորհուրդս կնոջն , և զգազա֊
նին , որ բարձեալ ունի զնա . որ ունի զեօ֊
8 թըն գլուխն՝ և զտասն եղջիւր : *Եւ զգա֊
զանըդ զոր տեսեր՝ որ էր , և չէ , և հան֊
դերձեալ է ելանել ՚ի դժոխոց՝ և ՚ի կո֊
րուստ երթալ . և զարմասցին ամենեքեան՝
որ բնակեալ են ՚ի վերայ երկրի . որոց ոչ
էր գրեալ անուանք նոցա ՚ի գիր կենաց

՚ի սկզբանէ աշխարհի . զոր տեսանէիր ըզ
գազանն , զի էր՝ և չէ , և մերձ է ։ * Այս 9
է իմաստութի̃՝ որ ունի միտս ։ և եօթն գը-
լուխն՝ եօթն լերինք են . ուր կինն նստեալ
էր ՚ի վերայ նոցա . և նոքին թագաւորք
են եօթն . և թագաւորք եօթն գոլով .
* հինգն անկան , և մինն եկաց , և մինն ոչ 10
է եկեալ . և յորժամ գայ՝ սակաւիկ մի
ժամանակ ունի ։ * Եւ գազանն՝ որ էր՝ և 11
չէ՝ և նա ութերորդ է . և է յեօթանց
անտի , և ՚ի կորուստ երթալոց է ։ * Եւ 12
տասն եղջիւրն՝ զոր տեսեր՝ տասն թագա-
ւորք են . որոց չև ևս է առեալ զթագա-
ւորութի̃ , այլ առնուն՝ և կան իշխանք ՚ի
մի ժամ. և առնուն նոքա զիշխանութի̃
ընդ գազանին ։ * Սոքա մի կամս ունին , և 13
զզօրութի̃ և զիշխանութի̃ գազանին տան ։
* Եւ ընդ գառինն պատերազմին . և գառ- 14
նըն յաղթէ նոցա . զի տէր է նոցա , և
թագաւոր թագաւորաց . և որք ընդ նմա՝
կոչեցեալք են , ընտրեալք՝ և հաւատա-
ցեալք ։ * Եւ ասաց ցիս . և զջուրն զոր 15
տեսեր՝ ուր նստէր պոռնիկն , ժողովուրդք
են , և բազմութիւնք և ազգք և լեզուք ։
* Եւ տասն եղջիւրքն՝ զոր տեսեր գազա- 16
նին , նոքա ատեսցեն զպոռնիկն՝ և աւեր-
ցեն զնա , և զմարմին նորա կերիցեն՝ և
այրեսցեն զնա հրով ։ * Քանզի ա̃ծ եդ ՚ի 17
սիրտս նոցա առ ՚ի լինել նոցա մի կամս ,

և տալ զԹագաւորութի̃ գազանին՝ մինչև
18 կատարեսցի բանն ա̃յ ։ * Եւ կինն զոր տե֊
սեր՝ է քաղաքն մեծ․ որ ունի զԹագա֊
ւորութի̃ 'ի վերայ Թագաւորութե̃ց երկրի ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Եւ յետ այսորիկ տեսի այլ հրեշտակ
իջեալ յերկնից՝ որ ունէր իշխանութիւն
մեծ, և երկիր լուսաւորեցաւ 'ի փառաց
2 նորա ։ * Եւ աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ՝ ա֊
սելով․ անկաւ Բաբելոն մեծն, որ եղեալ
էր բնակութի̃ դիւաց՝ և արգել ամենայն
այսոց պղծոց, և բանտ պահպանութե̃ ա̃մ
3 ոգւոց անօրէնից՝ և ատեցելոց ։ * Վ̃ զի 'ի
բարկութե̃ գինւոյ պոռնկութե̃ նորա ար֊
բին ա̃մ ազգք և Թագաւորք երկրի՝ որ
ընդ նմա պոռնկեցան․ և վաճառականք
երկրի՝ 'ի նորա զօրութե̃ն յօրանալոյ մե֊
4 ծացան ։ * Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ զի ա֊
սէր․ ելէք 'ի միջոյ դորա ժողովուրդ իմ,
զի մի՛ հաղորդ լինիցիք մեղաց դորա, և մի
5 զհարուածս դորա ընդունիցիք․ * զի հա֊
սին կցեցան մեղք դորա մինչև յերկինս․
և յիշեաց ա̃ծ զամբարշտութիւնս դո֊
6 րա ։ * Եւ հատուցանէք դմա՝ որպէս և հա֊
տոյցն մեզ, և առցէ դա երկպատիկ ըստ
գործոց իւրոց․ և զբաժակն որով խառ֊
7 նեաց՝ խառնեցէք դմա կրկին ։ * Եւ որ֊

14 ւոց մարդկան ։ * Եւ ա̃մ ցանկութ̃ի ան-
ձին քոյ գնաց 'ի քէն և ա̃մ լուսափայլ
վայելչութ̃ին, պարարտն, և գէրն, և սպի-
տակն գնաց 'ի քէն, և ոչ և ս գտցես զայդ ։
15 * Եւ ա̃մ շահավաճառք այսոքիկ մեծա-
ցեալք՝ 'ի քէն 'ի բաց կացցեն վասն եր-
կիւղի տանջանաց քոց լալով՝ և սուգ առ-
16 նելով ։ * Եւ ասասցեն . վա՛յ վա՛յ քաղաք
մեծ . որ զգեցեալ էիր բեհեզս և ծիրա-
նիս և որդան և ոսկեզօծս և քարինս պատ-
17 ուականս՝ և մարգարիտս . * զի 'ի միում
ժամու ապականեցաւ այսչափ մեծութ̃ի քո .
և ա̃մ նաւավար՝ և ա̃մ որ 'ի տեղիս տեղիս
նաւեն, և նաւազք և որք միանգամ ուռ-
կանաւ գործեն՝ 'ի հեռաստանէ կացցեն
18 լալով, * և աղաղակեսցեն՝ տեսանելով զծ-
ծուխ կիզման նորա, ասելով . ո՞ նման է
19 քաղաքիս այսմիկ մեծի ։ * Եւ արկցեն հող
'ի վերայ գլխոց իւրեանց՝ և գուժալով
ձայնիւ մեծաւ՝ լալով և սգալով ասասցեն .
վա՛յ վա՛յ քաղաք մեծ, որով ամենեքեան
մեծանայաք՝ որք ունէաք զնաւս 'ի ծովս՝
վասն պատուականութ̃ե քո . զի 'ի միում
20 ժամու ապականեալ կործանեցար ։ * Ու-
րախ լերուք 'ի վերայ նորա երկինք՝ և ս̃ր
առաքեալք և մարգարէք . զի դատեցաւ
21 ա̃ծ զդատաստան ձեր 'ի դմանէ ։ * Եւ առ
հրեշտակն հզօր՝ քար մի իբրև զերկան
մեծ, և ընկէց 'ի ծով ասելով . այսպէս

14 ւոց մարդկան : * Եւ ա̃մ ցանկութի̃ ան-
ձին քո գնաց 'ի քէն և ա̃մ լուսափայլ
վայելչութի̃ն, պարարտն, և գէրն, և սպի-
տակն գնաց 'ի քէն, և ոչ ևս գտցես զայդ :
15 * Եւ ա̃մ շահավաճառք այսոքիկ մեծա-
ցեալք՝ 'ի քէն 'ի բաց կացցեն վասն եր-
կիւղի տանջանաց քոց լալով՝ և սուգ առ-
16 նելով : * Եւ ասասցեն . վա́յ վա́յ քաղաք
մեծ . որ զգեցեալ էիր բեհեզս և ծիրա-
նիս և որդան և ոսկեզօծս և քարինս պատ-
17 ուականս՝ և մարգարիտս . * զի 'ի միում
ժամու պակասեցաւ այսչափ մեծութի̃ քո .
և ա̃մ նաւավար՝ և ա̃մ որ 'ի տեղիս տեղիս
նաւեն, և նաւազք և որք միանգամ ու-
կանաւ գործեն՝ 'ի հեռաստանէ կայցեն
18 լալով, * և աղաղակեսցեն՝ տեսանելով զ-
ծուխ կիզման նորա, ասելով . ո՞ նման է
19 քաղաքիս այսմիկ մեծի : * Եւ արկցեն հող
'ի վերայ գլխոց իւրեանց՝ և գոչելով
ձայնիւ մեծաւ՝ լալով և ողբալով ասասցեն .
վա́յ վա́յ քաղաք մեծ, որով ամենեքեան
մեծանայաք՝ որք ունէաք զնաւս 'ի ծով՝
վասն պատուականութե̃ քո . զի 'ի միում
20 ժամու ապականեցար : * Ու-
րախ լերուք 'ի վերայ նորա երկինք՝ և ս̃բ
առաքեալք և մարգարէք . զի դատեցաւ
21 ա̃ծ զդատաստան ձեր 'ի դմանէ : * Եւ առ
հրեշտակն հզօր՝ քար մի իբրև զերկան
մեծ, և ընկէց 'ի ծով ասելով . այսպէս

յարձակմամբ անկցի Բաբելոնն քաղաք
մեծ, և այլ ոչ ևս գտցի ։ * Եւ ձայն քը- 22
նարերգաց և երաժշտականաց՝ արուես-
տականաց և փողահարաց՝ և Թմբկի, այլ
ոչ ևս լուիցէ 'ի քեզ ։ * Եւ լոյս ճրագի և 23
ձայն երկանի՝ այլ ոչ ևս երեւեսցի 'ի քեզ.
և ձայն փեսայի և ձայն հարսին այլ ոչ ևս
լուիցի 'ի քեզ. և ոչ վաճառականք քո՝
փառաւորք և մեծամեծք երկրի, որ զօ-
րացեալ էին 'ի քեզ, վասն զի կա-
խարդութբ դեղատուութե քո մոլորե-
ցան ամ ազգք ։ * Եւ 'ի քեզ ամ արիւն 24
մարգարէից և սրբոց գտաւ, և ամ զրե-
լոց յերկրին կենդանեաց ։

Գլ. ԺԹ.

Եւ յետ այնորիկ լուայ ձայն մեծ բազ- 1
մութե յերկինս ասելով. ալէլուիա, փրր-
կութի և փառք և պատիւ և զօրութիւն
այ մերում. * զի ճշմարիտ և արդար են 2
դատաստանք նորա. զի դատեաց զպոռ-
նիկն մեծ 'ի պոռնկութեան իւրում, և
խնդրեաց զվրէժ արեան ծառայից իւրոց
'ի ձեռաց նորա ։ * Եւ կրկին անգամ օրհ- 3
նեցին՝ և ասացին, ալէլուիա. և ծուխ
նորա ելանէր յաւիտեանս յաւիտենից ։
* Եւ անկան քսան և չորք երիցունքն. և 4
չորք կենդանիքն, և երկիրպագին այ՝ որ

նստէրն յաթոռ փառաց , ասելով , ամէն՝
5 ալէլուիա ։ * Եւ ձայն յաթոռոյ ելանէր
ասելով . օրհնեցէ՛ք զա̃ծ մեր ա̃մ ծառայք
նորա , և որք երկնչիք ՚ի նմանէ՝ փոքունք
6 և մեծամեծք ։ * Եւ լուայ ձայն բազմուե
մեծի՝ իբրև զձայն ջուրց բազմաց , և իբ-
րև զձայն հզօր որոտմանց , ասելով դար-
ձեալ . ալէլուիա , զի թագաւորեաց
7 տէր ա̃ծ մեր ամենակալ ։ * Խնդամք՝ (և
ցնծամք) և տամք փառս նմա , զի եկն
հարսանիք գառինն , և կինն հարսն նորա
8 պատրաստեաց զինքն ։ * Եւ տուաւ նմա
զգենուլ բեհեզս սպիտակս սուրբ և լուսա-
փայլս . որ է բեհեզն արդարութի̃ սրբոցն ։
9 * Եւ մի յերիցանցն ասէր ցիս . գրեա
զայդ , երանելիք են ամենեքեան՝ որ կո-
չեցեալ են յընթրիս հարսանեաց գառի-
10 նին ։ * Եւ ես անկեալ առաջի ոտից նորա,
երկիրպագի նմա ։ և ասէ ցիս . անսա՝
մի՛ անկանիր առաջի իմ , քանզի և ես ծա-
ռայակից քո եմ , և եղբարց քոց՝ որք ու-
նին զվկայութիւնն Յ̃սի Ք̃սի . տեառն ա̃յ
միայն երկրպագեա՝ քանզի հաստատութի̃
Յ̃սի է տեսիլդ . և հոգի մարգարէութեան .
զի վկայութի̃ Յ̃սի է հոգւոյն սրբով ,
11 որ ՚ի մարգարէսն էր ։ * Եւ տեսի զերկի-
նս բացեալ , և ահա ձի սպիտակ . և որ
հեծեալն էր ՚ի նմա՝ հաւատարիմ և ճըշ-
մարիտ , և արդարութեամբ դատի՝ և պատե-

բազմի ։ * Եւ աչք նորա բոց հրոյ , և 'ի 12
վերայ գլխոյ նորա պսակս բազումս . և
ունէր անուն գրեալ , զոր ո՛չ ոք գիտէ՝
բայց միայն ինքն ։ * Եւ արկեալ զիւրեաւ 13
հանդերձ ներկեալ արեամբ . և կոչէր ա֊
նուն նորա՝ բան այ̃ ։ * Եւ զօրավարք երկ֊ 14
նից՝ և զօրք երկնից զհետ երթային նորա
ձիովք (սպիտակօք) , զգեցեալ բեհեզս
սուրբս և սպիտակս ։ * Եւ 'ի բերանոյ նր̃ 15
ելանէր սուր սրեալ . զի նովաւ հարցէ
զազգս . և նա հովուեսցէ զնոսա գաւա֊
զանաւ երկաթեաւ . և նա կոխեսցէ ըզ
հնձան գինւոյ՝ ցասման բարկութեան այ̃
ամենակալի ։ * Եւ ունէր 'ի վերայ պատ֊ 16
մուճանի իւրոյ , և 'ի վերայ անդամոց իւ֊
րոց գիր գրեալ . Թագաւոր թագաւորաց ,
և տէր տերանց ։ * Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ 17
որ կայր 'ի մէ̃ արեգական , զի աղաղակեաց
'ի ձայն մեծ ամ̃ հաւուց թռուցելոց ընդ
մէջ երկնից՝ ասելով . եկայք ժողովեցա֊
րուք յընթրիս մեծին այ̃ . * և կերիջիք ըզ 18
մարմինս թագաւորաց , (և զմարմինս հր.
զօրաց) , և զմարմինս երիվարաց՝ և ամ̃
հեծելոց 'ի նոսա , և զմարմինս ազատաց
և ծառայից՝ մեծի և փոքու ։ * Եւ տեսի 19
զգազանն՝ և զթագաւորս երկրի՝ և զզօրս
նոցա ժողովեալս առնել պատերազմ ընդ
այնմ , որ հեծեալն էր 'ի ձին սպիտակ՝ և
ընդ զօրս նորա ։ * Եւ ըմբռնեցաւ գա֊ 20

զանն, և որ ընդ նմա սուտ մարգարէն՝
որ առնէր զնշանսն առաջի նորա, և զորս
մոլորեցոյց. և ետ առնուլ զդրոշմ գա-
զանին՝ և զերկրպագուս պատկերի նորա.
և կենդանւոյն արկին զնոսա ՚ի լիճ հրոյ
21 այրեցելոյ ծծմբով։ * Եւ այլքն մեռան
՚ի սրոյ հեծելոյն ՚ի վերայ ձիոյն. յորոյ
բերանոյ ելանէր սուրն. և ամ թռչունք
յագեցան ՚ի մարմնոց նոցա։

ԳԼ. Ի

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի իջանէր
յերկնից, և ունէր զփականս դժոխոց, և
2 շղթայս մեծ ՚ի ձեռին իւրում * և ըմ-
բռնեաց զվիշապն՝ (զօձն) զառաջին, որ
է բանսարկուն և սատանայ, և կապեաց
3 զնա հազար ամ, * և արկ զնա յանդուն-
դըս դժոխոց, և փակեաց և կնքեաց զնա՝
զի այլ մի՛ ևս մոլորեցուսցէ զազգս, մին-
չեւ կատարեսցի հազար ամն. և յետ այ-
նորիկ պարտ է լուծանել նմա սակաւ մի
4 ժամանակ։ * Եւ տեսի աթոռս. և նստան
՚ի վերայ նոցա. և դատաւորութիւն տուաւ
նոցա, ընդ հոգիս չարչարելոցն վասն
վկայութեան Յի՝ և վասն բանին այ. և
զորս ոչ երկիրպագին գազանին, և ոչ ա-
ռին զդրոշմ նորա ՚ի ճակատս իւրեանց՝ և
ոչ ՚ի վերայ աջու ձեռին իւրեանց. և կա-

ցին՝ և թագաւորեցին ընդ Ք͞ի հազար
ամ։ * Եւ յետ այսորիկ ՚ի մեռելոց ոչ ոք 5
եկաց, մինչև ՚ի կատարել հազար ամին.
այս է յարութ͞ի առաջին։ * Երանելի սրբո- 6
ցըն, որք ունին բաժին ՚ի յարութեանն
առաջնում, ՚ի վերայ սոցա երկրորդ մա-
հըն ոչ ունի իշխանութ͞ի. այլ եղիցին քա-
հանայք ա͞յ՝ և տեառն Յ͞ի Ք͞ի. և թա-
գաւորեսցեն ընդ նմա հազար ամ։ * Եւ 7
յետ հազար ամին լուծցէ սատանայ՝ և
հանցէ ՚ի բանտէ անտի. ելցէ և մոլորե-
ցուսցէ զազգս ա͞մ ընդ չորս կողմանս երկ-
րի, և զԳոգ և զՄագոգ առցէ ՚ի ձեռս՝
ժողովել նոքօք զա͞մ զօրս ՚ի պատերազմ.
որոյ թիւ ն͞ց իբրև զաւազ ծովու։ * Եւ 8
ելցեն ՚ի լայնութ͞ի երկրի, և պատեսցեն
շուրջ զբանակս սրբոցն, և զքաղաքն սի-
րելոյ։ * Եւ իջցէ հուր յերկնից առ ՚ի 9
յա͞յ՝ և կերիցէ զնոսա և զզօրագլուխն ն͞ց
զսատանայ՝ որ մոլորեցոյց զնոսա. և արկ-
ցէ զնոսա ՚ի ծովն հրոյ և ծծմբոյ, ուր
էր գազանն՝ * և սուտ մարգարէն։ և չար- 10
չարեսցին զտիւ և զգիշեր։ * Եւ տեսի ա- 11
թոռ սպիտակ մեծ. և ՚ի վերայ նորա նըս-
տեալ՝ յորոյ երեսացն երկնչէին և փախ-
չէին երկինք և երկիր, և տեղի ոչ գտա-
նոցա։ * Եւ տեսի զմեռեալս մեծամեծս 12
և զփոքունս, որ կային առաջի աթոռոյն.
և գրեանք բանային. և այլ գիրք բացա-

կենաց, և դատեցան մեռեալք 'ի գրեա-
13 ցըն՝ ըստ գործոց իւրեանց: *Եւ ետ ծով
զմեռեալս իւր, և մահ և դժոխք զիւր-
եանց մեռեալս. և դատեցան իւրաքան-
14 չիւր ըստ գործոց իւրեանց. *Մահ՝ և դը-
ժոխք մատնեցան 'ի լիճ հրոյն: (այս է մա-
15 հըն երկրորդ): *Եւ որ ոչ ոք գտաւ 'ի
գիրն կենաց գրեալ՝ արկաւ 'ի լիճ հրոյն:

ԳԼ. ԻԱ.

1 Եւ տեսի երկին նոր՝ և երկիր նոր.
քանզի առաջինն երկինք և երկիր էանց.
2 և ծով ոչ գոյր: *Եւ զքաղաքն սբ̃ զնորն
Եէ̃մ տեսի՝ զի իջանէր յա̃յ՝ և յերկնից.
զարդարեալ և պատրաստեալ որպ̃ հարսն
3 առն իւրոյ: *Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որ
ասէր. ահաւասիկ խորանն Ա̃յ 'ի մէջ մարդ-
կան, և բնակեսցէ ընդ նոսա. և նոքա ժո-
4 ղովուրդ նմա. և սա Ա̃ծ ն̃ց: *Եւ ջնջեսցէ
զա̃մ արտօսր յաչաց ն̃ց. և մահ ոչ ևս գոյ,
ոչ սուգ՝ և ոչ աղաղակ, ոչ ցաւք՝ և ոչ աշ-
խատանք ոչ ևս գոյ, զի առաջինն էանց:
5 *Եւ ասաց ցիս՝ որ նստէր 'ի վ̃ր աթոռոյն.
ահաւասիկ առնեմ զա̃մ նոր. և ասէ ցիս.
գրեա. այս բանք ճշմարիտ և հաւատա-
6 րիմք: *Եւ ասէ ցիս. եղէ՝ ես եմ ալփա
և ով, սկիզբն և կատարած, ես ծարաւե-
7 լոյն տամ յաղբերէ ջրոյ կենաց ձրի: *Որ

յաղթէ , ժառանգեսցէ զայս ա̃մ. և ես
եղէց նմ̃ ա̃ծ , և նորա եղիցին ինձ որդիք ։
* Իսկ ծուլացն և անհաւատից՝ սպանողաց 8
և պոռնկաց՝ և կախարդաց և կռապաշտից՝
և դեղատուաց , և ա̃մ ստոց՝ ամբարշտաց·
որոց բաժինն իւրեանց 'ի լճին այրեցեալ
հրով և ծծմբով . որ է մահն երկրորդ ։ *Իսկ 9
եկն առ իս մի յեօթն հրեշտակացն , որք
ունէին զեօթն սկաւառակսն լցեալս եօթն
վախճանաւ կատարածովք , խօսեցաւ
ընդ իս և ասէ . եկ՝ ցուցից քեզ զհարսնն
և զկին գառինն ։ * Իսկ առ տարաւ զիս 10
'ի լեառն մի բարձր և մեծ՝ հոգւովն . և
եցոյց ինձ զքաղաքն մեծ և սուրբ՝ Երու-
սաղէմ. զի իջեալ էր յերկնից առ 'ի յԱս-
տուծոյ , * և ունէր զփառս ա̃յ . և էր 'ի 11
նմա լուսաւորու̃ի , նմանեալ ականց պատ-
ուականաց՝ քար յասպիս սառնատեսակ և
կենդանի ։ * Իսկ էին պարիսպք նորա մեծ 12
և բարձր , և ունէր դրունս երկոտասան .
և յերկոտասան դրունսն երկոտասան հը-
րեշտակս , և անուանք իւրաքանչիւրոցն 'ի
վ̃ր դրանցն գրեալ էին՝ ըստ երկոտասան
ցեղիցն իսրայէլի ։ * Յարևելից կողմանէ 13
դրունք երեք , և 'ի հիւսիսոյ կողմանէ դը-
րունք երեք , և 'ի հարաւոյ կողմանէ դը-
րունք երեք , և յարևմտից կողմանէ դը-
րունք երեք ։ * Իսկ պարիսպ քաղաքին ու- 14
նէր հիմունս երկոտասան , և 'ի նոսա եր-

կոտասան անուանք երկոտասան առաքե-
15 լոց գառին ։ * Եւ որ խօսէրն՝ընդ իս ,
ունէր եղէգն ոսկի ՚ի ձեռին իւրում . զի
չափեսցէ զքաղաքն՝ և զդրունս նորա՝ և
16 զպարիսպս նորա ։ * Եւ էր քաղաքն քառա-
կուսի . և որչափ երկայնութի̃ նր̃՝ նոյնչափ
և լայնութի̃՝ և բարձրութի̃՝ հաւասար ։
և էր չափ երկայնութե̃ նորա երկոտասան
հազար ասպարէզս . և լայնութի̃ նորա և
17 բարձրութ̃ի միաչափ՝ կիլօս ։ * Եւ չափեաց
զպարիսպն նր̃՝ հարիւր և քառասուն և
չորս ասպարէզս . չափ մարդոյ՝ որ է հրեշ-
18 տակի ։ * Եւ էր շինուած պարսպաց քաղա-
քին յասպիս . և քաղաքն էր ոսկի մաքուր՝
19 նման ս̃բ և սպիտակ ապակւոյ ։ * Եւ հի-
մունք քաղաքին յա̃մ ականց պատուակա-
նաց . հիմն առաջին պարսպին յասպիս , երկ-
րորդն շափիղա , երրորդն պղնձագոյն ,
20 չորրորդն զմրուխտ , * հինգերորդն եղենգ-
նաքար , վեցերորդն սարդիոն , եօթնե-
րորդն ոսկեքար , ութերորդն բիւրեղ ,
իններորդն տպազիոն , տասներորդն քրի-
սոպրասոս , մետասանն յակինթ , երկո-
21 տասանն ամեթուիս ։ * Եւ էին երկոտասան
դրունք յերկոտասան մարգարտաց՝ միա-
ձև ։ և իւրաքանչիւրոցն դրունք՝ էին մի
մի դուռն՝ ՚ի միոյ միոյ մարգարտէ . և ըն-
դարձակու̃թ քաղաքին ոսկի մաքուր՝ որպ̃
22 զապակի պայծառ ։ * Եւ տաճար ոչ տեսի

'ի նմա , քանզի տր՟ ած՟ ամենակալ տաճար
էր 'ի նմա՝ և գառնն : * Եւ քաղաքին չէին 23
պէտք արեգական և լուսնի , զի լուսաւո֊
րեսցեն զնա . քանզի փառքն այ՟ լուսաւո֊
րէին զնա յամ՟ ժամ . և ճրագ 'ի նմա
գառնն : * Եւ գնային հեթանոսք 'ի լոյս 24
նր՟ . և թագաւորք երկրի լուսազգեաց լի֊
նէին 'ի փառաց նր՟ : * Եւ դրունք նր՟ ոչ 25
փակէին 'ի տուէ և 'ի գիշերի , այլ բաց
կային հանապազորդ . և գիշեր ոչ ևս լի֊
նէր 'ի նմա . * այլ փառք և պատիւ ազ֊ 26
գաց : * Եւ ոչ մտցէ անդ ամ՟ չարակամ՝ 27
և պիղծ և ստութիւն , բայց միայն որ
գրեալ են 'ի դպրութ՟ի կենաց գառինն :

ԳԼ. ԻԲ.

Եւ եցոյց ինձ մաքուր գետ կենդանի 1
ջրոյ՝ սառնատեսակ, որ ելանէր յաթոռոյն
այ՟ և գառինն : * Եւ գնայր 'ի մէջ հրապա֊ 2
րակաց քաղաքին . և զեզերբ գետոյն աս֊
տի և անտի ծառ կենաց՝ որ բերէր պը֊
տուղս երկոտասան . ըստ միոյ միոյ ամսոյ
տային զպտուղս իւրեանց . և տերեւ ծա֊
ռոյն էր բժշկութ՟ի հեթանոսաց : * Եւ նը֊ 3
զովք անդ ոչ ևս էին . և աթոռն այ՟ և գա֊
ռին նորա էր 'ի նմա . և ծառայք նր՟ պաշ֊
տէին զնա . * տեսանէին զերեսս նորա . և 4
անուն նր՟ գրեալ էր 'ի ճակատս նց՟ : * Եւ 5

դիշեր ոչ անդ՝ և չէր ինչ անդ պէտք ճը-
րագի և լուսոյ արեգական . վասն զի տէր
ած լուսաւորէր զնոսա . և թագաւորես-
6 ցեն յաւիտեանս յաւիտենից ։ * Եւ ասէ
ցիս . այս բանք հաւատարիմ է և ճշմա-
րիտ . և տէր ած մարգարէից սրբոց՝ ա-
ռաքեաց զհրեշտակ իւր՝ ծառայից իւ-
րում ցուցանել՝ զոր լինելոց է վաղվաղակի։
7 (* Ահա գամ վաղվաղակի) . երանի՝ որ պա-
8 հէ զբան մարգարէութեան գրոյս ։ * Եւ ես
Յովհաննէս լուայ՝ և տեսի զայս ամ . և
յորժամ լուայ և տեսի , անկայ՝ և երկիր-
պագի հրեշտակին՝ որ ցուցանէր ինձ զայս
9 ամ ։ * Եւ ասէ ցիս . մի՛ անկանիր առաջի
իմ՝ և երկրպագաներ . քանզի և ես ծա-
ռայակից քո եմ և եղբարց քոց՝ որ պա-
հեսցեն զբան մարգարէութե գրոյս այսո-
10 րիկ . Աստուծոյ երկիրպագ ։ * Եւ ասէ ցիս
դարձեալ . մի՛ կնքեր զբանս մարգարէու-
կան գրոցս այսմիկ . քանզի ժամանակս
11 մերձ է ։ * Որ ամբարշտելոցն է՝ ամբարշ-
տեսցի , որ և աղտեղանալոցն է՝ աղտեղաս-
ցի , և որ արդարանալոցն է՝ արդարասցի ,
12 և որ սրբելոցն է՝ սրբեսցի ։ * Ահա գամ
վաղվաղակի՝ և վարձք իմ ընդ իս , հատու-
ցանել իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր-
13 եանց ։ * Ես եմ ալփայ և ով , սկիզբն և
14 կատարած , առաջին և վերջին ։ * Երանե-
լիք են՝ որ պահեն զպատուիրանս նորա -

նորա ունիցին իշխանութի ուտել ՚ի փայտէն
կենաց՝ և մտանել ընդ դրունս քաղաքին ։
* Այլ եղիցեն արտաքս շունք՝ և դեղատուք 15
և սպանողք և կռապաշտք , և ամենեքեան
որ սիրեն զստութի ։ * Ես Յս՞ առաքեցի ըզ 16
հրեշտակ իմ վկայել զայս ձեզ եկեղեցեա-
ցըդ . ես արմատ և սեռ ՚ի Դաւթայ , և
աստղ պայծառ առաւօտին ։ * Եւ Հոգի , 17
և փեսայն՝ որ գալոցն եմ . և որ լսէ՝ ասե-
լով թէ եկ , և որ ծարաւի իցէ՝ եկեսցէ ,
և որ ոք կամի առնուլ զջուրն կենաց ձրի ։
* Վկայեմ և ես ա՞մի՝ որ լսէ զբանս մար- 18
գարէութե՞ գրոցս այսմիկ . թէ ոք յա-
ւելցէ ՚ի սա , յաւելցէ Աստուած ՚ի վե-
րայ նորա զեօթն հարուածսն՝ գրեալս ՚ի
գիրս յայս ։ * Եւ եթէ ոք պակասեցուս- 19
ցէ ՚ի բանից մարգարէութեան գրոցս
այսմիկ՝ պակասեցուսցէ և հատցէ ա՞ծ ըզ
բաժին նորա ՚ի ծառոյն կենաց՝ և ՚ի քա-
ղաքէն սրբոց՝ որ գրեալ է ՚ի գիրս յայս ։
* Ասաց՝ որ վկայեացն զայս . գամ ես վաղ- 20
վաղակի . ամէն ։ Եկն տէր Յս՞ Քս՞ ։ * Շը- 21
նորհք տեառն մերոյ Յս՞ի Քս՞ի ՚ի վերայ ա՞մ
սրբոց ։ Ամէն ։

ՎԱԽՃԱՆ

247
258